

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး ၏ ထေရုပ္ပတ္တိ (ပထမတွဲ)

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး ၏

ထေရုပ္ပတ္တိ

ပထမတွဲ

ဖေါက်တာအေးအေးမြင့်
စုဆောင်းတင်ပြသည်

သာသနာ-၂၅၅၆

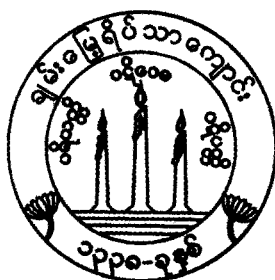
မြန်မာ-၁၃၇၄

ခရစ်-၂၀၁၃

ကျေးဇူးတော်ရှင်
ချမ်းမြေ့သရာတော်ဘုရားကြီး၏
ထေရုပ္ပတ္တိ

ပထမတွဲ

ဒေါက်တာ အေးအေးမြင့်
စုဆောင်းတင်ပြသည်

သာသနာ ၂၅၅၆

မြန်မာ ၁၃၇၄

ခရစ် ၂၀၁၃

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

ထုတ်ဝေသည့်အကြိမ်

ပထမအကြိမ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ၊ ၂၀၁၃ ခုနှစ်။

အုပ်စု

၈၀၀၀ အုပ်

ထုတ်ဝေသူ

ဦးစိုးတင့်၊ ရွှေပြည်သာစာပေ
အမှတ်-၆၊ ၁၀-ရပ်ကွက်၊ ရွှေပြည်သာ

ပုံနှိပ်သူ

ဦးတင်အောင်ကျော် (မြ-၀၇၀၅၃)
စွယ်စော်ပုံနှိပ်တိုက်
အမှတ်-၁၄၇၊ ၅၁-လမ်း(အထက်)
ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ဖြန့်ချိရေး

ဦးအောင်သိန်း
ဓမ္မဒေသနာပြန့်ပွားရေးအဖွဲ့ငယ်
ချမ်းမြေ့စိပ်သာကျောင်း
အမှတ်(၅၅-က)၊ ကမ္ဘာအေးဘုရားလမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။
ဖုန်း- ၀၁- ၆၆၁၄၇၉၊ ၆၅၂၅၈၅
၀၉-၇၃၀၁၂၃၃၃

ထုတ်ဝေသည့်စာအုပ်ကတ်တလောက်အညွှန်း (CIP)

၂၉၄-၃

ဒေါက်တာအေးအေးမြင့်

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ကြီး၏ ထေရုပ္ပတ္တိ/ဒေါက်တာအေးအေးမြင့် - ရန်ကုန်။

ရွှေပြည်သာစာပေ၊ ၂၀၁၃။

၄၂၂ စာ၊ ၁၄.၄ စင်တီ x ၂၁.၆ စင်တီ။

(၁) ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ကြီး၏ ထေရုပ္ပတ္တိ

ISBN 978-96971-0-030-6

9789697100306

ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး

အောင်မြင်ကြောင်း တရား

မကောင်းမှုရှောင်၊ ကောင်းမှုဆောင်၊ ဖြူအောင်စိတ်ကိုထား။
ပြောပြုတွေးလျှင်၊ သတိယှဉ်၊ ဆင်ခြင်ဉာဏ် ရှေ့သွား။
စိတ်ထားဖြောင့်မှန်၊ ခွင့်လွှတ်ရန်၊ သည်းခံမေတ္တာထား။
လုံ့လနှင့်စွဲ၊ မလျော့ဘဲ၊ အမြဲ တင်းတင်းထား။
အရာရာတွင်၊ အသုံးဝင်၊ အောင်မြင်ကြောင်းတရား။

ကြိုးစားကြပါစို့.

လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ၊ သတ္တဝါတို့၊
များစွာကျိုးရ၊ ချမ်းသာလှသည့်၊
ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၊ သာသနာသည်၊
ရှည်ကြာတည်တံ့၊ ရှည်ခိုင်ခံ့၍၊
ပျံ့နှံ့တိုးပွား၊ ကျင့်သူများလျက်၊
ရငြားချမ်းသာ၊ ချမ်းမြေ့သာအောင်၊
ညီညာတို့များ၊ တာဝန်ထား၊
ကြိုးစားကြပါစို့။

များလှအကျိုးတွေ

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၊ ပွင့်ထွန်းလာ၍၊
သစ္စာလေးအင်၊ ရှစ်မဂ္ဂင်နှင့်၊
သုံးအင်လက္ခဏာ၊ သင်္ခတာ'သင်္ခတာ၊
မြတ်ဓမ္မကို၊ နက်လှ ဉာဏ်တော်၊
ဟောထုတ်ဖော်၍၊ သူတောအများ
သိရငြား၊ များလှ အကျိုးတွေ။

ဓမ္မကြေးမုံတွင် တင်၍ စစ်ဆေးပါ

သန့်ရှင်းကြည်လင်၊ ကြေးမုံပြင်ဝယ်၊
သင့်သွင်ရူပ၊ လှ မလှကို၊
နေ့ညမရွေး၊ ကြည့်စစ်ဆေး၍
ယဉ်ချေးမဲ့ပြောက်၊ ဝက်ခြံပေါက်နှင့်၊
ညှင်းပြောက်တင်းတိတ်၊ ဖုအကျိတ်ကို၊
ဆေးသိပ်ပယ်ရှား၊ ပမာလားသို့၊
မြတ်ဖျားဗုဒ္ဓ၊ ဟောညွှန်ပြသည့်၊
ဓမ္မကြည်လင်၊ ကြေးမုံပြင်ဝယ်၊
သင့်သွင်မန၊ စိတ်အလှကို၊
နေ့ညမရွေး၊ တင်စစ်ဆေးလော့၊
ညစ်ကြေးကိလေ၊ တွေ့ခဲ့ပေသော်၊
ခြောက်ထွေနည်းဖြင့်၊ ပျောက်စေလွင့်မှ၊
မလင့်မကြာ၊ သင့်ခန္ဓာသည်၊
ချမ်းသာဖုံးလိမ့် မှန်စွာတည်း။

အချိန် ရွေးမနေနှင့်

အိုဘယ့်လူသား၊ ငမိုက်သား၊
 သင်ကားအဝိဇ္ဇာ၊ ပိတ်ဖုံးကာ၍၊
 ငါးဖြာအာရုံ၊ ဒုက္ခပုံကို၊
 အကုန်မမြင်၊ အကောင်းထင်ကာ၊
 ခင်မင်တပ်မက်၊ တွယ်ကာဖက်လျက်၊
 အောက်ထက်သံသာ၊ စုန်ဆန်ကာဖြင့်၊
 တဏှာလက်သည်၊ ထင်တိုင်းချယ်၍၊
 အေးတယ်မရှိ၊ ဆင်းရဲဖိသည်၊
 ဝဋ်၏သားကောင် လုံးလုံးတည်း။

ဝဋ်၏သားကောင်၊ ဒုက္ခဘောင်မှ၊
 လွတ်အောင်ရုန်း၍၊ ချမ်းသာတွေ့ဖို့၊
 မမေ့ရုပ်နာမ်၊ ဖြစ်ပျက်ဟန်ကို၊
 အမှန်ဉာဏ်ညှိ၊ ဖြစ်တိုင်းသိလော့၊
 ဝီရိနစ်တန်၊ ရှို့မြှိုက်တံဖြင့်၊
 ဆယ်တန်ကိလေ၊ လောင်ကျွမ်းကြေအောင်၊
 မသေ မနာ၊ မအိုပါခင်၊ တက်သုတ်နှင့်လျက်၊
 ဆောလျင်မြန်စွာ၊ ရှို့မြှိုက်ပါလော့၊
 နောင်ခါကာလ၊ ချိန်လွန်ရဟု၊
 နောက်တ တကြီး၊ သင်မညည်းလင့်၊
 ဇနီးမယား၊ သမီးသားနှင့်၊
 လင်သား အိမ်ရာ၊ အဖြာဖြာကို၊
 ငဲ့ကာဖင့်နေ၊ အချိန်ရွေးက၊
 သေဘေးသင့်ကို ဦးလိမ့်တည်း။

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
ထေရုပ္ပတ္တိ
ပထမတွဲ
မာတိကာ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁။	နိဒါန်း	၁

ပထမဆယ်စုနှစ် (၁၉၂၈-၁၉၃၇)

၂။	ဖွားမြင်တော်မူခြင်း၊ မွေးချင်းညီအကို မောင်နှမများ	၉
၃။	အရွယ်ရောက်လျှင် ပညာသင်၊ လောကဓာတ် ကျောင်းသား မညံ့ပါ	၁၁
၄။	စာဖတ်ဝါသနာပါခြင်း	၁၄
၅။	ယောနိသောမနသိကာရ ဗီပေါသူ	၁၅

ဒုတိယဆယ်စုနှစ် (၁၉၃၈-၁၉၄၇)

၆။	တိုးတက်ခြင်းအစ	၁၇
၇။	တောရဗိမာန်ကျောင်းတိုက်	၁၇
၈။	ကျောင်းသားဘဝ သင်ရိုးအစ	၁၈
၉။	ဒုတိယကမ္ဘာစစ် မီးကြီးလောင်ခြင်း	၂၀

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၀။	ကမ္ဘာစစ်ကြောင့် ပြောင်းရွှေ့ရ	၂၂
၁၁။	ခံစားမှုအသိနှင့် ယှဉ်သောယုံကြည်မှုသို့	၂၄
၁၂။	ဘဝ မှတ်တိုင်တခု	၂၆
၁၃။	လေးလေးနက်နက် ယုံကြည်သက်ဝင်လာခြင်း	၂၉
၁၄။	ရှင်သာမဏေပြုခြင်း	၂၉
၁၅။	ဓမ္မပူဇာ အမြတ်ဆုံး၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ဖြာကျင့်စဉ်ပါလျှင် ဘာသာမှန်သည်	၃၅
၁၆။	ဆရာသမားတို့၏ ဂုဏ်ကျေးဇူး	၃၇
၁၇။	ကံစွမ်းကို စမ်းသပ်ခြင်း	၃၈
၁၈။	စစ်ဘေးစစ်ဒဏ် ကျောင်းတိုက်လည်းခံရ၊ ပြာပုံနှင့် အုတ်ပုံတွေ့ကြရပုံ	၃၉
၁၉။	ဒကာဒကာမများ၏ အံ့ဩဖွယ်သဒ္ဓါတရား၊ ရှင်ဇနကတို့လည်း ပြန်ရောက်ကြပြီ	၄၀
၂၀။	ရှစ်ဆယ်ဘော်တေးထပ်နှင့် ရတုပိုဒ်စုံ၊ ဘီလူးမြို့၊ မဲဇာတော	၄၂
၂၁။	ပိဋကတ်စာ ဓမ္မကဗျာ၊ စိတ်ကိုထိန်းသူ၊ မထိန်းသူ	၄၄
၂၂။	ကောင်းမှု	၄၆
၂၃။	မကောင်းမှု	၄၇
၂၄။	သင်ကြားမှု ခေတ်မီသောဆရာများ၊ သာသနာတော်၌ အလားအလာရှိသူ၊ သင်ယူလေ့လာစရာကျမ်းဂန်များ	၅၂
၂၅။	ပိဋကတ်စာပေ၌ နစ်မြုပ်နေခြင်း၊ ဆရာတော်မိန့်ဟ စာပို့ချ	၅၄
၂၆။	စစ်ပြီးစမြန်မာပြည်	၅၅

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၂၇။	အချုပ်အခြာအာဏာပိုင် လုံးဝ လွတ်လပ်ရေးရပြီ	၅၉
၂၈။	ပထမပြန်စာမေးပွဲများ၊ ရှင်ဇနကလည်း စာမေးပွဲ ဖြေသည်၊ ရဟန်းဘောင်သို့ တက်ရောက်ခြင်း	၆၀

တတိယဆယ်စုနှစ် (၁၉၄၈-၁၉၅၇)

၂၉။	မန္တလေးသို့ကြွခြင်း	၆၁
၃၀။	ဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်သစ်သို့၊ စည်ရှင်ဆရာတော်	၆၅
၃၁။	ရောက်လျှင်ရောက်ခြင်း ဉာဏ်စမ်းခြင်း	၆၅
၃၂။	ဝါတွင်းကာလ ဆရာစုံစုံ စာစုံစုံ	၆၈
၃၃။	စည်ရှင်ကျောင်းနှင့် အရှင်ဇနက၊ ကံစမ်းမန်း ဉာဏ်စမ်းဆန်း	၆၉
၃၄။	ကျန်းမာရေးချို့တဲ့ခြင်း၊ နေရပ်သို့ပြန်ကြွရခြင်း	၇၀
၃၅။	မန္တလေးသို့ ပြန်ကြွခြင်း၊ လေးညအိပ်ငါးရက်ခရီး၊ အားလုံးပျော်ကြသည်	၇၂
၃၆။	သကျသီဟ စာမေးပွဲ၏သဘော၊ ရာသီကောင်းရာ မေမြို့မှာ	၇၄
၃၇။	အာဂုံပြည်စုံ၍ ရေးဖြေအတွက်သာ၊ နှစ်ချင်းအောင်	၇၅
၃၈။	စစ်ကိုင်းသို့ လွမ်းစေတီမှ စာတမ်းကလေးများ၊ ဆွမ်းဦးပုညရှင်	၇၇
၃၉။	သရက်ပင်ဆိပ်ရှုခင်း	၇၉
၄၀။	ပထမကြီးတန်းနှင့် သကျသီဟစာချတန်း တက္ကသိုလ်ကထိက	၈၁
၄၁။	နာမည်ကြီးလှ မန်းရေသဘင်၊ တာသကြိန်	၈၁
၄၂။	ပဋိပတ္တိလမ်းစ	၈၃

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၄၃။	ဆက်နွယ်ပုံ၊ ပဋိပတ်၌ စိတ်ဝင်စားလာခြင်း	၈၄
၄၄။	အယူအဆဟောင်းပြောင်းပြန်လှန်၊ ဘဝင်မကျ၊ သံသယဖြစ်နေသောအချက်	၈၆
၄၅။	ဘွဲ့နှင်းသဘင်တက်ရောက်ခြင်း၊ လက်တွေ့အားထုတ်ခြင်း	၈၈
၄၆။	သိုသိုသိပ်သိပ် အားထုတ်လိုခြင်း၊ စောစောထ၍ ပုံသကူရခြင်း	၈၈
၄၇။	သာသနာရေးဝန်ကြီးအိမ်သို့ ကြွပါတဲ့	၉၀
၄၈။	သိုသိပ်လိုမှ ထင်ပေါ်ရခြင်း၊ သိကုန်ကြပြီ	၉၁
၄၉။	အရှင်ဇနကနှင့် နံပါတ် ၁၉	၉၂
၅၀။	တရားပြဆရာတော်များ၊ ကိုယ်တွေ့တရားက သံသယကို ရှင်းလိုက်ပြီ	၉၃
၅၁။	တရား စွမ်းပကား လွန်ထင်ရှား	၉၅
၅၂။	ပါဠိဝိသောဓက	၉၅
၅၃။	အရှင်ဇနကမှ အရှင်ဇနကာဘိဝံသို့ သီဟိုဠ်နိုင်ငံသို့ ကြွခြင်း	၉၆
၅၄။	တက္ကသိုလ်ကထိကအဖြစ် မဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့	၉၇

စတုတ္ထဆယ်စုနှစ် (၁၉၅၈-၁၉၆၇)

၅၅။	မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပြန်ကြွလာခြင်း	၉၇
၅၆။	အမိမြန်မာပြည်သို့ ပြန်ရောက်လေပြီ မဟာဋီကာနိဿယ နိဒါန်းပြုစုရခြင်း	၉၉
၅၇။	ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အယူအဆ၊ နိဒါန်းပါ မှတ်သားဖွယ်အချို့	၉၉

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၅၈။	ဝိမုတ္တိမဂ္ဂကျမ်း	၁၀၂
၅၉။	ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဂူဠိကာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဂဏ္ဍိပဒကျမ်း	၁၀၃
၆၀။	ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂမဟာဠိကာ ပရမတ္ထမဇ္ဈိသာ၊ ဆရာတော် အရှင်ဓမ္မပါလ	၁၀၄
၆၁။	ရိုးစိ ဘေးဗစ်၏ အယူအဆ	၁၀၆
၆၂။	ရွှင်ကျုံ့အဆို	၁၀၉
၆၃။	ရှင်ဗုဒ္ဓဒတ္တ အဆို	၁၁၀
၆၄။	မဟာဠိကာ၏ ချီးကျူးဖွယ်ဂုဏ်များ	၁၁၆
၆၅။	မဟာဠိကာ နိဿယ ဖြစ်ပေါ်လာပုံ	၁၁၇
၆၆။	မိခင်စာသင်တိုက်သို့၊ မိဘကိုတရားဖြင့် ကျေးဇူးဆပ်ခြင်း၊ မဟာစည်သာသနာရိပ်သာ၌	၁၁၈
၆၇။	ပရိယတ်လုပ်ငန်း ကူညီရခြင်း၊ ဝေဖန်ချက်နှင့် ချေပချက်၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မြန်မာပြန် ပထမတွဲ ရေးသားရခြင်း	၁၂၀

ပဉ္စမဆယ်စုနှစ် (၁၉၆၈-၁၉၇၇)

၆၈။	ပရိယတ်ပဋိပတ် တာဝန်နှစ်ရပ်	၁၂၆
၆၉။	ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ သန္ဓေတည်ခြင်း၊ မန္တလေးသို့ ပြောင်းရွှေ့ရခြင်း	၁၂၇
၇၀။	ရတနာပုံရိပ်သာ၌ သီတင်းသုံးနေစဉ် ဦးမာဃိန္ဒတို့ကျေးဇူး	၁၂၈
၇၁။	ရန်ကုန်ရိပ်သာသို့ ပြန်ကြွခြင်း၊ ချမ်းမြေ့ရိပ်သာသို့ ပြောင်းရွှေ့ခြင်း	၁၂၉
၇၂။	ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ	၁၃၀

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၇၃။	ချမ်းမြေ့ရိပ်သာဖွင့်လှစ်ခြင်း၊ သိမ်နုတ်တော်မူခြင်း၊ ဓမ္မာရုံသိမ်တော်ကြီး	၁၃၁
၇၄။	ဘုရားဆင်းတုတော် ထုလုပ်ခြင်း၊ ဘုရားခန်း နောက်ခံပန်းချီကား	၁၃၃
၇၅။	ဆရာတော်ဘုရား၏ အနုပညာဝါသနာ၊ ပနောရာမ မေဒေါ	၁၃၃
၇၆။	ဘုရားခန်းပန်းချီကား ရွေးချယ်ခြင်း၊ သိမ်သမုတ်တော်မူကြခြင်း	၁၃၅
၇၇။	ပရိယတ်ရော ပဋိပတ်ပါ၊ ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ ဝေယျာဝစ္စအဖွဲ့၊ သြဝါဒစရိယဆရာတော်ကြီးများ၊ ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ ဝေယျာဝစ္စအဖွဲ့၏ ရည်ရွယ်ချက်	၁၃၅
၇၈။	ကြိုးစားကြပါစို့	၁၃၇
၇၉။	အသံလွှင့်တရားတော်ဟောကြားခြင်း၊ အသိအမြင် မှန်မှ ချမ်းသာရတရားတော်	၁၃၉

ဆဌမဆယ်စုနှစ် (၁၉၇၈-၁၉၈၇)

၈၀။	ပြည်ပဓမ္မခရီးအစ	၁၅၂
၈၁။	ပထမအကြိမ် ဓမ္မခရီး (၁၉၇၉ နွေရာသီ)	၁၅၃
၈၂။	နိုင်ငံခြားမှ ပေးစာများ	၁၅၇
၈၃။	အခြေပျိုးဗုဒ္ဓဘာသာ၊ ဒုတိယအကြိမ် အသံလွှင့်တရားတော်	၁၅၈
၈၄။	သိ'ပယ်'ဆိုက်' ပွါး' တရားတော်	၁၅၉
၈၅။	ဒုတိယအကြိမ်ဓမ္မခရီး (၁၉၈၀ နွေရာသီ)	၁၆၉

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၈၆။	တတိယအကြိမ် အသံလွှင့်တရားတော်	၁၇၂
၈၇။	ဗုဒ္ဓနည်းကျ ချမ်းသာစွာနေထိုင်နည်းတရားတော်	၁၇၃
၈၈။	တတိယအကြိမ်ဓမ္မခရီး၊ (၁၉၈၁-နွေရာသီ)	၁၈၅
၈၉။	အင်္ဂလန်မှ မွေးနေ့ပွဲ	၁၉၀
၉၀။	လှူကထိန်သင်္ကန်းနှင့် မင်္ဂလမ်းကိုရွယ်	၁၉၂
၉၁။	ထူးမြတ်ဆန်းပြားသည့် တရားပွဲ	၁၉၇
၉၂။	သမိုင်းတွင်တဲ့ တရားပွဲကြီး၊ တိုးမရအောင် များပြားတဲ့ပရိသတ်	၁၉၈
၉၃။	ဆင်းရဲငြိမ်းအေး ချမ်းသာရေးတရားတော်	၁၉၉
၉၄။	အပြော (ဝစီကံ)	၂၀၁
၉၅။	အပြု (ကာယကံ) ၊ အတွေး (မနောကံ)	၂၀၂
၉၆။	တရားပွဲကိုသုံးသပ်ချက်	၂၀၃
၉၇။	ဆင်းရဲငြိမ်းအေးချမ်းသာရေး တရားစာအုပ်၊ အဆုံးရှုံးကြီး ဆုံးရှုံးသွားခြင်း	၂၀၄
၉၈။	စတုတ္ထအကြိမ် ဓမ္မခရီး (၁၉၈၂-၁၉၈၃ တနှစ်တာ ဓမ္မခရီး)	၂၀၆
၉၉။	တာဟိုးကန်တော်ကြီးနှင့် နှင်းခဲတောင်များ၊ နှင်းခဲပြင်များ သတိထား	၂၁၂
၁၀၀။	ထူးခြားသောအတွေ့အကြုံ	၂၁၅
၁၀၁။	နှင်းကိုက်ခြင်း၊ ဟာဝိုင်ယီ တက္ကသိုလ်တရားပွဲ	၂၁၅
၁၀၂။	ယိုကိုခုက တရား ဆွေးနွေးပွဲ	၂၁၇
၁၀၃။	မနီလာ၌ အမှတ်ထင်ထင်တခု	၂၁၈
၁၀၄။	ဘတားဗီးယား (Batavia)၊ ဂျကာတာ (Jakarta)	၂၁၉

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၀၅။	သက္ကတဘာသာ အကြွင်းအကျန်၊ သုဝဏ္ဏဒီပ	၂၂၀
၁၀၆။	ဗိုရိုဗုဒ္ဓုး၊ ယောဂျကာတာ	၂၂၁
၁၀၇။	စောဘွားတဖြစ်လဲ ဘုန်းတော်ကြီး၏ သြဇာ၊	၂၂၂
၁၀၈။	ဘာလီကျွန်း၏ အမှတ်လက္ခဏာ စင်္ကာပူ၊ မလေးရှား	၂၂၄
၁၀၉။	ဂုဏ်တော်ဘုရားရှိခိုးနှင့် သိမှတ်ဖွယ်အထွေထွေ၊ Vipassana Meditation ပဉ္စမအကြိမ်ဓမ္မခရီး (၁၉၈၅ ဆောင်းရာသီ)	၂၂၅
၁၁၀။	အနောက်တိုင်းမှ ဘဝပြဿနာ တက္ကသိုလ်ဓမ္မသဘင်	၂၂၇
၁၁၁။	တရားနာပရိသတ်နှင့် အလွန်လိုက်ဖက်လှ၏	၂၂၉
၁၁၂။	နွေရာသီဗုဒ္ဓဘာသာသင်တန်း	၂၃၃

သတ္တမဆယ်စုနှစ် (၁၉၈၈-၁၉၉၇)

၁၁၃။	ဆဋ္ဌမအကြိမ်ဓမ္မခရီး၊ (၁၉၈၉-၉၀ ဆောင်းရာသီ) မြန်မာပြည်မှလာသောသတင်း	၂၃၅
၁၁၄။	သတ္တမအကြိမ်ဓမ္မခရီး (၁၉၉၀-နွေရာသီ)	၂၃၆
၁၁၅။	အကင်းပါးသောကပ္ပိယ	၂၃၇
၁၁၆။	ဟင်္သာတချမ်းမြေ့ရိပ်သာ	၂၃၉
၁၁၇။	အဋ္ဌမအကြိမ်ဓမ္မခရီး (၁၉၉၁-၉၂ ဆောင်းရာသီ)	၂၄၄
၁၁၈။	နဝမအကြိမ် ဓမ္မခရီး (၁၉၉၂- နွေရာသီ) မတွေ့ဘူး၍ အတွေ့ထူးသောဖြစ်ရပ်	၂၄၅
၁၁၉။	ဒသမအကြိမ်ဓမ္မခရီး (၁၉၉၂-၉၃ ဆောင်းရာသီ)	၂၄၉

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၂၀။	ဟင်္သာတချမ်းမြေ့ရိပ်သာဖွင့်ပွဲ	၂၅၁
၁၂၁။	ဧကဒသမအကြိမ်ဓမ္မခရီး (၁၉၉၃-နွေရာသီ)	၂၅၃
၁၂၂။	ဒွါဒသမအကြိမ်ဓမ္မခရီး (၁၉၉၃-၉၄ ဆောင်းရာသီ) ကြောက်စရာတောမီးကြီး	၂၅၆
၁၂၃။	၁၃ ကြိမ်မြောက်ဓမ္မခရီး (၁၉၉၄-နွေရာသီ) မှော်ဘီချမ်းမြေ့ရိပ်သာ ပေါ်ပေါက်လာပုံ	၂၅၈
၁၂၄။	၁၄ ကြိမ်မြောက်ဓမ္မခရီး (၁၉၉၄-၉၅ ဆောင်းရာသီ) တိုးချဲ့လှူဒါန်းကြပြန်သည်	၂၆၁
၁၂၅။	အသီးမျိုးစုံ ဥယျာဉ်ကြီးသဖွယ်၊ တိုးတက်များပြား ယောဂီများ သာသနာတော်၂၆၀၁နှစ် နှစ်ဦးပူဇော်ပွဲ	၂၆၂
၁၂၆။	၁၅ ကြိမ်မြောက်ဓမ္မခရီး (၁၉၉၅ နွေရာသီ)	၂၆၃
၁၂၇။	မဆိုင်းမားရား ဘေးမဲ့တော၊ နာမည်အမျိုးမျိုး	၂၆၅
၁၂၈။	အာဖရိကဓမ္မခရီး၊ မဆိုင်းမားရား ဘေးမဲ့တောမှ အောင်းများ	၂၇၁
၁၂၉။	တောင်အာဖရိကသို့	၂၇၃
၁၃၀။	၁၆ ကြိမ်မြောက် ဓမ္မခရီး (၁၉၉၅-၉၆ ဆောင်းရာသီ) နှလုံးသွေးကြောကျဉ်းဝေဒနာ၊ ၁၇ကြိမ်မြောက်ဓမ္မခရီး (၁၉၉၆-၉၇ ဆောင်းရာသီ)	၂၇၅
၁၃၁။	သောက္ကတ တယ်မှာလဲ၊ အာဖရိကဓမ္မခရီးစာအုပ်	၂၇၆
၁၃၂။	၁၈ ကြိမ်မြောက်ဓမ္မခရီး (၁၉၉၇ နွေရာသီ)၊ အာဖရိက၌ မြန်မာဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း တရားစခန်း	၂၇၇

၈၉

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

အဋ္ဌမဆယ်စုနှစ် (၁၉၉၈-၂၀၀၇)

- ၁၃၃။ ၁၉ ကြိမ်မြောက်ဓမ္မခရီး၊ (၁၉၉၇-၉၈ ဆောင်းရာသီ) ၂၈၁
- ၁၃၄။ ၂၀ ကြိမ်မြောက်ဓမ္မခရီး (၁၉၉၈ နွေရာသီ) ၂၈၃
- ၁၃၅။ ပြင်ဦးလွင်ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊
ဥရောပတိုက်သား ယောဂီများ၏ ဂါရဝ ၂၈၅
- ၁၃၆။ ချမ်းမြေ့ဆရာတော် နှင့် ပြင်ဦးလွင် ၂၈၆
- ၁၃၇။ ဆရာတော်ဘုရား ပြင်ဦးလွင်၌ဝါဆိုခြင်း၊
ဒုတိယချမ်းမြေ့ရိပ်သာ ၃၀၀
- ၁၃၈။ ၂၁ ကြိမ်မြောက်ဓမ္မခရီး (၁၉၉၈-၉၉ ဆောင်းရာသီ) ၃၀၁
- ၁၃၉။ တရားဆွေးနွေးပွဲ တိုက်ရိုက်အသံလွှင့်ခြင်း၊
သတင်းစာများမှ သတင်းယူခြင်း ၃၀၂
- ၁၄၀။ ၂၂ ကြိမ်မြောက်ဓမ္မခရီး (၁၉၉၉ နွေရာသီ) ၃၀၄
- ၁၄၁။ ဗုဒ္ဓဖွားမြင်သောနေ့ ပူဇော်ပွဲ ၃၀၄
- ၁၄၂။ ဂျပန်တရားပွဲ၊ ကမ္ဘာ့အမြင်ဆုံး
မတ်ရပ်ကြေးဆင်းတုတော်ကြီး ၃၁၁
- ၁၄၃။ ၂၃ ကြိမ်မြောက်ဓမ္မခရီး
(၁၉၉၉-၂၀၀၀ ဆောင်းရာသီ)၊
၂၄ ကြိမ်မြောက်ဓမ္မခရီး (၂၀၀၀ နွေရာသီ) ၃၁၄
- ၁၄၄။ တရုတ်အပ်စိုက်ကုသခြင်း ၃၁၇
- ၁၄၅။ ၂၅ ကြိမ်မြောက်ဓမ္မခရီး (၂၀၀၀-၂၀၀၁
ဆောင်းရာသီ)၊ တရားရိပ်သာ မြေလှူဒါန်းခြင်း ၃၁၉
- ၁၄၆။ ၂၆ ကြိမ်မြောက်ဓမ္မခရီး (၂၀၀၁ နွေရာသီ)၊
၂၇ ကြိမ်မြောက်ဓမ္မခရီး (၂၀၀၁-၂၀၀၂ ဆောင်းရာသီ)၊
၂၈ ကြိမ်မြောက်ဓမ္မခရီး (၂၀၀၂ နွေရာသီ) ၃၂၄

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၄၇။	၂၉ ကြိမ်မြောက်ဓမ္မခရီး (၂၀၀၂-၂၀၀၃ ဆောင်းရာသီ) အကြိမ် ၃၀ မြောက်ဓမ္မခရီး (၂၀၀၃ နွေရာသီ)	၃၂၅
၁၄၈။	၃၁ ကြိမ်မြောက်ဓမ္မခရီး (၂၀၀၃-၂၀၀၄ ဆောင်းရာသီ)	၃၂၆
၁၄၉။	၃၂ ကြိမ်မြောက်ဓမ္မခရီး (၂၀၀၄ ခုနှစ် နွေရာသီ)	၃၂၈
၁၅၀။	တမူး ချမ်းမြေ့ရိပ်သာအစ၊ တောင်ကြီး ချမ်းမြေ့ရိပ်သာမြေလှူခြင်း	၃၃၁
၁၅၁။	တောင်ကြီး ချမ်းမြေ့ရိပ်သာဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ တရားစခန်းများ ပြုလုပ်ခြင်း	၃၃၂
၁၅၂။	ရိပ်သာမြေ ရှာဖွေကြခြင်း၊ သံဃာသီတင်းသုံးခြင်း	၃၃၃
၁၅၃။	ချမ်းမြေ့မေတ္တာဆေးခန်း၊ တမူးချမ်းမြေ့ရိပ်သာ၊ ပြင်ဦးလွင်ရိပ်သာတွင် တရားဝင်ရာမှ	၃၃၅
၁၅၄။	မိသားစုအားလုံးသဘောထားညီကြခြင်း၊ တရားရိပ်သာမြေ လှူဒါန်းနေကြပြီ	၃၃၆
၁၅၅။	ဝေယျာဝစ္စအဖွဲ့ ဖွဲ့ကြပြီ၊ နာယကကြီးများ	၃၃၈
၁၅၆။	မြို့ရွာမြေ ရိပ်သာမြေအဖြစ် ခွင့်ပြုခြင်း	၃၃၉
၁၅၇။	ကျောင်းဆောင်များ လှူဒါန်းခြင်း၊ တရားပွဲများ၊ သင်္ကြန်တရားစခန်း	၃၄၀
၁၅၈။	ဝါတွင်းတရားစခန်း၊ ပထမဆုံး ယောဂီဆောင်၊ ပထမဆုံး ကထိန်ပွဲ	၃၄၁
၁၅၉။	ရေအားလျှပ်စစ် ထုတ်လုပ်ရေး၊ ဓမ္မဗိမာန်တော်ကြီး ပြီးစီးရန်	၃၄၄
၁၆၀။	၃၃ ကြိမ်မြောက် ဓမ္မခရီး (၂၀၀၄-၂၀၀၅ ဆောင်းရာသီ)	၃၄၄

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၆၁။	စူလဝေစီသို့၊ တိုရာဂျန်လူမျိုးတို့၏ ထူးဆန်းသော ယဉ်ကျေးမှု	၃၄၄
၁၆၂။	တိုရာဂျန်အသုဘအခမ်းအနား	၃၄၆
၁၆၃။	ကျောက်တောင်နံရံသင်္ချိုင်းများ၊ ကိုယ်တွေ့ဗဟုသုတ	၃၄၇
၁၆၄။	၃၄ ကြိမ်မြောက် ဓမ္မခရီး (၂၀၀၅ နွေရာသီ)	၃၄၈
၁၆၅။	၃၅ ကြိမ်မြောက် ဓမ္မခရီး (၂၀၀၅-၂၀၀၆ ဆောင်းရာသီ) ကြီးမားလှသော တွားသွားသတ္တဝါ၊ မိကျောင်းထက်ကြီးသော ရေသတ္တဝါ	၃၄၈
၁၆၆။	ဗာလီတရားစခန်း	၃၅၀
၁၆၇။	၃၆ ကြိမ်မြောက် ဓမ္မခရီး (၂၀၀၆ နွေရာသီ)၊ အောင်သုခ ပျဉ်းမကျောက်ချောလမ်း၊ သစ္စာလေးပါးနှင့် ဘဝအတန်တန် ကံအထွေထွေ	၃၅၁
၁၆၈။	၃၇ ကြိမ်မြောက်ဓမ္မခရီး (၂၀၀၆ - ၂၀၀၇ ဆောင်းရာသီ)၊ ၃၈ ကြိမ်မြောက် ဓမ္မခရီး (၂၀၀၇ နွေရာသီ)	၃၅၂
၁၆၉။	မြန်မာတို့၏ အဘိုးအဘွားများနေရာတွဲ၊ တာလီအစ	၃၅၃
၁၇၀။	ဘိုင်းလူမျိုးစု၊ စစ်ဆောင်ပနား	၃၅၅
၁၇၁။	၃၉ ကြိမ်မြောက်ဓမ္မခရီး (၂၀၀၇ နွေရာသီ)၊ ဒါနဆိုတာ ဘာသာမရွေး	၃၅၇
၁၇၂။	ပီတိဖြစ်စရာလေးတွေ	၃၅၈
၁၇၃။	ချမ်းမြေ့သတိပဋ္ဌာန်ရိပ်သာ၊ စပရင်းဖီးလ်ဒ် ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ၌ ပထမဆုံးတရားစခန်း	၃၅၉

စဉ်

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

- ၁၇၄။ ၄၀ ကြိမ်မြောက်ဓမ္မခရီး (၂၀၀၇-၂၀၀၈
ဆောင်းရာသီ) တောင်တွင်းကြီး ဆွမ်းလောင်းပွဲနှင့်
ရှင်ပြုပွဲ ၃၆၀

နဝမဆယ်စုနှစ် (၂၀၀၈-၂၀၁၇)

- ၁၇၅။ ၄၁ ကြိမ်မြောက်ဓမ္မခရီး (၂၀၀၈ နွေရာသီ) ၃၆၁
- ၁၇၆။ ၄၂ ကြိမ်မြောက်ဓမ္မခရီး (၂၀၀၈ - ၂၀၀၉
ဆောင်းရာသီ)၊ ၄၃ ကြိမ်မြောက်ဓမ္မခရီး
(၂၀၀၉ နွေရာသီ) ၃၆၁
- ၁၇၇။ ခွမ်းမင်နှင့် တာလီ ၃၆၂
- ၁၇၈။ စီအန်နှင့် တုန်းဟွမ်၊ သမိုင်းဝင်ထင်ရှားသောမြို့ ၃၆၂
- ၁၇၉။ ကြည့်ရှုလေ့လာဖြစ်ခဲ့သောနေရာ၊ တုန်းဟွမ်သို့ ၃၆၃
- ၁၈၀။ သဲမြို့တော်၊ စခန်းထောက်မြို့ ၃၆၄
- ၁၈၁။ ကြံကြံဖန်ဖန်ကံကောင်းခြင်း၊ ဘုရားတထောင်ဂူ၊
အကောင်းဆုံးနှင့် အများဆုံး ၃၆၅
- ၁၈၂။ ၄၄ ကြိမ်မြောက်ဓမ္မခရီး
(၂၀၀၉-၂၀၁၀ ဆောင်းရာသီ) ၃၆၇
- ၁၈၃။ ၄၅ ကြိမ်မြောက် ဓမ္မခရီး (၂၀၁၀ နွေရာသီ)၊
ဟယ်လ်ဆင်ကီးမြို့ ၃၆၈
- ၁၈၄။ ရှင်ပြုပွဲ၊ သန်းခေါင်နေ့ ကြည့်ရှုရန်၊
သန်းခေါင်နေ့ကို ကြည့်ကြရပြီ ၃၆၉
- ၁၈၅။ နေ့လေးလ ညလေးလ၊ အမေရိကသို့ ၃၇၁
- ၁၈၆။ တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း၊
၄၆ ကြိမ်မြောက် ဓမ္မခရီး (၂၀၁၁ မေလ) ၃၇၁
- ၁၈၇။ သာသနာတော် ၂၆၀၀ ပြည့် ပူဇော်ပွဲ ၃၇၂

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၈၈။	၄၇ ကြိမ်မြောက်ဓမ္မခရီး (၂၀၁၁-၂၀၁၂ ဆောင်းရာသီ)၊ မကာအို	၃၇၅
၁၈၉။	ထိုင်း၊ စင်္ကာပူ၊ မလေးရှား၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ တရုတ်ယောဂီများအတွက်	၃၇၆
၁၉၀။	သာသနာတော် ၂၆၀၁ နှစ် နှစ်ဦးပူဇော် ၄၈ ကြိမ်မြောက်ဓမ္မခရီး (၂၀၁၂ နွေရာသီ)	၃၇၇
၁၉၁။	ဂျပေကာ၊ တခုတည်းသောနိုင်ငံ၊ တရားပွဲများ	၃၇၈
၁၉၂။	ဒေါက်တာ ကျော်စိန် ယူမြဲကုသိုလ်	၃၈၀
၁၉၃။	ပီကင်းသို့၊ တရုတ်ပြည်သို့ ပင့်ဖိတ်သူများ	၃၈၀
၁၉၄။	မြန်မာသံရုံးမိသားစုကောင်းမှု၊ ဟိုတယ်မန်နေဂျာ၏ ဆွမ်းအလှူနှင့် တရားပွဲ	၃၈၁
၁၉၅။	စီအန်သို့၊ ရွှံ့ရုပ်စစ်တပ်ပြတိုက်၊ ချင်ဒမြို့သို့	၃၈၂
၁၉၆။	ဝမ်းမေ၏ မွေးနေ့အလှူ၊ ကမ္ဘာ့အကြီးဆုံးထိုင်တော်မူ ဘုရားကြီး၊ တို့ဖူးဟိုတယ်မှ တို့ဖူးနေ့ဆွမ်း	၃၈၃
၁၉၇။	တောင်နံရံကို ထွင်းထုထားသော ဘုရားကြီး	၃၈၅
၁၉၈။	ကျေနပ်အားရမှုတော့ မရှိလှ၊ တရားစခန်းသို့၊ တောင်ကုန်းပေါ်မှ ကျောင်း၊ ကွမ်ရှိုးသို့	၃၈၅
၁၉၉။	ဒေါက်တာဆွန်ယက်ဆင်ပြတိုက်၊ စင်္ကာပူချမ်းမြေ့၊ ရိပ်သာကျောင်း၊ အင်ဒိုနီးရှားသို့	၃၈၈
၂၀၀။	ပပူးဝါးနယူးဂီနီ၊ ပပူးဝါးလူမျိုး	၃၈၉
၂၀၁။	သူတို့အစားအစာ၊ ဧည့်သည်ကို ဧည့်ဝတ်ပြုကြခြင်း	၃၉၀
၂၀၂။	ဇယပူရသို့၊ ဂျပေကာတရားပွဲ ၈၅ ကြိမ်မြောက် မွေးနေ့ပူဇော်ပွဲ	၃၉၁

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၂၀၃။	မွေးနေ့လှူဖွယ်အမျိုးမျိုး၊ မွေးနေ့အထိမ်းအမှတ် ဓမ္မဒါန၊ ရခိုင်မီးသင့်ကျောင်းများအလှူ၊ အကျိုးဆောင်များ	၃၉၂
၂၀၄။	မွန်ပြည်နယ်ဓမ္မခရီး၊ ကင်မွန်းစခန်း၊ သံဃာတော် ၂၀၀ ကျော်ရှိသော ကျေးရွာစာသင်တိုက်	၃၉၄
၂၀၅။	ကျုံက စိုက်ပျိုးရေးဥယျာဉ်	၃၉၅
၂၀၆။	တောင်ပိုင်းမဟာစည် သာသနာရိပ်သာ	၃၉၆
၂၀၇။	သထုံဇေတဝန်တောရကျောင်း	၃၉၆
၂၀၈။	၄၉ ကြိမ်မြောက်ဓမ္မခရီး (၂၀၁၂-၂၀၁၃ ဆောင်းရာသီ)၊ အကြိမ် ၅၀ မြောက်ဓမ္မခရီး (၂၀၁၂ ဆောင်းရာသီ)	၃၉၇
၂၀၉။	မေတ္တာဘာဝနာတရားစခန်း၊ သတင်းကောင်းကြားရ၍	၃၉၈
၂၁၀။	စင်္ကာပူချမ်းမြေ့ကထိန်	၃၉၉
၂၁၁။	တမူးကထိန်၊ ကျပ် ၇၅၀၀၀၀ လှူဒါန်းခဲ့ခြင်း	၄၀၀
၂၁၂။	ကျန်းမာရေးချို့တဲ့ခြင်း၊ ထေရဝါဒတက္ကသိုလ်၌	၄၀၀
၂၁၃။	ပြင်ဦးလွင် စာရေးတံမဲအလှူပွဲ	၄၀၁
၂၁၄။	ဆွမ်းဆန်လောင်းလှူပွဲနှင့် ရှင်ပြုပွဲ	၄၀၃
၂၁၅။	၈၅ နှစ်တာ ဘဝခရီး၊ သက်တော်ရှည်သမျှ	၄၀၃
၂၁၆။	ကာယကံမေတ္တာ၊ ဝစီကံမေတ္တာ၊ မနောကံမေတ္တာ စိတ်ထားဖြူစင် သူတော်စင်	၄၀၄
၂၁၇။	ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ထေရုပ္ပတ္တိစာအုပ် ဓမ္မဒါနအလှူရှင်များ	၄၀၆
၂၁၈။	ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ထေရုပ္ပတ္တိစာအုပ် ထိုင်ဝမ်နိုင်ငံမှ ဓမ္မဒါနအလှူရှင်များ	၄၀၆

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ထေရုပ္ပတ္တိ ပထမတွဲ နိဒါန်း

ကျွန်မသည် လွန်ခဲ့သောနှစ် ၃၀ခန့်က ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ စာအုပ် အုပ်ရေ ၇၀၀၀ ကျော်ကို တပည့်များ၏ အကူအညီဖြင့် ဘာသာရပ်အလိုက် စနစ်တကျ ခွဲခြားပြုစုထားပါသည်။ ထိုစဉ်က စာအုပ်များကို စိစစ်ရွေးချယ်နေစဉ် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည်လည်း တောင်မြို့ မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ “တဘဝ တသံသရာ” ကဲ့သို့ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ “ကိုယ်တိုင်ရေး ထေရုပ္ပတ္တိ”ဘဝ ဖြစ်စဉ် စာအုပ်တအုပ်ရေးသားချီးမြှင့်ပါရန် လျှောက်ထားဖူးပါသည်။ သို့သော်လည်း ကျေးဇူးတော်ရှင်ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်ကြီးအတွက် အလုပ်ကိုသာ နေ့ရောညပါ အာရုံစူးစိုက်၍ စွမ်းနိုင်သမျှ ဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်နေပါသည်။ မိမိလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်သမျှ၊ ကြိုးစားသမျှကို ဖော်ပြ၍ ပြောဆိုရေးသားလေ့ မရှိပါ။ ထို့ကြောင့် ကျွန်မ၏လျှောက်ထားချက်သည် အရာမထင် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် သာသနာတော်ကြီးနှင့် ရဟန်းရှင်လူများအတွက် သာသနာပြုလုပ်ငန်းများစွာ လုပ်ဆောင်ခဲ့၊ လုပ်ဆောင်ဆဲ ဖြစ်ပါသည်။ ဆဋ္ဌသံဂါယနာတင်ပွဲ ကျင်းပစဉ်အခါက သံဂါယနာတင်ပွဲ၌ သံဃာတော်များရွတ်ဖတ်၍ သံဂါယနာတင်ရန် ဖြစ်သည့် ပါဠိပိဋကတ် ကျမ်းစာတို့ကို သုတ်သင်တည်းဖြတ်ရေးအဖွဲ့ ဖြစ်သည့် ပါဠိပိဋဝိသောကအဖွဲ့၌ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း၊ သံဂါယနာတင်ပြီးသောအခါ၌လည်း အထွေထွေပါဠိကျမ်းစာများ သုတ်သင်တည်းဖြတ်ရေးအဖွဲ့၌ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းစသည်ဖြင့် သာသနာပြုအလုပ်များကိုစွမ်းနိုင်သမျှ ကြိုးစားဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

ယခုလည်း ချမ်းမြေ့ရိပ်သာကျောင်း၌ ပြည်တွင်းပြည်ပ ရဟန်း၊ ရှင်၊ လူ ယောဂီများအား တရားဟောပြောပြသခြင်း၊ စာပေကျမ်းဂန်ရေးသားပြုစုခြင်း စသည်ဖြင့် သာသနာ့တာဝန်များကို စွမ်းနိုင်သမျှ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

ထို့ပြင်လည်း မြန်မာနိုင်ငံအနှံ့အပြား၌သာမက နိုင်ငံရပ်ခြား ဖြစ်သည့် အာရှ၊ ဥရောပ၊ အမေရိက၊ အာဖရိကနှင့် ဩစတြေးလျတိုက်ကြီးများသို့လည်း အပင်ပန်းခံကာ အကြိမ်ကြိမ်ကြွတော်မူ၍ သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာတရား ဟောပြောခြင်း၊ တရားစခန်းများ ဖွင့်လှစ်၍ တရားပြသပေးခြင်း၊ တရားရိပ်သာများ တည်ထောင်ပေးခြင်း စသော သာသနာ့ကိစ္စများကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ထိုသို့ ပြည်ပနိုင်ငံများသို့ ဓမ္မခရီးကြွရောက်ခဲ့သည်မှာ ယခုအချိန်အထိ နိုင်ငံအားဖြင့် ၃၆ နိုင်ငံ၊ ဓမ္မခရီးအကြိမ်အားဖြင့် အကြိမ် ၅၀၊ တရားစခန်း အကြိမ်အားဖြင့် အကြိမ် ၂၀၀-ကျော်ရှိပါပြီ။ နောင်လည်း အကြောင်းသင့်အခွင့်သာသလို ကြွရောက်ရဦးမည် ဖြစ်ပါသည်။

ထိုမှတပါးလည်း ကျေးဇူးတော်ရှင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် မိမိကိုယ်တိုင် သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာဂုဏ်တို့နှင့် ပြည့်စုံအောင် ကြိုးစား ဖြည့်ကျင့်ရုံသာမကဘဲ တပည့်သာဝက ရဟန်းရှင်လူတို့ကိုလည်း သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ သိက္ခာသုံးရပ် ပြည့်စုံရေးအတွက် စွမ်းနိုင်သမျှ ဖြည့်ကျင့်ကြရန် အမြဲတစေ ဆုံးမဩဝါဒစကား မိန့်ကြားတော်မူပါ သည်။

ထို့ကြောင့် ဤကဲ့သို့ သာသနာတော်အကျိုး လောကအကျိုးကို သည်ပိုးဆောင်ရွက်တော်မူသော ဆရာတော်ဘုရားကြီးတို့၏ အကြောင်းအရာ အတ္ထုပ္ပတ် မွန်မြတ်သောလုပ်ရပ်တို့ကို ရှင်လူအများ အတွင်းကျကျ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် သိထားထိုက်သည်မှာ အမှန်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ထိုကဲ့သို့သော ကျေးဇူးတော်ရှင် ဆရာတော် ဘုရားကြီးများ၏ အကြောင်းအရာတို့ကို များသောအားဖြင့် ဆရာ တော်ဘုရားကြီးများ လွန်တော်မူပြီးမှ တဆင့်စကား တဆင့်ကြားဖြင့် ရေးသားပြုစုကြရာ ပြည့်စုံသင့်သလောက်လည်း မပြည့်စုံ၊ တိတိကျ ကျ မှန်ကန်သင့်သလောက်လည်း မမှန်မကန် ဖြစ်တတ်ကြပါသည်။

သို့ဖြစ်ရာ ယခု ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရား ကြီး၏ အကြောင်းအရာတို့ကို ထိုသို့မပြည့်မစုံ မမှန်မကန် မဖြစ်စေရန် ယခုဆရာတော်ဘုရားကြီး သက်တော်ထင်ရှားရှိစဉ် အခါမှာပင် မှတ် တမ်းတင် ပြုစုထားသင့်သည်ဟု ခံယူမိပါသည်။

ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ထေရုပ္ပတ္တိကို ယခင်က ခရစ်နှစ် ၁၉၉၅ ခုနှစ်တွင် ချမ်းမြေ့ရိပ်သာဝေယျာဝစ္စအဖွဲ့ ဒုဥက္ကဋ္ဌ ဦးစံလှက လည်း ကောင်း၊ ၂၀၀၁ ခုနှစ်တွင် ဥက္ကဋ္ဌ ဦးစောလှိုင်ကလည်းကောင်း၊ ၂၀၀၅ ခုနှစ်တွင် ကနေဒီယန်ဘုန်းကြီး ဦးဝံသရက္ခိတက အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့်

လည်းကောင်း၊ ၂၀၀၈ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် အင်္ဂလိပ်ဘာသာ ကထိက(ငြိမ်း) ဒေါ်ခင်လှလှ(ကမ္ဘောဇမဉ္ဇူ)က အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် လည်းကောင်း အသီးအသီး ရေးသား ပူဇော်ခဲ့ကြပါသည်။ သို့သော် လည်း ထိုထေရုပ္ပတ္တိများမှာ အကျဉ်းချုပ်မျှသာ ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်မသည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ထေရုပ္ပတ္တိကို စွမ်းနိုင် သမျှ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ပြုစုပေးလိုသော ဆန္ဒရှိခဲ့ပါသော်လည်း မြန်မာ ပြည်အနှံ့ ပြောင်းရွှေ့တာဝန်ထမ်းဆောင်ပြီး သင်ကြားရေးတာဝန်၊ စီမံ ခန့်ခွဲအုပ်ချုပ်ရေး တာဝန်များဖြင့် မအားလပ်ခဲ့ပါ။ ယခုသက်ပြည့် အ ငြိမ်းစားယူသောအခါမှသာ အကောင်အထည် ဖော်နိုင်ပါတော့သည်။

ထို့ကြောင့် ချမ်းမြေ့ရိပ်သာဝေယျာဝစ္စအဖွဲ့ လစဉ်အမှုဆောင် အစည်းအဝေးတစ်ခုတွင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ သာသနာပြု လုပ်ငန်းများ အလွန်များပြား၍ ရဟန်းရှင်လူအများ ကြည်ညိုနိုင်ရန် အထိုက်အလျောက် ပြည့်စုံသော ထေရုပ္ပတ္တိကျမ်းစာတစောင် ရှိသင့်ပါ ကြောင်း တင်ပြခဲ့ပါသည်။ ကျွန်မ၏ ဆန္ဒကို အဖွဲ့၏ အမှုဆောင်လူကြီး များက ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံ လျှောက်ထားခွင့်ပန်ပြီး ကျွန်မအား တာဝန်ပေးခြင်းဖြင့် အကောင်အထည် ပေါ်လာပါတော့သည်။

ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် သက်တော်ငယ်ရွယ်စဉ် ကိုရင်ဘဝမှ ယခုသက်တော် ၈၀ ကျော်သည့်တိုင် သာသနာတော် ထဲတွင် စိတ်ရောကိုယ်ပါ နှစ်မြှုပ်ထားလျက် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ရှင်လူ အများ အကျိုးများကြစေရန် မောရပန်းရမှန်းမသိ ပကတိခိုင်မြဲသော လုံ့လဝီရိယ၊ နက်ရှိုင်းသက်ဝင် ကြည်လင်သော သဒ္ဓါ၊ ထက်သန် သော စေတနာတို့ဖြင့် စွမ်းနိုင်သမျှ ဆောင်ရွက်နေပါသည်။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ၏ သာသနာတော်ကြီး စည်ပင်ပြန့်ပွား ထွန်းကားရေးအတွက်၊ အထူး

သဖြင့် ပဋိပတ္တိသာသနာတော် ကမ္ဘာအနှံ့ ပြန့်ပွား၍ သတ္တဝါအများ
ချမ်းသာစေရေးအတွက်လည်း မြန်မာပြည်အနှံ့ ခရီးဖြန့်၍ လည်း
ကောင်း၊ ကမ္ဘာအနှံ့ခရီးဆန့်၍လည်းကောင်း ကြိုးကြိုးပမ်းပမ်း ထမ်း
ဆောင်နေခဲ့ပါသည်။ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ သီလဂုဏ်၊ သမာဓိ
ဂုဏ်၊ ပညာဂုဏ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ယခုဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း
သာသနာတော်အကျိုး၊ လောကအကျိုးတို့ကို သယ်ပိုးရွက်ဆောင်သော
ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ကိုလည်းကောင်း ရိသေလေးမြတ် ဆည်းကပ်ကော်
ရော် ပူဇော်သောအားဖြင့် ဤထေရုပ္ပတ္တိကျမ်းစာကို မိမိဉာဏ်မီသမျှ
ကြိုးစားစုဆောင်း၍ ရေးသား ပူဇော်အပ်ပါသည်။ ဤထေရုပ္ပတ္တိ
ကျမ်းစာကိုရေးသားရာတွင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ညီအကို မောင်
နှမ ဆွေမျိုးဉာဏ်တို့ကို မေးမြန်း၍လည်းကောင်း၊ ရှင်သာမဏေ
ဘဝ ရဟန်းဘဝတို့၌ ဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့်အတူ သီတင်းသုံးတော်
မူခဲ့ကြသော ဆရာတော် သံဃာတော်တို့ကို မေးမြန်း၍ လည်းကောင်း၊
ရံဖန်ရံခါ ဆရာတော်ဘုရားကြီးခေတ္တခဏ အားလပ်ချိန်ရသောအခါ၌
အရဲစွန့်ကာ လျှောက်ထားမေးမြန်း၍လည်းကောင်း၊ ဆရာတော်ဘုရား
ကြီးရေးသားထားသော စာအုပ်များကို ဖတ်ရှု၍လည်းကောင်း၊ ဆရာ
တော်ဘုရားကြီး၏ အကြောင်းကို အခြားသူများ ရေးသားထားသော
အချက်အလက်တို့ကို ဖတ်ရှု၍လည်းကောင်း၊ တတ်နိုင်သမျှ ပြည့်စုံ
အောင် ကြိုးစားစုဆောင်း၍ အကောင်းဆုံးဖြစ်စေလိုသည့် စိတ်ထားနှင့်
ရေးသားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဖြစ်နိုင်သမျှ

ပြည့်စုံစေချင်ပါသည်

သို့သော် မည်မျှပင်ကြိုးစားစေကာမူ မပြည့်မစုံပဲ
ကြွင်းကျန်နေသော အချက်အလက်များကား
ရှိမည်အမှန်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ကြွင်း
ကျန်သော အချက်အလက်များ တတ်နိုင်သမျှ နည်းပါးစေရန် ဆရာ

တော်ဘုရားကြီး ကြွရောက်ခဲ့သည့် ပြည်ပဓမ္မခရီးများ အတွင်း၌ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသာလျှင် သိနိုင်သော အတွေ့အကြုံ အကြောင်း အရာများ ထိတွေ့သိမြင် ခံစားမှုများလည်း အထိုက်အလျောက် ပါဝင် ဖို့လိုပါသည်။

ဓမ္မခရီးများသည် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ၁၉၇၉ ခုနှစ်မှ ယခု
ဆရာတော်၏ ၂၀၁၂ ခုအထိ နှစ်ပေါင်း ၃၀ ကျော် ပြည်ပဓမ္မ
ဘဝတစိတ်တပိုင်း ခရီးများ ကမ္ဘာအနှံ့ကြွခဲ့ရာ ထိုဓမ္မခရီးများသည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဘဝတစိတ်တပိုင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထိုဓမ္မခရီးများအတွင်း ထူးခြားသည့် တွေ့ကြုံခံစားမှုများကို ဆရာတော်ဘုရားကြီးမှတစ်ပါး တခြားသူများ မသိနိုင်ကြပါ။ ဆရာတော်ဘုရားကြီး တပါးတည်းသာလျှင် သိနိုင်သော အကြောင်းအရာများ ဖြစ်ပါသည်။

ဖြည့်စွက်ချီးမြှင့်ပေးပါရန် ဓမ္မခရီးများတွင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး တွေ့ကြုံ သိမြင် ခံစားရသည့် အကြောင်းအရာများ မပါဝင်လျှင် ဤထေရုပ္ပတ္တိသည် များစွာ ‘ဟာ’ လျက်နေပါလိမ့်မည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ဓမ္မခရီးများ၌ ဆရာတော်ဘုရားကြီး တွေ့ကြုံသိမြင် ခံစားခဲ့ရသော ထိုအကြောင်းအရာတို့ကို တပည့်များအား ငဲ့ညှာထောက်ထား ချီးမြှောက်သောအားဖြင့် ဖြည့်စွက်ချီးမြှင့်ပေးပါရန် လျှောက်ထားရပါသည်။ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် တပည့်များ၏ လျှောက်ထားချက်ကို လက်ခံကာ မအားလပ်သည့်ကြားမှပင် အချို့သော အတွေ့အကြုံများကို ဖြည့်စွက် ချီးမြှင့်ပေးပါသဖြင့် အထူးဝမ်းမြောက်ကြရပါသည်။

မျှော်လင့်ရပါသည် အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ကျွန်မ
စွမ်းနိုင်သမျှ အချက်အလက်များကို ကြိုးစား
စုဆောင်းခဲ့ရာ ထေရုပ္ပတ္တိ စာမူကြမ်းတခု ရရှိလာပါတော့သည်။ ထို
စာမူကြမ်းကို ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား တင်ပြပါသည်။ ဆရာတော်
ဘုရားကြီးက စာမူကြမ်းကို မှားလျှင်ပြင်၊ ပိုလျှင်ဖျက်၊ လိုလျှင်စွက်ကာ
တည်းဖြတ် ပြုပြင်ပေးသဖြင့် ဤထေရုပ္ပတ္တိစာအုပ်သည် စာဖတ်သူ
များအတွက် အတော်အသင့် ဖတ်ပျော် မှတ်ပျော်သော စာအုပ်တအုပ်
ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ရပါသည်။

ကျေးဇူးကြီးလှပါသည် ဤစာအုပ်ဖြစ်မြောက်ရန် ကျွန်မ မေးသမျှ
မေးခွန်းများကို စိတ်ရှည်လက်ရှည် သည်း
ခံ၍ ဖြေကြားပေးသော ဆရာတော် သံဃာတော်များနှင့် ဓမ္မမိတ်ဆွေ
တို့၏ ကျေးဇူးတရားတို့ကိုလည်း မည်သည့်အခါမျှ မေ့နိုင်မည် မဟုတ်
ကြောင်း၊ အမြဲတစေ ကျေးဇူးတင်နေမည် ဖြစ်ပါကြောင်း လေးစားစွာ
ရေးသားဖော်ပြအပ်ပါသည်။

သူတော်စိတ်မြတ်၊ အငြိမ်းဓာတ်၊ လွမ်းပတ်ကမ္ဘာ တည်ပါစေ။
မေတ္တာစိတ်မြတ်၊ အအေးဓာတ်၊ လွမ်းပတ်ကမ္ဘာ ခြုံပါစေ။
သတ္တဝါမှန်သမျှ၊ ဘေးမခ၊ အေးမြချမ်းသာ ရှိပါစေ။
သတ္တဝါမှန်သရွေ့၊ တရားတွေ့၊ ချမ်းမြေ့သာယာ ရှိပါစေ။
ဗုဒ္ဓသာသနာ၊ ရှည်မြင့်ကြာ၊ ကမ္ဘာအနှံ့ ပြန့်ပါစေ။
သတ္တဝါမှန်သမျှ၊ ကိုးကွယ်ကြ၊ ဒုက္ခခပ်သိမ်း ငြိမ်းပါစေ။

စုဆောင်းတင်ပြသူ
ဒေါက်တာ အေးအေးမြင့်
အငြိမ်းစား ဓာတုဗေဒပါမောက္ခ
ဒဂုံတက္ကသိုလ်

ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ထေရုပ္ပတ္တိ

နမောတဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

ပထမ ဆယ်စုနှစ် (၁၉၂၈ - ၁၉၃၇)

ဖွားမြင်တော်မူခြင်း ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ၁၂၉၀ ပြည့်နှစ်၊ ဝါခေါင်လဆန်း ၈ ရက် (၁၉၂၈ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၂၄ရက်) အင်္ဂါနေ့တွင် ဖွားမြင်တော်မူပါသည်။ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ခမည်းတော်၊ မယ်တော်တို့မှာ ဦးဖြူမင်း၊ ဒေါ်ရွှေရည်တို့ဖြစ်ကြ၍ ဇာတိရပ်ရွာမှာ မကွေးတိုင်းဒေသကြီး၊ တောင်တွင်းကြီးမြို့နယ်၊ ပျဉ်းမရွာ ဖြစ်ပါသည်။ အင်္ဂါနေ့တွင် ဖွားမြင်သူဖြစ်၍ နေ့သင့်နံသင့်လိုက်အောင် “မောင်ညွန့်မောင်” ဟု နာမည်ပေး ကင်ပွန်းတပ်ကြပါသည်။

မွေးချင်းညီအကို မွေးချင်း ၉ ယောက်အနက် ဆရာတော်ဘုရားကြီးမောင်နှမများ မှာ တတိယ သားရတနာ ဖြစ်ပါသည်။ မွေးချင်းများ၏ အမည်များမှာ—

- ၁။ ကိုရင်လှကြိုင် (ကွယ်လွန်)
- ၂။ ဒေါ်လှမြိုင် (ကွယ်လွန်)
- ၃။ ချမ်းမြေ့ဆရာတော်
- ၄။ ဒေါ်ခင်လှ
- ၅။ ဦးမောင်ကြီး (ငယ်စဉ်မှာပင်ကွယ်လွန်)
- ၆။ ဦးမောင်ငယ် (ကွယ်လွန်)
- ၇။ ဦးဌေးဝင်း
- ၈။ ဒေါ်ခင်မြင့်
- ၉။ ဒေါ်စိန်ကြည် (ကွယ်လွန်)တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။

အေးချမ်းသော ကျေးလက်ထုံးစံအတိုင်း မိဘများမှာ လယ်ယာ
လေ့စရိုက်များ လုပ်ငန်းဖြင့် ရိုးသားစွာ အသက်မွေးကြသူများ ဖြစ်
 ပါသည်။ စီးပွားပြည့်စုံ၍ ရိုးသားစွာ နေထိုင်ကြ
 သောကြောင့် အများ၏လေးစားမှုကိုလည်း ရရှိပါသည်။

အေးဆေးတည်ငြိမ်သော မောင်ညွန့်မောင် ၂ နှစ်သားအရွယ်တွင် မိခင်
သဘာဝ ကြီးမှာ နှမဖြစ်သူကို မွေးဖွားသဖြင့် ဆရာ
 တော်လောင်းလျာသည် မိခင်ကြီးနှင့်ခွဲ၍
 အိပ်ရပါသည်။ ကလေးငယ်တို့ ဘာသာဘာဝ မိခင်ကြီးနှင့်အတူ အိပ်လို
 သော်လည်း မိဘဘိုးဘွားများ ဆုံးမသည်ကို လိုက်နာ၍ မိခင်နှင့် ခွဲလျက်
 အိပ်ကြောင်း သိရပါသည်။ မည်သည့်အရာကိုမဆို သင်ပေးလျှင်တတ်
 လွယ်၍ မှတ်လည်းမှတ်မိလွယ်သည်။ ယောက်ျားပီသ၍ ဥပဓိရုပ်နှင့်
 ပြည့်စုံသည်။ သွက်လက်ချက်ချာသည်။ ရုပ်ရည် သန့်ပြန့်သည်။ အသား
 မဖြူမညို၊ မျက်လုံးမျက်ခုံး နှာတံပေါ်လွင်သည်။ စူးရှသောမျက်လုံးဖြင့်
 တည်ငြိမ် လေးနက်စွာ ကြည့်တတ်သည်။ အေးအေးဆေးဆေး တည်

တည်ငြိမ်ငြိမ် ဣန္ဒြေသိက္ခာနှင့် နေတတ်၍ စကားနည်းသည်။ သို့သော် ပြောသင့် ပြောရမည့်စကားရှိလျှင် စကားကို အချက်ကျကျ ပြတ်ပြတ် သားသား ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ပြောတတ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဘိုးဘွား မိဘဆွေမျိုးများ၏ ယုယမြတ်နိုးခြင်းခံရသူ ဖြစ်သည်။

အရွယ်ရောက်လျှင် မောင်ညွန့်မောင်ကလေးသည် ပညာသင်ရန်
ပညာသင် အရွယ်ရောက်လာသောအခါ တောင်တွင်းကြီး
မြို့နယ်၊ ပျဉ်းမရွာ အစိုးရမူလတန်းကျောင်းတွင်
ပညာသင်ကြားပါသည်။

လောကဓာတ်ကျောင်းသား ထိုအချိန်ကပျဉ်းမရွာ၌ တောင်ကျောင်း၊
မည့်ပါ မြောက်ကျောင်းဟူ၍ ဘုန်းကြီးကျောင်း
နှစ်ကျောင်းအပြင် ရွာထဲ၌ အစိုးရမူလ
တန်းကျောင်း တကျောင်းလည်းရှိသည်။ ထို့ပြင် ရွာအနောက်ပိုင်း၌
ပညာဒါနပြုတို့ရာ ဝါသနာရှိသော ဦးမောင်ကြီးဆိုသူ အဘိုးတယောက်
တည်ထောင်ထားသော စာရိုးကျောင်း တကျောင်းလည်း ရှိသည်။ အစိုးရ
မူလတန်းကျောင်းကို လောကဓာတ်ကျောင်းဟုခေါ်၍ ဦးမောင်ကြီး၏
ကျောင်းကို စာရိုးကျောင်းဟု ခေါ်ဝေါ်ကြသည်။

ဦးမောင်ကြီးကျောင်း၌ ပညာသင်ကြားနည်းစနစ်မှာ ဘုန်းကြီး
ကျောင်းများအတိုင်းပင် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စာရိုးကျောင်းဟု ခေါ်ဝေါ်
ကြခြင်းဖြစ်သည်။ သို့သော် သဒ္ဒါ၊ သင်္ဂြိုဟ် အထိတော့ မသင်နိုင်ပေ။

ထိုစဉ်က မူလတန်းကျောင်း၌ ဒေါင်းဖတ်စာအုပ်များကို သင်ကြား
ရသည်။ ထိုဒေါင်းဖတ်စာအုပ်များ၌ “ဘဦး ရေကူးနေသည်၊ ဆေးကု၍
မရပါ၊ မနွေက လေလာ၏၊ ဗူးသီးနုနု မခူးရ၊ ငါ၏ဒူးနာ၏၊ အပ်အဖျား
ချွန်၏” စသော ဝါကျတိုလေးများကို ကလေးများ လွယ်လွယ်နှင့်မြန်မြန်
စာဖတ်တတ်ကြစေရန် သင်ယူကြရသည်။

ဘုန်းကြီးကျောင်းများ၌မူ မင်္ဂလသုတ်၊ အတွင်းအောင်ခြင်း၊ အပြင်အောင်ခြင်း၊ လောကနီတိ၊ နမက္ကာရ၊ ပရိတ်ကြီး၊ သဒ္ဒါ၊ သင်္ဂြိုဟ် စသော ဗုဒ္ဓဘာသာစာပေများကို သင်ကြားကြရသည်။ ထိုဗုဒ္ဓဘာသာ စာပေများကို လူကြီးသူမများက စာကြီးပေကြီးများဟု အသိအမှတ် ပြုကြ ခေါ်ဝေါ်ကြသည်။

ပညာရေးနိုးကြားမှု ကောင်းစွာမရှိသေးသော အချိန်ဖြစ်၍ ပျဉ်းမရွာရှိ လူကြီးသူမများသည် ဘုန်းကြီးကျောင်းနှင့် စာရိုးကျောင်း သင်ကြားနည်းများကိုသာ အရေးထား၍ လေးစားကြသည်။ လောကဓာတ် ကျောင်းသားများကိုကား အရေးမထားကြပေ။ လောကဓာတ် ကျောင်းသားများကို တွေ့လျှင် “မင်းတို့က အပ်အဖျားချွန်၏ ကျောင်းသားတွေကိုကွ၊ အပ်အဖျားချွန်တယ်ဆိုတာ မင်းတို့ကျောင်းက သင်မှပဲ တို့သိရတော့တယ်” စသည်ဖြင့် ကျီစယ်စကား ပြောကြားကြသည်။ ကျောင်းသားငယ်များမှာ ကျီစယ်စကားဟု သဘောမထားနိုင်ကြဘဲ လောကဓာတ်ကျောင်းသားကို နှိမ်သည်ဟု ယူဆကာ ခံပြင်းကြ၏။

သို့ဖြစ်ရာ လောကဓာတ်ကျောင်းသား တယောက်ဖြစ်သော ဆရာတော်လောင်းလျာသည် သူ၏ဒွေးတော်များရွတ်ဖတ်သရဇ္ဈာယ် ကြသည်ကို မကြာမကြာ ကြားနေရသော မောရသုတ်ပရိတ်တော်ပါဠိကို အရကျက်ပြီးလျှင် “**ပူရေန္တံ ဗောဓိသမ္ဘာရေ**” စသည်ဖြင့် ရွတ်ဆိုကာ လောကဓာတ်ကျောင်းသား မညံ့ကြောင်းကို အခွင့်ရတိုင်း ပြသခဲ့သည်။

ထို့ပြင် ကိုးနှစ်သားအရွယ်၌ စတုတ္ထတန်းသို့ ရောက်သောအခါ ထန်းပင်ကုန်းရွာ၌ နှစ်စဉ်ကျင်းပသော အဘိဓမ္မာစာပြန်ပွဲတွင် ဝင်ရောက်၍ နှစ်ကြိမ်တိုင်တိုင် ပြန်ဆိုပြခဲ့သည်။ ထိုစာပြန်ပွဲ၌ စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်တို့၏ သရုပ်သကန်များနှင့် သစ္စာလေးပါး၏ သဘောသရုပ်တို့ကို

နှုတ်တက်ရွှေ အာဂုံပြန်ဆိုရသည်။ သို့သော် အခြားသူများ အာဂုံ ပြန်ဆိုသည်ကို အားကျ၍သာ ဝင်ရောက်ပြန်ဆိုခြင်းဖြစ်ရာ အဓိပ္ပာယ်ကိုကား နားမလည်ပေ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်ဟူ၍လည်း မသိသေးပေ၊ ရွတ်ဆိုနေရသည်ကိုကား အရသာ ရှိသလိုလို ခံစားရ၏။

ဇာတိမြေ၊ ပျဉ်းမရွာ အစိုးရမူလတန်းကျောင်း၌ စတင်ပညာ ဆည်းပူးနေစဉ်က မြန်မာစာ ပြဋ္ဌာန်းစာအုပ်ဖြစ်သော “ဒေါင်းဖတ်စာ” စာအုပ်၌ အသက်သိက္ခာကြီးသူများကို ရိုသေလေးစားစိတ် သွင်းပေးသည့်အနေဖြင့် “ဆင်၊ မျောက်၊ ခါ သတ္တဝါသုံးဦး” အကြောင်းကို သင်ကြားရရာ လွန်စွာသဘောတွေ့ခဲ့သည်။ ထို့ပြင်-

ငယ်ကပညာ၊ မသင်ပါ၊ ကြီးကာစက်မည်မှတ်။
ဘာသာမျိုးခြား၊ စာစကား၊ သင်ကြားသင့်သည်မှတ်။
ဂဏန်းမသင်၊ လာဘ်မမြင်၊ ကူးလျှင်ရှုံးမည်မှတ်။
ပညာမရ၊ အိမ်ထောင်ကျ၊ ဒုက္ခရောက်မည်မှတ်။

စသော ဆုံးမစာသံပေါက်တို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို နားလည် သဘောပေါက်ကာ လွန်စွာနှစ်ခြိုက်ခဲ့၏။ ထိုဒေါင်းဖတ်စာအုပ်၌ပင် ...

ချိုးနှစ်ကောင်၊
ထနောင်းပင် ညီနောင်က၊
လွမ်းအောင်ကူခွဲ။
ပန်းတော်ဖြူ၊ ပင်မြက်နေဇာထူလှ၊
ဖိုးတောင်သူ့တဲ။

ဟူသော ဒွေးချိုးကလေးသည်လည်း ကျောင်းသားငယ်၏ စိတ်၌ စွဲထင်နေသည်မှာ ယနေ့တိုင်ပင် ဖြစ်၏။ ဤဒွေးချိုးကို သရုပ်ဖော်သော ရုပ်ပုံ၌လည်း လယ်တောထဲတွင် တဲငယ်တခုနှင့် တဲငယ်၏ ခြေရင်းခေါင်းရင်း

တွင် ထနောင်းပင်ကြီးနှစ်ပင်ပေါ်၌ ချိုးနှစ်ကောင် နားလျက်တွန်မြည်နေပုံကို သရုပ်ပေါ်လှစွာ ရေးဆွဲထား၍ သဘာဝကျလှသဖြင့် ထိုသရုပ်ဖော်ပုံ သည်လည်း ကျောင်းသားငယ်၏ စိတ်တွင် ယနေ့တိုင် စွဲထင်လျက်ရှိသည် ဟု သိရပါသည်။

ထို့ကြောင့် ကျောင်းသားငယ်သည် ကျောင်းသွားကျောင်းတက်ရန် ပျင်းသည်ဟု မည်သည့်အခါမှ မရှိဘဲ ပျော်ပျော်ပါးပါးပင် ကျောင်းသို့ သွားလေ့ရှိသည်။

စာဖတ်ဝါသနာပါခြင်း ဆရာတော်လောင်းလျာသည် စာဖတ်တတ် ခါစ ခုနစ်နှစ်၊ ရှစ်နှစ်သား အရွယ်မှစ၍ စာဖတ်ဝါသနာ ထုံလာခဲ့ပါသည်။ လမ်းပေါ်၌ စက္ကူစုတ်တွေ့လျှင်ပင် ကောက်၍ မဖတ်ဘဲမနေနိုင်သည်အထိ ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ဝါသနာထုံ သလောက်၊ စာစုံအောင်လည်း ဖတ်ခဲ့ပါသည်။ သတင်းစာ၊ ဂျာနယ်၊ မဂ္ဂဇင်း၊ ဝတ္ထု၊ စိတ်ပညာကျမ်း၊ ဓာတ်ကျမ်း၊ ရာဇဝင်၊ မဟာဝင်၊ ဗုဒ္ဓဝင်၊ ဇိနတ္ထပကာသနီ၊ ဓမ္မပဒ၊ ငါးရာငါးဆယ်နိပါတ်တော် စသည်ဖြင့် လက် လှမ်းမှီရာ စာအုပ်များရော လက်လှမ်းမမှီတမှီ စာအုပ်များကိုပါ ရသမျှ ဖတ်ခဲ့ပါသည်။

သူ၏ဖခင်နှင့် ဖခင်ဘက်မှအဖွားသည်လည်း စာပေဝါသနာကြီး သူများဖြစ်ရာ သူတို့အိမ်တွင် တောရွာပင်ဖြစ်လင့်ကစား စာအုပ်များ အတော် စုံလှသည်။ အထူးသဖြင့် ထိုခေတ်တွင် ရနိုင်သော ဗုဒ္ဓဘာသာ စာအုပ်များ ပို၍စုံသည်ဟု သိရပါသည်။ စာအုပ်စုံသဖြင့် ဆရာတော်လောင်းလျာသည် စာစုံစုံဖတ်ခွင့်ရ၍ ငယ်စဉ်မှာပင် ဗဟုသုတလည်း အတော်အတန်စုံခဲ့ လေသည်။ စာစုံဖတ်သလောက် စာအုပ်စုဆောင်းရန် ဝါသနာလည်းကြီး သဖြင့် ယခုဆရာတော် ဖြစ်ချိန်တွင် ဆရာတော်၏ ကျောင်း၌ရှိသော မြန်မာ၊ အင်္ဂလိပ်နှင့် အခြားဘာသာများဖြင့် ရေးထားသော စာအုပ်များမှာ စာကြည့်တိုက်ငယ် တခုပမာပင် ဖြစ်ပေသည်။

ပြည်ပနိုင်ငံများသို့ ဓမ္မခရီးကြွသောအခါ ဒကာများက စာအုပ်ဆိုင်သို့ လိုက်ပို့သည့်အချိန်တွင် စာအုပ်စင်များအကြား၌ လေးငါးနာရီကြာမျှ မတ်တပ်ရပ်လျက် စာမြည်း စာဖတ်ပါသည်။ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံသို့ ဓမ္မခရီးကြွစဉ် တချိန်က တညလုံးမကျိန်းဘဲ စာအုပ်အသစ်တအုပ်လုံး ကုန်အောင် မိုးလင်းသည်အထိ ထိုင်ဖတ်နေသည်ကို တွေ့ရကြောင်း ကပ္ပိယအဖြစ် လိုက်ပါသွားသော ဦးဌေးဝင်းက ပြန်လည်ပြောကြားသဖြင့် ဆရာတော်ဘုရား၏ စာပေမွေ့လျော်ပုံကို အံ့မခန်းသိရှိရပါသည်။ ဓမ္မခရီးမှ ပြန်ကြွလာသောအခါတိုင်း စာအုပ်တွေယူဆောင်လာသည်မှာ မနည်းလှပါ။

ယောနိသော အရာရာကို အကောင်းဘက်မှကြည့်၍ သင့်တင့်
မနသိကာရဗီဇပါသူ အောင် အဆင်ပြေအောင်နှလုံးသွင်းခြင်းကို ယောနိ
သော မနသိကာရဟု ခေါ်ကြသည်။ ထိုယောနိ
သော မနသိကာရ စိတ်ထားရှိသူများမှာ စိတ်ဆင်းရဲမှု၊ စိတ်မချမ်းသာမှု
နည်းပါး၍၊ စိတ်ချမ်းသာမှု များကြသည်။ စိတ်ထားတတ်သူများဟု ဆိုရ
မည်ထင်သည်။ ထိုသူများထဲတွင် ဆရာတော်လောင်းလျာသည်လည်း
အပါအဝင်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရပါမည်။

အကြောင်းကိုဆိုရသော် ဆရာတော်ဘုရားသည် ၁၉၇၈-၇၉-၈၀ ခုနှစ်တို့၌ သာသနာရေး ဦးစီးဌာန၏ လျှောက်ထားစီစဉ်ချက်အရ မြန်မာ့ အသံမှ အသံလွှင့်တရား သုံးကြိမ် ဟောကြားခဲ့ရပါသည်။ ၁၉၇၈ ခုနှစ်၌ ‘အသိအမြင်မှန်မှ ချမ်းသာရ တရားတော်’ကို လည်းကောင်း၊ ၁၉၇၉ ခုနှစ်၌ ‘သီ ပယ် ဆိုက် ပွား တရားတော်’ကို လည်းကောင်း၊ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်၌ ‘ဗုဒ္ဓနည်းကျ ချမ်းသာစွာ နေထိုင်နည်း တရားတော်’ကို လည်းကောင်း ဆရာတော်ဘုရား အသံလွှင့် ဟောကြားခဲ့ပါသည်။ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၂၄ရက်၊ (မြန်မာနှစ် ၁၃၄၂ ခုနှစ်၊ တော်သလင်း

လပြည့်)နေ့၌ ‘ဗုဒ္ဓနည်းကျ ချမ်းသာစွာ နေထိုင်နည်း တရားတော်’ ကို အသံလွှင့် ဟောကြားစဉ်က အရာရာကို အကောင်းမြင်ဘက်မှကြည့်၍၊ သင့်တင့်အောင် အဆင်ပြေအောင် နှလုံးသွင်းလျှင် ချမ်းသာသလောက် ချမ်းသာနိုင်ကြောင်း ဟောကြားရာတွင် ငယ်စဉ်ကကိုယ်တွေ့အဖြစ်အပျက် ကလေးတစ်ခုကို ထည့်သွင်း၍ ဤသို့ ဟောကြားခဲ့ပါသည်။

“ဘုန်းကြီးငယ်စဉ် ၈ နှစ်သားလောက်က ရေခပ်ချင်လွန်းလို့ မိခင်က သင့်တော်တဲ့ ရေအိုးကလေးတလုံး ဝယ်ပေးပါတယ်။ အဲဒီ ရေအိုးကလေးနဲ့ ရေတွင်းသွားပြီး ရေခပ်ရတာကို အကျေနပ်ကြီး ကျေနပ်နေပါတယ်။ တနေ့တော့ ရေအိုးကို ရေထည့်ပြီး နှုတ်ခမ်းက ဆွဲမလိုက်တာမှာ ရေအိုးဟာ အံ့ပွင့်ထွက်သွားပါတယ်။ ရေအိုးနှုတ်ခမ်းက အဆွဲလိုက် လက်ထဲမှာ ပါလာပါတယ်။ ဒီအခါမှာ အင်မတန် နှစ်သက်လှတဲ့ ရေအိုးကဲ့သွားတာကို နှမြောခြင်း၊ ဝမ်းနည်းခြင်း၊ စိတ်ဆင်းရဲခြင်း မဖြစ်ဘဲနဲ့ **“အိုးကွဲတော့ ကရွတ်တောင်ရသေးတယ်”** လို့ စိတ်ထဲမှာ ဖြစ်ပေါ်တဲ့အတိုင်း နှုတ်ကလဲ ထုတ်ပြောမိပါတယ်။ ဒါဟာ လက်ငင်း ပစ္စုပ္ပန်ဆတ်ဆတ် တွေ့နေရတဲ့ အခြေအနေဆိုးထဲက အကောင်းကို ရွေးကြည့်ပြီး အဆင်ပြေအောင် အသင့်အတင့် နှလုံးသွင်းမိတာပါပဲ။ **ယောနိသော မနသိကာရ** လို့ ဆိုရပါမယ်။ ဟိုအခါတုန်းကတော့ ဒီသဘောတရား တွေကို နားမလည်သေးပါဘူး။ ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်ဘုရားရဲ့ တရားတော်များကို လေ့လာမိမှ၊ လောကသဘာဝကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်မိမှပင် ‘ဟို ငယ်စဉ်က ဖြစ်ပျက်ခဲ့တာဟာ ဒီသဘောကိုးလို့ သဘောပေါက်မိတာပါ’ဟု ထည့်သွင်း ဟောကြားခဲ့သည်ကို နာကြားခဲ့ရပါသည်။ ဤဖြစ်စဉ်ကို ကြည့်ခြင်း အားဖြင့် ဆရာတော်လောင်းလျာသည် ငယ်စဉ်ကတည်းကပင် လူကြီးမိဘတို့ကို စွမ်းနိုင်သမျှ ကူညီလုပ်ကိုင်လေ့ရှိကြောင်း၊ တွေ့ကြုံလာရသော ဖြစ်ရပ်များအပေါ် သင့်တင့်အောင် အဆင်ပြေအောင် နှလုံးသွင်းတတ်ကြောင်း သိရပါသည်။ ယောနိသော မနသိကာရ ဗီဇရှိသူဟု ဆိုရပါမည်။

ဒုတိယ ဆယ်စုနှစ် (၁၉၃၈-၁၉၄၇)

တိုးတက်ခြင်း၏အစ ဆရာတော်လျောင်းလျာသည် ပျဉ်းမကျေးရွာ မူလတန်းကျောင်းမှ စတုတ္ထတန်း အောင်မြင်ပြီး သောအခါ မိဘများက အဘိုး ဦးစံဒွန်း၊ အဘွား ဒေါ်ကောက်တို့၏ အလို ဆန္ဒအရ အလယ်တန်းပညာကို ဆက်လက်မသင်စေတော့ဘဲ နောင်တော် ကိုရင် ရှင်ဝဏ္ဏိတ (ကိုရင် လှကြိုင်)ရှိရာ တောရဗိမာန်ကျောင်းတိုက်သို့ ပို့လိုက်ကြသည်။

တောရဗိမာန်ကျောင်းတိုက် တောရဗိမာန်ကျောင်းတိုက်သည် တောင်တွင်းကြီးမြို့၏ တောင်ဘက် တမိုင်ခန့်အကွာတွင်တည်ရှိ၍ တောရဖြစ်သည့်အတိုင်း မြေဧကပေါင်း များစွာ ကျယ်ဝန်းပြီးလျှင် ကြီးမားသောသစ်ပင်ကြီးတို့၏ သစ်ရိပ်၊ ဝါးရိပ်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ရေကန်ကြီး ၅ ကန်တို့ ဖြင့်လည်းကောင်း၊ တင့်တယ်သပ္ပာယ်သော ကျောင်းကန် ဘုရား စေတီတော်များဖြင့် လည်း ကောင်း သာယာစည်ကားလှပါသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုစဉ်က “**နိဗ္ဗာန်ကို ထားပါဦး ပိတ်မာန် (ဗိမာန်) ပဲ ရောက်အောင် ကြိုးစားကြပါဦး**” ဟု ဆိုရိုးပြုကြပါသည်။

ထိုစဉ်က တောရဗိမာန်ကျောင်းတိုက်၌ ရဟန်းသံဃာတော် ၆၀ ခန့်၊ ရှင်သာမဏေ ၂၀ ခန့်၊ ကျောင်းသား ၁၅ ယောက်ခန့်ရှိ၍ သင်္ကန်းရောင်ရှိန်တို့ဖြင့် ထိန်ထိန်ဝင်းခဲ့ပါသည်။ ကျောင်းတိုက်ကို အုပ်ချုပ်သော ဆရာတော်များ၏ စည်းကမ်းကောင်းခြင်း၊ သံဃာတော် များ၏ အနေအထိုင်ကောင်းခြင်းစသော ကောင်းသတင်းတို့သည်လည်း တောင်တွင်းကြီးမြို့နယ်တွင်သာမက အနီးအပါးရှိ မြို့နယ်များအထိပင် ပျံ့နှံ့ခဲ့ပါသည်။ အနောက်ဘက် မကွေး၊ မိကျောင်းရဲ မြို့နယ်များ၊

မြောက်ဘက် ကျောက်ပန်းတောင်း၊ နတ်မောက်မြို့နယ်များ၊ အရှေ့ဘက် လယ်ဝေး၊ ပျဉ်းမနားမြို့နယ်များ၊ တောင်ဘက် အောင်လံ၊ ပြည်၊ ပေါင်းတည် မြို့နယ်များမှ စာသင်သား ရဟန်း သာမဏေများ လာရောက်၍ ပညာရင်နို့ သောက်စို့ကြပါသည်။

ဆရာတော်လောင်းလျာကို ထိုကဲ့သို့သောစာသင်တိုက်ကြီး၌ ထားလိုခြင်းမှာ ဘိုးဘွားများ၏စိတ်တွင် ဆရာတော်လောင်းလျာ၏ စာပေတော်ခြင်း၊ ဆက်ဆံရေးရည်မွန်ခြင်း၊ စိတ်ထားကောင်းခြင်း၊ ကြီးသူတို့ကို ရိုသေလေးစားခြင်း၊ သွက်လက်ဖျတ်လတ်ခြင်း၊ အချက်ကျကျ စကားပြောတတ်ခြင်း စသော အရည်အချင်းများကို ကြည့်၍ သာသနာတော်နှင့် ပို၍သင့်လျော်သည့်အတွက် ပို၍အကျိုး ကျေးဇူးများပေလိမ့်မည်ဟု ယူဆကာ ဗုဒ္ဓစာပေသင်ကြားရာ တောရဗိမာန် ကျောင်းတိုက်သို့ ပို့လိုက်ကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ကျောင်းသားဘဝ သင်ရိုးအစ ဆရာတော်လောင်းလျာသည် တောရဗိမာန်ကျောင်း၌ ကျောင်းသားငယ်များ အခြေခံသင်ရိုးဖြစ်သည့် ဂုဏ်တော်ဘုရားရှိခိုး၊ မင်္ဂလသုတ်၊ အပြင်အောင်ခြင်း၊ အတွင်းအောင်ခြင်း၊ နမက္ကာရ၊ လောကနီတိ၊ ပရိတ်ကြီးစသည်တို့ကို နှုတ်တက်၍ အာဂုံရအောင် ကျက်မှတ် သင်ယူရပါသည်။ ပါဠိသာမဟုတ်ဘဲ (ပရိတ်ကြီးမှတစ်ပါး) အနက်မြန်မာပြန်ပါ အာဂုံရအောင် သင်ယူရပါသည်။ ဆရာဘုန်းကြီးများက အဓိပ္ပာယ်ကိုကား ပြောမပြကြပါ။ ထို့ကြောင့် ထိုစဉ်က ထိုတရားစာပေတို့၏ သဘောအဓိပ္ပာယ်ကို ကောင်းစွာ နားမလည်ခဲ့ပါ။ နားလည်အောင် ကြိုးစားရမည်ဟုလည်း သဘောမပေါက်ခဲ့ပါ။ ကျောင်းသားသင်ရမည့်စာဟူ၍သာ အာဂုံရအောင် ကျက်မှတ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်ရာ ထိုအချိန်အထိ သူ၏ ဘာသာရေးစာပေ

တို့နှင့် ထိတွေ့ခြင်းမှာ 'ကြက်တူရွေး စကားသင်' ထိတွေ့ခြင်းမျိုးသာ ဖြစ်၍ ရတနာသုံးပါးနှင့်ပတ်သက်သော အသိဉာဏ်နိုးကြွမှုနှင့် စိတ် လှုပ်ရှား ခံစားမှုများ ကျောင်းသားငယ်တွင် မဖြစ်ပေါ်ခဲ့သေးပေ။

သို့သော်လည်း အချို့သောမင်္ဂလာများနှင့် မြတ်စွာဘုရား၏ အောင်ခြင်းရှစ်ပါးတို့ကို ကျောင်းသားငယ် ဝိုးတဝါး နားလည်ခဲ့ပါသည်။ လောကနီတိကျမ်း၌ အချို့သော နီတိစကားများကိုမူ အတော်ကလေး နားလည်၍ သဘောကျနှစ်ခြိုက်ခဲ့ပါသည်။ ဥပမာ-လောကနီတိကျမ်း၌-

သုနခေါ သုနခံ ဒိသွာ၊
ဒန္တံ ဒဿေတိ ဟိသိတုံ။
ဒုဇ္ဇနော သုဇနံ ဒိသွာ၊
ရောသယံ ဟိသ မိစ္ဆတိ။

အနက်- သုနခေါ-ခွေးတကောင်သည်၊ သုနခံ-ခွေးတကောင်ကို၊ ဒိသွာ-မြင်၍၊ ရောသယံ-ခြုတ်ခြယ်လျက်၊ ဟိသိ တုံ-ညှဉ်းဆဲခြင်းငှါ၊ ဒန္တံ-သွားကို၊ ဒဿေတိ-ပြ၏။ ဒုဇ္ဇနော-သူယုတ်သည်၊ သုဇနံ-သူတော်ကောင်းကို၊ ဒိသွာ-မြင်၍၊ ရောသယံ-ခြုတ်ခြယ်လျက်၊ ဟိသံ-ညှဉ်းဆဲခြင်းအမှုကို၊ မိစ္ဆတိ-ပြုခြင်းငှါ အလိုရှိ၏ဟူ၍ ကျက်မှတ်ခဲ့ရာ ကျောင်းသားငယ် သဘောအဓိပ္ပာယ်ကို အတော်ကလေးနားလည်၍ သူ၏စိတ်အစဉ်မှာ စွဲထင်နေခဲ့၏။

သို့သော် 'ခြုတ်ခြယ်လျက်' ဟူသော စကားကိုမူ ထိုစဉ်က သူနားမလည်ခဲ့ပေ။ ကြီးပြင်းလာ၍ မြန်မာစာ အတော်စုံအောင် ဖတ်မိသောအခါမှ ထိုစကားလုံး၏အဓိပ္ပာယ်ကို နားလည်သဘောပေါက်တော့သည်။

ဟိံ ရမတိ ပင်၊
ဟင် ရမတိ ပေါက်။
ထိ ရမတိ ပု၊
ခု ရမတိ ခံ။

အနက်- ဟိံ-ကျွဲကား၊ ပင်-ညွန့်ရှိမှသာလျှင်၊ ရမတိ-မွေ့လျော်၏၊ ဟင်-ဟင်္သာကား၊ ပေါက်-ရေကန် ရှိမှသာလျှင်၊ ရမတိ-မွေ့လျော်၏၊ ထိ-မိန်းမကား၊ ပု-ယောက်ျားရှိမှသာလျှင်၊ ရမတိ-မွေ့လျော်၏၊ ခု-ရဟန်းကား၊ ခံ-တရားရှိမှသာလျှင်၊ ရမတိ-မွေ့လျော်၏ ဟူသော နိတိစကား၌ ဟိံ၊ ပင်၊ ဟင်၊ ပေါက်၊ ထိ၊ ပု၊ ခု၊ ခံ ဟူသော အက္ခရာတလုံးစီသာရှိသော ပါဠိစကားတို့ကို ဆီလျော် မှန်ကန်အောင် အနက်မြန်မာပြန်နိုင်စွမ်းသော ကျမ်းဆရာ၏ ဉာဏ်ကို ကျောင်းသားငယ် အံ့သြချီးကျူး၍ မကုန်နိုင်အောင် ရှိနေသည်။ ကျောင်းသားငယ် ရဟန်းဖြစ်ပြီး ပါဠိဘာသာကို တတ်ကျွမ်းသောအခါတွင် ဟိံ=မဟိံသော၊ ပင်=ပင်္က၊ ဟင်=ဟံသော၊ ပေါက်=ပေါက္ခရဏိ၊ ထိ=ဣတ္ထိ၊ ပု=ပုရိသော၊ ခု=ဘိက္ခု၊ ခံ=ဓမ္မော ဟူ၍ အက္ခရာတလုံးစီ၏ ပြည့်စုံသော ပါဠိစကားလုံးများကို တွေ့ရသောအခါ ပို၍ပင် အံ့သြချီးကျူး မိလေသည်။

သို့သော်လည်း တောရဗိမာန်ကျောင်း၌ ကျောင်းသားငယ်တို့ သင်ကြားရသည့် အခြေခံသင်ရိုးကျွတ်အောင် သင်ယူပြီးစေကာမူ ဗုဒ္ဓတရားတော်ကို နားလည်ဘို့ကား အလှမ်းဝေးနေသေး၏။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်မီးကြီး ၁၉၃၉ ခုနှစ်၊စက်တင်ဘာလ ၃ ရက်၊ (မြန်မာ
လောင်ခြင်း နှစ် ၁၃၀၁ ခုနှစ်၊ ဝါခေါင်လဆုတ် ၅ ရက်)နေ့တွင် အင်္ဂလိပ်နှင့် ပြင်သစ်တို့က ဂျာမဏီကို

စစ်ကြေငြာကြသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ကမ္ဘာ့အနောက်ဖျားတွင် ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်မီးကြီး စတင်တောက်လောင်လာသည်။ ကမ္ဘာ့အရှေ့ဖျားတွင် လည်း ဂျပန်တို့သည် တရုတ်ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်း နယ်မြေများကို ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက် သိမ်းပိုက်ထားကြသည်။ ၁၉၄၁ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၇ ရက် (မြန်မာနှစ် ၁၃၀၃ ခုနှစ်၊ နတ်တော်လဆုတ် ၅ ရက်)နေ့တွင် ဂျပန်တို့က ဟိုင်ယီကျွန်းပေါ်ရှိ အမေရိကန် ရေတပ်စခန်း ပုလဲဆိပ်ကမ်းကို စစ်မကြေငြာဘဲ ရုတ်တရက်ဝင်ရောက် တိုက်ခိုက်သဖြင့် အမေရိကန်တို့၏ ပုလဲဆိပ်ကမ်းစစ်စခန်းသည် စိစိညက်ညက် ကြေပျက်သွားလေသည်။ ထို့ကြောင့် နောက်တနေ့ ၁၉၄၁ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၈ ရက်(မြန်မာနှစ် ၁၃၀၃ ခုနှစ်၊ နတ်တော်လဆုတ် ၆ ရက်)နေ့တွင် အမေရိကန်တို့က ဂျပန်အား အတိအလင်း စစ်ကြေငြာလိုက်သည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ အင်္ဂလိပ်နှင့်ဒတ်ချ်တို့က ဂျပန်ကိုလည်းကောင်း၊ ဂျာမဏီနှင့် အီတလီ တို့ကလည်း ဂျပန်ဘက်မှနေ၍ အမေရိကန်ကိုလည်းကောင်း စစ်ကြေငြာ ကြလေသည်။

ဤနည်းဖြင့် ကမ္ဘာ့အနောက်ဖျား၊ အရှေ့ဖျားတို့၌ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ် မီးကြီး အရှိန်ပြင်းစွာ တောက်လောင်လေတော့သည်။ ထိုသို့ စစ်ပွဲကြီး ဖြစ်ရာ ဂျပန်တို့သည် စစ်ဦးကာလ၌ အာရှ အရှေ့တောင်ပိုင်းရှိနိုင်ငံများကို တနိုင်ငံပြီးတနိုင်ငံ တိုက်ခိုက်သိမ်းယူ လိုက်နိုင်ကြသည်။ မြန်မာပြည်ကို လည်း အင်္ဂလိပ်ကို တိုက်ထုတ်လိုသော မြန်မာရဲဘော်သုံးကျိပ်တို့နှင့်အတူ ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်ကြရာ ၁၉၄၂ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၈ ရက် (၁၃၀၃ ခုနှစ်၊ တပေါင်းလဆုတ် ၈ ရက်) နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့ကို သိမ်းပိုက်နိုင်ကြသည်။

ထိုအချိန်မှစ၍ အင်္ဂလိပ်စစ်တပ်များသည် တိုက်ပွဲတိုင်း၌ ရှုံးနိမ့် ကြသဖြင့် အထက်မြန်မာပြည်ဘက်သို့ တဆုတ်တည်းဆုတ် နေကြရ တော့သည်။ အချို့တိုက်ပွဲများ၌ စနစ်တကျ ဆုတ်ခွါနိုင်သော်လည်း များစွာ

သောတိုက်ပွဲတို့၌ ဖရိုဖရဲ တကွဲတပြား အပြေးအလွှား ဆုတ်ကြရသည်။ စစ်ပွဲအစ ထိုကာလ၌ ဂျပန်တို့တွင် ရိက္ခာလည်းတောင့်၊ လက်နက်လည်း ပြည့်စုံ၊ လေယာဉ်လည်း ပေါပေါများများ သုံးနိုင်သဖြင့် အင်္ဂလိပ်တို့မှာ အထိအနာကြီးနာကာ အိန္ဒိယအထိ ဆုတ်ခွါသွားကြရသည်။ သူတို့ ဆုတ်ခွါသွားသည့် လမ်းတလျှောက်ရှိ မြို့များကို မြေလှန်စနစ်သုံးကာ ဖျက်ဆီးပစ်ခဲ့ကြသည်။

ကမ္ဘာစစ်ကြောင့် ပြောင်းရွှေ့ရ သို့ဖြင့် ကျောင်းသားငယ် ၁၂ နှစ်သားလောက်တွင် မြန်မာပြည်၌ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်၏ အစိတ်အပိုင်း ဖြစ်သော အင်္ဂလိပ်၊ ဂျပန်စစ်ပွဲများ ပြင်းထန်စွာ ဖြစ်ပွားလာသဖြင့် မြို့၏အနီးဖြစ်သော တောရဗိမာန်ကျောင်းသည် စစ်သားစစ်ဒဏ်နှင့် နီးကပ်သဖြင့် ၁၉၄၂ ခုနှစ် မတ်လအလယ်လောက်တွင် ကျောင်းစောင့်ရဟန်းတော် လေးငါးပါးမှတစ်ပါး သံဃာတော်များရော ကျောင်းသားများပါ မိမိတို့ရပ်ရွာသို့ ပြန်ကြရသည်။ တိုက်အုပ်ဆရာတော် ဦးမာလာဝံသနှင့် ကျောင်းသားငယ်၏ စာချဆရာတော် ဦးဝါသဝိန္ဒ တို့သည်လည်း ကျောင်းသားငယ်၏ ဇာတိရွာဖြစ်သော ပျဉ်းမရွာ၊ ရွာဦး ကျောင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့လာခဲ့ကြသည်။

ဆရာတော်လောင်းလျာ ကျောင်းသားငယ်သည် ရက်သတ္တ တပတ် ကျော်ကျော်မျှ အိမ်တွင်မိဘများနှင့် အတူနေပြီးလျှင် မိဘများက ဆရာ တော်များရှိရာ ရွာဦးကျောင်းသို့ပို့၍ ပညာကိုဆက်လက် သင်ယူစေသည်။ ကျောင်းသားငယ်သည် ပျဉ်းမရွာ ရွာဦးကျောင်း၌ ဆရာတော် ဦးဝါသဝိန္ဒ ထံတွင် ကစွည်းသဒ္ဒါကြီး၏ သုတ်စဉ် သုတ်နက်တို့ကို အရကျက်၍ ရုပ်တွက်ခြင်းစသည်ဖြင့် သဒ္ဒါကျမ်းကို စတင်ထိတွေ့ သင်ယူရသည်။

သရုပ်ပေါ်လှသော အနက်မြန်မာပြန် ညဉ့်အခါတွင်လည်း တိုက်အုပ်ဆရာတော် ဦးမာလာဝံသက အချို့သော သဒ္ဒါအချက်

အလက်များကို ရှင်းပြပေးသည်။ တိုက်အုပ်ဆရာတော်၏ ရှင်းပြချက်များတွင် ကျောင်းသားငယ် ယနေ့တိုင် မမေ့နိုင်သော အချက်တချက်မှာ ဆရာတော်၏ **“အတ္ထော အက္ခရ သညာတော”** ဟူသောသုတ်ကို အနက်မြန်မာပြန်ပုံပင် ဖြစ်သည်။ သုတ်ဆိုသည်မှာ ပါဠိသဒ္ဒါ စည်းမျဉ်းပင်ဖြစ်သည်။ ဤ **အတ္ထော အက္ခရသညာတော** ဟူသောသုတ်သည် ကစွည်းသဒ္ဒါကြီး၏ အဦးအစသဒ္ဒါစည်းမျဉ်း ဖြစ်သည်။ ဤသုတ်ကို အနက်မြန်မာပြန်ရိုး ပြန်စဉ်မှာ **“အတ္ထော-အနက်ကို၊ အက္ခရသညာတော-အက္ခရာတို့ဖြင့် ကောင်းစွာသိအပ်မှတ်အပ်၏”** ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ဤမြန်မာပြန်၌ **အနက်** ဆိုသော စကားသည် ပါဠိစကားလုံးကို ဘာသာပြန်ထားသော မြန်မာစကားလုံးကိုလည်း **အနက်**ဟု ခေါ်ဝေါ်သုံးနှုန်းကြသဖြင့် အဓိပ္ပာယ် မထင်မရှား သံသယဖြစ်ပွားဖွယ်ရာ ရှိနေပေသည်။ ထို့ကြောင့် တိုက်အုပ်ဆရာတော်က တိတိကျကျ နားလည်စေရန် **“အတ္ထော၊ ခြေလေးချောင်း၊ ခေါင်းတလုံး၊ နားရွက်နှစ်ဖက်၊ အစွယ်နှစ်ချောင်း၊ နှာမောင်းတခုရှိသော ဆင်ကောင်ကြီး အနက်ဒြပ်ကို၊ အက္ခရ သညာတော၊ ဆ၊ လိန်ငသတ်ဆင်ဟူသော အက္ခရာဖြင့် ကောင်းစွာ သိအပ်မှတ်အပ်၏”**ဟု ရှင်းလင်းတိကျစွာ အနက်မြန်မာပြန်၍ ရွတ်ဆိုစေသည်။ ဤအနက်မြန်မာပြန်ကို ကြားရသူမည်သည့် ကျောင်းသားမဆို အဓိပ္ပာယ်ကို ရှင်းလင်းစွာ နားလည်နိုင်ကြပေသည်။

ဆရာတော်များနှင့် ကျောင်းသားငယ်သည် ပျဉ်းမရွာဦးကျောင်း၌ သီတင်းသုံးနေထိုင်ကြသည့် အချိန်အတွင်း ကျောင်းသားငယ်သည် သဒ္ဒါကျမ်းကို အတော်ကျွမ်းကျင်အောင် သင်ယူခွင့်ရ၍ ပါဠိသဒ္ဒါ ပုဒ်၊ ပါဠိ၊ ရုပ်၊ ဓာတ်၊ ပစ္စည်းတို့ကိုလည်း အတော်လေး နားလည်သဘောပေါက်နေပြီဖြစ်သဖြင့် သူ၏ စာချဆရာတော်သည် ပါဠိဝါကျ အသွားအလာ အစီ

အကုံး အနှုန်းအဖွဲ့တို့ကိုပါ ဝါကျတွင်း ပုဒ်ချင်းဆက်စပ်ပုံ စာစပ်နှင့်တကွ သင်ယူလေ့ကျင့်စေသည်။ ပါဠိဝါကျ အသွားအလာကို ပိုမိုနားလည်စေရန် နှင့် ဗုဒ္ဓတရားတော်နှင့် စတင် ထိတွေ့စေရန်ရည်သန်၍ **ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာနှင့် ဇာတ်အဋ္ဌကထာ** တို့ကိုလည်း ပို့ချပေးလေသည်။

ခံစားမှုမှ အသိနှင့်ယှဉ်သော ယုံကြည်မှုသို့ ထို့ပြင် ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်ဘုရား ဟောကြားသော စကားတော်များနှင့် တိုက်ရိုက်ထိတွေ့၍ ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်ဘုရားနှင့် ပတ်သက်သော အကြောင်းအရာတို့ကို အတော်အတန် ဗဟုသုတရှိစေရန် ရည်သန်၍ **ဒီဃနိကာယ်မှ သုတ်မဟာဝါပါဠိတော်**ကိုလည်း ပို့ချ ပေးလေသည်။

ထိုသုတ်မဟာဝါပါဠိတော်၌ **မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်တော်** ကို သင်ယူရသောအခါ ကျောင်းသားငယ်၏ ခံစားမှုနှင့် အသိဉာဏ် တို့သည် ပွင့်လင်းစ ပြုလာကြ၏။ **မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်တော်**၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ရွှေပန်းထိမ်သည်၏သား စုန္ဒကပ်လျှာသော သားပြွမ်း ဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေးတော်မူပြီးနောက် ပြင်းထန်သော ဝမ်းသွေးသွန် ရောဂါဝေဒနာကို ခံစားရလျက် ပါဝါပြည်မှ ကုသိနာရုံပြည်သို့ ပင်ပန်း နွမ်းနယ်စွာ ကြွတော်မူခန်းကို သင်ကြားရသောအခါ ကျောင်းသားငယ်၏ စိတ်သည် လှုပ်ရှားလာကာ လှိုက်လှိုက်လဲ့လဲ့ ဝမ်းနည်းကြေကွဲမှုကို ခံစားနေရ၏။

ကျောင်းသားငယ်သည် ဆရာထံ၌ ထိုအခန်းကို သင်ယူခဲ့ပြီးလျှင် ပါဠိတော်၏အနက်ကို ကြေညက်စေရန် အကြိမ်ကြိမ်အဖန်ဖန် အနက်လှည့်နေရင်း သူကိုယ်တိုင် မြတ်စွာဘုရား၏ နောက်ပါးမှ ကုသိနာရုံပြည်သို့ အတူပါသွားသလို ခံစားနေရ၏။ သူ၏စိတ်အစဉ်၌ မြတ်စွာဘုရား၏ ရုပ်သဏ္ဌာန်တော်ကို ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ ဖူးမြင်နေရသကဲ့သို့ ခံစားနေရ၏။

ထို့ကြောင့်ပင် မြတ်စွာဘုရား ရောဂါဝေဒနာ ခံစားနေရပုံ ပင်ပန်းနွမ်းနယ် နေပုံတို့ကို သူ၏စိတ်ထဲတွင် တွေ့မြင်နေရပြီး ဝမ်းနည်းပူဆွေးမှုကို ခံစားနေရခြင်း ဖြစ်သည်။

မြတ်စွာဘုရား ရောဂါဝေဒနာ ခံစားရ၍ လွန်စွာပင်ပန်းနွမ်းနယ် နေသော ဤမြင်ကွင်းကို ကျောင်းသားငယ်၏စိတ်အစဉ်တွင် ထင်းထင်း ကြီး တွေ့မြင်နေရ၍ လှိုက်လှိုက်လဲ့လဲ့ ဝမ်းနည်းကြေကွဲသော စိတ်ကို မြို့သိပ်မထားနိုင်သဖြင့် **‘သုံးလောကထွတ်ထား မြတ်စွာဘုရားတောင် မှ ဒီလိုရောဂါဝေဒနာမျိုး ဒီလိုဆင်းရဲမျိုးကို ခံစားရပါကလား’**ဟု အသိဉာဏ်လိုလို သံဝေဂလိုလို တကိုယ်တည်း တိုးတိုးရွတ်ဆို ညည်းတွား မိလေသည်။ ကျောင်းသားငယ်၏ ဝမ်းနည်းမှု လှိုင်းတံပိုးကား ကြီးမား လှ၏။ ထိုအခါမှ သူသည် မြတ်စွာဘုရားကို ကြည်ညိုမြတ်နိုးလျက် ရှိနေ ပြီကို သတိထားမိလာ၏။ သူသည် သူ့ကိုယ်သူ မြတ်စွာဘုရားကို ယုံကြည် ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်သူတယောက်ဖြစ်မှန်း သိလာ၏။

သူသည် **ဗုဒ္ဓဝင် နှင့် ဇိနတ္ထပကာသနီကျမ်း** တို့၌ မြတ်စွာဘုရား ၏ အဖြစ်သနစ်တော်တို့ကို အစအဆုံး ဖတ်ခဲ့မှတ်ခဲ့ဖူးသော်လည်း ယခု ကဲ့သို့ ထူးထူးခြားခြား စိတ်ခံစားမှုမျိုးမပေါ်ခဲ့ဖူးပေ။ ယခု အသက် ၁၃ နှစ်အရွယ်တွင် ဆရာဘုန်းကြီးထံ၌ **သုတ်မဟာဝါ ပါဠိတော် မဟာပရိ နိဗ္ဗာနသုတ်**ကို သင်ယူလေ့လာမှသာ ယခုကဲ့သို့ လှိုက်လဲ့သော ခံစားမှုကို ခံစားရခြင်းဖြစ်၏။

မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်တော်သည် ဤမျှပင် ကျောင်းသားငယ်၏ စိတ်ကို ညှို့ယူဆွဲဆောင်ထားလေသည်။ ဤသုတ်တော်ကို အနက် လှည့်ရင်း သူသည်မြတ်စွာဘုရားကို စိတ်ဝင်စားလာ၏။ ကြည်ညို တတ်လာ၏။ အံ့ဩမဆုံး ချီးကျူးမဆုံး ဖြစ်လာ၏။ တရားတော်

အချို့ကိုလည်း နားလည်သဘောပေါက်သလိုလို ထင်လာ၏။ နက်နဲ သည်ဆိုသောသဘောကို သိရှိခံစားရသလိုလည်း ဖြစ်လာ၏။ ကြည် နူးခြင်း၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်း၊ အားရနှစ်သိမ့်ခြင်း၊ အားမလို အားမရဖြစ်ခြင်း၊ စိုးရိမ်ခြင်း၊ ဝမ်းနည်းခြင်းစသော ခံစားမှုအမျိုးမျိုးကို အကြောင်းရပ် အားလျော်စွာ ခံစားနေရ၏။ အချုပ်ဆိုရသော် ယခင်က ကလေးတို့ သဘာဝအလျောက် ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ ရတနာသုံးပါးအပေါ်၌ အမှုမဲ့ အမှတ်မဲ့ နေခဲ့သလောက် ယခုအချိန်မှာမူ **‘မြတ်စွာဘုရား’** ဟူသော အသိက အချိန်တိုင်းလိုလို သူ့စိတ်ကို လွှမ်းမိုးနေ၏။ ဤအချက်ကို တွေးမိ တိုင်းလည်း သူ့စိတ်ထဲတွင် ပျော်သလိုလို ဝမ်းသာသလိုလို ခံစားမှုတမျိုးက ပေါ်ပေါက်လာတတ်၏။ ယခင်က မဖြစ်ဖူးခဲ့သော ထူးခြားချက်များပါ တကား။

ဘဝမှတ်တိုင် တခု ကျောင်းသားငယ်သည် သူ ၇ နှစ် ၈ နှစ်သား အရွယ် စာဖတ်တတ်သည့် အချိန်မှစ၍ ယခု ၁၃ နှစ်သားအရွယ်အထိ နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ဗုဒ္ဓ၏ဂုဏ်တော်များ၊ ကျေးဇူးတော်များ၊ တရားတော်၏ ဂုဏ်တော်များကို ဖော်ကျူးထား သော စာပေပုံစံအမျိုးမျိုးနှင့် ထိတွေ့ခဲ့ရသော်လည်း ယခုကဲ့သို့ စိတ် ခံစားမှုမျိုးကို မခံစားခဲ့ရဖူးပေ။ ယခု **သုတ်မဟာဝါပါဠိတော်** ကို ဆရာအထံ၌ သင်ယူသောအခါမှပင် ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်ဘုရားနှင့် ပတ် သက်သော ခံစားမှု၊ ယုံကြည်မှု၊ ကြည်ညိုမှုတို့ သူ့သန္တာန်တွင် ဖြစ်ပေါ် လာခဲ့ပေသည်။ သို့ဖြစ်ရာ **သုတ်မဟာဝါပါဠိတော်**ကို သင်ယူရသော အချိန်သည် သူ့အတွက် ထူးခြား၍ အရေးပါသော ဘဝမှတ်တိုင်တခု ဖြစ်သည်ဟုဆိုသော် မှားအံ့မထင်ပေ။

ထိုအချိန်တွင် သူသည် နိုင်ငံကျော်ဆရာတော် အရှင်အာဒိစ္စဝံသ၏ **ဘိက္ခုနီသာသနောပဒေသကျမ်း** နှင့် **ဘိက္ခုနီအရေးတော် ပုံကျမ်း**

တို့ကို ဖတ်ထားခဲ့ပြီးဖြစ်ရာ အရှင်အာဒိစ္စဝံသဆရာတော်က သူသည် ရဟန်းငါးဝါရမှသာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်စစ်စစ် ဖြစ်တော့ကြောင်း ရေးသားထားသည်ကို သတိရမိ၏။ အရှင်အာဒိစ္စဝံသ ဆရာတော်နှင့် နှိုင်းစာလျှင် ၁၃ နှစ်သားအရွယ်တွင် ဗုဒ္ဓဘာသာစစ်စစ်ဖြစ်ရသော သူက တော်သေးသည် ဟု မနှိုင်းသင့်နှိုင်းသင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်မိလေသည်။

နှိုင်းမည်ဆိုလျှင်လည်း နှိုင်းချင်စရာဖြစ်၏။ သူသည် **သုတ်မဟာဝါပါဠိတော်**ကို စတင်တက်ကတည်းက ဘုရား၊ တရားနှင့် ပတ်သက်၍ သူနားလည်ထားသော စကားလုံးများ၊ နားလည်သည်ဟု သူထင်သော စကားလုံးများက သူ့နှလုံးတွင် စွဲဝင်လျက်ရှိ၏။ **မဟာပဒါနသုတ်တော်**၌ သူဖတ်ခဲ့သင်ခဲ့ရသော **ဂန္ထီရော ဒုဒ္ဓသော ဒုရုနုဗောဓော သန္ဓော ပဏီတော အတက္ကာဝစရော နိပုဏော ပဏ္ဍိတဝေဒနီယော** ဟူသော စကားလုံးများကို မကြာမကြာ ရွတ်နေရသည်ကို သူကြည်နူးနှစ်ခြိုက်နေ၏။

ကျောင်းသားငယ်သည် ထိုစကားလုံးတို့၏ အနက်မြန်မာကို နှုတ်တက်အာဂုံရနေ၏။ **အယံဓမ္မော**-ဤသစ္စာလေးပါးတရားသည်၊ **ဂန္ထီရော**-နက်နဲ၏၊ **ဒုဒ္ဓသော**-သိမြင်နိုင်ခဲ့၏၊ **ဒုရုနုဗောဓော**-ဉာဏ်ဖြင့်ထိုးထွင်းသိမြင်နိုင်ခဲ့၏၊ **သန္ဓော**-ငြိမ်းအေး၏၊ **ပဏီတော**-မွန်မြတ်၏၊ **အတက္ကာဝစရော**-ဆင်ခြင်စဉ်းစားဉာဏ်သည် မသက်ဝင်နိုင်၊ **နိပုဏော**-သိမ်မွေ့၏၊ **ပဏ္ဍိတဝေဒနီယော**-ပညာရှိတို့သာလျှင် သိနိုင်၏ ဟူ၍လည်း မကြာခဏ ရွတ်ဆိုနေမိ၏။

ယင်းသို့ ရွတ်ဆိုရင်း တရားတော်၏ သိမ်မွေ့နက်နဲသော သဘောကို ခံစားသိမြင်နေရသလို ထင်ရ၏။ မည်သို့ သိမ်မွေ့နက်နဲသည်၊ မည်မျှ သိမ်မွေ့နက်နဲသည်ကိုမူ သူဉာဏ်မမီသေးပေ။ အတက္ကာဝစရော-ဆင်ခြင်စဉ်းစားဉာဏ်သည် မသက်ဝင်နိုင် မသိနိုင် ဟူသော စကားကိုမူ

သူသဘောမပေါက်ခဲ့ပေ။ ထိုအချိန်က သူ နားလည်ထားသည်မှာ သင်ယူ မှတ်သား၍ အကြိမ်ကြိမ် ဆင်ခြင်စဉ်းစားလျှင် တရားသဘောကို သိနိုင် သည်ဟူ၍သာ ဖြစ်၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် တရားဟောမှု၌ ကြောင့်ကြမဲ့နေလိုစိတ် ဖြစ်ပေါ်သောအခါ သဟမ္ပတိဗြဟ္မာက လောကတွင် ပညာမျက်စိ၌ ကိလေသာမြူ နည်းပါးသော သတ္တဝါများလည်းရှိသေး၍ ထိုသတ္တဝါတို့ အား တရားဟောလျှင် နားလည်သဘောပေါက်နိုင်ကြောင်းကို မြတ်စွာ ဘုရားအား လျှောက်ထားမှသာလျှင် ဘုရားရှင်က တရားဟောသည် ဆိုသော အချက်ကို သူဘဝင်မကျခဲ့။ ဘုရားက ဗြဟ္မာလောက်မှ သတ္တဝါ တို့အကြောင်းကို မသိ၍လော၊ သူ့ကိုယ်သူ မေးခွန်းထုတ်၏။ ထိုသို့ကား မဟုတ်နိုင်။ သို့ဖြစ်လျှင် ဘာကြောင့်နည်း။ သူမဖြေတတ်ခဲ့။ သို့သော် ယင်းအချက်ကား သူ့စိတ်ထဲတွင် စွဲဝင်ကျန်ရစ်ခဲ့လေသည်။

ပဉ္စသီခနတ်သား၏ သက္ကပဉ္စသုတ်မှ တိမ္မရနတ်မင်းကြီး၏ သမီး **မေတ္တာစောင်းသံ** တော် သူရိယဝစ္ဆသာနတ်သမီးကို စွဲလန်းနေ သော နတ်အဆိုကျော် ပဉ္စသီခ၏...

ဝန္တေ တေ ပိတရံ ဘဒ္ဒေ၊ တိမ္မရံ သူရိယဝစ္ဆသေ။

ယေန ဇာတာသိ ကလျာဏီ၊ အာနန္ဒဇနနိ မမ။

မြန်မာ-အိုသူရိယဝစ္ဆသာ ဒေဝကညာ လှကလျာ၊ ကောင်းခြင်း ငါးဖြာ ပြည့်စုံပါ၍ ငါ၏နှလုံး ဆွဲယူကြိုးလျက် ရွှင်ပြုံးစေနိုင်သော သင့်ကို နတ်ပြည်လောက နတ်ဘဝရောက်အောင် ပို့ဆောင်ပေးသော သင်၏ဖခင် ကျေးဇူးရှင် တိမ္မရနတ်မင်းကြီးကို ငါသည် ကြည်ညိုမြတ်နိုး အကြိမ်ကြိမ် ရှိခိုးလိုက်ပါသည်ဟူသော မေတ္တာဖွဲ့ နတ်စောင်းသီချင်း၏ တေးသွားကို နှစ်ခြိုက်သလို တေး၏အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်း သူသဘောတွေ့

ကာ ပြီးခဲ့ရသည်။ ပါယာသီရာဇညသုတ် မှ ပါယာသီမင်းနှင့် အရှင် ကုမာရကဿပ တို့၏ စကားရည်လုပွဲသည်လည်း သူ့စိတ်တွင် စွဲဝင်ခဲ့ ပါသည်။

လေးလေးနက်နက် ဆရာတော်လောင်းလျာသည် ၁၃ နှစ် **ယုံကြည်သက်ဝင်လာခြင်း** အရွယ်တွင် သင်ကြားရသော **သုတ်မဟာ ဝါပါဠိတော်** (အထူးသဖြင့် **မဟာပရိ နိဗ္ဗာန သုတ်တော်**)က သူ့ကို ရတနာသုံးပါး၌ သက်သက်ဝင်ဝင် ယုံကြည် ကြည်ညိုသော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်စစ်စစ်အဖြစ်သို့ရောက်အောင် ပို့ဆောင် ပေးခဲ့ပါသည်။ ဤသို့ မြတ်စွာဗုဒ္ဓနှင့်ပတ်သက်သော သူ၏ ခံစားမှုနှင့် အသိဉာဏ်တို့အပေါ်၌ အခြေခံလျက် သူ၏စိတ်ဓာတ်သည် သာသနာတော်ဘက်သို့ ယိုင်ညွတ်လာခဲ့၏။

ရှင်သာမဏေပြုခြင်း ဆရာတော်များနှင့် ကျောင်းသားငယ်သည် ပျဉ်းမရွာဦး ကျောင်း၌ တနှစ်ခန့်မျှနေမိသော အခါ ၁၉၄၃ ခုနှစ် နှစ်ဦးပိုင်းတွင် မိဘများ၏ ပစ္စယာနုဂ္ဂဟဖြင့် တိုက်အုပ် ဆရာတော်ကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ကျောင်းသားငယ်ကို ရှင်သာမဏေအဖြစ် သို့ သွတ်သွင်းချီးမြှင့်လိုက်ကြသည်။ တိုက်အုပ်ဆရာတော်က ရှင်သာမဏေ အသစ်ကို ရှင်ဇနကဟု ဘွဲ့မည်သတော်မူသည်။

ဘိုးဘွားမိဘများသည် မိမိတို့၏ ရင်၌ဖြစ်သော သားရတနာကို ရှစ်ပါးပရိက္ခရာ စုံလင်စွာဖြင့် မြင့်မြတ်သောရှင်သာမဏေအဖြစ်သို့ သွတ် သွင်းချီးမြှင့်၍ အရဟတ္တဓဇ အဝါရောင်မြတ်သင်္ကန်းကို ဆင်မြန်းလျက် ရွှင်လန်းနေသော ကိုရင်သစ်ကလေးကို တွေ့မြင်ရသဖြင့် ဝမ်းမြောက် မဆုံး ရှိနေကြ၏။

ရှင်ဇနကသည်လည်း လူဝတ်ကြောင်ဘဝဖြင့် ၁၄ နှစ်ခန့် နေလာ

ခဲ့ပြီးနောက် မိမိ၏ အလိုဆန္ဒအတိုင်း ရှင်သာမဏေဘဝသို့ ကူးပြောင်းရသောအခါ စိတ်ထဲတွင် ဝမ်းသာကြည်နူးမှု အထူးခံစားနေရ၏။ သူသည် သာသနာ့ဘောင်၌ မြတ်စွာဘုရား၏ သားတော်အဖြစ်သို့ ရောက်ရပေပြီဟု စဉ်းစားမိကာ အထူးဝမ်းသာနေ၏။ သူသည် သူ ဝတ်ရုံထားသောသင်္ကန်း ကို အထူးနှစ်ခြိုက်နေ၏။ ထိုနေ့က တနေ့လုံး သင်းပိုင်ကို ညီအောင် ဝတ်လိုက်၊ ဧကသီကို ညီအောင်ပြင်၍ ရမ်းလိုက်ဖြင့် သပ်သပ်ရပ်ရပ် ဖြစ်အောင် လေ့ကျင့်ရင်း အလုပ်များနေ၏။ လူဝတ်ကြောင်ဘဝမှ ရှင်သာမဏေဘဝသို့ရောက်ခြင်းကို အေးငြိမ်းချမ်းမြေ့သော ဘဝသစ်တခုသို့ ရောက်သွားရသလို ခံစားရလျက် နှစ်သက်ကြည်နူး အထူးဝမ်းမြောက်နေ၏။

ရှင်ဇနကသည် ရှင်သာမဏေအဖြစ်သို့ ရောက်သောအခါ၌လည်း သင်လက်စဖြစ်သော **သုတ်မဟာဝါ ပါဠိတော်**ကိုပင် ဆက်လက်သင်ယူရ၏။ သူသည် **မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်တော်**ကို စိတ်ဝင်တစား ဆက်လက်၍ အနက်လှည့်နေရာ မြတ်စွာဘုရားနှင့် သံဃာတော်များ ပါဝါပြည်မှ ကုသိနာရုံပြည်သို့ ခရီးကြွသွားနေစဉ် လမ်းခရီးတနေရာ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် လမ်းဘေးရှိ သစ်ပင်ကြီး တပင်အောက်၌ ရပ်တော်မူ၍ “အာနန္ဒာ၊ ဒုကုဋ်သင်္ကန်းကြီးကို လေးခေါက် ခေါက်ပြီး ခင်းဦးလော့၊ ငါဘုရား ပင်ပန်းတော်မူလှပြီ၊ ထိုင်ဦးအံ့” ဟု အရှင်အာနန္ဒာအား မိန့်ကြားတော်မူလေသည်။ အရှင်အာနန္ဒာသည် ထိုသစ်ပင်ရင်း၌ သုတ်သင်ရှင်းလင်းပြီးလျှင် ဒုကုဋ်သင်္ကန်းကြီးကို လေးခေါက်ခေါက်၍ ညီညာစွာ ခင်းလိုက်၏။ ပြီးလျှင် ဘုရားရှင်ကို ခင်းထားသော ဒုကုဋ်သင်္ကန်းကြီးရှိရာသို့ ဖြည်းညင်းစွာဖေးမ၍ ပင့်ဆောင်တော်မူလေသည်။ မြတ်စွာဘုရားသည် သင်္ကန်းခေါက်ပေါ်၌ အားနည်းစွာ ထိုင်တော်မူလေ၏။

ထိုင်တော်မူပြီးလျှင် အရှင်အာနန္ဒာအား “အာနန္ဒာ၊ ငါဘုရား

ရေဆာ တော်မူသည်။ ရေခပ်ချေ”ဟု မိန့်ကြားတော်မူလေသည်။ အရှင် အာနန္ဒာက “မြတ်စွာဘုရား၊ ဤအနီးအပါးရှိချောင်းကို ယခုပင် လှည်း ငါးရာတို့ ဖြတ်သန်းသွားသဖြင့် အနည်းငယ်မျှသော ချောင်းရေသည် ရွံ့ညွန်ထ၍ နောက်ကျူနေပါသည်။ သောက်သုံးရန် မသင့်လျော်ပါ ဘုရား၊ မကြာမီ မလှမ်းမကမ်း၌ ကကုဓာမြစ်ငယ်သို့ ရောက်ကြပါတော့ မည်။ ကကုဓာမြစ်ငယ်၏ ရေသည် လွန်စွာသန့်စင်၍ ကြည်လင် အေးမြလှပါသည်။ ဆိပ်ကမ်းသည်လည်း သန့်ရှင်းသပ်ရပ်၍ အလွန် သာယာလှပါသည်။ ထိုမြစ်ငယ်သို့ရောက်မှ ကြည်အေးချိုမြိန်သော ရေကို ဘုဉ်းပေးတော်မူ သုံးသပ်တော်မူပါဘုရား” ဟု မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ထားလေသည်။ မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုပင် ရေခပ်ရန် သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် မိန့်ကြားတော်မူသောအခါ အရှင်အာနန္ဒာသည် မနေ သာတော့ပြီဖြစ်၍ သပိတ်တော်ကိုယူပြီးလျှင် ချောင်းရှိရာသို့ ကြွသွား တော်မူလေ၏။

နောက်ကျသောရေများ ချောင်းကမ်းပါးသို့ ရောက်တော်မူသော
ကြည်လင်သွားခြင်း အခါ လှည်းငါးရာ ဖြတ်သန်းသွားသဖြင့်
 နောက်ကျနေသော ချောင်းအတွင်းရှိ
 ရေသည် ချက်ချင်းပင် အလွန်ငြိမ်သက်၍ ကြည်လင်အေးမြသော ရေစင်
 အဖြစ်သို့ ပြောင်းသွားလေ၏။ ဤအခြင်းအရာကို အရှင်အာနန္ဒာ မြင်တွေ့
 ရသောအခါ လွန်စွာအံ့ဩလျက် “ရှင်တော် မြတ်ဘုရား၏ ဘုန်းတော်
 တန်ခိုးတော်ကား အံ့ဩလောက်အောင် ကြီးမားလှပါပေ၏။ မဖြစ်စဖူး
 ထူးဆန်းလှပါပေ၏။ ယခုပင် လှည်းငါးရာ ဖြတ်သန်းသွားသဖြင့် ရွှံ့
 ညွန်ထဲ၍ အလွန်နောက်ကျနေသော ရေသည် ရှင်တော်မြတ်ဘုရား
 သောက်တော်မူရန် ခပ်ယူမည်ကြံသော ခဏ၌ပင် နောက်ကျနေသော
 ရေအဖြစ်မှ ကြည်လင်အေးမြသောရေအဖြစ်သို့ ချက်ချင်းပင် ပြောင်းလဲ

သွားလေပြီတကား၊ ရှင်တော်မြတ်ဘုရား၏ ဘုန်းတော် တန်ခိုးတော် ကား အံ့မခန်းရှိတော်မူပါပေ၏ ” ဟု ဆင်ခြင်စဉ်းစားမိလေ၏။

အရှင်အာနန္ဒာသည် ချောင်းအတွင်းမှ ကြည်လင်အေးမြ အရသာ ရှိလှသောရေကို သပိတ်တော်ဖြင့် ခပ်ယူပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားအထံ တော်သို့ ပြန်ကြွတော်မူလေ၏။ အထံတော်သို့ ရောက်သောအခါ မြတ်စွာဘုရားအား ကြည်လင်အေးမြသောရေကို ဆက်ကပ်လေ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ရေကြည်တော်ကို ဘုဉ်းပေးတော်မူပြီးလျှင် ပင်ပန်း နွမ်းနယ်မှု အတော်ကြီး သက်သာရာရသဖြင့် သံဃာတော်များနှင့်အတူ ခရီးဆက်လက်ကြွတော်မူ၏။

မကြာမီပင် ကကုဓာမြစ်သို့ ရောက်တော်မူကြ၍ ကြည်လင် အေးမြ အရသာရှိလှသော ကကုဓာမြစ်ရေကို ရှင်တော်မြတ်ဘုရား ဘုဉ်း ပေးတော်မူ သုံးသပ်တော်မူပြီးလျှင် သံဃာတော်များလည်း သောက် တော်မူကြ ချိုးတော်မူကြလေ၏။ ရေသုံးတော်မူကြပြီးလျှင် ကကုဓာမြစ် ကမ်း၌ရှိသော သရက်ဥယျာဉ်အတွင်းသို့ ကြွတော်မူကြ၏။ မြတ်စွာ ဘုရားသည် ဥယျာဉ်အတွင်း၌ အရှင်စုန္ဒက ခင်းပေးသော ဒုကုဋ်သင်္ကန်း ကြီးပေါ်၌ ခဏမျှ လျောင်းစက်နားနေတော်မူ၏။

မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်တော်၌ ပါဝင်သော ဤအကြောင်းအရာ ကို အနက်လှည့်နေသော ရှင်ဇနက၏စိတ်တွင် ရှင်တော်မြတ်ဘုရား ပင်ပန်းနွမ်းနယ်မှုသက်သာ၍ ပြန်လည်လန်းဆန်းလာသည်ကို တွေ့မြင် ရသဖြင့် ဝမ်းနည်းကြေကွဲမှုပျောက်၍ ဝမ်းသာကြည်နူးစိတ်တွေ ဖြစ်ပေါ် လာ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဥယျာဉ်အတွင်း၌ အပန်းဖြေ နားနေတော်မူ ပြီးနောက် အရှင်အာနန္ဒာအား ‘အာနန္ဒာ ဟိရညဝတီမြစ်၏ ဟိုဘက်ကမ်း

၌ရှိသော ကုသိနာရုံပြည် မလ္လာမင်းတို့၏ အင်ကြင်းဥယျာဉ်သို့ ခရီးဆက်ကြစို့' ဟု မိန့်ကြားတော်မူလေသည်။ အရှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရား မိန့်ကြားတော်မူသည့်အတိုင်း သံဃာတော်များနှင့်အတူ ကုသိနာရုံပြည်သို့ ရှေးရှုလျက် မြတ်စွာဘုရား၏ နောက်တော်ပါးမှ ကြွသွားတော်မူလေသည်။

ပါဝါပြည်မှ ကုသိနာရုံပြည်သို့ ခရီးအကွာအဝေးမှာ သုံးဂါဝုတ်မျှသာရှိသော်လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် ဝမ်းသွေးသွန်ရောဂါ ဝေဒနာကို ခံစားရင်း ပင်ပန်းနွမ်းနယ်စွာကြွရသဖြင့် လမ်းခရီးအကြား၌ နှစ်ဆယ့်ငါးကြိမ်တိုင်တိုင် နားခွဲရ၍ ကုသိနာရုံပြည် အင်ကြင်းဥယျာဉ်သို့ ရောက်သောအခါ အနောက်ဘက် ကောင်းကင်ပြင်တွင် နေလုံးပျောက်ကာ ဆည်းဆာရောင် ထိန်လင်းလျက် ဝါဝင်းနေလေပြီ။

ပါဝါပြည်မှ ကုသိနာရုံသို့ ကြွတော်မူသော လမ်းခရီး၌ ရှင်တော်မြတ်ဘုရား၏ နောက်တော်ပါးမှခြံရံလျက် လိုက်ပါကြသော တပည့်သံဃာထုကြီးမှာ မရေမတွက်သာအောင်ပင် များပြားလှ၏။ မြတ်စွာဘုရား ဝေဠုဝရွာတွင် ပြင်းထန်လှသော ဝေဒနာကို သမာပတ်ဖြင့် တွန်းလှန်ပယ်ခွာခဲ့သော အချိန်မှစ၍ မြတ်စွာဘုရားသည် နောက်သုံးလကြာလျှင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော့မည်ဟု သိကြ၊ ကြားကြသော အရပ်ဒေသအမျိုးမျိုးမှ သံဃာတော်များသည် မြတ်စွာဘုရားကို နောက်ဆုံးဖူးမြော်ခြင်းအနေဖြင့် ဖူးမြော်ခွင့်ရရန် မြတ်စွာဘုရားရှိရာသို့ ကြွလာကြရာ မရေသာမတွက်သာအောင် များပြားလှ၏။ အင်ကြင်း ဥယျာဉ်အတွင်း၌ သံဃာတော်များဖြင့် ပြည့်နှက်လှမှုရှိရာ အနည်းငယ်မျှသာ နေရာလပ် ကျန်တော့၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် အင်ကြင်းဥယျာဉ်အတွင်း၌ တောင်မြောက်ယှဉ်တန်းလျက် ပေါက်နေသော အင်ကြင်းပင်ပျိုနှစ်ပင်၏ အကြား၌

မြောက်အရပ်သို့ ခေါင်းပြုလျက် ညောင်စောင်းငယ်ကို ခင်းရန် အရှင် အာနန္ဒာအား မိန့်ကြားတော်မူလေသည်။ အရှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရား မိန့်ကြားတော်မူသည့်အတိုင်း ညောင်စောင်းငယ်ကို မြောက်အရပ်သို့ ခေါင်းပြုလျက် ခင်းပေးတော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ညောင်စောင်းငယ်ပေါ်၌ မြောက်ကို ခေါင်းပြု၍ လက်ယာနံတောင်း၌ စောင်းပြီးလျှင် သတိရှိလျက် လျောင်းစက်တော်မူ၏။ အင်ကြင်းဥယျာဉ်အတွင်း၌ မြတ်စွာဘုရားကို နောက်ဆုံး အနေဖြင့် ဖူးမြော်ကြရန် တဖြည်းဖြည်း ရောက်လာကြသော မဇ္ဈာမင်းညီမင်းသားများ၊ မဇ္ဈာတိုင်းသူတိုင်းသားများ၊ အခြားဒေသများမှ ရောက်လာကြသော လူထုပရိသတ်များဖြင့် ဥယျာဉ်မဆုံအောင် ပြည့်ကြပ်လျက်ရှိလေ၏။

ယနေ့သည်ကား ဝေသာခပုဏ္ဏမီ ကဆုန်လပြည့်နေ့ညဖြစ်၍ ကောင်းကင်ပြင်မှ ငွေစန္ဒာလမင်းသည်လည်း ဝန်းဝန်းစက်စက် ပြည့်ပြည့်ဝဝ ထွက်လျက် သူ၏အေးမြသော ရောင်ခြည်တို့ကို အင်ကြင်းဥယျာဉ် တခုလုံးပေါ်သို့ ဖြန့်ကြက်ထားသည်မှာ အလွန် ကြည်နူးဖွယ်ရာ ရှိလှပေသည်။

မြတ်စွာဘုရား၏ ညောင်စောင်းပေါ်သို့ အခါမဲ့ပွင့်သော အင်ကြင်းပန်းတို့သည် မပြတ်မစဲ တဖွဲဖွဲကျရောက်ကာ ညောင်စောင်းငယ်တခုလုံးကို ဖုံးလွှမ်းလျက်ရှိ၏။ အထက်ကောင်းကင် အဇ္ဈောပြင်မှ မန္တာရဝနတ်ပန်းတို့သည်လည်း မြတ်စွာဘုရားကို ပူဇော်သောအားဖြင့် ဖွေးဖွေးလှုပ်အောင် ကျလျက်နေ၏။ အင်ကြင်းဥယျာဉ် တခုလုံးသည် လှိုင်ကြူကြိုင်သင်း အင်ကြင်းပန်းနဲ့ နတ်ပန်းနဲ့တို့ဖြင့် သင်းပျံ့မွှေးကြိုင်နေ၏။

အင်ကြင်းဥယျာဉ်၏ အထက်ကောင်းကင်ပြင်သည် မြတ်စွာဘုရားကို နောက်ဆုံးဖူးမြော်ခြင်းအနေဖြင့် ဖူးမြော်ရန်လာကြသော နတ်ဗြဟ္မာတို့ဖြင့် ပြည့်ကြပ်လျက်ရှိ၏။ နတ်တို့၏သီချင်းသံ တူရိယာသံတို့သည်လည်း မြတ်စွာဘုရားအား ပူဇော်သောအားဖြင့် အလွန်သာယာငြိမ်ညောင်းစွာ အလိုလို သီဆိုတီးမှုတ်ကြကုန်၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် အရှင်အာနန္ဒာအား “ အာနန္ဒာ၊ ယခု ငါဘုရားကို နောက်ဆုံးပူဇော်ခြင်းအနေဖြင့် ပန်းနံ့သာ တူရိယာဂီတတို့ဖြင့် ပူဇော်ကြခြင်းသည် အမြတ်ဆုံးပူဇော်ခြင်းမဟုတ်ပေ။ လောကုတ္တရာတရားကိုးပါး အားလျော်သော ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပတ် အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်ခြင်းသည်သာလျှင် ငါဘုရားအား အမြတ်ဆုံး ပူဇော်ခြင်း ဖြစ်၏ ” ဟု မိန့်ကြားတော်မူ၏။

သာသနာတော်ဘက်သို့ စိတ်ညွတ်နေသော ရှင်ဇနကသည် မြတ်စွာဘုရား၏ မိန့်ကြားတော်မူသံကို သူ့နားနှင့် ကြားလိုက်ရသလို ခံစားလိုက်ရသဖြင့် သူ့စိတ်ထဲတွင် စွဲဝင်သွားလေသည်။ ထို့ကြောင့် သူရဟန်းဖြစ်၍ ဆရာတော်အဖြစ်ဖြင့် တရားဓမ္မ ဟောကြားပြသသောအခါ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံခါနီး၌ မိန့်ကြားသော ထိုစကားတော်ကို မြန်မာလင်္ကာဖြင့် မှတ်တမ်းတင်ထားလေသည်။

ဓမ္မပူဇာ အမြတ်ဆုံး

တူရိယာဂီတ၊ နားချိုလှသည်၊
သံမြငြိမ်အေး၊ ပစ္စည်းလေးနှင့်၊
ရေအေးနံ့သာ၊ ပန်းစုံစွာဟု၊
ပူဇာမိသ၊ ပူဇော်ကြလည်း၊
ဗုဒ္ဓစိန္တေ၊ နှစ်သိမ့်စေရာ၊
မတတ်သာခွဲ၊ မြတ်စွာညွှန်ပြ၊

မြတ်ဓမ္မကို၊ ကျင့်ကြလေ၍၊
ဉာဏ်ဖြင့်တွေ့မှ၊ စိန္တေပူဇာ၊
မြတ်ဆုံးသာဟု၊ မြတ်စွာနှစ်သိမ့်၊
ကျူးဖော်မိန့်သည်၊ ချမ်းငြိမ့်ကြည်သာဖို့ပါကို။

မဂ္ဂင်ရှစ်ဖြာ ကျင့်စဉ်ပါလျှင် ရှင်ဇနကသည် မြတ်စွာဘုရား ပရိ
ဘာသာမှန်သည် နိဗ္ဗာန်စံတော်မူသည့် ဤကဆုန်
လပြည့် ညချမ်းအချိန်ကို လွန်စွာ
စိတ်ဝင်စားနေ၏။ ထို့ကြောင့် သူသည် ပါဠိတော်ကို ထပ်ပြန်တလဲလဲ
အနက်လှည့်နေ၏။ သုဘဒ္ဒပရိဗိုဇ် မြတ်စွာဘုရားထံမှောက်သို့ လာ
ရောက်၍ လျှောက်ထား မေးမြန်းသည်ကို သတိထားမိသဖြင့် သုဘဒ္ဒ
အား မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးအကျင့်တရား မရှိရာဓမ္မဝိနယ(ဘာသာအယူဝါဒ)၌
ကိလေသာငြိမ်းသူမရှိ၍ ဆင်းရဲငြိမ်းသူ မရှိနိုင်ကြောင်း မိန့်ကြားတော်
မူသည်ကိုလည်း ကောင်းစွာမှတ်သားထားမိ၏။ မြတ်စွာဘုရား
သာသနာတော်၌ကား မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး အကျင့်တရားရှိသဖြင့် ကိလေသာ
ငြိမ်း၍ ဆင်းရဲငြိမ်းသူရှိကြောင်းကို သူကောင်းစွာ သဘောပေါက်
လိုက်၏။ ထို့ပြင် မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်ဖြစ်သော ရဟန်းများသည်
အဆင့်ဆင့် ကောင်းစွာကျင့်ကြံ ဟောပြောလျက်နေကြပါမူ လောကမှာ
ရဟန္တာ မဆိတ်သုဉ်းကြောင်း မိန့်ကြားတော်မူသည်ကိုလည်း စိတ်ထဲတွင်
စွဲစွဲမြဲမြဲ မှတ်သားမိနေ၏။

လောကမှာ ထိုအချိန်က မြန်မာပြည်၌ တချို့ပုဂ္ဂိုလ်များ
ရဟန္တာမဆိတ်သုဉ်း သည် သည်ခေတ် သည်အခါ၌ တရားအား
ထုတ်လို့ တရားမရနိုင်ဟု အယူရှိကြ၏။
ထိုပုဂ္ဂိုလ်များသည် ပရိနိဗ္ဗာန်စံခါနီး၌ သုဘဒ္ဒပရိဗိုဇ်အား မြတ်စွာဘုရား
မိန့်ကြားတော်မူသော ဤစကားတော်ကို မတွေ့မသိကြသောကြောင့်
ထိုသို့ ယူဆကြဟန်တူသည်ဟု ရှင်ဇနက ထင်မြင်မိပေသည်။

မေညးတော် ဦးဖြူမင်း

မယ်တော် ဒေါ်ရွှေရည်

ဆရာသမားတို့၏ ဂုဏ်ကျေးဇူး ဤသို့လျှင် စစ်အတွင်းကာလ၌ ကာလဝိပတ္တိ အချိန်ပင် ဖြစ်သော်လည်း ရှင်ဇနက၏ စာပေသင်ကြားမှုသည် မပျက်ကွက်ဘဲ မိမိ၏ဇာတိရွာ ရွာဦးကျောင်း၌ ဆက်လက်၍ သင်ကြားနိုင်ခဲ့သဖြင့် လွန်စွာ အကျိုးများလှ၏။ ဆရာသမားတို့၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကား ကြီးမားလှပါပေသည်။ ဆရာသမားတို့က ကြီးမားသော စေတနာဖြင့် သင်ကြားပို့ချပေးသလောက် ရှင်ဇနကသည်လည်း နေ့ညမပြတ် စိတ်ဝင်တစား သင်အံ့ရွတ်ဖတ်ကာ ကြိုးစားကျက်မှတ်၍နေ၏။ သို့သော် စိတ်ချလက်ချ အေးအေးဆေးဆေး နေရထိုင်ရ သင်ယူရသည်ကား မဟုတ်ပေ။ စစ်အတွင်း ကာလဖြစ်သဖြင့် ဗုံးဘေး စက်သေနတ်ဘေးတို့ကို တဘက်ကစောင့်ကြည့်ရင်း နေကြ ထိုင်ကြခြင်းဖြစ်ပေသည်။

ကျောင်းဝင်း၏ အနောက်တောင်ထောင့်တွင် ဗုံးခိုကျင်း အတော်ကြီးကြီးကိုလည်း ကျောင်းသားကိုရင်များ လေယာဉ်ပျံလာလျှင် ပုန်းခိုရန် တူးထားရသည်။ သို့သော် လေယာဉ်ပျံက ဗုံးချလျှင် တောင်တွင်းကြီး မြို့ပေါ်ကိုသာချသဖြင့် တောင်တွင်းကြီးမြို့နှင့် လေးမိုင်ခန့်ဝေးသော ပျဉ်းမရွာဦးကျောင်းအတွင်းရှိ ဗုံးခိုကျင်းသို့ မည်သူမျှ မသွားမရောက်ကြ။ လေယာဉ်ပျံလာလျှင် လေယာဉ်ပျံကို ထွက်ကြည့်ကြသည်။

တချိန်တွင် ကျောင်းနှင့် မလှမ်းမကမ်း ကောင်းကင်ပြင်တွင် အင်္ဂလိပ်လေတပ်နှင့် ဂျပန်လေတပ်တို့ လေကြောင်းတိုက်ပွဲ ဆင်နွှဲနေသည်ကို မကြုံစဖူး တွေ့မြင်ကြရသဖြင့် ဝိုင်းဝန်းကြည့်နေကြရာ ဂျပန်တိုက်လေယာဉ်တစင်းက အင်္ဂလိပ်တိုက်လေယာဉ်တစင်းကို ပစ်လိုက်သဖြင့် အင်္ဂလိပ်တိုက်လေယာဉ် ထိမှန်သွား၍ မီးလောင်လျက် မြေပြင်သို့ ထိုးကျသည်ကို မြင်ကြရ၏။ ထိုလေယာဉ်မှာ ကျောင်းနှင့် နှစ်မိုင်ခန့်ဝေးသော ဘိုကုန်းရွာအနီး၌ ထိုးကျပျက်စီးသွားသည်ကို

နောက်နေ့မှ သွားရောက်ကြည့်ရှုကြ၍ လေယာဉ်ပျက်ကို မြင်ဖူးကြရသည်။ စစ်ကာလ၏ အဦးစဖြစ်သော ထိုအချိန်တွင် လေယာဉ်ပေါ်မှ မြေပြင်သို့ စက်သေနတ်ဖြင့်ပစ်သည်ကို သိပ်မတွေ့ရ။ သို့သော် တပ်စခန်းတခုမှ တပ်စခန်းတခုသို့ အမြောက်များဖြင့် ပစ်ခတ်သံများကိုမူ မကြာမကြာ ကြားနေရ၏။ တောင်တွင်းကြီးမြို့၌လည်း စစ်ဆုတ်လာသော အင်္ဂလိပ်တပ်စခန်းတခု ရှိလေသည်။

ကံစွမ်းကို စမ်းသပ်ခြင်း တချိန်တွင် ရှင်ဇနကသည် သူစာကျက်နေကျ နေရာဖြစ်သော ဘုရားဆင်းတုတော်၏ ပလ္လင်အနီး၌ စာကြည့်နေရာမှ ညနေချမ်းတွင် ငှက်ပျောဥယျာဉ်အတွင်း၌ အညောင်းပြေလမ်းလျှောက်ရန် ကျောင်းပေါ်မှ ဆင်းသွား၏။ ကျောင်းလှေခါးခြေရင်းသို့ ရောက်သောအခါ ကျောင်းပေါ်သို့ အမြောက်ဆံကျ၍ ဒိုင်းကနဲ ပေါက်ကွဲသံကို ကြားရ၏။ အသံမှာ ဘုရားဆင်းတုတော်အနီး၌ ပေါက်ကွဲသော အသံဟု သူထင်မိလိုက်၏။ ထို့ကြောင့် ကျောင်းပေါ်သို့ ပြန်တက်၍ ကြည့်လိုက်သောအခါ ဘုရားဆင်းတုတော်၏ အထက်ရှိ ကျောင်းခေါင်မိုး ဟင်းလင်းပွင့်နေသည်ကို တွေ့ရ၏။ သူထိုင်လေ့ရှိသော နေရာတည့်တည့်၌ ကြမ်းနှစ်ချောင်းသည် အမြောက်ဆံ ထိမှန်သောကြောင့် ကျိုးသွားကာ အပေါက်ကြီး ဖြစ်သွား၏။ ကျောင်းနံရံ အချို့လည်း အမြောက်ဆံမှန်၍ ကြေမှုပျက်စီးကုန်ကြ၏။ သို့သော် ဘုရားဆင်းတုတော်နှင့် ပလ္လင်တော်မှာကား တစုံတရာ ထိမှန်သည့်အရာ မတွေ့ရ။ ရှင်ဇနကသည် နှစ်မိနစ်လောက် ဆက်လက်ထိုင်နေမိလျှင် အမြောက်ဆံ၏ဒဏ်ဖြင့် အမှန်ပင် ဇီဝိတိန္ဒြေ ချုပ်ငြိမ်းရမည် ဖြစ်၏။ ယခုကား မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်များနှင့် ဘုရားဆင်းတုတော်၏ တန်ခိုးတော်ကြောင့် လက်မတင်ကလေး သေဘေးမှ လွတ်ခဲ့ရသည်ဟု စဉ်းစားမိလေ၏။

အမြောက်ဆံကျရာသို့ လာရောက်ကြည့်ရှုကြသော လူကြီး
လူငယ်များသည်လည်း စုတ်တသတ်သတ်နှင့် ထိတ်လန့်လျက်
ရှင်ဇနက၏ ကံတရားကို ကျေးဇူးတင်နေကြလေသည်။

အမြောက်ဆံမှာ ကျောင်းမြောက်ဘက် လေးမိုင်ခန့်ဝေးသော
တောင်တွင်းကြီးမြို့ရှိ အင်္ဂလိပ်တပ်စခန်းမှ ကျောင်းတောင်ဘက်
သုံးမိုင်ခန့်ဝေးသော ဂျပန်တပ်စခန်းရှိရာသို့ ပစ်လွှတ်သော အမြောက်
ဆံဖြစ်၍ တခုခုချွတ်ယွင်းခြင်းကြောင့် ရည်မှန်းရာသို့ မရောက်ဘဲ
လမ်းခုလတ်တွင် ကျရောက်ပေါက်ကွဲခြင်း ဖြစ်ပုံရပေသည်။ ဤအဖြစ်
မျိုးသည်လည်း ဖြစ်တောင့်ဖြစ်ခဲ ဤတကြိမ်မျှသာ ဖြစ်သည်ကို တွေ့ရ
၏။ ရှင်ဇနက၏ကံစွမ်းကို စမ်းသပ်ခြင်း ပေလောမသိ။

စစ်ဘေးစစ်ဒဏ် ဆရာတော်များနှင့် ရှင်ဇနကတို့သည်
ကျောင်းတိုက်လည်းခံရ ပျဉ်းမရွာ၌ နေထိုင် စားသောက်ရေး၊ ပညာ
သင်ကြားရေးတို့ အဆင်ပြေနေကြသော်
လည်း တောရဗိမာန်ကျောင်းမှာကား အဆင်မပြေရုံမက ကာလဝိပတ္တိ
ဒဏ် လှလှကြီး ခံလိုက်ရ၏။ အကြောင်းမှာ အောက်ပြည်အောက်ရွာမှ
စစ်ရှုံး၍ စစ်ဆုတ်လာကြသော အင်္ဂလိပ်စစ်တပ်တို့သည် တောရဗိမာန်
ကျောင်းတိုက်ထဲ၌ တည်းခို၍ စစ်စခန်းလုပ်ကြပြီးလျှင် ထိုမှတဖန်
စစ်ဆုတ်ရပြန်သောအခါ ကျောင်းတိုက်မှမထွက်မီ ကျောင်းတိုက်ကို
ဂျပန်တို့ စစ်စခန်းမလုပ်နိုင်စေရန် သစ်သားကျောင်းဆောင်ကြီးများကို
မီးရှို့ပြီးလျှင် အုတ်တိုက်ကျောင်းဆောင်များကို ဒိုင်းနမိုင်းနှင့် ဖောက်ခွဲ
ဖျက်ဆီး၍ မြေလှန်စနစ်ကို ကျင့်သုံးသွားကြလေသည်။

ကျောင်းတိုက်စောင့်ရန် နေရစ်ခဲ့ကြသော သံဃာတော်များနှင့်
ကပ္ပိယဒကာများသည်လည်း အင်္ဂလိပ်စစ်တပ် ကျောင်းတိုက်ထဲသို့
ဝင်လာသည့်အခါ ကျောင်းတိုက်မှထွက်ခွာ၍ မိမိတို့ရပ်ရွာသို့ ပြန်
သွားကြရလေသည်။

ပြာပုံနှင့်အုတ်ပုံ ၁၉၄၃ ခုနှစ် နှစ်လယ်လောက်တွင် ဗြိတိသျှတို့
တွေ့ကြရပုံ စစ်ရှုံး၍ အိန္ဒိယအထိ ဆုတ်ပြေးကြသောအခါ
 ဂျပန်တို့သည် မြန်မာတပြည်လုံးကို အုပ်စီးမိကြ
 လေသည်။ ထိုအချိန်တွင် တိုင်းပြည်အတော်လေး အေးချမ်းပြီဖြစ်သဖြင့်
 သံဃာတော်များ တောရဗိမာန်ကျောင်းတိုက်ထဲသို့ ပြန်လာကြသောအခါ
 ကျောင်းတိုက်ကြီးတခုလုံးကို ပြာပုံနှင့် အုတ်ပုံများအဖြစ်သာ တွေ့ကြရ
 တော့၏။ အဆောက်အအုံဆို၍ ကျောင်းဆောင်များနှင့် ဝေးလှသော
 နေရာ၌ရှိသည့် တခန်းကုဋ် တလုံးနှင့် နှစ်ခန်းတွဲကုဋ် တလုံးသာ ကျန်
 တော့၏။ ထို့ကြောင့် သံဃာတော် အများစုသည် မိမိတို့ ရပ်ရွာသို့ပင်
 ပြန်ကြရ၏။ သံဃာတော်လေးငါးပါး လောက်သာလျှင် ကျန်ရှိနေသေး
 သော သစ်များ ဝါးများ မီးလောင်သွပ်များဖြင့် ဖြစ်ကတတ်ဆန်း တဲ
 ကျောင်းဆောက်၍ ကျောင်းတိုက်ကို ပြန်လည်တည်ထောင်ရန် သီတင်း
 သုံးနေထိုင်ကြရ၏။

ဒကာဒကာမများ၏ ဒကာဒကာမများသည် ကျောင်းတိုက်ကြီး၏
အံ့ဩဖွယ် သဒ္ဓါတရား ဖြစ်ပုံနှင့် သံဃာတော်များ ဆင်းဆင်းရဲရဲ
 သီတင်းသုံးနေရပုံကို မကြည့်ရက် ကြသဖြင့်
 မကြာမီပင် ဝါးထရံကာ မီးလောင်သွပ်မိုးထားသော သစ်သားကျောင်း
 များကို ဆောက်လုပ်၍ လှူဒါန်းကြရာ ထိုအခါမှ သံဃာတော်များ
 ချမ်းချမ်းသာသာ သီတင်းသုံးကြရတော့၏။

ရှင်ဇနကတို့လည်း ကျောင်းတိုက်ထဲ၌ နေထိုင်စရာ ကျောင်းဆောင်
ပြန်ရောက်ကြပြီ များ အသင့်အတန် ရှိလာသောအခါ ရှင်ဇနက
 ၏ စာချဆရာတော်နှင့် ရှင်ဇနက တို့သည်
 လည်း ပြန်ရောက်လာကြ၏။ တောရဗိမာန်ကျောင်းတိုက်သို့ ပြန်
 ရောက်လာကြသောအခါ ပထမဦးဆုံး အရေးတကြီး ဆောင်ရွက်ကြရ
 သည်မှာ ကျောင်းတိုက်သန့်ရှင်းရေးနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးတို့

ဖြစ်သည်။ သန့်ရှင်းရေးနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးတို့ အတော်ကြီး ပြီးစီးသောအခါမှ စာပေသင်ကြားရေးဘက်သို့ လှည့်နိုင်ကြသည်။

ရှင်ဇေက၏ စာချဆရာတော်သည် သုတ်မဟာဝါကို ချမပေး တော့ဘဲ ကစ္စည်းသဒ္ဒါကြီးကို ပဒရူပသိဒ္ဓိကျမ်း၊ သဒ္ဓနိတိကျမ်း တို့နှင့် ယှဉ်စပ်လျက် သင်ပေးလေသည်။ ကစ္စာယနဝဏ္ဏနာကျမ်း၊ နျာသ (ဉာဿ) ကျမ်း၊ သုတ္တနိဒ္ဒေသကျမ်းတို့ကိုလည်း ကြည့်စာအဖြစ် ကြည့်ရှုတတ်အောင် သင်ပေးလေသည်။ တချိန်တည်းမှာပင် သင်္ဂြိုဟ် ကျမ်းကိုလည်း သင်ပေးလေသည်။ သင်္ဂြိုဟ် ၅ ပိုင်းမျှ သင်ကြားပေးပြီး သောအခါ သင်္ဂြိုဟ်ကျမ်းကို ဆက်လက်သင်ကြားပေးရင်းပင် အဘိဓာန်၊ အလင်္ကာ၊ ဆန်းကျမ်း တို့ကို တခုပြီးတခု သင်ကြားပေးလေသည်။ ထိုကျမ်းများကို သင်ပေးရင်း အခြားတဖက်က ဝိနည်းပါဠိတော်များကိုလည်း မဟာဝါပါဠိတော်မှစ၍ ပို့ချပေးလေသည်။ ည စာဝါအဖြစ် ပုဒ်စစ်၊ သံဝဏ္ဏနာ၊ နည်းလေးဆယ်၊ မာတိကာ၊ ဓာတုကထာ၊ ယမိုက်စသော ကျမ်းများကို ပို့ချပေးလေသည်။

ထို့ပြင် ပါဠိဂါထာ စီကုံးခြင်း၊ ပါဠိစကားပြေ (စုဏ္ဍိယ) စီကုံးခြင်း၊ မြန်မာကဗျာ၊ မြန်မာစကားပြေ စီကုံးခြင်းတို့ကိုလည်း လေ့ကျင့်ရ၏။ ရှင်ဇေကသည် တနေ့လျှင် ပါဠိဂါထာဆယ်ဂါထာ စီကုံး၍ ဆရာထံ တင်ပြရ၏။ မြန်မာကဗျာ လင်္ကာကိုမူ စီကုံးစရာ အကြောင်းအရာ အချက်အလက်ကို စဉ်းစားမိလျှင်ဖြစ်စေ၊ မြင်မိ ကြားမိလျှင်ဖြစ်စေ သံပေါက်၊ ဒွေးချိုး၊ လေးချိုး၊ တေးထပ်၊ လင်္ကာ စသည်ဖြင့် စိတ်ထဲ ပေါ်ရာ စီကုံးနည်းတခုခုဖြင့် စပ်ဆိုစီကုံးလေ့ ရှိသည်။

ထိုသို့ စီကုံးရာတွင် ရှင်ဇေက၏ မှီရာကျမ်းစာများမှာ ဦးကျော်ထွန်း တည်းဖြတ်သော မြန်မာစာပေညွန့်ပေါင်းကျမ်း လေးတွဲ၊ သခင်

ကိုယ်တော်မှိုင်း၏ ကဗျာသာရတ္ထသဂြိုဟ်၊ ဦးဖိုးစိန်၏ ကဗျာရေးနည်း နိဿိသျည်းကျမ်းနှင့် ပုဂံဝန်ထောက် ဦးတင်၏ ကဗျာဗန္ဓုသာရကျမ်းတို့ ဖြစ်သည်။ အခြားသော ခေတ်ပေါ်ကဗျာရေးနည်း ကျမ်းတို့မှလည်း ကောင်းနိုးရာရာကို နည်းယူရလေသည်။

ရှစ်ဆယ်ပေါ်တေးထပ်နှင့် ရတုပိုဒ်စုံ သံပေါက်၊ ဒွေးချိုး၊ လေးချိုး၊ တေးထပ်၊ လင်္ကာ၊ ရတု စသောရေးနည်း စပ်နည်းများတွင် ရှင်ဇနက အနှစ်သက်ဆုံးသော

ရေးစပ်နည်းမှာ ရှစ်ဆယ်ပေါ်တေးထပ်နှင့် ရတုပိုဒ်စုံတို့ ဖြစ်သည်။ ထိုစဉ်က ရှေးစာဆိုတို့၏ ရှစ်ဆယ်ပေါ်တေးထပ်နှင့် ရတုပိုဒ်စုံအချို့ကို နှုတ်တက်ရနေ၏။ ကိုယ်တိုင်လည်းရေး၏။ သို့သော် နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြာပြီဖြစ်သောကြောင့် တကြောင်း၊ နေရာပေါင်းများစွာ ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခဲ့ရသောကြောင့် တကြောင်း ရေးထားသည့်စာတွေလည်း ပျောက်ကုန်၏။ နှုတ်တက်ရထားသော ကဗျာလင်္ကာတချို့လည်း မှေ့ကုန်၏။ တချို့လည်း တပိုင်းတစ နှုတ်တက်ရနေ၏။ ဖိုးသူတော် ဦးမင်းရေးသော ‘ကောင်းခြောက်ဆယ် လေးရပ်၊ သွေးထပ်ထပ်ရပ်ညီ၊ ရှေးနိပါတ်ထုတ်မီသည်၊ ဖုဿတီ ထွတ်ထား’ စသော တေးထပ်ကို တပိုင်းတစ နှုတ်တက်ရနေသေး၏။ လက်ဝဲသူန္တရအမတ်ကြီး၏ ‘မဲဇာတောင်ခြေ ရတု’ ကိုမူ ယခုတိုင် ရနေသေး၏။

ဘီလူးမြို့ မဲဇာတောင်ခြေရတုကို နှစ်သက်သော ရှင်ဇနကသည် ကံအားလျော်စွာ ထိုရတုဖြစ်ပေါ်ရာ မဲဇာတောင်သို့ ရောက်ဖူးရ၏။ မဲဇာတောင်သို့ မရောက်မီ မထင်မှတ်ဘဲ ‘ဘီလူးမြို့’ကိုလည်း ရောက်ခဲ့ရ၏။ ရောက်ခဲ့ရုံမှာ လွန်ခဲ့သော ၂၀၀၆ ခုနှစ် ဝါတွင်း၌ မိုးကောင်းနှင့် မြစ်ကြီးနားသို့ တရားဟောကြွရာ အပြန်တွင် လေယာဉ်

မရ၍ ဝါတွင်းဖြစ်နေသဖြင့် ခုနစ်ရက်အတွင်း ပြန်ရောက်ရန် မြစ်ကြီးနားမှ ကားငှား၍ မန္တလေးအထိ ပြန်ခဲ့ရ၏။ မန္တလေးမှတစ်ဆင့် ရန်ကုန်သို့ လေယာဉ်ဖြင့် ပြန်ခဲ့ရ၏။

မြစ်ကြီးနားမှ ကားဖြင့်ပြန်ခဲ့ရာ လမ်းတွင် မိုးကောင်းမြို့၊ ဟိုပင်မြို့များကိုဖြတ်၍ ကားခရီးနှင့်ခဲ့ရာ မိုးညှင်းမြို့သို့ ရောက်ခါနီး၌ ရှေးက နာမည်ပင်မကြားဖူးခဲ့သော မြို့တမြို့၏တံခါးဝသို့ ရောက်သောအခါ ထိုမြို့၏ ထူးခြားလှသော နာမည်ကို ဆိုင်းဘုတ်တွင် တွေ့ရ၍ တအံ့တဩ ဖြစ်ရလေသည်။ ဆိုင်းဘုတ်တွင် ရေးထားသော နာမည်မှာ **ဘီလူးမြို့** ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ သည်နာမည်ကို သူတပါး ပြောသံလည်း မကြားဖူး၊ စာအုပ်များမှာလည်း မတွေ့ဖူးပေ။ မော်လမြိုင်တဘက်ကမ်းမှ **ဘီလူးကျွန်း**ကိုကား ငယ်စဉ်ကတည်းက ကြားဖူး၏။ ရောက်လည်း ရောက်ဖူး၏။ မမျှော်လင့်ဘဲ **ဘီလူးမြို့**၏ မြို့တံခါးဝသို့ ရောက်ရသောအခါ စိတ်ထဲ၌ တမျိုးဖြစ်နေ၏။ ထူးဆန်းသလိုလိုလည်း ထင်နေ၏။ သို့သော် မြို့ထဲသို့ ကားဖြတ်၍ မောင်းသောအခါ တခြားမြို့များနှင့် ဘာမျှထူးထူးခြားခြားမရှိ။ မြို့ငယ်တစ်ခု၏ သဘာဝအနေအထားတိုင်းပင် ဖြစ်၏။

မဲဇာတော ဘီလူးမြို့မှထွက်၍ ခရီးဆက်သောအခါ အင်းတော်မြို့သို့ ရောက်ရသည်။ အင်းတော်မြို့၌ မြစ်ကြီးနားမှ ဒကာများ ကြိုတင်စီစဉ် ထားသည့်အတိုင်း နေ့ဆွမ်းဘုဉ်းပေးကြရ၏။ ဆွမ်းစားပြီး၍ ခရီးဆက်ခဲ့ကြရာ အချိန်အနည်းငယ်အတွင်းမှာပင် လက်ဝဲသုန္ဒရ အမတ်ကြီး၏ နာမည်ကြီးလှသော မဲဇာတောကြီးထဲသို့ ဝင်မိကြ၏။ မဲဇာတောထဲ၌ ခဏအပန်းဖြေ နားနေကြ၏။ ထိုသို့ နားနေစဉ် မဲဇာတောကြီး၏ အခြေအနေကို လှည့်ပတ်ကြည့်ရှုကြသောအခါ လက်ဝဲသုန္ဒရ အမတ်ကြီးနှင့် မဲဇာတောင်ခြေရတုကို အထူးသတိရ

နေ၏။ နှုတ်ကလည်း တိုးတိုးရွတ်ဆိုမိ၏။ လက်ဝဲသုန္ဒရအမတ်ကြီး၏ ရွှေပြည်တော် မျှော်နေသော မျက်နှာကိုလည်း မြင်ယောင်နေမိ၏။

ထိုအချိန်က မဲဇာတောကြီးထဲ၌ အင်ကြင်းပင်တွေကလည်း ပင်လုံးကျွတ် ပွင့်နေကြ၏။ ဤမျှများပြားသော အင်ကြင်းပင်များ ပင်လုံးကျွတ် ပွင့်နေသည်ကို မတွေ့ဖူး မမြင်ဖူးကြ၍ အရှင်ဇနကတို့ တဖွဲ့လုံး ဝမ်းသာကြည်နူးနေကြ၏။ အင်ကြင်းပန်းတို့ကိုလည်း အကိုင်းအခက်ကလေးများနှင့်တကွ နောက်ပါတပည့်များကို အခူးခိုင်း၍ ကားပေါ်မှာ တင်ယူခဲ့ကြ၏။ တကားလုံး အင်ကြင်းပန်းတွေနှင့် လှနေ မွှေးနေ၏။ မဲဇာတောထဲမှ အင်ကြင်းပန်းတို့မှာ အဝါရောင်၊ စိမ်းဝါနုရောင် တို့သာများကြ၍ အနီရောင် အလွန်နည်းပါး၏။ ထို့ကြောင့် တကားလုံး ဝင်းထိန်နေ၏။

လက်ဝဲသုန္ဒရအမတ်ကြီးမှာ မဲဇာတောင်ခြေရတုကို ဆိုညည်းရင်း ရွှေပြည်တော်ကို မျှော်နေ၏။ အရှင်ဇနကတို့ အဖွဲ့ကား မွေးကြိုင်လှသော အင်းကြင်းပန်းတို့ဖြင့် ကြည်လင်ရွှင်လန်း ဝမ်းမြောက်နေကြ၏။

သို့ဖြင့် ကဗျာအနု စာအမြဲတေများကို နှစ်သက်သဘောကျလေ့ရှိသော အရှင်ဇနကသည် မဲဇာတောင်ခြေရတု၏ အရသာကို လက်တွေ့ကျကျ အပြည့်အဝ ခံစားခဲ့ရ၏။

ပိဋကတ်စာ အရှင်ဇနကသည် ရံဖန်ရံခါ ပိဋကတ်စာပေများကို
ဓမ္မကဗျာ သင်ယူရင်း လေ့လာဖတ်ရှုရင်းမှ စိတ်ထဲတွင် အလွန်
 နှစ်ခြိုက်လှသော တရားသဘောပါဝင်သည့် ပါဠိဂါထာတို့ကို မိုး၍လည်း ကဗျာလင်္ကာတို့ကို အရှင်ဇနက စီကုံးမိတတ်သည်။
 ဥပမာ **ဓမ္မပဒပါဠိတော်** နှင့် **အဋ္ဌကထာ**မှ သာသနာတော်၌ မပျော်

ပိုက်သော ရဟန်းအား စိတ်ကို စောင့်ထိန်းရန် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြား ဆုံးမသော—

သုဒဒ္ဓသံ သုနိပုဏံ၊ ယတ္ထကာမနိပါတိနံ။

စိတ္တံ ရက္ခေထ မေဓာဝီ၊ စိတ္တံ ဂုတ္တံ သုခါဝဟံ။

ဟူသော ဂါထာကိုမှီး၍ ဓမ္မကဗျာနှစ်ပုဒ် ရှင်ဇနက စီကုံးမိလေသည်။
ထိုကဗျာများမှာ -

စိတ်ကို ထိန်းသူ

မြင်နိုင်ခဲ့စွ၊ သိမ်မွေ့လှ၍၊ သူကျလိုရာ၊
ကျတတ်ပါသည့်၊ ပမာမျောက်နှိုင်း၊
စိတ်ဆင်ရိုင်းကို၊ ချင့်နှိုင်းဉာဏ်ယှဉ်၊
သမ္ပဇဉ်နှင့်၊ အစဉ်ချွန်းအုပ်၊ သတိချုပ်၍၊
မလှုပ်မယိုင်၊ ကောင်းစွာနိုင်သော်၊
ဖွံ့ခိုင်ဖြိုးဖြိုး၊ ချမ်းသာတိုးသည်၊
ကောင်းကျိုးကြွယ်လိမ့် မည်သာကို။

စိတ်ကို မထိန်းသူ

မြင်နိုင်ခဲ့စွ၊ သိမ်မွေ့လှ၍၊ သူကျလိုရာ၊
ကျတတ်ပါသည့်၊ ပမာမျောက်နှိုင်း၊
စိတ်ဆင်ရိုင်းကို၊ ထူးသိုင်းဖြေချွတ်၊
ထင်တိုင်းလွှတ်၍၊ မကွပ်မထိန်း၊
ညွတ်တိုင်းယိမ်းက၊ အေးငြိမ်းချမ်းသာ၊
မရပါဘဲ၊ ပူဗျာဆင့်ကဲ၊ လွန်ဆင်းရဲသည်၊
မှိုက်မဲသူတို့ လမ်းစဉ်တည်း။

ထို့ပြင်လည်း **ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ**၌ပင် ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ
ကုသိုလ်တရားတို့၌သာ မွေ့လျော်၍ သာသနာတော်နှင့်စပ်သော ကု

၄၆

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

သိုလ်လုပ်ငန်းတို့ကိုသာ စိတ်တူကိုယ်မျှ ဆောင်ရွက်ကြသော ဥပါသကာ
ငါးရာတို့၏ ဦးစီးဦးဆောင်ဖြစ်သော ဓမ္မကဥပါသကာ ကွယ်လွန်ခါနီး၌
နတ်ပြည်မှ နတ်ရထားများ ရောက်လာကြခြင်းကို အကြောင်းပြု၍
မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသော...

ဣဓ မောဒတိ ပေစ္စ မောဒတိ၊

ကတပုညော ဥဘယတ္ထ မောဒတိ။

သော မောဒတိ သော ပမောဒတိ၊

ဒိသ္မာ ကမ္မဝိသုဒ္ဓမတ္တနော

ဟူသော ပါဠိဂါထာကို မိုး၍ အောက်ပါဓမ္မကဗျာကို ရှင်ဇနက စပ်ဆို
စီကုံးမိလေသည်။

ကောင်းမှု

ဘဝပေါင်းစု၊ သောင်းအထုတွင်၊

ကောင်းပြုကောင်းပြော၊ ကောင်းသဘောနှင့်၊

ကောင်းသောနှလုံး၊ တဖြောင့်သုံး၍၊

သက်လုံးစင်ဖြူ၊ ထိုသည့်သူကား၊

ငါမူကောင်းမှု၊ အစုစုကို၊ ဆည်းပြုခဲ့မိ၊

ရတော်ဘိဟု၊ မိမိပြုမှု၊ သန့်စင်ဖြူ၍၊

ပြစ်မြဲမနော၊ ဤသဘောကို၊ တွေးတောမိတိုင်း၊

ဝီတိလှိုင်းဖြင့်၊ ယှက်သိုင်းရစ်လည်၊

ချမ်းမြေ့ကြည်လျက်၊ ဤသည်ဘဝ၊

နောင်ဘဝနှင့်၊ ဘဝဆက်ဆက်၊

သံသာစက်တွင်၊ စိတ်လက်ကြည်သာ၊

ရုပ်လန်းဖြာ၍၊ ချမ်းသာကောင်းကျိုး၊

ဒီရေတိုးသို့၊ ဖွံ့ဖြိုးကြီးကျယ်၊

ပွင့်လန်းကြွယ်သည်၊ ထက်ဝယ်နတ်ထံစံဘို့တည်း။

ထို့ပြင်လည်း ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၌ပင်ဖော်ပြထားသော ဝက်များကို သတ်၍ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းသော ဝက်သတ်သမားတဦး သေသည့် အခါ အဝီစိငရဲသို့ ကျရောက်ခြင်းနှင့်စပ်၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြား ဆုံးမတော်မူသော—

ဣဓ သောစတိ ဝေစ္စ သောစတိ၊
ပါပကာရီ ဥဘယတ္ထ သောစတိ။
သော သောစတိ၊ သော ဝိဟညတိ၊
ဒိသ္မာ ကမ္မကိလိဋ္ဌမတ္တနော

ဟူသောပါဠိကို မှီး၍လည်း အောက်ပါ ဓမ္မကဗျာကို စီကုံးမိပြန်သည်။

မကောင်းမှု

ဘဝစုစု၊ သံသာထုတွင်၊ အပြုအပြော၊
သဘောမဖြူ၊ ထိုသည့်သူကား၊
ငါမူမကောင်း၊ မှူအပေါင်းကို၊
ရင့်ညောင်းကြာရှည်၊ ပြုမိသည်မှာ၊
မှားခဲ့စွာဟု၊ ကိုယ့်ဟာကိုယ်ပြု၊
ပြစ်သောင်ထု၏၊ ညစ်ကျူဖြစ်တုံ၊
အိုးမလုံက၊ အအုံပွင့်ရာ၊ ဆိုပမာသို့၊
မသာနှလုံး၊ မရွှင်ပြုံးနိုင်၊
သောကလှိုင်လျက်၊ သည်းဆိုင်ကြွေမျှ၊
ညှိုးခွေလျှ၍၊ စိတ်ကမလန်း၊
ရုပ်ညှိုးနွမ်းလျက်၊ ပင်ပန်းရိက္ခာ၊
အောက်လမ်းသွားသည်၊
လေးပါးအပါယ်၊ ဖြောင့်ဖြောင့်တည်း။

ဒကာ ဒကာမတို့၏ဒုက္ခ ထိုအချိန်တွင် ကျောင်းတိုက်ထဲသို့ သံဃာတော်များ အဟောင်းရော အသစ်ပါ တဖြည်းဖြည်း ကြွရောက်လာကြ၍ သံဃာတော် ၂၀ ကျော်မျှရှိလေပြီ။ သံဃာတော်များ ကြွရောက်လာကြသလို လူဒကာ ဒကာမများသည်လည်း ဗုံးဘေး စက်သေနတ်ဘေးကြောင့် မြို့ထဲတွင် မနေဝံ့ကြ၍ ကျောင်းတိုက်ဆရာတော်များထံ ခွင့်ပန်လျှောက်ထားကြပြီးလျှင် ကျောင်းတိုက်ထဲသို့ လာရောက်နေထိုင်ကြရသည်။ တချို့မှာ နေ့အခါတွင် မိသားစုလိုက် လာရောက် နေထိုင်၍ ညအချိန်မှာ အိမ်သို့ ပြန်ကြသည်။ တချို့မှာမူ နေ့ရောညပါ ကျောင်းတိုက်ထဲ၌ ဖြစ်သလို နေစရာဖန်တီး၍ နေလိုက်ကြသည်။ ဆရာတော်များသည် မိမိတို့ဒကာ ဒကာမများ ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်နေကြသည်ကို မကြည့်ရက်ကြသဖြင့် ခွင့်ပြုထားကြရသည်။ သို့သော် သံဃာတော်များကား စာတက်၊ စာကျက်၊ စာအံမပျက်ဘဲ အချိန်ပြည့် ကြိုးစားတက်ကြ၊ ကျက်ကြ၊ သင်အံ့ကြသည်။ သူတို့၏ စာပေသင်ကြားမှုကို မပျက်ကွက်အောင် ကြိုးစားကြ၏။

ဂျပန်ခေတ် လွတ်လပ်ရေး စစ်ကြီးကား မပြီးသေး၊ တိုင်းသူ ပြည်သားများကို ဂျပန်တို့ နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းသော သတင်းများသည် တနိုင်ငံလုံး၌ ပျံ့နှံ့လျက်ရှိ၏။ ၁၉၄၃ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၁ ရက်နေ့၌ ဂျပန်တို့က မြန်မာပြည်ကို လွတ်လပ်ရေးပေးသည်ဟု ကြေငြာသော်လည်း ထိုလွတ်လပ်ရေးကား နာမည်ခံ ရွှေရည်စိမ် လွတ်လပ်ရေး အတူမျှသာဖြစ်၏။ ထိုလွတ်လပ်ရေးအရ ဖွဲ့စည်းသော ဒေါက်တာဘမော်အစိုးရအဖွဲ့သည် ဂျပန်တို့၏ ရုပ်သေးအစိုးရ သာသာမျှ ဖြစ်၍ ပြည်သူလူထုကို ဂျပန်တို့ နှိပ်စက်နေသည်ကို မည်သို့မျှ မတားဆီးနိုင်ပေ။ အစိုးရအဖွဲ့သည်ပင် အခြေအနေအရ မီးစင်ကြည့် ကနေကြ ရဟန်တူပေသည်။

အောင်ပွဲမှရှုံးပွဲသို့။ ၁၉၄၄ ခုနှစ်၊ ဇွန်လတွင် အင်္ဂလိပ် အမေရိကန်
မဟာမိတ်တို့က မြန်မာပြည်ကို ပြန်သိမ်းရန် ဂျပန်
တို့ကို ပြန်လည်ထိုးစစ်ဆင်လျက် ရှိလေပြီ။ အိန္ဒိယကို သိမ်းဘို့ရည်ရွယ်
ချက်ဖြင့် အိန္ဒိယ၏ အရှေ့မြောက် နယ်စပ်အနီး၌ရှိသော အင်ဖာနှင့်ကို
ဟီးမားမြို့တို့ကို သဲသဲမဲမဲ တိုက်စစ်ဆင်နေသော ဂျပန်တို့သည် ဖွတ်ဖွတ်
ကြေအောင် စစ်ရှုံး၍ ဇူလိုင်လထဲ၌ တပ်ခေါက်ကာ မြန်မာပြည်ထဲသို့
ကစဉ်ကလျား ပြန်ဆုတ် ပြေးကြရ၏။

ပြေးရင်းလွှားရင်း စစ်ဖြစ်ခါစက ဂျပန်တို့ ဗုံးကြဲထားသောမြို့များကို
သေကြရ ယခုတဖန် မဟာမိတ်တို့က ဗုံးကြဲ၊ စက်သေနတ်ပစ်
ခြင်းဖြင့် ဒုတိယအကြိမ် ထပ်မံ ဖျက်ဆီးကြပြန်
သည်။

ဂျပန်တို့ကား စစ်ပန်းလျက်ရှိကြလေပြီ။ အစားအသောက်နှင့်
ဆေးဝါးလည်း မပြည့်စုံ၊ လက်နက် ခဲယမ်းမီးကျောက်တို့လည်း
ကုန်ခန်းနေသော အခြေအနေသို့ ဆိုက်ရောက်နေလေပြီ။ ဂျပန်လေ
ယာဉ်ပျံများကိုလည်း မတွေ့မြင်ရတော့၊ စစ်ပွဲတိုင်းလိုလို၌ ဂျပန်တို့
တဆုတ်တည်း ဆုတ်နေကြရတော့သည်။ ဆုတ်ရင်းပြေးရင်း အစာပြတ်
ရေငတ်၍ အမောဆိုကာ အားပြတ်ပြီး လမ်းဘေးတွင် တုံးလုံး ပက်လက်
လဲကာ အသက်ထွက်လျက် ကျန်ရစ်ခဲ့သူများလည်း မနည်းပေ။ မဟာ
မိတ်တို့ကလည်း ထက်ကြပ်မကွာ နောက်ကလိုက်လျက် တိုက်နေကြ
သည်။ မန္တလေး၊ မိတ္ထီလာစသော မြို့ကြီးများ၌ ဂျပန်တို့ အပြင်းအထန်
ခုခံကြသော်လည်း ရှုံးပွဲနှင့်သာရင်ဆိုင်ကြရတော့သည်။

ကာလဝိပါက် ထိုအခြေအနေတွင် တောင်တွင်းကြီးမြို့ မီးရထား
နောက်ပိုးတက် ဆေးရုံဝင်းထဲ၌ တပ်စခန်းပြုလုပ်ထားသော ဂျပန်
စစ်သားများသည် တမိုင်ခန့်ဝေးသော တောရပ်မာန်

ကျောင်းတိုက်ထဲသို့လာ၍ ရေကန်ကြီး ၃ ကန်ထဲမှငါးများကို မျှားယူကြသည်။ ရေကန်ကြီးများ၌ ငါးများကို မွေးမြူထားသဖြင့် ငါးကြီးများ အမြောက်အမြား ရှိကြသည်။ ဆရာတော်သံဃာတော်များက ငါးမမျှားရန် အကြိမ်ကြိမ် မေတ္တာရပ်ခံသော်လည်း ဂျပန်တို့က အရေးမလုပ်ကြ။ မျှားမြဲပဲ မျှားနေကြသည်။ ဂျပန်တို့ ငါးကြီးများ အမြောက်အမြား ရကြသည်။

သူတို့ ငါးမျှားသော လေးရက်မြောက်နေ့၌ မီးရထားဆေးရုံအနီး အပါးရှိ ရပ်ကွက်နှင့်တကွ ဂျပန်စစ်စခန်းကို မဟာမိတ်လေယာဉ်များ ငါးစင်းတစု အုပ်လိုက်လာ၍ ငါးကြိမ်မျှဖုံးကြကြသည်။ တပ်စခန်းတခုလုံးရှိ ဂျပန်စစ်သားများ ထမင်းစားနေချိန်ဖြစ်၍ အားလုံးနီးပါး ဗုံးဒဏ်ဖြင့် သေဆုံးကြရသည်။ သူတို့ငါးမျှားဘို့ မလာနိုင်ကြတော့။

အကုသိုလ်ကံ၏ အကျိုးပေးကား ကြာရှည်ဆိုင်းငံ့ မနေဘဲ နောက်က ကပ်လျက် ထက်ကြပ်မကွာ လိုက်ပါလာပါတကားဟု သံဝေဂ ပွားမိပါသည်။

ကျွဲညီနောင် ထိုအချိန်တွင် ကျွဲညီနောင်ဟု နာမည်ကြီးနေသော မဟာမိတ် လေယာဉ်ကြီးနှစ်စင်းသည် သစ်ပင်ခေါင်ဖျား လွတ်ရုံမျှသာ နိမ့်နိမ့်ကလေး ပျံသန်းလာကြပြီးလျှင် ဂျပန်စစ်စခန်းများကိုလည်းကောင်း၊ ကားလမ်းပေါ်တွင်ပြေးနေကြသော ဂျပန်စစ်ကားများကိုလည်းကောင်း မီးရထားလမ်းပေါ်တွင် ဂျပန်စစ်တပ်ပါသော မီးရထားတို့ကို လည်းကောင်း စက်သေနတ်များဖြင့် တရကြမ်းပစ်ခတ် ဖျက်ဆီးကြ၏။ ရံဖန်ရံခါ ကျွဲနှစ်ကောင်သည် ပြည်သူလူထုပါသော ကားရထားတို့ကိုပင် မှားယွင်း၍ ပစ်ခတ်ကြသဖြင့် ကျွဲညီနောင်၏ရန်ကို သာမန်ပြည်သူတို့လည်း ကြောက်ကြ စိုးရိမ်ကြရ၏။

တပ်သား အနည်းငယ်မျှသည်လည်း စစ်တောင်းမြစ်ကို ဖြတ်ကူးရာတွင် မြစ်ရေထဲ မျောပါကာ အသက်ဆုံးရှုံးကြ၏။ ဤသို့ဖြစ်ရခြင်းမှာ ကာလ ဝိပါက် နောက်ပိုးတက်သည်ဟုဆိုလျှင် မှားမည်မဟုတ်ပေ။ ကိုယ်ပြု သော မကောင်းမှုဒဏ် ကိုယ်ခံရခြင်းပင်။

ဤမျှမငြိမ်မသက် ဘောက်ဘက်ခတ်အောင် ဆူပွက်နေသည့် အချိန်တွင် တောရဗိမာန်တိုက်အတွင်းရှိ သံဃာတော်များကား မိမိတို့၏ ပိဋကတ်စာပေသင်ကြားမှု ပရိယတ်အလုပ်ကို ကြိုးကြိုးကုတ်ကုတ် အား ထုတ်မြဲ အားထုတ်နေကြ၏။ သင်အံကြံကြည့် ပညာပြည့်အောင် ကြိုးစားဆောင်ရွက်နေကြ၏။

ရှင်ဇနကသည်လည်း ထိုသံဃာတော်ထဲတွင် တပါးအပါအဝင် ဖြစ်၏။ သူသည် ရှင်သာမဏေဖြစ်သည့် အချိန်မှစ၍ ရှင်သာမဏေတို့၏ သီလကို မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားရအောင် အထူးဂရုစိုက် စောင့် ထိန်း၏။ ရှင်ကျင့်ဝတ်တို့ကိုလည်း မချွတ်မယွင်းရအောင် သေချာစွာ လိုက်နာကျင့်သုံး၏။ ပိဋကတ်စာပေ သင်ယူရေးကိုလည်း အထူးဂရုစိုက် ၍ လုံ့လကြိုးကုတ်အားထုတ်၏။ “ခြေသုတ်ပုဆိုး မြွေစွယ်ကျိုးနှင့် ချို ကျိုးသောနွား ပမာလားသို့” ဟူသော စကားပုံအတိုင်း အရှင်သာရိပုတ္တရာ မထေရ်မြတ်ကြီးကို အတုယူကာ ဆရာထံ၌ ကျိုးနွံရိသေစွာ သင်ယူ မှတ်သား၏။

သင်ကြားမှု ခေတ်မီသော ဆရာများ ရှင်ဇနက၏ ဆရာတို့သည် ကိုရင်၏ ဉာဏ်ထက်မြက်ပုံကို သိကြသဖြင့် ခက်ခဲ သောအရာတို့၌ ရံဖန်ရံခါ အဋ္ဌကထာ၊

ဋီကာ ဖွင့်ပုံတို့ကို လက်ဦးရှင်း မပြသေးဘဲ အဖြေမှန်ရအောင် သူ့အား ဝေဖန်စဉ်းစားစေသည်။ သူဝေဖန် စဉ်းစား၍ ရသောအဖြေကိုမှ အဖွင့် များနှင့် တိုက်ဆိုင်ကာ ရှင်းပြ၏။ သူ၏အဖြေနှင့် ရှေးဆရာတို့၏

အဖွင့်များ တထပ်တည်းနီးပါးရှိသည်ကို ကြုံရသောအခါ သူ့မှာအတိုင်း မသိ ပီတိတွေ ဖြစ်ရ၏။ ဤသင်ကြား နည်းကို သူ့အလွန်နှစ်သက်၏။ ဆရာကျေးဇူး ကြီးမားပုံကို သူမမေ့နိုင်။

ဤနည်းဖြင့် ရှင်ဇနက၏ ပိဋကတ်စာပေအသိဉာဏ်နှင့် အတွေး အခေါ်များသည် တဖြည်းဖြည်း ပို၍ကျယ်ပြန့် နက်ရှိုင်းလာ၏။ ဆရာ များက အထူးကြောင့်ကြစိုက် သင်ပြသလို ရှင်ဇနကသည် စာကို အခြေခံကောင်းကောင်း ပိုင်နိုင်ရေးအတွက် မိမိဘက်မှ မလိုရအောင် စိတ်ဝင်စားစွာ လေးလေးစားစား သင်ယူသည်။ စာကိုကြည့်နေရလျှင် နှစ်သက်သလို ကျက်နေရလျှင်လည်း ပျော်နေသည်။

သာသနာတော်၌ စာမေးပွဲခေတ်အခါပင်ဖြစ်သော်လည်း သူ့ဆရာ **အလားအလာရှိသူ** များသည် စာမေးပွဲသို့ ဦးတည်ကာ စာပေမပို့ချဘဲ ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ တို့ကို ကြည့်ရှု လေ့လာနိုင်ရေးဆီသို့သာ ဦးတည်၍ ပို့ချခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့ ပို့ချပေးခြင်း မှာ ရှင်ဇနကကို သူ၏ဆရာတော်များက သာသနာတော်၌ အလား အလာရှိသော ရှင်သာမဏေတပါးဟု ယူဆထားကြသောကြောင့် ဖြစ်ပေ သည်။

သင်ယူလေ့လာစရာ သင်ယူလေ့လာစရာ ကျမ်းဂန်များမှာ များလှ၏။ **ကျမ်းဂန်များ** ဘုရားဟော ပါဠိတော်များ၊ ပါဠိတော်၏အဖွင့် အဋ္ဌကထာများ၊ အဋ္ဌကထာ၏အဖွင့် ဋီကာများ၊ ဋီကာ၏အဖွင့် အနုဋီကာများ၊ ထိုကျမ်းဂန်တို့၌ ပါဝင်သော ခက်ခဲသော အချက်အလက် အဖုအထစ်တို့ကို ဖြေရှင်းပေးသော ဂဏ္ဍိကျမ်းများ စသည်ဖြင့် တရားကျမ်းဂန်များမှာ များပြားလှ၏။ မြန်မာဘာသာဖြင့် တရားတော်တို့ကို ဖွင့်ဆိုရေးသားသော ကျမ်းဂန်တို့သည်လည်း မရေ မတွက်သာအောင် များလှ၏။

ပိဋကတ်စာပေ၌ ရှင်ဇနကသည် တချို့သော ကျမ်းဂန်တို့ကို ဆရာ
နစ်မြုပ်နေခြင်း ထံ၌ နည်းခံသင်ယူရင်း **အဂ္ဂိတ္ထရနိကာယ်၊**

သံယုတ္တနိကာယ် စသော အချို့သော ပါဠိတော်
 အဋ္ဌကထာများကို မိမိဘာသာကြည့်ရှု လေ့လာခြင်းဖြင့် ရှင်သာမဏေ
 ဘဝ၌ပင် ပိဋကတ်စာပေနှင့် ဗုဒ္ဓတရားတော်တို့၏ အရသာကို အတော်
 ကလေး နှံ့နှံ့စပ်စပ် သုံးဆောင်ခံစားမိလေသည်။ သူသည် ပိဋကတ်စာပေ
 ဆည်းပူးရေး၌သာ အချိန်ရှိသမျှ နစ်မြုပ်နေခဲ့သည်။ ရှင်ဇနကအဖို့
 အလဟဿအချိန်ဟူ၍ မရှိပါ။ အချိန်တိုင်း အလုပ်ဖြစ်၍သာ နေပါ
 သည်။

ဆရာတော်မိန့်ဟ ယခုအခါ ကိုရင်ဇနကသည် အချိန်နှင့်အမျှ
စာပို့ချ တဖြည်းဖြည်း အသက်အရွယ်ရ၍ သိက္ခာလည်း

ရင့်သထက် ရင့်လာကာ ၁၈ နှစ် အရွယ်သို့ ရောက်
 လာခဲ့ပါပြီ။ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ ပိဋကတ်စာပေ၌သာ စိတ်ဦးစီးချ၍ လေ့လာ
 သင်ယူခဲ့သဖြင့် ပရိယတ်အရည်အသွေးလည်း တဖြည်းဖြည်း တိုးတက်
 သည်ထက် တိုးတက်လာခဲ့ပါသည်။ ဆရာသမားတို့ကလည်း ရှင်ဇနက
 ၏ တိုးတက်မှုကို အလွန်အားကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် မိမိတို့ လက်လွှဲ
 လည်းရ၊ ရှင်ဇနကလည်း သင်ကြားပြီး စာပေများ မမေ့ရအောင် ရှင်ဇန
 ကအား စာချတာဝန်ပေး၍ သဒ္ဒါ သင်္ဂြိုဟ် စသော အခြေခံပိဋကတ်
 စာပေများကို ပို့ချစေပါသည်။ ရှင်ဇနကကလည်း မိမိအား ပေးသော
 တာဝန်ကို ကျေပွန်အောင် ကြိုးစား၍ ပို့ချပေးပါသည်။ သူ့ထံ စာလိုက်ရ
 သော ဦးပဉ္စင်းငယ်များနှင့် ရှင်သာမဏေများလည်း အားရ ကျေနပ်ကြပါ
 သည်။

ဂျပန်တို့ လက်နက်ချကြပြီ ဂျပန်တို့သည် စစ်ပွဲတိုင်းတွင် ရှုံးနေကြ
 ရ၍ ခွေးပြေးဝက်ပြေး ပြေးနေကြရာမှ
 နောက်ဆုံးတွင် မဟာမိတ်တို့က ၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ မေလ ၂ ရက်နေ့၌

ရန်ကုန်ကို ပြန်လည်သိမ်းပိုက်မိကြသည်။ ရှရှားနိုင်ငံကလည်း ဂျပန်တို့ကို စစ်ကြေညာ၍ ကိုရီးယားနှင့် တရုတ်ပြည်၌ တပ်စွဲထားသော နာမည်ကြီး ဂျပန်တပ်မကြီးများကို နလန်မထူနိုင်အောင် ချေမှုန်းပစ်လိုက်ကြ၏။ မဟာမိတ်တို့ကလည်း ဩဂုတ်လ ၆ ရက်နေ့၌ ဂျပန်နိုင်ငံ ဟီရိုရှီးမားမြို့နှင့် ၉ ရက်နေ့၌ နာဂါဆက်ီးမြို့တို့ကို အနုမြူဗုံးနှစ်လုံးကြဲချလိုက်လေသည်။ နှစ်မြို့လုံးပြာကျ၍ လူတွေလည်း မြောက်မြားစွာ သေကြေပျက်စီးကြလေသည်။ အနုမြူဓာတ်သင့်၍ ရောဂါဝေဒနာ အပြင်းအထန် ခံစားရသူများလည်း မရေမတွက်နိုင်အောင် များလှ၏။ ဂျပန်ရှင်ဘုရင် အပါအဝင် ဂျပန်တပြည်လုံးသည် ဆောက်တည်ရာ မရအောင် ကြောက်ကြ၍ ရှင်ဘုရင်ကိုယ်တိုင်ကပင် လက်နက်ချမှ ဖြစ်မည်ဟု သဘောရသဖြင့် ၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၁၅ ရက်နေ့တွင် စစ်ပြီးဆုံးကြောင်း ဘုရင်ကိုယ်တိုင် ရေဒီယိုမှကြေငြာလိုက်လေသည်။ မြန်မာ့စစ်မြေပြင်တွင် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သော လေးနှစ်ကြာ အင်္ဂလိပ် ဂျပန်စစ်ပွဲကြီး ပြီးစီးသွားပေပြီ။

အင်္ဂလိပ်တို့သည် မြန်မာတို့၏ တော်လှန်ရေးအမျိုးသား တပ်မတော်၏ အကူအညီဖြင့် ဂျပန်တို့ကို မြန်မာ့မြေပေါ်မှ မောင်းထုတ်နိုင်၍ မြန်မာတပြည်လုံးကို ပြန်လည်သိမ်းပိုက်နိုင်ကြလေပြီ။

စစ်ပြီးစ မြန်မာပြည် စစ်ပြီးစအချိန်တွင် အင်္ဂလိပ်တို့သည် မြန်မာပြည်ကို စစ်အုပ်ချုပ်ရေးဖြင့် အုပ်ချုပ်ကြသည်။ သို့သော် စစ်အုပ်ချုပ်ရေးကို ၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၁၅ ရက်နေ့တွင် ရုပ်သိမ်းလိုက်ကြသည်။ ထိုနေ့မှာပင် စစ်အတွင်းကာလ၌ အိန္ဒိယပြည် ဆင်းမလားမြို့သို့ ထွက်ပြေးခိုလှုံနေသော ဘုရင်ခံ ဆာဒေါ်မန်စမစ်နှင့် နန်းရင်းဝန် ဆာပေါ်ထွန်း ဦးဆောင်သော စစ်ပြေးအစိုးရသည်လည်း ရန်ကုန်သို့ ပြန်ရောက်လာကြ၏။

ဘုရင်ခံသည် သူရေးဆွဲခဲ့၍ ဘိလပ်အစိုးရက အတည်ပြုထားသော မြန်မာပြည် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး စီမံကိန်းဟုဆိုသော ‘စက္ကူဖြူ စီမံကိန်း’ ကို သူနှင့်တပါတည်း ယူဆောင်လာခဲ့၏။ ဆင်းမလားမှ ယူဆောင်ခဲ့သဖြင့် ‘ဆင်းမလား စီမံကိန်း’ ဟုလည်း ခေါ်ကြ၏။

စက္ကူဖြူစီမံကိန်းကို တိုင်းပြည်၏ နိုင်ငံရေး ခေါင်းဆောင်များကား ပြည်သူလူထုလက်မခံ လွတ်လပ်ရေးရရန် ပြည်သူလူထုကို စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ကာ လုံးဝလွတ်လပ်ရေးအတွက် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်နေကြ၏။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ဦးဆောင်သော ဖဆပလအဖွဲ့ကြီးနောက်သို့ ပြည်သူလူထုကြီးက ထက်ကြပ်မကွာ ညီညီညာညာ တက်တက်ကြွကြွ လိုက်ပါလျက်ရှိကြ၏။ ဖဆပလ အဖွဲ့ကြီး ဦးဆောင်သော ပြည်သူလူထု၏ တောင်းဆိုချက်မှာ လုံးဝ လွတ်လပ်ရေးသာ ဖြစ်၏။ ဘုရင်ခံ၏ စက္ကူဖြူစီမံကိန်းကား ၁၉၃၅ ခုနှစ်ဆီက ကျင့်သုံးခဲ့သော ၉၁ ဌာန အုပ်ချုပ်ရေးဆီသို့ ခေတ်နောက်ပြန်ဆွဲနေ၏။ ထို့ကြောင့် ပြည်သူလူထု၏ လိုအင်ဆန္ဒနှင့် မိုးနှင့်မြေကြီးပမာ အလှမ်းကွာလွန်းနေလေသည်။ ထိုအတောအတွင်း၌ လုံးဝလွတ်လပ်ရေးကို ရည်မှန်း၍ တတိုင်းပြည်လုံးရှိ အစိုးရအမှုထမ်းများအားလုံး သပိတ်မှောက်လိုက်ကြ၏။ ထို့နောက် မကြာမီပင် ပလိပ်အဖွဲ့ကြီးတဖွဲ့လုံးက သပိတ်မှောက်လိုက်ကြ၏။ ဘုရင်ခံသည် မြွေပူရာကင်းမှောင့် ဆိုသလို ခေါင်းမီးတောက်နေ၏။ ဤအခြေအနေကို ဆာဒေါ်မန်စမစ်သည် မည်သို့မျှ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်း၍ မရသဖြင့် ဝမ်းကိုက်ရောဂါထကာ အင်္ဂလန်သို့ ပြန်ပြေးရလေသည်။ ဆာဒေါ်မန်စမစ် ပြန်သွားသောအခါ ဘိလပ်အစိုးရက မြန်မာပြည်၌ နေဖူးသွားသော စစ်ဗိုလ်တဦးဖြစ်သည့် ဆာဟင်နရီ နိုက်ကို ယာယီဘုရင်ခံအဖြစ် မြန်မာပြည်သို့ ပို့လိုက်ကြ၏။

ဆာဟူးဘတ်ရန်စ် ဆာဟင်နရီနိုက်သည် လပိုင်းမျှသာ နေလိုက်ရ၏။ သူ့နေရာသို့ ဆာဟူးဘတ်ရန်စ်ကို အမြဲ

ဘုရင်ခံအဖြစ် ဘိလပ်က ပို့လိုက်သဖြင့် ဆာဟင်နရီနိုက် ပြန်သွားရလေသည်။

ဘုရင်ခံ၏ အမှုဆောင်ကောင်စီ ဘုရင်ခံသစ် ဆာဟူးဘတ်ရန်စ်
အစိုးရ သည် အခြေအနေမှန်ကို ရိပ်စားမိ၍
 အမြော်အမြင်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ရာ

စက္ကူဖြူ စီမံကိန်း အလုပ် မဖြစ်သည်ကို သဘောပေါက်သဖြင့် အခြေ
 အနေကပေးသော ဖြစ်သင့်သည့် အစီအစဉ်ကို စီစဉ်လေသည်။ သူ့အစီ
 အစဉ်မှာ မြန်မာခေါင်းဆောင်များအား တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ်ရေးကို ခွဲဝေ
 ပေးရန် ဖြစ်၏။ ထိုအစီအစဉ်အရ ဖဆပလအဖွဲ့ကြီးမှ ခေါင်းဆောင်
 များကို ဖိတ်ခေါ်၍ ဘုရင်ခံ၏ အမှုဆောင်ကောင်စီကို ဖွဲ့စည်းလိုက်
 သည်။

ဤအမှုဆောင် ကောင်စီ၌ ဘုရင်ခံက ဥက္ကဋ္ဌ၊ ဗိုလ်ချုပ်အောင်
 ဆန်းက ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်လာလေသည်။ ဖဆပလအဖွဲ့ကြီးသည် ပါတီ
 စုံပါဝင်သော အဖွဲ့ချုပ်ကြီးဖြစ်၍ အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်သော ကွန်မြူနစ်ပါတီမှ
 ဦးသိန်းဖေမြင့်၊ ဒို့ဗမာအစည်းအရုံးမှ သခင်ဗစိန်နှင့် မျိုးချစ်ပါတီမှ
 ဦးစောတို့လည်း ကောင်စီဝင်အဖြစ် ပါဝင်ကြသည်။

သို့သော်လည်း ကောင်စီဖွဲ့စည်းပြီးနောက် ၁၅ ရက်အကြာတွင်
 ကွန်မြူနစ်ပါတီကို အဖွဲ့ချုပ်၏ စည်းမျဉ်းကို ဖောက်ဖျက်သဖြင့် ဖဆပလ
 အဖွဲ့ချုပ်မှ ထုတ်ပယ်လိုက်ရာ ကွန်မြူနစ်ပါတီဝန်ကြီး ဦးသိန်းဖေမြင့်
 သည်လည်း ဝန်ကြီးသက် ၁၅ ရက်ဖြင့် ဝန်ကြီးအဖြစ်မှ နုတ်ထွက်
 လိုက်ရလေသည်။

ဤကောင်စီသည် ဘုရင်ခံ၏ အမှုဆောင်ကောင်စီဟု ဆိုသော်
 လည်း အစိုးရဝန်ကြီးအဖွဲ့ (Cabinet) သဘောဖြစ်၍ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း

သည် ဝန်ကြီးချုပ်သဘောပင် ဖြစ်သည်။ အမှန်တော့ ဤအမှုဆောင်
ကောင်စီသည် တိုင်းပြုပြည်ပြု လွှတ်တော်ဆီသို့ ဦးတည်နေသော
ယာယီကြားဖြတ်အစိုးရ သဘောပင်ဖြစ်သည်။

ဗိုလ်ချုပ်သည် ကောင်စီဒုတိယဥက္ကဋ္ဌရာထူးကို လက်ခံပြီးသော
အခါ သပိတ်မှောက်နေသော အမှုထမ်းများကို ဆွေးနွေး၍ သပိတ်လှန်စေ
လိုက်သည်။ ထို့နောက် တိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော် ပေါ်ထွန်းလာစေရန်
ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပရေးအတွက် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ကာ မနေမနား
ကြိုးစားဆောင်ရွက်လေသည်။ ဖြစ်နိုင်သမျှသော ပြန်လည်ထူထောင်
ရေးတို့ကိုလည်း ဆောင်ရွက်လေသည်။

အောင်ဆန်း အက်တလီစာချုပ် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ဦးဆောင်
သော ဖဆပလအဖွဲ့ကြီး၏ ရည်
မှန်းချက်မှာ လုံးဝလွတ်လပ်ရေးသာဖြစ်၍ စိတ်ရှည်ရှည်ထားကာ ဇွဲ
ကောင်းကောင်းဖြင့် အတွင်းအပြင် နှစ်ဘက်ညှပ်လျက် မဖြစ်မနေ ဆောင်
ရွက်ကြရာ ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ၌ အင်္ဂလန်မှ ဗြိတိသျှအစိုးရက
ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းဦးဆောင်သော နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များကို ဖိတ်
ခေါ်၍ မြန်မာပြည်လွတ်လပ်ရေးအတွက် ဆွေးနွေးကြလေသည်။
ထိုဆွေးနွေးပွဲ၏ ရလဒ်အဖြစ် တနှစ်အတွင်း လွတ်လပ်ရေးရရန် အချက်
အလက်များပါဝင်သော **အောင်ဆန်းအက်တလီစာချုပ်**ကို ချုပ်ဆိုနိုင်ခဲ့
ကြသည်။

ဤစာချုပ်ကို အဖွဲ့ဝင်အဖြစ်ပါသွားသော ဦးစောနှင့် သခင် ဗစိန်
တို့က လုံလောက်သောအကြောင်း မပြနိုင်ဘဲ သဘောမတူဟုဆိုကာ
လက်မှတ်မထိုးကြပေ။ ဗြိတိသျှဝန်ကြီးချုပ် ကလီးမင့် အက်တလီကမူ
သူတို့လက်မှတ်မထိုးသည်ကို အရေးမထားဘဲ စာချုပ်ကို ပြီးမြောက်
အောင် ချုပ်ဆိုလိုက်သည်။

ပင်လုံစာချုပ် ထိုစာချုပ်အရပင် ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၂ ရက်နေ့၌ တောင်တန်းဒေသ တိုင်းရင်းသားများနှင့် **ပင်လုံစာချုပ်**ကိုလည်း ချုပ်ဆိုနိုင်ခဲ့ကြသည်။

အောင်ဆန်းအက်တလီစာချုပ်ကို လက်မှတ်မထိုးခဲ့ကြသော ဦးစောနှင့် သခင်ဗစိန်တို့သည် တိုင်းရင်းသားများ ပင်လုံစာချုပ် ချုပ်ဆိုပြီးနောက် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၃ ရက်နေ့၌ ကောင်စီဝင်အဖြစ်မှ နှုတ်ထွက်သွားကြသည်။ ထို့ကြောင့် ဘုရင်ခံ၏ အမှုဆောင်ကောင်စီကို ယာယီကြားဖြတ်အစိုးရအဖွဲ့အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲဖွဲ့စည်းလိုက်ကြသည်။

ပန်းတိုင်ဝင်ခါနီးမှ သို့သော် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကား အာဇာနည် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် ဝန်ကြီးများနှင့်အတူ ပန်းတိုင် ဝင်ခါနီးမှ နယ်ချဲ့လက်ပါးစေ သစ္စာဖောက် ဦးစောခေါင်းဆောင်သော မသမာသူတို့၏ လက်ချက်ဖြင့် ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁၉ ရက်နေ့၌ ကျဆုံးရရှာလေသည်။

နအက်တလီစာချုပ် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့ ကျဆုံးသောနေ့ ည၌ပင် ဘုရင်ခံသည် သခင်နုကိုခေါ်၍ ဗိုလ်ချုပ်နေရာ၌ ခန့်ထားပြီးလျှင် ယာယီကြားဖြတ် အစိုးရအဖွဲ့သစ်ကိုဖွဲ့၍ ဆက်လက် ဆောင်ရွက်စေသည်။ သခင်နု ဦးဆောင်သော ဖဆပလအဖွဲ့ကြီးသည် တွေဝေမနေဘဲ တက်တက်ကြွကြွ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ကြရာ ဗြိတိသျှအစိုးရသည် သခင်နု ဦးဆောင်သော နိုင်ငံခေါင်းဆောင်များကို လန်ဒန်သို့ဖိတ်၍ ဆွေးနွေးပြန်ရာ လွတ်လပ်ရေးအတွက် အစီအစဉ်များ ပါဝင်သော **နအက်တလီစာချုပ်** ဟုခေါ်သော လွတ်လပ်ရေးစာချုပ် ကို ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ၊ ၁၇ ရက်နေ့၌ ချုပ်ဆိုခဲ့ကြလေသည်။

အချုပ်အခြာအာဏာပိုင် လုံးဝလွတ်လပ်ရေးရပြီ သခင်နု ဦးဆောင်သော အမျိုးသားယာယီ ကြားဖြတ်အစိုးရ အဖွဲ့သည် တိုင်းပြုပြည်

ပြုလွှတ်တော်အတွက် ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပ၍ တိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော် ခေါ်ယူပြီးလျှင် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေ ရေးဆွဲအတည်ပြု၍ ပထမဆုံးအကြိမ်အဖြစ် အချုပ်အခြာ အာဏာပိုင် လုံးဝလွတ်လပ်သော ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်၏ ပထမဆုံး အစိုးရအဖွဲ့ကို ဖွဲ့၍ တိုင်းပြည်ကို အုပ်ချုပ်ကြလေသည်။

ဤသို့ဖြင့် မြန်မာပြည်သည် ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၄ ရက် နေ့၌ ဗြိတိသျှကိုလိုနီဘဝမှ လွတ်မြောက်၍ အချုပ်အခြာအာဏာပိုင် လွတ်လပ်သော နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ ဖြစ်လာလေသည်။ ဗြိတိသျှအစိုးရက ဓနသဟာယအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအဖြစ် နေစေလို၍ ရေလာမြောင်းပေး ပြုလုပ်သော်လည်း မြန်မာခေါင်းဆောင်များက လွတ်လပ်သောအချုပ်အချာ အာဏာပိုင် နိုင်ငံအဖြစ်သာ ရယူကြလေသည်။

ပထမပြန် စာမေးပွဲများ လွတ်လပ်ရေးရပြီးသောအခါ အစိုးရတို့သည် တိုင်းပြည် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးကို တတ်နိုင်သမျှ ပြုလုပ်ကြရာတွင် သာသနာတော်အတွက် ပထမပြန် စာမေးပွဲများ ပြန်လည်ကျင်းပပေးခြင်းလည်း ပါဝင်ပေသည်။

ရှင်ဇနကလည်း ရှင်ဇနကသည် စာမေးပွဲကို ဦးတည်၍ စာပေသင် **စာမေးပွဲဖြေသည်** ကြားခြင်း မဟုတ်သော်လည်း ထိုအချိန်တွင် စာမေးပွဲ ဖြေနိုင်လောက်အောင် စာများပြည့်စုံနေပြီဖြစ်၍ ၁၉၄၆ ခုနှစ်၌ ပထမငယ်တန်းကို လည်းကောင်း၊ ၁၉၄၇ ခုနှစ်၌ ပထမလတ်တန်းကိုလည်းကောင်း ဝင်ရောက်ဖြေဆိုရာ အောင်မြင်ခဲ့သည်။

ရဟန်းဘောင်သို့ ဤသို့လျှင် အချိန်အားဖြင့် မြန်မာနှစ် ၁၃၀၉ ခုနှစ်၊ **တက်ရောက်ခြင်း** (၁၉၄၇) သို့ ရောက်လာပါသည်။ ရှင်ဇနကသည် လည်း သက်တော် ၁၉ နှစ် ပြည့်ပြီးလေပြီ။ သက်

တော် ၁၉ နှစ်၊ ၃၀ နှစ်နှင့် ၄ ရက်တွင် ၁၃၀၉ ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့် (၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၂၈ ရက်)နေ့၊ နံနက် ၉း၀၀ နာရီ၌ တောင်တွင်းကြီးမြို့၊ ရွှေအိုးရပ်နေ ကုန်သည်ကြီး ဦးစိန်ညိုနှင့် ဇနီး ဒေါ်လှနှစ်တို့၏ ပစ္စယာနဂ္ဂဟကိုခံယူလျက် တောရဗိမာန် ဆရာတော် အရှင်ပဒုမမထေရ်ကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရွှေအင်းတောင်ဘုရားကြီး သိမ်တော် ၌ မြင့်မြတ်သော ရဟန်းဘောင်သို့ တက်ရောက်ခဲ့ပါသည်။

ဆရာတော်လောင်းလျာ၏ မိဘနှစ်ပါးမှာလည်း မိမိတို့၏ သားလှ ရတနာသည် ရှင်တော်မြတ်ဘုရား၏ သာသနာ့ဝန်ထမ်း ရဟန်း မြတ် ဖြစ်လာသည့်အတွက် လွန်စွာဝမ်းမြောက်ကြပါသည်။ ရဟန်း သစ်ကလေး အရှင်ဇနကသည်လည်း သာသနာတော်၌ တဆင့် တက် လာသည့်အတွက် တအားတက်ကာ ပိဋကတ်စာပေကို ရှေးကထက်ပို၍ အားကြိုးမာန်တက် လေ့ကျက်သင်ယူနေလေသည်။

သူသည် အစိုးရမူလတန်းကျောင်းတွင် ပညာဆည်းပူးခဲ့စဉ်က ပညာအုပ်နှင့် ပညာဝန်တို့ကို အဆင့်အမြင့်ဆုံး ပညာရေးအရာရှိကြီးများ အဖြစ် လက်လှမ်းမီသမျှ တွေ့မြင်ခဲ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် ကြီးလာသော အခါ ပညာဝန်ဖြစ်လိုသော ဆန္ဒများ တဖွားဖွားပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ ယခု ဗုဒ္ဓ စာပေ၏အရသာကို ကိုယ်တိုင်ခံစားရသောအခါ ယင်းအရသာကို သူ တပါးအား ဖြန့်ဝေပေးနိုင်သည့် စာချဘုန်းကြီး ဖြစ်လိုသောဆန္ဒများ ပြင်းပြလာပါတော့သည်။ လက်တွေ့ကျင့် ကြံအားထုတ်ရေးဘက်သို့မူ စိတ်ဦး မလှည့်သေးပေ။

တတိယ ဆယ်စုနှစ် (၁၉၄၈-၁၉၅၇)

မန္တလေးသို့ ကြွခြင်း အရှင်ဇနက၏ ဆရာတော်များသည် အရှင်ဇနက ပို၍ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ သင်ယူဆည်းပူးနိုင်ရန်

ပိဋကတ် စာပေသင်ယူရာ ဗဟိုဌာနဖြစ်သော မန္တလေးမြို့သို့ ပို့ပေးကြလေသည်။ အရှင်ဇနကသည် ခမည်းတော်ဒကာကြီးကို ကပ္ပိယ ဒါယကာပြုလျက် မြန်မာနှစ် ၁၃၁၀ခုနှစ်၊ ဝါဆိုလ(၁၉၄၈ ခုနှစ်ဇွန်လ)၌ ညီနှစ်ဝမ်းကွဲတော်သော ရှင်သုနန္ဒနှင့်အတူ မန္တလေးသို့ သင်္ဘောဖြင့်ကြွရသည်။ ထိုအချိန်က လွတ်လပ်ရေးရသည်မှာ ၆ လခန့်မျှသာရှိသေး၍ စစ်အတွင်းကာလတွင် ပျက်စီးနေသောကားလမ်း၊ ရထားလမ်းများကို မပြုပြင်ရသေးသဖြင့် မန္တလေးသို့ ကားများ၊ ရထားများ မသွားနိုင်သေးပါ။ သို့ဖြစ်၍ တောင်တွင်းကြီးမှ မကွေးသို့ ကားဖြင့်သွား၍ မကွေးဆိပ်ကမ်းမှ သင်္ဘောစီးလျက် မန္တလေးသို့ သွားရသည်။

မန္တလေးသို့ ရောက်ကြပြီ မန္တလေးသို့ ဝါဆိုလဆန်း ၁ ရက်နေ့တွင် ရောက်ကြသည်။ မန္တလေး၌ တောင်တွင်းကြီးမှ စာသင်သားရဟန်းတော်အများစု သီတင်းသုံးသော တောင်ပြင်ညောင်ကန်တိုက်၌ တည်းခိုကြသည်။

မန္တလေး ဗဟုသုတ အရှင်ဇနကတို့သည် မန္တလေးသို့ ယခင်က မရောက်ဖူးကြ၊ ယခုရောက်ခြင်းသည် ပထမအကြိမ်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဝါဆိုလဆန်း ၂ ရက်နေ့မှစ၍ မန္တလေး၌ အနံ့အပြား ဘုရားဖူးကြသည်။ မဟာမြတ်မုနိ၊ အာနန္ဒာစေတီတော်၊ ကုသိနာရုံ၊ မန္တလေးတောင်နှင့် တောင်ပေါ်ရှိ ဆင်းတုတော်များကို ဖူးမြော်ကြရသည်။ မန္တလေးတောင်ပေါ် ရောက်သောအခါ ‘မန္တလေးတောင်၊ စခန်းမဝေးပေါင်၊ မြွေကြီး ၂ကောင်၊ သွားလို့ကြည့်ရအောင်’ဟူသော သီချင်းသွားကို စဉ်းစားမိသဖြင့် မြွေကြီး ၂ ကောင်ကို ရှာ၍ကြည့်ကြသည်။ မန္တလေးတောင် မြောက်ဘက် အဆင်းနားတွင် အင်္ဂတေဖြင့် ထုလုပ်ထားသော မြွေရုပ် ၂ ကောင်ကို တွေ့ကြရသည်။

မန္တလေးတောင်မှ ဆင်းသောအခါ ကျောက်တော်ကြီးဘုရား၊ ကုသိုလ်တော်စေတီ စသည်တို့ကို ဖူးမြော်ကြသည်။ ကုသိုလ်တော် ဘုရားပရဝုဏ်အတွင်း၌ မြောက်မြားလှစွာသော ပိဋကတ်တော် ကျောက် စာများကို ကြည့်ညှိကြရသည်။ ကျောက်စာသုံးလေးချပ်၏ အစပိုင်း စာကြောင်းများကို ဖတ်ကြည့်ကြသည်။ ကျောက်စာ အလှူရှင် ဘုရင် မင်းတုန်းမင်းကြီးကို သတိရ၍ သူ၏စွမ်းရည်သတ္တိနှင့် ထက်သန်လှသော သဒ္ဓါစေတနာတို့ကိုလည်း ချီးကျူးကြရသည်။ ကလေးဘဝ ကတည်းက နှုတ်တက်နေသော တတိယတန်းမြန်မာဖတ်စာမှ **‘ကုန်းဘောင်ခေတ်တွင်၊ လွန်ပေါ်ထင်၊ ဘုရင်မင်းတုန်းမင်း၊ သင်္ဂါယနာ၊ ပဉ္စမာ၊ တင်ကာဘုန်းတောက်လင်း’** ဟူသော သံပေါက်ကိုလည်း အရှင်ဇနက ရွတ်ဆိုမိသည်။

နန်းတော်ကြီးနှင့်ကျုံးကိုလည်း လှည့်ပတ်ကြည့်ရှုကြသည်။ **ကျုံး**ဆိုသည်ကို စာထဲ၌ ဖတ်ရသည်။ သူတပါးပြောသံ ကြားရသည်။ သို့သော် **ကျုံး**ဘယ်လိုနေသည်ကို ရှေးကမသိခဲ့ရ။ ယခုမှ **ကျုံး**ဆိုသည်မှာ နန်းတော်ပတ်လည်တွင် တူးထားသော ပတ်လည်ရေကန်ကြီးကို ဆိုလိုတာပါကလားလို့ သိကြရသည်။ မန္တလေးမြို့ကြီး၌ မြင်မြင်သမျှ အရာများသည် အရှင်ဇနကတို့အတွက် အသစ်အဆန်းချည်း ဖြစ်ကြသည်။

ရှေးဖြစ်ဟောင်း နန်းတော်ကြီးကို သေသေချာချာ ကြည့်မိသော အခါ ရှေးက မြန်မာဘုရင်ရှိစဉ်အခါက နေကြထိုင်ကြ လုပ်ကြကိုင်ကြသည်ကို စိတ်ကူးကြည့်မိသည်။ စိတ်ကူးရင်းက ကဗျာစပ်လိုသော ဆန္ဒက ရုတ်တရက် ပေါ်လာသည်။ ပေါ်လာသည့် အလျောက် စိတ်ထဲတွင် ကဗျာစပ်နေမိသည်။ အရှင်ဇနကသည် ယင်း စိတ်ကူးကဗျာကို ကျောင်းသို့ ပြန်ရောက်သောအခါ စာအုပ်ထဲ ရေးချလိုက်သည်။

ရှေးဖြစ်ဟောင်းအောက်မေ့ဖွယ်

ပေါင်္ဍပါ တခေတ်ဟောင်းပါလို့၊
ကျွတ်လအခါ အသစ်ပြောင်းပြန်တော့၊
အဖြစ်ဟောင်းတွေကွဲ့ ပေါ်တော့တယ်။

ပလ္လင်ရတနာမှာ မျှို့အတန်တန်လင်းပါတဲ့၊
ဘုရင်ရာဇာ တို့မြန်သနင်းရယ်က၊
မတ်မင်းစုံအညီနှင့်၊
ပုဏ္ဏမိ ဤသည့်နေ့မှာဖြင့်၊
မောင်းမိဿန် ခြွေရံရွှေတွေနှင့်၊
မွေ့ပျော်ခဲ့တယ်။

နန်းအလုံးမှာလဲ၊
မြိန်အုံးတည်ညံပေါ့၊
တလျှံလျှံပူဇော်မီးတွေနှင့်၊
တူပျော်ပျော် ဖောင်တော်ကြီးကိုလ၊
စီးပါလို့ ကျုံးရေလယ်၊
ပျော်ဖွယ်ကွဲ့ အချိန်ကောင်း။

ကြာပန်းဖြာစည်၊
သာဆန်းသည်ရာသီမတော့၊
စီညာညီ ဒါ သီ ပွားပါလို့၊
မြတ်ဖျားထေရ်သင်္ဃာကိုဖြင့်၊
ကြည်ရွှင်စွာ ရသာမွှေးတွေနှင့်၊
နန်းသူတွေ ဆွမ်းလှူလို့ ကျွေးကြတယ်ကွယ်၊
တွေးမိဖြစ်ဟောင်း။

ဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်သစ်သို့ ပထမဝါဆိုလဆန်း ၅ ရက်နေ့တွင် ယခင်က
တောရဗိမာန် ကျောင်းတိုက်၌ အတူနေခဲ့သော
ဘုန်းကြီးဦးပဒုမက အရှင်ဇနကတို့ စာပေသင်ကြားလိုသော အနောက်ပြင်
မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်သစ် စည်ရှင်ကျောင်း စည်ရှင်ဆရာတော်ကြီးအထံသို့
လိုက်ပို့အပ်နှံသည်။

စည်ရှင်ဆရာတော် ထိုစဉ်က စည်ရှင်ဆရာတော်၏ ဘွဲ့မည်မှာ
ဆရာတော် ဦးကောသလ္လဖြစ်သည်။ သက်တော်
မှာ ၆၅ နှစ်ခန့်ဖြစ်သည်။ စာတတ် စာချအကျော် ဆရာတော်တပါးပင်။
ဆရာတော်ကြီးမှာ အသားညိုညို ထောင်ထောင်မောင်းမောင်း ၀၀
တုတ်တုတ် ဥပဓိရုပ်ကောင်းသည်။ မျက်ခုံးခပ်ထူထူ မျက်လုံးကြည်ကြည်
နှုတ်ခမ်းပါးပါး ခပ်နီနီဖြင့် အလွန်ကြည်ညိုဖွယ်ရှိသည်။ စကားပြောလျှင်
ဖြည်းဖြည်း သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ အေးအေးဆေးဆေး စကားလုံးရွေး၍ ပြော
တော်မူသည်။ သူတပါးနားဝင်သာအောင် ပြောလေ့ရှိကြောင်း ဆရာ
တော်ကြီး၏ သတင်းကောင်းကို အရှင်ဇနက ကြားဖူးထားသည်။

ရောက်လျှင်ရောက်ချင်း အရှင်ဇနကတို့သည် ကျုံ့ကျုံ့ရုံ့ရုံ့ ရိရိ
ဉာဏ်စမ်းခြင်း သေသေ ဦးချပြီး၍ အခြေတကျ ထိုင်မိကြ
သောအခါ ဆရာတော်ကြီးက လာရင်းကိစ္စ
ကို မေးတော်မူသည်။ ဘုန်းတော်ကြီး ဦးပဒုမက “သည်ဦးပဉ္စင်းကလေး
နှင့် ကိုရင်ကလေးတို့ကို ပညာသင်ကြားဘို့ရာ ဆရာတော်ဘုရား၏
ခြေရင်းသို့ အပ်နှံလို၍ လာပါသည်ဘုရား” ဟု လျှောက်ထား၏။
ဆရာတော်ဘုရားကြီးက “နေရာထိုင်ခင်း အခက်အခဲကြောင့် ဒီနှစ် ဝါဆို
သံဃာ ၅၀ သာ လက်ခံမည်လို့ ဆုံးဖြတ်ထားတာ အခု သံဃာပြည့်သွား
ပြီ” ဟု မိန့်တော်မူသည်။ ဘုန်းကြီးဦးပဒုမက ဆက်လက်၍ “သည် ဦးပဉ္စင်း
ကလေးက ဝါမရသေးပါဘုရား၊ ရှင်သာမဏေဘဝမှာပင် ပထမငယ်
တန်းနှင့် ပထမလတ်တန်းအောင်ပြီးပါပြီ၊ ပထမကြီးတန်းကို မဖြေ

သေးဘဲ သကျသီဟစာသင်တန်း ဖြေလို၍ ဆရာတော်ဘုရား၏ ခြေရင်း သို့ ခိုလှုံခြင်းဖြစ်ပါသည်ဘုရား” ဟု လျှောက်ထား၏။

ဆရာတော်ဘုရားကြီးက “ဒီလိုလား၊ ဒီလိုဆိုရင် သကျ သီဟစာ တွေကော တော်တော်လုပ်ဖူးပြီလား” ဟု မေးတော်မူ၏။ ဘုန်းကြီး ဦးပဒုမက “အာဂုံပြန်ရမည့်စာတွေအားလုံး ပြည့်စုံသလောက် ရှိပါပြီ ဘုရား” ဟု လျှောက်ထား၏။ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက “ဒီလိုဆိုရင် ဉာဏ်ကောင်းပုံရတယ်၊ မေးရအုံးမယ်၊ **ဝစီဝိညတ္တိဝိပ္ပာရာ ဥပ္ပန္နံ မဓုပါယသံ မှာ ပါယသံ မှန်သလား၊ ပါယာသံ မှန်သလား**” ဟု မေးတော်မူ၏။ အရှင်ဇနကသည် ခဏမျှ စဉ်းစားပြီးလျှင် “**ပါယသံ မှန်ပါသည်ဘုရား**” ဟုလျှောက်လိုက်၏။ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက “ဘာကြောင့်လဲ” ဟု မေးတော်မူ၏။ အရှင်ဇနက က “သည်ဂါထာဟာ **ပဏှာဝတ္ထဂါထာ** ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ သည်နေရာတွင် ဇရိုဏ်း ရှိရမည် ဖြစ်သောကြောင့်ပါဘုရား” ဟု လျှောက်ထားလိုက်၏။

အရှင်ဇနကသည် **ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ အာစီဝပါရိသုဒ္ဓိ သီလ**အခန်း၌ ဝစီဝိညတ်ကြောင့်ဖြစ်ပေါ်သော နို့ဆွမ်းနှင့် ပတ်သက်၍ အရှင်သာရိပုတ္တရာ မြွက်ကြားသော ဤဥဒါန်းစကားကို မှတ်မိနေသည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အမေးကို ခဏအတွင်း ဖြေကြား လိုက်နိုင်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ မှတ်မိနေခြင်းမှာလည်း အရှင်သာရိ ပုတ္တရာ၏ ဝိနည်းလေးစားပုံကို ကြည်ညိုလှသောကြောင့် မှတ်မိနေခြင်း ဖြစ်သည်။ ဆရာတော်ကြီး မေးမြန်းသော ပါဠိဂါထာအပြည့်အစုံမှာ -

ဝစီဝိညတ္တိဝိပ္ပာရာ၊

ဥပ္ပန္နံ မဓုပါယသံ။

သဗ္ဗေ ဘုတ္တော ဘဝေယျာဟံ၊

သာဇီဝေါ ဂရဟိတော မမ ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

လေနာရောဂါထနေသော အရှင်သာရိပုတ္တရာအား အရှင်မောဂ္ဂလားနက ဆွမ်းခံရာမှ ရခဲ့သော နို့ဆွမ်းကို ကပ်လှူလေသည်။ အရှင်သာရိပုတ္တရာက ဤနို့ဆွမ်းဖြစ်ပေါ်လာခြင်း၏ အကြောင်းရင်းအခြေခံကို ဆင်ခြင်ကြည့်သောအခါ အရှင်မောဂ္ဂလားန ဆွမ်းခံမကြွမီက အရှင်သာရိပုတ္တရာက အရှင်မောဂ္ဂလားနအား ပြောကြားသော “လူဖြစ်စဉ်အခါက မိခင်က ပျားရည်ထောပတ်တို့ဖြင့် ရောစပ်ထားသော နို့ထမင်းကို ကျွေးသဖြင့် လေနာပျောက်ငြိမ်းဖူးပါသည်” ဟူသော စကားကို နတ်သားတယောက်ကြား၍ ထိုနတ်သားက အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ ဒါယကာအထံသွား၍ တိုက်တွန်းသောကြောင့် ဤနို့ဆွမ်း ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်းကို သိရသဖြင့် မဘုဉ်းပေးသင့်သော နို့ဆွမ်းဟု ငြင်းပယ်လိုက်လေသည်။ ထို့နောက် ယခုဖော်ပြခဲ့ပြီးသော ဥဒါန်းစကားကို အရှင်သာရိပုတ္တရာ မြွက်ကြားတော်မူလေသည်။

အဓိပ္ပာယ်မှာ - နှုတ်ကထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်သော ဤနို့ဆွမ်းကို အကယ်၍ ငါဘုဉ်းပေးငြားအံ့၊ ငါ၏အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမူသည် ကဲ့ရဲ့စရာဖြစ်ပေရာ၏ဟု ဆိုလိုပါသည်။ မေးမြန်းသော ဆရာတော်ဘုရားကြီးကမူ လိုအပ်သလောက် ပါဠိကိုသာ ရွတ်ဆို၍ မေးမြန်းခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

အရှင်ဇနက ဖြေကြားပြီးသောအခါ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက “မှန်တယ်၊ စုဏ္ဏိယမှာတော့ ဆန်းဂိုဏ်း စောင့်စရာမလိုတဲ့အတွက် ပါယာသံလို့ ရှိတယ်” ဟု မိန့်ကြားတော်မူပြီးလျှင် ဘုန်းကြီးဦးပဒုမဘက်သို့လှည့်၍ “အင်း ... ဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုးနဲ့ဆိုရင် နေနိုင်ပါတယ်ဗျာ၊ ကိုယ့်နေရာတောင် ဖွဲ့ပေးပြီး နေနိုင်ပါတယ်၊ လာခဲ့ပါ၊ အဆင်ပြေတဲ့နေ့ ကြည့်လာခဲ့၊ နေရာရအောင် လုပ်ပေးရမှာပေါ့” ဟု မိန့်ကြားတော်မူလေသည်။

၆၈

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

နေခွင့်ရကြပြီ သို့ဖြင့် အရှင်ဇနကတို့သည် ဆရာတော်ကြီးကို ဦးချ၍
ညောင်ကန်တိုက်သို့ ပြန်ကြလေသည်။ ပထမဝါဆို
လဆန်း ၁၀ ရက်နေ့၌ ဝိသုဒ္ဓါရုံသို့ ပြန်သွားပြီးလျှင် ဆရာတော်ဘုရား
ကြီး ညွှန်ကြားသောနေရာ၌ သီတင်းသုံးနေထိုင်ခွင့် ရကြလေသည်။
ပထမတွင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး နေရာချပေးသော ရွှေဂူအုတ်တိုက်ပေါ်၌
နေကြ၏။ ရက်တပတ်လောက် ကြာသောအခါ သံဃာနည်းရာ ရွှေဂူ
အသား ကျောင်းပေါ်သို့ ပြောင်းရွှေ့နေလိုက်ကြသည်။

စည်ရှင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် တပည့်လက်ခံသည့်အခါ
အလွန်စိစစ်ပြီး ရွေးချယ်တတ်ကြောင်း၊ ရုပ်ချောဉာဏ်ကောင်း တပည့်
များကို ရွေးချယ်လက်ခံလေ့ရှိကြောင်းသတင်းကို ရှေးကပင် ကြားသိ
ခဲ့ဖူး၍ လက်ခံမှ ခံပါမလားဟု စိတ်ထဲတွင် တထင့်ထင့်နှင့် သွားရောက်
လျှောက်ထားခဲ့ရာ ချောချောမောမော လက်ခံလိုက်သဖြင့် အရှင်ဇနက
ရော ဘုန်းကြီးဦးပဒုမရော ခမည်းတော်ဒကာကြီးပါ လွန်စွာ ဝမ်းသာကြ
ရလေသည်။

ဝါတွင်းကာလ ၁၃၁၀ ခုနှစ် ဝါတွင်းကာလသည် အရှင်ဇနက၏
ဆရာစုံစုံ စာစုံစုံ ရဟန်းဘဝတွင် ပထမဆုံးဝါဖြစ်သည်။ ဤ
ဝါတွင်း၌ စည်ရှင်ဆရာတော် ဘုရားကြီး ညွှန်
ကြားသည့်အတိုင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီးအထံ၌ လည်းကောင်း၊ ဝိသုဒ္ဓါ
ရုံ စာချဆရာတော်များဖြစ်ကြသော ပိုက်ကျုံး ဆရာတော် ဦးဇာနေယျဗုဒ္ဓိ၊
အသောကာရုံဆရာတော် ဦးသုဝဏ္ဏဇောတိ၊ ဗာရာဏသီဆရာတော်
ဦးအာနန္ဒာပဏ္ဍိတ၊ သံတော်ဆင့် ဆရာတော် ဦးဝါသဝတို့ အထံ၌
လည်းကောင်း၊ မစိုးရိမ်တိုက် စာချဆရာတော်များ အထံ၌လည်းကောင်း၊
ထိုစဉ်က အနောက်ပြင် တောင်ပြင်တို့၌ ထင်ရှားသော စာချဆရာတော်
များအထံ၌လည်းကောင်း စာဝါများတက်ရသည်။ အထူးသဖြင့် သကျ

သီဟ စာသင်တန်းပြဋ္ဌာန်း စာဖြစ်သော သဒ္ဓတ္ထဘောဒစိန္တာနှင့် ကမ္မာယနသာရကျမ်း တို့ကို အထူး ဂရုစိုက်၍ သင်ယူရသည်။

ညအခါ၌ ဝိသုဒ္ဓါရုံသုတ်နက်ကို အခြေခံ၍ သဒ္ဓါကျမ်း အဖုံဖုံတို့မှ ခက်နီးရာရာ အချက်အလက်တို့ကို စိစစ်ဝေဖန်၍ ဆရာတော် ဘုရားကြီးကိုယ်တိုင် ပို့ချသော ညစာဝါကိုလည်း အလေးထား၍ သင်ယူရသည်။

စည်ရှင်ကျောင်းနှင့် အရှင်ဇနက အရှင်ဇနကသည် စည်ရှင်ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးရသည်မှာ အဆင်ပြေ၍ ပျော်ပိုက်သည်။ စာလိုက်ရတာကိုလည်း အားရကျေနပ်သည်။

ဆရာတော်ဘုရားကြီးကလည်း အရှင်ဇနကကို အထူးအာရုံပြု ဂရုစိုက်သည်။ ညစာဝါတွင် ခက်ခဲသည့် အချက်အလက်များကို ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ရှင်းပြပြီး၍ တပည့်များ နားလည်မလည် သိလိုလျှင် စာလိုက်သံဃာ ၁၀၀ လောက်အထဲမှ များသောအားဖြင့် အရှင်ဇနကကို ဆရာတော်ဘုရားကြီးက မေးတော်မူလေ့ရှိသည်။ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဂရုစိုက်သည်ကို သိကြသော စာချဆရာတော်များကလည်း အရှင်ဇနကကို အရေးတယူ ဂရုတစိုက် ရှိကြသည်။

ကံစမ်းမန်း မန္တလေးမြို့၌ ပညာသင်ကြားကြသော သံဃာတော် ဉာဏ်စမ်းဆန်း များမှာ မြို့နှင့်မမျှအောင် များပြားလှသဖြင့် အချို့ သံဃာတော်များ ဆွမ်းကွမ်း မပြည့်စုံကြဟု အဆိုရှိကြသည်။ ရှေးဒါနကုသိုလ်ကံ အလွန်အားကောင်းခဲ့သော သံဃာတော်များ သည်သာလျှင် ဆွမ်းကွမ်းပြည့်စုံကြသည်။ ထို့ကြောင့် မိမိ၏ ရှေးဒါနကုသိုလ်ကံ အားကောင်း၊ မကောင်းသိလိုလျှင် မန္တလေးသို့ ကြွ၍ စမ်းကြည့်ရသည်ဟု ဆိုရိုးပြုကြသည်။ ယင်းဆိုရိုးမှာ “**ကံစမ်းမန်း ဉာဏ်**

စမ်းဆန်း” ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ အရှင်ဇနကမှာ ရှေးက ဒါနကုသိုလ်ကံ အားကောင်းခဲ့ဟန် တူပေသည်။ ဆွမ်းအတွက် အခက်အခဲမတွေ့ရ၊ အမြဲတစေ ပြည့်စုံလျက်နေပေသည်။

ကျန်းမာရေး ချို့တဲ့ခြင်း အရှင်ဇနကမှာ နေရေးထိုင်ရေး၊ စာပေ သင်ကြားရေးနှင့် ဆွမ်း ကွမ်းအရေးတို့ အဆင်ပြေသော်လည်း ကျန်းမာရေးကံ ချို့တဲ့ဟန်တူပေသည်။ ဝါတွင်း ကာလ ဝါခေါင်လလယ်လောက်ရောက်သောအခါ ထုံနာ၊ ကျင်နာ သဘောမျိုး စွဲကပ်လာ၍ စာဝါလည်း မလိုက်နိုင်၊ ဆွမ်းခံလည်း မကြံ နိုင်တော့ပေ။

မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်သစ်နေရာသည် မြေနိမ့်ပိုင်းဖြစ်၍ နှစ်စဉ် နှစ်တိုင်း မိုးလယ်လအခါ၌ ရေဝင်ရေဝပ်၍ အမြဲတစေ စိုထိုင်းနေသဖြင့် ဆေးကျမ်းအလိုအရ နှောပကဒေသဟု ခေါ်ကြောင်း၊ ကျန်းမာရေးအား နည်းသော ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် ထုံနာ ကျင်နာ၊ အရောင်အဖောအနာနှင့် အဖျားရောဂါ စသည်များ ဖြစ်တတ်ကြောင်း ခမည်းတော်ဒကာကြီးက ရှင်းပြသည်ကို ကြားရဖူးသည်။

နေရပ်သို့ ပြန်ကြွရခြင်း ကျန်းမာရေးချို့တဲ့သော အရှင်ဇနကကို သီတင်းသုံးဖော် သံဃာတော်များက ဂရု စိုက်ကြ ကူညီကြသည်။ သို့သော်လည်း ဝါကျွတ်သည်အထိ ကျန်းမာ ရေး ကျေနပ်လောက်အောင် မကောင်းသဖြင့် ၁၃၁၀ ခုနှစ်၊ သီတင်းကျွတ် လပြည့်ကျော်တွင် တောင်တွင်းကြီးမြို့ တောရဗိမာန်တိုက်သို့ ပြန်ခဲ့ရ သည်။

တောရဗိမာန်တိုက်၌နေလျက် မြန်မာသမားတော်ကြီးများနှင့် ကုသရာ ၁၃၁၁ ခုနှစ်၊ ဝါဆိုလလောက်တွင် စိတ်ကျေနပ်လောက်အောင်

ကျန်းမာ ရေးကောင်းလာသဖြင့် စာပေကြည့်ရှုခြင်း၊ ကျက်မှတ်ခြင်းတို့ကို တဖြည်းဖြည်း ပြုလုပ်နိုင်လာ၏။ မကျန်းမာမှုကြောင့် မကြည့်ရှုဘဲ ထားရသော သကျသီဟစာမေးပွဲဆိုင်ရာ စာပေတို့ကိုလည်း ပြန်လည် လေ့လာ ကြည့်ရှုရ၏။

မန္တလေးမြို့မှ သတင်းဆိုး ၁၃၁၁ ခုနှစ် ဝါကျွတ်သောအခါ အရှင်ဇနက၏ ကျန်းမာရေးသည် စိတ်ချရလောက်အောင် ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ကောင်းမွန်လာ၏။ ထို့ကြောင့် မန္တလေးသို့ ပြန်ကြွလိုသောစိတ်များ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ တပေါင်းလ လောက်၌ မန္တလေးသို့ပြန်ရန် စဉ်းစားထား၏။ သို့သော် နတ်တော်လ၌ မန္တလေးမှ သတင်းဆိုးတခု ကြားရ၏။ ထိုသတင်းမှာ စည်ရှင်ဆရာ တော်ဘုရားကြီး လွန်တော်မူပြီဟူသော သတင်းပင်ဖြစ်၏။ အရှင်ဇနက မကြားလိုသော သတင်းဖြစ်၏။ ထိုသတင်းကြောင့် အရှင်ဇနက အနည်းငယ် စိတ်အားလျော့သွား၏။

တိုင်းပြည်အခြေအနေက မိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ဦးဆောင်၍ ပြည်သူ မကောင်းသေး လူထု ညီညွတ်ကြသဖြင့် ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၄ ရက်နေ့တွင် အချုပ်အချာ အာဏာပိုင် လုံးဝလွတ်လပ် ရေးရပြီဖြစ်သော်လည်း ဂိုဏ်းဂဏစွဲ အားကြီးလှသော ကွန်မြူနစ်များ က လွတ်လပ်ရေးသက်တမ်း ၃ လ မပြည့် မီမှာပင် တောခိုကြ၍ ပြည်တွင်းစစ်ကို စတင်ဖန်တီးကြသည်။ ထို့အတူပင် ကရင်တို့ကလည်းကောင်း၊ ရဲဘော်ဖြူတို့ကလည်း ကောင်း၊ တပ်မတော်ထဲမှ အချို့သော ရဲဘော်များကလည်းကောင်း တောခို၍ ပြည်တွင်းစစ်ပွဲ ဆင်နွှဲကြ ရာ တတိုင်းပြည်လုံး မငြိမ်မသက် ဆူပွက်နေဆဲပင်ဖြစ်သည်။

၁၉၄၉ ခုနှစ်သည်ကား အဆိုးရွားဆုံး အချိန်ဖြစ်သည်။ အောက်

ပိုင်း အထက်ပိုင်းတချို့မြို့များကို ရောင်စုံသူပုန်တို့က သိမ်းပိုက်အုပ်စီးထားကြသည်။

မန္တလေးမြို့သည်လည်း ဧပြီလ ၃ ရက် (တန်ခူးလ ၆ ရက်)နေ့ အထိ ကရင်သူပုန်တို့၏လက်ထဲ၌ပင် ရှိနေသည်။ ဧပြီလ ၄ ရက်နေ့ကျမှ အစိုးရတပ်တို့က ကရင်သူပုန်တို့ကို တိုက်ထုတ်၍ မန္တလေးကို ပြန်လည် သိမ်းပိုက်နိုင်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် မြို့တိုင်း၏ အခြေအနေက မကောင်းလှသဖြင့် လမ်းပန်းအဆက်အသွယ်လည်း မကောင်းကြ၊ မရှိကြ၍ သွားလာရေး အလွန်ခက်ခဲနေလျက်ပင် ဖြစ်သည်။

မန္တလေးမြို့သို့ ပြန်ကြွခြင်း ၁၃၁၁ ခုနှစ် တပေါင်းလဆန်းပိုင်းတွင် မန္တလေးသို့ ပြန်ကြွဘို့ရန် စိတ်ကူးထားသော်လည်း တိုင်းပြည် အခြေအနေ လမ်းပန်းအခြေအနေကြောင့် မသွားနိုင်ဘဲ တပေါင်းလကုန်ခါနီးမှ ကြွနိုင်ကြတော့သည်။ ကြွသောအချိန်မှာ တောင်တွင်းကြီးမှ မိတ္ထီလာအထိ ကားများ မသွားနိုင်ကြသေး။ ရန်ကုန် မန္တလေးရထားကို ပျဉ်းမနားဘူတာမှနေ၍ စီးနိုင်သော်လည်း တောင်တွင်းကြီးမှ ပျဉ်းမနားသို့ ရထားများ မသွားနိုင်ကြသေးပေ။ ထို့ကြောင့် တောင်တွင်းကြီးမှ မိတ္ထီလာသို့ လှည်းများဖြင့်သွားကြပြီးလျှင် မိတ္ထီလာရောက်မှ ခရီးသည်တင်ကားစီး၍ မန္တလေးသို့ ကြွကြရသည်။

လေးညအိပ် ငါးရက်ခရီး ဤဒုတိယအကြိမ် မန္တလေးသို့သွားရာ၌ အခြား သီတင်းသုံးဖော် သံဃာတော်သုံးပါး ကပ္ပိယဒကာကြီး တယောက်နှင့် မန္တလေးတွင်နေမည့် ကျောင်းသားငယ် တယောက်လည်းပါသောကြောင့် လှည်းသုံးစီးဖြင့် သွားကြရသည်။ အရှင်နေက၏ ခမည်းတော် ဒကာကြီးနှင့် အခြားသီတင်းသုံးဖော်နှစ်ပါး၏ ဒကာကြီးများက လှည်းမောင်း၍ လိုက်ပို့ကြသည်။ လမ်းတွင်

အဆင်သင့်ရာ နေရာ၌ ဒကာကြီးများက ဆွမ်းချက်၍ ကပ်ကြရသည်။
တောင်တွင်းကြီးမှ မိတ္ထီလာအရောက် လေးညငါးရက်ခရီး ဖြစ်သည်။

အားလုံးပျော်ကြသည် ဤခရီးတလျှောက်လုံး အရှင်ဇနကသည် ခြေ
ကျင်လျှောက် သွားရသည်ကို နှစ်သက်သဖြင့်
ခြေကျင်သွားသည့်အခါက များသည်။ ခြေထောက် ညောင်းလာ တောင့်
လာသည့်အခါမှ ခဏတဖြုတ် လှည်းပေါ်၌ စီးလိုက်သည်။ လမ်းတွင်
တောင်ကုန်းနိမ့်နိမ့်တွေ့လျှင်လည်း တောင်ကုန်းပေါ် တက်လိုက်သေး
သည်။ သံဃာတော်များရော ဒကာကြီးများပါ စိတ်ဝင်စားကြ ပျော်ကြ
သည်။

မိတ္ထီလာသို့ရောက်သောအခါ ၂ ရက်မျှ အနားယူကြပြီးလျှင်
သံဃာတော်များ၊ ကပ္ပိယဒကာကြီးနှင့် ကျောင်းသားငယ်တို့က ဘတ်စ်
ကားဖြင့် မန္တလေးသို့ ခရီးဆက်ကြသည်။ ဒကာကြီးများမှာ လှည်း
မောင်း၍ တောင်တွင်းကြီးသို့ ပြန်ကြသည်။

မန္တလေးသို့ မန္တလေးသို့ တန်ခူးလဆန်း ၈ ရက်လောက်တွင်
ရောက်ရပြန်ပြီ ရောက်ကြသည်။ ကရင်သူပုန်များ ထွက်ခွာသွားစ
အချိန်ဖြစ်၍ မြို့လူထုမှာ စိတ်ချ လက်ချ အေးအေး
ဆေးဆေး မနေနိုင်ကြသေးသည်ကို တွေ့ရသည်။ မန္တလေး၌ ထုံးစံ
အတိုင်း ညောင်ကန်တိုက်မှာပင် တည်းခိုကြသည်။ သုံးရက်ရှိမှ
အနောက်ဝိသုဒ္ဓါရုံ တိုက်သစ် စည်ရှင်ကျောင်းသို့ သွားကြသည်။

ဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်၌ ပထမစည်ရှင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး မရှိတော့
သဖြင့် ဒုတိယစည်ရှင်ဆရာတော်ဖြစ်သော အာသောကာရုံ ဆရာတော်
ဦးသုဝဏ္ဏဇောတိအထံသို့ သွားကြရသည်။ ဆရာတော်ကို ဦးတိုက်
ပြီးလျှင် နေသားတကျ ထိုင်မိကြသောအခါ ဆရာတော်က “ဇနက၊

ပြန်လာပြီလား၊ ကျန်းမာရေးကောင်းသွားပြီလား” ဟု နှုတ်ဆက်စကား မိန့်ကြားသည်။ ဆရာတော်က ဆက်၍ “မင်းကို လာမည့်နယုန်လ သကျ သီဟ စာမေးပွဲ ဝင်မည့်စာရင်းထဲမှာ ခို့ထည့်ထားတယ်” ဟု မိန့်ကြား ပါသည်။ အရှင်ဇနက က “တပည့်တော် တနှစ်ပတ်လုံး ကျန်းမာရေးပဲ ဂရုစိုက်ပြီး လုပ်ခဲ့ပါတယ်၊ စာ သေသေချာချာ မလုပ်ခဲ့ရပါဘုရား” ဟု လျှောက်ထားသည်။ ဆရာတော်က “အောင်ဖို့ မအောင်ဖို့ မဟုတ်ပါဘူး၊ ပထမ အကြိမ်ဆိုတော့ အတွေ့အကြုံ ရရုံပေါ့ကွာ၊ အောင်သွားရင်လဲ ကောင်းတာပေါ့” ဟု မိန့်ကြားပါသည်။

သကျသီဟစာမေးပွဲ၏ သဘော ဆရာတော် ဤသို့မိန့်တော်မူခြင်းမှာ သကျ သီဟ(ပရိယတ္တိ သာသနဟိတ) စာမေးပွဲမှာ ပထမအာဂုံပြန်အတွက် ပြဋ္ဌာန်းထားသော ကျမ်းစာများကို အာဂုံပြန်ရသည်။ အာဂုံပြန်အောင်မှ ရေးဖြေ ဖြေခွင့်ရ သည်။ ရေးဖြေ ဖြေရာတွင် မေးခွန်းထုတ်သည့် ဆရာတော်များ ပညာ စွမ်း ပြကြသဖြင့် ဖြေရအလွန်ခက်သော စာမေးပွဲဖြစ်သည်။ အောင်မှတ် ကလည်း ရာနှုန်း ၇၅ ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ ဖြေဆိုသူ ရဟန်းတော်များ တကြိမ်မျှ ဖြေဆိုရုံဖြင့် အောင်သူ အလွန်ရှားသည်။ စာသင်တန်း ဖြေဆို သူ၏ အသက်ကိုလည်း ၂၇ နှစ်ထက် မကြီးရဟု သတ်မှတ်ထားသည်။ တချို့ရဟန်းတော်များ လေးငါးကြိမ် ဖြေဆိုသော်လည်း မအောင်ကြ သဖြင့် အသက် ၂၇ နှစ်ပြည့်သွား၍ နောက်ထပ်ဖြေဆိုခွင့် မရကြ တော့ပေ။ ထို့ကြောင့် ဆရာတော်က အထက်ပါ စကားကို မိန့်ကြား ခြင်း ဖြစ်သည်။

ရာသီကောင်းရာ မေမြို့မှာ အရှင်ဇနကသည် ရှေးကပင် မေမြို့သို့ တက်၍ စာကျက် စာကြည့်မည်ဟု ရည်ရွယ်ထားခဲ့သဖြင့် “တပည့်တော် စာကြည့်ချိန် တလခွဲသာသာ

ရှိပါသေးသည်ဘုရား၊ မေမြို့ဝိသုဒ္ဓါရုံသို့သွား၍ စာကြည့် လိုပါသည် ဘုရား” ဟု လျှောက်ထားရာ ဆရာတော်က ခွင့်ပြုလိုက်ပါသည်။ နောက် တနေ့တွင် တောင်တွင်းကြီးမှ လိုက်ပါလာသော ညီအငယ်ဆုံးဖြစ်သည့် ကျောင်းသားငယ်ကိုခေါ်၍ မေမြို့သို့ တက်ပြီးလျှင် ဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်၌ ဗာရာဏသီဆရာတော် ဘုရားကြီးထံ ခွင့်ပန်လျှောက်ထားရာ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ခွင့်ပြုသဖြင့် ဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်၌ နေလျက် စာကြည့် စာကျက်ရပါသည်။ ထိုအချိန်တွင် မေမြို့၌ရာသီက ပူလည်းမပူ အေးလည်း မအေးလှ၊ နေကောင်းရုံမျှသာ အေးသဖြင့် နေရထိုင်ရ အလွန်အဆင်ပြေပါသည်။ အရှင်ဇနကသည် မေမြို့၏ အတွေ့အကြုံကို လက်တွေ့ရရန် နေ့စဉ် ဆွမ်းခံတန်းတွင်ဝင်၍ အများနှင့်အတူ ဆွမ်းခံကြွပါသည်။ မေမြို့၌ ပို၍ဆွမ်းစားကောင်းသည်ဟု ထင်ကြောင်း အရှင်ဇနက က မိန့်ပါသည်။

အာဂုံပြည့်စုံ၍ ရေးဖြေအတွက်သာ မေမြို့၌နေသည့် တလခွဲခန့်အတွင်း၌ စာမေးပွဲတွင် အာဂုံဖြေရန် ကျက်စာပြည့်စုံသဖြင့် ရေးဖြေအတွက်သာ ကျမ်းစုံအောင် ကြည့်ရှု လေ့လာရတော့သည်။

သကျသီဟစာမေးပွဲမှာ ၁၃၁၂ ခုနှစ်၊ နယုန်လဆန်း ၁၂ ရက် နေ့တွင် ကျင်းပမည်ဖြစ်၍ နယုန်လဆန်း ၈ ရက်နေ့၌ မန္တလေးသို့ ပြန်ဆင်းရန် ဗာရာဏသီဆရာတော်ဘုရားကြီးအား ခွင့်ပန်လျှောက် ထားသောအခါ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက “စာတော်တော် ပြည့်စုံရဲ့လား” ဟု မေးပါသည်။ “အာဂုံပြန်အတွက် စာတော့ ပြည့်စုံပါသည်၊ ရေးဖြေ အတွက်တော့ အားမရလှပါဘုရား” ဟု လျှောက်ထားရာ ဆရာတော် ဘုရားကြီးက “သကျသီဟက အာဂုံပြန်နိုင်ရင် တဝက်အောင်တာပါပဲ၊ ရေးဖြေကတော့ တကြိမ်နဲ့မအောင်လဲ ကိစ္စမရှိပါဘူး” ဟု မိန့်ပါသည်။

၇၆

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့သရာတော်ဘုရားကြီး၏

နှစ်ချင်းအောင် မန္တလေးသို့ ပြန်ရောက်၍ စာမေးပွဲဖြေကြသော အခါ သကျသီဟစာသင်တန်း၌ ဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်သစ် ထဲမှ ၁၁ ပါး ဖြေဆိုကြသည်။ တချို့မှာ နှစ်ကြိမ်သုံးကြိမ် ဖြေဖူးပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကြသည်။ အောင်စာရင်းထွက်လာသောအခါ စာသင်တန်း၌ အရှင်ဇနကတပါးသာလျှင် အာဂုံရောရေးဖြေပါ အောင်မြင်ပါသည်။ ထိုအချိန်တွင် အရှင်ဇနက ရဟန်း ၂ ဝါ ရပေပြီ။ စည်ရှင်ကျောင်း၌ သကျသီဟစာသင်တန်းအောင်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်များအား စာချတန်းအတွက် ကြိုးစား အားထုတ်နိုင်ရန် အခွင့်အရေးပေးသောသဘောဖြင့် ဆွမ်းခံထွက်ခွင့် မပြုပါ။ ပရိယတ္တိ သာသနဟိတ(သကျသီဟ) အသင်းကလည်း လစဉ် ဆန်ဆီစသည် စွမ်းနိုင်သမျှ ထောက်ပံ့လှူဒါန်းပါသည်။

တဝါတွင်းလုံး ၁၃၁၂ ခုနှစ် တဝါတွင်းလုံး အရှင်ဇနကသည် ကျန်းမာရေး ကောင်းသဖြင့် စာတက်စာကျက်မှစ၍ အစစအရာရာ အဆင်ပြေပါသည်။ စာသင်ရတာ ခရီးလည်း ရောက်ပါသည်။

စစ်ကိုင်းသို့ ဝါကျွတ်သောအခါ မရောက်ဖူးသေးသော စစ်ကိုင်းတောင်သို့ သီတင်းသုံးဖော်များနှင့်အတူ သွားရောက်လည်ပတ်ကာ ဘုရားဖူးကြသည်။ ထိုစဉ်က စစ်ကိုင်းတံတားကြီး ပြုပြင်မပြီးသေး၍ ဧရာဝတီမြစ်ကို ရွှေကြက်ယက်ဆိပ်ကမ်းမှ သမ္ဗန်ဖြင့် ကူးကြရ၏။

ထို့ကြောင့် အရှင်ဇနကတို့သည် ဧရာဝတီမြစ်၏ အရှေ့ဘက်ကမ်း၌ရှိသော ရွှေကြက်ယက်နှင့် ရွှေကြက်ကျစေတီတော် နှစ်ဆူသို့ သွားကြ၍ ပထမ ဘုရားဖူးကြသည်။ ဘုရားဖူးပြီးကြ၍ ဘုရားပတ်ဝန်း

ကျင်ကို လှည့်လည်ကြည့်ရှုကြသောအခါ ရှေးစာဆိုတယောက်၏ လေးဆစ်တပုဒ်ကို သတိရမိသည်။

လေးဆစ်

ကြက်ညီနောင် ရေမှာမျောစေတော့၊
မြကြောမင်းဝံရွှေတောင်။ လဲတော့ မရှောင်။
အာကာဘောင်၊ ကြယ်ပြောင်ကွဲ့ မြေလူး။
တောင်ဇေယျာ လေလာလျှင် နေရာရွှေ့စေတော့၊
ခင်လှေကို မောင်မမုန်းတယ်၊ သုံးဘဝကူး။

ဤလေးဆစ်၌ ကြက်ညီနောင်ဟူသောစကားကို တချို့က သက်ရှိ တကယ့်ကြက်နှစ်ကောင်ကို ဆိုလိုသည်ဟု ယူဆကြသည်။ ယင်းသို့ ယူဆခြင်းမှာ ရွှေကြက်ယက် ရွှေကြက်ကျစေတီနှစ်ဆူကို မကြားဘူး ကြ၍သော်လည်းကောင်း၊ ကြားဘူးသော်လည်း မည်သည့်အရပ် ဒေသ၌ရှိသည်ဟု မသိ၍သော်လည်းကောင်း အယူအဆမှားကြဟန် တူပေသည်။ စတုတ္ထပိုဒ်၌ မူရင်းစကားလုံးကိုမေ့နေ၍ စိတ်ထဲ၌ ပေါ်လာသော ‘တောင်ဇေယျာ’ ဟူသော စကားလုံးကို အစားထည့်လိုက်သည်။

အရှင်ဇနကတို့သည် ဘုရားပတ်ဝန်းကျင်ကို လှည့်လည် ကြည့်ရှုပြီးသောအခါ ထိုဒေသ၌ ငှက်ဟုခေါ်ကြသော သမ္ဗန်ဖြင့် မြစ်ကိုကူး၍ အနောက်ဘက်ကမ်း၌ သရက်ပင်ဆိပ်တွင် ဆိုက်ကပ်ကြသည်။ သရက်ပင်ဆိပ်မှ တောင်ပေါ်သို့ တက်ကြ၏။

လွမ်းစေတီလမ်းမှ သရက်ပင်ဆိပ်မှစ၍ တက်ကြရာ ပဲခူးဂူချောင်၊
စာတန်းကလေးများ မိုးညှင်းချောင်တို့ကို လွန်ပြီးနောက် လွမ်းစေတီသို့
ရောက်ကြသည်။ လွမ်းစေတီသို့ တက်သောလမ်း

၇၈

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

၌ လမ်းဆေးနှစ်ဘက်တွင် သုံးပေခန့်မြင့်သော အုတ်တံတိုင်းကလေးများ ကာထားရာ ထိုအုတ်တံတိုင်းကလေးများ၏ အတွင်းဘက်မျက်နှာ၌ အမောပြေစရာ ပြုံးပျော်စရာ စာတန်းကလေးများ ရေးထား၏။ ဘုရားဖူး များသည် ထိုစာတန်းကလေးများကို ဖတ်ရင်း တက်သွားရာ ဘုရား စေတီ ရင်ပြင်ပေါ်သို့ ရောက်မှန်းမသိ ရောက်သွားလေသည်။ မောလည်း မမောတော့ပေ။

စာတန်းကလေးများမှာ - မောသလား၊ ဖြည်းဖြည်းတက်ပါ၊ ဖြည်းဖြည်းတက်ရင် မမောပါဘူး၊ မောရင်လဲ ဘုရားရင်ပြင်တော်ပေါ် ရောက်တော့ အမောပြေသွားမှာပါ၊ နောက်လဲ လာပါဦး၊ ကုသိုလ်ရတာ ပေါ့၊ ကျန်းမာပါစေ၊ ချမ်းသာပါစေ၊ အသက်ရှည်ပါစေ စသောစာတန်း ကလေးမျိုးများ ဖြစ်သည်။ နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြာပြီဖြစ်၍ တိတိကျကျ မမှတ်မိတော့ပါ။ ယခုရေးပြခဲ့သော အဓိပ္ပာယ်မျိုး ပါဝင်သည့်စာတန်း ကလေးများဖြစ်သည်ဟူ၍သာ မှတ်မိတော့သည်။ ထိုစာတန်းကလေး များကို ဖတ်ရသည်မှာ စိတ်လည်းချမ်းမြေ့သည်။ ပြုံးလည်းပြုံးရသည်။ အမောလည်းပြေသည်။ ထိုစာတန်းကလေးများကို စိတ်ကူးတရ တီထွင် ရေးသားထားသော ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ထွင်ဉာဏ်ကိုလည်း ချီးကျူးမိကြ သည်။

ဆွမ်းဦးပုညရှင်စေတီ လွမ်းစေတီမှ ဆက်၍ တက်ကြသောအခါ ဆွမ်းဦးပုညရှင် စေတီတော်သို့ ရောက်ကြ သည်။ ဤဆွမ်းဦးပုညရှင်စေတီကို သူတပါး အရင်ဦးအောင် အစောဆုံး အရုဏ်ဆွမ်းကပ်လိုသူများသည် မည်မျှပင် အစောကြီးလာသည်ဖြစ်စေ ဦးအောင်မကပ်နိုင်ကြ၊ အမြဲတမ်း ဆွမ်းတအုပ်က ရောက်နှင့်ပြီး၊ ကပ်နှင့်ပြီး ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ကြရသည်ချည်းဖြစ်သည်ဟု လူအများ ယူဆပြောဆို ကြသည်။

ဆွမ်းဦးပုညရှင်စေတီမှ တဖြည်းဖြည်း မြောက်ဘက်သို့ ဆင်းသွားသောအခါ သုံးထပ်ကန်၊ ဥမင်သုံးဆယ်စေတီ စသည်တို့ကို ဖူးကြရသည်။ ဥမင်သုံးဆယ်စေတီတော်၏ ဥမင်လိုဏ်အတွင်း၌ ဆင်းတုတော် သုံးဆယ် ပူဇော်ထားခြင်းကြောင့် ဥမင်သုံးဆယ်စေတီဟု ခေါ်ကြသည်။ တချို့ ပုဂ္ဂိုလ်များက အသံထွက်လွဲမှားကာ အုန်းပင်သုံးဆယ်စေတီဟု ခေါ်ဆိုမှတ်သားကြသည်။ ထို့အတူပင် ဥမင်ခြောက်ဆယ်စေတီကိုလည်း အုန်းပင်ခြောက်ဆယ်စေတီဟု ပြောဆိုကြသည်။ ဥမင်သုံးဆယ်စေတီတော်မှ ရှေ့သို့ဆက်၍ အရှေ့ဘက်လမ်းမှ ပြန်တက်ကြသောအခါ ဥမင်ခြောက်ဆယ်စေတီ စသည်တို့ကို ဖူးမြော်ကြရသည်။

အရှင်ဇနကတို့သည် ဝိပဿနာချောင်သို့သွား၍ သက်တော်ရှည်စံကင်းဆရာတော်ဘုရားကြီးကို ဖူးမြော်ကြသည်။ ထိုအချိန်တွင် စံကင်းဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ဝိပဿနာချောင်မှာပင် သီတင်းသုံးတော်မူလျက် ရှိသေးသည်။ နေ့ဆွမ်းကိုလည်း ဝိပဿနာချောင် မှာပင် သက်သတ်လွတ်ဆွမ်း ဘုဉ်းပေးကြရသည်။ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီးနောက် ပထမဂန္ထဝရ်ချောင်နှင့် အနီးအပါးရှိချောင်များသို့ လှည့်လည် သွားရောက်ကြပြီးလျှင် အရှေ့ဘက်ကမ်းသို့ ပြန်ကူးရန် သရက်ပင်ဆိပ်သို့ ပြန်ကြရသည်။

သရက်ပင်ဆိပ်သို့ ရောက်သောအခါ တချိန်က သီတင်းသုံးဖော်တပါး သရက်ပင်ဆိပ်၌ သူမြင်ရပုံ အတွေ့အကြုံတခု ပြောပြသည်ကို ကြားရ၍ အရှင်ဇနက မှတ်တမ်းတင်ထားသော ‘သရက်ပင် ဆိပ်ရွှေခင်း’ကို သတိရမိသည်။

သရက်ပင်ဆိပ် ရှုခင်း

၁။ မှုန်မှိုင်းဝေပြာ။

စစ်ကိုင်းတောင် ချောင်အကွေ့မှာ၊

သီလကို ရင်ဝယ်ပွေ့၊ မွေ့ပျော်ကြရှာ။

ဝင်းနုဝါဝါ၊ ထည်လွှာနှင့်လေး။

ညှင်းနသံသာ၊ ကြည်ပါရဲ့လေး။

ဦးပြည်းမှာ မြရည်သွဲ့တယ်၊

ယိမ်းနဲ့သွယ်သေး။

၂။ ယိမ်းကာတဲ့ နဲ့ကာ။

ရေအိုးကိုယ်စီရွက်၊ လှမ်းထွက်လို့လာ။

ခြေလှမ်းညင်သာ၊ ယဉ်ပါလှလေး။

ဆိပ်ကမ်းလွင်သာ၊ လောကဗွေ။

တောင်ရိုးသူ ရေကိုခပ်တယ်၊

ကမ်းညွတ်လှလေး။

၃။ ဝါဝတ်ရုံ လေတိုးတော့၊

ရေအိုးက မနိုင်တနိုင်၊

ယိမ်းနဲ့လို့ယိုင်။

ဟိုလှည့်သည်ကိုင်း၊ နိုင်ပါဘုလေး။

ငိုမဲ့လို့မှိုင်း၊ ခိုင်ဝါနသွေး။

အောက်ပင့်ကာ လေပွေမြူတော့၊

တလူလူ ထက်ဆီဘက်ကို၊

အပေါ်ရုံ လွင့်ကာတက်တယ်၊

ခက်လှချည့်လေး။

ဤကဗျာကို ထိုစဉ်က တိုးတက်ရေးမဂ္ဂဇင်းက ဖော်ပြလိုက်သည်။

အရှင်ဇနကတို့တော့ ကဗျာက သရုပ်ဖော်ညွှန်ပြသော ပတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေကို မတွေ့မမြင်ခဲ့ရပါ။ သို့ဖြင့် သရက်ပင်ဆိပ်မှ ခွာခဲ့၍ ရွှေကြက်ယက်ကမ်းသို့ ကူးပြီးလျှင် ကျောင်းသို့ ပြန်ခဲ့ကြသည်။

ပထမကြီးနှင့် သကျသီဟစာချတန်း အရှင်ဇနကသည် ရဟန်း ၃ ဝါအရ ၁၃၁၃ ခုနှစ်၊ နယုန်လ၌ ကျင်းပသော အစိုးရပထမပြန် စာမေးပွဲတွင် ပထမကြီးတန်းကို လည်းကောင်း၊ သကျသီဟစာချတန်း၌ ပါရာဇိကဏ်နှင့် သီလက္ခန္ဓ အဋ္ဌကထာတို့ကို လည်းကောင်း အောင်မြင်လေသည်။

၁၃၁၄ ခုနှစ်၌ ပါဠိတက္ကသိုလ်များအနေဖြင့် ပထမဆုံးအကြိမ် အဖြစ် ကျင်းပသော ပါဠိတက္ကသိုလ်စာချတန်း စာမေးပွဲ၌ ကျမ်းရင်း ၃ ကျမ်းနှင့် ဂုဏ်ထူး ၅ ကျမ်းကို နှစ်ချင်းပင် အောင်မြင်လေသည်။ ကျန်သော ဂုဏ်ထူး ၁ ကျမ်းကိုမူ နောက်တနှစ် ၁၃၁၅ ခုနှစ်၌ ဖြေဆို အောင်မြင်လေသည်။ ထိုအချိန်တွင် အရှင်ဇနကသည် သက်တော် ၂၄ နှစ်ရှိ၍ ရဟန်းသိက္ခာလည်း ၄ ဝါရပေပြီ။

ပါဠိတက္ကသိုလ်စာချတန်း၌ ကျမ်းရင်း ၃ ကျမ်းအောင်လျှင် **သာသနဓဇဓမ္မာစရိယ၊** ဂုဏ်ထူးကျမ်းပါအောင်လျှင် **သာသနဓဇ သိရိပဝရဓမ္မာစရိယ** ဘွဲ့တံဆိပ်တို့ကို အစိုးရက ဆက်ကပ်သည်။

တက္ကသိုလ်ကထိက အရှင်ဇနက စာချတန်းအောင်ပြီးသောအခါ ဆရာတော်များက မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံပါဠိ တက္ကသိုလ်၌ ကထိကတပါးအဖြစ်ဖြင့် တာဝန်ပေး၍ စာပေပို့ချစေသဖြင့် စွမ်းနိုင်သမျှ စာချတာဝန်ကို ယူရသည်။ ထိုနှစ်က အရှင်ဇနကသည် **ကင်္ခါဝိတရဏီအဋ္ဌကထာနှင့် အဋ္ဌသာလိနီ အဋ္ဌကထာတို့ကို** ပို့ချရသည်။ သို့သော် ကြာကြာ မပို့ချလိုက်ရဘဲ ဝါကျွတ်သောအခါ စာဝါများ ခဏရပ်နားထားကြရပြန်သည်။

နာမည်ကြီးလှသော မန်းရေသဘင် ထိုအချိန်အထိ နာမည်ကြီးလှသော မန္တလေး ရေသဘင်ကို အရှင်ဇနက သေသေချာချာ မတွေ့ရ မကြည့်ရသေးပေ။ ၁၃၁၀-၁၁-၁၂

ခုနစ် သင်္ကြန်အချိန်များတွင် အရှင်ဇနက မန္တလေး၌ မရှိပေ။ ၁၃၁၃ ခုနှစ် သင်္ကြန်အချိန်ရောက်မှသာ မန္တလေး၌ အရှင်ဇနက မန်းသင်္ကြန်ကို ကြံရသည်။ မန်းသင်္ကြန်၌ အလွန်ယဉ်ယဉ်ကျေးကျေး ရေကစား ကြကြောင်း သတင်းကောင်းလှသည်။ သို့သော်လည်း အရှင်ဇနကတို့မှာ တိုက်တာစည်းကမ်းအရ တမင်တကာသွား၍ ကြည့်ခွင့်မရှိ၊ ဆွမ်းခံ သွားရင်းဖြစ်စေ၊ တခြားတနေရာသို့ ကိစ္စတခုခုဖြင့် သွားရင်းဖြစ်စေ တစေ့တစောင်း ကြည့်ရှုလေ့လာကြရသည်။

တစေ့တစောင်း ကြည့်ရှုလေ့လာမိသလောက် မန်းသင်္ကြန်သည် အတော်ယဉ်ကျေးသည်ကို တွေ့ရသည်။ တနေ့တွင် သင်္ကြန်တွင်း၌ တောင်ပြင်ညောင်ကန်တိုက်သို့ ကိစ္စတခုဖြင့်သွားရာ လမ်းတွင် သင်္ကြန် ရေကစားနေကြသည်ကို တွေ့မြင်ကြည့်ရှုရသည်။ တနေရာတွင် ကြည်နူးဘွယ်ရာ မြင်ကွင်းတကွက်ကို တွေ့ရသောအခါ အရှင်ဇနက၏ အနုပညာ ဝါသနာက နိုးကြွလာကာ ကဗျာအလှနှင့် စာသမိပြန်သည်။

ထိုကဗျာကိုလည်း တိုးတက်ရေးမဂ္ဂဇင်းသို့ ပို့လိုက်ပြန်ရာ မဂ္ဂဇင်း က လက်ခံ၍ ဖော်ပြလိုက်လေသည်။

တာသင်္ကြန်

၁။ ပက်မယ်တဲ့ ပက်မယ်။

တာသင်္ကြန် ပျိုရွှင်လန်းအောင်၊

ဖျန်းပက်တော့မယ်။

ကိုယ်ကလေးကျုံ့ကာရယ်၊

လက်ကွယ်လို့ မြစ်တား။

ခေါင်းကလေး ငုံ့ကာကွယ်၊

ခက်တယ်လို့ လှစ်ကြား။

ပုခုံးချိတချီနှင့်၊
အပြုံးကြည့်တကြည်နှင့်၊
ဝိတဝိ သူ့စကားရယ်၊
ပက်ပါနဲ့လား . . တဲ့။

၂။ သို့ကလို သူ့စကားကြောင့်၊
ရေဖလား လက်မှာကိုင်၊
ငေးလို့သာငိုင်။

သူ့ခေါင်းမှာလှိုင်း၊ ကြိုင်စွာပမွှေး၊
ဝိတောက်ဝါခိုင်၊ မြိုင်ပါလှလေး။

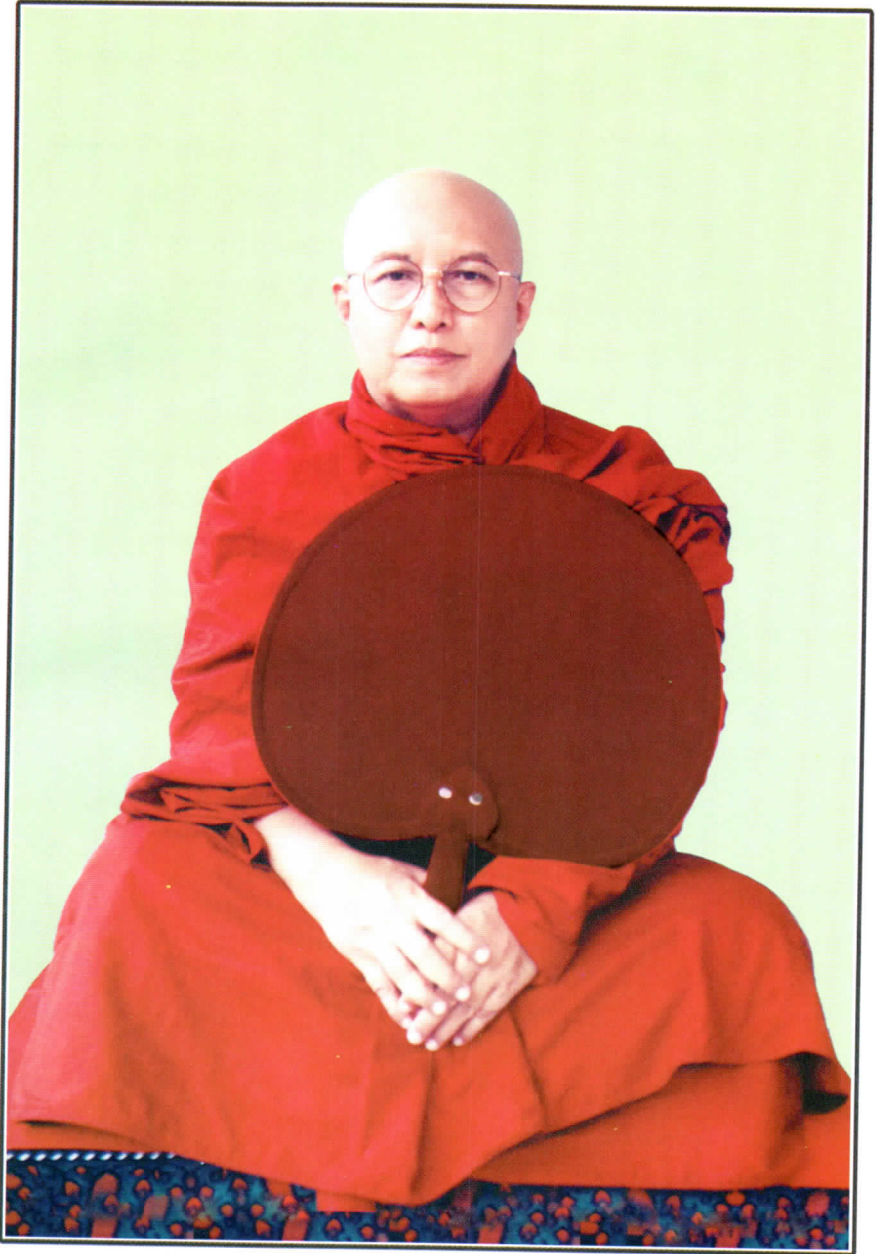
ဆံလေးဘိုကရီနှင့်၊
ငိုမလို မူယာသွေးတော့၊
ပျိုတို့မောင် ခွန်းလွှာပေးတယ်၊
ပက်ပါဘူးလေး . . တဲ့။
(မျက်မြင်ကို မှတ်တမ်းတင်သည်။)

အရှင်ဇနကသည် ထိုမြင်ကွင်းကလေး၏ ကြည်နူးဖွယ်သဘောကို တွေးတောရင်း ‘ဒါကြောင့် ရွှေမန်းသင်္ကြန် ယဉ်ကျေးတယ်လို့ ပြောကြတာ မှန်ပါပေတယ်’ ဟု စဉ်းစားချီးကျူးကာ လိုရာခရီးသို့ ဆက်ခဲ့ပါသည်။

ပဋိပတ္တိလမ်းစ ထိုနှစ်တန်ခူးလလောက်၌ ဒကာရင်းဖြစ်သူ ဇေမ္မူ၊ မိတ်ဆွေ ပိဋကတ်စာအုပ်ဆိုင်ပိုင်ရှင် ဦးထွန်းရှင် ဒေါ်ကြည်ရှင်တို့ကပင့်သဖြင့် သူတို့အိမ်သို့ကြွသွားရာ အာလာပသလ္လာပ ခဏပြောကြပြီးနောက် ဦးထွန်းရှင်က စာအုပ်ကြီးနှစ်အုပ်ကို အရှင်ဇနက၏ လက်ထဲသို့ ကပ်ပြီးလျှင် “ဒီစာအုပ်နှစ်အုပ် ဘယ်လိုနေသလဲလို့

သိရအောင် ဖတ်ကြည့်ပါဘုရား” ဟု လျှောက်ထားပြီးလျှင် စာအုပ်နှစ်
အုပ်ကို လှူလိုက်သည်။ အရှင်ဇနကသည် စာအုပ်ကိုကြည့်လိုက်ရာ
မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ရေးသားသော **ဝိပဿနာ ဂ္ဂနည်း**
ကျမ်း နှစ်တွဲ ဖြစ်သည်ကို တွေ့ရသည်။ အရှင်ဇနကသည် ဤစာအုပ်
အကြောင်းကို အနည်းငယ် ကြားဖူးနားဝ ရှိထားသည်။ စာအုပ်ကိုကား
အခုမှတွေ့ရသည်။

ဆက်နွယ်ပုံ ဦးထွန်းရှင် ဒေါ်ကြည်ရွှင်တို့ ဇနီးမောင်နှံမှာ အရှင်ဇနက
၏ ဆွမ်းခံအိမ်မှ ဒကာ ဒကာမများ ဖြစ်ကြသည်။ သူတို့
ဇနီးမောင်နှံမှာ စစ်ကိုင်းခရိုင် ရွာသစ်ကြီးရွာဇာတိဖြစ်ကြသည်။ ထင်ရှား
သော ဆရာတော်တပါးဖြစ်သည့် ရွှေစေတီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ တူ
တူမများဖြစ်ကြသည်။ ရွှေစေတီဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ဂျပန်
ခေတ်က မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ **ဝိပဿနာဂ္ဂနည်းကျမ်း**
နှစ်တွဲကို စာအုပ်အဖြစ်သို့ရောက်အောင် ကူညီခဲ့သောဆရာတော် ဖြစ်
သည်။ လွတ်လပ်ရေးရပြီးသောအခါ မန္တလေးမြို့ စိန်ပန်းရပ် ရတနာပုံ
ရိပ်သာ၌ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ လျှောက်ထား တောင်းပန်
ချက်အရ သီတင်းသုံးလျက် ပဋိပတ္တိသာသနာပြုနေသော ဆရာတော်
ကြီး ဖြစ်သည်။ ထိုစဉ်က ထိုရိပ်သာ၌ တောင်တွင်းကြီးသား တပါးဖြစ်
သော ဘုန်းကြီးဦးကုန္ဒိယ ဆိုသူလည်း သီတင်းသုံးလျက်ရှိသည်။ အရှင်
ဇနကသည် ရံဖန်ရံခါ ရတနာပုံရိပ်သာသို့ ဦးကုန္ဒိယထံ အလည်အပတ်
ကြွ ရောက်သည်။ ရွှေစေတီဆရာတော်ဘုရားကြီးကိုလည်း သွားရောက်
ကန်တော့သည်။ သို့ဖြစ်၍ ဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့် ကျွမ်းဝင်ခင်မင်
နေလေသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ဦးထွန်းရှင် ဒေါ်ကြည်ရွှင်တို့နှင့် ဆရာဒကာ
အဖြစ် ပို၍ အကျွမ်းတဝင်ရှိနေသည်။

ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး

ပဋိပတ်၌ စိတ်ဝင်စားလာခြင်း အရှင်ဇနကသည် **ဝိပဿနာရှုနည်း**

ကျမ်း နှစ်တွဲကိုပိုက်၍ ကျောင်းသို့

ပြန်ခဲ့သည်။ ကျောင်းသို့ ရောက်သောအခါ ပထမတွဲကို အဖုံးလှန်ကြည့်လိုက်ရာ အတွင်း၌ ကျမ်းပြုဆရာတော်၏ ဓာတ်ပုံကို တွေ့ရသည်။ ခဏမျှ ဓာတ်ပုံကိုကြည့်ရှုလိုက်ရာ ဆရာတော်၏ နားရွက်၊ မျက်လုံး၊ ပါးစပ်နှင့် လက်ချောင်းတို့၏ ထူးခြားပုံကို သတိထားမိလိုက်သဖြင့် သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်ကြောင်း သတိပြုမိလိုက်သည်။ အရှင်ဇနကသည် ဆရာတော်ကို ကိုယ်တိုင် မဖူးဘူးသေးပါ။ အရှင်ဇနက စည်ရှင်ကျောင်းတွင် ပထမဝါဆိုစဉ်က တညတွင် မဟာစည်ဆရာတော် ကြွရောက်၍ တရားဟောသွားသည်ဟု ကြားလိုက်ရ၏။ အရှင်ဇနကမှာမူ ကျန်းမာရေးချို့တဲ့နေသဖြင့် တရားမနာလိုက်ရပေ။ ထိုစဉ်က အရှင်ဇနကသည် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့် ဤမျှသာ ဆက်စပ်မှုရှိခဲ့သည်။

ထို့နောက် သူ၏ အလေ့အထအတိုင်းပင် စာမျက်နှာများကို လေးငါးနေရာလှန်ကြည့်လိုက်၏။ စာနေစာထား အဖြတ်အတောက် ခေတ်မီရှင်းလင်းသည်ကိုတွေ့ရ၍ သဘောကျသွား၏။ မာတိကာကို ကြည့်မိပြန်ရာ စိတ်ဝင်စားလာ၏။ နိဒါန်းကို ခပ်ဖြန်းဖြန်း ကြည့်လိုက်သည့်အခါ **“ဟန္တ ဒါနိ ဘိက္ခဝေ အာမန္တယာမိ ဝေါ၊ ဝယဓမ္မာ သင်္ခါရာ အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေထ”** ဟူသော ပစ္ဆိမဗုဒ္ဓဝစနကို တွေ့လိုက်ရသည်။ ထိုစာကြောင်းများ၌ သူ၏မျက်လုံးများ တန့်ခနဲ ရပ်သွား၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ရှင်တော်မြတ်ဘုရား၏ ဤနောက်ဆုံး မှာတမ်းတော်သည် အရှင်ဇနက **သုတ်မဟာဝါပါဠိတော်**ကို သင်ယူစဉ် ၁၃ နှစ်သား အရွယ်ကတည်းက ရွတ်ကောင်းတိုင်း ရွတ်ခဲ့သဖြင့် နှုတ်တွင် စွဲနေသောကြောင့်ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့်ပင် ယခုနိဒါန်း၌ ဤမှာတမ်းတော်ကို တွေ့လိုက်

ရသောအခါ သူ၏လက်တွင်ရှိသော ကျမ်းစာအုပ်မှာ သူနှင့်ရင်းနှီးပြီး သားလို ဖြစ်သွားသည်။ ကျမ်းစာအုပ်ကိုဖတ်သူသည် စာအုပ်နှင့် စိမ်းနေသေးလျှင် ထိုကျမ်းစာအုပ်၌ စိတ်ဝင်စားဖို့ မလွယ်ကူပေ။ ဖတ်ဖြစ်ဖို့ကား ပို၍ အလွမ်းဝေး၏။ ယခုမူ အရှင်ဇနကသည် ကျမ်းစာအုပ်နှင့် ရင်းနှီးပြီး သားလို ဖြစ်နေ၍ ဖတ်ကြည့်လိုစိတ် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ “ရဟန်းတို့၊ ဟော.. ယခု ဆရာဘုရားက သင်တို့အား မှာထား အမိန့်ရှိခဲ့မည်” ဟူသော ရှေးရိုးမဆန် တီထွင်ဉာဏ်ပါသည့် မြန်မာပြန်စကားကို တွေ့ရသည့်အခါ ဖတ်ကြည့်လိုစိတ် ပိုမိုယိုဖိတ် ထက်သန်လာ၏။

အယူအဆဟောင်း အရှင်ဇနကသည် စာအုပ်ကို ဂရုတစိုက် ဖတ်ရှုရာ
ပြောင်းပြန်လန် သူမသိသေးသော အချက်များကို သိရပြီးလျှင်
သိပြီးအချက်များလည်း ပို၍ ရှင်းသွား၏။ သူ
ဉာဏ်မမီ၍ သဘောမသက်ဝင်နိုင်သေးသော အချက်များလည်း အနည်း
အကျဉ်း ရှိနေ၏။

သူ့အတွက် အထူးခြားဆုံး အကျိုးမှာ တရားအားထုတ်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ ယခင်က သူ့အယူအဆဟောင်းတခု ပြောင်းပြန်လန်ကာ အမှန်သို့ ရောက်သွားရခြင်းပင်ဖြစ်၏။ ယခင်က ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားတို့ကို လက္ခဏာယာဉ်တင်၍ ဆင်ခြင်သုံးသပ်ရမည် ဟူသော ကျမ်းဂန် လာစကားအရ “ရုပ်သည် မမြဲ၊ ဆင်းရဲ၊ ငါမဟုတ်” စသည်ဖြင့် အထပ်ထပ်ဆင်ခြင် နှလုံးသွင်းကာ အားထုတ်ရသည်ဟု နားလည်ထားခဲ့၏။ ယခု ဤကျမ်းစာအုပ်က ယင်းသို့အားထုတ်ခြင်းမှာ ဘာဝနာမယ ဉာဏ်မဖြစ်၊ စိန္တာမယဉာဏ်သာဖြစ်ကြောင်း မီးမောင်းထိုးပြလိုက်ရာ အသိမှား ပြောင်းပြန်လန်၍ အသိမှန်သို့ ရောက်သွား၏။ ယင်းသို့ အသိမှန်ရရေး၌ ရှုမှတ်ပုံနှင့် ဒေသနာနှီးနှောချက်ဟူသော အခန်း-၄ က အများဆုံးအထောက် အကူပြုခဲ့၏။

အရှင်ဇနကသည် **ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်း** ပထမတွဲကို ကျေနပ်အောင် ဖတ်မိလျှင်ပင် ကျမ်းပြုဆရာတော်၏ ပရိယတ်၊ ပဋိပတ်နှစ်ရပ်သော အရည်အသွေးကို လေးစားကြည်ညိုလာတော့၏။ ဒုတိယတွဲကို ဆက်လက်ဖတ်ရှုမိသောအခါ ပဋိပတ်ကိုပိုပြီး စိတ်ဝင်စားလာ၍ အခါအခွင့်သင့်သည့်အခါ ဤတရားကို အားထုတ်ဖြစ်အောင် အားထုတ်မည်ဟု ဆုံးဖြတ်လိုက်တော့၏။ သို့တစေ စိတ်ချလက်ချ ဘဝင်မကျနိုင်သော အချက်ကလေးတချက်ကား သူ၏ စိတ်တွင် သောင်တင်နေသေး၏။

ဘဝင်မကျ သံသယ ဖြစ်နေသောအချက် ထိုကျမ်းစာထဲ၌ ဝမ်းဗိုက်ဖောင်းမှု၊ ပိန်မှုကို ရှုမှတ်သော အားထုတ်နည်းကို ဖတ်ရှုရရာ ရိုးရာနည်းဖြစ်သော ထွက်လေဝင်လေကို ရှုမှတ်သည့် အာနာပါနဿတိ အစွဲရှိနေသဖြင့် ဘဝင်မကျနိုင်ဘဲ ရှိလေသည်။ ဝမ်းဗိုက်ဖောင်းမှု ပိန်မှုသည် ဝါယောဓာတ် ခြောက်မျိုးအနက် ကုစ္ဆိသယ ဝါယောဓာတ်(ဝမ်း၌တည်သောလေ) ဖြစ်ကြောင်း သဘောပေါက်သော်လည်း ရိုးရာအစွဲကလည်းရှိနေ၊ ကျမ်းဂန်၌ တိုက်ရိုက်ဖော်ပြသည့် နည်းလည်း မဟုတ်သောကြောင့် “ဟုတ်ပါ့မလား၊ ဖြစ်နိုင်ပါ့မလား” ဟု သံသယကလေး မကင်းဘဲ ရှိနေ၏။ တကယ် လက်တွေ့ အားထုတ်ရှုမှတ်သောအခါ ဝမ်းဗိုက်ကို ရှုမှတ်ခြင်းဖြင့် တရားတွေ့နိုင်ပါမည်လော၊ ဤသံသယကိုမူ သူဖျောက်ဖျက်၍မရ၊ ကျမ်းပြုဆရာတော်၏ စာတွေ့လက်တွေ့နှစ်ဖုံ ကုံလုံပြည့်ဝမှုကို သူ လုံးဝစိတ်ချယုံကြည်စေကာမူ ထိုယုံကြည်မှုက သူ၏ သံသယကို မချေဖျက်နိုင်ပေ။ ဝမ်းဗိုက်ဟူသော ပညတ်စွဲကြောင့်ပင်ဖြစ်မည် ထင်ပါသည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ သံသယရှိသောအရာကို လက်တွေ့စမ်းသပ်

ကြည့်မှသာ အမှန်အမှား ခြားနားစွာ သိနိုင်မည်ဟူသော သူ၏ ခံယူချက် အရ အခွင့်သာသည့်အခါ လက်တွေ့အားထုတ်ကြည့်ရေးကိုသာ ဦးစားပေး ဆုံးဖြတ်ထားသည်။

ဘွဲ့နှင်းသဘင် တက်ရောက်ခြင်း သို့ဖြင့် အရှင်ဇနကသည် ၁၃၁၅ ခုနှစ်၊ နယုန်လ (၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ)တွင် ရန်ကုန်၌ ကျင်းပသော ပါဠိတက္ကသိုလ်စာချတန်း ဘွဲ့နှင်းသဘင်သို့ တက်ရောက်ပြီး ဘွဲ့ဆက်ကပ်မှုကို ခံယူရပါသည်။ ပါဠိတက္ကသိုလ်စာချတန်း၌ ကျမ်းရင်း ၃ ကျမ်းနှင့် ဂုဏ်ထူး ၆ကျမ်းလုံးကို အောင်မြင်သဖြင့် “သာသနာဓဓသီရိပဝရ ဓမ္မာစရိယ”ဘွဲ့ကို ခံယူရပါသည်။

လက်တွေ့ အားထုတ်ခြင်း ဘွဲ့နှင်းသဘင် တက်ရောက်ပြီးသော အခါ အရှင်ဇနကသည် သီတင်းသုံးဖော် တပါးဖြစ်သော အရှင်ဝိလာသဂ္ဂနှင့်အတူ ဖျာပုံမြို့ စကြာရန်အောင်ကျောင်းသို့ကြွ၍ စကြာရန်အောင်ဆရာတော်ကြီး၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် ဝတ်ဆောက်တည်ပြီးလျှင် ၁၃၁၅ ခုနှစ်၊ ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၁ ရက်နေ့ (၁၉၅၃ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ)၌ ရန်ကုန်မြို့ မဟာစည် သာသနာ့ရိပ်သာတွင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ခွင့်ပြုချက်အရ ဝါဆို၍ သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာ တရားတော်ကို လေးလကြာမျှ ကြိုးစားအားထုတ်လေသည်။ ရဟန်းသိက္ခာတော်ကား ၅ ဝါမျှ ရှိပေပြီ။

သိုသိုသိပ်သိပ် အားထုတ်လိုခြင်း အရှင်ဇနကသည် တရားအားထုတ်ရာ၌ တတ်နိုင်သမျှ သိုသို သိပ်သိပ်ဖြစ်စေရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် မန္တလေးမြို့ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်ထဲမှ သီတင်းသုံးဖော် ရဟန်းတော်များကို အင်္ဂလိပ်စာသင်ရန် ရန်ကုန်၌ ဝါဆိုမည်ဟု တဝက်မှန်စကား ပြောကြားခဲ့၏။ အရေးကြီးသောကိစ္စ တစ်ခုတရား

ပေါ်ပေါက်လျှင် အဆက်အသွယ် ပြုလုပ်ရန် အရင်းနှီးဆုံး သီတင်းသုံး
ဖော် တပါးကိုသာ တရားအားထုတ်မည်ဖြစ်ကြောင်း အသိပေးထား
ခဲ့၏။ ဒကာ ဒကာမများကိုလည်း ပစ္စည်းလေးပါးလိုအပ်လျှင် အကြောင်း
ကြားနိုင်ရန် အိမ်တအိမ်ကိုသာ အသိပေးထားလေသည်။ ထိုအိမ်မှတပါး
အခြားသူများကို လုံးဝအသိမပေးပေ။

စောစောထ၍ ယင်းသို့ အတတ်နိုင်ဆုံး သိုသိုသိပ်သိပ်လုပ်ကာမှပင်
ပုံသကူရခြင်း သူ၏ အကြောင်းသည် လူသိရှင်ကြား တပြည်လုံးသို့
ပျံ့နှံ့သွားတော့၏။ ဖြစ်ရပုံမှာ - ထိုအချိန်က အရှင်
ဇနကနေရသော တိုက်တန်းလျားကလေး၏ နောက်ဘက်၌ တိုက်တန်း
လျား နှစ်ခုအကြားတွင် စင်္ကြံလျှောက် ရှုမှတ်ရန် ၈ ပေမျှကျယ်ဝန်းသော
စင်္ကြံလမ်း ရှိသည်။ အရှင်ဇနကသည် ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၁ ရက်နေ့
ညနေ၌ တရားရှုမှတ်ပုံ အလုပ်ပေးတရားနာကြား၍ ည ၁၀ နာရီခန့်၌
အပန်းဖြေ နားနေကျိန်းစက်လေ၏။ နံနက်စောစော ၃ နာရီ၌ထ၍ မိမိ
နေထိုင်ရာအခန်း၏ နောက်ဘက်၌ရှိသော စင်္ကြံလမ်းသို့ စင်္ကြံလျှောက်ရှု
မှတ်ရန် ထွက်လာခဲ့၏။

စင်္ကြံလမ်းသို့ရောက်သောအခါ သပိတ်ခြေပေါ်တွင် တင်ထား
သော သပိတ်တလုံးပေါ်၌ သင်္ကန်းနှင့် စာအိတ် ၁ အိတ်ကို တွေ့ရ၏။
စာအိတ်ပေါ်၌ ‘ပုံသကူပါဘုရား’ ဟု ရေးထား၏။ အရှင်ဇနကသည်
စိတ်ထဲ၌ ထူးဆန်းသည် ဟုထင်၍ စာအိတ်ထဲမှစာကို ထုတ်၍ကြည့်
သောအခါ ‘ဤပရိက္ခရာသည် သာသနာရေးဝန်ကြီး ဦးဝင်း လှူဒါန်း
သော ပုံသကူသင်္ကန်းနှင့်သပိတ် ဖြစ်ပါသည်။’ တွေ့ရှိသော အရှင်မြတ်
သည် ဤသင်္ကန်းကိုရုံ၍ ဤသပိတ်ကို ယူဆောင်ပြီးလျှင် ယနေ့နံနက်
၉ နာရီအချိန်တွင် သာသနာရေးဝန်ကြီးအိမ်သို့ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးကြွရန်
ရှိသေစွာ လျှောက်ထားပါသည်ဘုရား” ဟူသောသဘော သွားရေးထား

သည်ကို တွေ့ရသည်။ အရှင်ဇနကသည် သပိတ်နှင့်သင်္ကန်းကို အခန်းတွင်းသို့ယူ၍ ထားခဲ့ပြီးလျှင် စင်္ကြံလမ်းသို့ပြန်၍ စင်္ကြံလျှောက် ရှုမှတ်နေ၏။

သာသနာရေးဝန်ကြီးအိမ်သို့ ကြွပါတဲ့ နံနက် ၈ နာရီခန့်အချိန်တွင် သာသနာ့ရိပ်သာ၌ အမှုဆောင် တဦးဖြစ်သူ ဦးအောင်မြင့်က အရှင်ဇနကထံသို့

လာပြီးလျှင် ‘အရှင်ဘုရား ပုံသင်္ကဏ္ဍရာရကြောင်း ကြားရ၍ လာခဲ့ပါသည်။ ရပါသလားဘုရား’ ဟု မေးလျှောက်သည်။ အရှင်ဇနက က ရကြောင်း ပြောသောအခါ ဦးအောင်မြင့်က သည်ရိပ်သာထဲမှာ ပုံသင်္ကဏ္ဍပစ်ရန် ဝန်ကြီးက သူ့ကို တာဝန်ပေး၍ သူပစ်ထားခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ပုံသင်္ကဏ္ဍရသူ အရှင်မြတ်ကို ဝန်ကြီးအိမ်သို့ ဆွမ်းစားပင့်ရန်လည်း သူ့ကို တာဝန် ပေးထားကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် နံနက် ၉ နာရီတွင် ဝန်ကြီးအိမ်သို့ ကြွရန် ကားရောက်လာမည်ဖြစ်ကြောင်း လျှောက်ထားလေသည်။

ထို့နောက် ဦးအောင်မြင့်က အရှင်ဇနက သီတင်းသုံးသည့် ကျောင်း၊ သက်တော်ဝါတော်နှင့် အောင်မြင်သော စာမေးပွဲများကို မေးမြန်း လျှောက်ထားလေသည်။ အရှင်ဇနက က သိက္ခာ ၅ ဝါ ရပြီ ဖြစ်ကြောင်း၊ မန္တလေးအနောက်ပြင် မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက် စည်ရှင် ကျောင်း၌နေကြောင်း၊ ပါဠိတက္ကသိုလ် စာချတန်း၌ ကျမ်းရင်း ၃ကျမ်းနှင့် ဂုဏ်ထူး ၆ ကျမ်းလုံး အောင်ပြီးပြီဖြစ်ကြောင်း၊ သကျသီဟစာသင်တန်းအောင်ပြီး၍ စာချတန်း၌ **ပါရာဇိကဏ်နှင့် သီလက္ခန်အဋ္ဌကထာ** ကျမ်းများကို အောင်ပြီးကြောင်း ပြောပြလိုက်ရာ ဦးအောင်မြင့်သည် လက်ဖျားခါပြီးလျှင် ထခုန်မလိုလို ဖြစ်သွားကာ “ဝမ်းသာလိုက်တာ ဘုရား၊ တပည့်တော် သိန်းဆုပေါက်တာပဲ၊ ဝန်ကြီးက တခြားလေး နေရာမှာလဲ ပုံသင်္ကဏ္ဍ အပစ်ခိုင်းလို့ တခြားဒကာတွေ ပစ်ကြရတယ်။

သူတို့ ပစ်ကြတဲ့ ပုံသင်္ကေတကို ရတဲ့ဘုန်းကြီးတွေက ဘုန်းကြီးကြီးတွေ၊ စာမေးပွဲတွေ လဲ မအောင်ကြရှာဘူး၊ တပည့်တော်ပစ်တဲ့ ပုံသင်္ကေတကိုပဲ စာချတန်း အောင်တဲ့ အရှင်ဘုရားက ရတော့ တပည့်တော် သိပ်ဝမ်းသာတယ်၊ စာမေးပွဲကလဲ တကယ်နာမည်ကြီးတဲ့ သင်္ကျသီဟ စာမေးပွဲကို အရှင်ဘုရားက အောင်ထားတာဆိုတော့ တပည့်တော် ဝန်ကြီးဆီမှာ မျက်နှာကောင်းရပြီပေါ့၊ ဒါကြောင့် တပည့်တော် သိပ်ဝမ်းသာတာပဲ' လို့ ဆိုပြီးတော့ လှိုက်လှိုက်လဲ့လဲ့ ရိုရိုသေသေနဲ့ အားရပါးရ ဦးချလေတော့သည်။

သိုသိပ်လိုမှ ထင်ပေါ်ရခြင်း နံနက် ၉ နာရီခန့်တွင် လာပင့်သောကားဖြင့် ဦးအောင်မြင့်ကို ကပ္ပိယပြု၍ သာသနာရေးဝန်ကြီးအိမ်သို့ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးကြရသည်။ ဝန်ကြီးအိမ်၌ တခြားသံဃာ ၄ ပါး ရောက်နှင့်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။ သံဃာတော်များမှာ သက်တော် ၅၀ ကျော်ခန့် ရှိကြပြီဖြစ်၍ အရှင်ဇနက က လက်အုပ်ချီ ဂါရဝပြုပြီးလျှင် ပြင်ထားသောနေရာ၌ ထိုင်လေသည်။ ထိုစဉ်က သာသနာရေးဌာန အတွင်းဝန်မှာ ဦးဘဆွေလေးဖြစ်သည်။ ဝန်ကြီးရော ဦးဘဆွေလေးပါ ဝမ်းသာနေကြသည်။ ဦးအောင်မြင့်က တယ်လီဖုန်းဖြင့် ကြိုတင်၍ အကြောင်းစုံ သတင်းပို့ထားဟန်တူသည်။ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီး၍ သီလပေး ပရိတ်ရွတ် ရေစက်ချက်စွဲပြီးသောအခါ ရိပ်သာသို့ ပြန်ခဲ့လေသည်။

သိကုန်ကြပြီ နောက်တနေ့မှစ၍ နီးစပ်ရာဒကာ ဒကာမများ သိသွားကြသဖြင့် အရှင်ဇနကထံ လာရောက်ကြပြီးလျှင် သူတို့ကို အသိမပေးကောင်းလားဟု ဝမ်းနည်းစကား ဆိုကြသည်။

သူတို့ သိသွားကြသည်မှာ သာသနာရေးဝန်ကြီး၏ ပုံသင်္ကေတအလှူသတင်းကို ရေဒီယိုကလည်းကြေငြာ၊ သတင်းစာတွေကလည်း

ဓာတ်ပုံနှင့်တကွ ဖော်ပြကြသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ မိသားစုတစုကမူ ဓာတ်ပုံနှင့်သတင်းပါသော မဏ္ဍိုင်သတင်းစာကို ယူလာ၍ အရှင်ဇနက အား ပြလေသည်။ ယုံကြည်၍ အကြောင်းမှန်ကို ပြောထားခဲ့သော မန္တလေးမှ သီတင်းသုံးဖော် တပါးကမူ “တော်တော်ကြာတော့ ကိုယ့်ကို နှုတ်မလုံဘူးလို့ အပြစ်မတင်နဲ့ဗျား၊ ရေဒီယိုနဲ့ သတင်းစာ တွေကပြောလို့ ဦးပဉ္စင်းသတင်းက တနိုင်ငံလုံးနဲ့နေပြီ၊ ဖုံးထားလို့မရတော့ဘူး” ဟု စာရေးလိုက်သည်။ စည်ရှင်ကျောင်းမှ သီတင်းသုံးဖော်တပါးကမူ “သည်လိုဖြစ်တာဟာ အရှင်ဇနက အားထုတ်တဲ့ လုပ်ငန်း အောင်မြင်မည့် အတိတ်နိမိတ်ပဲ” ဟု နိမိတ်ကောင်းဖတ်လိုက်သည်။

အရှင်ဇနကနှင့် ခုံနံပါတ် ၁၉ ထိုစဉ်က သာသနာ့ရိပ်သာ၌ အရှင်ဇနကနေသော တိုက်တန်းလျားမှာ သိမ်တော်၏ အောက်ဆင့်၌ ရှိသော တိုက်တန်းလျား ၂ ခုအနက် ၁ ခုဖြစ်သည်။

အရှင်ဇနက၏ အခန်းနံပါတ်မှာ ၁၉ ဖြစ်သည်။ အရှင်ဇနက သကျသီဟ စာသင်တန်းဖြေစဉ်က ခုံနံပါတ်သည်လည်း ၁၉ ဖြစ်၍ ကြံကြံဖန်ဖန် တိုက်ဆိုင်နေသည်ကို စိတ်ဝင်စားမိသည်။ သည့်ထက်ပို၍ စိတ်ဝင်စား စရာကောင်းသည်မှာ အရှင်ဇနက သကျသီဟစာမေးပွဲ ဖြေဆိုသည့် နေ့တွင် စာမေးပွဲသို့ မသွားမီ အချိန် ၁ နာရီလောက်ရ၍ စားပွဲပေါ်၌ အလွယ်တွေ့သော ပီမိုးနင်းအကြောင်း စာအုပ်ကိုကောက်၍ဖတ်လိုက်ရာ ပီမိုးနင်းသည် ဆေးရုံ၌ ခုတင်နံပါတ် ၁၉ ပေါ်တွင် ကွယ်လွန်သွား ကြောင်း ဖတ်မိလိုက်သည်။ စာအုပ်ကိုချ၍ စာမေးပွဲသို့သွားသောအခါ ခုံနံပါတ် ၁၉ နှင့် တိုးနေသဖြင့် တိုက်ဆိုင်မှုကို သတိပြုမိလိုက်သည်။ ယခုလည်း အခန်းနံပါတ် ၁၉ နှင့်တိုးပြန်ပြီ။ ခုံနံပါတ် ၁၉ သည် အရှင်ဇနကအား အောင်ဆုကို ပေးလိုက်သလို ယခု အခန်းနံပါတ် ၁၉ သည်လည်း (စည်ရှင်မှ သီတင်းသုံးဖော် တပါး နိမိတ်ဖတ်သလို)

အရှင်ဇနကအား ပဋိပတ်လုပ်ငန်းတွင် အောင်ဆုကို ပေးလိမ့်မည်ဟု ယူဆလိုက်သည်။

တရားပြဆရာတော်များ အရှင်ဇနက တရားဝင်သည့်နှစ်က ရဟန်းတော်ယောဂီများကို ဆရာတော်ဦးနန္ဒဝံသ (နောင်တွင် ကော့မျိုးရွာ ညောင်ကုတ်ကိုင်း တောရဆရာတော်)က လည်းကောင်း၊ အမျိုးသားယောဂီများကို ဆရာတော် ဦးကောသလ္လ (နောင်တွင် မြောက်ဥက္ကလာပ ရွှေဥမင်ဆရာတော်)ကလည်းကောင်း၊ အမျိုးသမီးယောဂီများကို ဆရာတော် ဦးသုဇာတကလည်းကောင်း အသီးသီး တရားပြကြပါသည်။

ထိုစဉ်က အဆောက်အအုံ အခြေအနေ အရှင်ဇနကသည် နေ့စဉ် တရားလျှောက်သောအခါ တိုက်ကလေး ငါးလုံးအနက် တိုက်အမှတ် ၁ နှင့် ၂ တို့နေရာ၌ ထိုစဉ်က ရှိနေသော ဝါးထရံကာ ဓနိမိုးတဲကြီး၏ အနောက်မြောက်ထောင့် အခန်း၌ တရားလျှောက်ကြရ၏။ ထိုနှစ်၌ပင် ဓနိမိုးတဲကြီးကို ဖျက်၍ တိုက်ကလေးများကို ဆောက်ခြင်းဖြစ်၏။ (ယခုမူ ထိုတိုက်ကလေးများ နေရာ၌ ၂ ထပ်ယောဂီကျောင်းဆောင်ကြီးများက နေရာယူလျက်ရှိလေပြီ။) ဓနိမိုးတဲကြီးကို ဖျက်လိုက်သောအခါ ဆရာတော်ဦးနန္ဒဝံသ သီတင်းသုံးသော ကျောင်းကလေးပေါ်၌ တရားလျှောက်ကြရ၏။

ကိုယ်တွေ့တရားက သံသယကို ရှင်းလိုက်ပြီ အရှင်ဇနကသည် သူသင်ယူတတ်မြောက်ခဲ့သမျှသော စာသိတရားများကို လုံးဝကျောခိုင်းထားလိုက်ကာ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာ ညွှန်ကြားသည့်အတိုင်းသာ ကြိုးကြိုးစားစား လိုက်နာအားထုတ်ခဲ့၏။ ၁၅ ရက်လောက် ရသောအခါတွင် အထိုက်အလျောက် အသိကလေးတွေ တဖြည်းဖြည်း ပို၍ပို၍ ရှင်းလာ၏။ အသိပို၍ ရှင်းလာသည်နှင့်အမျှ

လက်တွေ့တွင် ဝမ်းဗိုက်ကိုရှုမှတ်ခြင်းဖြင့် တရားတွေ့နိုင်ပါ့မလား ဟူသော သံသယသည်လည်း တစတစဖြင့် လုံးဝလွင့်စင်သွားတော့၏။ ထိုအချိန်တွင် သဒ္ဓါတရားများလည်း အလွန်ထက်သန်အားကောင်းနေလေရာ ဘုန်းကြီးမှန်လျှင် ပရိယတ္တိအပြင် ပဋိပတ္တိလုပ်ငန်း မလုပ်ပါက ဘုန်းကြီးဘဝ၏အဓိပ္ပာယ် မပြည့်စုံနိုင်ဟု ကောက်ချက်ချမိသည်အထိပင် ဖြစ်လာ၏။ ဤအသိအမြင်အယူအဆသည် အရှင်ဇနက၏ ဘာဝနာမယဉာဏ်မှ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းဖြစ်၏။

တရားပြဆရာတော်၏ကဏ္ဍ တရားအားထုတ်ရာတွင် ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာ၏ တရားအတွေ့အကြုံ ကြွယ်ဝမှု၊ စေ့စေ့စပ်စပ် ညွှန်ကြားမှု၊ ပြုပြင်ပေးမှု၊ တိုက်တွန်းမှုနှင့် အားပေးမှုတို့သည် ယောဂီ၏ တရားလမ်းမှန်ရေးနှင့် တိုးတက်ရေးအတွက် မရှိမဖြစ်သော လိုအပ်ချက်များဖြစ်ကြောင်း အရှင်ဇနက အားထုတ်ရင်း သဘောပေါက်လာ၏။

အရှင်ဇနကတို့၏ တရားပြဆရာသည် ပရိယတ်၊ ပဋိပတ်အရည်အချင်းပြည့်စုံ၏။ သိက္ခာသုံးပါးကို လိုလား၏၊ ရိုးဖြောင့်၏၊ စိတ်ရှည်၏၊ သည်းခံစိတ်ရှိ၏၊ တရားပြသည့်အခါ ပြုံးပြုံး ပြုံးပြုံးနှင့် တိုက်တွန်းအားပေးတတ်၏။ မည်သည့်အခါမျှ စကားမာမာ ပြောသံကို မကြားရပေ။ အချိုးမကျသော ယောဂီတို့ကြောင့် စိတ်အခန့်မသင့်လျှင် မျက်နှာပျက်ရုံမျှလောက်သာ ဖြစ်၏။ ဆရာတော် အပြင်းထန်ဆုံးပြောသော စကားများမှာ “အရှင်ဘုရားဟာ မဟုတ်သေးပါဘူး၊” “အရှင်ဘုရား မဟန်သေးပါဘူး၊” ဟူသော စကားမျှသာဖြစ်၏။ ထိုထက်ပိုသည်ကို အရှင်ဇနက သိရသလောက် မည်သည့်အခါမျှ မတွေ့ရဘူးပေ။ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာ၏ ဖြောင့်မတ်မှုနှင့် သည်းခံမှုတို့သည် ယောဂီတရားတိုးတက်ရေးအတွက် ကြီးမားသော အထောက်အပံ့ကြီးများဖြစ်ကြသည်ဟု အရှင်ဇနက သဘောပေါက်လာ၏။

တရားစွမ်းပကား လွန်ထင်ရှား တလခွဲမျှ အားထုတ်မိသောအခါ
တရား၏စွမ်းရည်သတ္တိကို ထင်ထင်
ရှားရှား တွေ့လာရသည်။ အရှင်ဇနကသည် တရားအား မထုတ်မီ ၂
နှစ်လောက်က ဆေးစားမှားသဖြင့် အိပ်ပျော်ရန် လွန်စွာဂရုစိုက်ရ၏။
အိပ်ချိန်လွန်လျှင် အိပ်မပျော်တတ်။ အိပ်မပျော်လျှင် ခေါင်းနောက်ခြင်း၊
မူးခြင်း၊ နှမ်းနယ်ခြင်း၊ နုံးချည့်ခြင်းတို့ကို ခံစားရ၏။ ယခုမူ အိပ်မပျော်
မည်ကိုလည်း မစိုးရိမ်ရ၊ အိပ်ပျော်ရန် ကြိုးစားဖို့လည်းမလို၊ မအိပ်၍
လည်း မည်သို့မျှ ထိခိုက်မှုမရှိ၊ လန်းဆန်း ကြည်လင်လျက်သာ ရှိနေ
သည်။ အိပ်ချင်စိတ်မရှိသဖြင့် သုံးညတိုင်တိုင်မအိပ်ဘဲ ဆက်တိုက်
အားထုတ်ကြည့်ရာ ကျန်းမာလန်းဆန်းလျက်ရှိသည်ကိုသာ တွေ့ရ၏။
ဦးခေါင်းလည်း ကြည်လင်နေ၍ ခန္ဓာကိုယ်လည်း ပေါ့ပါးလန်းဆန်း
နေသည်။ တရားတော်၏ ထက်လှသော စွမ်းပကားပါပေတည်း။

သုံးလမျှ အားထုတ်မိသောအခါ အရှင်ဇနကသည် သူ ကြိုးစား
မှု၏ရလဒ်ကို သိရှိရကာ အကျေနပ်ကြီး ကျေနပ်သဖြင့် လူသစ် စိတ်သစ်
လိုဖြစ်လျက် ရဟန်းဖြစ်ရကျိုး၊ တရားအားထုတ်ရကျိုးနပ်သည်ဟု
လွန်စွာဝမ်းသာအားရ ဖြစ်နေသည်။ စတုတ္ထလဘက်သို့ ကူးမိသော
အခါ လုံ့လဝီရိယကို တဖြည်းဖြည်းလျှော့ချကာ အားထုတ်စဉ်က
တွေ့သိခံစားခဲ့ရသည်များကို ကျမ်းဂန်နှင့် တိုက်ဆိုင် ညှိနှိုင်း၍ ကြည့်
သည်။ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာများ တရားပြရာသို့ သွားရောက်နားထောင်ကာ
လေ့လာ နည်းယူသည်။ ဟောကြားသော တရားများကိုလည်း များစွာ
နားယူခဲ့လေသည်။

ပါဠိပဋိပသောကေ သာသနာရိပ်သာ၌ လေးလကျော်မျှ တရားအား
ထုတ်ခြင်း၊ တရားဗဟုသုတ ဆည်းပူးခြင်းများ
ကို ပြုပြီးသောအခါ ၁၃၁၅ ခု (၁၉၅၃ ခုနှစ်) နတ်တော်လတွင် ဆဋ္ဌ

၉၆

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

သံဂါယနာ ဝန်ဆောင်သံဃအဖွဲ့ အတွင်းရေးမှူးဆရာတော်၏ တိုက်တွန်းချက်ကို လေးစားသောအားဖြင့် ဆဋ္ဌသံဂါယနာတင်မည့် ပါဠိကျမ်းစာများ သုတ်သင်တည်းဖြတ်ရေး အဖွဲ့ဖြစ်သော ပါဠိပဋိဝိသောဓကအဖွဲ့၌ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ရသည်။ ထိုသို့ ဆောင်ရွက်ရင်းပင် ပါဠိပဋိဝိသောဓကအဖွဲ့ဝင် ဆရာတော်တပါးဖြစ်သော ပုသိမ်မြို့ မြောင်းမြကျောင်းဆရာတော် အရှင်ဓမ္မာနန္ဒထံ၌ ယခင် သင်လက်စရှိသော အင်္ဂလိပ်ဘာသာကို သင်ယူခွင့် ရရှိပြန်သည်။ ၁၃၁၆ ခုနှစ် ဝါဆိုဦးတွင် မန္တလေးမြို့ ဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်သို့ပြန်ကြွ၍ ပါဠိတက္ကသိုလ် ကထိက တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ရပြန်သည်။

၁၃၁၆ ခုနှစ်၊ နတ်တော်လ (၁၉၅၄ ခု၊ ဒီဇင်ဘာလ)၌ နိုင်ငံတော်ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့က ပင့်ပြန်သဖြင့် ကမ္ဘာအေး ဇမ္ဗူဒီပကျောင်းဆောင်၌ သီတင်းသုံးကာ ပါဠိပဋိဝိသောဓကတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ရပြန်သည်။

အရှင်ဇနကမှ မိုးကျသောအခါ မန္တလေးသို့ပြန်၍ နယုန်
အရှင်ဇနကာဘိဝံသသို့ လ၌ ကျင်းပသော သကျသီဟစာမေးပွဲ
 တွင် ဖြေဆိုရန်ကျန်ရှိနေသေးသော
အဋ္ဌသာလိနီအဋ္ဌကထာကို ဖြေဆိုအောင်မြင်ပြီးနောက် သကျသီဟ
 စာမေးပွဲ ဘွဲ့နှင်းသဘင်၌ **အရှင်ဇနကာဘိဝံသ ပရိယတ္တိသာသန**
ဟိတ ဓမ္မာစရိယ ဘွဲ့တံဆိပ်ကို ခံယူရလေသည်။

ထို့နောက် ဆရာတော်များ၏ခွင့်ပြုချက်အရ ရန်ကုန်သို့ ကြွ၍ ခေတ်ပညာရပ်များကို ဘာသာစုံလေ့လာဆည်းပူးခွင့် ရလေသည်။ မဟာဗန္ဓုလလမ်းနှင့် မဟာဗန္ဓုလပန်းခြံလမ်းထောင့်၌ရှိသော ခရစ်ယာန်ဘုရားရှိခိုးကျောင်း၌ အကြီးအကဲဖြစ်သူ အမေရိကန် အမျိုးသားကြီး တဦးထံတွင် သမ္မာကျမ်းစာ (Bible) ကို သင်ယူရင်း အင်္ဂလိပ် စကားပြောလေ့ကျင့်ရန်လည်း အခွင့်သာခဲ့လေသည်။

သီဟိုဠ်နိုင်ငံသို့ ကြွခြင်း အရှင်ဇနကသည် ၁၃၁၉ ခုနှစ်၊ နယုန်လ (၁၉၅၇ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ) တွင် သီဟိုဠ် (သီရိလင်္ကာ) နိုင်ငံသို့ ကြွ၍ ကိုလံဘိုမြို့ မဟာဝိသုဒ္ဓါရာမတိုက်၌ သီတင်းသုံးလျက် အင်္ဂလိပ်ဘာသာ၊ သက္ကတနှင့် အခြားသော ခေတ်ပညာရပ်များကို လေ့လာဆည်းပူးခဲ့၏။ သီဟိုဠ်ဘာသာနှင့် ဟိန္ဒူဘာသာတို့ကိုလည်း အတော်အသင့် သင်ယူလေ့လာခဲ့သည်။ သီဟိုဠ်နိုင်ငံ၏ ဘာသာရေး၊ လူမှုရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှု ထုံးတမ်းစေ့စပ်တို့ကိုလည်း တစေ့တစောင်းလေ့လာခဲ့သည်။ သီဟိုဠ်နိုင်ငံ၌နေစဉ် သွားရင်းဟန်လွှဲ သဘောဖြင့် လန်ဒန်တက္ကသိုလ်မှ ကျင်းပသော G.C.E (A) Level စာမေးပွဲကို ဝင်ရောက်ဖြေဆိုရာ ဘာသာရပ်အချို့ အောင်မြင်၍ မြန်မာပြည်သို့ ပြန်ရောက်သောအခါ အချို့သော ဘာသာရပ်များကို ဖြေဆိုအောင်မြင်ခဲ့သည်။

တက္ကသိုလ်ကထိကအဖြစ် အရှင်ဇနကသည် သီဟိုဠ်နိုင်ငံ၌ ၆ နှစ်တာ **မဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့** မှု သီတင်းသုံးခဲ့သည့် အတောအတွင်း မကြာခဏ ကျန်းမာရေးချို့တဲ့ခဲ့၏။ နှစ်ကြိမ်တိုင်တိုင် ဆေးရုံသို့တက်ခဲ့ရ၏။ ထို့ကြောင့် သီဟိုဠ်နိုင်ငံတော် အစိုးရက အသစ်တည်ထောင်သော ဝိဇ္ဇာဒေယတက္ကသိုလ်၌ အဘိဓမ္မာကထိကအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရန် တက္ကသိုလ်အဓိပတိ၏ ကမ်းလှမ်းချက်ကို ကျန်းမာရေးမကောင်းသဖြင့် မဆောင်ရွက်နိုင်သည်ကို ဝမ်းနည်းပါကြောင်း ပြောရ၏။

စတုတ္ထ ဆယ်စုနှစ် (၁၉၅၈-၁၉၆၇)

မြန်မာနိုင်ငံသို့ ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားသည် သီရိလင်္ကာနိုင်ငံတွင် **ပြန်ကြွလာခြင်း** ၆ နှစ်ကြာ သီတင်းသုံးပြီးနောက် ၁၉၆၃ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် မြန်မာပြည်သို့ ပြန်ကြွလာပါ

၉၈

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

သည်။ သို့သော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံသို့ တိုက်ရိုက်မကြွဘဲ အိန္ဒိယပြည်၌ ဗုဒ္ဓဘာသာဆိုင်ရာဌာနများကို ကြည်ညိုလှ လေ့လာလိုသဖြင့် အိန္ဒိယ၌ ရောက်သင့်ရောက်ထိုက်သည့် ဌာနများသို့ သွားရောက် လေ့လာပြီးမှ မြန်မာပြည်သို့ ဇွန်လတွင် ပြန်ရောက်လေသည်။

ဘာရတနိုင်ငံတော် ဘာရတ် ဟု အိန္ဒိယသားတို့ ခေါ်ဝေါ်ကြ၍ ဘာရတဟု အများနားလည်ထားသော အိန္ဒိယ ပြည်၌ မြတ်စွာဘုရား၏ မယ်တော် ခမည်းတော်တို့ နေထိုင်ရာ ကပ္ပိလ ဝတ်ပြည်နေရာ (ယခုအခေါ်တော ဟိလဝ)၊ ဖွားတော်မူရာလုမ္ဗိနီဥယျာဉ်၊ ဒုက္ကရစရိယာကျင့်တော်မူရာ ဥရုဝေလတော၊ သုဇာတာ သူဌေးသမီး ဃနာနို့ဆွမ်းကပ်သည့်နေရာ၊ ရွှေခွက်မျှောရာ နေရဉ္စရာမြစ်၊ ဘုရား ဖြစ်တော်မူရာ ဗုဒ္ဓဂါယာ မဟာဗောဓိညောင်ပင်၊ ဗာရာဏသီမြို့တော်၊ မြို့တော်၏ မြောက်ဘက် ၆ မိုင်ခန့်အကွာ မိဂဒါဝုန်တော (ယခုအခေါ် ဆာရနယ်)၊ ဓမ္မစကြာစေတီ တော်၊ ရာဇဂြိုဟ်မြို့၊ နာလန္ဒကျောင်းတော်၊ ပါဠိပုတ်မြို့ (ယခုအခေါ် ပတ္တနား)၊ မြတ်စွာဘုရား သတ္တမဝါ၌ တာဝတိံသာနတ်ပြည်တွင် တဝါတွင်းလုံး အဘိဓမ္မာဒေသနာတော် ဟောကြားပြီးလျှင် သီတင်းကျွတ်လ၌ လူ့ပြည်သို့ ဆင်းကြွရာနေရာ သင်္ကဿနဂိုရ်မြို့၊ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံရာ မလ္လာမင်းတို့၏ အင်ကြင်းဥယျာဉ်၊ သာဝတ္ထိ ပြည်၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်စသော ဗုဒ္ဓနှင့် ပတ်သက်သည့် နေရာ ဌာနများသို့လည်းကောင်း၊ နယူးဒေလီ၊ ဘိုပေါလ်၊ ဆန်ချီ၊ အဂျန်တာ၊ အယ်လိုရာ၊ အောရန်ဇာတ်၊ ဘုံဘော၊ ပူးနား၊ မဒရပ်၊ ဘန်ဂလို၊ မိုက်စိုး၊ ကာလကတ္တားစသော ထင်ရှားရာ နေရာများသို့လည်းကောင်း သွားရောက်လည်ပတ် လေ့လာခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က အိန္ဒိယ၌ လာရောက် ပညာသင်ကြားနေသော ကမ္ဘောဒီးယား ကျောင်းသားကြီးတယောက်က ရက်ပေါင်းများစွာ နေရာအမျိုးမျိုးသို့

လိုက်ပို့သဖြင့် တော်တော်နဲ့အောင် ရောက်ခဲ့ရသည်။ ထိုကမ္ဘောဒီးယား
ကျောင်းသားကြီး၏ ကျေးဇူးကို အရှင်ဇနက မည်သည့်အခါမျှ မမေ့ပါ။

အမိမြန်မာပြည်သို့ ပြန်ရောက်လေပြီ အရှင်ဇနကသည် ၁၉၆၃ ခုနှစ် ဇွန်လတွင်
မြန်မာပြည်သို့ ပြန်ရောက်လေသည်။ ပြန်
ရောက်သောအခါ ကျန်းကျန်းမာမာဖြင့်
မြန်မာပြည်သို့ ပြန်ရောက်ပြီဖြစ်ကြောင်း မိဘဆွေမျိုးများ သိကြစေရန်
တောင်တွင်းကြီးမြို့ ပျဉ်းမရွာသို့ကြွ၍ ရက်အနည်းငယ်မျှ သီတင်းသုံး
နေထိုင်လေသည်။ ရက်တပတ်လောက် နေပြီးသောအခါ ကျန်းမာရေး
အတွက် အနားယူသောသဘောဖြင့် နိုင်ငံတော် ဗုဒ္ဓသာသနအဖွဲ့က ပင့်
လျှောက်သည်ကို လက်ခံ၍ ရန်ကုန်မြို့သို့ ပြန်ကြွပြီးလျှင် ကမ္ဘာအေး
ဇမ္ဗူဒီပကျောင်းဆောင်တွင် သီတင်းသုံးလျက် ပါဠိကျမ်းဂန် သုတ်သင်
ရေးအဖွဲ့တွင် ပါဝင်၍ သာသနာ့ကိစ္စကို ဆောင်ရွက်ရပြန်ပါသည်။
ထိုအချိန်တွင် သိက္ခာတော် ၁၅ ဝါ ရှိပေပြီ။

မဟာဋီကာနိဿယ နိဒါန်းပြုစုခြင်း ထိုသို့ သာသနာ့တာဝန်ကို ဆောင်ရွက်နေစဉ်
ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက
ဆရာတော်ဘုရားကြီး ပြုစုသော **ဝိသုဒ္ဓိမဂ်**

မဟာဋီကာနိဿယကျမ်းအတွက် နိဒါန်းရေးသားရန် အရှင်ဇနကအား
တာဝန်ပေးတော်မူလေသည်။ အရှင်ဇနကသည် စာမျက်နှာ ၄၂ မျက်နှာ
ရှိသော နိဒါန်းကို ရေးသား၍ သာသနာတော် ၂၅၀၁ ခုနှစ်၊ မြန်မာ
၁၃၂၈ ခုနှစ်၊ နှစ်ဆန်း ၁ ရက်(၁၈၊ ၄၊ ၁၉၆၆) နေ့၌ ဆရာတော်ဘုရား
ကြီးအား ဆက်ကပ်လေသည်။

ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အယူအဆ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် အရှင်ဇနက
ဆက်ကပ်သော စာမျက်နှာ ၄၂ မျက်နှာရှိ
နိဒါန်းရှည်ကြီးကို အချိန်ယူ၍ကြည့်ရှုတော်

မူ၏။ နိဒါန်းအဆုံး၌ ‘အရှင်ဇနကာဘိဝံသ၊ ဇမ္ဗူဒီပကျောင်းဆောင်၊ ကမ္ဘာအေးကုန်းမြေ’ ဟု တွေ့ရသောအခါ သာသနာရိပ်သာမှ အနီးနေ တပည့်ရဟန်းတပါးကိုခေါ်၍ နိဒါန်းစာမူကိုပေးပြီးလျှင် ‘ဦးဇနက ဆီသွားချေ၊ ကိုယ့်မှာ တကယ်ရှိတဲ့ဂုဏ်ထူး၊ ဘွဲ့ထူးဆိုတာ အသုံးပြု ရတယ်၊ ဒါမှကိုယ့်စာကို လူလေးစားတယ်လို့ပြောပြီး နိဒါန်းအဆုံးမှာ သူရထားတဲ့ဘွဲ့ထူး၊ ဂုဏ်ထူးထည့်ရေးပါစေ’ ဟု မိန့်ကြားပြီးလျှင် အရှင်ဇနကထံသို့ လွှတ်လိုက်လေသည်။ အရှင်ဇနကသည် ဆရာတော် ဘုရားကြီး မိန့်ကြားသည့်အတိုင်း ‘အရှင်ဇနကာဘိဝံသ၊ ပရိယတ္တိ သာသနဟိတဓမ္မာစရိယ၊ သာသနဓဇေဝီရိပဝရဓမ္မာစရိယ’ ဟု နိဒါန်း အောက်၌ ပြင်ရေးပြီးလျှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံ ပြန်၍ ဆက်ကပ် လိုက်လေသည်။ အရှင်ဇနကသည် နောင်တွင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အယူအဆမှန်ကန်ကြောင်းကို ကိုယ်တွေ့ကြုံရလေသည်။

နိဒါန်းပါ မှတ်သားဖွယ်အချို့ ထိုနိဒါန်းတွင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်
သည် အောက်ပါအတိုင်း ရေးသား
ထားသည်ကို ဖတ်ရှုရပါသည်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာတော်ကြီး၏ ပဓာနပန်းတိုင် ဖြစ်
သော မင်္ဂလိကဗိမ္ဗာန်ရရှိရန် ဟောကြားလမ်းညွှန်ထား
သော ဘုရားဟော မုခပါဌ်တော်တို့သည် ဘုရားရှင်လက်
ထက်နှင့် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီးနောက် နှစ်ရာပေါင်းအတန်
ကြာသည်တိုင်အောင် ကြားနာခြင်းဖြင့် ပဋိပတ်လမ်းမှန်
ကို ကျင့်ကြံကြ၏။ သို့ရာတွင် သာသနာတော်နှစ် ကြာ
လာသောအခါ တဖြည်းဖြည်း လူတို့သန္တာန်၌ သတိပညာ
များ အားနည်းလာကြသည်။ ထို့ကြောင့် ရှေးဆရာတော်
တို့သည် ဝိသုဒ္ဓိကထာ၊ အရိယဝံသကထာ၊ ဝိမုတ္တိမဂ္ဂ

ဟူသော ပဋိပတ်ကျမ်းတို့ကို ပြုစုစီရင်တော်မူခဲ့ကြသည်။
 ထိုကျမ်းတို့နောက် ပြည့်စုံလုံလောက်စေရန် အရှင်မဟာ
 ဗုဒ္ဓဃောသမထေရ်သည် နိကာယ်ငါးရပ် ပိဋကတ်သုံးပုံမှ
 ကျင့်ကြံနည်းများကို အဆီအနှစ်ထုတ်၍ သာသနာတော်
 နှစ် ၉၇၃ (ခရစ်နှစ် ၄၂၉) ခုနှစ်တွင် **“ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်း”**
 ဟူ၍ ရေးသားပြုစုတော်မူခဲ့ပါသည်။ **ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်း**ကို
 အရှင်သံဃပါလမထေရ်က တောင်းပန်သောကြောင့်
 အရှင်ဗုဒ္ဓဃောသဆရာတော်သည် မဟာဝိဟာရ ကျောင်း
 တိုက်၏တောင်ဘက် ပဓာနဃရပရိဝုဏ်တွင် မဟာ
 နိဂမသာမိမည်သော ဒါယကာ၏ပြာဿဒ်၌ သီတင်းသုံး
 လျက် ရေးသားစီရင်တော်မူသည်။

စီရင်ခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်အကျိုးကို အရှင် ဗုဒ္ဓ
 ဃောသဆရာတော်ကိုယ်တိုင် ဖြေရှင်းထားပုံမှာ- မြတ်စွာ
 ဘုရား၏ သာသနာတော်၌ အလွန်ရဲခဲသော ရှင်ရဟန်း
 အဖြစ် ရကုန်ပြီး၍ သီလစသည်တို့ဖြင့် ရေတွက်သိမ်းယူ
 အပ်သော ဘေးကင်းသော ဖြောင့်မတ်သော နိဗ္ဗာန်သို့
 (ရောက်ကြောင်းအကျင့်)လမ်းကို မှန်ကန်စွာ မသိကုန်
 သောယောဂီတို့သည် ဤသာသနာတော်၌ စင်ကြယ်
 သောနိဗ္ဗာန်ကို အလိုရှိကြကုန်၍ အားထုတ်ပါကုန်သော်
 လည်း စင်ကြယ်သော နိဗ္ဗာန်ကို မရကြကုန်၊ ထိုသို့သော
 ယောဂီတို့အား နှစ်သိမ့်ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို ဖြစ်စေနိုင်သော
 ကောင်းစွာစင်ကြယ်သည့် အဆုံးအဖြတ်တို့နှင့် ပြည့်စုံ
 သော မဟာဝိဟာရဝါသီ မထေရ်မြတ်တို့၏ ဟောနည်း
 (သင်ကြားနည်း)ကို မှီ၍ **ဝိသုဒ္ဓိမဂ်** (နိဗ္ဗာန်ရောက်

ကြောင်းအကျင့်လမ်း) ကို မှန်ကန်စွာ သိခြင်းအကျိုးငှာ ရည်ရွယ်၍ ပြုစီရင်အပ်သည်ဟု မိန့်ဆိုထားလေသည်

ဝိမုတ္တိမဂ္ဂကျမ်း အရှင်ဥပတိဿမထေရ် ပြုစုသော

ဝိမုတ္တိမဂ္ဂ မည်သော ကျမ်းသည်

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်းထက် ရှေးကျ၍ **ဝိသုဒ္ဓိမဂ်**လောက် ပြည့်စုံခြင်းမရှိဘဲ အသုံးနည်း၊ အသိ နည်းသောကျမ်း ဖြစ်၍ တိမ်မြုပ်နေ၏။ သို့သော် သာသနာတော်နှစ် ၁၀၄၈၊ ခရစ်နှစ် ၅၀၄ ခုနှစ်တွင် သံဃပါလရဟန်းတော် တရုတ်ဘာသာသို့ ပြန်ဆိုထားသော စာမူကားရှိပါသေး ၏။ သာသနာတော်နှစ် ၂၄၈၀ ခရစ်နှစ် ၁၉၃၆ ခုနှစ်၌ ဂျပန်ရဟန်းတော် အရှင်ဧဟရ အကူအညီဖြင့် သီရိ လင်္ကာနိုင်ငံသား (သီဟိုဠ်သား) သောမနှင့် ခေမိန္ဒတို့ သည် (ရဟန်းမဖြစ်မီက) တရုတ်ဘာသာမှ အင်္ဂလိပ် ဘာသာသို့ ပြန်ဆိုခဲ့ပါသည်။ သာသနာတော်နှစ် ၂၅၀၇၊ ခရစ်နှစ် ၁၉၆၃ ခုနှစ်တွင် ထို အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန် ဝိမုတ္တိမဂ္ဂကျမ်းကို သီရိလင်္ကာနိုင်ငံ၌ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့ လေသည်။

အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသမထေရ် စီရင်သော ကျမ်း သည် အလွန်ကျယ်ပြန့်သော နိကာယ်ငါးရပ်ကို ခြုံမိ ငုံမိအောင် အလွန်နက်နဲသောဉာဏ်ဖြင့် ပြုစီရင်ထား သော ကျမ်းဖြစ်သောကြောင့် ဉာဏ်မထက်မြက်သော နောင်လာနောက်သားတို့အတွက် **ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာ ဋီကာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စုဋ္ဌဋီကာနှင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ဂဏ္ဍိပုဒ်** တို့ကို ပါဠိဘာသာဖြင့်ဖွင့်ဆို ရေးသားခဲ့ကြ၏။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စူဠဋီကာ **ဝိသုဒ္ဓိမဂ်စူဠဋီကာသည်**
 ပေစာအဖြစ်ဖြင့်သာ တည်ရှိ
 ပြီး ရှာဖွေ၍လည်းမရနိုင်ပေ။ ယင်း စူဠဋီကာကို နိုင်ငံ
 ခြားသားမထေရ်တို့ စီရင်ကြသည်ဟု ထင်ရသော်
 လည်း မသေချာလှပေ။ လယ်တီဆရာတော် ဘုရား
 ကြီးက တောင်ဖီလာဆရာတော် ပြုစုသည်ဟု မိန့်ဆို
 သော်လည်း တောင်ဖီလာပြုစုသော ကျမ်းစာရင်းတွင်
 မပါရှိပေ။ တချို့ပညာရှင်များက **စူဠဋီကာနှင့် ဂဏ္ဍိပဒ**
 တို့သည် တကျမ်းတည်းဟု ယူဆကြ၏။ သို့သော်
 ပြည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ **ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နိဿယ**
 ကျမ်းအရ တကျမ်းစီဟု သိရသည်။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် **ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ဂဏ္ဍိပဒ** ကျမ်းသည်
ဂဏ္ဍိပဒကျမ်း မြန်မာပြည်ဖြစ် ပါဠိကျမ်းငယ်
 တစောင်ဖြစ်၍ စာမျက်နှာ ၈၀
 ခန့် ပါရှိသည်။ ကျမ်းဆရာအမည်ကိုကား မသိရပေ။
 ထိုကျမ်းကို ပိဋကတ်တော်သမိုင်းတွင် ပုခန်းကြီးမြို့
 ပုဗ္ဗာရုံကျောင်းဆရာတော် အရှင်သာရဒဿီ ပြုစု
 ကြောင်းနှင့် မစ္စအမ်အိတ်(ချ်)ဘို့ ကလည်း မြန်မာနိုင်ငံ
 ပါဠိစာပေ သမိုင်းကျမ်းတွင် ထောက်ခံထားသည်။
 ၁၉၅၄ ခုနှစ်တွင် ပုံနှိပ်သည့် သီဟိုဠ်မူ **ဝိသုဒ္ဓိမဂ်**
ဂဏ္ဍိပဒကျမ်း၌လည်း ဖော်ပြထားသည်။

အထက်တွင် ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း **ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ဂဏ္ဍိ**
ပဒကျမ်းကို အရှင်သာရဒဿီ ပြုစုကြောင်းလက်ခံနိုင်
 လျှင် ထိုအရှင်သည် သက္ကရာဇ် ၁၀၇၆ (သာသနာ ၂၂၅၈)

ခုနှစ်တွင် ရတနာပုရအဝမြို့၌ နန်းတက်သော မှန်နန်းဆင်
ဖြူရှင် တနင်္ဂနွေမင်း လက်ထက်တော်တွင် ပေါ်ထွန်းသော
ပညာရှိမထေရ်တပါးဖြစ်၍ ကျမ်း၏ ခေတ်ကို ခရစ် ၈
ရာစု (သာသနာ ၂၃ ရာစု) စောစောပိုင်းဟု ခန့်မှန်းနိုင်ပေ
သည်။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကို ဖွင့်ဆိုသောကျမ်း
ပရမတ္ထမဉ္ဇူသာ များအနက် **ပရမတ္ထမဉ္ဇူသာ**
ဋီကာသည် အပြည့်စုံဆုံးကျမ်း
ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ဤဋီကာလောက် မပြည့်စုံသော
အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သည့် ဋီကာတစောင်ကို **စူဠဋီကာ**
ဟု ခေါ်စမှတ်ပြုကြ၍ ဤဋီကာကို **မဟာဋီကာ** ဟု
ခေါ်စမှတ် ပြုကြသည်။ ဤဋီကာကို ပြုစီရင်သူမှာ
အာစရိယဓမ္မပါလဟု ထင်ရှားသော အိန္ဒိယတောင်ပိုင်း
သား အရှင်ဓမ္မပါလဆရာတော်ပင်ဖြစ်သည်။ ထိုဆရာ
တော် ပြုစုကြောင်းကို “ဗဒရတိတ္ထဝိဟာရဝါသိနာ
အာစရိယ ဓမ္မပါလတ္ထေရေန ကတာ ပရမတ္ထမဉ္ဇူသာ
နာမ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂမဟာဋီကာ သမတ္တာ” ဟူသော မဟာ
ဋီကာနိဂုံး စကားအရ သိရပေသည်။

ဆရာတော် ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာကျမ်းကို ပြုစုသူ
အရှင်ဓမ္မပါလ အရှင် ဓမ္မပါလကိုအချို့ပညာရှင်များက
အိန္ဒိယမြောက်ပိုင်း ရာဇဂြိုဟ်မြို့အနီးမှ
နာလန္ဒကျောင်းကို အုပ်ချုပ်သော ကျောင်းအုပ်ဆရာတော်
မဟာယာနဂိုဏ်းသား အရှင်ဓမ္မပါလနှင့် မှားယွင်း ပြောဆို
မိတတ်ကြသည်။ စင်စစ်မူ အာစရိယဓမ္မပါလသည်
နာလန္ဒကျောင်းနှင့် လုံးဝမပတ်သက်ပါ။

မွေးဖွားရာအရပ် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာ ကျမ်းပြုစုသူ

အာစရိယ ဓမ္မပါလမထေရ်၏ ဖွားရာ ဇာတိမှာ ကပ္ပိပုရမြို့ဖြစ်ကြောင်းကို သာသနာတော်နှစ် ၁၁၈၄ (ခရစ်နှစ် ၆၄၀) ခုနှစ်တွင် ကပ္ပိပုရသို့ ဗုဒ္ဓတရား တော်လေ့လာရေးအတွက် ကြွရောက်လာသော တရုတ် ရဟန်းတော် ရွှင်ကျဲ့၏ မှတ်တမ်းအရ သိရပေသည်။ ကပ္ပိပုရမြို့မှာ အိန္ဒိယပြည်တောင်ပိုင်း မဒရပ်မြို့၏ အနောက်တောင်ဘက် ၄၅ မိုင်အကွာတွင် ယခုအခါကွန်ဂျီ ဗရံ (Conjivaram) ဟု ခေါ်သောမြို့ပင် ဖြစ်သည်။ ရွှင်ကျဲ့ ကပ္ပိပုရသို့ ရောက်စဉ်က ကပ္ပိပုရသည် အရှင်ဓမ္မပါလ မွေးဖွားရာဇာတိမြို့ ဖြစ်သည်ဟု ထိုမြို့သား ရဟန်းတော် များကပြောဆိုကြောင်းဖြင့် ရွှင်ကျဲ့၏မှတ်တမ်း၌ ဖော်ပြ ထားသည်။

အယူအဆမတူကြ အချို့သော သုတေသနပညာရှင် တို့ကမူ ကပ္ပိပုရဖွား အရှင်ဓမ္မပါလ သည် မဟာဋီကာကျမ်းပြု အရှင်ဓမ္မပါလမဟုတ်၊ နာလန္ဒ တက္ကသိုလ်ကျောင်းအုပ် မဟာယာနဂိုဏ်းသား အရှင်ဓမ္မ ပါလဖြစ်သည်ဟု ယူဆကြသည်။ ယင်းသို့ ယူဆကြခြင်း မှာ ရွှင်ကျဲ့၏ မှတ်တမ်းတွင် “ဗောဓိသတ္တဓမ္မပါလ” ဟု မဟာယာနဂိုဏ်းသုံး ‘ဗောဓိသတ္တ’ စကားလုံးကို တွေ့ရ သောကြောင့် ဖြစ်ဟန်တူလေသည်။ ထိုသို့ ယူဆသော ကြောင့်ပင် တရုတ်ရဟန်းတော်ဟိုလီက သူ၏ ရွှင်ကျဲ့ အတ္ထုပ္ပတ္တိတွင် သဒ္ဓဝိဇ္ဇာသံယုတ္တကျမ်း၊ ဝိညတ္တိမတ္တ သိဒ္ဓိကျမ်း၊ ဟေတုဝိဇ္ဇာကျမ်းစသော မဟာယာနကျမ်း

များကို ကမ္ဘိပုရဗ္ဗာ အရှင်ဓမ္မပါလ၏ လက်ရာများအဖြစ် ဖော်ပြမှားမိလေသည်။ စင်စစ်မှာ ကမ္ဘိပုရ အရှင်ဓမ္မပါလ မည်သည့်ကျမ်းများ ပြုစီရင်ကြောင်းကို ရွှင်ကျဲ့၏ မှတ်တမ်းများတွင် ဖော်ပြထားခြင်း မရှိပေ။

ရိုးစီးဒေဗဇ်၏ ပါဠိပညာရှင် ပါမောက္ခရိုးစီးဒေဗဇ်
အယူအဆ ကမူ အထက်ပါ အယူအဆကို လက်

မခံပေ။ သူက ဘာသာရေးနှင့် ကျင့်
ဝတ်ဆိုင်ရာ စွယ်စုံကျမ်း (Encyclopaedia of Religion
and Ethics) အတွဲ ၄၊ စာမျက်နှာ ၇၀၁၂-တွင် အောက်ပါ
အတိုင်း ရှင်းပြထားလေသည်။

“ရွှင်ကျဲ့သည် (ဓမ္မပါလအမည်တွင်) ဗောဓိသတ္တ
ဟူသော စကားလုံးကို ထည့်ထားလေသည်။ ယင်းသို့
ထည့်ခြင်းမှာ (ကမ္ဘိပုရ ရဟန်းတို့ပြောသော) ဤ
အကြောင်းအရာသည် အိန္ဒိယပြည်မြောက်ပိုင်းရှိ
နာလန္ဒတက္ကသိုလ်တွင် ခရစ်နှစ် ၆ ရာစုအကုန်
လောက်က ထင်ရှားခဲ့သော သူ့ဆရာ ဆရာ (နာလန္ဒ
အရှင်ဓမ္မပါလ)၏ အကြောင်းဖြစ်သည်ဟု ပြလို၍ပင်။
မဟာယာနဂိုဏ်းသားတို့သည် ဗောဓိသတ္တဟူသော
ဂုဏ်ပုဒ်ကို အသုံးပြုလေ့ရှိကြသည့်အလျောက် (မဟာ
ယာနဂိုဏ်းသား တယောက် ဖြစ်သော) ရွှင်ကျဲ့လည်း
ဤဂုဏ်ပုဒ်ကို (သူ့ဆရာ ဆရာအတွက်) အသုံးပြုပေ
လိမ့်မည်။ ဤသည်မှာ သဘာဝပင်ဖြစ်၏။ သို့သော်
လည်း ကမ္ဘိပုရရဟန်းတော်များက သူတို့၏ ကျော်
ကြားသော (ထေရဝါဒ ဂိုဏ်းသား) အရှင်ဓမ္မပါလ

အကြောင်းပြောပြရာတွင် ထိုအရှင်၏ အကြောင်းကို မသိဘူးသေးသော ရွှင်ကျံ့က အမှတ်မှား အသုံးမှား သွားသည်ဆိုသော အချက်က ပို၍ဖြစ်နိုင်ပေသည်”

အခြားအကြောင်း ကဗ္ဗိပုရမြို့သား အရှင်ဓမ္မပါလ သည် နာလန္ဒ တက္ကသိုလ်မှ အရှင်ဓမ္မပါလ ဖြစ်နိုင်ဖွယ်မရှိသော အကြောင်းများမှာ ပါမောက္ခရီးစံဒေးဗစ်ပြသော အကြောင်းများအပြင် အခြားအကြောင်းလည်း ရှိသေး၏။ ထိုအကြောင်းမှာ ကဗ္ဗိပုရမြို့သည် ရွှင်ကျံ့ရောက်သည့် အချိန်တွင် မဟာ ယာနဗုဒ္ဓဘာသာ ထွန်းကားရာ ဒေသမဟုတ်ဘဲ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာ ထွန်းကားရာဒေသဖြစ်နေခြင်း ပင် ဖြစ်သည်။

သမိုင်းအထောက်အထား အိန္ဒိယပြည်သမိုင်းကို ကြည့်လျှင် အရှေ့တောင်ကမ်းရိုးတန်းဖြစ်သော ကော်ရော်မန်ဒယ်(လ်) ကမ်းရိုးတန်းတလျှောက်ဒေသများ၌ ခရစ်နှစ် ၃ ရာစု လောက်တွင် ပလ္လဝမင်းများ စတင်အုပ်စိုးလာခဲ့ရာ ခရစ်နှစ် ၄ ရာစုမှစ၍ တဖြည်းဖြည်း ဩဇာအာဏာကြီးမားလာခဲ့လေသည်။ ရွှင်ကျံ့ရောက်လာသော ခရစ်နှစ် ၇ ရာစု (သာသနာနှစ် ၁၂ ရာစု)သည်ကား ပလ္လဝမင်းတို့ တန်ခိုးအထွားဆုံး အချိန်ဖြစ်၍ ပလ္လဝတိုင်းပြည်၏ မြို့တော် ကဗ္ဗိပုရသည်လည်း ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာ ထွန်းကားရာ ဗဟိုဌာနကြီးဖြစ်သည်နှင့်အမျှ ဘင်္ဂလား ပင်လယ်အော်ကို ဖြတ်၍ အရှေ့တောင်အာရှသို့ ထေရ

ဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာ ဖြန့်ဖြူးပေးသော အရေးပါသည့် အချက်အချာဌာနကြီးလည်း ဖြစ်လာလေသည်။ ခရစ်နှစ် ၄ ရာစုမှ ၇ ရာစုအတွင်း သရေခေတ္တရာခေတ်တွင် ရေးထိုးသည်ဟု ရှေးဟောင်း သုတေသနပညာရှင်တို့ သတ်မှတ်ထားသော ပြည်ခရိုင် မှော်ဇာအနီး ခင်ဘကုန်း၊ မောင်ကန်ကုန်းနှင့် ကျွန်းတော စုရွာများ၌ တူးဖော်တွေ့ရှိရသော ရွှေပေလွှာများပေါ်တွင် ထေရဝါဒသုံး ပါဠိဘာသာဖြင့် ရေးထိုးထားသည့် အက္ခရာများမှာ ထိုခေတ်သုံး အိန္ဒိယတောင်ပိုင်း ပလ္လဝနှင့် ကဒမ္မအက္ခရာများ ဖြစ်ကြ၏။ ဤအချက်ကို ထောက်လျှင် ပလ္လဝတိုင်းမှ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာနှင့်အတူ အက္ခရာ အရေးအသားပါ တပါတည်း မြန်မာပြည် သရေခေတ္တရာသို့ ရောက်လာသည်ဟု ယူဆနိုင်ပေရာ ထိုခေတ်က ထိုဒေသများ၌ ထွန်းကားနေသော ဗုဒ္ဓဘာသာမှာ ထေရဝါဒ ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားပေသည်။

ရုပ်တုအထောက်အထား တဖန်အိန္ဒိယ ရှေးဟောင်း

သုတေသနဌာနမှ ပညာ

ရှင်များ တူးဖော်ရရှိ၍ ခေတ်သတ်မှတ်ကာ မဒရပ်မြို့ ပြတိုက်တွင် ပြသထားသော ဘုရားဆင်းတုတော်များ အနက် တန်ဂျီနှင့် နာဂပဋ္ဌန်တို့တွင်တွေ့ရသည့် ခရစ်နှစ် ၁၁ ရာစုအထိ ထုလုပ်ခဲ့သော ဆင်းတုတော်များတွင်၎င်း၊ ကမ္ဘီပုရ၌ ခရစ်နှစ် ၁၄ ရာစုနှစ်အထိ ထုလုပ်ခဲ့သော ဆင်းတုတော်များတွင်၎င်း အဘယ မုဒြနှင့် သမာဓိမုဒြ ဆင်းတုတော်များသာပါဝင်၍ မဟာယာနတို့ အထွတ်အမြတ်ဆုံးထားသော ဘုရား

လောင်း (ဗောဓိသတ္တ) ရုပ်တုတခုမျှ မတွေ့ရခြင်းကို ထောက်လျှင်လည်း ထိုဒေသတဝိုက်တွင် ခရစ်နှစ် ၁၄ ရာစု (သာသနာနှစ် ၂၀ ရာစု)တိုင်အောင် ထေရဝါဒဗုဒ္ဓ ဘာသာသာလျှင် အင်အားကြီးမားစွာဖြင့် စည်ပင် ပြန့်ပွား ထွန်းကားလာခဲ့ကြောင်းမှာ မငြင်းသာသော အချက်ဖြစ်ပေသည်။

ရွှင်ကျုံ့အဆို ရွှင်ကျုံ့ကိုယ်တိုင်ကလည်း ကမ္ဘိပုရ အပါအဝင်ဖြစ်သော ဒြဗိဒနိုင်ငံတွင် သံဃာရာမ (ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း) ပေါင်း ၁၀၀ ကျော်ရှိကြောင်း၊ သံဃာတော်ပေါင်း ၁၀၀၀၀ (တသောင်း) ကျော်ရှိကြောင်း၊ သံဃာတော်အားလုံးပင် ထေရဝါဒဂိုဏ်းဝင်များ ဖြစ်ကြကြောင်းကို သူ၏ မှတ်တမ်းတွင် ဖော်ပြထားလေသည်။ ခရစ်နှစ် ၇ ရာစု (သာသနာနှစ် ၁၃ ရာစု) အကုန်လောက်တွင် အိန္ဒိယ ပြည်အတွင်း ခရီးလှည့်လည်ခဲ့သော တရုတ် ခရီးသည် အီကျင်ကလည်း အိန္ဒိယပြည်မြောက်ပိုင်းတွင် မူလ သဗ္ဗတ္ထဝါဒဂိုဏ်း ပျံ့နှံ့၍ တောင်ပိုင်းတွင် အရိယ ထေရဝါဒဂိုဏ်းပျံ့နှံ့ ထွန်းကားလျက်ရှိကြောင်း မှတ်တမ်း တင်ခဲ့လေသည်။

အထက်ပါ ဖော်ပြချက်များအရ အိန္ဒိယပြည် တောင်ပိုင်း ကရစ္စနာမြစ်မှစ၍ တောင်ဘက် ကိုမိုရင် အငူစွန်းအထိ ကမ္ဘိပုရမြို့ အပါအဝင်ဖြစ်သော ဒေသများ တွင် ခရစ်နှစ် ၁၄ ရာစုတိုင်အောင် ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာ ရောင် ထွန်းပြောင်တောက်ပလျက်ရှိရာ ထိုပတ်ဝန်းကျင်

အတွင်းတွင် မွေးဖွားသောအရှင်ဓမ္မပါလသည် မိမိပတ်ဝန်းကျင်ဖြစ်သော ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာကို ကျော်လွန်၍ မိမိနှင့် အလှမ်းဝေးလှသော မြောက်ပိုင်း မဟာယာနဗုဒ္ဓဘာသာကို သက်ဝင်ယုံကြည်ကာ ထိပ်သီး မဟာယာနဆရာတော်တပါး ဖြစ်ဖို့အရေးမှာ တွေး၍ပင် ဖြစ်နိုင်စရာမရှိပေ။ လူတို့၏ ဓလေ့ထုံးစံ အတွေးအခေါ် အယူအဆများသည် ပတ်ဝန်းကျင်၏ လွှမ်းမိုးခြယ်လှယ်မှုကို တွန်းလှန်နိုင်ရန် လွန်စွာမှ ခဲယဉ်းလှပေသည်။ အရင့်အမာဖြစ်သော ဘုရားအလောင်းတော်များသော်မှ တွန်းလှန်နိုင်ခဲ့သော သဘာဝတရားကြီးပင် မဟုတ်လော။

ဖော်ပြပါ အကြောင်းအချက်အားလုံးကို စိစစ် ဆင်ခြင်ကြည့်လျှင် “ကဗ္ဗိပုရမြို့ဖွား အရှင်ဓမ္မပါလမှာ **ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ**ကျမ်းပြု ထေရဝါဒ ဂိုဏ်းဝင် အရှင်ဓမ္မပါလမထေရ်သာ ဖြစ်နိုင်ပေသည်” ဟု ကောက်ချက်ချဘို့ရာ မခဲယဉ်းတော့ပေ။

ပေါ်ထွန်းရာကာလ အရှင်ဓမ္မပါလမထေရ် ပေါ်ထွန်းရာကာလနှင့် ပတ်သက်၍ သုတေသနပညာရှင်များ အယူအဆ ထွေပြားကြလေသည်။ ပညာရှင်အချို့က သာသနာနှစ် ၁၆ ရာစု (ခရစ်နှစ် ၁၀ ရာစု)ဟု ယူဆကြသလို ပညာရှင် အချို့ကမူ သာသနာနှစ် ၁၁ ရာစု (ခရစ်နှစ် ၅ ရာစု ကုန်ခါနီး) ဟု ခန့်မှန်းကြလေသည်။

အရှင်ဗုဒ္ဓဒတ္တအဆို သီဟိုဠ်ကျွန်း အမ္ဘလံဂေါဒမြို့၌ ၁၉၆၂ ခုနှစ်တွင် ပျံလွန်သွား

သော အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဆရာတော် အရှင်ဗုဒ္ဓဒတ္တက
 အရှင်ဓမ္မပါလ၏ခေတ်မှာ သာသနာနှစ် ၁၆ ရာစု (ခရစ်နှစ်
 ၁၀ ရာစု)ဖြစ်သည်ဟု ယူဆသည်။ ဆရာတော် ဗုဒ္ဓဒတ္တက
 “သိဒ္ဓါမကျောင်းတိုက်နေ ဒါဌာနာဂမထေရ် တောင်း
 ပန်၍ ပြုစီရင်သည်” ဟူသော မဟာဋီကာ နိဂုံးစကားကို
စူဠဝံသ အခဏ်း ၅၄၊ ဆဋ္ဌဂါထာ၌ “(သေနမင်းသည်)
 မိမိ နေဘူးသော သိတ္တဂါမကို ကျောင်းတိုက်ပြုလုပ်စေ၍”
 ဟူသောစကား၊ ၃၅၊ ၃၆-ဂါထာတို့၌ “သိတ္တဂါမကျောင်း
 တိုက်နေ ဓမ္မမိတ္တမထေရ်ကို အဘိဓမ္မာအဖွင့် (မဟိန္ဒမင်း
 က)ရေးစေသည်”ဟူသော စကား၊ “အရညဝါသီ ဒါဌာနာဂ
 မထေရ်ကို အဘိဓမ္မာတရား ဟောစေပြီ” ဟူသော စကား
 သုံးရပ်နှင့် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း၍ မဟာဋီကာနိဂုံးလာ
 သိဒ္ဓါမနှင့် ဒါဌာနာဂတို့သည် **စူဠဝံသ**လာ သိဒ္ဓါမနှင့်
 ဒါဌာနာဂတို့ပင် ဖြစ်ကြောင်း၊ **စူဠဝံသ**လာ ဒါဌာနာဂ
 မထေရ်ကို အဘိဓမ္မာတရား တောင်းပန်သူမှာ ခရစ်နှစ်
 ၉၇၆ခု (သာသနာနှစ် ၁၆၂၀) တွင်နန်းတက်သော စတုတ္ထ
 မဟိန္ဒမင်း ဖြစ်သဖြင့် ဒါဌာနာဂမထေရ် တောင်းပန်၍
ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာကို ပြုစုသူ အရှင်ဓမ္မပါလမထေရ်
 ၏ခေတ်သည် ခရစ်နှစ် ၁၀ ရာစု အတွင်းဖြစ်ကြောင်း
 တင်ပြထားလေသည်။

စိစစ်ချက် ဤတင်ပြချက်မှာ နာမည်တူရုံမျှကို အခြေ
 ပြုထားခြင်းဖြစ်ပေသည်။ အခြားထောက်
 ထားဖွယ်မရှိဘဲ နာမည်တူရုံမျှဖြင့် တထပ်တည်း တူညီ
 သည် ဟူသော ယူဆချက်မှာ လက်ခံနိုင်ဖွယ်ရာ မရှိပေ။
 အမှန်မှာ ဤတင်ပြချက်တွင် နာမည်ပင် အတိအကျ တူ

သည် မဟုတ်ပေ။ သိဒ္ဓါဂါမနှင့် သိတ္ထဂါမ၊ အရညဝါသီ ဒါဌာနာဂနှင့် ပရိဝေဏဝါသီ ဒါဌာနာဂဟု ကွဲပြားနေပေသည်။ အရှင် ဗုဒ္ဓဒတ္တဆရာတော်ကမူ ဒါဌာနာဂမထေရ် သိတ္ထဂါမ ကျောင်းတိုက်မှ ထွက်သွားပြီး အရညဝါသီဖြစ်မှ ဓမ္မမိတ္တမထေရ် သိတ္ထဂါမကျောင်းတိုက်၌ သီတင်းသုံးသည်ဟု ယူဆလေသည်။ သို့ဖြစ်လျှင် ဤဓမ္မမိတ္တ မထေရ် မှာ အရှင်အာနန္ဒာအား **မူလဋီကာ** ရေးသားရန် တောင်းပန်သည်ဆိုသော ဓမ္မမိတ္တမထေရ်ပင်ဖြစ်သည်ဟု (အမည်တူကို အခြေပြု၍) ဆိုနိုင်ပြန်ရာ ဓမ္မမိတ္တမထေရ် တောင်းပန်၍ အရှင်အာနန္ဒာရေးသော **မူလဋီကာ** ကနောက်၊ ဒါဌာနာဂမထေရ် တောင်းပန်၍ အရှင်ဓမ္မပါလ ရေးသော (**မူလဋီကာ**အဖွင့်) **အနုဋီကာ**က ရှေးကျနေပြန်သဖြင့် ယုတ္တိမတန်ပေ။ ဒါဌာနာဂမထေရ်သည် တောရကျောင်းနှင့် သိတ္ထဂါမကျောင်းတိုက်တို့တွင် တလှည့်စီ သီတင်းသုံးလျှင်လည်း အရှင်ဓမ္မပါလက ‘သိဒ္ဓါဂါမပရိဝေဏနိဝါသီ’ ဟု ဝိသေသနမပြုဘဲ ‘အရညဝါသီ’ ဟုသာ ပြုခဲ့ပေရာသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် သိဒ္ဓါဂါမနိဝါသီဟူသော ဝိသေသနထက် အရညဝါသီဟူသော ဝိသေသနက သာသနာအနေဖြင့် ပို၍ ဂုဏ်ရောက်သောကြောင့်ပင်။

နောက်ထပ် ဆက်လက်စဉ်းစားစရာလည်း ရှိလာပြန်သည်။ အကယ်၍သာ **စူဠဝံသ**လာ ဒါဌာနာဂမထေရ်၊ ဓမ္မမိတ္တမထေရ်တို့သည် အရှင်ဓမ္မပါလ၊ အရှင်အာနန္ဒာတို့နှင့် ခေတ်ပြိုင်ဖြစ်ခဲ့လျှင် အဘိဓမ္မာကို ကျမ်းပြုနိုင်လောက်အောင်ပင် ကျွမ်းကျင်နိုင်နင်းတော်မူကြသော အိန္ဒိယနိုင်ငံသား ဤအရှင်နှစ်ပါးရှိပါလျက် အဘယ်

ကြောင့် မဟိန္ဒမင်းက ဓမ္မမိတ္တမထေရ်ကို **အဘိဓမ္မာ အဖွင့်ကျမ်း** ရေးသားရန် လျှောက်ထားရပါသနည်း။ ဓမ္မမိတ္တမထေရ်ကလည်း မိမိကိုယ်တိုင်က မင်း၏ အတောင်းပန်ခံရလောက်အောင် အဘိဓမ္မာ ကျမ်းကျင်ပါလျက် အဘယ်ကြောင့် အရှင်အာနန္ဒာကို **မူလဋီကာ** ပြုရန် လျှောက်ထားရပါသနည်း။

အထက်ပါ အကြောင်းအချက်အားလုံးကို စုပေါင်း စိစစ်ကြည့်လျှင် အမည်တူရုံမျှကိုသာ အခြေပြု၍ တင်ပြသော အဆိုပါယူဆချက် ဖြစ်နိုင်ဖွယ် မရှိပုံမှာ ထင်ရှားပေသည်။

တူညီသောယူဆချက်များ စင်စစ်မူ အရှင်ဗုဒ္ဓဃောသ၏ ခေတ်နှင့် အရှင်ဓမ္မပါလ၏ ခေတ်မှာ အနှစ် ၅၀၀ မကွာတန်ရာ။ အရှင်ဓမ္မပါလ၏ အဋ္ဌကထာအရေးအသားကိုကြည့်လျှင် ထိုမျှလောက် မကွာကြောင်း သိနိုင်ပေသည်။ ခရစ်နှစ် ၉ ရာစု မတိုင်မီကပင် ထေရဝါဒလောကမှ ပျောက်ကွယ်သွားခဲ့သည်ဟု ပညာရှင်အများ ယူဆထားသော ပါဠိဘာသာ **ဝိမုတ္တိမဂ္ဂကျမ်း**နှင့် ပတ်သက်၍ **“ဧကစ္စေတိ ဥပတိဿ ဣရသန္ဓာယာဟ။ တေန ဟိ ဝိမုတ္တိမဂ္ဂေ တထာ ဝုတ္တံ”**ဟု ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာ၌ အရှင်ဓမ္မပါလ ဆိုထားပုံကို ထောက်လျှင်လည်း အရှင်ဓမ္မပါလခေတ်သည် ခရစ်နှစ် ၁၀ ရာစု (သာသနာနှစ် ၁၆ ရာစု)ထိအောင် နောက်မကျကြောင်း သိသာပေသည်။ **ဓုဒ္ဓကပါဌ ပါဠိတော်၊ နေတ္ထိပါဠိတော်**နှင့် **ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်း**တို့ကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်

ဆိုသော အင်္ဂလိပ်ရဟန်းတော် ဘိက္ခုညဏမောလိနှင့် အိန္ဒိယပြည် ပူးနားတက္ကသိုလ် ပါဠိပါမောက္ခ ပိဗ္ဗိဗပတ် တို့က အရှင်ဓမ္မပါလသည် အရှင်ဗုဒ္ဓဃောသထက် အများ ဆုံး အနှစ် ၂၀၀ လောက်သာ နောက်ကျဖွယ်ရှိသည်ဟု ဆိုကြသည်။ ပါမောက္ခ ရီးစ်ဒေးဗစ်နှင့် ပါမောက္ခဟာဒီ တို့ကလည်း အရှင်ဓမ္မပါလ ခေတ်သည် အရှင်ဗုဒ္ဓဃောသ ခေတ်ထက် အနည်းငယ် နောက်ကျသည်ဟု ယူဆကြ သည်။

ဖြစ်သင့်သောခေတ် ဖော်ပြပါ ပညာရှင်တို့၏အယူ အဆအားလုံးကို ခြုံ၍ ကြည့် လိုက်လျှင် အရှင်ဓမ္မပါလ၏ခေတ်ကို အစောဆုံး ခရစ်နှစ် ၅ ရာစုကုန်ခါနီး (သာသနာနှစ် ၁၁ ရာစု)၊ နောက်အကျ ဆုံး ခရစ်နှစ် ၆ ရာစု (သာသနာနှစ် ၁၂ ရာ စု) အတွင်း ဖြစ်ဖွယ်ရှိကြောင်း ခန့်မှန်းကြသည်ကို တွေ့ရပေသည်။ ဤနိဒါန်းရေးသူသည်လည်း ဖော်ပြပါ ပညာရှင်များ ကဲ့သို့ပင် ယူဆပေသည်။ အနည်းငယ် ရှင်းပါဦးအံ့၊ ရွှင်ကျံ၊ ကဗ္ဗိပုရမြို့ကိုရောက်စဉ်က ရွှင်ကျံကို ကဗ္ဗိပုရ ရဟန်းတော်တို့ ပြောလိုက်သော ကဗ္ဗိပုရမြို့ဖွား အရှင် ဓမ္မပါလဆိုသည်မှာ **မဟာဋီကာ**ကျမ်းပြု အရှင်ဓမ္မ ပါလသာ ဖြစ်နိုင်ဖွယ်ရှိကြောင်းကို ဤနိဒါန်းရှေ့ပိုင်း တွင် ရှင်းလင်းတင်ပြခဲ့ပေပြီ။ ရွှင်ကျံသည် ကဗ္ဗိပုရသို့ ခရစ် နှစ် ၆၄၀ (သာသနာနှစ် ၁၁၈၄) ခုနှစ်တွင် ရောက် လာခြင်းဖြစ်ရာ ထိုအချိန်တွင် ဘွဲ့မည်မျှသာ ကျန်ရစ်တော့ သော အရှင်ဓမ္မပါလ၏ ခေတ်သည် ခရစ်နှစ် ၆၀၀ထက်

နောက်ကျမည် မဟုတ်ပေ။ မူလဋီကာကျမ်းပြု အရှင်
အာနန္ဒာ၏ ခေတ်ထက်လည်း စောမည် မဟုတ်ရာ ခရစ်
နှစ် ၄၈၀ ထက်လည်း မစောနိုင်ပေ။

မူလဋီကာကျမ်းပြု အရှင်အာနန္ဒာ၏ခေတ်သည်
ခရစ်နှစ် ၁၀ ရာစု(သာသနာနှစ် ၁၆ ရာစု) ဖြစ်နိုင်ဖွယ်
မရှိကြောင်းကို ရှေ့ပိုင်းတွင် အနည်းငယ် တင်ပြခဲ့ပေပြီ။
စင်စစ်မူ **မူလဋီကာ**၌ ထုတ်ပြသော ပါဠိမူကွဲမှာ
အလွန်ပင်နည်းသောကြောင့် **မူလဋီကာကျမ်းပြု** အရှင်
အာနန္ဒာသည် အရှင်ဗုဒ္ဓဃောသနှင့် နှစ်ပေါင်း အလွန်
များစွာ ဝေးကွာဟန်မတူပေ။ အရှင်အာနန္ဒာ၏ ခေတ်ကို
ခရစ်နှစ် ၈၊ ၉ရာစု (သာသနာနှစ် ၁၄ရာစု) လောက် ဖြစ်
စရာရှိသည်ဟု စိတ်အထင်မျှဖြင့် ခန့်မှန်းသော ပါဠိပညာ
ရှင် မာလာလာဆေကရကိုယ်တိုင်ပင် “သူပေါ်ပေါက်ရာ
ခေတ်ကို ကျွန်ုပ်တို့ မသိပါ”ဟု ဝန်ခံထားပေသည်။ **ဝိသုဒ္ဓိ**
မဂ် အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန် နိဒါန်းတွင် ဘိက္ခုညာဏ
မောလိက အရှင်အာနန္ဒာသည် ခရစ်နှစ် ၅ ရာစု နောက်
ထက်ဝက် (သာသနာနှစ် ၁၀ ရာစု) လောက်တွင် ပေါ်
ပေါက်သူ ဖြစ်ဟန်ရှိကြောင်း တင်ပြထားပေသည်။
ယခုခေတ် **မူလဋီကာ** စာအုပ်များ၏ နိဂုံးတွင် ကျမ်းပြုရန်
တောင်းပန်သူကို ဓမ္မမိတ္တမထေရ်ဟု ဖော်ပြထားသော်
လည်း ရှေးအကျဆုံး ပါဠိစာပေသမိုင်း ဖြစ်သည့် **ဂန္ထဝံသ**
ကမူ ဗုဒ္ဓမိတ္တမထေရ်ဟု ဆိုလေသည်။ ပါမောက္ခဟာဒီက
လည်း အရှင်ဗုဒ္ဓဃောသအား **ပပဉ္စသူ ဒနိ (မဇ္ဈိမ**
နိကာယ်) အဋ္ဌကထာ ပြုရန် တောင်းပန်သော ဗုဒ္ဓမိတ္တ
မထေရ်သည်ပင် **မူလဋီကာ**ပြုရန် တောင်းပန်သည်ဟု

ယူဆလေသည်။ ဂန္ထဝံသအဆို မှန်ကန်လျှင် မူလဋီကာ ကျမ်းပြု အရှင်အာနန္ဒာသည် ဘိက္ခုညာဏ မောလိ ယူဆ သကဲ့သို့ ခရစ်နှစ် ၄၅၀ ကျော်ကျော်လောက်တွင် ပေါ် ပေါက်သည်ဟု ခန့်မှန်းနိုင်ရာ အနု ဋီကာ၊ မဟာဋီကာ ကျမ်းပြု အရှင်ဓမ္မပါလ၏ခေတ်ကို ခရစ်နှစ် ၅ ရာစု ကုန်ခါနီးဟု ခန့်မှန်းသော ပညာရှင်တို့၏ အယူအဆ မှန်ကန်ကြောင်း ပိုမိုခိုင်မာသော အထောက်အထား တရပ် အဖြစ် မှတ်ယူရပေမည်။

မဟာဋီကာ၏ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာကျမ်းပြု ချီးကျူးဖွယ်ဂုဏ်များ စုသူအရှင်ဓမ္မပါလသည် အရေး အသား သိပ်သည်းကျစ်လျစ် သည်။ မလိုလားအပ်သော အဖွင့်များကို တတ်နိုင်သမျှ ရှောင်သလောက် လိုအပ်လျှင်လည်း တတ်နိုင်သမျှ တိတိ ကျကျ အသေးစိတ် ဖွင့်ပြလေ့ရှိ၏။ သဒ္ဒါရေးနိုင်နင်း သလောက် သမယန္တရမှာလည်း နံ့စပ်ကျွမ်းကျင်၏။ အတွေးအခေါ် နက်နဲသလောက် အဆုံးအဖြတ်လည်း ရဲရင့်၏။ ရှေးဆရာ အစဉ်အဆက်တို့၏ ဖွင့်နည်းဖွင့်ဟန် ကိုမှီးသလို ကိုယ်ပိုင်ဖွင့်နည်း ဖွင့်ဟန်ကိုလည်း ထွင်လေ့ ရှိ၏။ ဤချီးကျူးဖွယ် ဂုဏ်အင်္ဂါများကို အရှင်ဓမ္မပါလပြုစု သည့် အခြားသော အဋ္ဌကထာဋီကာ များတွင် တွေ့နိုင် သလို ဤမဟာဋီကာ ၌လည်း တွေ့နိုင်ပေသည်။

ထိုတရားကျမ်းဂန်များရှိ၍သာလျှင် နည်းမှန် လမ်း မှန် ကျင့်ကြံမှု ပဋိပတ္တိသာသနာတော်ကြီး စည်ပင် ဖွံ့ဖြိုး လျက် ဘုရားသာသနာတော်၏ ပန်းတိုင်ဖြစ်သော မဂ်

ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို ဆိုက်ရောက်နိုင်၍ ပဋိဝေဓသာသနာတော်
ကြီး အခွန်ရှည်လာခဲ့ပါသည်။

ဤသို့လျှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားသည် **ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်း**နှင့်
ယင်း၏အဖွင့် **ပရမတ္ထမဉ္ဇူသာဋီကာ**တို့နှင့် ပတ်သက်၍ ပညာရှင်များ
ခေတ်အဆက်ဆက် ဖွင့်ဆိုရေးသားလာခဲ့ကြပုံ၊ အယူအဆ မတူကြပုံ
တို့ကို ဖော်ပြလျက် ထိုမတူကွဲပြားကြသော အယူအဆတို့ကို စာပေ
ကျမ်းဂန်အထောက်အထား၊ သမိုင်းအထောက်အထား၊ ရုပ်တု
အထောက်အထား စသည်တို့ဖြင့် စိစစ်ဝေဖန်ကာ အမှန်နှင့် အနီးစပ်ဆုံး
အယူအဆကို ရရှိစေရန် ဉာဏ်မီသမျှ ကြိုးစား၍ ကျမ်းညှိပေးသည်ကို
ဖတ်ရှုရပါသည်။ နိုင်ငံခြားသားပညာရှင်များ၏ အယူအဆများကို ဖော်ပြ
ထားသလို မြန်မာပြည်ရှိ ကျမ်းပြုဆရာတော်ကြီးများ၏ အဆိုအမိန့်များ
ကိုလည်း သမိုင်းအထောက်အထားများဖြင့် ရေးသားထားပါသည်။

မဟာဋီကာနိဿယ ချမ်းမြေ့ဆရာတော်သည် **မဟာဋီကာ**
ဖြစ်ပေါ်လာပုံ **နိဿယ** နိဒါန်း၌ **မဟာဋီကာနိဿယ**
ဖြစ်ပေါ်လာပုံကိုလည်း ဤသို့ဖော်ပြထားပါ
သည်။ ‘**ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ**’သည် နားလည်သဘောပေါက်ရန်
ခက်ခဲ၍ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း နားလည်သဘောပေါက်အောင် ကြည့်ရှု
ပို့ချနိုင်ရေးအတွက် နိဿယကောင်းတခု လိုအပ်နေပါသည်။ ထို **မဟာ**
ဋီကာ၏ ရှေးနိဿယရှိသော်လည်း စာအုပ်အဖြစ် မရောက်သေးဘဲ
ပေစာအဖြစ်ဖြင့်သာ တည်ရှိနေပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဆဋ္ဌသံဂါယနာ
တင်ပွဲအပြီး သံဂီတိကာရက သံဃာတော်များ၏ ဦးစီးဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သော
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ၊ အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု မစိုးရိမ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး
၏ တိုက်တွန်းချက်အရ မဟာစည်ဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် **ဝိသုဒ္ဓိ**

မဂ်မဟာဋီကာ ကို တပည့်များအား ပို့ချရင်း ဤ မဟာဋီကာနိဿယ ကိုလည်းရေးသား ပြုစုတော်မူပါသည်။'

ဤသို့လျှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်သည် ဤမဟာဋီကာနိဿယ နိဒါန်းကို အတော်ပြည့်စုံအောင် ကြိုးစားပြုစုထားပါသည်။ ဤနိဒါန်းကို ဖတ်ရှုရသောအခါ ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရား၏ စာပေကျမ်းဂန်နှံ့စပ်ပုံ၊ စိစစ်ဝေဖန်ညွှတ် ထက်သန်ပုံ၊ အတင်အပြ ရှင်းလင်းပုံ၊ အရေးအသား သိပ်သည်းကျစ်လျစ်ပုံ၊ ပရိယတ်ကို အခြေခံသော ပဋိပတ်ညာဏ် ရင့်သန် ပုံ၊ အထွေထွေ ဗဟုသုတကြွယ်ဝပုံစသော အရည်အချင်းတို့ကို ကောင်းစွာ သိမြင်ရပေသည်။

မိခင်စာသင်တိုက်သို့. ချမ်းမြေ့ဆရာတော်သည် ကမ္ဘာအေး ဇေယျဒီပကျောင်းဆောင်၌ ပါဠိပဋိပသောကေ တာဝန်ပြီးဆုံးသောအခါ တောင်တွင်းကြီးမြို့ တောရဗိမာန်တိုက်ဆရာ တော်များ၏ ဆန္ဒကို ရိုသေလေးစားသောအားဖြင့် တောရဗိမာန်တိုက်သို့ ပြန်၍ သီတင်းသုံးပြီးလျှင် တိုက်တာ၏တာဝန်နှင့် သာသနာ့တာဝန် တို့ကို စွမ်းနိုင်သမျှ ထမ်းဆောင်နေပါသည်။

မိဘကို တရားဖြင့် ကျေးဇူးဆပ်ခြင်း ၁၉၆၇ ခုနှစ် နှစ်ဦးပိုင်းတွင် အရှင်ဇနကသည် ခမည်းတော် ဒကာကြီး ဦးဖြူမင်းကို ရန်ကုန် မဟာစည်သာသနာ့ရိပ်သာ၌ တရားအား ထုတ်စေကာ သူကိုယ်တိုင်မှာမူ ပုဇွန်တောင် ဗြဟ္မဝိဟာရကျောင်း၌ သီတင်းသုံး၍ ခမည်းတော်ကြီးကို စောင့်ရှောက်နေပါသည်။ မယ်တော် ကြီးကိုမူ နောင်ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ ပေါ်ထွန်းလာသောအခါတွင် ချမ်းမြေ့ ရိပ်သာ၌ တရားအားထုတ်စေပါသည်။

မဟာစည် သာသနာ့ရိပ်သာ၌ ယင်းသို့ နေ့စဉ်တွင် ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာနိဿယ စာဖောင်ချောများကို ကူညီ စစ်ဆေးပေးရပါသည်။ အခြားတဘက်တွင်လည်း ၉ တန်း ၁၀ တန်း ကျောင်းသားများကို ပညာပါရမီဖြစ် စာသင်ကြားပေးနေရာ စာဖောင်စစ်ဆေးရေးကိစ္စ ခရီးမတွင်ဘဲ ရှိနေပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ခမည်းတော်ဒကာကြီးကို စောင့်ရှောက်ရင်း သာသနာရိပ်သာသို့ လာရောက် သီတင်းသုံး၍ စာဖောင်များ စိစစ်ရန် အမိန့်ရှိသဖြင့် ၁၉၆၇ ခုနှစ် ကျောင်းသားများ စာမေးပွဲပြီးချိန်တွင် သာသနာရိပ်သာသို့ ပြောင်းရွှေ့သီတင်းသုံးခဲ့ပါသည်။ သာသနာရိပ်သာသို့ ရောက်သည့်အချိန်မှစ၍ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ နာယက ဆရာတော်တပါးအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုပြီးလျှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ပရိယတ်၊ ပဋိပတ်လုပ်ငန်းများကို ကူညီစေခဲ့ပါသည်။

သာသနာရိပ်သာ၌ နာယကဆရာတော် တပါးအဖြစ် တင်မြှောက်ရန် အောက်ပါအချက်များနှင့် ကိုက်ညီရမည်ဟု မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက စည်းမျဉ်းများ သတ်မှတ်ထားပါသည်။

မဟာစည်သတိပဋ္ဌာန်အဖွဲ့ဝင် ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယရဟန်းတော်သည် ပရိယတ္တိအရည်အချင်းအဖြစ် **သဒ္ဓါ၊ သင်္ဂြိုဟ်၊ ဋီကာကျော်** စသော ပရိယတ္တိအခြေခံကျမ်းများကို သင်ကြားလေ့လာဖူးသည့်အပြင် အထိုက်အလျောက် သုံးသပ်နိုင်သော အရည်အချင်းရှိစေရမည်။ အထူးအားဖြင့် ပရမတ္ထသရုပ်သဘောတို့၌လည်း ပိုင်နိုင်သော အသိဉာဏ်ရှိသည့်အပြင် **ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ**၌လည်း လေ့လာပြီး ဖြစ်စေရမည်။ **ဒွေမာတိကာ၊ သို့မဟုတ် ဘိက္ခုပါတိမောက်**နှင့်တကွ **မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်**ကို အာဂုံဆောင်ထားရမည့်အပြင် **မဇ္ဈိမနိကာယ်**မှ ဝိပဿနာဆိုင်ရာ သုတ်ပေါင်း ၂၀ ထက်မနည်း လေ့လာပြီးဖြစ်ရမည်။ **ဝိပဿနာ ဂူနည်းကျမ်း**နှင့် **ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတို့၏ မှတ်တမ်း**တို့ကို ကျေပွန်စွာကြည့်ရှုလေ့လာပြီးဖြစ်ရမည်။

ပဋိပတ္တိအရည်အချင်း၌ ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယရဟန်းတော်သည် အများရဟန်းရှင်လူတို့ ကြည်ညိုလေးစားထိုက်သော လဇ္ဈိပေသလ၊ သိက္ခာကာမဂုဏ်တို့နှင့် ပြည့်စုံရမည်။ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ၏ နည်းနာနိဿယအတိုင်း ဝိပဿနာလုပ်ငန်းကို ပြီးဆုံးသည့်တိုင် အောင် အပြည့်အစုံ နိုင်နိုင်နင်းနင်း ကျင့်သုံးအားထုတ်ပြီး ကျွမ်းကျင် နိုင်နင်းပြီး ဖြစ်စေရမည်။ သန္တုဋ္ဌိ၊ သလ္လေခ၊ အပ္ပကိစ္စ၊ သလ္လဟုကဝုတ္တိ စသော ယောဂါဝစရ ဂုဏ်အင်္ဂါတို့နှင့် ပြည့်စုံစေရမည်။ ခမာ၊ ဇာဂရိယ၊ ဥဋ္ဌာန၊ သံဝိဘာဂ၊ ဒယာ၊ ဣက္ခဏာ ဟူသော နာယကဂုဏ်အင်္ဂါ ၆ ပါးနှင့် ပြည့်စုံရမည်။ မြတ်စွာဘုရား ပညတ်တော်မူအပ်သော ဝိနည်း သိက္ခာပုဒ်တော်များကို အသက်ပမာထား၍ လေးစားလုံခြုံစွာ လိုက်နာ စောင့်ထိန်းရမည်။

**ပရိယတ်လုပ်ငန်းကို
ကူညီခြင်း**

အရှင်ဇနကသည် ထိုအချိန်မှစ၍ မဟာစည် ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ ပရိယတ်လုပ်ငန်း ကို အဆက်မပြတ် ကူညီနေခဲ့ရသဖြင့် မူလ ရည်မှန်းထားသည့် မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်သို့ ပြန်လည်တာဝန် ထမ်း ဆောင်ရေးမှာ အကောင်အထည် မပေါ်တော့ပေ။

ဝေဘန်ချက်နှင့်ချေပချက်

ထိုအချိန်၌ မဟာစည်ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်း သည် ကျမ်းဂန်နှင့် မညီဟု သီရိလင်္ကာမှ ခေမိန္ဒဆိုသော ဘုန်းကြီးတပါး ရေးသားသော ဆောင်းပါး တပုဒ်သည် ကိုလံဘိုမြို့၌ ထုတ်ဝေသော World Buddhism မဂ္ဂဇင်းတွင် ပါလာရာ ပြန်လည်ချေပသော ပထမနှင့် ဒုတိယ ဆောင်းပါးများကို ကမ္ဘာအေး အဘိဓာန်ဆရာတော် ဦးဉာဏုတ္တရ (အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)က ဖြေဆို ချေပ၍ နောက်ဆောင်းပါးများကို မဟာစည်ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ အမိန့်အရ ချမ်းမြေ့ဆရာတော်က မြန်မာဘာသာဖြင့်ရေး၍ မဟာစည်

ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ကြည့်ရှုတည်းဖြတ်ပေးပါသည်။ ချမ်းမြေ့ဆရာတော်က မြန်အောင်ဦးတင်နှင့်အတူ အင်္ဂလိပ်ဘာသာ ပြန်ဆို၍ World Buddhism မဂ္ဂဇင်း၌ပင် ၁၅ လတိုင်တိုင် ထည့်သွင်း ဖော်ပြခဲ့ပါသည်။ နောက်ဆောင်းပါးများကိုလည်း စာဖတ်သူများ လေးလေးစားစားရှိကြစေရန် စာရေးသူကို အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆရာတော် ဦးဉာဏတ္တရဟူ၍ နာမည်တပ်လိုက်ပါသည်။ ထိုဆောင်းပါးများကို ယခုအခါ Satipatthana Vipassana Meditation အမည်ဖြင့် မဟာစည်သာသနာရိပ်သာ ဗုဒ္ဓသာသနာနဂ္ဂဟအဖွဲ့က စာအုပ်အဖြစ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေထားပါသည်။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မြန်မာပြန် ပထမတွဲ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်
ရေးသားရခြင်း ဘုရားကြီးသည် ‘ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ’ ကို အစအဆုံး အပြည့်အစုံ ပြန်ဆိုထားသည့် မြန်မာပြန်ကျမ်းတစောင် ရေးသားထုတ်ဝေရလျှင် ပါဠိဘာသာကို မတတ်ကျွမ်းသော ဗုဒ္ဓစာပေ လိုက်စားသူများအတွက် သီလအကျင့်၊ သမာဓိအကျင့်၊ ပညာ အကျင့်ဟူသော သိက္ခာသုံးပါးတို့၏ သဘောကို လွယ်ကူရှင်းလင်းစွာ အသေးစိတ် သိနားလည်ခွင့်ရကာ လွန်စွာ ကျေးဇူးများပေလိမ့်မည်’ ဟု ဆင်ခြင်စဉ်းစားမိသဖြင့် သာသနာရေးဆိုင်ရာ အခြားတာဝန်များကို ဆောင်ရွက်နေသည့် အကြားမှပင် အချိန်အားရသမျှယူကာ **ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မြန်မာပြန်** ကျမ်းအသစ်ကို စတင်ရေးသားခဲ့ပါသည်။

ထိုသို့ **ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မြန်မာပြန်** ကျမ်းကိုရေးသားပြုစုနေစဉ် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် မျက်စိခွဲစိတ်ကုသမှုကို ခံယူရပါသည်။ ဆရာတော်ဘုရားကြီး မျက်စိခွဲစိတ်ကုသပြီးသောအခါ မျက်စိကို အထူးစောင့်ရှောက်ဖို့လိုအပ်သဖြင့် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ရေးလက်စဖြစ်သော

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မြန်မာပြန်ကျမ်းကို ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ တာဝန်ပေးချက်အရ အရှင်ဇနက က ဆက်လက်ပြန်ဆိုခဲ့ပါသည်။

ဆရာတော်ဘုရားကြီးက သမာဓိငါးပါးအဖွင့် ကုန်သည်အထိ ရေးသား၍ ယင်းနောက်ပိုင်း ပလိဗောဓေယံပါးအဖွင့်မှ ပထမတွဲ ပြီးဆုံးသည်အထိ ချမ်းမြေ့ဆရာတော်က ဆက်လက်ပြန်ဆိုရေးသားခဲ့ပါသည်။ ယင်းသို့ ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ချီးမြှောက်မှုကို ရသဖြင့် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်သည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ပြန်ဆိုနည်းကိုမှီး၍ ဉာဏ်စွမ်းရှိသမျှ ကြိုးစားအားထုတ်ကာ ပြန်ဆိုထားပါသည်။

ယင်းမြန်မာပြန် မူကြမ်းကို ဆရာတော်ဘုရားကြီးက စိစစ်သုတ်သင် ပြင်ဆင်တည်းဖြတ်၍ အောက်ခြေမှတ်ချက် ရေးသင့်သောနေရာတို့၌ မှတ်ချက်များရေးကာ မူချောဖြစ်စေခဲ့ပါသည်။ ဤကျမ်းကို ကြည့်ရှုသူများ အပြည့်အစုံနီးပါး နားလည်သဘောပေါက်စေရန် မည်သို့ကြိုးစား အားထုတ် ပြန်ဆိုထားကြောင်းကို ပထမတွဲကျမ်းဦးစကားတွင် အရှင်ဇနက အောက်ပါအတိုင်း ရေးသားခဲ့ပါသည်။

ကျမ်းဦးစကားအချို့ ဤမြန်မာပြန်ကျမ်းကို ပြန်ဆို

ရေးသားရာ၌ ပါဠိ မတတ်

ကျွမ်းသူတို့ **ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်း**ကို ရှင်းလင်း သက်သာ လွယ်ကူစွာ သဘောပေါက် နားလည်စေလိုသဖြင့် ပါဠိဝါကျသွားသို့ မလိုက်ဘဲ မြန်မာဆန်နိုင်သမျှ ဆန်ရေးကို ဦးစားပေး ပြန်ဆိုထားပါသည်။ ထို့ကြောင့် ပါဠိတဝါကျကို မြန်မာနှစ်ဝါကျဖြစ်အောင် ခွဲသင့်သည့် နေရာများ၌ ခွဲ၍ ပါဠိနှစ်ဝါကျကို မြန်မာတဝါကျတည်းဖြစ်အောင် ပေါင်း သင့်သည့် နေရာများ၌ ပေါင်းလျက် ပြန်ဆိုထားပါ

သည်။ မြန်မာဝိဘတ်များကို မြှုပ်ထားမှ စကားချောမည့်
နေရာတို့၌ ဝိဘတ်များကို မြှုပ်လျက် ပြန်ဆိုထားပါသည်။

အသိခက်သော စာပေသုံးသက်သက် စကားတို့ကို
ရှောင်နိုင်သမျှရှောင်၍ အများနားလည်လွယ်သော ပေါ်
လွင်ထင်ရှားသည့် ပညတ်နက်စကားတို့ကိုသာလျှင် ရွေး
ချယ်ပြန်ဆိုထားပါသည်။ ဥပမာ ‘**ကောစိဒေဝ န ပစ္စတိ-**
တလုံးတလေသာလျှင် မကျက်ဘဲရှိ၏’ (နာဂဝ၊ ကြောင်း
၄)၊ **နိသီဒါပေတွာ**-ထူပေးပြီးလျှင် (နာ ၁၂၉၊ ကြောင်း
၁)၊ **သယမေဝ**-မိမိချည်းသာလျှင် (နာ ၂၄၇၊ ကြောင်း
၂၆)၊ **အညထက္ကံ ဘဝေယျ**-(စိတ်သည်) တမျိုးတမည်
ဖြစ်လေရာ၏ (နာ ၂၇၁၊ ကြောင်း ၁၆)။

ပါဠိဘာသာ၌များစွာသော ကြိယာဝိသေသနပုဒ်
တို့ကို သမာသ်ပုဒ်တခုတည်းတွင် စုပေါင်းတွဲစပ်ထား
သောအခါ ယင်းသမာသ်ပုဒ်ကို ချောမောပြေပြစ်သော
မြန်မာဘာသာဖြင့် လဲလှယ်ပြန်ဆိုဘို့ရာ မလွယ်ကူလှပေ။
သို့တစေ ဤကျမ်း၌မူ ယင်းသို့သော သမာသ်ပုဒ် တို့ကို
လည်း ချောမောပြေပြစ် နှစ်သက်ဖွယ်ရာသော မြန်မာ
ဘာသာပီပီသသဖြင့် တတ်နိုင်သမျှ ကြိုးစား၍ ပြန်ဆို
ထားသည်ကို တွေ့နိုင်ပေသည်။ ဤနေရာ၌ ‘**ယထာ**
သဗ္ဗဗုဒ္ဓေန၊ ဧဝံ စိဝရ ဓောဝနရဇနာဒိသုပိ သဗ္ဗကိစ္စေ
သု နိပုဏမရ ရသမသက္ကစ္စကာရီ ရာဂစရိတော၊
ဂါဠထဒ္ဓ ဝိသမကာရီ ဒေါသစရိတော၊ အနိပုဏဗျာ
ကုလ ဝိသမာပရိစ္ဆိန္နကာရီ မောဟစရိတော’ (ဝိသုဒ္ဓိ
၁၊ ၁၀၂) ဟူသော ပါဠိကို မြန်မာပြန်ထားသည့် ဤဝါကျ
များကို ပုံစံအဖြစ် ထုတ်ပြလိုပေသည်။

မြန်မာပြန် ထို့ပြင် ရာဂစရိုက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် တံမြက်စည်းလည်းခြင်း၌ကဲ့သို့ပင် သင်္ကန်းလျှော်ခြင်း ဆိုးခြင်းအစရှိသော ကိစ္စတို့၌လည်း သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ သပ်သပ်ရပ်ရပ် ညီညီညာညာ ရှိရှိသေသေပြုလေ့ရှိ၏။ ဒေါသစရိုက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မြဲမြံမြဲမြံ ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်း မညီမညာ ပြုလုပ်လေ့ ရှိ၏။ မောဟစရိုက်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည် မသိမ်မမွေ့ ရှုပ်ရှုပ်ထွေးထွေး မညီမညာ မပြတ်မသား ပြုလုပ်လေ့ရှိ၏။ (နာ ၂၈၅၊ ကြောင်း ၁၉)။

မြန်မာစကားချောပြေစေရန်နှင့် နားလည် လွယ်စေရန် ပါဠိရေးထုံးသို့ မလိုက်ဘဲ၊ မြန်မာရေးထုံးနှင့် အနီးစပ်ဆုံးဖြစ်အောင် ကြိုးစားပြန်ဆိုထားပါသည်။ ဥပမာ **“အတိရေကသဋ္ဌိ မေ အာဝုသော ဝဿာနိ လေဏေ ဝသန္တဿ-** ငါ့ရှင်တို့ ဤလိုက်၌ ငါနေသည်မှာ ဝါခြောက်ဆယ်ကျော်ပြီ” (နာ ၁၀၈၊ ကြောင်း ၂၂)။

ရှေးအစဉ်အဆက် ပြန်ဆိုရိုးအတိုင်း ပြန်ဆိုလျှင် အဓိပ္ပာယ်ရှုပ်ထွေး၍ အသိခက်ဖွယ်ရှိသောအရာတို့၌ ရှင်းလင်းလွယ်ကူစွာ နားလည်စေနိုင်သည့်နည်းဖြင့် ပြန်ဆိုထားပေသည်။ ဥပမာ “ညစ်ပေသော ဝရံတာရှိသောကျောင်း၊ ဖက်မိုး ဖက်ကာကျောင်း စသည်တို့တွင် တမျိုးမျိုးသော ကျောင်းဖြစ်သည့်ပြင် ယင်းကျောင်းသည် မြေမှုန်တို့ဖြင့်လည်း ရောပြွမ်း၏။ လင်းနို့တို့ဖြင့်လည်း ပြည့်၏။ မသန့်ရှင်း မညီညွတ်သောလမ်းလည်း ရှိ၏။ ယင်းကျောင်း၌ ကြမ်းပိုးတို့ဖြင့်လည်း ပြည့်လျက် မလှမပ

ပုံပန်း (လည်း) မကျသော ညောင်စောင်းအင်းပျဉ်လည်း
ရှိ၏” (နှာ ၂၈၉၊ ကြောင်း ၂၆ မှစ)၊ ဝိသုဒ္ဓိ အဋ္ဌကထာ၊
(နှာ ၁၁၄၊ ကြောင်း ၁၅-၁၈) ၌ရှိသော **အဓောတဝေဒိကံ**
စသော ပါဠိ၏ မြန်မာပြန်။

ပါဠိရှိရင်းအတိုင်းယူလျှင် သာမညအနက်ကိုသာ ရနိုင်
သော ပုဒ်တို့ကို ယင်းတို့၏ဝိသေသအနက်ပါ ပေါ်လွင်
အောင် ပြန်ဆိုထားပေသည်။ ဥပမာ - **စိတ္တဗ္ဗိ အနုပ္ပါ**
ဒေတွာ-စိတ်ကွက်ခြင်းမျှကိုသော်လည်း မဖြစ်စေမူ၍(နှာ
၁၁၆၊ ကြောင်း ၁) သဒ္ဓါနက် သက်သက်သာ ပြန်ဆိုလျှင်
အဓိပ္ပာယ်မပေါ်လွင်သည့် အရာတို့၌ သဒ္ဓါ နက်မပျက်
စေဘဲ ဆိုလိုသည့် အဓိပ္ပာယ်ပေါ်လွင်အောင် ပြန်ဆိုထား
ပေသည်။ ဥပမာ- (**ကုဟနာ**) သူတပါး အထင်ကြီး
အောင် အံ့ဖွယ်ဟန်ဆောင်ခြင်း၊ (**လပနာ**) ပစ္စည်းလှူရေး
လမ်းကြောင်းပေး၍ ပြောဆိုခြင်း၊ (**နေမိတ္တိကတာ**)
လှူလိုစိတ်ပေါ်အောင် အရိပ်နိမိတ်ပြုခြင်း (နှာ ၄၆၊
ကြောင်း ၂၂)

ဤသို့ စသည်ဖြင့် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားသည် ဤ **ဝိသုဒ္ဓိ**
မဂ် မြန်မာပြန်ကျမ်းကို မည်မျှကြိုးစား၍ ဘာသာပြန်ထားကြောင်း
စာရှုသူများ သဘောပေါက်စေရန် ကျမ်းဦးစကား၌ စွမ်းနိုင်သမျှ ကြိုးစား
ဖော်ပြထားပါသည်။ ထိုသို့ ဘာသာပြန်ဆိုရာတွင် ပြည်ဆရာတော်
ဘုရားကြီး၏ **ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာနိဿယ**မှလည်း များစွာ
အထောက်အကူရရှိကြောင်း ကျမ်းဦးစကား၌ ဖော်ပြထားသည်ကို ဖတ်ရှု
ရပါသည်။

၁၂၆

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ကျေးဇူးရှင်ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး ရေးသားသော ကျမ်းဦးစကားကို ဖတ်ကြည့်လျှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ပရိယတ္တိနဲ့စပ်ကျွမ်းကျင်ခြင်း၊ ပါဠိဘာသာနိုင်နင်းခြင်း၊ မြန်မာဘာသာစကား ကြွယ်ဝခြင်း၊ ပရိယတ္တိအခြေခံသော ပဋိပတ္တိကျွမ်းကျင်ခြင်း၊ အသိဉာဏ်ပညာကြီးမားခြင်း စသည်တို့ကို သိမြင်နိုင်ပါသည်။ ဤမြန်မာပြန်ကျမ်းကို ၁၃၃၂ ခုနှစ်၊ ပြာသိုလဆန်း ၁၂ ရက် (၈၊ ၁၊ ၁၉၇၁)၌ ရေးသားပြီးစီးပါသည်။

ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားသည် ဒုတိယတွဲကို ဆက်လက် ပြန်ဆိုရေးသားရန် ဖြစ်သော်လည်း အမျိုးသမီးယောဂီတို့အား တရားပြသသော ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယဆရာတော် ဦးသံဝရ မန္တလေးမြို့ ရတနာပုံသာသနာရိပ်သာ၌ သာသနာတာဝန် ထမ်းဆောင်ရန် ပြောင်းရွှေ့သွားရသောကြောင့် အမျိုးသမီးယောဂီတို့အား ညွှန်ကြားပြသရေး တာဝန်နှင့်ရံဖန်ရံခါ ရောက်လာကြသော နိုင်ငံခြားသား ယောဂီတို့ကို တရားပြတာဝန်ကိုပါ ချမ်းမြေ့ဆရာတော် ဆောင်ရွက်ရသဖြင့် ဒုတိယတွဲကို ဆက်လက် မပြန်ဆိုနိုင်တော့ပါ။ ကျေးဇူးတော်ရှင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးလည်း မျက်စိကို အထူးစောင့်ရှောက်ဖို့ မလိုတော့သဖြင့် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ကိုယ်တိုင်ပင် ဒုတိယတွဲမှစ၍ ပြီးဆုံးသည်အထိ ဘာသာပြန်ပါသည်။

ပဉ္စမ ဆယ်စုနှစ် (၁၉၆၈-၁၉၇၇)

ပရိယတ် ပဋိပတ် ဆရာတော်သည် မဟာစည်သာသနာရိပ်သာ၌
တာဝန်နှစ်ရပ် ၁၉၆၉ခုနှစ် မှ ၁၉၇၄ ခုနှစ်အထိ ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယအဖြစ် ၅ နှစ် တာဝန်ထမ်း ဆောင်ခဲ့ပါသည်။ ထို ၅ နှစ်အတွင်း ဆရာတော်သည် အမျိုးသမီးယောဂီများကို

တရားပြသသော ပဋိပတ်တာဝန်ကိုသာမက ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ တာဝန်ပေးချက်အရ ပရိယတ်တာဝန်ကိုပါ ပူးတွဲ ထမ်းဆောင်ခဲ့ပါသည်။ အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး ရေးလက်စဖြစ်သော **ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မြန်မာပြန်ကျမ်း** ပထမတွဲကို ပြီးဆုံးသည်အထိ ဆက်လက်ရေးသားရခြင်း၊ သီရိလင်္ကာနိုင်ငံမှ မဟာစည်ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ပြစ်တင်ဝေဘန်သော ဆောင်းပါးများအား ဖြေရှင်းသော ဆောင်းပါးများကို ကိုလံဘိုမြို့ထုတ် (World Buddhism) မဂ္ဂဇင်း၌ ၁၅ လတိုင်တိုင် ထည့်သွင်းဖော်ပြခြင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံအရပ်ရပ်မှ ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံ စာရေး၍ မေးမြန်းကြသော ဓမ္မဝိနယနှင့် ပတ်သက်သော အမေးပုစ္ဆာများကို ဆရာတော်ဘုရားကြီး ညွှန်ပြသည့် အချက်အလက်များနှင့်အညီ ဝိနိစ္ဆယအဖြေလွှာဖြစ်အောင် ရေးသားပေးရခြင်း စသော ပရိယတ်တာဝန်တို့ကိုပါ ဆရာတော် ထမ်းဆောင်ခဲ့ပါသည်။

ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ သန္ဓေတည်ခြင်း ၁၉၇၄ ခုနှစ် နှစ်ဦးအချိန်၌ ဆရာတော်၏ ရဟန်းဒါယကာ၊ ဒါယိကာမများဖြစ်ကြသော တောင်တွင်းကြီးမြို့၊ ရွှေအိုးရပ်၊ ဦးစိန်ညို၊ ဒေါ်လှနှစ်တို့၏ သမီး ဒေါ်ကြည်နှင့် မောင်ကိုအေးကျော်တို့က ရန်ကုန်မြို့ကမ္ဘာအေးဘုရားလမ်းဘေး၌ရှိသော ချော်တွင်းကုန်းရပ်ကွက်ရှိ နှစ်ဧကခန့်ရှိသော မြေတကွက်ကိုဝယ်ယူ၍ ကျောင်းမြေအဖြစ် ဆရာတော်အား လှူဒါန်းပါသည်။ ထိုသို့ ဝယ်ယူလှူဒါန်းရာ၌ ဒေါက်တာဒေါ်ပိုပိုနှင့် ဒေါ်ရင်မေတို့က ကပွဲယအဖြစ် ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ချမ်းမြေ့ရိပ်သာကျောင်း သန္ဓေတည်ခဲ့ပါသည်။ ကျောင်းမြေရသောအခါ နီးစပ်ရာ ဒကာ၊ ဒကာမများသည် ကျောင်းမြေရှင်းလင်းခြင်း၊ မြေညှိခြင်း၊ ယာယီအဆောက်အအုံများ ဆောက်လုပ်ခြင်းစသော အခြေခံ ဆောင်ရွက်ဖွယ်တို့ကို စေတနာသန်သန်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ ဆရာတော်ကိုယ်တိုင်မှာမူ ကြည့်ရှု၍ အကြံဉာဏ်ပေးရုံမျှသာ ပေးနိုင်သည်။

မန္တလေးသို့ပြောင်းရွှေ့ရခြင်း ထိုအတောအတွင်း၌ ဆရာတော်သည် မန္တလေးမြို့ ရတနာပုံ သာသနာ့ရိပ်သာသို့ ပြောင်းရွှေ့သီတင်းသုံးရန်အကြောင်း ပေါ်လာပါသည်။ မန္တလေးမြို့ စိန်ပန်းရတနာပုံရိပ်သာ၌ အုပ်ချုပ်မည့် ဆရာတော် လစ်လပ်နေသဖြင့် ရန်ကုန်သာသနာ့ရိပ်သာမှ ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ နာယကဆရာတော်များ အလှည့်ကျ ကြွရောက်သီတင်းသုံးကာ တာဝန်ဆောင်ကြရပါသည်။ ၁၉၇၄ ခုနှစ်၌ ချမ်းမြေ့ဆရာတော် တာဝန်ကျ၍ ထိုနှစ် ဇူလိုင်လ၌ ဆရာတော်သည် မန္တလေးသို့ ပြောင်းရွှေ့၍ သီတင်းသုံးရပါသည်။

ရတနာပုံရိပ်သာ၌ သီတင်းသုံးနေစဉ် ရတနာပုံရိပ်သာ၌ သီတင်းသုံးနေစဉ်အတွင်း၌ လည်း ယောဂီများအား တရားဟော တရားပြ တာဝန်နှင့် ရိပ်သာအုပ်ချုပ်ရေးတာဝန်ကိုသာ မက ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ပရိယတ်လုပ်ငန်းများကိုပါ ဖြစ်နိုင်သမျှ ဆောင်ရွက်ပေးရပါသည်။ ထိုသို့ ဆောင်ရွက်ရာတွင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ “**ရှစ်ဖြာမဂ္ဂင် နိဗ္ဗာန်ဝင်**” တရားတော်စာအုပ်၌ နိဒါန်းရေးပေးရခြင်းသည်လည်း အပါအဝင် ဖြစ်ပါသည်။ ရေးပြီးသော နိဒါန်းကို (ချမ်းမြေ့ဆရာတော် ရွှေဘိုသို့ တရားဟောကြွနေသဖြင့်) ဘုန်းကြီး ဦးဇေနက ထိုအချိန်တွင် ရတနာပုံသာသနာ့ရိပ်သာသို့ ကြွရောက်တော်မူလာသော ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား ဆက်ကပ်လိုက်သောအခါ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် နိဒါန်းကို ဆုံးအောင် ဖတ်ပြီးနောက် “သူ့ နိဒါန်းကို ဖတ်ရတာနှင့် ကိုယ့်စာအုပ်တောင် ကိုယ်ပြန်ပြီး ဖတ်ချင်စိတ် ပေါ်လာတယ်” ဟု မိန့်ကြားကြောင်းဘုန်းကြီး ဦးဇေနက ပြောပြပါသည်။

ဦးမာယိန္ဒတို့ကျေးဇူး သန္ဓေတည်စဖြစ်သော ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ ကျောင်း၌ တပည့်ဖြစ်သူ ဦးမာယိန္ဒနှင့်

ကျောင်းသား ၂ယောက်၊ ကပ္ပိယ ၁ ယောက်တို့ နေထိုင်လျက် ကျောင်းကိုစောင့်ရှောက်ရင်း အဆောက်အအုံနှင့် ပတ်သက်သော ဆောင်ရွက်ဖွယ်တို့ကို ၃ကာ၊ ၃ကာမများနှင့် တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းကာ အဆင်းရဲအပင်ပန်းခံ၍ ဆောင်ရွက်နေခဲ့ကြပါသည်။ ဦးလှမျိုး၊ ဒေါ်ခင်မေ မိသားစုသည်လည်း ကျောင်းဝင်းထဲ၌ပင်နေ၍ အထွေထွေကျောင်းဝေယျာဝစ္စကို ဆောင်ရွက်ကာ ကုသိုလ် ယူကြပါသည်။ ဦးမာဃိန္ဒ တို့တတွေ၏ ကျေးဇူးကား ဖော်မပြနိုင်အောင် ကြီးမားလှပါသည်။

ရန်ကုန်ရိပ်သာသို့ ပြန်ကြွခြင်း ဆရာတော်သည် မန္တလေး ရတနာပုံသာသနာ့ရိပ်သာ၌ တနှစ်ခွဲခန့် တာဝန်ဆောင်ပြီးလျှင် ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ခွင့်ပြုချက်အရ ၁၉၇၅ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ၌ ရန်ကုန် သာသနာ့ရိပ်သာသို့ ပြန်ကြွ၍ ချမ်းမြေ့ရိပ်သာတည်ထောင်မှု အစစ အဆင်ပြေရေးအတွက် အဝေးကပင် စောင့်ရှောက်နေပါသည်။

ချမ်းမြေ့ရိပ်သာသို့ ပြောင်းရွှေ့ခြင်း ၁၉၇၇ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ၌ ချမ်းမြေ့ရိပ်သာတွင် သီတင်းသုံးနေထိုင်ရန် အားလုံးပြည့်စုံပြီဖြစ်၍ ဆရာတော်သည် ချမ်းမြေ့ရိပ်သာသို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ခွင့်ပြုပါရန် ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံ ခွင့်ပန် လျှောက်ထားသောအခါ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ပြောင်းရွှေ့မည့်အချိန်ကို မေးတော်မူသည်။ ချမ်းမြေ့ဆရာတော်က သူ့ထုံးစံအတိုင်း သိုသိုသိပ်သိပ် တိတ်တိတ်ဆိတ်ဆိတ် ပြောင်းရွှေ့ရန် စီစဉ်ထားသဖြင့် ‘နက်ဖြန် ပြောင်းရွှေ့ပါမည်ဘုရား’ ဟု လျှောက်ထားသောအခါ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ‘ဘယ်သူတွေ လိုက်ပို့ကြမလဲ’ ဟုမေးပါသည်။ ‘ဦးပဉ္စင်း ၂ပါး၊ ၃ပါး လိုက်ပို့ပါလိမ့်မည်ဘုရား’ ဟု လျှောက်ထားသောအခါ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ‘ထင်ရှားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ ဒီလို တိုးတိုးတိတ်

၁၃၀

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

တိတ် မလုပ်ရဘူး၊ တင့်တင့်တယ်တယ်လေးဖြစ်အောင် လုပ်ရတယ်၊ ဒါကြောင့် မနက်ဖြန် မသွားနဲ့ဦး၊ နောက်တပတ်ကျမှသွား၊ ဒီကအဖွဲ့ ဒကာတွေရော ဦးပဉ္စင်းတချို့ရော ယောဂီတွေရော လိုက်ပို့ရမယ်’ ဟု မိန့်တော်မူပါသည်။

ချမ်းမြေ့ဆရာတော်သည် ထိုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂ ရက်နေ့၌ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အမိန့်တော်နှင့်အညီ ချမ်းမြေ့ရိပ်သာသို့ ရွှေ့ပြောင်းသီတင်းသုံးခဲ့ပါသည်။ ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားနှင့်အတူ ဘုန်းတော်ကြီးဦးဇေနနှင့် ဦးဉာဏောဒယတို့လည်း လိုက်ပါနေထိုင်ကြပါသည်။

ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ ဤချမ်းမြေ့ရိပ်သာ ဟူသောနာမည်ကို ဆရာတော်သည် ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ပစ္စဝေက္ခဏာလင်္ကာ ၄ ပုဒ်အနက် ဆွမ်းပစ္စည်း၌ဆင်ခြင်သည့် ဤသည့် စားဘွယ်စသော လင်္ကာတွင် ပါဝင်သော ‘ယာပိုက်မျှလစ်၊ ခပ်သိမ်းပြစ်ကို၊ မဖြစ်လေအောင်၊ ချမ်းမြေ့အောင်ဟု၊ သုံးဆောင်မှီဝဲပါသတည်း’ ဟူသော စာပိုဒ်မှ ‘ချမ်းမြေ့’ ဟူသော စကားလုံးနှင့် ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ခုနစ်နေ့ဘုရားရှိခိုး၌ ပါဝင်သော ‘ချမ်းမြေ့နိဗ္ဗူ၊ ယူတော်မူသည်’ ဟူသော စာပိုဒ်မှ ‘ချမ်းမြေ့’ ဟူသော စကားလုံးတို့ကို နှစ်သက်သဘောကျကြည်ညိုလှ၍ ဆရာတော်၏ အဦးအစဖြစ်ပေါ်လာသော ဤကျောင်းကို ဆရာတော်ကြီး ၂ ပါး၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးတော်တို့ကို ပူဇော်လိုသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ **ချမ်းမြေ့** ဟူသောစကားလုံး၏ အေးငြိမ်းချမ်းသာခြင်းဟူသော အနက်သဘောကို နှစ်သက်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ချမ်းမြေ့ဆရာတော် ပညာရင်နို့ သောက်စို့ခဲ့ရာ ဖြစ်သော မန္တလေးမြို့ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက် စည်ရှင်ကျောင်း၌ **အသောကာရုံ** အမည်ဖြင့်

ကျောင်းတဆောင်ရှိရာ ထိုကျောင်းဆောင်၏ အသောကဟူသောအမည်ကို ပါဝင်စေလိုသောကြောင့် လည်းကောင်း ‘ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ’ ဟု ဆရာတော်ကိုယ်တိုင် အမည်ပေးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။(အသောကဟူသော ပါဠိစကားလုံးသည် ချမ်းမြေ့ဟု အဓိပ္ပာယ် ရပါသည်။)

တောင်တွင်းကြီး ဦးကြော့ကလည်း သူ၏ ရှာပုံတော်တွင် “မဟီ ချမ်းမြေ့ ရေယဉ်စမ်းနှင့် ခင်တန်းကျွေက၊ တမြေ့မြေ့သာ၊ တရွေ့ရွေ့ လာခဲ့ရ” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ “ ချမ်းမြေ့အေးမြ၊ ကုဏ္ဍလနှင့်၊ ရထကာရ၊ သီဟပပါ၊ ” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ချမ်းမြေ့ စကားလုံးကို နှစ်ခြိုက်စွာ သုံး၍ စီကုံးထားလေသည်။

ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ ဖွင့်လှစ်ခြင်း ချမ်းမြေ့ရိပ်သာကျောင်းသို့ ရွှေ့ပြောင်းသီတင်းသုံးသောအခါ ဆရာတော်တရားသည် ယခု လေးထပ် နိုင်ငံခြားသားဆောင် နေရာ၌ ဆောက်လုပ်ပြီးစီးသော နှစ်ထပ်အုတ်ခံ ပျဉ်ခင်းပျဉ်ကာ မူလစံကျောင်းတော်၌ သီတင်းသုံးပါသည်။ ယင်းမူလစံကျောင်းတော်ကို ဒေါက်တာ ဒေါ်မြအေး၊ ဒေါ်ခင်အေး၊ ဒေါ်တင်တင် ညီအမတစုက ဆောက်လုပ် လှူဒါန်းခဲ့ပါသည်။ (ထိုညီမသုံးယောက်အနက် ဒေါက်တာ ဒေါ်မြအေးနှင့် ဒေါ်ခင်အေးတို့ ကွယ်လွန်သွားကြပါပြီ၊ အငယ်ဆုံး ဒေါ်တင်တင် သာ လျင် ကျန်းမာစွာ နယူးယောက်၌ နေထိုင်လျက်ရှိပါသည်။)

ထို့နောက် မိုးကုတ်မြို့ ဦးတင်လှ ဒေါ်တင်စိန်တို့ လှူဒါန်းသော ဆွမ်းချက်ဆောင်ကို ဆောက်လုပ်၍ ယခုအမျိုးသမီး ၃ ထပ်ဆောင် နေရာ၌ မူလဆွမ်းစားကျောင်းကို ဆောက်လုပ်ပါသည်။

သိမ်နတ်တော်မူခြင်း ကျောင်းတိုက်တိုင်းတွင် သံဃာတော်များ ကံကြီးကံငယ် ဆောင်ရန် သိမ်ရှိရပါသည်။

ထို့ကြောင့် ၁၃၄၀ ခုနှစ်၊ သီတင်းကျွတ် လပြည့်ကျော် ၄ ရက်(၂၀၊ ၁၀၊ ၁၉၇၈)နေ့၌ ရွှေကျင်ဂိုဏ်းသာသနာပိုင် ပိုက်ကျုံးဆရာတော်ဘုရားကြီး အမှူးပြုသော သံဃာတော် ၅၀ တို့က သိမ်သမုတ်မည့်နေရာ၌ ကမ္မဝါစာဖတ်၍ သိမ်နုတ်တော်မူကြပါသည်။

ဓမ္မာရုံသိမ်တော်ကြီး ကျောင်းမြေနေရာ မကျယ်ဝန်းလှသဖြင့် သိမ်နှင့် ဓမ္မာရုံ တခြားစီ မဆောက်လုပ်ဘဲ အဆောက်အအုံတခုတည်းကို သိမ်နှင့် ဓမ္မာရုံနှစ်မျိုး အသုံးပြုနိုင်ရန် နှစ်ထပ် ဆောက်ဘို့ စီစဉ်ကြပါသည်။ ဤသတင်းကို ကြားသိသော မန္တလေးမြို့၊ စိန်ပန်းရပ်၊ ဆေးလိပ်ခုံပိုင်ရှင် ဦးစံမောင် ဒေါ်နန်းအေးခင်တို့က သိမ်ဓမ္မာရုံ ဆောက်ရန် မ၊တည် အလှူငွေကို အဦးဆုံး စတင်လှူဒါန်းပါသည်။ ထို့နောက် စေတနာရှင်အများက အသီးအသီး စုပေါင်းပါဝင်လှူဒါန်းကြသဖြင့် သိမ်ဓမ္မာရုံဆောက်ရန် အလှူငွေ ပြည့်စုံသွားပါသည်။

သိမ်ဓမ္မာရုံ ဆောက်လုပ်မည့်နေရာ၌ ချောင်းငယ်တခု ဖြတ်သန်းစီးဆင်းနေသဖြင့် ဦးစွာ ချောင်းကို လွှဲပြောင်းရပါသည်။ ဤချောင်းကို လွှဲပြောင်းရာ၌ စည်ပင်သာယာမှ အင်ဂျင်နီယာချုပ် ဦးချမ်းသာ၏ ကျေးဇူးပြုကုသိုလ်ယူမှု များစွာပါဝင်သည်ကို အမြဲသတိရ ကျေးဇူးတင်ကြပါသည်။ ချောင်းကိုလွှဲပြောင်းပြီးမှ ဓမ္မာရုံသိမ်တော်ကြီးကို အုတ်မြစ်ချရပါသည်။

ဓမ္မာရုံသိမ်တော်ကြီးကို ၁၃၄၀ ခုနှစ်၊ သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် ၆ ရက်နေ့ (၂၂၊ ၁၀၊ ၁၉၇၈) ၌ အုတ်မြစ်ချရာတွင် ပိုက်ကျုံးဆရာတော်ဘုရားကြီးက အရှေ့မြောက်ထောင့်၌၊ ဗာရာဏသီဆရာတော်ဘုရားကြီးက အရှေ့တောင်ထောင့်၌၊ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက အနောက်တောင်ထောင့်၌၊ ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားက အနောက်မြောက်ထောင့်၌ အုတ်မြစ်ချ ချီးမြှောက်တော်မူကြပါသည်။

ဝံကျောင်းရှေ့၌ စင်္ကြန်လျှောက်နေစဉ်

ဘုရားဆင်းတုတော် ထုလုပ်ခြင်း ဓမ္မာရုံသိမ်တော်ကြီးကို ထိုခေတ် ကျပ် ၁၃ သိန်း အကုန်အကျခံ၍ ၂နှစ်နီးပါးကြာမျှ ဆောက်လုပ် ကြရပါသည်။ ဓမ္မာရုံသိမ်တော်ကြီး ပြီးစီးသော အခါ ဘုရားခန်း၌ ပူဇော်ရန် ဆင်းတုတော်ကို ကျောက်ဆင်းတုတော် မပူဇော်ဘဲ လိုသလိုထုလုပ်နိုင်သော ပလာစတာဆင်းတုတော်ကို ပူဇော် လိုသဖြင့် ဆရာတော်သည် ပန်းချီပန်းပု ကျောင်းအုပ်ကြီး ဦးစိုးတင့်ထံ အပ်နှံ၍ ထုလုပ်စေပါသည်။ ဆရာတော်လည်း မကြာခဏ သွားရောက် ၍ လိုအပ်သည်တို့ကို ညွှန်ကြားပေးပါသည်။

ဘုရားခန်းနောက်ခံ ပန်းချီကား ဆင်းတုတော်ပြီးသောအခါ ဆင်းတုတော်နှင့် လိုက်လျောသော ဘုရားခန်း နောက်ခံပန်းချီကား အတွက် သဘာဝအကျဆုံး ဖြစ်နိုင်ရန် ဆရာ တော်ဘုရားသည် နာမည်ရ ပန်းချီဆရာကြီး ၅ ဦးကို ဘုရားခန်း ပန်းချီ ကားငယ် တဦးလျှင် သုံးကားစီရေး၍ တင်ပြစေပါသည်။ ပန်းချီကားကို ရွေးချယ်ရာတွင် ပန်းချီဆရာကြီးများအား ဆရာတော်ဘုရားက 'ဒကာ ကြီးတို့ ပန်းချီကားများထဲက ဘုန်းကြီးအကြိုက်နှင့် ကိုက်ညီသော ပန်းချီ ကားတချပ်ကိုသာ ရွေးချယ်ပါမည်။ အရွေးမခံရသော ပန်းချီကားများမှာ မကောင်း၍ မဟုတ်ပါ။ ဘုန်းကြီးအကြိုက်နှင့် မကိုက်ညီ၍သာ မရွေး ချယ်ခြင်းဖြစ်ကြောင်းကို ရှေးဦးစွာ ပြောထားလိုပါတယ်' ဟု ကြိုတင်၍ စကားခံထားပါသည်။ ပန်းချီဆရာကြီးများကလည်း သဘောတူကြ ပါသည်။

ဆရာတော်ဘုရား၏ အနုပညာဝါသနာ ဆရာတော်ဘုရားသည် အနုပညာ ကဗျာ လင်္ကာကို စိတ်ဝင်စားသလို ပန်းချီပန်းပုအနု ပညာ၌လည်း စိတ်ဝင်စား၍ ဝါသနာရှိပါ သည်။ ငယ်စဉ် ကျောင်းသား ကိုရင်ဘဝက ဘုရားဆင်းတုပုံတော်နှင့်

၁၃၄

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ရှုခင်းပုံများကို ရောင်စုံခဲတံများဖြင့် ရေးဆွဲကာ မိမိတို့အိမ်မှာရော နီးစပ်ရာ ဆွေမျိုးတို့အိမ်မှာပါ နံရံတွင် ကပ်ထားလေ့ရှိပါသည်။ ရှင်ရဟန်းဖြစ်လာသောအခါတွင်လည်း ပန်းချီပြပွဲရှိလျှင် သွားရောက်မကြည့်ဘဲ မနေနိုင်ပါ။

ပနောရာမမေဒေါ ဆရာတော်ဘုရားသည် ကျေးဇူးတော်ရှင်မဟာစည်ဆရာ တော်ဘုရားကြီးနှင့်အတူ ၁၉၇၉ ခုနှစ်တွင် ပြည်ပမွေခရီး ထွက်သောအခါ ဟော်လန်သို့ ရောက်စဉ် ဒတ်(ချ်) ဒကာတဦးက ‘အထူးအဆန်း ပြပါရစေ’ ဟု လျှောက်ထား၍ မြို့လယ်ရှိ ပန်းချီပြတိုက်တခုသို့ ပင့်သွားပါသည်။ ပြတိုက်၌ ပေလေးရာခန့်ရှည်၍ အမြင့်ပေ လေးဆယ်ခန့်ရှိသော ပန်းချီကားကြီးကို ပြတိုက်တခုလုံး ပတ်ပတ်လည် အဝိုင်းကြီးလုပ်၍ ရေးဆွဲထားပါသည်။ ပြတိုက်အဆောက်အအုံမှာ အထက်ထပ်တွင် အမိုးသာရှိ၍ အကာလုံးဝမရှိပါ။ ပြတိုက် အဆောက်အအုံပေါ်မှနေ၍ ပတ်ပတ်လည်ကြည့်လိုက်လျှင် ပကတိ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို တွေ့မြင်နေရသကဲ့သို့ ခံစားရပါသည်။ ပန်းချီကား၏အမည်မှာ **ပနောရာမ မေဒေါ** ဟု ခေါ်ပါသည်။

ဆရာတော်ဘုရားသည် ထိုပန်းချီကား၏အကြောင်းကို သရုပ်ပေါ်အောင်ရေး၍ ‘**နိုင်ငံခြားမှ ပေးစာများ**’ စာအုပ်တွင် ထည့်လိုက်ပါသည်။ ထိုစာအုပ်ကိုဖတ်ရသော အနုပညာရှင်တယောက်က ဆရာတော်ဘုရား ရေးထားသော ထိုပေးစာကို ဖတ်မိပြီးလျှင် စိတ်ဝင်စားသဖြင့် ပန်းချီပန်းပု အနုပညာရှင်တို့၏ (Pan) မဂ္ဂဇင်း၌ ထည့်သွင်းဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

ဆရာတော်ဘုရားသည် ဤမျှပင် ပန်းချီပန်းပု အနုပညာကို စိတ်ဝင်စားသော ဆရာတော်တပါးဖြစ်ပါသည်။

ဘုရားခန်းပန်းချီကား ဆရာတော်ဘုရားသည် အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့
ရွေးချယ်ခြင်း သည့်အတိုင်း ပန်းချီကား ၁၅ ကားထဲမှ ဘုရား
 ခန်းနှင့် သင့်လျော်သည်ဟု ယူဆသော (Re-
 alism)အားသန်သည့် ဆရာကြီး ဦးရှိန်ထွန်း၏ ပန်းချီကားငယ်ကို ရွေး
 ချယ်ပြီးလျှင် လိုအပ်သည့် နေရာများ၌ လိုအပ်သလို ပြင်ဆင်ရေးဆွဲ
 ခိုင်း၍ ပန်းချီကားငယ်ကို စိတ်ကျေနပ်မှ ဘုရားခန်းတွင် ပန်းချီကား
 ကြီးကို နံရံသုံးဘက်ပတ်လည်နှင့် အမိုးပါ ရေးဆွဲခိုင်းပါသည်။ ယခု
 ထိုပန်းချီကားကို ဓမ္မာရုံသိမ်တော်ကြီး ဘုရားခန်း၌ တွေ့မြင်ကြရပါ
 သည်။

ပန်းချီကားကြီးမှာ အလွန်သဘာဝကျလှသဖြင့် လာရောက်
 ကြည့်ကြသူများ အလွန်နှစ်ခြိုက်ကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် ရေကူး မဟာ
 ဂန္ဓာရုံကျောင်း၌လည်းကောင်း၊ အောင်ဆန်း မိုးကုတ်ရိပ်သာ ကျောင်း၌
 လည်းကောင်း၊ ဥက္ကံဘုရားကြီးကျောင်း၌ လည်းကောင်း၊ မကွေး
 မြသလွန်ဘုရား၌လည်းကောင်း၊ ဂျပန်ပြည် မိုဂျီမြို့ မြန်မာကျောင်း၌
 လည်းကောင်း ဆရာကြီးဦးရှိန်ထွန်းကို ဖိတ်ပြီးလျှင် ဤပန်းချီကား
 ကြီးမျိုး ရေးဆွဲစေကြပါသည်။

သိမ်သမုတ်တော်မူကြခြင်း ဓမ္မာရုံသိမ်တော်ကြီး အပြည့်အစုံ ပြီးစီး
 သောအခါ ၁၃၄၂ ခုနှစ်၊ နယုန်လပြည့်
 ကျော် ၁၄ ရက် (၁၁၊ ၆၊ ၁၉၈၀)နေ့၌ ပိုက်ကျုံးဆရာတော်ဘုရားကြီး၊
 မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးတို့ အမှူးပြုသော သံဃာတော် ၅၀
 ကျော်တို့က သိမ်သမုတ်ကြပါသည်။ ယင်းသိမ်သမုတ်ပွဲတွင် မဟာစည်
 ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ရေစက်ချပေး၍ ချီးမြှောက်တော်မူခဲ့ပါသည်။

ပရိယတ်ရော ပဋိပတ်ပါ ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားသည် ပြည်တွင်း
 ပြည်ပ ရဟန်းရှင်လူ ယောဂီများအား

၁၃၆

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

တရားဟော၊ တရားပြခြင်း၊ စာပေပို့ချခြင်း၊ တရားစာအုပ်များရေးသားခြင်း၊ ကျောင်းရှိသံဃာများကို ခေတ်မီနည်းဖြင့် ပရိယတ္တိသင်ကြားပို့ချပေးခြင်း၊ ရသမျှအချိန်တွင် အင်္ဂလိပ်စာသင်ပေးခြင်းစသော ပရိယတ်၊ ပဋိပတ်သာသနာ တာဝန်နှစ်ရပ်အပြင် ရိပ်သာစီမံအုပ်ချုပ်ရေးတာဝန်၊ ယောဂီများ တရားဟောပြောပြသရေးတာဝန်တို့ကိုပါ ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်တော်မူပါသည်။ ထိုအချိန်မှ စ၍ **ချမ်းမြေ့ဆရာတော်**ဟု ထင်ရှားလာခဲ့ပါသည်။

ချမ်းမြေ့ရိပ်သာဝေယျာဝစ္စအဖွဲ့ ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ ဝေယျာဝစ္စအဖွဲ့ကို
၁၃၃၈ ခုနှစ်၊ တပို့တွဲ လပြည့်နေ့

(၂၊ ၂၊ ၁၉၇၇)တွင် စတင် ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။ ၁၃၃၉ ခု နှစ်၊ ဝါခေါင်လဆန်း ၁၄ ရက် (၂၈၊ ၈၊ ၁၉၇၇) နေ့တွင် ဖွဲ့စည်းပုံစည်းမျဉ်းကို အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းပြီး ဖွဲ့စည်းပုံစည်းမျဉ်းနှင့်အညီ ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ကာ ချမ်းမြေ့ရိပ်သာဝေယျာဝစ္စအဖွဲ့ဟူ၍ ပေါ်ပေါက်လာပါသည်။

ဩဝါဒါစရိယ ဆရာတော်ကြီးများ ထိုစဉ်က ဩဝါဒါစရိယ ဆရာတော်ကြီးများမှာ ကျေးဇူးတော်

ရှင် ပိုက်ကျုံးဆရာတော်ဘုရားကြီး၊ ကျေးဇူးတော်ရှင် ဗာရာဏသီဆရာတော်ဘုရားကြီး၊ ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော် ဘုရားကြီးနှင့် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားတို့ ဖြစ်ကြပါသည်။

ချမ်းမြေ့ဝေယျာဝစ္စအဖွဲ့၏ ရည်ရွယ်ချက် ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ ဝေယျာဝစ္စအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းရခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ၏ ပဓာနလုပ်ငန်း

ဖြစ်သော ပရိယတ္တိသာသနာ ပဋိပတ္တိသာသနာတော်ကြီးနှစ်ရပ် စည်ပင်ပြန့်ပွားရေးအတွက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ကြရာတွင် သံဃာတော်များနှင့်

ယောဂီသူတော်စင်များ အဘက်ဘက်မှ လိုလေသေးမရှိဘဲ ကိုယ်၏ ချမ်းသာခြင်း၊ စိတ်၏ ချမ်းသာခြင်းနှင့် ပြည့်စုံကြ၍ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဟောဖော်ညွှန်ပြ ဆုံးမတော်မူသည့်အတိုင်း ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အား ထုတ်နိုင်ကြပြီးလျှင် ပဋိဝေဓသာသနာ၊ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို မပင် မပန်း လက်လှမ်း ဆွတ်ချူ ရယူနိုင်ကြစေရန်နှင့် သုံးရပ်သာသနာ ရှည်စွာ တည်တံ့ခိုင်ခံ့ စည်ပင်လျက် ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်း တိုးဝင်ပြန့်ပွား ကမ္ဘာသူကမ္ဘာ သား သတ္တဝါများတို့ ချမ်းသာတိုးပွား အကျိုးများကြစေဖို့ မွန်မြတ်သော စေတနာ သဒ္ဓါတရားတို့ဖြင့် စောင့်ရှောက် ထောက်ပံ့ရန်ပင်ဖြစ်ကြောင်း ဖွဲ့စည်းပုံ နိဒါန်း၌ ဖော်ပြထားပါသည်။ ဤရှည်ရှယ်ချက်ကို ချမ်းမြေ့ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက အကျဉ်းချုံး၍ အောက်ပါအတိုင်း အဓိဋ္ဌာန် ဆောင်ပုဒ် စီကုံးပေးပါသည်။

ကြိုးစားကြပါစို့။

လူ နတ် ဗြဟ္မာ၊ သတ္တဝါတို့၊
 များစွာကျိုးရ၊ ချမ်းသာလှသည်၊
 ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၊ သာသနာသည်၊
 ရှည်ကြာတည်တံ့၊ ရှည်ခိုင်ခံ့၍၊
 ပျံ့နှံ့တိုးပွား၊ ကျင့်သူများလျက်၊
 ရငြားချမ်းသာ၊ ချမ်းမြေ့သာအောင်၊
 ညီညာတို့များ၊ တာဝန်ထား၊
 ကြိုးစားကြပါစို့။

ဤဆောင်ပုဒ်ကို ချမ်းမြေ့ရိပ်သာတွင် ကျင်းပသောအခမ်းအနား များ၌လည်းကောင်း၊ လစဉ်အမှုဆောင် အစည်းအဝေးများ၌လည်း ကောင်း အခမ်းအနားအဖွင့်အဖြစ် ရွတ်ဆိုကြပါသည်။

စင်စစ်ဆိုသော် ဤဆောင်ပုဒ်၏မှီရာ မြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော်မှာ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်တော်၌ ပါဝင်သော-

‘တသ္မာ တိဟ ဘိက္ခဝေ ယေ တေ ဓမ္မာ မယာ အဘိညာဒေသိတာ၊ တေ ဝေါ သာဓုကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာသေဝိတဗ္ဗာ ဘာဝေတဗ္ဗာ ဗဟုလိကာတဗ္ဗာ၊ တယိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ စိရဋ္ဌိတိကံ အဿ၊ တံ ဝေါ ဒီဃရတ္တံ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဘဝိဿတိ လောကာနုကမ္ဘာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ ဒေဝမနုဿာနံ’ ဟူသော ပရိနိဗ္ဗာန်မစံမိ ဆယ်လအလိုတွင် မြတ်စွာဘုရား မှာထားတော်မူခဲ့သည့် စကားတော်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဤစကားတော်ကိုမှီး၍ ဆရာတော်ဘုရားက ဆောင်ပုဒ်စီထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ယောဂီများ တဖြည်းဖြည်း ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ ဝေယျာဝစ္စအဖွဲ့သည် များလာခြင်း ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ ဝေယျာဝစ္စအဖွဲ့သည် အဖွဲ့၏ ရည်ရွယ်ချက်နှင့်အညီ သံဃာတော်များနှင့် ယောဂီများ ချမ်းချမ်းသာသာ အဆင်ပြေပြေဖြင့် ပရိယတ်၊ ပဋိပတ် နှစ်ရပ်သော သာသနာကို ထမ်းဆောင်နိုင်ကြရန် စွမ်းနိုင်သမျှ ခိုင်မြဲသော သဒ္ဓါ၊ ထက်သန်သော စေတနာတို့ဖြင့် ပစ္စည်းလေးပါး ထောက်ပံ့ခဲ့ကြရာ တဖြည်းဖြည်း ယောဂီများ များသထက်များလာကြသဖြင့် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားသည် မူလရည်ရွယ်ချက်ဖြစ်သော ပရိယတ် ပဋိပတ်နှစ်ပါးစုံ တိုးတက်ရန် ဆောင်ရွက်ရေးကို လက်လျှော့ကာ ပဋိပတ်အတွက်ကိုသာ အလေးပေး၍ ဆောင်ရွက်ရတော့၏။ ဆရာတော်မှာ မဟာစည်သာသနာ့ရိပ်သာ၌ သီတင်းသုံးစဉ်က ပဋိပတ်တပည့်ယောဂီ မြောက်မြားစွာ ရှိခဲ့သဖြင့် တဖြည်းဖြည်း ထိုယောဂီများသည် ဆရာတော်ရှိရာ ချမ်းမြေ့ရိပ်သာသို့ လာရောက်၍ တရားအားထုတ်ကြသောကြောင့်လည်း ယောဂီများ ပိုမိုများပြားလာခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာတော်သည် ပရိယတ်စာပေ

သင်ကြားပို့ချရေးအတွက် အချိန်မရနိုင်သလောက်ဖြစ်သောကြောင့် ပရိယတ် သင်ကြားပို့ချရေးကို လက်လွှတ်လိုက်ရပါသည်။

ဤသို့ဖြင့် ချမ်းမြေ့ရိပ်သာသည် အရှိန်ရလာသည်နှင့်အမျှ အဘက်ဘက်က တိုးတက်လာပါသည်။ တည်ထောင်စက ခန့်မိုးဝါးကပ်ကာ ယောဂီဆောင်များနေရာ၌ အုတ်တိုက် ယောဂီဆောင်များ၊ ခန့်မိုးရုံးခန်းနေရာ၌ သွပ်မိုးအုတ်တိုက်ရုံးခန်းများအဖြစ် တဖြည်းဖြည်း ပြောင်းလဲ ဆောက်လုပ်ကြရပါသည်။ အဆောက်အအုံများ တိုးတက်ဆောက်လုပ်ကြသည်နှင့်အမျှ ဆရာတော်သည် ပို၍အလုပ်များကာ အားလပ်ချိန် မရှိသလောက်နီးပါး ဖြစ်လာပါသည်။ သို့သော်လည်း ဆရာတော်သည် တပည့်သံဃာတော်များ၊ ဒကာ ဒကာမများ၏ အကူအညီဖြင့် ကြိုးစား၍ မလစ်လပ်ရအောင် ဆောင်ရွက်တော်မူပါသည်။

အသံလွှင့်တရားတော် ထိုမျှလောက် သာသနာရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်း
ဟောကြားခြင်း ကိစ္စများ ဆောင်ရွက်နေချိန်တွင် နိုင်ငံတော်အစိုးရ သာသနာရေးဦးစီးဌာနက ချမ်းမြေ့ဆရာတော်အား ရေဒီယိုမှ အသံလွှင့်တရားဟောကြားချီးမြှင့်ပါရန် လျှောက်ထား၍ ဆရာတော်ဘုရား သဘောတူသဖြင့် အစီအစဉ် ပြုလုပ်ကြပါသည်။ သာသနာရေးဦးစီးဌာန၏ ထိုအစီအစဉ်အရ ကျေးဇူးရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားသည် ၁၃၄၀ ခုနှစ်၊ တော်သလင်းလကွယ်နေ့ (၁၊ ၁၀၊ ၁၉၇၈) တွင် မြန်မာ့အသံမှ **‘အသံအမြင်မှန်မှ ချမ်းသာရ’** တရားတော်ကို အသံလွှင့် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

ထိုစဉ်က မြန်မာ့အသံ အသံလွှင့်အစီအစဉ်၌ တရားတော်များ ဟောကြားချိန်ကို ၁၅ မိနစ်ဟု ကန့်သတ်ထားပါသည်။ ဆရာတော်ဘုရားသည် ဤ ၁၅ မိနစ်အတွင်း၌ တရားတော်၏ လိုရင်းအချက်များပါဝင်၍ အများလည်းနားလည်အောင် အချိန်လည်း မပိုရအောင်

၁၄၀

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ကြိုးစား၍ ဟောကြားချီးမြှင့်ထားပါသည်။ တရားတော်ကို ဖတ်ချိန်သည် ၁၀ မိနစ်မျှသာဖြစ်၍ စာရှုသူများ အပြည့်အစုံ နားလည် သဘောပေါက်စေရန် အသံလွှင့်တရားတော် တပုဒ်လုံး ထည့်သွင်း ဖော်ပြသင့်သည်ဟု ထင်ပါသည်။

အသိအမြင်မှန်မှ ချမ်းသာရ တရားတော်

သတ္တဝါတိုင်း ချမ်းသာချင်သည် ဘုန်းကြီး ယခု မြန်မာ့အသံကနေပြီး အသံလွှင့် ဟောကြားမည့် တရားကတော့ ‘**အသိအမြင်မှန်မှ ချမ်းသာရ**’ ဆိုတဲ့ တရားတော်ပါပဲ။

လူတိုင်းဟာ ဆင်းရဲကို အလိုမရှိကြပါဘူး၊ ချမ်းသာကိုသာ အလိုရှိကြပါတယ်။ လူတိုင်းဆိုတာထက် သတ္တဝါတိုင်းလို့ဆိုရင် ပိုပြီး မှန်ပါတယ်။ သို့သော်လဲ လူ့ဘုံလူ့လောကဆိုတော့ လူကိုပဲ ဦးတည်ပြီး ပြောရပါတယ်။

ချမ်းသာကို ရဖို့ကတော့ ဆင်းရဲငြိမ်းမှပဲ ရနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ချမ်းသာကို အလိုရှိတဲ့လူဟာ ဆင်းရဲဒုက္ခငြိမ်းအောင် အားထုတ်ရပါတယ်။ ဆင်းရဲငြိမ်းစေချင်ရင် ဆင်းရဲကိုဖြစ်ပေါ်စေတဲ့ အကြောင်းတရားကို ပယ်သတ်ရပါတယ်။ အကြောင်းကို ပယ်သတ်နိုင်လို့ အကြောင်း မဖြစ်ပေါ်ရင် အကျိုးဆင်းရဲလဲ ငြိမ်းတော့တာပါပဲ။

ဆင်းရဲ၏ အကြောင်းတရားများ ဒီတော့ အဲဒီဆင်းရဲကို ဖြစ်ပေါ်စေတဲ့ အကြောင်းတရားတွေကို သိဖို့လိုပါတယ်။ ဒီအကြောင်းတရားတွေက ဘာတွေလဲဆိုရင် လိုချင်တပ်မက် နှစ်သက်တွယ်တာမှု-**လောဘ**၊ စိတ်ဆိုးမှု အမျက်ထွက်မှု-**ဒေါသ**၊ အမှန်အတိုင်းမသိမှု-**မောဟ**၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အထင်ကြီးမှု-**မာန**၊ အသိအမြင်မှားမှု-**ဒိဋ္ဌိ**၊ ယုံကြည်သင့်ရာမှာ မယုံကြည်ဘဲ သံသယဖြစ်နေမှု-

ဝိစိကိစ္ဆာအစရှိတဲ့ ကိလေသာ တရားဆိုးတွေပါပဲ။ ဒီတရားဆိုးတွေရှိနေလို့သာ သတ္တဝါတွေ ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်နေကြရတာပါပဲ။

ဒီကိလေသာတရားဆိုးတွေများရင် များသလောက် ဆင်းရဲကြီးမားပါတယ်။ နည်းရင် နည်းသလောက် ဆင်းရဲနည်းပါးပြီး ချမ်းသာများပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီတရားဆိုးတွေကို ပယ်နိုင်အောင် ကြိုးစားဖို့ လိုပါတယ်။ နည်းနည်းပယ်နိုင်ရင် နည်းနည်းချမ်းသာတယ်။ များများပယ်နိုင်ရင် များများချမ်းသာတာပါပဲ။ သူတို့ကို ပယ်နိုင်ဖို့ကတော့ ရုပ်နာမ်အစုကိုသိတဲ့ ဉာဏ်အမြင် ဖြောင့်မှန်မှပဲ ပယ်နိုင်ပါတယ်။ ရုပ်နာမ်အပေါင်းအစု အပေါ်မှာ အသိအမြင် လွဲမှားနေသမျှ ဒီကိလေသာတွေကို မပယ်နိုင်ပါဘူး။ မပယ်နိုင်သေးသမျှလဲ ဆင်းရဲလွတ်ကင်း ချမ်းသာခြင်းကို မရနိုင်ပါဘူး။

အခြေခံကျတဲ့ အကြောင်းတရား ဒါကြောင့် ဒီတရားဆိုးတွေထဲမှာ အသိအမြင်မှားတဲ့ ဒိဋ္ဌိဟာ ဆင်းရဲကို ဖြစ်ပေါ်စေရာမှာ အခြေခံကျတဲ့ ပဓာနတရားလို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။ ဒီဒိဋ္ဌိကလဲ အမှန်အတိုင်းမသိတဲ့ မောဟကို အဖော်ပြုလုပ်ထားပါတယ်။ အမှန်အတိုင်းမသိလို့ အသိမှား အမြင်မှားဖြစ်နေတဲ့ အပေါ်မှာ အခြေခံပြီးတော့ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မာန၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ အစရှိတဲ့ တခြားကိလေသာတွေ ဖြစ်ပွားလာတော့တာပါပဲ။ အဲဒီလို တရားဆိုးတွေ တဆင့်တဆင့် ပွားများလေ ဆင်းရဲများလေပါပဲ။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိနှင့် အတ္တဒိဋ္ဌိ အနည်းငယ် ရှင်းပြရမယ်ဆိုရင် ခန္ဓာကိုယ်ခေါ်တဲ့ရုပ်နဲ့ စိတ်ခေါ်တဲ့နာမ်၊ ဒီတရားနှစ်ခုပေါင်းစုနေတာကို အချိန်မလပ်မပြတ် ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်တရားနဲ့ နာမ်တရားအစု သက်သက်မျှပဲလို့ ဉာဏ်ထဲမှာ သက်ဝင် သိမြင်ရင် တကယ်ဖြစ်နေ ရှိနေတဲ့ အခြေအနေကို အဖြစ်အတိုင်း အရှိအတိုင်း

သိတာ မြင်တာဖြစ်လို့ အသိမှန်လို့ ဆိုရပါတယ်။ ဒီလို မသိမမြင်ဘဲ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ငါလို့ဖြစ်စေ၊ အသက်ဝိညာဉ် အတ္တလို့ဖြစ်စေ သိမြင် နေတယ်ဆိုရင် ဒါဟာ အသိမှန် အမြင်မှန် မဟုတ်ပါဘူး၊ အသိမှား အမြင်မှားပါပဲ။ ဒါကိုပဲ **သက္ကာယဒိဋ္ဌိ** = တကယ့်အရှိတရားပေါ်မှာ မရှိတာကို စိတ်ကူးနဲ့ပုံဖော်ပြီး မှားယွင်းစွာသိမြင်ယူဆမှုလို့ ခေါ်ပါတယ်။ **အတ္တဒိဋ္ဌိ** = ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ မဟုတ်တဲ့ သဘာဝတရားအစုမျှကို ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ငါလို့ အသိအမြင်မှားနေမှုပါပဲ။

အဲဒီလို သက္ကာယဒိဋ္ဌိနှင့် အတ္တဒိဋ္ဌိအနေနဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ငါဆိုတဲ့ အသိမှား အမြင်မှားဖြစ်လာတော့ ဒီပုဂ္ဂိုလ် ဒီသတ္တဝါက ချမ်းသာချင် ကြီးပွားချင်လာတယ်။ ရာထူးဂုဏ်သိန် မြင့်မားချင်လာတယ်။ အဲဒီလို စသည်ဖြင့် လိုချင်ရချင် ဖြစ်ချင်တာတွေပေါ်လာတယ်။ ဒါတွေဟာ လောဘကိလေသာတွေပါပဲ။ တစုံတရာ အဆင်မပြေတာနဲ့ တွေ့လာရင် ဒေါသဖြစ်လာတယ်။ ဒီ ငါက သူများထက် သာတယ်ထင်လာရင် မာန ကြီးလာတယ်။ ကိုယ့်ထက်သာသူတွေ့ရင် မနာလိုတဲ့ ဣဿာတွေ ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒီလို စသည်ဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ငါဆိုတဲ့ အသိမှား ဝင်လိုက်တာနဲ့ ဒီလောဘ ဒေါသ မာန စတဲ့ ကိလေသာ တရားဆိုး တွေက ဝင်လာတော့တာပါပဲ။ ဒီတရားတွေဝင်လာရင် မချမ်းသာတော့ ဘူး၊ ဆင်းရဲတော့တာပါပဲ။ ဒါကြောင့် ဆင်းရဲကို ဖြစ်ပေါ်စေတဲ့ အကြောင်းတရားတွေထဲမှာ ဒီအသိအမြင်မှားမှု သက္ကာယဒိဋ္ဌိနှင့် အတ္တဒိဋ္ဌိ ဟာ အခြေခံအကြောင်းပဲဆိုတာ ထင်ရှားပါတယ်။

အသိအမြင်မှားပုံ ဒီသက္ကာယဒိဋ္ဌိ အတ္တဒိဋ္ဌိနဲ့ အသိအမြင်မှားပုံကို နည်းနည်း ဆက်ပြောပါဦးမယ်။ ရုပ်ခန္ဓာအစုမှာ ပေါင်းစပ်ပါဝင်နေတဲ့ အပူသဘော အအေးသဘောကို ပူရုပ်အေးရုပ် မျှပဲလို့ အရှိအတိုင်း အမှန်အတိုင်း မသိမမြင်နိုင်ကြတော့ ပူတဲ့လူ အေးတဲ့

လူ ပူတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် အေးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ရှိတယ်လို့ အသိအမြင် မှားနေကြတယ်။
 ငါပူတယ် ငါအေးတယ်လို့လဲ အသိမှားကြတယ်။ ထို့အတူပဲ ခက်မာ
 ကြမ်းတမ်း နူးညံ့ချောမွေ့တဲ့သဘော၊ တွန်းကန်တောင့်တင်း လှုပ်ရှား
 ရွေ့ရှားသဘော အစရှိတဲ့ ရုပ်သဘာဝတွေကိုလဲ သဘာဝတရားမျှသာ
 ပဲလို့ မသိမမြင်နိုင်ကြတော့ သူက ကြမ်းတမ်းတယ်၊ သူ့အသားအရည်
 က ကြမ်းတမ်းတယ်၊ ငါက နူးညံ့တယ်၊ ငါ့အသားအရည်က နူးညံ့တယ်
 စသည်ဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါအနေနဲ့ အသိမှားနေကြတယ်၊ သူ ငါ အနေနဲ့
 အသိမှားနေကြတယ်။

ပြီးတော့ လိုချင်တပ်မက်စိတ်၊ နှစ်သက်ချစ်ခင်စိတ်၊ မုန်းတီးစိတ်၊
 စိတ်ဆိုးစိတ်၊ တွန့်ဆုတ်စိတ်၊ အားတက်စိတ်၊ ဝမ်းနည်းစိတ်၊ ဝမ်းသာ
 စိတ် အစရှိတဲ့ နာမ်တရားတွေကိုလဲ လိုချင်တပ်မက်စရာ အာရုံ စသည်
 ကြောင့် အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာပြီးတော့ ပျောက်ပျက်
 သွားကြတဲ့ သဘောသက်သက်မျှသာပဲလို့ အမှန်အတိုင်း မသိမမြင်ကြ
 ဘူး။ ငါလိုချင်တယ်၊ သူလိုချင်တယ် စသည်ဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ အနေ
 နဲ့ပဲ အသိမှားနေကြတယ်။

အသက်ဝိညာဉ်နှင့် အတ္တ နောက်ပြီးတော့ တချို့က ရုပ်ခန္ဓာကို၊
 တချို့က နာမ်ခန္ဓာကို အသက်ဝိညာဉ်
 လို့ မှတ်ယူစွဲလမ်းကြပါတယ်။ တချို့ကတော့ အသက် ဝိညာဉ်ကလေး
 ဟာ ရုပ်လဲမဟုတ်ဘူး၊ နာမ်လဲမဟုတ်ဘူး၊ ရုပ်နာမ်မှတပါး သီးခြားအရာ
 တခုအနေနဲ့ သတ္တဝါရဲ့သန္တာန်မှာ မပျက်မစီးဘဲ တည်ရှိနေတယ်လို့
 ယူဆစွဲလမ်းကြပါတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ မြန်မာလူမျိုးများကတော့
 စိတ်ကိုပဲ အသက်ဝိညာဉ် လိပ်ပြာလို့ ယူဆစွဲလမ်းတတ်ကြတာ များပါ
 တယ်။ ဒီအသက် ဒီဝိညာဉ်ဟာ မွေးဖွားလာကတည်းက သေသည်အထိ
 မပျက်မစီးဘဲ အမြဲတည်နေတယ်လို့ ယူဆတတ်ကြပါတယ်။ အဲဒီ

တချို့ယူဆထားကြတဲ့ အသက်ဝိညာဉ် ဆိုတာဟာ မြတ်စွာဘုရားက မရှိဘူး၊ မဟုတ်ဘူးလို့ ဟောကြားထားတဲ့ အတ္တဆိုတာပါပဲ။ အာတွာ လို့လဲ ခေါ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အသက် ဝိညာဉ် လိပ်ပြာနဲ့ အတ္တဟာ သဘောအားဖြင့် အတူတူပါပဲ။

ဒီအသက်ဝိညာဉ် အတ္တဆိုတာကို အစွဲပြုပြီးတော့လဲ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ငါသူတပါးဆိုတဲ့ အသိမှားအမြင်မှား ဖြစ်ပေါ်လာပါတယ်။ **“ရုပ်ကို အသက်ဝိညာဉ် အတ္တလို့ယူဆရင် အဲဒီရုပ်ကို ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ငါ”**လို့ ထင်မှတ်တော့တာပဲ။ ဒါတွေဟာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အတ္တဒိဋ္ဌိ-အသိမှား အမြင်မှားတွေချည်းပါပဲ။

ဒီအသက် ဝိညာဉ် အတ္တဆိုတာကို မပျက်မစီးဘဲ အမြဲတည်နေတဲ့ အဓာခံသဘောအနေနဲ့ ယူဆထားကြတော့ **“ရုပ်ကို အသက် ဝိညာဉ် အတ္တလို့ယူဆရင် ရုပ်ကိုတည်တံ့နိုင်မြဲတယ်”**လို့ မှတ်ယူကြတော့တာ ပါပဲ။ **“စိတ်ကို အသက်ဝိညာဉ် အတ္တလို့ယူဆရင် စိတ်ကို တည်တံ့ နိုင်မြဲတယ်”** လို့ မှတ်ယူကြတော့တာပါပဲ။

မြန်မာတို့၏အတ္တ ဒါကြောင့်ပဲ လူသေလို့ ရုပ်ခန္ဓာကြီး ပျက်စီးသွား တဲ့အခါ အသက် ဝိညာဉ်ကလေးဟာ ရုပ်ခန္ဓာ ကိုယ်ကြီးထဲက မပျက်မစီးဘဲ ထွက်ခွာသွားပြီးတော့ သင်းချိုင်းမှာ ဖြစ်စေ၊ သေသူရဲ့ အိမ်နား ပတ်ဝန်းကျင်မှာဖြစ်စေ လှည့်လည်သွားလာ နေတယ်လို့ တချို့ယူဆကြတာပေါ့။ သေသူရဲ့ ဝိညာဉ်ဟာ သူရှိနေ ကြောင်း သိရအောင် ကိုယ်ထင်ရင်လဲ ပြတယ်၊ အိမ်တံခါးကိုရင်လဲ လာခေါက်တယ်၊ အိမ်အောက်မှာဖြစ်စေ၊ အိမ်ထဲမှာဖြစ်စေ၊ ခြေသံ တရှုပ်ရှုပ်နဲ့ သွားလာလှုပ်ရှားနေတယ် စသည်ဖြင့် ယူဆစွဲလမ်းကြတယ်။ ဒါကိုပဲ သရဲတစ္ဆေလို့ ခေါ်ဝေါ်သမုတ်ကြပြန်တယ်။ သူ့ကို ရည်မှန်းပြီး ရက်လည်ဆွမ်းသွတ်ခြင်းစတဲ့ ဒါနကုသိုလ်ကို ပြုလိုက်မှပဲ ဒီဝိညာဉ်လေး

အတ္တလေးဟာ သာဓုခေါ်ပြီးတွယ်ရာမဲ့ တဝဲလည်လည် လှည့်လည် နေရတဲ့ သရဲ တစ္ဆေဘဝမှ ကျွတ်လွတ်သွားတယ်။ အဲဒီလို ကျွတ်လွတ် သွားပြီးတော့မှပဲ သူရောက်ထိုက်တဲ့ နောက်ဘဝတခုကို ရောက်သွား ရတယ်လို့ အများအားဖြင့် ယူဆစွဲလမ်းကြပါတယ်။ ဒီအယူအဆမျိုး ကတော့ ရောက်ထိုက်တဲ့ဘဝကို မရောက်ရသေးမီ ကြားခံ **အန္တရာဘဝ** တခု ရှိသေးတယ်လို့ ယူဆတဲ့ အယူမှားပါပဲ။ ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်ဘုရားရဲ့ အဘိဓမ္မာဒေသနာတော်အရကတော့ စုတိစိတ်ချုပ်ပြီးတဲ့နောက် နောက် တဘဝမှာ ပဋိသန္ဓေ စိတ်ဖြစ်တာဟာ တစက္ကန့်တောင်မှ မကြာပါဘူး။

သို့သော်လဲ သေသူဟာ သူ့ရဲ့အကုသိုလ်ကံကြောင့် သေစိတ် ချုပ်ပျက်ပြီးလျှင်ပြီးချင်း ပြိတ္တာဘဝမှာ ရုပ်သစ်နာမ်သစ်နဲ့ ဆင်းရဲတဲ့ ဘဝကို ချက်ချင်းရကောင်းရနေမှာ ဖြစ်တဲ့အတွက် သူ့ကိုရည်ရွယ်ပြီး ဆွမ်းသွတ်ခြင်းစတဲ့ ဒါနကုသိုလ်တွေ ပြုကြရပါတယ်။ ဒီလိုပြုတယ် ဆိုရင်တော့ ဗုဒ္ဓဒေသနာတော်အရ သဘာဝကျပါတယ်။ ကွယ်လွန်သူ များ ပြိတ္တာဖြစ်ပြီး အစားအစာငတ်မွတ်နေလို့ ကိုယ်ထင်ပြုပြီး လာ တောင်းကြကြောင်းလဲ ပေတဝတ္ထုပါဠိတော်မှာ လာပါတယ်။

သဿတဒိဋ္ဌိနှင့် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း အသက်ဝိညာဉ် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ဆိုတဲ့ အတ္တလေးဟာ မပျက်မစီးဘဲ အမြဲတည် နေပြီး တဘဝပြီးတဘဝ ကူးပြောင်းနေတယ် ဆိုတဲ့ အယူအဆကို **သဿတဒိဋ္ဌိ**-တည်မြဲ အယူမှားလို့ ခေါ်ပါ တယ်။

တချို့ကြတော့လဲ ရှေ့ဘဝ နောက်ဘဝ ဆိုတာကို အယုံအကြည် မရှိကြပါဘူး။ ဒီအသက် ဒီဝိညာဉ် ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ မသေမီအတွင်းမှာ တည်မြဲနေပြီး သေတဲ့အခါမှာ ဘာမျှမကျန်တော့ဘဲ အသက်ဝိညာဉ်ပါ ပျက်စီးသွားရတယ်။ ဒါကြောင့် နောက်ဘဝ တမလွန်ဘဝဆိုတာ မရှိ ဘူး၊ တဘဝတည်းနဲ့ပဲ အပြီးသတ် ပြတ်စဲသွားတယ်လို့ ယူဆကြပြန်ပါ

၁၄၆

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့သရာတော်ဘုရားကြီး၏

တယ်။ ဒီအယူအဆကိုတော့ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ-ပြတ်စဲအယူမှားလို့ ခေါ်ပါတယ်။

သဿတဒိဋ္ဌိကို လက်ခံလျှင် သဿတဒိဋ္ဌိကို ယုံကြည်လက်ခံရင် တမလွန်ဘဝ ချမ်းသာရေးကို ရည်မှန်းပြီး မကောင်းမှုတွေကို ရှောင်နိုင်သလောက် ရှောင်ပါလိမ့်မယ်။ ကောင်းမှုတွေကို ပြုနိုင်သလောက် ပြုပါလိမ့်မယ်။ သို့သော်လည်း ဘဝချမ်းသာတွေကိုသာ တောင့်တနေမှာဖြစ်လို့ ဝဋ်ဆင်းရဲက လွတ်မြောက်ဖို့တော့ မလွယ်ပါဘူး။ အရာရာကို တည်မြဲနေတဲ့ အမြင်နဲ့သာ ကြည့်မြင်နေမှာဖြစ်လို့ ရုပ်နာမ်တို့ရဲ့ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ သဘောတွေကို သိမြင်ဖို့၊ ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြားသိဖို့ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ ဒုက္ခသစ္စာကို မသိရင် သမုဒယသစ္စာကို မပယ်နိုင်တဲ့အတွက် နိရောဓသစ္စာ ဆင်းရဲငြိမ်းမှုကို မရနိုင်ပါဘူး။ ဒီတော့ ဒီအသိမှား အမြင်မှားကြောင့် ဆင်းရဲမြဲပဲ ဆင်းရဲနေတော့တာပါပဲ။

ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိကို လက်ခံလျှင် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိကို လက်ခံရင် တမလွန်ဘဝ မရှိဘူးလို့ ယုံကြည်ထားတဲ့အတွက် ဒီဘဝမသေမီအတွင်းမှာ မိမိအကျိုးရှိမယ် ကောင်းစားမယ်ဆိုရင် ကောင်းမှုမကောင်းမှု ရွေးချယ်မနေတော့ဘဲ ပြုလိုရာ ပြုတော့မှာပဲ။ ဒီလိုဆိုရင် မကောင်းမှုတွေချည်းသာ အပြုများဖို့ ရှိပါတယ်။ ဒီတော့ **ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ** အမြင်မှားကို အခြေခံပြီးပြုမိတဲ့ မကောင်းမှုတွေကြောင့် ရှောင်လွှဲမရတဲ့ ကြောင်းကျိုးနိယာမအရ ဆင်းရဲကျိုးတွေသာ ထပ်ကာ ထပ်ကာ ရနေမှာ အမှန်ပါပဲ။ ချမ်းသာဖို့ မရှိပါဘူး။ ဒါကြောင့် အသိအမြင်မှားရင် ဆင်းရဲတယ်၊ အသိအမြင်မှန်မှ ချမ်းသာတယ်ဆိုတာ ထင်ရှားပါတယ်။

အခု ရှင်းပြခဲ့တာကို သဘောပေါက်ရင် **သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္ဆေဒ**

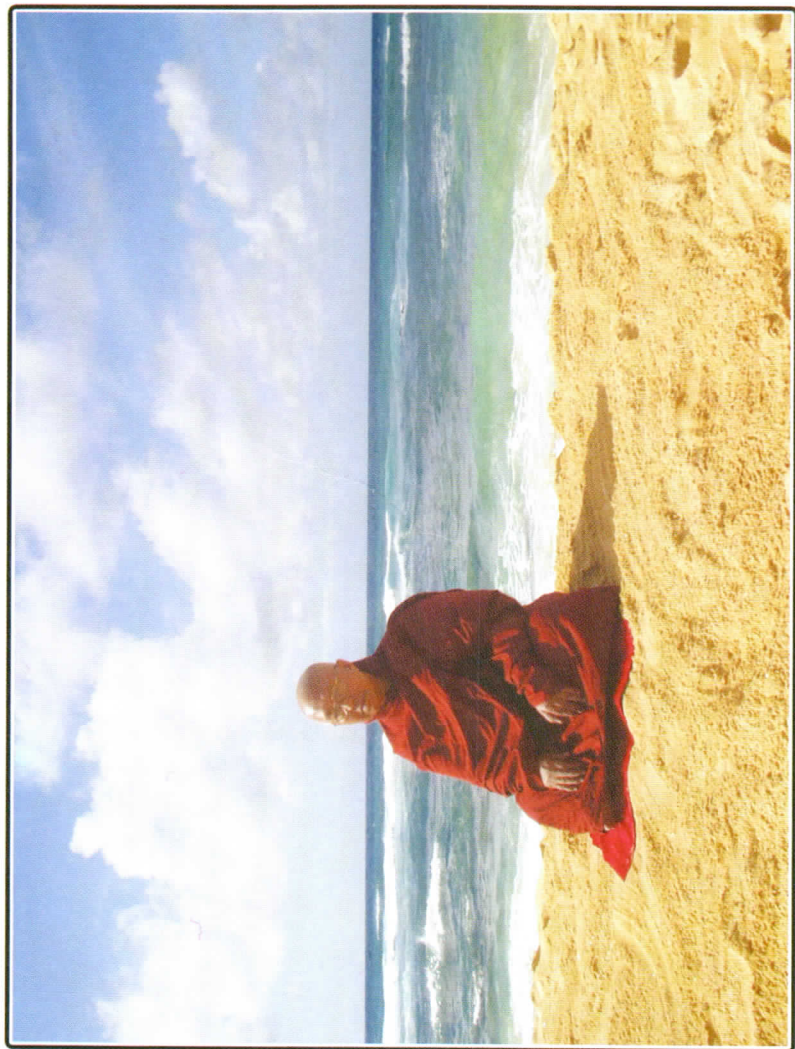
ဒိဋ္ဌိ အမြင်မှားနှစ်မျိုးဟာ **အတ္တဒိဋ္ဌိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ** အမြင်မှားပေါ်မှာ အခြေခံတယ်ဆိုတာ နားလည်နိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက အကြောင်းရင်း အခြေခံဖြစ်တဲ့ **အတ္တဒိဋ္ဌိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ** အမြင်မှား ပျောက်ပြီး အမြင်မှန်ရအောင် ရုပ်အစု နာမ်အစုကို ဖြစ်ဆဲဖြစ်ခိုက်မှာ စူးစူးစိုက်စိုက် သတိနဲ့စောင့်ရှုဖို့ အရေးတကြီးတိုက်တွန်း ဟောပြော တော်မူခဲ့တာပါပဲ။

အသိမှန်ရလိုလျှင် ဒီလို ရှုရာမှာ ရုပ်ထင်ရှားရင် ရုပ်ကို ရှုရပါတယ်။
အရှိကို အရှိအတိုင်းရှု နာမ်ထင်ရှားရင် နာမ်ကိုရှုရပါတယ်။ ဖြစ်နေဆဲ ရုပ် ဖြစ်နေဆဲနာမ်ကို ဖြစ်နေ ရှိနေတဲ့ အခြေ အနေအတိုင်းသိအောင် ရှုရပါတယ်။ စိတ်က တမျိုးတဖုံ ကြံစည်ပြီး မရှုရပါဘူး။ အရှိကိုအရှိအတိုင်း ရှုတဲ့သဘောပါပဲ။ ဒါကြောင့် ရုပ်ခန္ဓာ ကိုယ်ကပူတာထင်ရှားရင် အဲဒီအပူ တေဇောကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြား သိအောင် ပူတယ်ပူတယ်လို့ ထပ်ကာ ထပ်ကာရှု၊ အေးတာ ထင်ရှားရင် အေးတယ် အေးတယ်လို့ ထပ်ကာ ထပ်ကာရှု၊ တောင့်တာ တင်းတာ လှုပ်ရှားတာ ရွေ့ရှားတာ ကြမ်းတမ်းတာ နူးညံ့တာစတဲ့ ရုပ်တွေထင်ရှား ရင်လဲပဲ တောင့်တယ် တင်းတယ် စသည်ဖြင့် ထပ်ကာထပ်ကာ ရှုရပါ တယ်။ ထို့အတူပဲ ပျံ့လွင့်စိတ် စဉ်းစားစိတ် လိုချင်စိတ်၊ စိတ်ဆိုးစိတ် စသည်ကိုလဲ ပျံ့လွင့်တယ်၊ စဉ်းစားတယ် စသည်ဖြင့် ရှုရပါတယ်။

အသိမှားပျောက်၍ အဲဒီလို ရှုတဲ့အခါ အစဦးမှာတော့ ပျံ့လွင့်စိတ်စတဲ့
အသိမှန်ရောက်ပုံ စိတ်တွေကိုပဲ ရှုရတာ များပါတယ်။ ရုပ်ကိုရှုရတာ က နည်းပါတယ်။ သို့သော်လဲ ရှုပါများလာတော့ တဖြည်းဖြည်း အပျံ့အလွင့် နည်းလာပြီးတော့ အရှုခံ ရုပ်နာမ် အာရုံပေါ် မှာပဲ စိတ်ဟာ စူးစိုက်တည်ငြိမ်လာပါတယ်။ ဒီအခါမှာ နီဝရဏ အညစ် အကြေးတွေ လုံးဝကင်းစင်သလောက် ဖြစ်နေလို့ စိတ်အစဉ်ဟာ အတော်

ကြီး စင်ကြယ်နေပါတယ်။ ဒါကိုပဲ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိလို့ ခေါ်ပါတယ်။ အဲဒီ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်ချိန်ကစပြီး ရုပ်နာမ်တို့ရဲ့ ပင်ကိုယ်ရင်း သဘော သဘာဝ လက္ခဏာကို သိလာပါတယ်။ အဲဒီ အသိဟာ ကြာလေ ကြာလေ သမာဓိ အားကောင်းသလောက် ထင်ရှား ပြတ်သားလာလေပါပဲ။ ဒီအခါမှာ ပုဂ္ဂနဲ့ရှုသိစိတ်၊ အေးမှုနဲ့ရှုသိစိတ် စသည်ဖြင့် အရှုခံအာရုံနှင့် ရှုသိစိတ် အတွဲလိုက်အတွဲလိုက် သိသိလာပါတယ်။ အပူအအေးသဘောနဲ့ ရှုသိ စိတ်မျှသာ ရှိတာပဲ စသည်ဖြင့် အမှန်အတိုင်း သိနေတဲ့အတွက် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ငါဆိုတဲ့ အသိမှား လုံးဝမဖြစ်လာတော့ပါဘူး။ **သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အတ္တဒိဋ္ဌိ** အသိမှားအမြင်မှား ကင်းသွားပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကိလေ သာတွေ ငြိမ်းနေပြီး ချမ်းသာနေတော့တာပါပဲ။

ဒီလိုနဲ့ တိုးတက်ပြီး ရှုမှတ်ဖန်များလာတဲ့အခါ အရှုခံရုပ်နာမ်တွေရဲ့ ပေါ်လာမှု ပျောက်သွားမှုကလေးတွေကိုလဲ မျက်စိနဲ့ကြည့်နေရသလို ရှင်းရှင်းကလေး ဉာဏ်ဖြင့်တွေ့နေရတော့ မတည်မြဲတဲ့သဘော၊ ဆင်းရဲ တဲ့သဘော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ အသက်ဝိညာဉ် အတ္တမဟုတ်တဲ့သဘော အစရှိတဲ့ သဘောလက္ခဏာတွေကိုပါ ဉာဏ်ဖြင့် ပြက်ပြက်ထင်ထင် သက်ဝင်တွေ့သိပြီး သဘောကျလာပါတယ်။ ဒီတော့ တည်မြဲတဲ့ အသက်ဝိညာဉ်အတ္တဆိုတာ မရှိဘူးလို့ ယုံကြည် ဆုံးဖြတ်နိုင်လာတဲ့ အတွက် ဝိညာဉ်က မပျက်မစီးဘဲ နောက်ဘဝကို ကူးပြောင်းသွားတယ် ဆိုတဲ့ အယူမှား၊ ဝိညာဉ်လေးဟာ မကျွတ်မလွတ်နိုင်သေးလို့ တဝဲ လည်လည် ဖြစ်နေရတယ်ဆိုတဲ့ အယူမှား၊ အဲဒီ **သဿတဒိဋ္ဌိ** တွေလဲ ကင်းစင်သွားတယ်။ ပြီးတော့ ဝိညာဉ်ဟာ မသေမိအတွင်းမှာ မပျက်မစီး တည်ရှိနေပြီး သေတဲ့အခါမှာ နောက်ဘဝ မဆက်တော့ဘဲ ပြတ်စဲ ပျက်စီးသွားတယ် ဆိုတဲ့ **ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ** အယူမှားလဲ ကင်းစင်သွားပါတယ်။

ဟိုနိုလူလူ ပစ်ဖိတ်ကမ်းခြေ

**အသိအမြင်မှန်တော့
ချမ်းသာသည်**

အဲဒီလို ရုပ်သဘာဝ နာမ်သဘာဝတွေကို
အမှန်အတိုင်း သိလာ မြင်လာလို့ ပုဂ္ဂိုလ်
သတ္တဝါ ငါဆိုတဲ့ အသိမှားအမြင်မှား၊ တည်
မြဲ အယူမှားအမြင်မှား၊ ပြတ်စဲအယူမှား အမြင်မှားတွေ ကင်းစင်သွား
တော့ ဒီအသိမှားအမြင်မှားတွေကြောင့် ဖြစ်ပေါ်မည့် ကိလေသာတွေလဲ
ဖြစ်ပေါ် မလာတော့လို့ ချမ်းသာနေပါတော့တယ်။

ဒီနည်းနဲ့ပဲ ဝိပဿနာအသိမှန် သမ္မာဒိဋ္ဌိတွေ တဖြည်းဖြည်း
ရင့်သန်လာပြီး မဂ်အသိဖိုလ်အသိအထိ ရရှိလာတော့ ကိလေသာ အမြစ်
ပြတ်လို့ ချမ်းသာမှု သုခဓာတ်ကို ရရှိလာတော့တာပါပဲ။

သတ္တဝါမှန်သရွေ့၊ တရားတွေ၊ ချမ်းမြေ့သာယာ ရှိပါစေ။

ကျေးဇူးရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားသည် **အသိအမြင် မှန်မှ
ချမ်းသာရ တရားတော်**ကို ဟောကြားပြီးသောအခါ ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ
ဝေယျာဝစ္စအဖွဲ့၏ ဓမ္မဒေသနာပြန့်ပွားရေးအဖွဲ့ငယ်က ထိုတရားတော်ကို
ပထမအကြိမ် အသံလွှင့်တရားတော် စာအုပ်ငယ်အဖြစ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေ
လိုက်ပါသည်။

အကျဉ်းချုပ် ဆောင်ပုဒ်များ

အမှန်သိမှ ဆင်းရဲငြိမ်း

သဘာဝကို သဘာဝမျှသာဟု မသိမြင်လျှင်
ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ငါဟု ထင်သည်။
ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ငါဟု ထင်လျှင် လိုချင်
တပ်မက် စိတ်ပျက်စိတ်ဆိုး ကိလေသာ
တရားဆိုးတို့ ဖြစ်ပွားသည်။

ကိလေသာတရားဆိုးတို့ ဖြစ်ပွားလျှင်
ဆင်းရဲများသည်။

သဘာဝကို သဘာဝမျှသာဟု သိမြင်လျှင်
ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ငါဟု မထင်ပြီ။

ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ငါဟု မထင်လျှင် လိုချင်
တပ်မက် စိတ်ပျက်စိတ်ဆိုး ကိလေသာ
တရားဆိုးတို့ မဖြစ်ပေါ်ဘဲ ငြိမ်းသည်။
ကိလေသာတရားဆိုးတို့ငြိမ်းလျှင် ဆင်းရဲငြိမ်းသည်။

ဆင်းရဲငြိမ်းပုံ ကြောင်းကျိုးဆက်

ရုပ်နာမ်သဘာဝကို သဘာဝမျှသာဟု
အမှန်အတိုင်း၊ ပိုင်းပိုင်းခြားခြားသိရမည်။
သိအောင်ရှုရမည်။ ရှုမှတည်ငြိမ်သည်။
တည်ငြိမ်မှ သိသည်။ သိမှ ကိလေသာ
ငြိမ်းသည်။ ကိလေသာငြိမ်းမှ ဆင်းရဲငြိမ်း
သည်။ ဆင်းရဲငြိမ်းမှ ချမ်းသာရသည်။
ရှု. တည်. သိ. မငြိ ဆင်းရဲငြိမ်း။

သဿတဒိဋ္ဌိနှင့် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ

ခန္ဓာကြွေကျ၊ သေကြေရလျှင်၊
အတ္တမသေ၊ မပျက်လေဘဲ၊
ထွေထွေဘဝ၊ ကူးဆက်ရ၊ သဿတယူမှားတည်း။

ခန္ဓာကြွေကျ၊ သေကြေရလျှင်၊
အတ္တပျက်ကြေ၊ မဆက်လေ၊
ဥစ္ဆေ ယူမှားတည်း။

အန္တရာဘာဝဒိဋ္ဌိ

ခန္ဓာကြွေကျ၊ သေကြေရလျှင်၊
 အတ္တမသေ၊ မပျက်လောဘဲ၊
 အခြေမလှ၊ ကြားဘဝ၌
 ခဏခိုကာ၊ အခြေသာမှ၊
 ထိုက်ရာဘဝ၊ ကူးပြောင်းရ
အန္တရာဘာဝ အယူတည်း။

သဿတဒိဋ္ဌိလွတ်ပုံ

ရှုစရာ ရှုတာ၊ နှစ်ခုသာ၊ မှန်စွာရှိလေသည်။
 နှစ်ခုအပြင်၊ သက်ဝိညာဉ်၊ မှန်ပင်မရှိပြီ။
 ထို့ကြောင့်သေလျှင်၊ သက်ဝိညာဉ်၊ နောက်တွင်မဆက်ပြီ။
 ယင်းသို့မှန်သိ၊ **ဆက်ဒိဋ္ဌိ**၊ ကင်း၏မြတ်ယောဂီ။
 ယင်းသို့မှန်သိ၊ **ကြားဒိဋ္ဌိ**၊ ကင်း၏မြတ်ယောဂီ။
 ထို့ကြောင့်သေလျှင်၊ သက်ဝိညာဉ်၊ ဤတွင်မပြတ်ပြီ။
 ယင်းသို့မှန်သိ၊ **ပြတ်ဒိဋ္ဌိ**၊ ကင်း၏မြတ်ယောဂီ။

ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိလွတ်ပုံ

အဟောင်းရုပ်နာမ်၊ ချုပ်ပျက်ပြန်၊ တဖန်အသစ်ဖြစ်ပေါ်သည်။
 ခုဘဝရုပ်နာမ်၊ ချုပ်ပျက်ပြန်၊ တဖန်အသစ်ဖြစ်ပြန်သည်။
 ဟောင်းချုပ်သစ်ဖြစ်၊ ကြောင်းကျိုးစစ်၊ ဉာဏ်လှစ်နိုင်ရမည်။
 အဝိဇ္ဇာတဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကံအကြောင်းတလီ။
 အကြောင်းရှိက၊ ကျိုးဖြစ်ရ၊ လောကတံထွာရှိလေသည်။
 ကြောင်းကျိုးမကင်း၊ ဘဝချင်း၊ အလျင်းမပြတ် မှတ်ရမည်။
 ယင်းသို့မှန်သိ၊ **ပြတ်ဒိဋ္ဌိ**၊ ကင်း၏မြတ်ယောဂီ။

(သဿတဒိဋ္ဌိ-တည်မြဲအယူမှား၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ-ပြတ်စဲအယူမှား
အန္တရာဘဝဒိဋ္ဌိ- ကြားဘဝ အယူမှားတို့သည် အတ္တဒိဋ္ဌိ ၌
အခြေခံကြသည်။)

အနတ္တာနုပဿနာဉာဏ်

ရုပ်နာမ်ဓမ္မ၊ သဘာဝကား၊ ခဏဖြစ်လျက်၊
ခဏပျက်၍၊ နှိပ်စက်တတ်စွာ၊ နှစ်မပါဘူး၊
လိုရာမကျ၊ စိုးမရမို့၊ အတ္တမပါ၊ သူငါမဟုတ်၊
နာမ်နှင့်ရုပ်မျှ၊ သဘာဝဟု၊ ကျနထင်ထင်၊
ဉာဏ်၌မြင်သော်၊ လေးအင်အပါယ၊ ဝဋ်ဒုက္ခ၊
မုချလွတ်တော့သည်။

ဆဋ္ဌမ ဆယ်စုနှစ် (၁၉၇၈-၁၉၈၇)

ပြည်ပဓမ္မခရီးအစ ၁၉၇၈ခုနှစ်တွင် ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်
ဆရာတော် ဘုရားကြီးအား သာသနာပြုကြွ
ရောက်တော်မူပါရန် အမေရိကန်ပြည် မာဆာချူးဆက်ပြည်နယ်၊ ဝိပဿ
နာဘာဝနာအသင်းက ပင့်လျှောက်ပါသည်။ ထိုပင့်လျှောက်စာတွင်
ကျေးဇူးရှင်ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ ဆရာတော်ဘုရား၏ ဘွဲ့မည်ကိုလည်း ဖော်ပြ
ထားပါသည်။

သာသနာပြုပင့်လျှောက်သူများမှာ အမေရိကန်ပြည်၊ ဘာရီမြို့၊
ဝိပဿနာဘာဝနာအသင်းမှ ဦးစီးဦးဆောင်များဖြစ်ကြသော ဂိုးလ်
စတိန်းနှင့် ဂျက်ကော်နီဖီးလ်တို့အဖွဲ့ ဖြစ်ကြသည်။

သူတို့သည် ၁၉၇၆ ခုနှစ်တွင် ဘုရားဖူးရင်း မြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာကို
လေ့လာရင်း မြန်မာပြည်သို့ အဖွဲ့လိုက်လာခဲ့ကြရာ ကျေးဇူးတော်ရှင်

မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ထိုအချိန်၌ ဆိပ်ခွန်ရွာ မဟာစည်
ကျောင်းသို့ ရောက်နေခိုက်ဖြစ်၍ သူတို့အဖွဲ့သည် ဆိပ်ခွန်သို့လိုက်ကာ
ဆရာတော်ဘုရားကြီးကို ဖူးမြော်ကြသည်။ ချမ်းမြေ့ဆရာတော်သည်
လည်း ဆိပ်ခွန်ကျောင်း၌ ရောက်နေခိုက်ဖြစ်၍ ဂိုးလ်စတိန်းတို့သည်
ချမ်းမြေ့ဆရာတော်နှင့်လည်း အာလာပ သလ္လာပစကား ပြောဆိုကြ
ရသည်။ စကားပြောဆိုကြရင်း ချမ်းမြေ့ဆရာတော်သည် ထိုနေ့ပင်
မန္တလေးရတနာပုံရိပ်သာသို့ ပြန်ကြွမည်ဖြစ်ကြောင်း သိကြရသောအခါ
နောက်တနေ့ည၌ ဆရာတော်ကို လာရောက်ဖူးတွေ့လိုပါကြောင်း
လျှောက်ထားကြသည်။ ဆရာတော်က လာနိုင်ကြောင်း ပြောပြလိုက်
သည်။

နောက်တနေ့ည၌ ဂိုးလ်စတိန်းတို့အဖွဲ့ ရတနာပုံရိပ်သာသို့ လာ
ရောက်၍ ဆရာတော်ကို ဖူးတွေ့ပြီးလျှင် မြန်မာပြည်၏ ပဋိပတ္တိ
သာသနာအခြေအနေတို့ကို တနာရီကြာမျှ မေးမြန်းကြသဖြင့် ဆရာတော်
က ဖြေကြားပေးလိုက်သည်။ ပြီးလျှင် ဂိုးလ်စတိန်းတို့က ‘ကျေးဇူးတော်
ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးကို သာသနာပြုပွင့်လျှင် ဆရာတော်
လိုက်နိုင်ပါမည်လား’ ဟု မေးမြန်းကြသဖြင့် ဆရာတော်က လိုက်နိုင်
ကြောင်း ဖြေကြားလိုက်သည်။ ထို့နောက် သူတို့သည် တည်းခိုရာ
ဟိုတယ်သို့ ပြန်သွားကြသည်။

ထို့ကြောင့် ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးကို
သာသနာပြုပွင့်လျှောက်စာတွင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်၏ ဘွဲ့မည်တော်
ပါဝင်ခြင်း ဖြစ်သည်။

ပထမအကြိမ် မွေခရီး သို့ဖြင့် ဆရာတော်ဘုရားကြီးအမိန့်အရ
(၁၉၇၉ နွေရာသီ) ကျေးဇူးရှင်ချမ်းမြေ့ ဆရာတော်ဘုရားသည်
မဟာစည်ကမ္ဘာသာသနာပြုအဖွဲ့ဝင် တပါး

တရားပွဲအတွင်း မဟုတ်ဘဲ ဆရာတော်ဘုရားကြီး အေးအေး သက်သာ သီတင်းသုံးနေတော်မူသောအခါ ဗုဒ္ဓဘာသာအကြောင်း သိလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်များ လာရောက်၍ ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား မေးမြန်းသောအခါ ဦးသီလာနန္ဒနှင့် ဦးရေဝတဓမ္မတို့က ဘာသာပြန်ပေးပါသည်။ (ဦးရေဝတဓမ္မသည် အင်္ဂလန်နိုင်ငံ၊ ဘာမင်ဂန်မြို့၌ သီတင်းသုံးပါသည်။ ထိုအချိန်ကမူ အမေရိကန်နိုင်ငံ၊ ဝါရှင်တန်မြို့၌နေလျက် မဟာစည်အဖွဲ့ကိုစောင့်၍ မဟာစည်အဖွဲ့၌ ပါဝင်လာပါသည်။)

သိမ်သမုတ်တော်မူကြခြင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အဖွဲ့သည် မြန်မာလူငယ်လေးတယောက် ရဟန်းပြုလိုကြောင်း လျှောက်ထားသဖြင့် သိမ်မရှိသေးသော ဝါရှင်တန်မြို့ ဗုဒ္ဓဝိဟာရ သီဟိုဠ်ကျောင်း၌ သိမ်သမုတ်ပေးကြပါသည်။

ဆန်ဖရန်စစ္စကိုဒကာများ လျှောက်ထားကြခြင်း ဆန်ဖရန်စစ္စကိုမြို့သို့ ရောက်သောအခါ ဆန်ဖရန်စစ္စကိုမြို့မှ မြန်မာဒကာများက အမေရိကန်ပြည်၌ သာသနာပြုရန် ဆန်ဖရန်စစ္စကို၌ သီတင်းသုံးနေရစ်ခဲ့စေလိုပါကြောင်း ချမ်းမြေ့ဆရာတော်အား လျှောက်ထားကြသည်။ ချမ်းမြေ့ဆရာတော်က ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား လျှောက်ထားကြပါဟု ညွှန်ကြားလိုက်သည်။ ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား လျှောက်ထားကြသောအခါ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ‘ဦးနေကတော့ မဖြစ်ဘူး၊ သူက မြန်မာပြည်မှာ တာဝန်တွေများတယ်၊ နောက်မှ ဘုန်းကြီးကြည့်စိစဉ်ပေးမယ်’ ဟု မိန့်ကြားလိုက်သည်။

ဝါရှင်တန်ကလဲ ဝါရှင်တန်သို့ရောက်သောအခါ ဝါရှင်တန်ဒကာများကလည်း ဘုန်းကြီးတပါးပင့်လိုကြောင်း လျှောက်ထားကြသည်။ ထို့ကြောင့် အမေရိကန်ဓမ္မခရီး ပြီးသောအခါ

၁၅၆

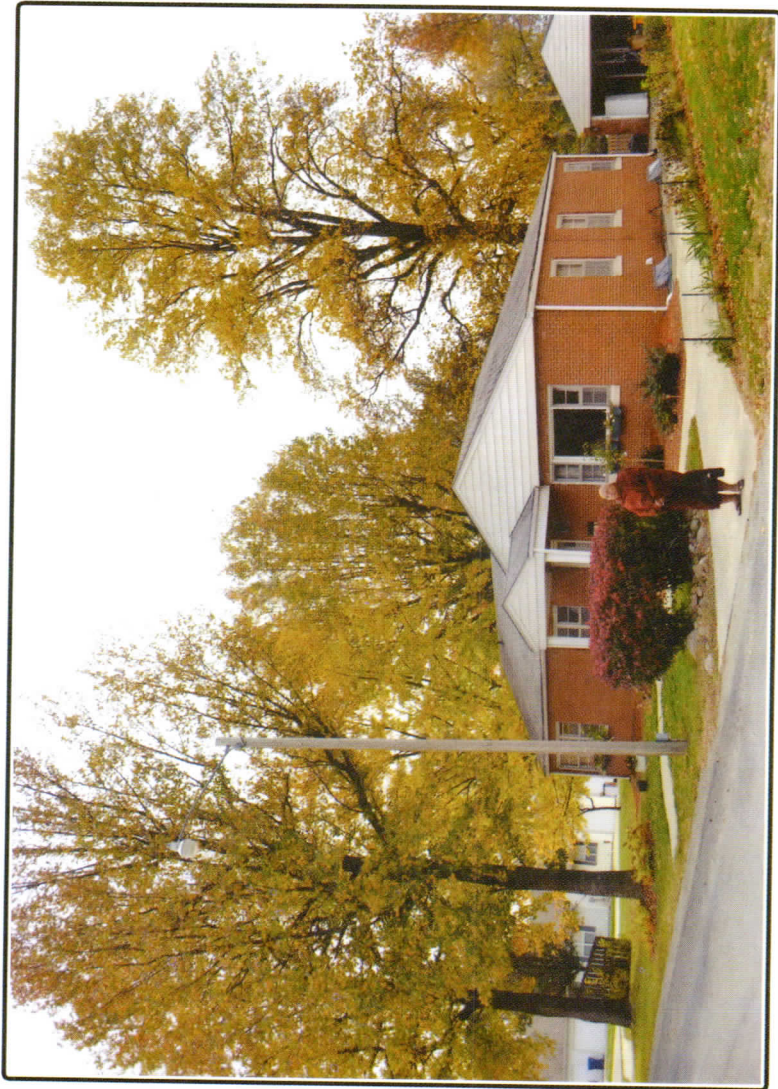
ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဦးသီလာနန္ဒနှင့် ဦးကေလာသတို့ကို အမေရိက
၌ သီတင်းသုံးနေခဲ့ရန် မိန့်ကြား၍ ဒကာများထံ အပ်နှံထားခဲ့သည်။

အောက်စဖို့ရဟန်းပြုပွဲ ထို့နောက် အမေရိကမှအင်္ဂလန်သို့ ဓမ္မခရီး
ဆက်ခဲ့ကြသည်။ အင်္ဂလန်နိုင်ငံ၊ အောက်စ်
ဖို့မြို့၊ အုတ်ကင်ဟော့တရားစခန်း၌ မြန်မာ၊ အိန္ဒိယ၊ သီရိလင်္ကာ၊ ကမ္ဘော
ဒီးယား၊ ထိုင်း၊ အင်္ဂလိပ်လူမျိုးများ ဖြစ်ကြသော ရဟန်းလောင်း ၁၃
ပါးကို ရဟန်းပြုပေး၍ ဝိပဿနာ တရားအားထုတ်စေပါသည်။ ထို
အောက်စဖို့ ရဟန်းပြုပွဲ၌ ထိုင်းနိုင်ငံမှ ထင်ရှားကျော်ကြားသော အာချန်ချ
ဆရာတော်ကြီးလည်း ပါဝင်ပါသည်။ အောက်စဖို့ တရားစခန်းဒကာ
များမှာ ဦးမြတ်စောနှင့် ဒေါ်စန်းရီတို့ ဖြစ်ကြသည်။

မှတ်တမ်းရေးနိုင်လောက်အောင် ဤကဲ့သို့ ကမ္ဘာသာသနာပြု
အချိန်မရပါ တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်တော်မူ
နေစဉ် စာပေဓာတ်ခံရှိပြီးသော
ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားသည် သာသနာပြု အတွေ့အကြုံမှတ်တမ်း
ရေးသားရန် အခွင့်ကောင်း ကြုံခဲ့ပါသည်။ သို့သော်လည်း နိုင်ငံခြားတွင်
ဓမ္မခရီးလှည့်နေစဉ်အတွင်း အထက်ဖော်ပြပါ သာသနာတာဝန်များဖြင့်
မအားလပ်ခဲ့ပါ။

မြန်မာပြည်သို့ ပြန်ကြွကပြီ ဆရာတော်ဘုရားများသည် အင်္ဂလန်
နိုင်ငံမှ ဆက်လက်၍ စကော့တလန်၊
ပြင်သစ်၊ ဟော်လန်၊ ဆွစ်ဇာလန်၊ ဂျာမဏီ၊ အီတလီ နိုင်ငံများသို့
ဓမ္မခရီးလှည့်လည်ပြီးလျှင် ၁၉၇၉ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၂၇ ရက်နေ့၌
မြန်မာပြည်သို့ ပြန်ရောက်ကြပါသည်။

အမေရိက စပရင်းဖီးလ်မြို့၊ ချမ်းမြေ့စံကျောင်းတော်

နိုင်ငံခြားမှ ပေးစာများ ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားသည် နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်များ၌ ဓမ္မခရီးလှည့်လည်နေစဉ် ဓမ္မခရီးမှတ်တမ်း ရေးလိုသော်လည်း မရေးအားခဲ့ကြောင်း ဖော်ပြခဲ့ပါပြီ။ သို့ဖြစ်၍ ဓမ္မခရီး၏ အကြောင်းအရာတို့ကို မြန်မာပြည်မှ သက်ဆိုင်သူများ သိရှိစေရန် စာရေးပေးသောအခါ၌ ဖြစ်နိုင်သမျှ စုံစုံလင်လင်လေး ရေးပေးခဲ့ပါသည်။

မြန်မာပြည်သို့ ပြန်ရောက်သောအခါ၌လည်း ချမ်းမြေ့ဆရာတော်သည် နေ့စဉ်တရားဟော တရားပြသခြင်း၊ ရန်ကုန်မြို့ပေါ်နှင့်နယ်များသို့ တရားဟောကြွရောက်ခြင်း၊ နိုင်ငံခြားမှ ယောဂီများနှင့် ဗုဒ္ဓတရားတော်ကို စိတ်ဝင်စားသူများအား လက်ခံတွေ့ဆုံကာ ဟောကြားညွှန်ပြ ဆွေးနွေးရခြင်း စသည်ဖြင့် အားလပ်သည်ဟူ၍ မရှိပါ။ ထို့ကြောင့် ဓမ္မခရီးမှတ်တမ်းရေးဘို့ အချိန်မရပါ။

သို့သော် ဆရာတော်ဘုရားသည် ဓမ္မခရီးတလျှောက်တွင် အားလပ်ချိန်ရတိုင်း မြန်မာပြည်သို့ ရေးပို့ထားသော ပေးစာများမှာ အတော်များ၍ ဓမ္မခရီးအကြောင်းလည်း အတော်ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ပါဝင်သဖြင့် ထိုပေးစာများကို အစီအစဉ်တကျ တည်းဖြတ်သုတ်သင်၍ **‘နိုင်ငံခြားမှ ပေးစာများ’** ဟု နာမည်တပ်ကာ ဓမ္မခရီးမှတ်တမ်း စာအုပ်တအုပ်ပြုလုပ်၍ ၁၉၈၀ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ၌ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေလိုက်ပါသည်။ ဤစာအုပ်တွင် လန်ဒန်မြို့ ဘီဘီစီအသံလွှင့်ဌာနမှ ဓမ္မခရီးအကြောင်း အသံလွှင့်ထားသော ဆောင်းပါးများလည်း ပါရှိပါသည်။

ဤစာအုပ်ကို စတင်ဖတ်လျှင်ပင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးများနှင့် အတူ နောက်ကထက်ကြပ်မကွာ လိုက်ပါကာ ကိုယ်တိုင်ခရီးသွားနေရသကဲ့သို့ ခံစားမိပြီး တအုပ်လုံး မကုန်မချင်း လက်ကမချနိုင်ဘဲ ဗဟုသုတ ဖြစ်ဖွယ်ရာ ရှင်မြူးပြုံးပျော်ဖွယ်ရာများဖြင့် စာအုပ်အဆုံးထိ ပါသွား

၁၅၈

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

အောင် ဆွဲဆောင်သွားပါသည်။ ဆွဲဆောင်မှု အားကောင်းသော စာအုပ်
ကောင်း တအုပ်ဟု ဆိုရပါမည်။ စာအုပ်ဖတ်၍ ဆုံးသွားသောအခါ
စာဖတ်သူလည်း ကမ္ဘာတပတ်ပတ်ပြီး ဖြစ်သွားပါသည်။ ယခု တတိယ
အကြိမ် ပုံနှိပ်ရာတွင် စာအုပ်နာမည်ကို ‘ဓမ္မခရီးမှပေးစာများ’ ဟု
ပို၍ဆီလျော်သော နာမည်သို့ ပြောင်းလိုက်ပါသည်။

အခြေပျိုး ဗုဒ္ဓဘာသာ ဆရာတော်ဘုရားသည် နိုင်ငံခြားမှပေးစာ
များစာမူကို သုတ်သင် တည်းဖြတ်ရင်း
တဘက်မှလည်း ယဉ်ကျေးမှုသင်တန်းသို့ တက်ရောက် သင်ကြားမည့်
ကလေးများအတွက် ရည်ရွယ်၍ အခြေပျိုး ဗုဒ္ဓဘာသာ စာအုပ်ကို
ရေးသားပြုစုနေခဲ့ပါသည်။ အသက် ဆယ်နှစ်မှ နှစ်ဆယ်၊ နှစ်ဆယ်
ငါးနှစ်အထိ ကလေးများနှင့် လူငယ် လူရွယ်များအတွက် ရည်ရွယ်၍
ရေးသားခြင်းဖြစ်သောကြောင့် ‘လူငယ်သင် အခြေပျိုးဗုဒ္ဓဘာသာ’ဟု
နာမည်တပ်၍ နိုင်ငံခြားမှပေးစာများ စာအုပ် ထုတ်ဝေပြီးနောက်
တလဖြစ်သော မေလ၌ပင် ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေလိုက်ပါသည်။ လူငယ်လူရွယ်
များ ဘာသာရေးဗဟုသုတ အခြေခံရရှိစေရန် ထင်ရှားသော ကမ္ဘာ့
ဘာသာကြီးများဖြစ်သည့် ဟိန္ဒူဘာသာ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ၊ ခရစ်ယာန်
ဘာသာ၊ အစ္စလာမ်ဘာသာနှင့် ဖိရိုအက်စတားဘာသာတို့ ဖြစ်ပေါ်လာပုံ
အကျဉ်းချုပ်သဘောကိုလည်း ထိုစာအုပ်၌ ထည့်သွင်း ဖော်ပြထားပါ
သည်။

ဒုတိယအကြိမ် ကျေးဇူးရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားသည်
အသံလွှင့်တရားတော် ပထမအကြိမ် ဓမ္မခရီးမှပြန်လည် ကြွရောက်
လာသောအခါ သာသနာရေးဦးစီးဌာန၏
ဒုတိယအကြိမ် လျှောက်ထားချက်အရ ၁၃၄၁ ခုနှစ်၊ တော်သလင်း
လပြည့်နေ့ (၅၊ ၉၊ ၁၉၇၉) ၌ ‘သီပယ်ဆိုက်ဖွား တရားတော်’ကို

မြန်မာ့အသံမှ အသံလွှင့် ဟောကြားခဲ့ပါသည်။ ဤတရားတော်မှာ သတိပဋ္ဌာန်ဝိပဿနာ ပွားများရာတွင် သစ္စာလေးပါး ပါဝင်ပုံကို အကျဉ်း ချုပ်မျှ ဟောကြားထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

(ဤတရားတော်သည်လည်း ၁၅မိနစ်ကြာ အသံလွှင့် တရားတော်ဖြစ်၍ ဖတ်ချိန် ၁၀ မိနစ်ခန့်သာ ကြာပါမည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ စာရှုသူတို့အကျိုးငှာ တရားတော်တပုဒ်လုံးထည့်သွင်းပုံနှိပ်လိုက်ပါသည်။)

သီ.ပယ်.ဆိုက်.ပွား တရားတော်

သီပယ်ဆိုက်ပွား ဘုန်းကြီး ယခု မြန်မာ့အသံမှ အသံလွှင့် ဟောကြားမည့် တရားကတော့ **“သီပယ်ဆိုက်ပွား”** တရားတော် ဖြစ်ပါတယ်။ ယမန်နှစ်က **အသိအမြင်မှန်မှ ချမ်းသာရတရားတော်**ကို အသံလွှင့် ဟောကြားခဲ့စဉ်က ရုပ်နာမ်တို့၏ သဘောမှန်ကို အမှန်အတိုင်း သိမြင်မှ ကိလေသာကို ပယ်သတ်နိုင်ပြီး ဆင်းရဲငြိမ်းကာ ချမ်းသာကို ရနိုင်ကြောင်း၊ အဲဒီ အသိမှန် အမြင်မှန်ကို ရဖို့ရာ ရုပ်နှင့် နာမ်ကို အရှိ အရှိအတိုင်း ရှုမှတ်ပွားများရကြောင်း ဟောခဲ့ပါတယ်။

ဘာကြောင့် ရုပ်နှင့်နာမ်ကို ရှုမှတ်ပွားများရသလဲဆိုရင် ရုပ်နာမ်တို့ရဲ့သဘာဝကို အမှန်အတိုင်း ပိုင်းပိုင်းခြားခြား သိရအောင်လို့ပါပဲ။ ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်ဘုရားရဲ့ ဒေသနာတော်မှာ -

- (၁) ပိုင်းပိုင်းခြားခြား သိရမည့်တရား (ပရိညေယျ)
- (၂) ပယ်ရမည့်တရား (ပဟာတဗ္ဗ)
- (၃) ဉာဏ်ဖြင့်မျက်မှောက်ထင်ထင် သိမြင်ဆိုက်ရောက်ရမည့်တရား (သစ္စိကာတဗ္ဗ)
- (၄) ပွားများရမည့်တရား (ဘာဝေတဗ္ဗ) လို့ လေးမျိုးလေးစား ခွဲခြားပြီး ဟောထားပါတယ်။

အဲဒီလေးမျိုးထဲက ပိုင်းပိုင်းခြားခြားသိရမည့်တရားဆိုတာ ခန္ဓာကိုယ်ခေါ်တဲ့ရုပ်နဲ့ စိတ်စေတသိက်ခေါ်တဲ့ နာမ်တရားတွေပါပဲ။ ပယ်ရမည့်တရားကတော့ လိုချင်တပ်မက် နှစ်သက်တွယ်တာတဲ့ တဏှာပါပဲ။ ဉာဏ်ဖြင့်မျက်မှောက်ထင်ထင် သိမြင်ဆိုက်ရောက်ရမည့် တရားကတော့ ဆင်းရဲငြိမ်းတဲ့သဘော နိဗ္ဗာန်ပါပဲ။ ပွားများရမည့် တရားဆိုတာကတော့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး အကျင့်တရားပါပဲ။

ပိုင်းပိုင်းခြားခြား ဘာကြောင့် ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြားသိဖို့
သိရမည့်တရား လိုသလဲလို့ မေးစရာရှိပါတယ်။ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးဟာ ဆင်းရဲဆိုမှ ဆင်းရဲလို့ ခေါ်တဲ့ **ဒုက္ခဒုက္ခ**၊ ဖောက်ပြန်ဆင်းရဲလို့ခေါ်တဲ့ **ဝိပရိဏာမဒုက္ခ**၊ ဖြစ်ပျက် ဆင်းရဲလို့ခေါ်တဲ့ **သင်္ခါရဒုက္ခ**၊ အဲဒီဒုက္ခသုံးမျိုးထဲမှာ အကျုံးဝင်နေပါတယ်။ ဒါကြောင့် ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးဟာ ဆင်းရဲအစစ်အမှန်ပါပဲ။ ရုပ်ရှိနေသမျှ နာမ်ရှိနေသမျှ ဆင်းရဲနေတာပါပဲ။ သို့သော်လဲ အဲဒီရုပ်နဲ့ နာမ်ကို သတိနဲ့စောင့်မရှုရင် ထင်ရှားတဲ့ **ဒုက္ခဒုက္ခ**ကိုသာ ဆင်းရဲလို့ သိကြပါတယ်။ ချမ်းသာလို့ ယူဆထားတဲ့ **ဝိပရိဏာမဒုက္ခ**နဲ့ ဖြစ်ပျက်ဆင်းရဲ **သင်္ခါရဒုက္ခ** ကိုတော့ ဒုက္ခလို့ မသိနိုင်ကြပါဘူး။ ဒီရုပ်ဒီနာမ်ကို ဒုက္ခလို့ မသိကြတော့ သုခလို့ ထင်မှတ်တော့တာပါပဲ။ ကောင်းတယ်၊ ချမ်းသာတယ်လို့ ထင်မှတ်တော့တာပါပဲ။ ဒါနဲ့ပဲ ဒီရုပ်ဒီနာမ်ကို သာယာနှစ်သက်တပ်မက်တဲ့ စိတ်တွေ ဖြစ်ပေါ်လာပါတယ်။ ဒီလိုနဲ့ ကိလေသာတွေ ဖြစ်ပွားလာတော့ ဆင်းရဲတရားက ထက်ကြပ်မကွာ ကပ်ပါလာပါတော့တယ်။

သိအောင်ရှုရမည့် ဒါကြောင့် ဆင်းရဲငြိမ်းချင် ချမ်းသာချင်တဲ့သူဟာ ဆင်းရဲ အစစ်အမှန်ဖြစ်တဲ့ ရုပ်နာမ်တို့ရဲ့ သဘောအမှန်ကို အမှန်အတိုင်း ပိုင်းပိုင်းခြားခြား သိဖို့လိုပါတယ်။ အဲဒီလို သိအောင်က ပွားများရမည့် တရားဖြစ်တဲ့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး အကျင့်တရားကို

မိမိသန္တာန်မှာ ဖြစ်ပွားအောင် အားထုတ်ရပါတယ်။ ဘယ်လို အားထုတ်ရ သလဲဆိုရင် ဖြစ်သမျှရုပ် ဖြစ်သမျှနာမ်ကို သတိနဲ့မပြတ် စောင့်ရှုနေရ ပါတယ်။ ရုပ်ခန္ဓာကိုယ်ကြီးမှာ ကြမ်းတမ်းရုပ် နူးညံ့ရုပ် ဖြစ်ပေါ်နေရင်လဲ ဖြစ်နေတဲ့အတိုင်း သတိနဲ့ စောင့်ရှုရပါတယ်။ ယိုစီးဖွဲ့စည်းရုပ် သိပ် သည်းပူးတွဲ လုံးခဲရုပ်တွေ ဖြစ်ရင်လဲ စောင့်ရှု၊ ပူရုပ် အေးရုပ် ဖြစ်ရင်လဲ စောင့်ရှု၊ ထောက်ကန် တောင့်တင်းရုပ် လှုပ်ရှားရွေ့ရှားရုပ် ဖြစ်ရင်လဲ ဖြစ်နေတဲ့အတိုင်း သတိနဲ့ စောင့်ရှုရပါတယ်။ ဒါကို **ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်**လို့ ခေါ်ပါတယ်။

နာကျင်ကိုက်ခဲစတဲ့ ကိုယ်ဆင်းရဲတွေ စိုးရိမ်ပူဆွေးမှု စိတ် မချမ်းသာမှုစတဲ့ စိတ်ဆင်းရဲမှုတွေ ဖြစ်ပေါ်လာရင်လဲ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ အတိုင်း ရှုရပါတယ်။ ကိုယ်ချမ်းသာတာ စိတ်ချမ်းသာတာ ဝမ်းသာတာ တွေ ဖြစ်ပေါ်လာရင်လဲ ဖြစ်နေရှိနေတဲ့အတိုင်းပဲ ရှုရပါတယ်။ ဒါကို **ဝေဒနာ နုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်**လို့ ခေါ်ပါတယ်။

ကောင်းတဲ့စိတ်ပဲဖြစ်စေ ဆိုးတဲ့စိတ်ပဲဖြစ်စေ ဖြစ်ပေါ်ရင်လဲ ဖြစ်ပေါ်တဲ့အတိုင်း ရှုသိနေရပါတယ်။ ဒါကို **စိတ္တာနုပဿနာသတိ ပဋ္ဌာန်**လို့ ခေါ်ပါတယ်။

မြင်သဘော ကြားသဘော နံသဘော စားသဘောစတဲ့ သဘော တွေကိုလဲ မြင်တယ် ကြားတယ် စသည်ဖြင့် ရှုသိရပါတယ်။ ဒါကို **ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်**လို့ ခေါ်ပါတယ်။

အရှိကို အရှိအတိုင်းသာရှု လိုရင်းကတော့ ရုပ်ဖြစ်တိုင်း နာမ်ဖြစ် တိုင်း သတိမလွတ်ရအောင် အမြဲရှုသိ နေဖို့ပါပဲ။ ဒီလိုရှုရာမှာလဲ မတွေ့သေး မသိသေးတဲ့ သဘောတွေကို ကြံစည်စဉ်းစားပြီး မရှုရပါဘူး။ ယခုလက်ငင်း တွေ့နေသိနေတဲ့ သဘာဝ

၁၆၂

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ကိုသာ တွေ့နေ သိနေတဲ့အတိုင်း ရှုသိရပါတယ်။ ဒါကိုပဲ မြတ်စွာဘုရားက “ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ” = အရှိသဘာဝအတိုင်း အမှန်သိပညာဖြင့် ရှုသိရမည်” လို့ မိန့်တော်မူပါတယ်။ မိမိ မတွေ့သေးမသိသေးတဲ့ သဘောတွေကို စိတ်နဲ့ ခေါ်ယူကာ ကြံစည် စဉ်းစားပြီးရှုရင် ဘာဝနာမယဉာဏ် ဝိပဿနာဉာဏ် မဖြစ်ပါဘူး။ စိန္တာမယဉာဏ် = ကြံဉာဏ် တွေးဉာဏ်သာ ဖြစ်တာမို့ ကိလေသာကို မပယ်နိုင်တဲ့အတွက် ဆင်းရဲကို မငြိမ်းစေနိုင်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် ဘာဝနာမယဉာဏ် ပွားဉာဏ် ဖြစ်အောင် “ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ” ဆိုတဲ့ ဒေသနာတော်အတိုင်း အရှိအရှိ အတိုင်းသာ ရှုသိနေဖို့ လိုပါတယ်။ သွား ရပ် ထိုင် လျောင်း ဣရိယာပုထ် လေးပါးလုံးမှာ ထင်ရှားတဲ့ ရုပ်မှန်သမျှ နာမ်မှန်သမျှကို ရှုသိရပါတယ်။ ဘယ်ရုပ် ဘယ်နာမ်ကိုမှ ရှုမယ်လို့ ရွေးချယ်မနေရပါဘူး။

ဒီလိုရှုရာမှာ အစဦးမှာတော့ သမာဓိက ကောင်းကောင်း မဖြစ်သေးတဲ့အတွက် ပျံ့စိတ်လွင့်စိတ် စဉ်းစားစိတ်တွေကိုပဲ ခဏ ခဏ ရှုနေရတတ်ပါတယ်။ စိတ္တာနုပဿနာပဲ အဖြစ်များ နေတတ်ပါတယ်။ သို့သော်လဲ အဲဒီလို ရှုဖန်များလာတော့ ပျံ့စိတ် လွင့်စိတ် တဖြေးဖြေး နည်းလာပြီး စူးစိုက်တည်ငြိမ်မှု သမာဓိ အားကောင်းလာပါတယ်။ ဒီအခါမှာ ယောဂီရဲ့ စိတ်ဟာ ကာမစွန္ဒ၊ ဗျာပါဒ၊ ထိနမိဒ္ဓ၊ ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စ၊ ဝိစိကိစ္ဆာဆိုတဲ့ နီဝရဏ အညစ်အကြေးတွေ ကင်းဝေးနေတဲ့အတွက် ဖြူစင် စင်ကြယ်နေပါတယ်။ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်နေပါတယ်။ စိတ်စင်ကြယ်တာနဲ့အမျှ အသိဉာဏ်ကလဲ ပိုပို ထက်မြက်လာပါတယ်။

ရှုတော့ သိသည် ဒီလို အသိဉာဏ်ထက်လာတော့ ရုပ်နာမ်တို့ရဲ့ သဘာဝ လက္ခဏာ၊ သာမညလက္ခဏာတွေကို သိစပြုလာပါတယ်။ ဒီနေရာ မှာ သဘာဝလက္ခဏာဆိုတာ ရုပ်တရား

နာမ်တရား အသီးသီးတို့ရဲ့ ပင်ကိုယ်ရင်း သီးသန့်သဘောပါပဲ။ တခြား ရုပ် တခြားနာမ်တွေနဲ့ မသက်ဆိုင်ဘဲ ဆိုင်ရာရုပ်အသီးသီး နာမ်အသီးသီး နဲ့သာ သက်ဆိုင်တဲ့ သဘော လက္ခဏာလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ပုံစံပြောရရင် ခက်မာကြမ်းတမ်းသဘော နူးညံ့သဘောဟာ ပထဝီရုပ်နဲ့သာ သက်ဆိုင် တယ်။ တခြား ရုပ်နာမ်တွေနဲ့ မသက်ဆိုင်ပါဘူး။ ထိတွေ့သဘောဟာ ဖဿနဲ့သာ သက်ဆိုင်တယ်။ ခံစားသဘောဟာ ဝေဒနာနဲ့သာ သက်ဆိုင် တယ်။ တခြားရုပ် တခြားနာမ်တွေနဲ့ မသက်ဆိုင်ပါဘူး။ သဘာဝ လက္ခဏာဆိုတာ အဲဒီလို ပင်ကိုယ်ရင်း သီးသန့်သဘော လက္ခဏာပါပဲ။ ဒါကြောင့် ဓမ္မသင်္ဂဏီ မူလဋီကာ (နာ ၆၄)မှာ “သဘာဝေါ ကက္ခဋ ဖုသနာဒိကော အသာဓာရဏော = ခက်မာ ကြမ်းတမ်းခြင်း ထိတွေ့ ခြင်းအစရှိတဲ့ အများနဲ့မသက်ဆိုင်တဲ့ သဘောဟာ သဘာဝလက္ခဏာ ပါပဲ” လို့ ရှင်းပြထားပါတယ်။

သာမညလက္ခဏာဆိုတာကတော့ ရုပ်အားလုံး နာမ်အားလုံးနဲ့ သက်ဆိုင်တဲ့ အများဆိုင်သဘော လက္ခဏာပါပဲ။ မတည်မြဲတဲ့ သဘော အနိစ္စ၊ ဆင်းရဲတဲ့ မကောင်းတဲ့သဘော ဒုက္ခ၊ အသက် ဝိညာဉ် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ငါမဟုတ်တဲ့သဘော အနတ္တ၊ ဒီသဘောသုံးမျိုးကို ရုပ်တိုင်း နာမ်တိုင်းမှာရှိပြီး ရုပ်တိုင်းနာမ်တိုင်းနဲ့ သက်ဆိုင်လို့ သာမညလက္ခဏာ လို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဓမ္မသင်္ဂဏီမူလဋီကာ (နာ ၆၄) မှာပဲ “သာမညံ သာဓာရဏော အနိစ္စာဒိသဘာဝေါ = အများနဲ့ဆိုင်တဲ့ အနိစ္စ အစရှိတဲ့ သဘောဟာ သာမညလက္ခဏာပါပဲ” လို့ ရှင်းပြထား ပါတယ်။

အဲဒီ သဘာဝလက္ခဏာ၊ သာမညလက္ခဏာ နှစ်ပါးအနက်က ယောဂီဟာ သဘာဝလက္ခဏာကို လက်ဦးသိပြီးတော့ သာမည လက္ခဏာကို နောက်မှသိပါတယ်။ သို့သော်လဲ သာမညလက္ခဏာကို

သိတဲ့အဆင့်မှာလဲ သဘာဝလက္ခဏာကိုပါ သိနေတယ်ဆိုတာ သတိ ပြုရပါမယ်။

သဘာဝလက္ခဏာကို သိပုံ သဘာဝလက္ခဏာကို ယခုရှင်းပြမည့် အတိုင်း သိလာပါတယ်။ ဝမ်းဗိုက်က ဖောင်းမှုပိန်မှုကို ရှုနေခိုက်မှာ တောင့်တင်းသဘော ထောက်ကန်သဘော ရွေ့လျားသဘောတွေကို ဝမ်းဗိုက်ပုံသဏ္ဌာန် မပါဘဲ သီးသီးသန့်သန့် ပီပီသသ သိလာပါတယ်။ ဒါဟာ **ဝါယောဓာတ်ခေါ်တဲ့ လေရုပ်ရဲ့ သဘာဝလက္ခဏာ**ကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြား သိခြင်းပါပဲ။ သူ့ကို ရှုသိနေတဲ့ စိတ်ကိုလဲ “ငါရှုတယ်၊ ငါသိတယ်” ဆိုတဲ့ အတ္တသဘောတွေ မပါတော့ဘဲ ထောက်ကန်တောင့်တင်း ရွေ့လျား ရုပ်ဆီကို ဦးတန်းဦးတန်းပြီး သိသိ သွားတဲ့ သဘောကလေးမျှသာပဲလို့ သိလာပါတယ်။ ဒါဟာ **နာမ်တရားရဲ့ အာရုံဆီသို့ညွှတ်ခြင်း**ဆိုတဲ့ သဘာဝလက္ခဏာနဲ့ **စိတ်ရဲ့ အာရုံကိုသိခြင်း**ဆိုတဲ့ သဘာဝလက္ခဏာကို သိနေခြင်းပါပဲ။

ထို့အတူပဲ စင်္ကြန်လျှောက်တဲ့အခါ ကြွတယ်၊ လှမ်းတယ်၊ ချတယ် လို့ ရှုခိုက်မှာ ခြေဖဝါးရဲ့ အထက်ဘက်ဆီကို တွန်းတွန်း တက်သွားတဲ့ သဘော၊ ရှေ့ကို တရွေ့ချင်း တရွေ့ချင်း ရွေ့သွားတဲ့ သဘောကို သိနေ တာဟာ **ဝါယောရုပ်ရဲ့ သဘာဝလက္ခဏာ**ကို သိနေခြင်းပါပဲ။ ရှုစိတ် ရဲ့ ကြွမှု၊ လှမ်းမှု၊ ချမှုသဘောဆီကို ဦးတန်း ဦးတန်းသွားပြီး သိသိ နေတာဟာ **စိတ်နာမ်ရဲ့ သဘာဝလက္ခဏာ**ကို သိနေခြင်း ဖြစ်ပါ တယ်။

အဲဒီလို သိနေတဲ့အခါမှာ ရုပ်နာမ်တို့ရဲ့ ပင်ကိုယ်ရင်း သီးသန့် သဘောမျှကိုသာ သိနေတဲ့အတွက် အသက်၊ ဝိညာဉ်၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ဆိုတဲ့ အသိမှားအမြင်မှား ယောဂီရဲ့သန္တာန်မှာ ကင်းစင်နေပါတယ်။ ဒါဟာ နာမ်နဲ့ရုပ်ရဲ့ သဘာဝကို အမှန်အတိုင်း သိမြင်တဲ့ **နာမရူပ**

ပရိစ္ဆေဒဉာဏ် က အတ္တဒိဋ္ဌိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ကိလေသာတွေကို တဒင်္ဂပဟာန်အားဖြင့် ပယ်သတ်ထားတာပါပဲ။ ဒီသဘောကိုပဲ အသိမှား အမြင်မှား စင်ကြယ်နေတာဖြစ်လို့ **ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ**လို့ ခေါ်ပါတယ်။

ရှုစရာအာရုံရှိလို့ ရှုသိစိတ်ကလေးတွေ ဖြစ်ဖြစ်နေတာပဲလို့ အကြောင်းအကျိုး သဘောကလေးတွေကိုလဲ သိသိလာပါတယ်။ ကြွချင်စိတ်၊ လှမ်းချင်စိတ်၊ ချချင်စိတ်၊ ကွေးချင်စိတ်၊ ဆန့်ချင်စိတ်၊ ထိုင်ချင်ထချင်စိတ် ကလေးတွေပါ ထင်ရှားလာလို့ အဲဒီစိတ်ကလေးတွေကိုပါ ထည့်ရှုရတဲ့အခါမှာ ကြွချင်စိတ်စသည် ရှိလို့သာ ကြွရပ်စသည် ဖြစ်ပေါ်လာတာပဲလို့ နာမ်အကြောင်းကြောင့် ရုပ်အကျိုး ဖြစ်ပုံလေးတွေကိုလဲ သိလာပါတယ်။

ဒီလို သိလာတဲ့အခါမှာ ကြွမှု၊ လှမ်းမှု၊ ချမှုကို ပြုလုပ်ပေးသူ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ငါဆိုတာမရှိ။ အကြောင်းအဆက်ဆက်ကြောင့် အကျိုးအဆက်ဆက်ဖြစ်နေတဲ့ သဘောသက်သက်မျှသာပဲလို့ အမှန်အတိုင်း သိမြင်လာပါတယ်။ ဒါဟာ အကြောင်းအကျိုးကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ ပြီးသိတဲ့ **ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်က ကာရကအတ္တ ဝေဒကအတ္တဒိဋ္ဌိ ကိလေသာ** ကို တဒင်္ဂပဟာန်အားဖြင့် ပယ်သတ်ထားတာပါပဲ။

ဒီနေရာမှာ ရှုမှတ်ပွားများမှုကြောင့် ရုပ်နာမ်တို့ရဲ့ သဘောအမှန်ကို အမှန်အတိုင်း ပိုင်းပိုင်းခြားခြားသိလို့ ကိလေသာ ငြိမ်းနေပုံ၊ ကိလေသာကို ပယ်နိုင်ပုံကို သတိပြုခဲ့ဖို့ လိုပါတယ်။ ကိလေသာ ငြိမ်းနေတဲ့အခိုက်မှာ ဆင်းရဲငြိမ်းရာသို့ တဒင်္ဂအားဖြင့် ဆိုက်ရောက်နေတယ် ဆိုတာကိုတော့ ပြောဖို့မလိုတော့ပါဘူး။

သာမညလက္ခဏာကို သိပုံ ယခု ရုပ်နာမ်တို့ရဲ့ **သာမညလက္ခဏာ** ကို သိပုံ ဆက်ပြောပါဦးမယ်။ ယောဂီဟာ တိုးတက်ရှုမှတ် ပွားများလာတာနဲ့အမျှ သတိ သမာဓိ ဉာဏ်တွေ

ပိုပိုပြီး ရင့်သန်လာပါတယ်။ ဒီအခါမှာ အရှုခံ ကြွရပ်တွေ တခုပြီး တခု ဖြစ်ပေါ်ပြီး ပျောက်ပျောက်သွားတာကို အထပ်လိုက် အထပ်လိုက် လိုလို မြောက်မြားစွာ သိမြင်လာပါတယ်။ လှမ်းရုပ် ချရုပ် အဆင့်ဆင့်ဖြစ်ပြီး ပျောက်ပျောက်သွားတာကိုလဲ ပိုင်းပိုင်းခြားခြား သိမြင်လာပါတယ်။ ကြွတယ် လှမ်းတယ် ချတယ်လို့ရှုတဲ့ ရှုစိတ်တွေဖြစ်ပေါ်လာပြီး ပျောက် ပျောက်သွားတာကိုလဲ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သိလာရပါတယ်။

ဒီလို သိမြင်လာတဲ့အခါမှာ ယခင်ခြေတလှမ်း အတွင်းမှာ ကြွတဲ့ အချိန်ကစပြီး ချတဲ့အချိန်အထိ ရုပ်ကြီးက တခုတည်းပဲဖြစ်ပြီး တည်မြဲ နေတယ်လို့ ထင်မှတ်ခဲ့တဲ့ နိစ္စသညာ မရှိတော့ပါဘူး။ ကြွရပ် လှမ်းရုပ် ချရုပ်အဆက်ဆက်ဟာ တစက္ကန့်တောင်မှ တည်တံ့မနေဘဲ ဖြစ်ပေါ်ပြီး တာနဲ့ ချက်ချင်းပဲ ပျောက်ပျောက်သွားတာပဲ။ မတည်မြဲတဲ့ သဘောတွေ ပဲလို့ **အနိစ္စလက္ခဏာ**ကို သိမြင်လာပါတယ်။ ချက်ချင်း ချက်ချင်းပဲ ပျောက်ပျောက် ပျက်ပျက်သွားကြလို့ မကောင်းတဲ့သဘောတွေပဲလို့ **ဒုက္ခလက္ခဏာ**ကိုလဲ သိမြင်လာပါတယ်။

ဒါကြောင့် မွေးဖွားလာကတည်းက တမလွန်ဘဝ ရောက်သည် အထိ မပျက်မစီးဘဲ သတ္တဝါရဲ့ခန္ဓာကိုယ်မှာ အမြဲတည်ရှိနေတယ်လို့ ရှေးကထင်ခဲ့တဲ့ အသက်ဝိညာဉ်အတ္တဆိုတာလဲ မရှိပါကလား၊ ဖြစ်ဖြစ်ပြီး ပျက်ပျက်သွားတဲ့ ရုပ်သဘော နာမ်သဘောမျှသာ ရှိတာပါကလားလို့ **အနတ္တလက္ခဏာ**ကိုလဲ ပိုင်းပိုင်းခြားခြား သိလာပါတယ်။ အားကိုးစရာ အခိုင်အမာ အနှစ်အသား မရှိတဲ့ဟာတွေဘဲလို့လဲ သိမြင်လာပါတယ်။

ဒီလို သိမြင်တဲ့ အသိအမြင်တွေဟာ **“ယဒနိစ္စံ တံ ဒုက္ခံ၊ ယံ ဒုက္ခံ တဒနတ္တာ”** ဆိုတဲ့ ဘုရားဟောဒေသနာတော်အတိုင်း သိခြင်း ပါပဲ။ **“အကြင်သဘောသည် မတည်မြဲ၊ ထိုသဘောသည် ဆင်းရဲ၏။ ထိုသဘောသည် အလိုအတိုင်း ဖြစ်စေနိုင်သည့် အတ္တမဟုတ်၊ အားကိုး**

စရာ အခိုင်အမာ အနှစ်အသားမဟုတ်” လို့ သာမညလက္ခဏာကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြား သိနေခြင်းပါပဲ။ ဒီလိုသိလာတဲ့အခါ မှာ တည်မြဲတယ်၊ ကောင်းတယ်၊ ချမ်းသာတယ်လို့ အသိမှားပြီး သာယာတပ်မက်မိတဲ့ တဏှာခေါင်းဆောင်တဲ့ ကိလေသာတွေလဲ ငြိမ်းနေပါတော့တယ်။ ဒါကိုပဲ **အနိစ္စဒုက္ခအနတ္တ** လက္ခဏာရေး သုံးပါးသို့တင်၍ ဆင်ခြင် သုံးသပ်တဲ့ **သမ္မသနဉာဏ်**လို့ ခေါ်ပါတယ်။

အသိတိုးတက်ရင့်ကျက်လာပုံ ဒီ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဆိုတဲ့ သာမည လက္ခဏာကိုသိတဲ့ ဉာဏ်တွေ ရင့် သန်လာတာနဲ့အမျှ ရုပ်နာမ်တို့ရဲ့ ဒုက္ခသဘာဝကို ပိုပိုပြီး ပိုင်းပိုင်းခြားခြား ပြတ်ပြတ်သားသား သိမြင်လာပါတယ်။ ဒီအသိအမြင် ရင့်သန်လာတာ နဲ့အမျှ ရုပ်နာမ်ပေါ်မှာ ယောဂီရဲ့ ခံယူချက် ခံစားချက်တွေ ပြောင်းလဲ တိုးတက်လာပါတယ်။ ရုပ်နဲ့ နာမ်ကို မပြတ်ဖြစ်ဖြစ်ပြီး ပျက်ပျက်နေလို့ ကြောက်စရာတွေပဲလို့ သိမြင်လာပါတယ်။ မကောင်းတဲ့ဟာတွေပဲလို့ အပြစ် မြင်လာပါတယ်။ ငြီးငွေ့ပြီး လွတ်ထွက်ချင်တဲ့စိတ်တွေ ဖြစ်လာ ပါတယ်။ ဒီလိုနဲ့ ထပ်ပြန်တလဲလဲ ရုပ်နာမ်ကိုရှုပွားလေ မမြဲဆင်းရဲ အလို မလိုက် အစိုးမရ အစရှိတဲ့ မကောင်းတဲ့ သဘာဝတွေကိုပဲ သိမြင်လေ သိမြင်နေပါတယ်။ သို့သော်လဲ နောက်ဆုံးမှာ အရှုခံ ရုပ်နာမ်တို့ရဲ့ ဖြစ် ပေါ်လာလိုက် ပျောက်သွားလိုက်ဆိုတဲ့ သဘောသက်သက်မှာသာ ရှုစိတ် တည်ငြိမ်နေပြီး ဝမ်းမနည်းဝမ်းမသာ မချမ်းသာမဆင်းရဲ အလယ် အလတ်သဘောမှာပဲ တည်နေပါတော့တယ်။

ပယ်နိုင်၍ ဆိုက်ရောက်သည် ဒီလိုနဲ့ ဒုက္ခသစ္စာ အမှန်ဖြစ်တဲ့ ရုပ် နာမ်ဆင်းရဲကို ပိုပြီး ရှင်းရှင်းလင်း လင်း ပြတ်ပြတ်သားသား ပိုင်းပိုင်းခြားခြား သိလာလေ ငြိတွယ်မှုတဏှာ ခေါင်းဆောင်တဲ့ ကိလေသာတွေကို ပယ်နိုင်လေဖြစ်ပြီး နောက်ဆုံး

၁၆၈

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

မဂ်ဉာဏ်လေးဆင့် ဖြစ်ပေါ်တဲ့အခါမှာ ကိလေသာ ခပ်သိမ်း လုံးဝငြိမ်းပြီး ဆင်းရဲချုပ်ငြိမ်းတဲ့သဘောကို ဉာဏ်နဲ့ မျက်မှောက်ထင်ထင် သိမြင်ဆိုက် ရောက်ပါတော့တယ်။

ပွားများရမည့်မဂ္ဂသစ္စာတရား ဒီလို ဆင်းရဲငြိမ်းပျောက် ချမ်းသာသို့ ဆိုက်ရောက်အောင် ဒီတရားအစမှာ ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ပွားများရမည့် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး မဂ္ဂသစ္စာတရားကို မိမိ သန္တာန်မှာ ဖြစ်ပွားအောင် ရှုပွားရပါတယ်။ ဒီလို ရှုပွားရာမှာ ရုပ်နာမ် အာရုံကို ရှုနိုင်အောင် ကြောင့်ကြစိုက် အားထုတ်တာက **သမ္မာဝါယာမ**၊ ရှုတာက **သမ္မာသတိ**၊ ရုပ်နာမ်အာရုံပေါ် စူးစိုက်တည်ငြိမ်နေတာက **သမ္မာသမာဓိ**၊ ရှုစိတ်ကို ရုပ်နာမ်အာရုံပေါ် ဦးတည်တင်ပေးတာက **သမ္မာသင်္ကပ္ပ**၊ အမှန်အတိုင်း ပိုင်းပိုင်းခြားခြားသိတာက **သမ္မာဒိဋ္ဌိ**၊ ရှုနေခိုက်မှာ အပြစ်မကင်းတဲ့ အပြောအဆို အပြုအမူ အသက်မွေးမှုတို့ကို မပြုဘဲ ရှောင်ကြဉ်နေတာက **သမ္မာဝါစာ**၊ **သမ္မာကမ္မန္တ**၊ **သမ္မာအာဇီဝ** မဂ္ဂင်များပါပဲ။

ပွားသိပယ်ဆိုက် ဒါကြောင့် ယောဂီဟာ ရုပ်ကိုရှုတိုင်း နာမ်ကိုရှုတိုင်း ပွားများရမည့် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး **မဂ္ဂသစ္စာတရား**ကို ပွား များနေပါတယ်။ ဒါကြောင့်ပဲ ပိုင်းပိုင်း ခြားခြားသိရမည့် **ဒုက္ခသစ္စာ**အမှန် ရုပ်နာမ်ဆင်းရဲကို အမှန်အတိုင်း သိမြင်နေပါတယ်။ ဒီလိုသိခြင်းကြောင့်ပဲ ပယ်ရမည့် **သမုဒယသစ္စာ** တဏှာကို ပယ်သတ်နိုင်ပါတယ်။ ဆင်းရဲကို ဖြစ်ပေါ်စေတဲ့အကြောင်း တဏှာကို ပယ်သတ်လိုက်တော့ ဉာဏ်ဖြင့် သိမြင် ဆိုက်ရောက်ရမည့် ဆင်းရဲငြိမ်းတဲ့သဘော **နိရောဓသစ္စာ**ကို မျက်မှောက်ထင်ထင် သိမြင် ဆိုက်ရောက်တော့တာပါပဲ။ ဒါကြောင့်-

သိ ပယ် ဆိုက် ပွား၊ ဤလေးပါး၊ အများသတ္တဝါ သိပါစေ။
သတ္တဝါမှန်သရွေ့၊ တရားတွေ့ချမ်းမြေ့သာယာရှိပါစေ။

(ဤတရားတော်ကို ဟောကြားပြီးသော အခါ၌လည်း အသံလွှင့် တရားတော် စာအုပ်ငယ်အဖြစ် ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေထားပါသည်။)

သစ္စာလေးပါး

၁။ မပြတ်ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတွေက

ဒုက္ခသစ္စာ=ဆင်းရဲအမှန်တရား။

၂။ လိုချင်တပ်မက် နှစ်သက်တွယ်တာတဲ့

တဏှာလောဘက **သမုဒယသစ္စာ =**

ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်း အမှန်တရား။

၃။ အကြောင်းတဏှာချုပ်ခြင်းကြောင့်

အကျိုးဆင်းရဲမဖြစ်ပေါ်ဘဲ ချုပ်ငြိမ်းတာက

နိရောဓသစ္စာ=ဆင်းရဲ ငြိမ်းခြင်း အမှန်တရား။

၄။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးက မဂ္ဂသစ္စာ= ဆင်းရဲချုပ်ငြိမ်းရာသို့

ရောက်ကြောင်း အကျင့်လမ်းအမှန်တရား။

မဂ္ဂင်ရှစ်တန် အကျင့်မှန်

သိမှန်ကြံမှန်၊ ပြောပြမှန်နှင့်၊ ကောင်းမှန်သက်မွေး၊

ဖြူစင်ဖွေး၍၊ မှန်ရေးကြိုးစား၊ မှန်ငြားသတိ၊ သမာဓိဟု၊

ဤသည့်ရှစ်ဖြာ၊ ကျင့်စဉ်ပါမူ၊ ဘာသာဝါဒ၊ ဝဋ်ဒုက္ခ၊

မုချငြိမ်းစေသည်။

ဒုတိယအကြိမ် ဓမ္မခရီး ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်
(၁၉၈၀ နွေရာသီ) ဘုရားကြီးသည် ၁၉၈၀ ခုနှစ်၊ မေလ၌

အင်္ဂလန်မှ ဒကာ၊ ဒကာမများက ပင့်ပြန်

သဖြင့် ဒုတိယအကြိမ် ဓမ္မခရီး ကြွရပါသည်။ ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ကိုလည်း ယမန်နှစ်ကပင် ပင့်လိုက်သဖြင့် ဆရာတော်သည်လည်း ကျေးဇူး

၁၇၀

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

တော်ရှင်ဆရာတော် ဘုရားကြီးနှင့်အတူ ဒုတိယအကြိမ် ဓမ္မခရီး ကြွရပြန်သည်။

ဤဒုတိယအကြိမ် ဓမ္မခရီး၌လည်း ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ဦးအဂ္ဂဓမ္မနှင့် ပင်းတယဆရာတော် ဦးဣန္ဒဝံသတို့ကိုပါ ခေါ်ခဲ့ပါသည်။ ကပ္ပိယဒကာမှာ ဦးမြသိန်း (ခ) ဦးပါပင် ဖြစ်သည်။

ဤဒုတိယအကြိမ် ဓမ္မခရီး၌ အင်္ဂလန်ပြည် အောက်စဖို့မြို့ ဦးမြတ်စော၏ အုတ်ကင်ဟော့အိမ်၌ နှစ်လတရားစခန်း ပြုရသည်။ ကျေးဇူးတော်ရှင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် တရားစခန်း၌ ဇွန်လ တလ လုံး သီတင်းသုံးတော်မူပြီးလျှင် ဦးအဂ္ဂဓမ္မနှင့် ဦးပါတို့ကို နောက်ပါပြုလျက် မြန်မာပြည်သို့ ပြန်ကြွပါသည်။ အပြန်ခရီးတွင် စင်္ကာပူ၊ မလေးရှားနိုင်ငံတို့၌ တရားပွဲများ ချီးမြှင့်တော်မူခဲ့ပါသည်။ ချမ်းမြေ့ ဆရာတော်နှင့် ဆရာတော်ဦးဣန္ဒဝံသတို့ တရားစခန်း၌နေခဲ့ကြ၍ တရားစခန်းပြီးဆုံးသည်အထိ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါသည်။

အင်္ဂလန်နိုင်ငံ၏ အောက်စဖို့တရားစခန်းပြီးသောအခါ ဦးမြတ်စော ကန်သာယာဒေသ က အင်္ဂလန်မြောက်ပိုင်း ကမ်ဗရီးယားခရိုင် ကန်သာယာဒေသ (Lake District) သို့ လိုက်ပို့ပါသည်။ ကန်သာယာဒေသသည် အင်္ဂလိပ်လူမျိုးများ အပန်းဖြေရာဒေသ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုဒေသ၌ ကန်ကြီး ကန်ငယ်တွေ များစွာရှိပါသည်။ တောင်ညိုတောင်တန်းတို့ဖြင့် စိမ်းလန်းသာယာပါသည်။

ဝင်ဒါမီယာနှင့် ကော်နစ်စတန် ကန်ကြီးများ အထူးအားဖြင့် အလျား ၁၅မိုင်၊ အနံ ၂မိုင် ရှိသော ဝင်ဒါမီယာ ကန်တော်ကြီး၊ ထိုထက်ပို၍ကျယ်ပြန့်သော ကော်နစ်စတန်ကန်တော်ကြီးများသည် အထူးထင်ရှားပါသည်။ ထိုဒေသ

၌ ဝင်ဒါမီယာမြို့၊ ဗောင်းနက်စ်မြို့၊ အင်ဗယ်လ်ဆိုက်မြို့၊ ကော့ကား
မောက်မြို့တို့ ထင်ရှားကြသည်။ ကော့ကားမောက်မြို့သည် ကဗျာဆရာ
ကြီး ဝီလျံဝါစဝဒ် ဖွားမြင်ခဲ့သောမြို့ ဖြစ်သည်။ ဟော့စ်ဟက်မြို့၌ ရှိသော
ဂရမ္မာကျောင်းတွင် ဝါစဝဒ် ပညာသင်ယူခဲ့သည်။ ဂရပ်စမီးယားမြို့၌မူ
ဝါစဝဒ်နှင့်နှမ ဒေါ်ရော်သီနေခဲ့သော (Dove Cottage) ခေါ် အိမ်ငယ်နှင့်
ပြတိုက်ရှိသည်။ ဤအိမ်ငယ်၌ စာရေးဆရာကြီး တောမတ် ဒီကွင်စီ
လည်း နေခဲ့သည်။ ကက်ဆဝစ်မြို့၌မူ ကဗျာဆရာကြီး ဆယ်မြူရယ်
ကိုးလားရစ်နှင့် ကဗျာဆရာကြီး ရောဘတ်ဆောက်သေးတို့ နေခဲ့ကြ
သည်။

ဝေဖန်ရေး စာရေးဆရာကြီး ဂျွန်ရပ်စကင်မှာမူ ကော်နစ်စတန်
ကန်တော်ကြီး၏ အရှေ့ဘက် ဘရန့်ဝဒ်မြို့၌ နေခဲ့သည်။ ဤကော်နစ်
စတန်ကန်တော်ကြီးနှင့် ဝင်ဒါမီယာကန်တော်ကြီးတို့သည် ကန်သာယာ
ဒေသ ကဗျာဆရာကြီးများ၏ ကဗျာအနု စာအမြဲတေများ ပေါက်ဖွား
ရာဒေသ ဖြစ်သည်။ ကန်သာယာဒေသသည် အင်္ဂလန်ပြည် မြောက်စွန်း
ကမ်ဗရီးယားခရိုင်တွင်ရှိ၍ ဤဒေသကို အစွဲပြုပြီးလျှင် **ကန်သာယာ
ကဗျာဆရာများ** (Poets of Lakeland School) ဟူသော ဝေါဟာရ
ပင်တွင်ခဲ့သည်။

အိမ်ကလေးတွေက ဤကန်သာယာဒေသ၌ စိတ်ဝင်စားစရာ ကောင်း
ကဗျာဆန်သည် သော အရာတခုမှာ အချို့သောအိမ်များကို အိမ်
တဆောင်လုံး ကျောက်သင်ပုန်း ကျောက်များဖြင့်
ဆောက်လုပ်ထားခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ တထပ်အိမ် ကလေးများကို
ကျောက်သင်ပုန်းကျောက်များဖြင့် ဆောက်လုပ်၍ ဆေးမသုတ်ဘဲ
ပကတိကျောက်သားရောင်အတိုင်း ထားသဖြင့် ကဗျာဆန်ဆန် လှနေကြ
သည်။ အလွန်မျက်စိပသာဒ ရှိလှသည်။ ကန်သာယာဒေသ၏ သဘာဝ
အလှနှင့် ပန်ရလှသည်။

ကန်သာယာဒေသမှ အောက်စဖို့မြို့သို့ ပြန်ရောက်၍ နှစ်ရက် လောက်ရှိသောအခါ ဦးမြတ်စော၏ဇနီး ဒေါ်စန်းရီက စကော့တလန် ပြည်သို့ လိုက်ပို့ပြန်သည်။ စကော့တလန်ပြည်၌ အိဒင်ဘာရာမြို့၊ ဂလပ် စဂိုမြို့၊ အိုဗန်မြို့၊ စိန်အန်ဒရူး မြို့များသို့ သွားရောက်ကြပြီးလျှင် အောက်စဖို့သို့ ပြန်ခဲ့ကြပါသည်။

ဦးကုန္တဝံသနှင့် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားတို့သည် အောက်စဖို့ မြို့၌ အားလုံးကိစ္စ ပြီးစီးသောအခါ ပြင်သစ်နှင့်ဆွစ်ဇာလန် တရားစခန်း သို့ ကြွကြသည်။ မြန်မာပြည်သို့ ပြန်သောအခါ၌လည်း ကြိုတင် ပင့်ထားပြီးဖြစ်သော သီရိလင်္ကာ၊ စင်္ကာပူ၊ မလေးရှား၊ ထိုင်းနိုင်ငံများသို့ ဝင်ရောက်၍ တရားပွဲများ ချီးမြှင့်ပြီးမှ မြန်မာပြည်သို့ သြဂုတ်လ ၂၅ ရက်နေ့တွင် ဒုတိယဝါအမီ ပြန်ရောက်ကြသည်။

တတိယအကြိမ် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်သည် ဒုတိယအကြိမ်
အသံလွှင့်တရားတော် ဓမ္မခရီးမှ ပြန်ရောက်ပြီးနောက် သာသနာရေး
ဦးစီးဌာန၏ တတိယအကြိမ် လျှောက်ထား
ချက်အရ ၁၃၄၂ ခုနှစ်၊ တော်သလင်းလပြည့်နေ့ (၂၄၊ ၉၊ ၁၉၈၀)၌
တတိယအကြိမ် အသံလွှင့်တရား ဟောကြားရပြန်သည်။

အစီအစဉ်ကြေငြာသူ၏ ဤတတိယအကြိမ် အသံလွှင့်တရားတော်
လျှောက်ထားချက် ဟောကြားခါနီး၌ ထိုစဉ်က အသံလွှင့် အစီ
အစဉ်ကြေငြာသူ ဒေါ်သန်းနှစ်က ချမ်းမြေ့
ဆရာတော်အား ‘ဆရာတော်ဘုရား၊ အရင်နှစ်တွေက ဆရာတော် တရား
မဆုံးသေးဘဲ အချိန်စေတာနှင့် တရားအဆုံးသတ်လိုက် တယ်လို့ထင်ပါ
တယ်၊ ဒီနှစ်တော့ အဲဒီလို မလုပ်ပါနဲ့ဘုရား၊ လေးငါးမိနစ်ပိုသွားလဲ
ကိစ္စမရှိပါဘူးဆုံးအောင်ဟောပါဘုရား၊ ပိုသွားရင်လဲ ထည့်နေကျ
ရေကင်းသံကို မထည့်ဘဲ ထားလို့ရပါတယ်ဘုရား’ ဟု လျှောက်ထား

ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာတော်သည် ယခု တတိယအကြိမ် အသံလွှင့် တရားဖြစ်သည့် “ဗုဒ္ဓနည်းကျချမ်းသာစွာ နေထိုင်နည်း” တရားတော်ကို ဟောရာတွင် ၁၇ မိနစ်ခန့် ကြာသွားပါသည်။ ဤတရားတော်ကိုလည်း စာရှုသူတို့ အကျိုးငှာ တရားတော် တပုဒ်လုံးပင် ထည့်သွင်းပုံနှိပ်လိုက်ပါသည်။

ဗုဒ္ဓနည်းကျ ချမ်းသာစွာနေထိုင်နည်း တရားတော်

ဘုန်းကြီး အရင်နှစ်တွေက အသိအမြင်မှန်မှ ချမ်းသာရ တရားတော်နဲ့ သိပယ်ဆိုက်ပွား တရားတော်များကို အသံလွှင့် ဟောကြားခဲ့ပါတယ်။ သိ ပယ် ဆိုက် ပွား တရားက တရားသဘော နက်နဲတော့ အသိနည်းနည်း ခက်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီနှစ်တော့ အများသိလွယ်တဲ့ အချက်ကလေးတွေကို ထည့်သွင်းပြီး ဟောပါမယ်။ တရားကိုတော့ “ဗုဒ္ဓနည်းကျ ချမ်းသာစွာနေထိုင်နည်း တရားတော်”လို့ နာမည်တပ်ကြပါစို့။

အနေအထိုင်တတ်လျှင် ချမ်းသာသည် ဒီချမ်းသာစွာ နေထိုင်နည်းကို လူတိုင်း သိထားသင့်တယ်လို့ ထင်ပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ လူတိုင်းဟာ ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲ မရှိဘဲ ချမ်းချမ်းသာသာ နေထိုင်ချင်ကြတဲ့ လူတွေချည်းဖြစ်လို့ပါပဲ။

ဒီလို ချမ်းချမ်းသာသာ နေထိုင်ချင်ကြသော်လည်း ဗုဒ္ဓရှင်တော် မြတ်ဘုရားညွှန်ကြားတော်မူတဲ့ ချမ်းသာစွာနေထိုင်နည်းကိုတော့ သိတဲ့ လူရှားပါတယ်။ ဒါကြောင့်ပဲ အနေအထိုင်မတတ်လို့ မဆင်းရဲသင့်ဘဲနဲ့ ဆင်းရဲနေကြတဲ့လူတွေ၊ ချမ်းသာသင့်ပါလျက် မချမ်းသာနိုင်ကြတဲ့ လူတွေပဲ များနေပါတယ်။ ချမ်းချမ်းသာသာ နေထိုင်နည်းကိုသိလို့ အနေ

အထိုင် တတ်ကြရင်ဖြင့် ဆင်းရဲနည်းပါးပြီး ချမ်းသာများကြမှာ သေချာပါတယ်။

ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး ပေါင်းစုထားတဲ့ သတ္တဝါတိုင်းဟာ ရှင်တော်မြတ်ဘုရား ဟောကြားတော်မူတဲ့ ဒုက္ခသစ္စာသဘောအရ ဆင်းရဲအစုအပုံ သက်သက်ပဲဆိုတာ အလွန်မှန်ပါတယ်။ သို့သော်လဲ ဒီဆင်းရဲမှ ကွင်းလုံးကျွတ် မလွတ်နိုင်သေးမီမှာ ဆင်းရဲသက်သာသလောက် သက်သာအောင် ချမ်းသာရသလောက်ရအောင် စီမံဖန်တီးလို့ဖြစ်တဲ့ နည်းတွေရှိသလောက် ရှိပါတယ်။

တင်းတိမ်ရောင့်ရဲ ချမ်းသာမြဲ အဲဒီနည်းတွေထဲက ပထမဆုံးပြောချင်တဲ့ နည်းကတော့ တင်းတိမ်ရောင့်ရဲမှုပါပဲ။ စားဝတ်နေရေးအတွက် လောကီစီးပွားဥစ္စာကို ရှာတာက အစ ဘာမဆို တင်းတိမ်ရောင့်ရဲတတ်ရင် ချမ်းသာပါတယ်။ **သန္တုပ္ပပရမံ ဓနံ** = ရတဲ့ပစ္စည်းဥစ္စာထက်ပိုပြီး လိုချင်လောဘဇော မပွားစေဘဲ ရသမျှနဲ့ တင်းတိမ်ရောင့်ရဲပြီး လောက်ငအောင် ခြိုးခြံချွေတာ သုံးစွဲတတ်ရင် ချမ်းသာသလောက် ချမ်းသာပါတယ်။ ဒီလိုမဟုတ်ဘဲနဲ့ အဆုံးမရှိတဲ့ လောဘရဲ့ အလိုကိုလိုက်ပြီး ရလေလိုလေ အိုတစ္ဆေ ဆိုသလို အပိုအမိုတွေရဖို့ ကြိုးစားအားထုတ်နေမယ်ဆိုရင်တော့ မချမ်းသာပါဘူး။ ဒီနေရာမှာ ရှိတာလေးနဲ့ တင်းတိမ်ရမယ်လို့ မဆိုလိုပါဘူး။ ရတာလေးနဲ့ တင်းတိမ်သင့်တယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

လူဟာ အသက်ရှင်နေသမျှ ကာလပတ်လုံး စားဝတ်နေရေး ပြည့်စုံမှုအတွက် လောဘကို လုံးဝ မပယ်သတ်နိုင်သေးတဲ့အခါမှာ ဒီလောဘဟာ ရှိသင့်သလောက်တော့ ရှိနေရတာပါပဲ။ သို့သော်လဲ အခြေအနေအလိုက် ရှိသင့်သလောက်ထက် မပိုမကဲစေဘဲ ရောင့်ရဲတင်းတိမ်မှုနဲ့ လောဘကို ဇက်သတ်ပေးနိုင်ရင် ချမ်းသာပါတယ်။

ပုံစံပြောရရင် လူတယောက်မှာ တလစာ စားဖို့ရာ ငွေတဆယ်ပဲ ရှိတယ် ဆိုကြပါစို့။ သူဟာရှိတာနဲ့ တင်းတိမ်လို့မရပါဘူး။ နောက်ထပ် ငွေရဖို့ဉာဏ်၊ ဝီရိယရှိသလောက် ကြိုးစားရှာဖွေရပါလိမ့်မယ်။ သူ့ ဉာဏ်စွမ်း၊ ဝီရိယစွမ်းရှိသလောက် ကြိုးစားရှာဖွေလို့ ငွေတရာရတယ် ဆိုကြပါစို့။ အဲဒီငွေတရာနဲ့ တင်းတိမ်ရောင့်ရဲပြီး လောက်ငအောင် စီမံ ဖန်တီးရပါမယ်။ ဒီလိုဆိုရင် ချမ်းသာသင့်သလောက် ချမ်းသာပါတယ်။ အဲဒီလို မဟုတ်ဘဲ ရတာနဲ့မတင်းတိမ် မရောင့်ရဲဘဲ မရနိုင်တဲ့ ငါးရာ တထောင်ကို လှမ်းတောင့်တနေရင် မချမ်းသာတော့ပါဘူး။ အဲဒီ အတော့ မသတ်နိုင်တဲ့ လောဘကနေပြီး ဒေါသ၊ မာန်မာန၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယစတဲ့ တရားဆိုးတွေလဲ ဖြစ်ပွားလာတတ်ပါတယ်။ အဲဒီ တရားဆိုးတွေ ဖြစ်ပွား လာတော့ ပိုဆင်းရဲ ပြန်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် လိုချင်တပ်မက်တဲ့ လောဘကို တင်းတိမ်ရောင့်ရဲမှုနဲ့ ဧကသတ်ပေးနိုင်ရင် ချမ်းသာသလောက် ချမ်းသာကြောင်း ထင်ရှား ပါတယ်။

အခြေအနေနဲ့ လိုက်လျောတဲ့ သို့သော်လဲ အဲဒီတင်းတိမ်ရောင့်ရဲမှု
ရောင့်ရဲမှု ဟာ နေရာဒေသ အချိန်အခါ အခြေ
 အနေနဲ့ လိုက်လျောတဲ့ တင်းတိမ်
 ရောင့်ရဲမှုဖြစ်ဖို့ လိုပါတယ်။ ရှေးက ဝိဒေဟရာဇ်တိုင်းပြည်ကြီးကို စွန့်ခဲ့
 ပြီး ရသေ့ပြုလာတဲ့ ဝိဒေဟရသေ့နဲ့ ဂန္ဓာရတိုင်းပြည်ကြီးကို စွန့်ခဲ့ပြီး
 တောထွက် ရသေ့ပြုလာတဲ့ ဂန္ဓာရရသေ့တို့ အတူတကွ နေထိုင်ခဲ့ကြ
 ပါတယ်။ ရသေ့နှစ်ပါးဟာ တင်းတိမ်ရောင့်ရဲမှုကို လက်ကိုင်ပြုပြီး ဆွမ်းခံ
 လို့ ရသမျှနဲ့ မျှတအောင် သုံးဆောင်ကာ တရားကျင့်သုံးနေကြတော့
 အလွန်ချမ်းသာကြပါတယ်။

ဒီလို နေလာရင်းက တနေ့တော့ ဝိဒေဟရသေ့က ဆွမ်းစားပြီး တဲ့အခါ ဆွမ်းခံရာက ရလာတဲ့ဆားထုပ်ကလေး ကျန်နေတာနဲ့ လုံခြုံရာ ချုံတခုထဲမှာ သိမ်းထားပါတယ်။ နောက်တနေ့ ရသေ့နှစ်ပါး ဆွမ်းစား ကြတဲ့အခါမှာ ဆားမပါတော့ ဝိဒေဟရသေ့က သိမ်းထားတဲ့ ဆားထုပ် ကလေးသွားယူပြီး ဂန္ဓာရရသေ့ကို ပေးပါတယ်။ ဂန္ဓာရ ရသေ့က “ဆားဘယ်ကရသလဲ” လို့ မေးတော့ ဝိဒေဟရသေ့က အရင်နေ့က သိမ်းထားတဲ့ဆားဖြစ်ကြောင်း ပြောပါတယ်။ ဒီတင်ပဲ ဂန္ဓာရရသေ့က ဝိဒေဟရသေ့ကို ပြစ်တင်ကြိမ်းမောင်းတော့တာပါပဲ။ သူ့အပြစ်တင်ပုံက-

“ဝိဒေဟရသေ့၊ အသင် ဘာအသုံးကျသလဲ၊ ယူဇနာသုံးရာ ကျယ်ဝန်းတဲ့ ဝိဒေဟရာဇ် တိုင်းပြည်ကြီးနှင့်တကွ ထီးနန်းစည်းစိမ်ရော ရွှေငွေဥစ္စာ ဘဏ္ဍာကျိကျတွေပါ စွန့်လွှတ်ပြီး ရသေ့ပြုလာခဲ့တယ်။ အခု ရသေ့ဖြစ်လာတဲ့အခါကျမှ ရတာနဲ့မတင်းတိမ်နိုင်ဘဲ ဒီဆားကလေး မဖြစ်စလောက်ကို တပ်တပ်မက်မက်နဲ့ ကြောင့်ကြောင့်ကြကြ သိမ်း ဆည်းထားတယ်ဆိုတာ အင်မတန်မှ မလျော်ကန်တဲ့အလုပ်ပဲ” လို့ အပြစ် တင်ပါတယ်။

ရသေ့၏ တင်းတိမ်ရောင့်ရဲမှု ဂန္ဓာရရသေ့ အပြစ်တင်တာဟာ တင် ထိုက်လို့ တင်တာပါ။ စည်းစိမ်ဥစ္စာ တွေ စွန့်လွှတ်ပြီး ရသေ့ဖြစ်လာမှတော့ တနေ့တာ ဆွမ်းခံလို့ ရသမျှနဲ့ ရောင့်ရဲတင်းတိမ်မှ လူသိသုခ = ရသေ့ဖြစ်ရတဲ့ အရသာ ရသေ့ ချမ်းသာ ရမှာပေါ့။ ဒီလိုမဟုတ်ဘဲ နောက်တနေ့စာအတွက် တပ်မက်တွယ်တာပြီး သိုမှီးသိမ်းဆည်းထားရင် ဆားကလေး မဖြစ်စလောက်ပင် ဖြစ်စေဦး တော့ လုံခြုံမည့်နေရာ ရှာရတယ်၊ သိမ်းရတယ်၊ မိုးမစို လေမလွင့်ရအောင် ပိုးမွှားသားသမင်စတဲ့ တိရစ္ဆာန်တွေ မစားမသောက်ရအောင် စောင့် ရှောက်ရတယ်၊ သမင်များ ဆားအလွန်ကြိုက်သတဲ့၊ လုံခြုံမှ လုံခြုံပါ

မလားလို့လဲ တကြောင့်ကြကြ တစိုးရိမ်ရိမ်ဖြစ်နေရတယ်။ အဲဒီလို စသည်ဖြင့် တနေ့တာရသမျှနဲ့ မတင်းတိမ် မရောင့်ရဲတော့ ဒုက္ခတွေ ထပ်ဆင့်ပွားလို့ ဆင်းရဲတွေ များရပါတယ်။ ဒါကြောင့် တောထွက်ပြီး ရသေ့ပြုလာရင်တော့ ဒီလို အသေးအဖွဲကစပြီး ရောင့်ရဲတင်းတိမ်ဖို့ လိုပါတယ်။

မင်း၏ တင်းတိမ်ရောင့်ရဲမှု ဒါပေမဲ့ ဒီဝိဒေဟရသေ့ဟာ ရသေ့ အဖြစ်နဲ့ မဟုတ်ဘဲ ဝိဒေဟရာဇ် မင်း အဖြစ်နဲ့သာ ဆိုရင်တော့ သူ့တင်းတိမ်ရောင့်ရဲမှုက တမျိုးဖြစ်ရပါ လိမ့်မယ်။ မိမိတိုင်းပြည်နဲ့သာ တင်းတိမ်ရမယ်။ သူတပါး တိုင်းပြည်ကို လိုချင်မျက်စိ မရှိရဘူး။ သင့်တော်လျှောက်ပတ်တဲ့ နေမှု၊ စားမှု၊ စည်းစိမ် ခံစားမှုနဲ့သာ တင်းတိမ်ရောင့်ရဲရမယ်။ လွန်လွန်ကဲကဲ မဖြစ်စေရဘူး၊ ဒီလို ဖြစ်ရလိမ့်မယ်။

ဒီလို မင်းအဖြစ်နဲ့ကျတော့ အခုပြောခဲ့တဲ့ ဆားလို စားဖွယ် သောက်ဖွယ်မျိုးကစပြီး ဘာမဆို မယိုမဖိတ် မပျက်စီးရအောင် ကိုယ် တိုင်လဲ သိုသိုသိပ်သိပ် သိမ်းသိမ်းဆည်းဆည်း လုပ်ရလိမ့်မယ်။ တိုင်း သား ပြည်သူ လူအများကိုလဲ သိုသိပ်သိမ်းဆည်း သိပ်သည်း ခြိုးခြံ တတ်အောင် ညွှန်ကြားပေးရပေလိမ့်မယ်။ အမိန့်အာဏာထားသင့်ရင်လဲ ထားရပေလိမ့်မယ်။

ဒါကြောင့် တင်းတိမ်ရောင့်ရဲမှုဟာ နေရာဒေသ အချိန်ကာလ အခြေအနေနဲ့ လိုက်လျောတဲ့ တင်းတိမ်ရောင့်ရဲမှုဖြစ်ဖို့ လိုတယ်လို့ ပြောခဲ့တာပါပဲ။ အဲဒီလို တင်းတိမ်ရောင့်ရဲမှုမျိုးကို လက်ကိုင်ထားရင် လူတိုင်းဟာ ကိုယ့်အခြေအနေအလိုက် ထိုက်သင့်တဲ့ ချမ်းသာမှုကို ရကြ တာပါပဲ။

၁၇၈

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ပစ္စုပ္ပန်ကျကျနေလျှင် ဒုတိယ ချမ်းသာစွာနေထိုင်နည်းကတော့
ချမ်းသာသည် ‘အဟောင်းကိုလဲ မပြန်နဲ့၊ အသစ်ကိုလဲ
 မကြံနဲ့၊ ဖြစ်ဆဲ ပစ္စုပ္ပန်မှာ သင့်လျော်
 အောင် စိတ်ကိုထား’ ဆိုတဲ့နည်းပါပဲ။ တိုတိုပြောရရင်တော့ ပစ္စုပ္ပန်
 ကျကျနေရင် ချမ်းသာတယ်လို့ ဆိုလိုတာပါ။ လူတိုင်းဟာ အတိတ်ဘဝ
 ခရီးကိုလဲ လျှောက်ခဲ့ကြရပြီ၊ အနာဂတ်ဘဝခရီးကိုလဲ လျှောက်ကြ
 ရဦးမယ်၊ ယခုလောလောဆယ် ပစ္စုပ္ပန်ဘဝခရီးကိုလဲ လျှောက်နေကြ
 ဆဲပဲ။

လူအများစုရဲ့ အတိတ်ဘဝခရီးဟာ ဆူးငြောင့်ခလုတ် ကန်သင်း
 တွေ များလွန်းလို့ မသာယာ မဖြောင့်ဖြူးသလို အနာဂတ်ခရီးကိုလဲ
 သာယာဖြောင့်ဖြူးလိမ့်မယ်လို့ မမျှော်မှန်းနိုင်ကြပါဘူး။ ဒါကြောင့်
 အတိတ်ဘဝ ခရီးအကြောင်းတွေကို ပြန်ပြောင်းစဉ်းစား ဆင်ခြင်မိနေရင်
 စိတ်ချမ်းသာဖို့ထက် စိတ်ဆင်းရဲဖို့က ပိုများတတ်ပါတယ်။ ပြီးတော့
 အနာဂတ်ဘဝခရီးကို ကြံတွေးမျှော်ခေါ်မိပြန်ရင်လဲ အကောင်းဆုံးကို
 တွေ့ကြုံရတော့မှာပဲလို့ မျှော်လင့်ထားနိုင်တောင်မှ မျှော်လင့်ထားတဲ့
 အတိုင်း ဖြစ်မှဖြစ်ပါ့မလားဆိုတဲ့ သံသယစိတ် ကြောင့်ကြစိတ် စိုးရိမ်စိတ်
 တွေက နှိပ်စက်တတ်ပါသေးတယ်။ မသေချာ မရေရာတဲ့ အနာဂတ်ကို
 မျှော်လင့်နေရတယ်ဆိုရင်တော့ စိတ်ဆင်းရဲလိုက်မှာ ပြောစရာ မလိုတော့
 ပါဘူး။

လက်ရှိအခြေအနေကို ဒါဖြင့် ဒီနေ့လောလောဆယ် လျှောက်
အဆင်ပြေအောင်နှလုံးသွင်း နေရတဲ့ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ ခရီးကတော့ သာယာ
 ဖြောင့်ဖြူးသလားလို့ မေးစရာရှိပါတယ်။
 ဒါလဲ လောကသဘာဝအရ လူများစုအတွက် မသာယာ မဖြောင့်ဖြူး
 တာက များပါတယ်။ မသာယာ မဖြောင့်ဖြူးသော်လဲ ယခု လောလော

ဆယ် လက်ငင်းဘဝ လက်ငင်းကိစ္စကို ရင်မဆိုင်ဘဲ ရှောင်လွှဲနေလို့ မရပါဘူး။ ဒါကြောင့် ဉာဏ်၊ ဝီရိယ၊ ဇွဲ၊ သတ္တိကို အရင်းခံပြီး အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် ပျော်ပျော်ပါးပါး ရင်ဆိုင်တတ်ရပါတယ်။ အဲဒီလို ရင်ဆိုင်ရင် လက်ငင်း အခြေအနေဟာ ဘယ်လောက်ဆိုးဆိုး အဲဒီ အဆိုးထဲက အကောင်းကို မြင်အောင် ရွေးကြည့်ပြီး အဆင်ပြေအောင် အသင့်အတင့် နှလုံးသွင်းရပါတယ်။ ဒါကို ယောနိသော မနသိကာရလို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဒီလိုဆိုရင် ချမ်းသာသင့်သလောက် ချမ်းသာပါတယ်။

ငယ်စဉ်က ယောနိသော ဘုန်းကြီး ငယ်စဉ် ၈ နှစ်သားလောက်က
မနသိကာရ ရေခပ်ချင်လွန်းလို့ မိခင်က သင့်တော်တဲ့
ရေအိုးကလေးတလုံး ဝယ်ပေးပါတယ်။

အဲဒီ ရေအိုးကလေးနဲ့ ရေတွင်းသွားပြီး ရေခပ်ရတာကို အကျေနပ်ကြီး ကျေနပ်နေပါတယ်။ တနေ့တော့ရေအိုးကို ရေထည့်ပြီး နှုတ်ခမ်းက ဆွဲမလိုက်တာမှာ ရေအိုးဟာ အံ့ပွင့်ထွက်သွားပါတယ်။ ရေအိုးနှုတ်ခမ်းက အခွေလိုက် လက်ထဲမှာ ပါလာပါတယ်။ ဒီအခါမှာ အင်မတန်နှစ်သက်လှတဲ့ ရေအိုးကွဲသွားတာကို နှမြောခြင်း၊ ဝမ်းနည်းခြင်း၊ စိတ်ဆင်းရဲခြင်း မဖြစ်ဘဲနဲ့ “အိုးကွဲတော့ ကရွတ်တောင် ရသေးတယ်” လို့ စိတ်ထဲမှာ ဖြစ်ပေါ်တဲ့အတိုင်း နှုတ်ကလဲ ထုတ်ပြောမိပါတယ်။ ဒါဟာ လက်ငင်း ပစ္စုပ္ပန်ဆတ်ဆတ် တွေ့ရတဲ့ အခြေအနေဆိုးထဲက အကောင်းကို ရွေးကြည့်ပြီး အဆင်ပြေအောင် အသင့်အတင့် နှလုံးသွင်းမိတာပါပဲ။ ယောနိသောမနသိကာရလို့ ဆိုရပါမယ်။ ဟိုအခါတုန်းကတော့ ဒီသဘောတရားတွေကို နားမလည်သေးပါဘူး။ ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်ဘုရားရဲ့ တရားတော်များကို လေ့လာမိမှ၊ လောကသဘာဝကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်မိမှပဲ “ဟို ငယ်စဉ်က ဖြစ်ခဲ့တာဟာ ဒီသဘောကိုး” လို့ သဘောပေါက်မိတာပါ။

၁၈၀

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

တေမိယရသေ့၏ လက်တွေ့နည်း တေမိယဇာတ်တော်မှာ စကားမပြောတဲ့ တေမိမင်းသားကို ခမည်းတော်မင်းကြီးရဲ့ အမိန့်တော်အရ သုနန္ဒာ ရထားထိန်းက မြို့ပြင်မှာ သတ်ပြီး မြေမြှုပ်ဖို့ တွင်းတူးနေပါတယ်။ ဒီအချိန်မှာ တေမိမင်းသားက အခွင့်ကောင်းပဲဆိုပြီး ရထားထိန်းကို သွားစကားပြောပြီးတော့ ပြန်လွှတ်လိုက်ပါတယ်။ သူကတော့ တောထဲဝင်သွားပြီး ရသေ့ဝတ် တရားကျင့်နေပါတယ်။

လေးရက်ရှိတော့ သူ့ခမည်းတော်မယ်တော်တွေ သူ့ထံ ရောက်လာကြပါတယ်။ အညိုရောင်သင်္ကန်း ကြမ်းကြမ်းကြီးကို ဝတ်ထားတဲ့ တေမိယရသေ့ကလေးဟာ သူ့ခမည်းတော် မယ်တော်တွေကို သစ်ရွက်မိုးကျောင်းကလေးရဲ့ အပြင်ဘက်မှာ တွေ့ဆုံစဉ်ခံပါတယ်။ စဉ်သည်ကို စဉ့်ဝတ်ပြုတဲ့အနေနဲ့ သူစားတဲ့ သစ်သီးသစ်ရွက်တွေကို ကျွေးတော့ အဆီအနှစ်မပါတဲ့ ဒီအစာကြမ်းကြီးတွေနဲ့ နုပျိုကြည်လင် လန်းဆန်းပြီး ကျက်သရေရှိလှတဲ့ သူတို့သားရဲ့ မျက်နှာကို ဆက်စပ်ကြည့်တော့ ဘယ်လိုမှ မဖက်မဟပ်မိတာနဲ့ အံ့အားလဲသင့်၊ အံ့ဩလဲ အံ့ဩနေကြတယ်။ ဒါနဲ့ မနေနိုင်ကြလို့- “သားတော်ဟာ ဒီလောက်ကြမ်းတမ်းပြီး အဆီအနှစ်မရှိတဲ့ အစားအစာတွေ စားနေရပါလျက်နဲ့ သားတော်၏ မျက်နှာအဆင်းဟာ ဘာကြောင့်ကြည်လင်ဝင်းပ နေရပါသလဲ” လို့ မေးတော့ တေမိယရသေ့လေးက အခုလို ဖြေပါတယ်။ သူ့အဖြေဟာ အလွန်မှတ်သားစရာ ကောင်းပါတယ်။

အတိတ် နာနုသောစာမိ၊ နပ္ပဇ္ဇေပွါမနာဂတံ။

ပစ္စုပ္ပန္နေန ယာပေမိ၊ တေန ဝဏ္ဏော ပသီဒတိ။

“ကျွန်ုပ်ဟာ အတိတ်ဖြစ်ရပ်များကို ပြန်တွေးပြီး စိုးရိမ်ပူဆွေးမနေပါ။ အနာဂတ်အရေးကိုလဲ မျှော်တွေးတောင့်တမနေပါ။ လက်ငင်း

ထေရ်ပုဂ္ဂို

၁၈၁

ပစ္စုပ္ပန် အခြေအနေဖြင့် မျှတအောင်နေပါတယ်။ ဒါကြောင့် ရုပ်အဆင်း ကြည်လင်ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်” လို့ ဖြေပါတယ်။

တောကြီးမျက်မည်းအလယ် သစ်ရွက်မိုးတဲငယ်ကလေးမှာ နေပြီး သစ်သီးသစ်ရွက်တွေကိုသာ စားသောက်နေရပါလျက်နဲ့ ရုပ်အဆင်း ညှိုးလျော်ခြောက်သွေ့ခြင်းမဖြစ်ဘဲ ကြည်လင်ဝင်းပ စိုပြေနေရခြင်းဟာ လက်ငင်းတွေ့ကြုံနေဆဲ အခြေအနေကို အကောင်းဘက်က ကြည့်ပြီး သင့်တင့်အောင် နှလုံးသွင်းတတ်တဲ့အတွက် စိတ်ချမ်းသာနေလို့ပါပဲ။ ပြီးတော့ ရသေ့လေးက လက်ငင်းတွေ့ကြုံရတဲ့ အခြေအနေကို အဆင် ပြေအောင် နှလုံးမသွင်းနိုင်ကြလို့ ကိုယ်ရောစိတ်ပါ ဆင်းရဲနေကြရ ကြောင်း ဆက်လက်ပြီး နှိတ်စကား ပြောကြားပြန်ပါတယ်။

လူမိုက်တွေ အနာဂတပွဖွါယ၊ အတိတဿာနသောစနာ။
အသားအရည် စတေန ဗာလာ သုဿန္တိ၊ နဠောဝ ဟရိတော
မစိုပြေ လုတော။

“လူမိုက်တွေဟာ လွန်ပြီးသားအတိတ်အရေးတွေကို ပြန်တွေးစိုးရိမ်နေတတ်ကြပါတယ်။ မဖြစ်လာသေးတဲ့ အနာဂတ်အရေးတွေကိုလဲ မျှော်တွေး တောင့်တနေတတ်ကြပါတယ်။ ပစ္စုပ္ပန်ကျကျ မနေတတ်ကြပါဘူး။ ဒါကြောင့်ပဲ သူတို့ရုပ်အဆင်းတွေဟာ ရိတ်ဖြတ်ထားတဲ့ ကျူရီးလို ညှိုးလျော်ခြောက်သွေ့နေကြတာပါပဲ” လို့လဲ ထပ်ဆင့် ပြောလိုက်ပါသေးတယ်။

အခုအချိန်ဟာ သို့သော်လဲ အတိတ်က ချွတ်ယွင်းချက်ကို သင်
အရေးအကြီးဆုံးပဲ ခန်းစာယူခြင်း၊ အနာဂတ်အရေးအတွက် သင့်
လျော်တဲ့ ကြိုတင်ပြင်ဆင် စီမံ မူပြုလုပ်ခြင်းဆိုတာ
ကတော့ ထိုက်သင့်သလောက်တော့ ရှိရပါလိမ့်မယ်။ အတိတ်အနာဂတ်

၁၈၂

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

အရေးကို ပူဆွေးတောင့်တပြီး သိပ်အလေးအနက် မထားဖို့ဘဲ လိုပါတယ်။ မနေ့ကနဲ့ နက်ဖြန်ထက် ဒီနေ့က ပိုပြီးအရေးကြီးတယ်ဆိုတဲ့ သဘောပါပဲ။ ဒီနေ့ လက်ငင်း အခြေအနေကို အဆင်ပြေအောင် အသင့်တင့် နှလုံးသွင်း နေထိုင်သွားတတ်ရင် ချမ်းသာပါတယ်။ အင်္ဂလိပ်လို Live now ပစ္စုပ္ပန်ကျကျ နေပါ' ဆိုတဲ့ နည်းပါပဲ။

ဆေးမြီးတိုမျှသာ အခု ပြောခဲ့တဲ့ တင်းတိမ်ရောင့်ရဲစွာ နေထိုင်နည်းနဲ့ ပစ္စုပ္ပန်ကျကျ နေထိုင်နည်း နှစ်နည်းလုံးဟာ လေ့ကျင့်ယူရင်ရပါတယ်။ လေ့ကျင့်လို့ အသားကျလာတဲ့အခါမှာ အထူးဆင်ခြင်နှလုံးသွင်း မနေရဘဲ သူ့အလိုအလျောက် အဆင်ပြေအောင် နှလုံးသွင်းမိပြီး ဖြစ်ဖြစ် သွားတတ်ပါတယ်။ ဒီတော့ ချမ်းသာပါတယ်။

သို့သော်လဲ ဒါတွေဟာ ချမ်းသာစွာနေထိုင်နည်းမှာ ဒုက္ခဒုက္ခဆိုတဲ့ ဆင်းရဲကိုသာ သက်သာရာရစေတဲ့ ဆေးမြီးတိုသဘောမျှသာဖြစ်ပါတယ်။ **ဝိပရိဏာမဒုက္ခ** = ပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန်ဆင်းရဲနဲ့ **သင်္ခါရဒုက္ခ** = ဖြစ်ပျက်ဆင်းရဲကို မငြိမ်းစေနိုင်ပါဘူး။

ဖြစ်ဆဲရုပ်နာမ်ကို စောင့်ရှုတဲ့ မြစ်ဖြတ်ဆေး မြတ်စွာဘုရားကတော့ ဒီဆင်းရဲသုံးမျိုးလုံးကို ငြိမ်းစေတဲ့ နေနည်းထိုင်နည်းကိုလဲ ညွှန်ကြားခဲ့ပါတယ်။ ဒီနည်းကိုတော့ မြစ်ဖြတ်ဆေးလို့ ခေါ်ရပါလိမ့်မယ်။ အဲဒါက ဘာလဲဆိုတော့ ရုပ်ဖြစ်သမျှ နာမ် ဖြစ်သမျှကို အမြဲမပြတ် သတိနဲ့ စောင့်ရှုတဲ့နည်းပါပဲ။ ဒီလို သတိနဲ့ စောင့်ရှုရာမှာ အတိတ်ရုပ်နာမ်နဲ့ အနာဂတ်ရုပ်နာမ်တွေကို စောင့်မရှုရပါဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ အတိတ်ရုပ်နာမ်တွေဟာ ချုပ်ပျက်ပြီး သွားကြပြီမို့ မရှိတော့ပါဘူး။ အနာဂတ်ရုပ်နာမ်တွေကလဲ မဖြစ်ပေါ်လာကြသေးလို့ မရှိကြသေးပါဘူး။ ဒါကြောင့် သူတို့ကို ရှုလို့မရပါဘူး။ ဒီတော့ လောလောဆယ်

ရှိဆဲဖြစ်ဆဲ ပစ္စုပ္ပန်ရုပ်နာမ်ကိုပဲ ရှုရပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီနည်းလဲ ပစ္စုပ္ပန်ကျကျ နေထိုင်နည်း တမျိုးပါပဲ။ ဒီနေထိုင်နည်းနဲ့ နေထိုင်သူကို မြတ်စွာဘုရားက “**ဘဒ္ဒေကရတ္ထ** = တနေ့တာ ချမ်းသာစွာ နေထိုင်သူ” လို့ မိန့်ကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီလို စောင့်ရှုနေထိုင်နည်းကို မြတ်စွာဘုရား **မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ ဘဒ္ဒေကရတ္ထသုတ်**မှာ-

“အတိတံ နာန္တာဂမေယျ၊ နပ္ပဋိကဇံ အနာဂတံ”

စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူခဲ့ပါတယ်။ သွားမှု၊ လာမှု၊ ထိုင်မှု၊ ထမှု၊ ကွေးမှု၊ ဆန့်မှု၊ စားမှု၊ သောက်မှု၊ လှုပ်ရှားမှုစတဲ့ ရုပ်သဘောတွေ ဖြစ်တိုင်း၊ စိတ်ကူး စဉ်းစားကြံစည်မှု၊ လိုချင်တပ်မက်မှု၊ စိတ်ဆိုး စိတ်ပျက်မှုစတဲ့ စိတ်သဘောတွေ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်ဆဲဖြစ်ခိုက်မှာ ဖြစ်နေရှိနေတဲ့အတိုင်း သတိနဲ့ အမြဲတစေ စောင့်ရှုနေရင် တနေ့တာတင် မဟုတ်ဘဲ “အမြဲတစေ ချမ်းသာစွာနေသူ” ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။

သတိနှင့်စောင့်ရှု၍ ဒီနည်းနဲ့ ချမ်းသာရနိုင်ပုံကို အမြဲမျှ ပြောပါဦး
ချမ်းသာပုံ မယ်။ မိမိတို့ သန္တာန်မှာ ထင်ထင်ရှားရှား ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ရုပ်သဘော စိတ်သဘောတွေကို သတိနဲ့ မရှုရင် အဲဒီရုပ် အဲဒီစိတ်တွေကို တည်မြဲနေတဲ့အတ္တ၊ အသက်၊ ဝိညာဉ် အနေနဲ့လဲ စွဲယူမိပါတယ်။ အဲဒီလို စွဲလမ်းယူမှားမိတော့ အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ငါစွဲကနေပြီး လိုချင်တပ်မက်နှစ်သက် တွယ်တာတာတွေ၊ စိတ်ဆိုးစိတ်ပျက် မာနတက်တာတွေစတဲ့ ကိလေသာတရားဆိုးတွေ ဖြစ်ပွားလာပြီး ဆင်းရဲတော့တာပါပဲ။

အဲဒီလို အမှတ်မဲ့မနေဘဲ ရုပ်ဖြစ်တိုင်း နာမ်ဖြစ်တိုင်း ပစ္စုပ္ပန် တည့်တည့် အရှိကိုအရှိအတိုင်း သတိနဲ့ မပြတ်ရှုနေရင်တော့ ဒီရုပ်တွေ နာမ်တွေရဲ့ ပင်ကိုယ်ရင်း အတွင်းသားသဘာဝလေးတွေကို ဉာဏ်နဲ့

၁၈၄

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ရှင်းရှင်းကြီး တွေ့မြင်လာပါတယ်။ ဒီတော့ “အားလုံးဟာ သဘာဝ တရားတွေချည်းပဲ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါဆိုတာ၊ ငါဆိုတာ၊ တည်မြဲနေတဲ့ အတ္တ၊ အသက်၊ ဝိညာဉ်ဆိုတာ တကယ်စင်စစ်တော့ မရှိပါလား” လို့ သဘော ပေါက်လာပါတယ်။

“ဖြစ်ပေါ်လာပြီး ပျောက်ပျောက်သွားကြတာချည်းပဲ၊ ဖြစ်ချည် ပျက်ချည်နဲ့ မကောင်းတဲ့ဟာချည်းပဲ၊ အခိုင်အမာ အားကိုးစရာ အနှစ် အသားဆိုလို့ ဘာမျှမရှိတဲ့ဟာတွေချည်းပဲ” လို့ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ သဘော မှန်တွေကို အမှန်အတိုင်း သိမြင်လာပါတယ်။ အဲဒီ အသိမှန် အမြင်မှန် သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်တွေကြောင့်ပဲ လောဘ၊ ဒေါသစတဲ့ ကိလေသာ တွေ ငြိမ်းနေတော့ ချမ်းသာနေတာပါပဲ။ ဒါကြောင့် ဒီပစ္စုပ္ပန်ကျကျရှိပြီး နေထိုင်နည်းကို ချမ်းသာစွာနေထိုင်နည်းလို့ ခေါ်ရပါတယ်။

အချိန်မရွေး နေရာမရွေး ဒီနည်းကို တရားရိပ်သာမှာ သွားပြီး ကျင့်သုံးပါ

ထိုင်နေ စင်္ကြန်လျှောက် နေမှသာ အသုံး

ပြုရမယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားက မဟောခဲ့ပါ

ဘူး။ မိမိတို့အိမ်မှာ နေ့စဉ် အိမ်မှုကိစ္စတွေ ဆောင်ရွက်နေတဲ့အခါမှာ၊ ရုံးမှာ၊ စာသင်ကျောင်းမှာ စသည်ဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ အလုပ်ကိစ္စတွေ လုပ်နေဆဲမှာလဲ (စာရေး၊ စာဖတ်၊ စာရင်းတွက်နေတဲ့ အချိန်မှတစ်ပါး) လောလောဆယ် ပြုမူနေတဲ့ အမှုအရာတိုင်းကို ဖြစ်နိုင်သမျှ အကြမ်း ဖျင်းပင်ဖြစ်စေ၊ ပစ္စုပ္ပန်တည့်တည့် စောင့်ရှုလေ့ကျင့် ပွားများနေလျှင် တဖြေးဖြေး ထင်ရှားတဲ့ ချမ်းသာကျိုးကိုရလာမှာ မူချပါပဲ။

ဒီနည်းကို ဖြစ်နိုင်သမျှ လိုက်နာကျင့်သုံးနေရင် အလုပ်လုပ် နေဆဲမှာ တခြားကို စိတ်အရောက် နည်းပါးပြီး အလုပ်ထဲမှာပဲ များသော အားဖြင့် စိတ်တည်ငြိမ်နေလို့ ချမ်းလဲချမ်းသာပါတယ်။ အလုပ်လဲပြီးမှန်း

မသိ မပင်မပန်းနဲ့ ပြီးသွားတတ်ပါတယ်။ အနည်းဆုံး လမ်းသွားတဲ့ အခါမှာ ခြေထောက်လှုပ်ရှားမှုကို ရှုသွားရင်တောင်မှ စိတ်တည်ငြိမ် ချမ်းသာစွာနဲ့ လိုရာအရပ်ကို သက်သက်သာသာ ရောက်သွားတတ်ပါတယ်။ ဒီနည်းကို အပြည့်အဝ လိုက်နာကျင့်သုံးနေရင် အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်ခေါ်တဲ့ အကြွင်းမဲ့ချမ်းသာအထိ ရနိုင်ပါတယ်။

ပြောစရာတော့ ကျန်သေးတယ် ဒီနည်းနဲ့ ပတ်သက်လို့ ပြောစရာတွေ ခပ်များများ ကျန်ပါသေးတယ်။ သို့သော်လဲ အချိန်မရတော့လို့ နောင်အခွင့်သာတဲ့အခါကျမှပဲ ပြောရပါတော့မယ်။ ဒီတော့ အခုပြောခဲ့တဲ့ ဗုဒ္ဓနည်းကျချမ်းသာစွာ နေထိုင်နည်း ၃ နည်းကို လိုက်နာကျင့်သုံးနိုင်ကြလို့ အမြဲတစေ ဆင်းရဲလွတ်ကင်း ချမ်းသာခြင်းနဲ့ ပြည့်စုံကြပါစေ။

သတ္တဝါမှန်သရွေ့၊ တရားတွေ့၊ ချမ်းမြေ့သာယာ ရှိပါစေ။

(ဤတတိယအကြိမ် အသံလွှင့်တရားတော် ဟောကြားပြီး သောအခါ တတိယအကြိမ် အသံလွှင့်တရားတော်အဖြစ် စာအုပ်ငယ်တအုပ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေ လိုက်ပါသည်။)

တတိယအကြိမ် မွေခရီး ချမ်းမြေ့ဆရာတော်သည် ၁၉၈၁ ခုနှစ်၌ (၁၉၈၁ နွေရာသီ) လည်း အင်္ဂလန်သို့ တတိယအကြိမ် အဖြစ် မွေခရီး ကြွရပါသည်။ ပင့်သူမှာ ဆရာတော်၏ ယောဂီတပည့်ဖြစ်သူ အင်္ဂလိပ်လူမျိုး ရောဘတ်ဂျွန်ဆင်ဆိုသူ ဖြစ်သည်။ ကပ္ပိယဒကာမှာ ရာပြည့်ဦးကြည်ဝင်းဖြစ်သည်။

တရားစခန်းမှာ အင်္ဂလန်မြောက်စွန်း စကော့တလန် နယ်စပ် အနီး၌ရှိသော ကမ်ဗရီးယားခရိုင်၊ အာလ်ဗာစတန်မြို့ကလေးအနီးရှိ မဇ္ဈသီရိ တိဗက်ဘုန်းကြီးကျောင်း၌ ဖြစ်သည်။ ဤတရားစခန်း အစ၌

ချောချောမောမော မရှိလှပါ။ အကြောင်းမှာ တရားစခန်း စမည့်ရက်အမီ နိုင်ငံကူးလက်မှတ် မရသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံကူးလက်မှတ်ကို မေလထဲတွင် လျှောက်လွှာတင်ထားသော်လည်း ဇွန်လကုန်သည်အထိ မရသေးဘဲ ဖြစ်နေသည်။ တရားစခန်း စမည့်ရက်မှာ ဇွန်လ ၂၆ ရက် နေ့ ဖြစ်သည်။

ဦးဉာဏပုဏ္ဏိက၏ အကူအညီ ထို့ကြောင့် တရားစခန်းမစမီ နိုင်ငံကူးလက်မှတ် ရမည် မဟုတ်ဟု သိရသောအခါ ဗာမင်ဂမ်မြို့၌

သီတင်းသုံးလျက်ရှိသော နီပေါဘုန်းကြီး လေး

ဦးဉာဏပုဏ္ဏိကကိုပင့်၍ တရားစခန်းစနှင့်ရန် ရောဘတ်ထံသို့ အကြောင်းကြားရသည်။ အကြောင်းကြားသည့်အတိုင်းပင် ရောဘတ် သည်လည်း ဦးဉာဏပုဏ္ဏိကနှင့် တရားစခန်း စနှင့်ပါသည်။ သို့သော် လည်း အစပိုင်း ၇ ရက်၊ ၁၀ ရက်မျှသာ ခွင့်ရ၍ တရားအားထုတ်ကြမည့် ယောဂီများမှာ စိတ်ဓာတ်ကျကာ မလာကြတော့ပါ။ သို့ဖြစ်၍ ယောဂီ များသင့်သလောက် မများတော့ပါ။ သို့သော်လည်း နောက်ပိုင်းမှခွင့်ရ၍ အားထုတ်မည့် ယောဂီများလာရန် ရှိသေးသဖြင့် ယောဂီမနည်းလှဟု ဆိုရမည်ဖြစ်ကြောင်း နောက်မှ ရောဘတ် လျှောက်ထား၍ သိရပါသည်။ ဆရာတော်တို့သည် ဇွန်လ ၃၀ ရက်နေ့ကျမှ နိုင်ငံကူးလက်မှတ်ရ၍ လိုအပ်သည့် ဗီဇာများ အရေးတကြီး လုပ်ရပြီးလျှင် ဇူလိုင်လ ၄ ရက်နေ့မှ လန်ဒန်သို့ ရောက်ကြသည်။

ရောက်လျှင်ရောက်ချင်း ရောက်သည့်နေ့၌ပင် သီဟိုဠ်ကျောင်းသစ် တရားချီးမြှင့်ရ

တွင် သီတင်းသုံး နေသော တောင်ပုလု

ဆရာတော်ဘုရားကြီးကို ဖူးမြော်ပြီးလျှင် ညအိပ်တည်းခိုရမည့် သီဟိုဠ်ကျောင်းဟောင်းသို့ သွားကြရသည်။ ထိုနေ့ က တနင်္ဂနွေနေ့ဖြစ်၍ သီဟိုဠ်ဘုန်းကြီးများက တရားချီးမြှင့်ရန် မေတ္တာ

ရပ်ကြသဖြင့် ကျောင်းသို့ရောက်ပြီး မကြာမီပင် ဆရာတော်ဘုရား
တရား ချီးမြှင့်ရသည်။

ဖွိုင်းလ်စာအုပ်ဆိုင်ကြီး နောက်တနေ့နံနက်တွင် ဆရာတော်ဘုရား
စာပေဝါသနာပါကြောင်းသိသော ဒကာ
ဦးစိန်ထွန်းအောင်က ဆရာတော်ကို ဖွိုင်းလ်စာအုပ်ဆိုင်ကြီးသို့ ပင့်သွား
ပါသည်။ စာအုပ်ဆိုင်၌ အချိန်အတော်ကြာအောင် အသုံးပြုပြီးလျှင်
ဆရာတော်ကို ဦးစိန်ထွန်းအောင်က နေ့ဆွမ်း ဘုဉ်းပေးရန် သူ့အိမ်သို့
ပင့်သွားပါသည်။

သူတို့ဆီက နွေရာသီအချိန် ဆရာတော် ဆွမ်းစဘုဉ်းပေးသော
အခါ ၁၂ နာရီထိုးရန် ၁၅ မိနစ်သာ
လိုပါတော့သည်။ ဦးကြည်ဝင်းက နာရီကိုကြည့်၍ ၁၅ မိနစ်အတွင်း
ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီးအောင် ဆရာတော် ကသောကမျော ဘုဉ်းပေးလိမ့်
မည်လို့ ယူဆပြီး ကြည့်နေသည်ဟု ဆိုပါသည်။ သို့သော် ဆရာတော်က
အေးအေးဆေးဆေးပင် ဆွမ်းဘုဉ်းပေးနေရာ ၁၂ နာရီ ခွဲမှ ဆွမ်းဘုဉ်း
ပေးလို့ ပြီးပါသည်။ ဦးကြည်ဝင်းမှာ ၁၂ နာရီကျော်အောင် ဆရာတော်
ဆွမ်းဘုဉ်းပေးနေသည်ကို ဘဝင်မကျနိုင်ဘဲ စိတ်ထဲမှာ အောင့်သက်
သက်ဖြစ်နေသည်ဟု ဆိုပါသည်။ နောက်မှ သူတို့ဆီက နွေရာသီအချိန်
အကြောင်းသိ၍ ဘဝင်ကျကာ စိတ်ချမ်းသာရသည်ဟု ဆိုပါသည်။

အကြောင်းမှာ အနောက်နိုင်ငံများတွင် နွေရာသီ၌ နေ့တာရှည်
သဖြင့် နာရီကို တနာရီရှေ့တိုးထားကြပါသည်။ ဥပမာ ပကတိ သဘာဝ
နာရီ ၁၁ နာရီကို တနာရီ ရှေ့တိုးထားသည့်အတွက် နာရီခိုင်ခွက်မှာ
၁၂ နာရီ ပြနေပါသည်။ အမှန်တော့ ၁၂ နာရီ မဟုတ်၊ ၁၁ နာရီ အချိန်
မျှသာ ရှိသေး၍ မွန်းမတည့်သေးပါ။ ထို့ကြောင့် ဆရာတော် ဆွမ်းဘုဉ်း

၁၈၈

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ပေးပြီးသည့် အချိန်မှာ ၁၁ နာရီခွဲအချိန် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ နွေရာသီ၌ တနာရီ ရှေ့တိုးထားခြင်းကို အင်္ဂလိပ်လို (Daylight Saving Time) ဟု ခေါ်ကြပါသည်။ ဦးကြည်ဝင်းမှာ ‘မရှိတာထက် မသိတာခက်’ ဆိုသော စကားပုံကို ကိုယ်တွေ့ကြုံရခြင်းဖြစ်သည်ဟုဆိုလျှင် မှားမည် မဟုတ်ပေ။

တရားစခန်းသို့ ရောက်ကြခြင်း မွန်းလွဲ ၃နာရီခန့်တွင် လန်ဒန်မှ ရထားစီး၍သွားကြရာ အင်္ဂလန်နိုင်ငံမြောက်စွန်း စကော့တလန် နယ်စပ် အနီး၌ရှိသော ကမ်ဗရီးယားခရိုင်၊ အာလ်ဗာစတန်မြို့ငယ်အနီးရှိ တရားစခန်းသို့ ၆ နာရီခွဲအချိန်တွင် ရောက်ကြသည်။ တရားစခန်းမှာ ရှေးခရစ်ယာန် ဘုရားရှိခိုးကျောင်းကြီးကို ဝယ်ယူ၍ ဘုန်းကြီးကျောင်း ပြုလုပ်ထားသော တိဗက်ဘုန်းကြီးကျောင်းအတွင်း၌ ဖြစ်သည်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် Manjushri ဟုခေါ်၍ ပါဠိဘာသာဖြင့် **မဇ္ဈသီရိ** ဟု ခေါ်ပါသည်။ မဟာယာနဗုဒ္ဓဘာသာအရ ပညာတော်ရှင်ဘုရားလောင်းဟု ဆိုလိုပါသည်။ ကရုဏာတော်ရှင်ဘုရားလောင်းမှာ **အဝလောကီတေသွာရ** ဖြစ်ပါသည်။ ဤဘုရားလောင်းကို တရုတ်ပြည်၌ **ကွမ်ယင်မယ်တော်** ဟု ခေါ်ကြ၍ ဂျပန်ပြည်၌ **ကန်နွန်**ဟု ခေါ်ကြသည်။

ရက်တပတ်လောက် နောက်ကျခြင်း ဆရာတော်တို့သည် နိုင်ငံကူးလက်မှတ်အရ နောက်ကျခြင်းကြောင့် တရားစခန်းသို့ ရက်တပတ်လောက် နောက်ကျပြီး ဇူလိုင်လ ၄ ရက်နေ့မှ ရောက်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ခွင့် ၁၀ ရက်သာ ရကြသော ယောဂီတချို့ ပြန်သွားကုန်ကြပြီ။ တလပြည့်အောင် အားထုတ်မည့် ယောဂီများသာ ကျန်တော့သည်။ သို့သော်လည်း တရားစခန်း နောက်ထက်ဝက်မှာမှ ခွင့်ရ၍ လာကြမည့် ယောဂီများတော့ ရှိသေးသည်။

ဤတရားစခန်း၌ ကြိုးစားအားထုတ်ကြသူ များပါသည်။ တရားထူးထူးခြားခြား တွေ့သူများလည်း ရှိပါသည်။ တရားပွဲများ၌ အရပ်ထဲမှ လာ၍ တရားနာသူများလည်းရှိပါသည်။

သီးသန့်တရားပွဲ ဤတရားစခန်း၌ ကျောင်းထိုင်တိဗက်ဘုန်းကြီး **သဗ္ဗတန်ယေရှိနှင့်** သီလရှင်များ၊ အရပ်ထဲမှ ဒကာများ၏ တောင်းပန် လျှောက်ထားချက်အရ ဆရာတော်ဘုရားသည် သူတို့အတွက် သီးသန့် တရားတပွဲ ဟောပေးရသည်။ မြို့ထဲမှ အင်္ဂလိပ် ဒကာ၊ ဒကာမများလည်း တရားပွဲသို့ လာရောက်နာကြားကြသည်။ တရားနာပရိသတ် ၈၀ ခန့် ရှိသည်ဟု ခန့်မှန်းရသည်။ ကျောင်းဘုန်းကြီး **သဗ္ဗတန်ယေရှိ**သည်လည်း ဆရာတော်၏ ရှေ့တည့်တည့်၌ ထိုင်၍ မလှုပ်မယှက် ငြိမ်သက်စွာ တရားနာ နေသည်။ တရားပွဲမှာ တနာရီသာသာ ကြာသည်။

တရားသံကို နားထောင်လို့ နတ်ဖြစ်ရ နောက်တနေ့တွင် ဆရာတော်က ကျောင်းဘုန်းကြီးအား ‘မနေ့က တရားနာတာ ငြိမ်နေတာပဲ၊ တော်တော်နားလည်ရဲ့လား’ ဟု မေးရာ ဘုန်းကြီးက “နားမလည်ပါဘူး၊ အသံကို နားထောင်ကောင်းလို့ နာနေတာပါ” ဟု ဖြေလိုက်သည်။ သူ၏ အဖြေကို ကြားရသောအခါ ကျမ်းဂန်တွင်လာသော ဖားနတ်သား အကြောင်းကို သတိရမိသည်ဟု ဆရာတော်က မိန့်ပါသည်။ ဖားနတ်သားမှာ အရင်ဘဝက ဖားဖြစ်ခဲ့၍ မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်အသံကို နားထောင်နေစဉ် နွားကျောင်းသား တယောက်၏ တုတ်ဖြင့် သူ့အပေါ်ကို ဖိမိ၍ သေသွားသဖြင့် နတ်ပြည်၌ နတ်သားဘဝသို့ ရောက်ရကြောင်း **ဝိမာနဝတ္ထု ပါဠိတော်၌** လာရှိပါသည်။

ထို့ပြင်လည်း တချိန်က ပြည်မြို့၊ ဗာရာဏသီတိုက် ဝိနည်း စာပြန်ပွဲအချိန်၌ တရားတိတ်ခွေဖွင့်သော စက်အနီးတွင် တောက်တဲ့ တကောင် မလှုပ်မယှက် နားထောင်နေသည်ကို တွေ့ကြရသည်။ သူ့အနီးသို့ သံဃာတော်များ သွားကြည့်သော်လည်း တခြားထွက်မသွားဘဲ နားထောင်မြဲ နားထောင်နေသည်ကို သတိရမိကြောင်း ဆရာတော်ဘုရားက မိန့်ပါသည်။ သံဃာတော်များက “ဒီတောက်တဲ့လဲ သေရင် နတ်ပြည်ရောက်မှာပဲ” ဟု ပြောကြသည်။ မှတ်လောက် သားလောက်သော ဖြစ်ရပ်များပါပေ။

အင်္ဂလန်မှ မွေးနေ့ပွဲ ဆရာတော်သည် ထိုအချိန်အထိ မြန်မာပြည်၌ မွေးနေ့ပွဲ တကြိမ်တခါမျှ မကျင်းပဖူးပေ။ သို့သော် မဇ္ဈသီရိ တရားစခန်း၌ ၁၉၈၁ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၂၄ ရက်နေ့ နံနက် ၉ နာရီခန့်တွင် ယောဂီမ တချို့က ဆရာတော်ကို ခန်းမတခုထဲသို့ ပင့်သွားကြသည်။ ခန်းမထဲသို့ ရောက်သောအခါ ယောဂီများအားလုံး စုဝေးနေသည်ကိုတွေ့ရသည်။ အခန်းထိပ်၌လည်း ကိတ်မုန့်ကြီးတခုကို စားပွဲပေါ်၌တင်၍ ဖယောင်းတိုင် တတိုင်လည်း ထွန်းထားကြသည်။ ကြီးမားလှသော ဂန္ဓမာပန်းစည်းကြီး တခုကိုလည်း ပန်းအိုးနှင့် တင်ထားကြသည်။ ဆရာတော် စားပွဲနောက်မှ ကုလားထိုင်တွင် ထိုင်မိသောအခါ “ဘာလုပ်ကြတာလဲ” ဟု ဆရာတော်က မေးသဖြင့် ယောဂီတို့က “ဆရာတော်၏ မွေးနေ့ပွဲပါဘုရား” ဟု လျှောက်ကြသည်။ “ငါ့မွေးနေ့ကို ဘယ်လိုသိကြသလဲ” ဟု မေးသောအခါ “ဆရာတော်၏ ပတ်စပို့က ပြောပါသည်ဘုရား” ဟု လျှောက်ထားကြသည်။ ဦးကြည်ဝင်းထံမှ ဆရာတော်၏ ပတ်စပို့ကိုတောင်း၍ ကြည့်ကြကြောင်း နောက်မှ သိရသည်။ ထို့ကြောင့် သူတို့ထုံးစံအတိုင်း ကိတ်မုန့်ကို စားဖြင့်လှီး၍ ဖယောင်းတိုင်ကို ငြိမ်းလိုက်ရသည်။ သူတို့ အားလုံးက Happy Birthday ဟု ဝိုင်းအော်ကြသည်။

ဆရာတော်သည် မြန်မာပြည်၌ ထိုအချိန်အထိ မွေးနေပွဲ မလုပ်ခဲ့ဖူးသော်လည်း ၁၉၈၁ ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင် အင်္ဂလန်နိုင်ငံ၌ မွေးနေပွဲ စတင် ကျင်းပခဲ့ရလေသည်။

စက္ကောတလန်သို့. တရားစခန်းပြီးသောအခါ သီရိလင်္ကာယောဂီဒေါက်တာ တိစ္ဆေရက ယာဉ်ကုသိုလ်ယူသဖြင့် စက္ကောတလန်နိုင်ငံသို့ တညအိပ် သွားကြသည်။ ဆရာတော်အနေဖြင့် တတိယအကြိမ် ကြွရောက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ စက္ကောတလန်ပြည်၌ အိပ်ခန်း ၁၀၀ ရာ၊ ဂလတ်စံရုံ၊ အိပ်ခန်း စသော မြို့များသို့ သွားရောက်ကြည့်ရှုကြသည်။ လော့ဂ်လော့ဂ်မွန်ကန်ကြီး (Log Lomond) နှင့် ကြီးမားလှသော ကြောက်မက်ဖွယ်ရာ ရေသတ္တဝါကြီး တကောင်ရှိသည်ဟု ကမ္ဘာအနှံ့ သတင်းပြန့်နေသော လော့ဂ်နက်(စ်) (Log Ness) ရေကန်ကြီးတို့ကိုလည်း ကြည့်ခဲ့ကြသည်။ သို့သော် လော့ဂ်နက်(စ်) ရေသတ္တဝါကြီး (Log Ness Monster) ကိုကား မတွေ့ခဲ့ရပေ။

စက္ကောတလန်မှ ပြန်သောအခါ လန်ဒန်မြို့ မြန်မာကျောင်း၌ တညအိပ်ပြီးလျှင် ပြင်သစ်နိုင်ငံ ပါရီသို့ ခရီးဆက်ကြသည်။ ပါရီ၌ နှစ်ရက်မျှနေပြီးလျှင် ပြင်သစ်ပြည်တောင်ပိုင်း လီယွန်မြို့အနီးရှိ ထူနန်းမြို့ကလေး၌ လာအိုဘုန်းကြီးကလေးကျောင်းတွင် ၇ ရက် တရားစခန်းဟောပြော ပြသရသည်။

မြန်မာပြည်သို့. ထူနန်းတရားစခန်းပြီးသောအခါ မြန်မာပြည်သို့ ပြန်ခဲ့ကြပါသည်။ အပြန်ခရီးတွင် သီရိလင်္ကာနိုင်ငံသို့ဝင်၍ ကိုလံဘိုမြို့၊ နုဂေး ဂေါဓမြို့၊ ကန္နီမြို့၊ အနုရာဓမြို့နှင့် သီရိဓမ္မာသောကမင်းကြီး၏ သားတော် အရှင်မဟိန္ဒမထေရ် ပထမဆုံး ကြွရောက်ရာဖြစ်သောနေရာ၌ တည်ထားသော မဟိယင်္ဂဏစေတီတော်ကို ဖူးမြော်ခဲ့ကြသည်။ ထို့နောက် စင်္ကာပူနိုင်ငံနှင့် မလေးရှားသို့ဝင်၍ တရား

၁၉၂

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ချီးမြှင့်ပြီးလျှင် ထိုင်းနိုင်ငံမှတစ်ဆင့် မြန်မာပြည်သို့ ၁၉၈၁ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၁၅ ရက်၌ ပြန်ရောက်ကြသည်။

လှူကထိန်သင်္ကန်းနှင့် မင်္ဂလမ်းကိုရွယ် ဆရာတော်ဘုရားသည် ၁၉၈၀ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ၌ ရန်ကုန်၊ မဟာဗောဓိပရိ

ယတ္တိစာသင်တိုက်၏ ဒုတိယအကြိမ်

ဘုံကထိန် သင်္ကန်းလှူဒါန်းဆက်ကပ်ပွဲ၌ ကထိန်တရားဟောကြား ချီးမြှင့် ခဲ့ရသည်။ ထို တရားတော်ကို တပည့်များက တရားတိပ်ခွေမှ ကူးယူ၍ တရားစာမူအဖြစ် ဆရာတော်ဘုရားအား ဆက်ကပ်ခဲ့ကြပါသည်။ ထို တရားစာမူကို ဆရာတော်ဘုရားသည် အချိန်လုကာ ကြီးကြား၊ ကြီးကြား သုတ်သင်တည်းဖြတ်ခဲ့ရာ ၁၉၈၂ ခုနှစ်၊ မေလတွင် အပြီးသတ်၍ မေလ ၂၅ ရက် နေ့၌ ဓမ္မဒေသနာ ပြန့်ပွားရေးအဖွဲ့ငယ်က ‘လှူကထိန်သင်္ကန်း နှင့် မင်္ဂလမ်းကိုရွယ်’ ဟူသော အမည်ဖြင့် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေလိုက်ပါသည်။

ကြိုတောင့် ကြိုခဲ တရားပွဲ ၁၉၈၂ ခုနှစ် မတ်လ၌ပင် ကလေး မြို့နယ် ခရစ်ယာန်အသင်း ၆ သင်း

ကို ဖွဲ့စည်းထားသော ခရစ်ယာန်အသင်းတော်များ ကောင်စီက ဗုဒ္ဓ တရားတော် နာကြားလိုပါ၍ ချီးမြှင့်ပေးတော်မူရန် ပင့်လျှောက်စာကို ဆရာတော်ဘုရား လက်ခံရရှိပါသည်။ လျှောက်ထားသူများ တရား နာလိုသည့် ရက်များမှာ ၁၉၈၂ ခုနှစ် မေလ ၃၊ ၄၊ ၅ ရက်များ ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။ ဓမ္မဆရာ အပါး ၂၀၀ က တရားနာလိုပါသည် ဟူ၍လည်း ဖော်ပြထားပါသည်။

ဘာသာတရားတစ်ခုကို ယုံကြည်ဆည်းကပ် ကိုးကွယ်နေသော ဘာသာဝင်များက တခြားဘာသာတစ်ခုမှ တရားတော်များကို နာကြား လိုကြခြင်းမှာ အလွန်သဘာဝကြပါသည်။ ငါ့ဘာသာတရားသာလျှင် အမှန်ဟု မစွဲယူဘဲ အမြင်ကျယ်သောသဘောကို ဖော်ပြခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ထေရုပ္ပတ္တိ

၁၉၃

တရားပွဲ ပင့်လျှောက်စာ
ကလေးနယ် ခရစ်ယာန် အသင်းတော်များကောင်စီ

Kale Council Of Churches , Kale Myo

သို့.

Date: 9.3.82

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ**ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ****ရန်ကုန်မြို့။****ဆရာတော်ဘုရား**

ကလေးမြို့ ဘုရားဒကာကြီး ဦးဘိုးညွှန်နှင့် ပတ်သက်၍ အရှင်
 ဘုရား၏ တရားတော်ကိုနာရန် ကလေးနယ် ခရစ်ယာန်ဂိုဏ်း ပေါင်းစုံမှ
 စိတ်အားထက်သန်သည်ဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း တရား တော်ကို
 ဟောကြားပေးပါရန် လျှောက်ထားအပ်ပါသည်။

တရားဆွေးနွေးရန်မဟုတ်ဘဲ တရားနာရန် သက်သက်သာ
 ဖြစ်ပြီး တရားဟူသည် အားလုံးမွန်မြတ်သည်ဟု ယုံကြည်ကြသော
 ကြောင့် (၂၇၊ ၂၊ ၈၂) နေ့တွင် ဂိုဏ်းပေါင်းစုံအဖွဲ့မှ အစည်းအဝေး
 ဆုံးဖြတ်ပြီး ဖြစ်ပါသည်။

တရားနာလိုသော ရက်များမှာ မေလ(၃-၄-၅၊ ၈၂)နေ့များ ဖြစ်ပြီး
 လျှောက်ထားသော ဂိုဏ်းများမှာ-

- (၁) နှစ်ချင်းခရစ်ယာန်ဂိုဏ်း (B. B. C)
- (၂) ဗရင်ဂျီဂိုဏ်း (R.C. M)
- (၃) မက်သဒစ်ဂိုဏ်း
- (၄) ပရက်စ်တီတေးဒီးယန်းဂိုဏ်း
- (၅) ကယ်တင်ခြင်းတပ်

(၆) ဧဝံဂေလိ ခရစ်ယာန်များအဖွဲ့

ဓမ္မဆရာအပါး(၂၀၀)ခန့်က တရားနာလိုပါသည်။

လျှောက်ထားသူ

သိက္ခာရ ဆရာ ဦးမန်ကျင့်ထန်

ကလေးနယ်ခရစ်ယာန်အသင်းတော်များကောင်စီ

ယောဂီဒေါ်ရင်၏ ဆောင်ရွက်ချက် ဤပင့်စာကို ဦးဘိုးဉာဏ်၏ နှမဖြစ်သော ယောဂီ ဒေါ်ရင်က တာဝန်ယူ၍ ဆရာတော်ဘုရားထံ ဆက်ကပ်ပါသည်။ ဒေါ်ရင်၏ သီးသန့်လျှောက်ထားစာ၌လည်း ‘ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင် ၆ ဖွဲ့၏ ဆောင်ရွက်ကြမည့် ကိစ္စများတွင် ပါတိကောင်စီများနှင့် တိကျစွာ တိုင်ပင်ကြပြီး ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် တရားနာယူကြရန် အလွန်ပင် ထက်ထက်သန်သန် ရှိနေကြသည်ကို တွေ့မြင်ရပါသဖြင့် အလွန်တရာမှ နှစ်ထောင်းအားရပြီး ကလေးမြို့ပေါ်ရှိ ဒကာ ဒကာမများကလည်း ဆရာတော်ဟောကြားမည့် တရားတော်ကို နာယူလိုကြပါသည်ဘုရား’ ဟု ဖော်ပြထားသည်။

သို့သော်လည်း ထိုပင့်စာကို မရမီပင် ထိုနှစ်၌ ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ပြင်သစ်၊ ဘယ်လ်ဂျီယံ၊ ဂျာမဏီ၊ ဩစတြီးယား၊ ဆွစ်ဇာလန်၊ အင်္ဂလန်၊ အမေရိက၊ ကနေဒါ၊ ဟိုင်နယ်၊ ဂျပန်ပြည်၊ ဟောင်ကောင်၊ ဖိလစ်ပိုင်၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ စင်ကာပူ၊ မလေးရှားနိုင်ငံများမှ ဓမ္မခရီးပင့်စာများ ဆရာတော်ထံ ရောက်ရှိ နေကြသည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာတော်သည် ကလေးမြို့ ခရစ်ယာန် အသင်းတော်များကောင်စီ၏ ပင့်လျှောက်ချက်ကို လက်ခံ၍ ဖြစ်နိုင်မဖြစ်နိုင် အတော်ကြာအောင် ချင့်ချိန်စဉ်းစားပြီးမှ ဖြစ်နိုင်သည်ကို တွေ့ရ၍ ခရစ်ယာန် အသင်းတော်များကောင်စီသို့ ပင့်လျှောက်သည်ကို ဝမ်းမြောက်စွာ လက်ခံ ကြောင်း ဟောကြားချီးမြှင့်ပေးမည်ဖြစ်ကြောင်း စာပြန်လိုက်လေသည်။

ဆွေးနွေးရန် မဟုတ် ဦးမန်ကျင့်ထန်၏ ပင့်စာ၌ ‘တရားဆွေး
နာကြားရန်ပါဘုရား နွေးရန် မဟုတ်ဘဲ တရားနာရန် သက်သက်
 သာဖြစ်ပြီး တရားဟူသည် အားလုံးမွန်မြတ်
 သည်ဟု ယုံကြည်ကြသောကြောင့်’ ဟု ဖော်ပြထားသည်မှာ အမြင်
 ကျယ်ကျယ်ဖြင့် ဗုဒ္ဓတရားတော်ကို လေ့လာလိုကြောင်း အလွန်ထင်ရှား
 ပါသည်။ ဆွေးနွေးနေခြင်းထက် တရားသဘော ရှင်းပြသည်ကို နား
 ထောင်ခြင်း နာယူခြင်းက ပို၍ ခရီးရောက်ပါသည်။ ဘုန်းကြီးကလည်း
 ဆွေးနွေးခြင်းကို လိုရင်းကို ရောက်သည်ဟု မထင်ပါ။ ထို့ကြောင့်
 ဘာသာတခုနှင့်တခု ဆွေးနွေးခြင်းကို ဝါသနာမပါပါ။ ရှင်းပြသည်ကို
 နားထောင်ခြင်းကိုသာလျှင် စိတ်ဝင်စားပါသည်။

ချမ်းမြေ့ဆရာတော်၏ ပြန်ကြားစာ

သို့. ချမ်းမြေ့ရိပ်သာကျောင်း
ဦးမန်ကျင့်ထန် ၅၅က၊ ကမ္ဘာအေးစေတီလမ်း
ဥက္ကဋ္ဌ ကမ္ဘာအေးစာတိုက်၊ ရန်ကုန်
ကလေးနယ် ခရစ်ယာန် ဖုန်း ၀၁- ၆၆၁၄၇၉
အသင်းတော်များကောင်စီ ၁၃၄၄ခုနှစ် ကဆုန်လဆန်း ၃ ရက်
ကလေးမြို့ (၂၃၊ ၄၊ ၈၂)

မွေဆရာဦးမန်ကျင့်ထန် ဘုန်းကြီး မေတ္တာဖြင့် ပြန်ကြားသိစေပါ
 သည်။ ဦးမန်ကျင့်ထန်၏အထံမှ နိဗ္ဗာန်
 ရောက်ကြောင်း ဗုဒ္ဓတရားတော်များကို နာကြားလိုပါ၍ ဟောကြား
 ပေးပါရန် လျှောက်ထားသော ပင့်လျှောက်စာကို (၁၆၊ ၃၊ ၈၂) နေ့က
 အကျိုးဆောင်ဒေါ်ရင်မှ တဆင့်ရရှိ၍ ဝမ်းမြောက်လှပါသည်။ ပင့်ဖိတ်
 သည်ကို ဝမ်းမြောက်စွာ လက်ခံပါသည်။

၁၉၈၂ ခုနှစ်၊ မေလ ၃၊ ၄၊ ၅ ရက်များတွင် တရားဟောရန် မေလ

၁၉၆

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

၃ ရက်နေ့အရောက် လေယာဉ်ဖြင့် လာပါမည်။ မေလ ၂ ရက်နေ့မှာ လေယာဉ်မရှိ၍ မေလ ၃ ရက်နေ့ကျမှ ကလေးမြို့သို့ လာရပါမည်။ လေယာဉ်ပျံသန်းချိန် အချိန်စာရင်းအရ ကလေးမြို့သို့ နံနက် ၁၀ နာရီမှာ ရောက်မည်ဟု ခန့်မှန်းရပါသည်။

လူတိုင်းသည် ဘာသာဝါဒမျိုးစုံကို လေ့လာသင့်ပါသည်။ ထိုသို့ လေ့လာသိရှိထားပါမှ မိမိနှစ်သက်ရာ အကျိုးရှိမည်ဟု ယူဆသည့် တရားအချက်အလက်များကို ထုတ်နုတ်ယူငင်၍ လိုက်နာကျင့်သုံးခြင်း အားဖြင့် အကျိုးကျေးဇူး ဖြစ်ထွန်းနိုင်ပါသည်။

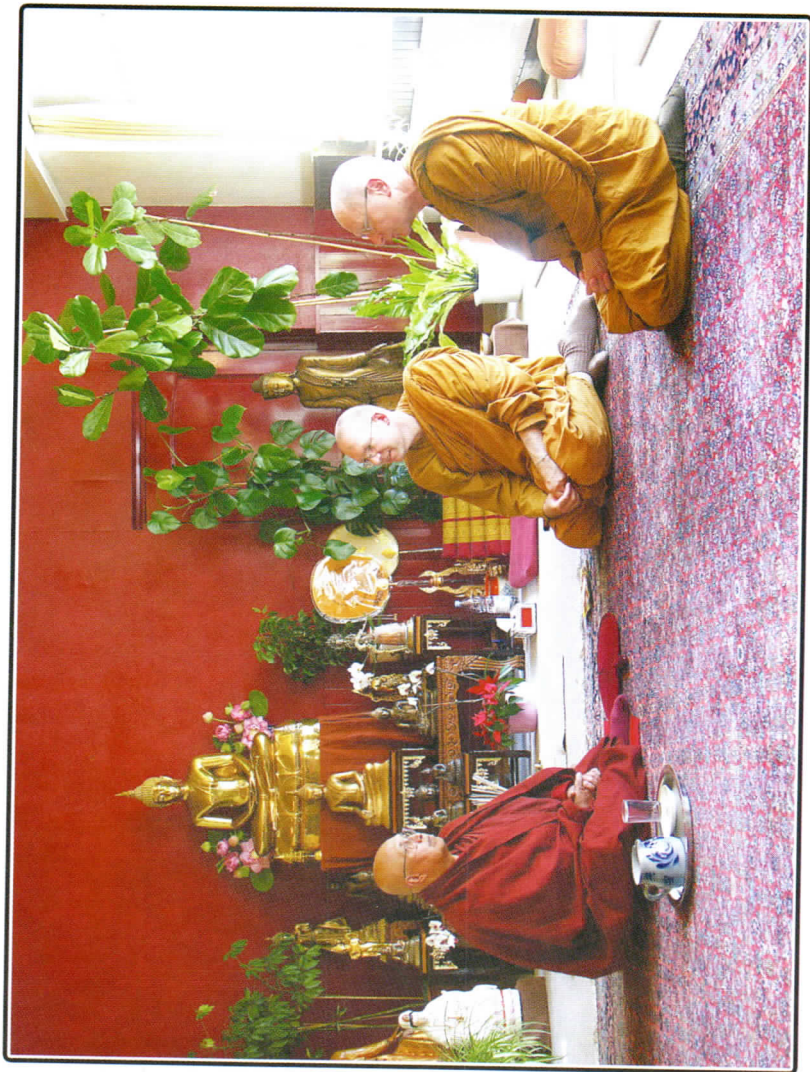
ဘုန်းကြီးလည်း ဘာသာအယူဝါဒမျိုးစုံကို အတော်အသင့် လေ့လာထားပါသည်။ မိမိနားလည် သဘောပေါက်ရုံမျှသာ လေ့လာ ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဘုန်းကြီးကို အမေရိက၊ ဥရောပနှင့် အာရှနိုင်ငံ အချို့က တရားဟောပင့်စဉ်က ဘာသာအယူဝါဒများကို နှိုင်းယှဉ်၍ ဟောပြောရန် လျှောက်ထားကြသော်လည်း နှိုင်းယှဉ်၍ မဟောခဲ့ပါ။ ဗုဒ္ဓတရားတော်သက်သက်ကိုသာ ဟောကြားခဲ့ပါသည်။

ကျန်းမာချမ်းသာကြပါစေ

မေတ္တာဖြင့်

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ

ကုသိုလ်ရေးမှီ ကြိုးစားပါ ဆရာတော်ဘုရားထံမှ တရားချီးမြှင့်ရန်
ကြွရောက်လာမည် ဖြစ်ကြောင်း ပြန်စာ
ရသောအခါ ခရစ်ယာန်ဘုန်းတော်ကြီးများ၊ ပါတီကောင်စီနှင့် မြို့လူကြီး
များသည် တရားပွဲချောချောမောမော ထမြောက် အောင်မြင်ရေးအတွက်
အကြိမ်ကြိမ်စည်းဝေး၍ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ကြပြီးလျှင် အထောက်အကူပြု

ဆွစ်ဇာလန်ပြည် ဓမ္မပါလကျောင်း ဂျာမန်ဘုန်းတော်ကြီးနှစ်ပါးနှင့်

ကော်မတီများ အသီးသီး ဖွဲ့စည်းကြသည်။ ထိုကော်မတီများမှာ ရံပုံငွေ ရှာဖွေရေးအဖွဲ့၊ အခမ်းအနား ပြင်ဆင်ရေးအဖွဲ့၊ ဆက်သွယ်ညှိနှိုင်းရေးနှင့် ပြန်ကြားရေးအဖွဲ့၊ ဆွမ်းကွမ်း ဝေယျာဝစ္စနှင့် ဧည့်ခံကျွေးမွေးရေးအဖွဲ့၊ ကြိုဆိုနေရာ ချထားရေးအဖွဲ့၊ လုံခြုံရေးအဖွဲ့များ ဖြစ်ကြသည်။

ဆရာတော်ကြွလာပြီ ချမ်းမြေ့ဆရာတော်သည် မေလ ၃ ရက်နေ့၌ ဦးငွေထွန်းကို ကပ္ပိယအဖြစ် ခေါ်ဆောင်ပြီး လျှင် လေယာဉ်ဖြင့် ကြွလာပါသည်။ ကလေးမြို့လေဆိပ်သို့ ရောက်သောအခါ ခရစ်ယာန်ဘုန်းတော်ကြီးများ၊ ပါတီ၊ ကောင်စီ၊ သာသနာရေးဦးစီးဌာနမှ ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် မြို့သူ မြို့သားများက သိုက်သိုက်ဝန်းဝန်း လှိုက်လှိုက်လှဲလှဲ ကြိုဆိုကြ၍ မဟာစည်သာသနာ့ရိပ်သာအတွင်း တည်းကျောင်းတော်၌ သီတင်း သုံးစေကြပါသည်။

တရားပွဲအခမ်းအနား တရားပွဲကို မြို့နယ်သာသနာရေး ဦးစီးဌာနမှူး ဦးအောင်ဆွေက အခမ်းအနားမှူး ပြုလုပ်၍ ဦးဆောင်ကာ ကျင်းပပါသည်။ ခရစ်ယာန်ဘုန်းတော်ကြီးများက တရားပွဲ ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို ရှင်းလင်းပြောကြားခြင်း၊ ကျေးဇူးတင် ဝမ်းမြောက်စကား ပြောကြားခြင်း၊ တရားနာကြသော ခရစ်ယာန်ပရိသတ်ကို ဆရာတော်ဘုရားထံ အပ်နှံခြင်း စသည်ကို စနစ်တကျ ပြောဆိုပြုလုပ်ပြီး နောက် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် တရားနာ ပရိသတ်တို့က ငါးပါးသီလ ခံယူဆောက်တည်ကြပါသည်။

ထူးမြတ်ဆန်းပြားသည့် တရားပွဲ ပထမနေ့တရားပွဲ အခမ်းအနား၌ ကျေးဇူးတင်စကား ပြောကြားသော ခရစ်ယာန်အသင်းတော်များကောင်စီ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ ဘုန်းတော်ကြီး ဦးဂူလ်ကျပ်အာက တရားပွဲကို ‘ထူးမြတ်ဆန်းပြားသည့် တရားပွဲ’ ဟု နာမည်တပ်လိုက်ပါသည်။ ‘သမိုင်းတွင်မည့် တရားပွဲ’ ဟု

လည်း သူ၏စိတ်ထဲတွင် စွဲနေကြောင်း ပြောကြားပါသည်။ ဦးဂူလ် ကျုပ်အာသည် နာမည်ပေး အင်မတန်တော်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ဖြစ်ပါသည်။ အကြောင်းကတော့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ မြတ်သောနိဗ္ဗာန် ရောက်ကြောင်း တရားတော်ကို ဗုဒ္ဓဘာသာဆရာတော်က ဟောကြား၍ ခရစ်ယာန် သူတော်စင်များနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာသူတော်စင်များက အတူတကွ ထူးထူးခြားခြား နာကြားကြခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဤတရားပွဲမျိုးသည် မြန်မာ့သမိုင်းတွင် ယနေ့အထိ ဤတကြိမ်သာလျှင် ဖြစ်ပေါ်၍ ဆန်းသည် ဟုဆိုရမည် ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း ဦးဂူလ်ကျုပ်အာ ပေးသော နာမည်နှင့် ကွက်တိုကိုက်ညီ နေသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

ဤတရားပွဲ ပထမနေ့၌ ပရိသတ် သုံးထောင်ခန့်၊ ဒုတိယနေ့၌ ငါးထောင်ခန့်၊ တတိယနေ့၌ ခြောက်ထောင်ခန့် နာကြားကြကြောင်း ဆောင်ရွက်သူများက ပြောကြသည်။ တရားနာပရိသတ်များနှင့် မလှမ်းမကမ်း၌ ပွဲဈေးတန်းကြီးပင် ဖြစ်ပေါ်လာသဖြင့် ထူးခြားသည့် တရားပွဲဟု ဆိုရမည် ဖြစ်ပါသည်။ တရားနာပရိသတ်များမှာ သိုက်သိုက်မြိုက်မြိုက် စည်စည်ကားကား တရားနာကြသည်။

သမိုင်းတွင်တဲ့ တရားပွဲကြီး ဒုတိယနေ့ တရားပွဲအခမ်းအနား အဖွင့်စကားပြောရာ၌ အခမ်းအနား မှူးက 'ယနေ့ တရားပွဲကြီးဟာဖြင့် ဒုတိယနေ့ ဆက်လက် ပြုလုပ် ကျင်းပတဲ့ တရားပွဲကြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ကလေးမြို့ပေါ်နှင့် မြို့နယ်အတွင်း မှာရှိကြတဲ့ ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်သူတော်စင်များနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် သူတော်စင်များဟာ ညီရင်းအကို မောင်ရင်းနှစ်မကဲ့သို့ ရင်းရင်းနှီးနှီး တွေ့ဆုံပူးပေါင်းပြီးတော့ တဦးယုံကြည်ကိုးကွယ်တဲ့ ဘာသာကို အခြား ဘာသာဝင်တဦးက အမြော်အမြင်ကြီးမားစွာနဲ့ နာကြားလေ့လာခြင်း ပြုလုပ်နေကြတာဟာဖြင့် အလွန်တရာမှ ချီးကျူးဂုဏ်ယူဖွယ်ရာ ကောင်း

လှပါတယ်။ အထူးသဖြင့် ဒီလိုဖြစ်မြောက်အောင် စီမံပြုလုပ်သွားတဲ့ ဆရာတော်ကြီးနှင့် ခရစ်ယာန်ဘုန်းတော်ကြီးများ၊ ကျွန်တော်တို့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဂေါပကအဖွဲ့မှ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများဟာဖြင့် ပို၍ပင် ချီးကျူးစရာ ဂုဏ်ယူစရာ ကောင်းလှပါတယ်လို့ ကျွန်တော် ပြောလိုပါတယ်။ ဒီပွဲဟာ ကျွန်တော်တို့ ကလေးမြို့နယ်အနေနဲ့ သိပ်ပြီးတော့ ထူးခြားလှတဲ့ သိပ်ပြီး တော့ ဆန်းပြားလှတဲ့ ပွဲရယ်လို့ ထင်ချင်မှ ထင်ကြပါမယ်။ တကယ်တော့ နိုင်ငံကျော်တဲ့ ပွဲကြီးပါ။ မြန်မာပြည်တဝန်းမှာ လူတိုင်းရဲ့ပါးစပ်ဖျားမှာ ပြေးလွှားပြီးတော့ ကျော်ကြားသွားမည့် ပွဲကြီးတပွဲ ဖြစ်ပါတယ်။ တနည်း အားဖြင့် ပြောရရင်တော့ သမိုင်းတွင်တဲ့ပွဲကြီး ဖြစ်ပါတယ်' ဟု ပြောကြား သွားပါသည်။

တိုးမရအောင်များပြားတဲ့ ဤဒုတိယနေ့ အခမ်းအနား၌ပင် ဘုန်း
ပရိသတ် တော်ကြီး ဦးမန်ကျင့်ထန်ကလည်း
 'ဤကဲ့သို့ KCC မှ ကြီးမှူး၍ ပြုလုပ်သော
 ဘာသာတရား လေ့လာရေးကိစ္စကို စိတ်ဝင်စားစွာဖြင့် တိုး၍မရအောင်
 များပြားပြီး လေ့လာကြသောကြောင့် ပထမဦးဆုံး ဘုရားသခင် ဂုဏ်
 တော်ကို ချီးမွမ်းပြီး ကျေးဇူးတင်တဲ့အကြောင်းကို ပြောလိုပါတယ်။
 ယခုလဲ ကြာကြာဝေးဝေး မပြောဘဲနဲ့ အားလုံးကျွန်တော်တို့ တောင့်တ
 နေကြတဲ့ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းတရားကို ဆရာတော်ဘုရားဆီမှာ နာဖို့
 ဖြစ်ပါတယ်။ အားလုံး ဒီပရိသတ် ခရစ်ယာန် ညီအကို မောင်နှမအားလုံး
 တို့ကို တရားနာနေတဲ့ တချိန်လုံး ဆရာတော်ဘုရားအား ဆက်သပါ
 တယ်' လို့ ပြောကြား လျှောက်ထားကာ အပ်နှံပါသည်။

ဆင်းရဲငြိမ်းအေး ဆရာတော်ဘုရားသည် ဤဆင်းရဲငြိမ်း
ချမ်းသာရေးတရားတော် အေး ချမ်းသာရေး တရားတော်ကို အခန်း
 ငါးခန်းခွဲ၍ သုံးရက် ဟောကြားပါသည်။

အခန်း(၁) ကို ‘တရားပျိုး’ဟု နာမည်တပ်၍ ဘာသာတရားများ ဖြစ်ပေါ်လာပုံနှင့် ဘာသာအမျိုးမျိုးတို့ကို လူတို့ကိုးကွယ်ကြခြင်း၏ အကြောင်းရှင်းလင်း ဟောပြထားပါသည်။ အခန်း (၂) ကို ‘ဗုဒ္ဓဝင် အကျဉ်း’ဟု နာမည်တပ်၍ မြတ်စွာဘုရား ခဲခဲယဉ်းယဉ်း အဆင်းရဲ အပင်ပန်းခံကာ ကျင့်တော်မူ၍ ဘုရားအဖြစ် ရတော်မူပုံကို ဟောထားပါသည်။ အခန်း(၃) ကို ‘ဗုဒ္ဓတရားတော်များ’ ဟု အမည်တပ်၍ မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်များကို အကျဉ်းချုပ်မျှ ဖော်ပြထားပါသည်။ ဆင်းရဲတရား၊ ဆင်းရဲခြင်း၏ အကြောင်းတရား၊ ဆင်းရဲကို ဖြစ်ပေါ်စေသော အကြောင်းတရားကို ပယ်သတ်နိုင်သော အကျင့်လမ်းမှန်၊ ထိုအကျင့်လမ်းမှန်ကို ကျင့်ခြင်းကြောင့် ဆင်းရဲချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ရပုံကိုလည်း အကျဉ်းချုပ် ဟောထားပါသည်။

အခန်း(၄)၌ ‘လိုက်နာစရာ ဆုံးမဩဝါဒများ’ ကို ဟောကြားထားပါသည်။ ဤအခန်း (၄) ၌ လူတိုင်း လိုက်နာနိုင်၍ လိုက်နာဘို့လည်း လိုအပ်သော သဘာဝတရားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားညွှန်ပြထားသည့် **အဗ္ဗလန္တိက ရာဟုလောဝါဒ ဒေသနာတော်**မှ ထုတ်နုတ်၍ ဆရာတော်ဘုရား အောက်ပါအတိုင်းဟောကြားထားပါသည်။

“ဘုန်းကြီးအခုပြောနေတာ လိုက်နာစရာ အဆုံးအမတွေကို ပြောနေတာနော်။ မြတ်စွာဘုရားက ခုနစ်နှစ်သား ကိုရင်ကလေး ရာဟုလာကို “ရာဟုလာ၊ တစုံတရာ ပြောမည်ကြံရင် အလျင်စလို မပြောနဲ့၊ သတိထားလိုက်ဦး၊ ငါပြောတော့မှာပဲဆိုတာ သတိထားလိုက်ဦး၊ ပြီးတော့မှ ငါပြောမည့် စကားဟာ ငါ့ကိုထိခိုက်မလား၊ သူတပါးကို ထိခိုက်မလား ဆိုတာ ဆင်ခြင်စဉ်းစားလိုက်ဦး” တဲ့။ နှစ်ချက်နော်။ အင်မတန် အရေးကြီးတယ်။ ပထမ ပြောတော့မယ် ဆိုတာ သတိရှိဖို့၊ ဒုတိယ သတိရှိပြီးတော့ ငါပြောမည့်စကားဟာ ငါ့ထိခိုက်မလား၊ သူတပါး ထိခိုက်မလား

ဆိုတာ ဆင်ခြင်စဉ်းစားဘို့၊ ဒီနှစ်ချက်ပဲ။ ဆင်ခြင်စဉ်းစားလိုက်လို့ ဘယ်သူ့ကိုမှ မထိခိုက်ဘူးလို့ သိရမှ ပြောဘို့ဆုံးဖြတ်ပြီး ပြောပါ။ တဦးဦးကို ထိခိုက်မည်ဆိုရင် မပြောပါနှင့်တဲ့။ အဲဒီတော့ သတိထား ဆင်ခြင်စဉ်းစားပြီးမှ ပြောတဲ့ စကားဟာ အမှားနည်းမလား၊ အမှားများ မလား၊ (အမှားနည်းပါမယ် ဘုရား)။ အမှားနည်းရင် ကောင်းကျိုး ရမလား၊ ဆိုးကျိုးရမလား၊ (ကောင်းကျိုးရပါမယ်ဘုရား)။”

ဆရာတော်ဘုရားက ပြောနေဆဲနှင့် ပြောပြီးသည့်အချိန်၌လည်း သတိထားဆင်ခြင် စဉ်းစားဘို့ မြတ်စွာဘုရား မိန့်ကြားတော်မူသည့် အတိုင်း အလုပ်-ကာယကံ၊ အတွေး-မနောကံတို့ကိုပါ အပြည့်အစုံ ဆက်လက်၍ ဟောကြားထားပါသည်။ လိုက်နာရန် မခက်ခဲဘဲ ကောင်း ကျိုးချမ်းသာ များစွာရစေနိုင်သော ဩဝါဒ ဖြစ်ပါသည်။ အပြော အပြု အတွေး သတိထား မမှားစေနှင့်။

အပြော (ထိကံ)

ပြောမည်ကြံလဲ၊ သင့်စိတ်ထဲ၊ အမြဲဆင်ခြင်ပါ။
မိမိသူတပါး၊ နှစ်ဦးသား၊ ဘယ်သူ့များထိမည်လဲ။
ထိခိုက်နိုင်ငြား၊ အပြောများ၊ မမှားရှောင်ကြဉ်ပါ။

ပြောဆဲမှာလဲ၊ သင့်စိတ်ထဲ၊ အမြဲဆင်ခြင်ပါ။
မိမိသူတပါး၊ နှစ်ဦးသား၊ ဘယ်သူ့များထိသလဲ။
ထိခိုက်နိုင်ငြား၊ အပြောများ၊ မမှားရှောင်ကြဉ်ပါ။

ပြောပြီးပြန်လဲ၊ သင့်စိတ်ထဲ၊ အမြဲဆင်ခြင်ပါ။
မိမိသူတပါး၊ နှစ်ဦးသား၊ ဘယ်သူ့များထိပြီလဲ။
ထိခိုက်နိုင်ငြား၊ အပြောများ၊ မမှားရှောင်ကြဉ်ပါ။

အပြု (ကာယကံ)

ပြုမည်ကြံလဲ၊ သင့်စိတ်ထဲ၊ အမြဲဆင်ခြင်ပါ။
မိမိသူတပါး၊ နှစ်ဦးသား၊ ဘယ်သူ့များထိမည်လဲ။
ထိခိုက်နိုင်ငြား၊ အပြုများ၊ မမှားရှောင်ကြဉ်ပါ။

ပြုဆဲမှာလဲ၊ သင့်စိတ်ထဲ၊ အမြဲဆင်ခြင်ပါ။
မိမိသူတပါး၊ နှစ်ဦးသား၊ ဘယ်သူ့များထိသလဲ။
ထိခိုက်နိုင်ငြား၊ အပြုများ၊ မမှားရှောင်ကြဉ်ပါ။

ပြုပြီးပြန်လဲ၊ သင့်စိတ်ထဲ၊ အမြဲဆင်ခြင်ပါ။
မိမိသူတပါး၊ နှစ်ဦးသား၊ ဘယ်သူ့များထိပြီလဲ။
ထိခိုက်နိုင်ငြား၊ အပြုများ၊ မမှားရှောင်ကြဉ်ပါ။

အတွေး (မနောကံ)

တွေးမည်ကြံလဲ၊ သင့်စိတ်ထဲ၊ အမြဲဆင်ခြင်ပါ။
မိမိသူတပါး၊ နှစ်ဦးသား၊ ဘယ်သူ့များထိမည်လဲ။
ထိခိုက်နိုင်ငြား၊ အတွေးများ၊ မမှားရှောင်ကြဉ်ပါ။

တွေးဆဲမှာလဲ၊ သင့်စိတ်ထဲ၊ အမြဲဆင်ခြင်ပါ။
မိမိသူတပါး၊ နှစ်ဦးသား၊ ဘယ်သူ့များထိသလဲ။
ထိခိုက်နိုင်ငြား၊ အတွေးများ၊ မမှားရှောင်ကြဉ်ပါ။

တွေးပြီးပြန်လဲ၊ သင့်စိတ်ထဲ၊ အမြဲဆင်ခြင်ပါ။
မိမိသူတပါး၊ နှစ်ဦးသား၊ ဘယ်သူ့များထိပြီလဲ။
ထိခိုက်နိုင်ငြား၊ အတွေးများ၊ မမှားရှောင်ကြဉ်ပါ။

ဆရာတော်သည် အခန်း(၅)၌ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ပွားများအားထုတ်ပုံကို
အကျဉ်းမျှရှင်းပြ၍ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ပွားများခြင်းကြောင့် အရိယာသစ္စာ

လေးပါးကိုသိမြင်၍ ကိလေသာငြိမ်း ဆင်းရဲငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ဆိုက်
ရောက်သည်အထိ ဟောကြားသွားပါသည်။

အမေးအဖြေများ တတိယနေ့ တရားပွဲ၌ တရားနာ ပရိသတ်မေး
သော မေးခွန်းများကို ဆရာတော်က ပြေလည်
အောင် ဖြေကြားပေးပါသည်။

အခမ်းအနားသိမ်း အမေးအဖြေများ ပြီးသောအခါ တရားပွဲကို
ဦးဆောင်၍ပင့်သော ခရစ်ယာန်အသင်းတော်
များကောင်စီမှ ဥက္ကဋ္ဌဘုန်းတော်ကြီး ဦးမန်ကျင့်ထန်က ကျေးဇူးတင်
ဝမ်းမြောက်စကား ပြောကြား၍ အခမ်းအနားကို ရုပ်သိမ်းလိုက်ကြ
ပါသည်။

တရားပွဲကို သုံးသပ်ချက် ဤတရားပွဲကို တရားပွဲ ဖြစ်မြောက်ရေး
အဖွဲ့၏ကိုယ်စား မြို့နယ်သာသနာရေးမှူး
ဦးအောင်ဆွေက အောက်ပါအတိုင်း သုံးသပ်သွားပါသည်။

“ကလေးမြို့နယ် ခရစ်ယာန်အသင်းတော်များကောင်စီ၏ ပင့်ဖိတ်
ချက်အရ ရန်ကုန်မြို့၊ ချမ်းမြေ့ရိပ်သာဆရာတော်သည် ၁၉၈၂ ခုနှစ်၊
မေလ ၃၊ ၄၊ ၅-ရက်နေ့များတွင် ကလေးမြို့ ရွှေဘုံသာဘုရား ဓမ္မာရုံ
ကြီးအတွင်း၌ ဆင်းရဲငြိမ်းအေးချမ်းသာရေးတရားတော်ကို ဟောကြားခဲ့
ပါသည်။

“ထိုတရားပွဲကို ချောမောအောင်မြင်စွာ ကျင်းပနိုင်စေရန် ကလေး
မြို့ မြို့နယ်ပါတီ၊ ကောင်စီနှင့် သာသနာရေး ဦးစီးဌာနမှ ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့်
မြို့လူကြီးများပါဝင်သော တရားပွဲဖြစ်မြောက်ရေး အဖွဲ့တဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်း၍
စွမ်းနိုင်သမျှ ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ကြရာ အထူးအောင်မြင်သည်ကို တွေ့ရ၍

ကျွန်တော်များ တရားပွဲဖြစ်မြောက်ရေး အဖွဲ့အနေဖြင့် လွန်စွာ နှစ်ထောင်း အားရ ရှိလှပါသည်။

“တရားပွဲသို့ အနီးအပါးရှိ မြို့များ၊ ရွာများနှင့် တောင်ပေါ်ရှိအချို့သော မြို့များ၊ ရွာများမှ စိတ်ဝင်စားသူများပါ လာရောက်နာယူနိုင်ရန် စီစဉ်ထားရာ စိတ်ဝင်တစား လာရောက်နာကြားကြသူ အထူးများပြားလှပါသည်။ တနေ့ထက်တနေ့ တရားနာပရိသတ်များ တိုးတက်များပြားလာသဖြင့် တရားပွဲ ဒုတိယနေ့၌ပင် အချို့သော တရားနာပရိသတ်များသည် ဓမ္မာရုံကြီး၏အတွင်း၌ နေရာမရနိုင်ကြ၍ အပြင်မှ နာယူကြရပါသည်။ နောက်ဆုံးနေ့ဖြစ်သော တတိယနေ့၌မူ တရားနာ ပရိသတ်များ များပြားလွန်းသဖြင့် ဓမ္မာရုံကြီး ပြည့်လျှံရုံမျှမက ဓမ္မာရုံပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ဘုန်းကြီးကျောင်းဝင်းများနှင့် သစ်ပင်ရိပ်များ၌ပါ ခိုလှုံ၍ တရားနာယူကြရပါသည်။

“ဆရာတော်ဟောကြားတော်မူသည့် ဆင်းရဲငြိမ်းအေး ချမ်းသာရေး တရားတော်မှာ လူပြိန်းနားလည်နိုင်လောက်အောင် သဘာဝကျကျ ဟောကြားထားသည့် တရားဖြစ်သောကြောင့် တရားနာပရိသတ်များ အနေဖြင့် လွန်စွာနှစ်ခြိုက်အားရ ကျေနပ်ဝမ်းမြောက် သဘောကျကြပါသည်။ ဤသို့သော တရားပွဲမျိုးမှာ ကြုံတောင့်ကြုံခဲဖြစ်ပြီး ဤမြို့နယ်၌ ထူးထူးခြားခြား မှတ်တမ်းတင်ရမည့် တရားပွဲဖြစ်ပါသည်။”

အောင်ဆွေ

တရားပွဲဖြစ်မြောက်ရေးအဖွဲ့ (ကိုယ်စား)

မြို့နယ်သာသနာရေးဌာနဦးစီးမှူး၊ ကလေးမြို့

**ဆင်းရဲငြိမ်းအေး ချမ်းသာရေး
တရားစာအုပ်**

ဤတရားပွဲ၌ ဆရာတော်ဘုရား
ဟောကြားသော ‘ဆင်းရဲ ငြိမ်းအေး
ချမ်းသာရေး တရားတော်’ ကို

ဟောပြီးနောက် တနှစ်ခန့်ကြာမှ စာအုပ်အဖြစ် ထုတ်ဝေနိုင်ပါသည်။ အကြောင်းမှာ ဆရာတော်ဘုရားသည် မေလ ၅ ရက်နေ့ တရားပွဲပြီး၍ ၆ ရက်နေ့ ရန်ကုန်သို့ ပြန်ပြီးလျှင် မေလ ၂၉ ရက်နေ့မှစ၍ ၁၉၈၃ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁၃ ရက်နေ့အထိ တနှစ်ခန့် ကမ္ဘာအနှံ့ တရားခရီး ဆန့် နေရသဖြင့် စာမူတည်းဖြတ်ရေး နှောင့်နှေးနေသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ယခု ၂၀၁၁ ခုနှစ် အချိန်ထိ စာအုပ်ကို သတ္တမအကြိမ်အဖြစ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေ ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ အုပ်ရေ ၅၄၀၀၀ ဖြန့်ဝေပြီးပါပြီ။

အဆုံးရှုံးကြီး ဆုံးရှုံးသွားခြင်း ထိုတရားပွဲနှင့် ပတ်သက်၍ အမှတ်
ထင်ထင် ဖြစ်ရပ်တခုမှာ ချမ်းမြေ့
ဆရာတော်သည် ၁၉၈၃ ခုနှစ်၊ တပေါင်းလ၌ တမူးမြို့သို့ တရားဟော
ကြွရန် မင်္ဂလာဒုံလေဆိပ်၌ လေယာဉ်စောင့်နေစဉ် ခရစ်ယာန် ဘုန်း
တော်ကြီး ၃ ပါးနှင့် အာလာပသလ္လာပစကား ပြောဆိုကြရာ ခရစ်ယာန်
ဘုန်းတော်ကြီးများက သူတို့မော်လမြိုင် ခရစ်ယာန် ကွန်ဖရင့်မှ ပြန်လာ
ခဲ့ကြကြောင်း၊ ဖလန်းမြို့၌နေကြကြောင်း ပြောကြပြီးလျှင် ဆရာတော်
နေသော ကျောင်းကို မေးကြသည်။ ဆရာတော်က ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ
ကျောင်း၌နေကြောင်း ပြောသောအခါ ခရစ်ယာန်ဘုန်းကြီးများက “အိုး-
ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ ဆရာတော်လား၊ မနှစ်က ဆရာတော် ကလေးမြို့မှာ
တရားဟောသွားတယ် မဟုတ်လား” ဟု မေးကြသည်။ ဆရာတော်က
ဟုတ်ကြောင်း ပြောသောအခါ ခရစ်ယာန်ဘုန်းကြီးများက “အဲဒီတရား
ပွဲကို အလုပ်များနေလို့ ကျွန်တော်တို့ မသွားလိုက်ရဘူး၊ တရားပွဲသွားတဲ့
ဘုန်းကြီးတွေ ပြန်လာတော့ “ခင်ဗျားတို့ တရားပွဲ မလိုက်တာ အဆုံး
ရှုံးကြီး ဆုံးရှုံးသွားတယ်၊ ဘုန်းကြီးက သဘာဝတရားကို သဘာဝ
ကျကျ ဟောသွားတာ သိပ်ကောင်းတာပဲ” လို့ ပြောကြတယ်၊ “နောက်
ကော ဟောဦးမှာလား” ဟု မေးကြသည်။ ဆရာတော်က “အကြောင်း
ညီညွတ်ရင် ဟောရမှာပေါ့” ဟု ဖြေလိုက်သည်။

စတုတ္ထအကြိမ် ဓမ္မခရီး ကလေးမြို့၌ သမိုင်းတွင်မည့် တရားပွဲ
(၁၉၈၂-၈၃ တနှစ်တာ ကြီးကို ၃ ရက် ဟောကြားပြီးသောအခါ
ဓမ္မခရီး) ဆရာတော်ဘုရားသည် မေလ ၆ ရက်
 နေ့၌ ရန်ကုန်သို့ ပြန်ကြွခဲ့သည်။ ပြည်ပ
 ခရီးအတွက် လိုအပ်သည့်ပြင်ဆင်မှုများကို ပြုလုပ်ပြီးနောက် ဆရာတော်
 ဘုရားသည် မောင်ကျော်စိုးကို ကပ္ပိယအဖြစ် ခေါ်ဆောင်ပြီးလျှင် ၁၉၈၂
 ခုနှစ်၊ မေလ ၂၉ ရက်နေ့တွင် စတုတ္ထအကြိမ် ဓမ္မခရီး စတင်ကြွရသည်။
 ဤစတုတ္ထအကြိမ် ဓမ္မခရီးသည် တနှစ်တာ ဓမ္မခရီး ဖြစ်သည်။

ခရီးအစ၌ ထိုင်းနိုင်ငံသို့ ကြွရသည်။ ထိုအချိန်တွင် ထိုင်းနိုင်ငံ၌
 တရားစခန်း အစီအစဉ်မရှိသဖြင့် အယုဒ္ဓယမြို့ဟောင်း၊ နန့်ပထမ်မြို့၊
 နန့်ပထမ်စေတီတော် စသည်တို့ လှည့်လည်ဖူးမြော်ပြီးလျှင် ဂျပန်ပြည်သို့
 ခရီးဆက်ရသည်။ တိုကျို၊ ယိုကိုစုကာ၊ ဖူကူအိုကာ၊ မိုဂျီစသော မြို့များကို
 ကြွရပြီးလျှင် ပြင်သစ်ပြည်သို့ ခရီးဆက်ရသည်။

ပြင်သစ်ပြည်တောင်ပိုင်း ထူနွန်းမြို့တရားစခန်း၌ ဟောပြောပြသ
 ပြီးလျှင် အဲလ်ပိစ် တောင်တန်းများပေါ်သို့ လိုက်ပို့ကြသည်။ နှင်းခဲ
 ဖုံးလွှမ်းထားသော တောင်ထွတ် တောင်ထိပ်များသို့ ရောက်ကြသည်။

တောင်ပိုင်းကမ်းခြေမှ မွန့်ပယ်လီယေးမြို့၊ ဂရင်းမော့မြို့၊ တောင်
 ပေါ်မှ ဂရီနိုဘယ်မြို့၊ ဘရိုင်ယံစောင်မြို့များသို့ ရောက်ခဲ့ရသည်။
 ဘရိုင်ယံစောင်မြို့မှာ အဲလ်ပိစ်တောင်တန်းများပေါ်တွင် အမြင့်ဆုံးမြို့ဟု
 အဆိုရှိသည်။ အဲလ်ပိစ်တောင်တန်းများမှ ထူနွန်းသို့ ပြန်ရောက်ပြီးနောက်
 ပါရီမြို့တော်နှင့် ဖောင်တိန်ဘလူးမြို့များသို့ သွားကြရပြန်သည်။

ပါရီမြို့တော်မှ ရထားဖြင့် ဘယ်လ်ဂျီယံပြည်ကို ဖြတ်၍ ဂျာမဏီ
 သို့ ခရီးဆက်ရသည်။ ဂျာမဏီတွင် ဘွန်းမြို့၊ ဒူဆယ်လ်ဒေါမြို့၊ ဂူပါး

တယ်မြို့၊ အက်ဆင်မြို့၊ ဇိုလင်အင်မြို့၊ ကိုလုံးမြို့များသို့ ရောက်ကြရသည်။ ဆွမ်းကပ်ကြ၊ ဆွမ်းတရား နာကြသည်။

ယဉ်ကျေးမှုချင်းမတူ ဂျာမဏီပြည်၌ အရှေ့နှင့်အနောက် ယဉ်ကျေးမှုချင်း အလွန်ခြားနားသည်ကို သတိပြုမိခဲ့သည်။ ဂျာမဏီပြည်မှ ဩစတြီးယားသို့ ရထားဖြင့်သွားသောအခါ ဘူတာတစ်ခု၌ အသက် ၆၀ ကျော် ၇၀ ခန့် ဂျာမန်အဘွားကြီးနှစ်ယောက် လက်ဆွဲသေတ္တာကြီးကိုယ်စီ မနိုင်တနိုင် မကာ ဆွဲကာနှင့် လျှောက်သွားနေကြသည်ကို စိတ်မချမ်းသာစရာ တွေ့ရသည်။ သူတို့အနီးက ၃၃ ဟို ဖြတ်သွားနေသူ ဘယ်သူကမှ လှည့်ကြည့်ဖော်တောင် မရပေ။ ကူညီဘို့ ဆိုသည်မှာ ဝေးရော။ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ကွာခြားလှဘိခြင်းဟု စိတ်တွင်းမှာ မှတ်ချက်ချမိသည်။

ဩစတြီးယားနိုင်ငံ ဗီယင်နာမြို့သို့ရောက်သောအခါ မစ္စတာ ပေါလ်ကော့ပလာ ဘူတာကိုလာကြိုပြီး တရားစခန်းရှိရာ ချိုက်ဘ်စ်မြို့သို့ ကားဖြင့်ပင့်သွားရာ ၁ နာရီကျော်မှ ရောက်ကြသည်။

မိုးမြင့်သီခေါင် ချိုက်ဘ်စ်မြို့သည် အတော်မြင့်သောတောင်တောင်လုံးမှိုင်း ပေါ်၌ တည်ရှိသဖြင့် နေ့စဉ်တနေ့လုံးလိုလို ဆီးနှင်းများဖုံးနေ၍ ရံဖန်ရံခါ ပေနှစ်ဆယ်လောက် အဝေးမှအရာ ဘာကိုမျှ သေသေချာချာ မမြင်ရ မတွေ့ရပေ။ ပတ်ဝန်းကျင်တောင်ထွတ်တောင်ထိပ်တို့၏ အလှကိုလည်း ရံဖန်ရံခါမှသာ မြင်ရတော့သည်။ လက်ဝဲသုန္ဒရအမတ်ကြီး၏ “**မိုးမြင့်သီခေါင်၊ မဲဇာချောင်က၊ တတောင်လုံးမှိုင်း၊ စ၍ဆိုင်းသော်၊ တောင်တိုင်းယှက်၍၊ ဝန်းကာ ဝှေ့သည်၊ တောင်ငွေဝေဝေ၊ အထွေထွေနှင့်၊ လေလည်းရောရာ၊ မိုးမပါဘဲ၊ သံဝါပျောက်ပျောက်၊ ဆီးနှင်းပေါက်လည်း၊**

မိုးလောက်ပြင်းထန်၊ သွန်းချပြန်သော်၊ ယုဂန်ထင်ရှား၊ တောင်တော် ဖျားက၊ ရထားယဉ်သာ၊ နေစကြာလည်း၊ ရောင်ဝါမထွန်း၊ ချမ်းရှာလွန်း၍၊ တည့်မွန်းချိန်နေ၊ ရောက်လွယ်စေဟု၊ စေ့ရေလှည့်လည်၊ တလျက် မြည်သည်၊ နေခြည်ဖြာမှ နွေးသောကြောင့်” ဟူသော အပိုဒ်ကို မကြာခဏ သတိရကာ စိတ်ထဲမှာပင် ရွတ်ဆိုနေမိ၏။

တရားစခန်းမှာ ၇ ရက်သာ ဖြစ်သော်လည်း ယောဂီများ စိတ်ဝင်တစား အားထုတ်ကြကြောင်း သိရ၏။ ဆရာတော်၏တရားတွင် ပါဝင်သော ပန်ကာဥပမာကို အလွန်သဘောကျကြ၍ တရားစခန်းအကြောင်း ဆောင်းပါးတွင် ထည့်သွင်းကာ ရေးကြသည်ဟု သိရ၏။

ဆွစ်ဇာလန် ဩစတြီးယားနိုင်ငံ ချိုက်ဘ်စ်တရားစခန်းပြီးသော အခါ ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံ ဂျနီဗာ၊ ဘန်း၊ ဇူးရစ်မြို့တို့တွင် ၁ ရက်၊ ၂ ရက်စီ နေခဲ့ပြီးလျှင် စိန့်ဂလင်းမြို့၊ ဒစ်ကင်းရွာ တရားစခန်းတွင် ဟောပြောပြသရ၏။

လန်ဒန် Buddhist Vihara ဆွစ်ဇာလန် တရားစခန်းပြီးလျှင် အင်္ဂလန်သို့ ခရီးဆက်ရသည်။

အင်္ဂလန်တွင် တည်းခိုနေကျ ဖြစ်သော လန်ဒန် Buddhist Vihara သီဟိုဠ်ဘုန်းကြီးကျောင်းသို့ မွန်းလွဲ ၁ နာရီခန့်တွင် ရောက်ကြသည်။ ရောက်လျှင် ရောက်ချင်း သီဟိုဠ်ဘုန်းတော်ကြီးများက အထူးတရားပွဲ ချီးမြှင့်ရန် လျှောက်ထားကြသည်။ သီဟိုဠ်နိုင်ငံသား မဟာစည် အဆက်အနွယ် ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာများဖြစ်ကြသော ပျံလွန်တော်မူသည့် ဆရာတော်ဦးသုမတိပါလနှင့် ဦးသီလဝံသတို့ကို ပူဇော်သော အထိမ်းအမှတ်အဖြစ်ဖြင့် သူတို့ တရားပွဲ စီစဉ်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် အထူးတရားပွဲဟု လျှောက်ထားကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ဆရာတော်က ၁ နာရီလောက် အနားယူပြီးလျှင် ချီးမြှင့်ပါမည်ဟု ပြန်လည်လျှောက်ထားလိုက်သည်။ ဆရာတော် အနား

ယူပြီးသောအခါ မွန်းလွဲ ၃ နာရီ အချိန်တွင် တရားပွဲ စတင်ချီးမြှင့်လေသည်။

တရားနာ ပရိသတ်များမှာ သီဟိုဠ် ၁၃ ကာ၊ ၁၃ ကာမများနှင့် အင်္ဂလိပ် အမျိုးသား အမျိုးသမီးများ ဖြစ်ကြသည်။ အင်္ဂလိပ် ပရိသတ်က ပို၍ များသည်။ ဆရာတော်ဘုရားသည် **ဒါရုက္ခန္ဓာပမသုတ်**တော်ကို The Parable of the Log ဟု အင်္ဂလိပ်ခေါင်းစီးတပ်၍ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ဟောကြားတော်မူသည်။ ဟောကြားချိန် ၁ နာရီသာသာ ဖြစ်သည်။ တရားပွဲပြီးသောအခါ တရားနာပရိသတ်က သဘောကျနှစ်သက်ကြကြောင်း ပြောကြသည်။ နောက်သုံးလေးရက် ရှိသောအခါ တရားတော်ကို တိပ်ခွေမှူးယူ၍အင်္ဂလိပ် ဗုဒ္ဓဘာသာများထုတ်ဝေသော Buddhist Forum စာစောင်၌ အပြည့်အစုံ ထည့်သွင်းဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထုတ်ဝေသူတို့က ဆရာတော်အား စာစောင်နှစ်စောင် ကပ်လိုက်ကြသည်။ ဆရာတော်ဘုရားသည် ထိုစာစောင်နှစ်ခုကို ဓမ္မခရီးတလျှောက် ယူဆောင်သွားရာ ဟိုနီလူလူ၊ ဂျပန်၊ ဖိလစ်ပိုင်၊ စင်္ကာပူ၊ မလေးရှား၊ ထိုင်းနိုင်ငံတို့မှ စိတ်ဝင်စားသူများက ထိုစာစောင်ကို ဖိုတိုကော်ပီများကူး၍ ဖြန့်ဝေကြသည်။ စင်္ကာပူနိုင်ငံ၊ မဟိန္ဒရာမကျောင်းမှ ၁၃ ကာ၊ ၁၃ ကာမများကမူ မျက်နှာဖုံး၌ သစ်တုံးကြီး ရေမျောလာပုံ ဒီဇိုင်းဆွဲ၍ စာအုပ်အဖြစ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေကြသည်။

ထိုတရားတော်ကို ဆရာတော်ဘုရားသည် မြန်မာပြည်၌ မဟောကြားဖူးသေးပါ။ အင်္ဂလန်တွင် ပထမဆုံး ဟောကြားခြင်းဖြစ်သည်။ လန်ဒန်၌ ဟောကြားပြီးသည့်နောက် အောက်စဖို့ဒ်မြို့၊ အုတ်ကင်းဟော့၌ ဒုတိယအကြိမ် ဟောကြားချီးမြှင့်တော်မူသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၌မူ အင်္ဂလန်တွင် ဟောပြီး၍ ၁၃ နှစ်ကြာမှ ၁၉၉၅ ခုနှစ် သင်္ကြန်အချိန်၌ ရန်ကုန် ချမ်းမြေ့ရိပ်သာတွင် မြန်မာဘာသာဖြင့် **“သစ်တုံးဥပမာ**

ဒေသနာ” ဟု နာမည် တပ်ကာ ဟောကြားပါသည်။ ထိုတရားတော်ကို ၂၀၁၀ ခုနှစ်ကျမှပင် စာအုပ်အဖြစ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေနိုင်သည်။ ထို The Parable of the Log တရားတော်မှာ လန်ဒန် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များအကြားတွင် အမှတ်ထင်ထင် ဖြစ်ခဲ့သည်။

ဝါရှင်တန်မင်္ဂလာရာမကျောင်း အင်္ဂလန်တရားပွဲများ ပြီးသောအခါ အမေရိကသို့ ခရီးဆက်ခဲ့ပြီးလျှင် အမေရိကန်နိုင်ငံ၊ မေရီလင်းပြည်နယ်၊ ဆစ်လ်ဗားစပရင်း၊ မင်္ဂလာရာမကျောင်း၌ ဝါဆိုရ၏။ ဤကျောင်း၌ဝါဆိုရန် ကျောင်းထိုင် ဆရာတော်အရှင်ကေလာသက ပင့်ခြင်းဖြစ်၏။

အမေရိက၌ ၁၉၈၂ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လဆန်းမှ ဒီဇင်ဘာလ ၁၂ ရက်နေ့ အထိ ၆ လခန့် နေခဲ့ရသည့် အတောအတွင်း၌ ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ မြို့ပေါင်းစုံမှ တရားပွဲပင့်ကြသည်။ ဆွမ်းဘုဉ်းပေး ပင့်ကြသည်။ ဖူးတွေ့လို၍ ပင့်ကြသည်။ အထူးအဆန်း ကြည့်ရှုလေ့လာရန် ပင့်ကြသည်။ ကလိဗလင်းမြို့အိုဗာလင်း ကောလိပ်နှင့် အီလီနွိုက်(စ်)ပြည်နယ်၊ ဝက်စတန်အီလီနွိုက်(စ်) တက္ကသိုလ် တို့၌ ရက်တိုဝိပဿနာတရား ပြသရသည်။

မေရီလင်းပြည်နယ်၊ ဆစ်လ်ဗားစပရင်း၊ မင်္ဂလာရာမကျောင်း၌ သိမ်သမုတ် ရသည်။ တင်းနက်ဆီပြည်နယ်၊ နက်ရှ်ဗီးလ်ကျောင်း၌လည်း သိမ်သမုတ်ရသည်။ နက်ရှ်ဗီးလ်ကျောင်းပတ်ဝန်းကျင်၌ လူမည်းများ နေကြသဖြင့် ရံဖန်ရံခါ ကျောင်းကို အနှောင့်အယှက်ပေးကြသည်။ သို့ဖြစ်၍ ယခုအခါ ကျောင်းဒါယကာဦးဝင်းမြင့်က ကျောင်းကို ပြန်ရောင်း၍ အခြားတနေရာ၌ ကျောင်းသစ်တည်ထောင်ကြောင်း ကြားသိရသည်။

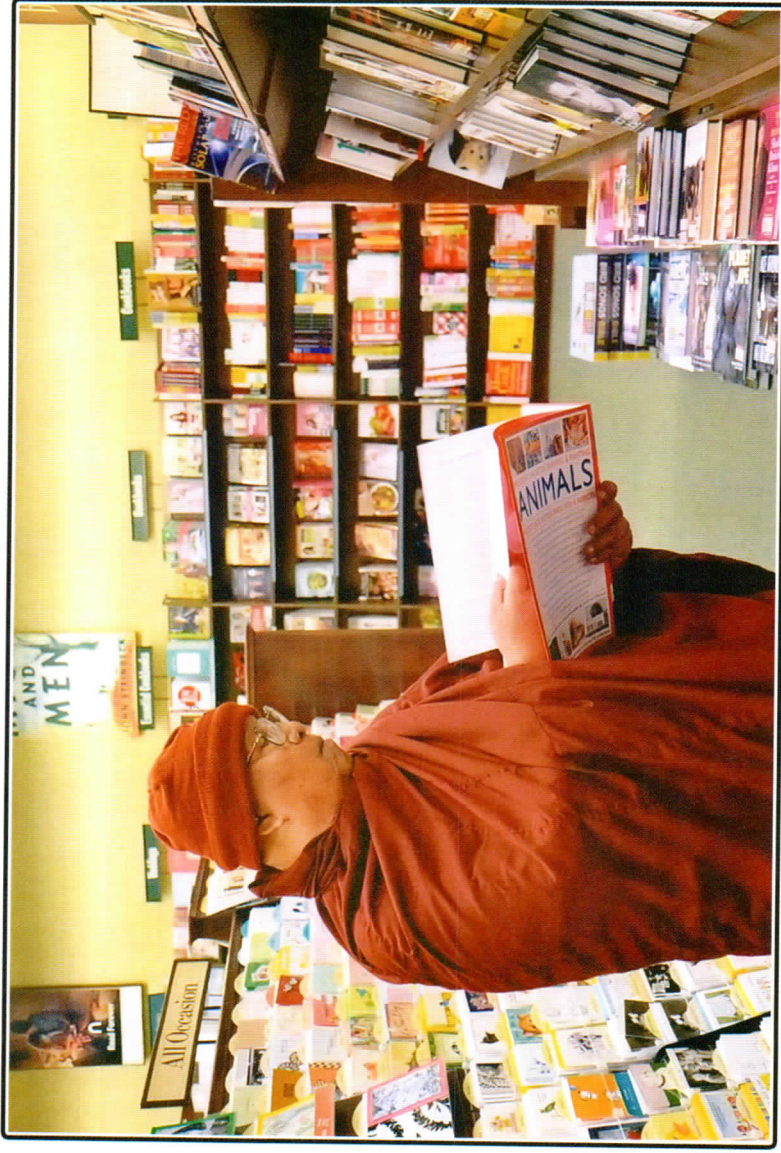
ကနေဒါသို့. ဝါကျွတ်သောအခါ ကနေဒါမှ ဒကာ၊ ဒကာမများ ပင့်ကြ၍ တုံ့ရွန်တို၊ အော်တဝါ၊ ဟယ်မီလ်တန်၊ လန်ဒန်မြို့များနှင့် နိုင်ယာဂရာ ရေတံခွန်သို့လည်းကောင်း၊ ကွီဘက် ပြည်နယ် မွန်ထရီယယ်မြို့သို့လည်းကောင်း ကြွရသည်။ တုံ့ရွန်တိုမြို့၌ နေစဉ်အတွင်း ဒကာ၊ ဒကာမများ လျှောက်ထားကြသဖြင့် သီဟိုဠ် ဘုန်းကြီးကျောင်း၌ တရားပွဲ ချီးမြှင့်ရသည်။ ကျောင်းထိုင်ဘုန်းကြီး ဦးမဟိန္ဒကိုကား သီဟိုဠ်နိုင်ငံသို့ ပြန်ကြွနေသဖြင့် မတွေ့ရပေ။ သို့သော် ထိုစဉ်က မတွေ့ခဲ့ရသော ဦးမဟိန္ဒကို ယခု ၂၂ နှစ် ကြာမှ ၂၀၁၀ ခုနှစ်၊ ဝါတွင်း၌ အမေရိကန်ပြည်၊ အီလီနွိုက်စ်ပြည်နယ်၊ စပရင်းဖီးလ် မြို့၊ ချမ်းမြေ့သတိပဋ္ဌာန်ကျောင်းတွင် ကျောင်းဂေါပကအဖွဲ့ဝင် လူဒါယ ကာအဖြစ် တွေ့ရသည်။ သူ့ကိုအများက ဘိက္ခုမဟိန္ဒဟု ခေါ်ကြသည်။

ကျောင်းဖြစ်မြောက်ရေးအဖွဲ့. တုံ့ရွန်တို၌ ဒကာ၊ ဒကာမများ၏ ဆန္ဒအရ ကျောင်းဖြစ်မြောက်ရေး အဖွဲ့ ဖွဲ့ပေးခဲ့ရသည်။ ဒကာ၊ ဒကာမများက ဆရာတော်အား နဝကမ္မ အဖြစ် လှူဒါန်းထားသောဝတ္ထု ကနေဒီယံဒေါ်လာ ၆၀၀ ထဲမှ ၅၀၀ ကို ကျောင်းတည်ထောင်ရန် မတည်ငွေအဖြစ် အဖွဲ့အား လှူဒါန်းခဲ့သည်။ ကျန်သော ဒေါ်လာ ၁၀၀ ဖြင့် စာအုပ်များ ကပွိုလိုက်သည်။ ထိုအချိန်မှ စ၍ ဒကာ၊ ဒကာမများ ပီနန်ဆရာတော်၏ အကူအညီကိုယူကာ ကြိုးစားကြသဖြင့် ယခုအခါ တုံ့ရွန်တိုမြို့ ဆင်ခြေဖုံး၌ တင့်တယ်သပ် ရပ်သော ၃ထပ် ကျောင်းကြီးတဆောင် ဖြစ်ပေါ်လာ၍ သံဃာတော်များ သီတင်းသုံးလျက်ရှိပေပြီ။

နီဗားဒါးပြည်နယ် ကနေဒါနိုင်ငံမှ ဝါရှင်တန်သို့ ပြန်လာပြီးနောက် ဒီဇင်ဘာလဆန်းစတွင် နီဗားဒါးပြည်နယ်၊ စပိုက်ကစ်မြို့၌ နေထိုင်သော တပည့်များဖြစ်ကြသည့် ဦးမျိုးမင်းနှင့်

ဒေါ်တင်တင်ဆွေတို့က ဝါရှင်တန်သို့လာ၍ စပျတ်ကန်မြို့သို့ ကားဖြင့် ပင့်ကြသည်။ ညနေ ၄ နာရီတွင် ဝါရှင်တန်မှ ထွက်ကြ၍ နီဗားဒါး တောင်တန်းပေါ်သို့ ည ၈ နာရီခန့်တွင် ရောက်ကြရာ စန်းများ အလွန် ထူထပ်စွာ ကျနေသဖြင့် ရှေ့ကို တရွေ့ချင်း တရွေ့ချင်းသာ ရွေ့နေကြ သော ကားတန်းရှည်ကြီးနှင့် တိုးမိနေကြသည်။ ကားလမ်းပေါ်၌ရော ကားလမ်းဘေး၌ပါ တဖွားဖွားကျနေသော နှင်းပွင့်များအောက်၌ နှင်းခဲ ပြင်ကြီးများကိုသာ တွေ့ရသည်။ ကားများမှာ ရွေ့သည်ဆိုရုံမျှသာ ရွေ့နိုင် ကြသည်။ သို့သော် မကြာမီ စန်းကော်သောကား ရောက်လာ၍ စန်း ကော်သော ကားက စန်းများကိုကော်၍ ဘေးသို့တွန်းချရင်း ရှေ့မှ မောင်း သွားသဖြင့် နောက်မှကားတန်းကြီးက ခပ်မှန်မှန်မောင်းကာ လိုက်ကြရ သည်။ ဤနည်းအတိုင်း နီဗားဒါး တောင်တန်းပေါ်မှာ ၁ နာရီကျော် ကျော်မျှ မောင်းကြရပြီးမှ စန်းလွတ်ရာသို့ ရောက်ကြတော့သည်။ ထို့ကြောင့် စပျတ်ကန်မြို့သို့ ည ၁၀ နာရီခန့်တွင် ရောက်ရမည့်အစား ၁၁ နာရီ ကျော်မှပင် ရောက်ကြတော့သည်။

တာဟိုး ကန်တော်ကြီးနှင့် နှင်းခဲတောင်များ နောက်တနေ့နံနက်တွင် ဦးမျိုးမင်းက ကားဖြင့် တာဟိုး ကန်တော်ကြီး (Lake Tahoe)နှင့် နှင်းခဲတောင်များသို့ Sight Seeing လိုက်ပို့သည်။ စပျတ်ကန်မြို့မှ တောင်ခြေအထိ လမ်း တလျှောက်လုံး လမ်းဘေးဝဲယာမှာ ရေခဲပြင်ချည်းသာဖြစ်သည်။ လမ်း ဘေးရှိ အိမ်တိုင်းတွင် အိမ်ခေါင်မိုးများပေါ်၌ နှင်းခဲပြင်နှင်းခဲထူကြီးသာ တွေ့ရသည်။ တချို့ အိမ်ခေါင်မိုးများပေါ်တွင် နှင်းခဲထူ နှစ်ပေခန့် ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ ကားလမ်းပေါ်တွင် ပြေးနေကြသည့် ကား တိုင်း၏ အမိုးများသည်လည်း ခြောက်လက်မ၊ ရှစ်လက်မခန့်ရှိသော နှင်းခဲထူအမိုးများ ဖြစ်နေကြသည်။

အမေရိကန်နိုင်ငံ စပရင်းဖီးလ်မြို့ စာအုပ်ဆိုင်ကြီးအတွင်း

နှင်းခဲပြင်များ သတိထား နှင်းပွင့်များသည် ကျခါစဉ် မွေ့ရွံ့ လှလှ ကလေးတွေဖြစ်၍ သူတို့အပေါ် နှင်းရ သည်မှာ အရသာတမျိုး ဖြစ်သည်။ သို့သော် သုံးလေးလက်မထက် ပို၍ထူသော နှင်းခဲပြင်ပေါ် နှင်းလျှင်မှု ရွံ့ဗွက်ထဲ နှင်းသည့်အခါ ခြေ ထောက်ကျွံသွားသလို နှင်းခဲပြင်ပေါ် နှင်းသည့်အခါလည်း ခြေထောက် နှင်းပြင်ထဲကျွံသွားပြီး နစ်ဝင်သွားသည်။ ထိုအခါ အအေးလောင်ပြီး အန္တရာယ် ဖြစ်တတ်သည်။

နှင်းပွင့်တွေကျပြီး ကြာသွားလျှင်မူ နှင်းပြင်၊ နှင်းခဲတွေ မာသွားပြီး ရေခဲပြင်ကြီး ဖြစ်သွားသည်။ မာနေသောနှင်းခဲပြင်ပေါ် လျှောက်သွားလျှင် ခြေလှမ်းတိုင်းချော်နေသဖြင့် ထိန်းမရဘဲ ချော်လဲတတ်သည်။ အဖျားတွင် အချွန်ပါသောဒုတ်၊ အခွပါသောဒုတ်များဖြင့်ထောက်လျက် အထူး သတိ ထားပြီး ဖြည်းဖြည်းထိန်းလျှောက်လျှင် မချော်တော့ဘဲ ထိန်းလို့ရသည်။ ကားလမ်းပေါ်တွင် နှင်းခဲပြင် မာနေသည့်အခါ ကားသွားလို့မရ၊ အလွန် ချော်သည်။ ဖြည်းဖြည်းမောင်းသော်လည်း ရံဖန်ရံခါ တချို့ကားများ ချာလပတ်လည်သွားတာပင်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် နှင်းကော်ကားများဖြင့် နှင်းများကို ကော်ပစ်ရသည်။ ဆားပက်၍ အရည်ဖျော်ပစ်ရသည်။

ယခုလည်း ကားလမ်းသည် တဖြည်းဖြည်း မြင့်တက်သွားရာ တောင်ခြေရောက်ခါနီး၌ နှင်းခဲပြင်မာနေပြီဖြစ်၍ ကားဘီးချော်နေသဖြင့် မောင်းမရတော့ပေ။ ဦးမျိုးမင်းသည် ကားဘီးမချော်ရန် အသင့်ပါလာ သော စနီးချိန်း(Snow Chain) ခေါ်သည့် သံချိန်းကြိုးကြီးများကို ဘီးလေးဘီးတွင်ပတ်ရာ ပတ်လို့မရဘဲ ဖြစ်နေသည်။ ခဏကြာမှ ထို နေရာ၌ ကားများကို စနီးချိန်းတပ်ပေးပြီး ဝမ်းစာရှာနေသော လူ တယောက်ကိုတွေ့၍ သူ့ကို ခေါ်ပြီးလျှင် စနီးချိန်းအတပ်ခိုင်းရာ ထိုလူ သည် စနီးချိန်းကို ချောက်ချက် ချောက်ချက်နှင့် တပ်လိုက်ရာ ၁ မိနစ်

အတွင်း ဘီးလေးဘီးလုံး စနိုးချိန်း တပ်ပြီး ဖြစ်သွားသည်။ ကျွမ်းကျင်ရာ လိမ္မာဆိုသော စကားမှန်ကန်ကြောင်း တွေ့လိုက်ရသည်။ ဦးမျိုးမင်း၏ အိတ်ကပ်ထဲမှ ၅ ဒေါ်လာတန် ငွေစက္ကူတစ်ရွက်သည် ထိုလူ၏ လက်ထဲ သို့ ခုန်ထွက်သွားလေသည်။ ကားကို မောင်းလိုက်ရာ ဘီးမချော်တော့ဘဲ ဂူးခနဲ ထွက်သွားလေသည်။

ထို့ကြောင့် တောင်ခုလတ်၌ရှိသော တာဟိုးကန်တော်ကြီးသို့ မကြာမီပင် ရောက်သွားသည်။ ကန်တော်ကြီး၏ ရေပြင်သည်လည်း ရေခဲပြင်ကြီးသာ ဖြစ်နေသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်တောင်တို့သည်လည်း တတောင်လုံး နှင်းခဲဖုံးနေ၍ နှင်းတောင်တွေချည်း ဖြစ်ကြသည်။ တချို့သော တောင်ဆင်ခြေလျှော နံရံများ၌ စက်တံစီးနေသူများနှင့် ပြည့်နေသည်။ တာဟိုးကန်တော်ကြီးမှ တဆင့်မြင့်သောတောင်ထိပ်သို့ ကောင်းကင် ကြိုးရထား (Cable Car) စီး၍ တက်ကြသည်။ ပတ်ဝန်းကျင် မြင်မြင်သမျှ တောင်များသည် နှင်းတောင်များချည်း ဖြစ်ကြသည်။ တောင်ပေါ်မှဆင်းကြ၍ တောင်ခုလတ်ရှိ စားသောက်ဆိုင်တစ်ခုတွင် နားကြသောအခါ ဒဏ်ရာရထားသော ဂျပန်တယောက်ကို သူ့အဖော်များက ထမ်းစင်နှင့် ခေါ်လာသည်ကို တွေ့ရသည်။ စက်တံစီးရင်း ပြုတ်ကျ၍ ဒဏ်ရာရလာကြောင်း သိရသည်။ ကျန်းမာရေး အားကစား မဟုတ်ဘဲ မကျန်းမာရေး အားကစားဖြစ်သွားသည်။

ဆရာတော်တို့သည် စနိုးချိန်းမဖြုတ်ဘဲကားကို မောင်းလာရာ တောင်ခြေရောက်၍ ကားဘီးမချော်သည့်နေရာသို့ရောက်မှ စနိုးချိန်းကိုဖြုတ်၍ မောင်းခဲ့ပြီးလျှင် ရီနိုမြို့၌ခဏနားကြသည်။ နီဗားဒါးပြည်နယ်၌ လတ်စ်ဗေဂပ်မြို့နှင့် ရီနိုမြို့တို့သည် လောင်းကစားမြို့များအဖြစ် ထင်ရှားကျော်ကြားသောမြို့များ ဖြစ်သည်။ ရီနို၌ အနည်းငယ်မျှ လှည့်ပတ်ကြည့်ပြီးလျှင် ခရီးဆက်ခဲ့ရာ စပိုတ်ကန်စ်မြို့သို့ ချောချော

မောမော ပြန်ရောက်ကြသည်။ လတ်စံဗေဂပ်မြို့သို့ ရောက်စဉ်က ထူးခြားမှုတစ်ခုကို တွေ့ခဲ့ရသည်။ ထိုမြို့၌ ကြီးမားခန့်ငြားလှသော ဟိုတယ်များအကြားတွင် အလားတူပင် ကြီးမားခန့်ငြားလှသော ဟိုတယ်ကြီးတစ်ခု၏ နာမည်မှာ ‘မန္တလေးမြို့’ ဟုဖြစ်သည်။ လောင်းကစားမြို့ကြီး၌ မန္တလေးမြို့ကို တွေ့ရရာ စိတ်ထဲမှာ မနှစ်မြို့သလိုလို ခံစားမှုဖြစ်ရသည်။

ထူးခြားသော အတွေ့အကြုံ ထိုနှစ်က ဝါရှင်တန်ဒီစီ၌လည်း ဒီဇင်ဘာလ ၁၂ ရက်နေ့ည၌ စနိုးများ အလွန်ထူထပ်စွာ ကျသည်ကို တွေ့ကြုံရသည်။ ရှေးက ဤမျှ ထူထပ်အောင် စနိုးများ မကျစဖူးဟု ပြောကြသည်။ စနိုးများမှာ ည ၁၀ နာရီ အချိန်လောက်မှစ၍ မနက်လင်းသည်တိုင်အောင် တဖွားဖွား ကျနေကြသည်။ Snow Flake ခေါ် နှင်းပွင့်များ တဖွားဖွားကျနေသည်ကို ကြည့်ရသည်မှာ အထူးပင်ကြည့်လို့ ကောင်းလှသည်။ မနက်လင်း၍ စနိုးကျမှုရပ်သွားသောအခါ ကျောင်းဝင်းထဲတွင် ခူးဆစ်မြုပ်လောက်အောင် နှင်းခဲထူကြီး ဖြစ်နေသည်။ မြေပြင်မှာလည်း နှင်းခဲထူဖြူဖြူ ဖွေးဖွေး၊ အိမ်ခေါင်မိုးတွေပေါ်၊ ကားအမိုးတွေပေါ်မှာလည်း ဖြူဖြူ ဖွေးဖွေး၊ သစ်ပင်သစ်ကိုင်းတွေမှာလည်း နှင်းခဲတွေဖုံးကာ နှင်းခဲအကိုင်းအခက်အပွင့်တွေ ဖြူဖြူဖွေးဖွေး၊ ဘယ်မှာကြည့်ကြည့် နှင်းဖွေးဖွေးတွေကိုသာ တွေ့ရသည်။

နှင်းကိုက်ခြင်း နှင်းခဲပြင်ပေါ်လျှောက်ရသည့် အရသာကို သဘောကျနေသည့် ဆရာတော်သည် ကျောင်းဝင်းထဲ၌ နှင်းခဲပြင်ပေါ် လျှောက်ကြည့်ရာ နှင်းခဲတွေ မမာသေးသဖြင့် ခြေလှမ်းတိုင်း ခူးဆစ်အထိ နစ်မြုပ်သွားသည်ကိုသာ တွေ့ရသည်။ မွမ္မရုဇ္ဈအထိ အတွေ့ကို ခံစားထိတွေ့ရသည်။ သို့သော် ခဏကြာသောအခါ ခြေသလုံး

တလျှောက် တင်းလာသည်ကို ခံစားရသည်။ ခြေသလုံးကို ကြည့်လိုက်တော့ စိမ်းညိုရောင်သမ်းနေသည်ကို တွေ့ရသည်။ သည်တော့မှ နှင်းကိုက်ပြီ (Frostbite) ဟု သိတာနှင့် ချက်ချင်းကျောင်းထဲဝင်ပြီး ဟိတာ (Heater) နှင့် ခြေထောက်ကို အပူပေးလိုက်မှ စိမ်းညိုရောင်ပျောက်ပြီး ပကတိအသားအရောင် ပြန်ဖြစ်လာသည်။ ဆက်ပြီးသာ နှင်းပြင်ပေါ် လျှောက်နေလျှင် ခြေသလုံး ပုပ်သွားလိမ့်မည်ထင်သည်။

ဟပိုင်ယီသို့. ထိုနေ့ ၁၂ နာရီ အချိန်၌ပင် နှင်းပွင့်ဖွေးဖွေးတွေ အကြားမှ ကားမောင်း၍ ဟပိုင်ယီသို့ ခရီးဆက်ရန် လေဆိပ်သို့ ဆင်းခဲ့ကြသည်။ မွန်းလွဲ ၂ နာရီခန့်တွင် လေယာဉ်ဖြင့် ဟိုနိုလူလူသို့ ခရီးဆက်ခဲ့ကြသည်။ ဟိုနိုလူလူသို့ ရောက်သောအခါ ဦးတင်အေး၊ ဦးကြည်လွင်စသော ဒကာ၊ ဒကာမများ လာရောက်ကြိုဆို၍ ထိုင်းဘုန်းကြီးကျောင်း၌ တည်းခိုရန် နေရာပြင်ပေးကြသည်။ ထိုင်းဘုန်းကြီးမှာ အလွန်သဘောကောင်းလှသည်။ ဟိုနိုလူလူ ရောက်တိုင်း သူ့ကျောင်းမှာပဲ တည်းခိုစေချင်သည်။

ဟပိုင်ယီတက္ကသိုလ်တရားပွဲ ဟိုနိုလူလူတွင် တရားစခန်းပြီးသော အခါ ဟပိုင်ယီတက္ကသိုလ်မှ ပါမောက္ခ တဦးလာပင့်၍ တက္ကသိုလ်၌ တရားဟောကြား ချီးမြှင့်ရသည်။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးပွားများပုံကို သဘောတရားနှင့် လက်တွေ့ဆက်စပ်၍ ဆရာတော်ဘုရား ဟောကြားခဲ့သည်။

တရားပွဲပြီး၍ မေးခွန်းများ ဖြေကြားပေးသောအခါ ဘီးတပ် ကုလားထိုင်ဖြင့်လာ၍ တရားနာသော အသက် ၇၀ ခန့် အမေရိကန် အဘိုးကြီးတယောက်က “အရှင်ဘုရား၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးသဘောတရားနှင့် လက်တွေ့ပွားများပုံကို ဆက်စပ်၍ ဟောကြားသွားသည်မှာ အလွန်ကောင်းပါသည်။ သို့သော် အရှင်ဘုရား၏ တရားထဲမှာ ကရုဏာအခန်း

ပျောက်နေပါသည်ဘုရား” ဟု စုံစမ်းမေးလျှောက်သည်။ ဆရာတော်
ဘုရားက “ဒကာကြီး မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးမှာ သမ္ဘာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်ဟာ ပညာပေါ့၊
ပညာဆိုတော့ ကရုဏာပါဝင်ပြီးပေါ့၊ ဒါကြောင့် ကရုဏာကို သီးခြား
မပြောတာပါ” ဟု ဖြေကြားသောအခါ မေးခွန်းရှင် ဒကာကြီး ကျေနပ်
သွားသည်။ မဟာယာနဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များသည် ပညာထက် ကရုဏာ
ကို ပို၍ အလေးထားကြသည်။ ထို့ကြောင့် ကရုဏာရှင်ဟု သူတို့
ယူဆသော အဝလောကီတေသွာရ ဘုရားလောင်း (ကွမ်ယင်)ကို
အထွတ်အမြတ်ဆုံးထား၍ ကိုးကွယ်ကြခြင်းဖြစ်သည်။ ဟိုနိုလူလူမြို့၌
မဟာယာန ကြီးစိုးသည်။

ယိုကိုစုက တရားဆွေးနွေးပွဲ ဟင်္ဂိုင်းယီတက္ကသိုလ်က တရားပွဲ
နှစ်ကြိမ်ပင်သဖြင့် တရားပွဲ နှစ်ကြိမ်
ချီးမြှင့်ခဲ့ပြီးနောက် ဂျပန်ပြည်သို့ ခရီးဆက်ခဲ့သည်။ ဂျပန်ပြည်၌ တရား
စခန်းတခု ဟောပြောပြသပြီးလျှင် ယိုကိုစုကမြို့ နိချီရင် ဂျပန်ဘုန်းကြီး
ကျောင်း၌ ဂျပန်ပြည်ဗုဒ္ဓဘာသာဂိုဏ်း ရှစ်ဂိုဏ်းမှ ဂျပန်ဘုန်းကြီးများနှင့်
တရားဆွေးနွေးပွဲ ပြုလုပ်ရသည်။ ထိုဆွေးနွေးပွဲမှ မှတ်သားစရာ အချက်
တခုမှာ ဝိနည်းနှင့်ပတ်သက်၍ ဂျပန်ဘုန်းကြီးများ ရိုးသားစွာ ဝန်ခံ
သောအချက် ဖြစ်သည်။ ဘုန်းကြီးများက “ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား ပညတ်
တော်မူသော ဝိနည်းတော်အတိုင်းဆိုလျှင် ထေရဝါဒဘုန်းကြီးများ ကျင့်
ကြံနေထိုင်ကြသလို ကျင့်ကြံ နေထိုင်ကြရမှာပါပဲ၊ တပည့်တော်တို့မှာ
တော့ ရှေးအစဉ်အလာကို မလွန်ဆန်နိုင်ကြလို့ အခုလက်ရှိအတိုင်းဘဲ
ကျင့်ကြံနေကြရပါတယ်” ဟု ရိုးသားစွာ ဝန်ခံ ပြောဆိုကြသည်။

တိဗက်ဘုန်းကြီးကလဲ အင်္ဂလန်နိုင်ငံမြောက်ပိုင်း၊ မဇ္ဈသီရိ တိဗက်
ဘုန်းကြီးကျောင်း၌ တရားပြစဉ်ကလည်း
ကျောင်းထိုင်တိဗက်ဘုန်းကြီးနှင့် စကားစမြည် ပြောဆိုမိကြသောအခါ

တိဗက်ဘုန်းကြီးက သူဝတ်နေသောအင်္ကျီကို လက်နှင့်ကိုင်ပြ၍ ဒီအဝတ်ကို သူမကြိုက်ကြောင်း၊ ထေရဝါဒဘုန်းကြီးလို သင်္ကန်းကိုသာ ဝတ်လိုကြောင်း၊ သို့သော်လည်း ရှေးအစဉ်အလာကို မလွန်ဆန်နိုင်လို့ အင်္ကျီကိုပဲ ဝတ်နေရကြောင်း ရိုးသားစွာ ပြောပြသည်။

ဟောင်ကောင်နှင့် ဖိလစ်ပိုင် ဂျပန်ပြည်၌ တရားကိစ္စပြီးစီးသောအခါ ဟောင်ကောင်သို့ ခရီးဆက်ရသည်။ ဟောင်ကောင်၌ တရားစခန်းမရှိသဖြင့် ကောင်းလုံနှင့် နယူးတယ်ရီတိုရီတို့ကိုပါ လှည့်လည်ကြည့်ရှုရသည်။ တရားအနေဖြင့်မူ ဆွမ်းတရားမျှသာ ဟောရသည်။ နေသည့်ရက်ကလည်း ၃ ရက်သာ ဖြစ်သည်။ မကာအိုကိုကား မရောက်ခဲ့ရပေ။ (ယခု ၂၀၁၁ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလကျမှ မကာအိုသို့ ရောက်ရသည်။)

မနီလာ၌ အမှတ်ထင်ထင်တခု ဟောင်ကောင်မှ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ၊ မနီလာသို့ ကူးရသည်။ မနီလာ၌ ၅ ရက်ခန့်နေရာ ဒကာ၊ ဒကာမများ ညစဉ်တရားနာကြသည်။ မနီလာ၌ အမှတ်ထင်ထင် အစဉ်အလာတခုမှာ သေဆုံးသူများအတွက် သင်္ချိုင်း၌ တင့်တင့်တယ်တယ် လှလှပပ အိမ်ကလေးများ ဆောက်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ အိမ်ကလေးများမှာ အကျယ်အဝန်းအနေဖြင့် ၁၀ ပေ၊ ၁၂ ပေ ခန့်မှ ပေ ၂၀ ခန့်အထိ တကယ့်လူနေအိမ် တဆောင်ကဲ့သို့ သပ်သပ်ရပ်ရပ် လှလှပပ ဆောက်ထားသော အုတ်တိုက်ကလေးများ ဖြစ်သည်။ သင်္ချိုင်းထဲ၌ လျှောက်သွားလျှင် လူနေရပ်ကွက်တခုထဲ၌ လျှောက်သွားနေရသလိုပင် ခံစားရသည်။ ထိုင်ဝမ်၌လည်း တောင်စောင်းတွင် အလားတူပင် အိမ်ကလေးများကို တွေ့ရသည်။ အဝေးကကြည့်လျှင် မြို့တော်၏ ရပ်ကွက်တခုပင် ဖြစ်လေသလားဟု ထင်မှားရသည်။

နောက်တခု အမှတ်ထင်ထင်မှာ မနီလာမြို့တော်၏ လမ်းများ

ပေါ်၌ ကားများ၏ အနီးသို့လာ၍ တိုလီမိုလီရောင်းချနေသော ၁၀နှစ် အရွယ်ခန့်ရှိ ကလေးများကစ၍ အင်္ဂလိပ်စကား ပြောတတ်ကြသည်။ သူတို့က သူတို့လူမျိုးကို အေရှင်းအမေရိကန်များဟု ပြောကြသည်ဟု သိရသည်။

ဘတားဗီးယား (Batavia) ဖိလစ်ပိုင်မှ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ ဂျကာတာ **ဂျကာတာ (Jakarta)** သို့ ခရီးဆက်ရသည်။ ဂျကာတာသည် ဂျားဗားကျွန်းပေါ်မှ မြို့တော်ဖြစ်သည်။

ဂျကာတာ၌ ဘန္တေဝင်းဟုခေါ်သော ထိုင်းဘုန်းကြီး၏ကျောင်းတွင် တည်းခိုရသည်။ ဘန္တေဝင်းမှာ လူအများ ခေါ်နေကြသော နာမည်ဖြစ်သည်။ ထိုလူများသည် ဘန္တေဝင်း၏ ပါဠိနာမည်ကို မသိကြပေ။ ဘန္တေဝင်းလည်း သိဟန်မတူပေ။ ဘန္တေဝင်းသည်လည်း အလွန်သဘောကောင်းသော ဘုန်းကြီးဖြစ်သည်။ ရှေးက သိကျွမ်းပြီးရင်းနှီးပြီးသော သီတင်းသုံးဖော်တပါးကဲ့သို့ ဆက်ဆံသည်။

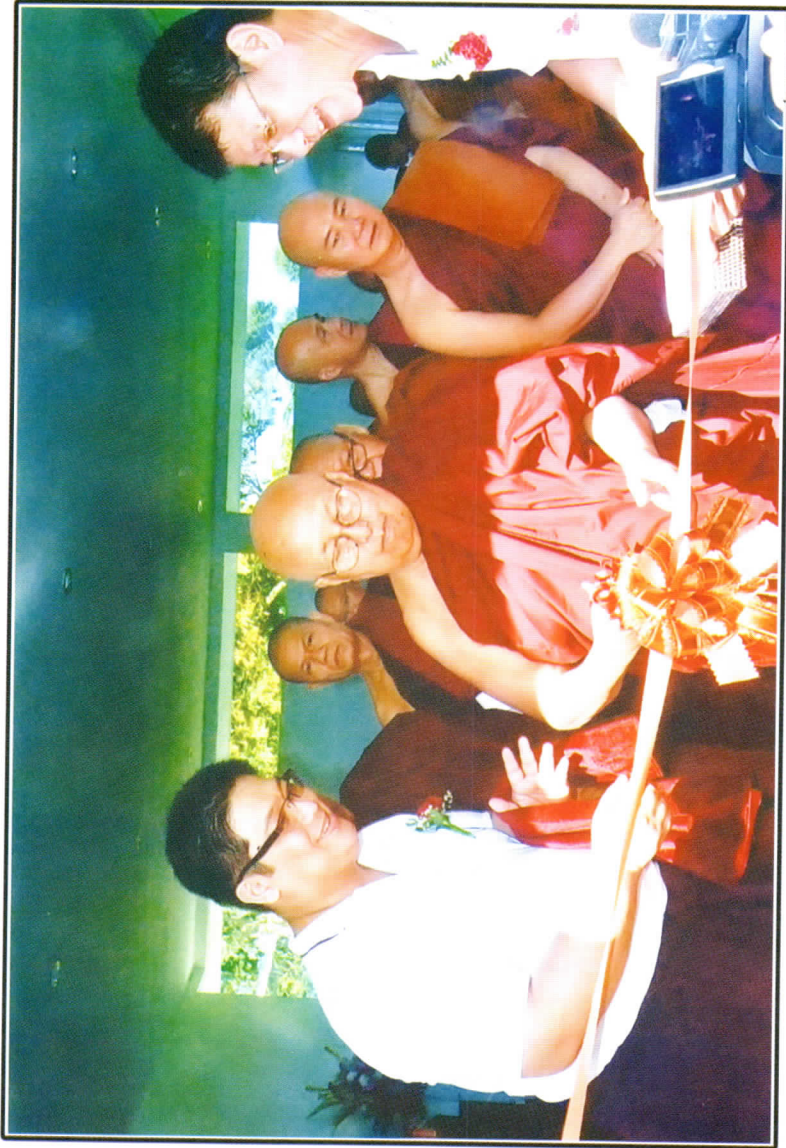
ဂျကာတာမှာ ယခုခေတ်ခေါ်ကြသော နာမည်ဖြစ်သည်။ ရှေးကမူ ဒတ်ချ်တို့ မရောက်မီက **ဂျယကာတာ (Jayakarta)**ဟု ခေါ်ကြသည်။ ၁၇ ရာစု အစပိုင်း၌ ဒတ်ချ်တို့ အုပ်စိုးမိသောအခါ **ဘတားဗီးယား (Batavia)**ဟု နာမည်ပြောင်းလိုက်ကြသည်။ **ဘတားဗီးယား**မှာ ဒတ်ချ်တို့၏ နိုင်ငံရင်းဖြစ်သော နယ်သာလန်နိုင်ငံ၏ ဒေသတခု၌ နေထိုင်ဖူးသော လူမျိုးစုတစု၏ နာမည်ဖြစ်သည်ဟု အဆိုရှိကြသည်။ **ဘတားဗီးယား (Batavia)** ကို စစ်မဖြစ်မီက မြန်မာဆောင်းပါးများ၌ ‘**ဗတေးဗီးယား**’ ဟု အသံထွက်ကြသည်။

သို့သော် ၁၉၄၂ ခုနှစ်၌ အင်ဒိုနီးရှားကို ဂျပန်တို့ သိမ်းပိုက်မိသောအခါ **ဂျကာတာ**ဟု မူလအမည်သို့ ပြန်၍ပြောင်းလိုက်ကြသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ **ဂျကာတာ**ဟု ခေါ်ဝေါ်ခဲ့ကြသည်။ မူလအမည် **ဂျယ**

ကာတာမှ ယတလုံး ပျောက်သွားခြင်း ဖြစ်သည်။ **ဂျယကာတာ** ဆိုသည်မှာ ပါဠိဘာသာ **ဇယကတ္တာ**ပင်ဖြစ်သည်။ မူလနာမည် မှည့်စဉ်က အောင်မြို့ (Victorious City) ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ဖြင့် နာမည်မှည့်ခဲ့ကြောင်း သိရသည်။

သက္ကတဘာသာ အင်ဒိုနီးရှား၌ အေဒီ ၁၂ ရာစုအထိ မဟာယာနဗုဒ္ဓ
အကြွင်းအကျန် ဘာသာ အင်အားကြီးမားစွာဖြင့် ထွန်းကားခဲ့၍ သက္ကတဘာသာလည်း အတော်အတန် ထွန်းကားခဲ့ရာ ယခုအချိန်အထိ တချို့သော သက္ကတစကားလုံးများ အသုံးတွင်နေသေးသည်။ ဥပမာ - စီးကရက်ကုမ္ပဏီတစ်ခု၏ နာမည်မှာ **ပုရ်ဏမီ**ဟု ဖြစ်သည်။ ပါဠိဘာသာဖြင့် ပုဏ္ဏမီဟု ဆိုလိုသည်။ တနေရာတွင် **နိရ်ဗာနနိက်ကလပ်** (Nirvana Night Club) ကို တွေ့ရသည်။ နိရ်ဗာနမှာ သက္ကတစကားလုံးဖြစ်၍ ပါဠိဘာသာဖြင့်မူ နိဗ္ဗာနပင် ဖြစ်သည်။ ထို့အတူပင် **ဂျကာတာ** (Jakarta) ဆိုသည်မှာ **ဂျယကတ္တာ = ဇယကတ္တာ** ဖြစ်သည်။ အောင်ခြင်းကိုပြုသူ အောင်နိုင်သူဟု မြန်မာပြန်ရမည် ထင်သည်။ ဗာလီကျွန်း၌ မြို့တမြို့၏ နာမည်မှာ **ဆိဟရာဂျာ**ဟု ဖြစ်သည်။ ပါဠိဘာသာဖြင့် **သိဟရာဇာ**မြို့ဟု ခေါ်ရလိမ့်မည်။ **ခြင်္သေ့မင်း**မြို့ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ အင်ဒိုနီးရှားနှင့် ကပ်လျက်ရှိသော **စင်္ကာပူ** (Singapore) သည်လည်း သက္ကတဘာသာဖြင့် **ဆိဟပူရ** (Sinhapura)၊ ပါဠိဘာသာဖြင့် **သိဟပူရ** ဖြစ်၍ **ခြင်္သေ့မြို့**ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ ထို့ကြောင့် **စင်ကာပူနိုင်ငံ**၏ အမှတ်သင်္ကေတကို **ခြင်္သေ့ရုပ်**ဖြင့် ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။

သုဝဏ္ဏဒီပ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ၏ ကျွန်းတကျွန်းဖြစ်သော **ဆုမတြ**ကို ရှေးက **ဆုဝဏ္ဏဒီပ**ဟုခေါ်ကြောင်း သုတေသနပညာရှင်များ အဆိုရှိကြသည်။ **ဆုဝဏ္ဏဒီပ**မှာ ပါဠိဘာသာဖြင့် **သုဝဏ္ဏဒီပ**

အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ ဘကုမ့်တရားရိပ်သာဖွင့်ပွဲ

ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် တတိယ သံဂါယနာအပြီး အရှင်သောဏနှင့် အရှင်ဥစ္ဆရတို့ သာသနာပြု ကြွရောက်သော သုဝဏ္ဏဘူမိဆိုသည်မှာ ယခုအခေါ် ဆုမတြကျွန်းပင် ဖြစ်ဖွယ်ရှိကြောင်း အချို့ပညာရှင်များ ယူဆလိုကြသည်။

ဗိုရိုဗုဒ္ဓ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ၊ ဂျားဗားကျွန်းပေါ်၌ အထင်ရှားဆုံးသော ဗုဒ္ဓဘာသာ အထိမ်းအမှတ်တခုမှာ အလွန်ကြီးမား ခန့် ညားလှသော ဗိုရိုဗုဒ္ဓ စေတီတော်ကြီးပင် ဖြစ်သည်။ စေတီတော်ကြီးကို ကြီးမားလှသော ကျောက်တုံးကြီးများကို ခုတ်ဖြတ်ထုဆစ်၍ အလွန် လက်ရာမြောက်လှစွာ မြင့်မိုရ်တောင်နှင့် အရံတောင်စဉ်ခုနစ်ထပ်ပုံ တည်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ တောင်စဉ်တထပ်တထပ်ပေါ်၌ အနုပညာလက်ရာ မြောက်လှသော ဘုရားဆင်းတုတော်များကို ထုလုပ်ပူဇော်ထားသည်။ ဆင်းတုတော်တို့၏ မျက်နှာတော်များမှာ အလွန်တည်ငြိမ်အေးချမ်း ကြည်လင်သောသဘော ပေါ်လွင်လှသည်။ ဤစေတီတော်ကြီးကို ရှေးက ဆုမတြ၌ မြို့တော်တည်ထားသော သီရိဝိဇယနိုင်ငံမှ သေလေန္ဒြ ဘုရင်များ ခရစ်နှစ် ၉ ရာစု၌ တည်ထားခဲ့ကြောင်း သိရသည်။ ထိုအချိန် သည် ပုဂံပြည်၌ အနော်ရထာမင်းကြီး၏ ခေတ်မတိုင်မီဖြစ်၍ အရည်း ကြီးရဟန်းများ ကြီးစိုးနေသောအချိန် ဖြစ်သည်။

ယော့ဂျ ကာတာ ဗိုရိုဗုဒ္ဓစေတီတော်သည် **ယော့ဂျ ကာတာ** (ဂျော့ဂျ ကာတာ) မြို့တော်အနီး၌ ရှိသည်။ မြို့တော်အတွင်း၌လည်း ထင်ရှားသော စေတီတဆူဖြစ်သည့် မင်းဒွတ် စေတီတော်ရှိသည်။ စေတီတော်၏အနီး၌ ထေရဝါဒ ကျောင်းတကျောင်း ရှိရာ ထိုကျောင်း၌ ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရား ၇ ရက် တရားစခန်း ဟောပြောပြသခဲ့သည်။ ညတရားပွဲများ ချီးမြှင့်ရာတွင် တရားနာပရိသတ် အလွန်များပြားကြောင်း သိရသည်။ **ယော့ဂျ ကာတာ** သည် ဆေးဆိုး

ပန်းရိုက်ပါတိတ်အထည်များ ရက်လုပ်သော စက်ရုံများ အများအပြား ရှိရာမြို့ ဖြစ်သည်။

ဆရာတော်သည် ထိုစဉ်က အင်ဒိုနီးရှား၌ တလခန့် တရားခရီး လှည့်လည်ခဲ့ရာ ဆေမာရန်းမြို့၊ ဆူရာဘယမြို့၊ မာလန်းမြို့၊ ဘန်ဒွန်းမြို့၊ ဗာလီကျွန်းတို့၌ တရားစခန်းများဖွင့်၍ ဟောပြောပြသခဲ့သည်။ အင်ဒိုနီးရှား ဗုဒ္ဓဘာသာများသည် ဗုဒ္ဓတရားတော်ကို သဘောတရားရော လက်တွေ့ပါ ဆာလောင်မွတ်သိပ်နေကြကြောင်း ထိုစဉ်ကတည်းက ဆရာတော်ဘုရား သိခဲ့ရသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာခေါင်းဆောင်များက ထိုအချိန်၌ အင်ဒိုနီးရှားတွင် ဗုဒ္ဓဘာသာဦးရေ စာရင်းအရ ၁၀သန်းခန့်ရှိကြောင်း၊ ဗုဒ္ဓဘာသာလုပ်ငန်းများကို တက်တက်ကြွကြွ ဆောင်ရွက်နေကြသူများမှာ နှစ်သန်းခန့်ရှိကြောင်း ချမ်းမြေ့ဆရာတော်အား လျှောက်ထားလိုက်သည်။ (ဤအကြောင်းအရာကို ချမ်းမြေ့ဆရာတော် ပြုစုသော ‘ဗုဒ္ဓသာသနာတော် စတင် ပြန့်ပွားပုံ’စာအုပ်မှ ကူးယူဖော်ပြကြသော စာအုပ်အချို့၌ မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားအား လျှောက်ထားလိုက်သည်ဟု မှားယွင်းဖော်ပြကြသည်။ ထိုသို့ လျှောက်ထားချိန်တွင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး လွန်တော်မူသည်မှာ ၈ လခန့် ရှိပါပြီ။ ၁၉၈၃ ခုနှစ်၌ ကြွသော ထိုဓမ္မခရီးမှာ ချမ်းမြေ့ဆရာတော် တပါးတည်း ကပိယဒကာ တယောက်နှင့် ကြွခြင်းဖြစ်သည်။)

စော်ဘွားတပြန်လဲ ထိုစဉ်က ဆရာတော်သည် ထူးခြားချက် တခု
ဘုန်းတော်ကြီး၏ဩဇာ ကို သတိထား မှတ်သားခဲ့သည်။ ဗာလီကျွန်း
 ၌ ဒင်ပါဆာနှင့် ကူဋ္ဌမြို့တို့၌ တရားဟော
 ကြား ပြသပြီးလျှင် ဆရာတော်သည် အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်
 ဆံပာရာဂျာမြို့အနီးရှိ ဘန်ဂျားရွာ ဗြဟ္မဝိဟာရကျောင်း၌ ရက်တပတ်မျှ

သီတင်းသုံးတော်မူသည်။ ဗြဟ္မဝိဟာရကျောင်းထိုင်ဘုန်းကြီးမှာ ဘန္တေ
ဂိရိရက္ခိတ ဖြစ်သည်။ ကျောင်းထိုင်ဘုန်းကြီးမှာ ထိုနယ်ကို အုပ်ချုပ်သော
စော်ဘွားက သာသနာတော်ကို ကြည်ညို၍ ဘုန်းကြီးဝတ်လာခြင်း ဖြစ်
သည်။ အကျင့်သိက္ခာနှင့် ပြည့်စုံ၍ သဘောသကာယလည်း အလွန်
ကောင်းသော ဘုန်းကြီးဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်က သက်တော် ၅၀ ကျော်
ဖြစ်သည်။

ဘန္တေဂိရိရက္ခိတက ဆရာတော်ကို ဗာလီတကျွန်းလုံး နာမည်ကြီး
ဂေါက်ကွင်းပါမကျန် သူဒကာ၏ ကားဖြင့် လိုက်ပို့သည်။ ကားမောင်း
သူ၏ ကားမောင်းလိုင်စင်ပျောက်နေသည်မှာ တနှစ်ကျော်မျှရှိပြီဟု
သိရသည်။ ထို့ကြောင့် လမ်းတွင် လိုင်စင်စစ်သောသူနှင့် တွေ့သောအခါ
ကားမောင်း သူက လိုင်စင်စစ်သူကို ခပ်လှမ်းလှမ်းသို့ ခေါ်သွားပြီးလျှင်
ရှုမီးငွေ တသောင်း လာဘ်ထိုးလိုက်ကာ ကိစ္စပြီးစေလိုက်သည်။ ထိုအချိန်
က တဒေါ်လာမှာ ရှုမီးငွေခြောက်ရာ ဖြစ်သည်။ ကားမောင်းသမား ကား
ဆီသို့ ပြန်လာ၍ လာဘ်ထိုးခဲ့ကြောင်း ဘုန်းကြီးသိသောအခါ ဘုန်းကြီးက
ဒီကောင်တွေ အကြောင်းသိရအောင် ပြလိုက်ဦးမှ”ဟု ပြောလိုက်သည်။
လမ်းတလျှောက်လုံး မကြာခဏ လိုင်စင် စစ်ကြသည်။ အမှန်တော့
လာဘ်ရည်ဖိုး၊ ထမင်းဖိုး တောင်းကြခြင်းဖြစ်သည်။ သို့သော် ပထမ
အကြိမ် လိုင်စင်စစ်ပြီးနောက် လိုင်စင်စစ်တိုင်း ဘုန်းကြီးကပါ ကားဆရာ
နှင့်အတူ ဆင်းလိုက်သွားသည်။ ခဏကြာလျှင် ပြန်လာကြသည်။
ဘာလာဘ်ရည်ဖိုးမျှ မပေးရတော့။ ဆရာတော်က ကားဆရာကို
“ဒီလိုပဲ ပေးနေကြရသလား”ဟု မေးသောအခါ ကားဆရာက “ဒီနိုင်ငံမှာ
အောက်ခြေက ခေါင်ထိပ်အထိ ဒီလိုပေးမှပဲ အလုပ်ဖြစ်တယ်”ဟု ပြန်
ပြောလေသည်။ ထိုအချိန်က ခေါင်ထိပ်ကလူမှာ ဆူဟာတို ဖြစ်သည်။

သို့သော်လည်း ကားဆရာမှာ ပထမအကြိမ် ပေးခဲ့ရပြီးနောက်

စော်ဘွားဘုန်းကြီး ဘန္တေဂိရိရက္ခိတ၏ တန်ခိုးကြောင့် နောက်အကြိမ် များ၌ လုံးဝမပေးရတော့ပေ။ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံမှ ဤအဖြစ်အပျက်သည် ဆရာတော်၏စိတ်တွင် အမှတ်ထင်ထင် ဖြစ်နေခဲ့သည်။

ဗာလီကျွန်း၏ အမှတ်လက္ခဏာ ဗာလီကျွန်းသည် ဟိန္ဒူဘာသာဝင် အများစု နေထိုင်ရာကျွန်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် တကျွန်း လုံး၌ စန္ဒီကြီး၊ စန္ဒီကလေးတွေ များစွာတွေ့ရ၏။

စန္ဒီဆိုသည်မှာ ဟိန္ဒူတို့ တည်ထားကိုးကွယ်သော အုတ်ပြဿဒ်ပုံ စေတီ တမျိုး ဖြစ်သည်။ အိမ်ဝင်းတိုင်းတွင် စန္ဒီရှိသည်။ အများစုပေါင်း ကိုး ကွယ်သော စန္ဒီမှာမူ အလွန်မြင့်မား ကြီးကျယ်၏။ ရွှေတိဂုံစေတီတော် ထက် မြင့်မားသော စန္ဒီပင် တွေ့ရသည်။

စင်္ကာပူ မလေးရှား ဆရာတော်သည် အင်ဒိုနီးရှား၌ တရားကိစ္စ ပြီးစီး သောအခါ ၁၉၈၃ ခုနှစ်၊ မတ်လ၌ စင်္ကာပူနိုင်ငံသို့ ခရီးဆက်ခဲ့သည်။ စင်္ကာပူ၌ မဟိန္ဒာရာမ သီဟိုဠ်ကျောင်းတွင် ရက်တို တရားစခန်း ဟောပြောပြီးလျှင် မလေးရှားနိုင်ငံ ပီနန်မြို့၌ ၁၀ ရက် တရားစခန်း ဟောပြောပြသရသည်။ ကွာလာလမ်ပူမြို့၊ ဘရစ်ဖီးလ် ကျောင်း၌ ညတရားပွဲ ဟောကြားချီးမြှင့်ရသည်။ ဘရစ်ဖီးလ်ကျောင်း သည် သီဟိုဠ်ကျောင်းဖြစ်၍ ဒုတိယကမ္ဘာစစ် မတိုင်မီကတည်းက တည် ထောင်ထားသောကျောင်းဖြစ်သည်။ ထိုစဉ်က ကျောင်းထိုင် ဆရာတော် မှာ ဆရာတော် ကေဓမ္မာနန္ဒ ဖြစ်သည်။ မလေးရှားနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဝင်အားလုံးတို့၏ ကြည်ညိုလေးစားအားထားရသော ဆရာတော်ကြီး ဖြစ်သည်။ စာအုပ်ပေါင်းများစွာလည်း အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ရေးသား ထုတ်ဝေသည်။ သဘောသကာယ အလွန်ကောင်း၍ ဆက်ဆံရေး အလွန်ပြေပြစ်သည်။ ချမ်းမြေ့ဆရာတော်နှင့် ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်၍ ဆရာ တော်ကို လေးစားမှု ဂရုစိုက်မှုလည်းရှိသည်။ ဆရာတော် မလေးရှား

ရောက်တိုင်း သူ့ကျောင်း၌ တည်းခိုစေချင်သည်။ တရားပွဲများလည်း ဟောကြားချီးမြှင့်စေချင်သည်။ ဆရာတော်သည် မလေးရှား၌ တရား ကိစ္စ ပြီးစီးသောအခါ ထိုင်းနိုင်ငံမှတစ်ဆင့် မြန်မာပြည်သို့ ပြန်ကြွခဲ့ရာ ၁၉၈၃ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁၃ ရက်နေ့၌ ချမ်းမြေ့ရိပ်သာသို့ ပြန်ရောက်သည်။

တရားစာအုပ် တည်းဖြတ်မှုကိစ္စ ဆရာတော်သည် **ဆင်းရဲငြိမ်း**
ပြီးစီးခြင်း **အေး ချမ်းသာရေး** တရားစာမူကို

ဓမ္မခရီးတလျှောက် ယူဆောင် သွားပြီးလျှင် အချိန်အားရတိုင်း သုတ်သင်တည်းဖြတ်ခဲ့ရာ ဝါရှင်တန်မှ ဟိုနိုလူလူသို့ ခရီးဆက်ခါနီး၌ မူကြမ်း ပြီးစီးသွားသည်။ မူချောကိုမူ မြန်မာပြည်ပြန်ရောက်မှပင် သုတ်သင်တည်းဖြတ်မှု ပြီးစီး၍ ချမ်းမြေ့ဓမ္မ ဒေသနာ ပြန့်ပွားရေးအဖွဲ့သို့ အပ်လိုက်သည်။ ချမ်းမြေ့ဓမ္မဒေသနာ ပြန့် ပွားရေးအဖွဲ့က ၁၉၈၃ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ၌ ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေလိုက် သည်။

ခရစ် ၂၀၀၈ ခုနှစ်၌ သတ္တမအကြိမ်အဖြစ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေရာ အားလုံးပေါင်း အုပ်ရေ ၅၄၀၀၀ ထုတ်ဝေပြီးပါပြီ။ တရုတ်ဘာသာဖြင့် ဘာသာပြန်စာအုပ်ကိုလည်း ထုတ်ဝေထားပါသည်။

ဂုဏ်တော်ဘုရားရှိခိုးနှင့် ဆရာတော်ဘုရားသည် ၁၉၈၃ ခုနှစ်၊ ဧပြီ
သိမှတ်ဖွယ်အထွေထွေ လ၌ စတုတ္ထအကြိမ် ဓမ္မခရီးမှ ပြန်ကြွလာ
ပြီးလျှင် **ဆင်းရဲငြိမ်းအေးချမ်းသာရေး**

တရားစာမူကို အပြီးသတ် တည်းဖြတ်သုတ်သင်ရင်း ကျောင်းနေသံဃာ တော်များ၊ ယောဂီများ၊ ဝေယျာဝစ္စယောဂီများအတွက် အရေးတကြီး လိုအပ်သော ဝတ်ရွတ်စဉ်စာအုပ်ကို တဘက်က ရေးသားပြုစုနေရာ ၁၉၈၃ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ၌ အပြီးသတ်သဖြင့် ဧပြီလတွင် **ဂုဏ်တော်ဘုရား**

ရှိခိုးနှင့် သိမှတ်ဖွယ်အထွေထွေ အမည်ဖြင့် ဓမ္မဒေသနာ ပြန့်ပွားရေး အဖွဲ့ငယ်က ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေလိုက်သည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ထိုစာအုပ်၌ ပါဝင်သော ဘုရားရှိခိုးနှင့် ဝတ်ရွတ်စဉ်တို့ကို သံဃာတော်များ၊ ယောဂီများနှင့် ဝေယျာဝစ္စယောဂီများပါ နေ့စဉ်ရှိခိုးကြ ရွတ်ဆိုကြသည်။

ဆရာတော်ဘုရားသည် ၁၉၈၄ ခုနှစ်၌ ချမ်းမြေ့ရိပ်သာတွင် ဆောင်ရွက်ဖွယ်ကိစ္စများလှသဖြင့် ဓမ္မခရီး မကြွနိုင်ပါ။ ပြည်တွင်းတရားပွဲ အချို့ကိုကား ကြွရောက်ချီးမြှင့်ပါသည်။ ဟောကြားခဲ့ပြီးသော အသံလွှင့်တရားတော်သုံးပုဒ်ကို စာအုပ်တအုပ်တည်း၌ စုပေါင်း၍ **အသံလွှင့်တရားတော်များ** အမည်ဖြင့် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေလိုက်သည်။

Vipassana Meditation ဆရာတော်ဘုရားသည် ၁၉၈၅ ခုနှစ်၊

ဇွန်လ၌ **Vipassana Meditation**

အင်္ဂလိပ်စာအုပ်ကို ထုတ်ဝေပါသည်။ ဤစာအုပ်မှာ ၁၉၈၃ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ၌ မလေးရှားနိုင်ငံ၊ ပီနန်မြို့တွင် ၁၀ ရက်တရားစခန်း၌ နေ့စဉ် ဟောကြားချီးမြှင့်သော တရားများကို စုပေါင်း၍ တည်းဖြတ်ပြီးလျှင် ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေခြင်း ဖြစ်သည်။ **Vipassana Meditation** စာအုပ် ထုတ်ဝေပြီးနောက် မကြာမီပင် **Vipassana Meditation Guidelines** စာအုပ်ကိုလည်း ထုတ်ဝေလိုက်ပါသည်။

ပဉ္စမအကြိမ်ဓမ္မခရီး

(၁၉၈၅ ဆောင်းရာသီ)

ဆရာတော်ဘုရားသည် ၁၉၈၅ခုနှစ်၊

ဇန်နဝါရီလနှင့် ဖေဖော်ဝါရီလများတွင် ထိုင်း၊ မလေးရှားနှင့် စင်္ကာပူနိုင်ငံများသို့

ဓမ္မခရီး ကြွရပါသည်။ ကပ္ပိယဒကာမှာ ဦးအောင်သိန်း ဖြစ်သည်။ ထိုင်းနှင့်မလေးရှားနိုင်ငံတို့၌ တရားပွဲများ ဟောပြောချီးမြှင့်ပြီးလျှင် စင်္ကာပူနိုင်ငံသို့ ကြွပါသည်။ စင်္ကာပူနိုင်ငံ ဖိုးကပ်စီ မဟာယာနကျောင်း၌ ၁၀ ရက် တရားစခန်းပြပြီးလျှင် မြန်မာပြည်သို့ ပြန်ကြွပါသည်။

အနောက်တိုင်းမှ ၁၉၈၅ ခုနှစ်မှာပင် **အနောက်တိုင်းမှ** **ဘဝ**
ဘဝပြဿနာ ပြဿနာ ဘာသာပြန် စာအုပ်ကိုလည်း ထုတ်
 ဝေပါသည်။ ဤဘာသာပြန်စာအုပ်၏ မူရင်း

စာအုပ် ဖြစ်သော Many Mansions စာအုပ်ကို ဆရာတော်ဘုရားသည်
 သီဟိုဠ်ကျွန်း (သီရိလင်္ကာ)၌နေစဉ် ၁၉၆၂ ခုနှစ်၌ Lake House စာအုပ်
 ဆိုင်ကြီးမှရခဲ့၍ ဖတ်ရှုကြည့်ရာ စိတ်ဝင်စားဖွယ် ကောင်းလှသဖြင့်
 ဘာသာပြန်ဘို့ ရည်ရွယ်ခဲ့သော်လည်း တော်တော်နှင့် ဘာသာမပြန်
 ဖြစ်ဘဲ ကြန့်ကြာနေခဲ့သည်။ ၁၉၇၁ ခုနှစ်မှစ၍ ကြိုးကြားကြိုးကြား
 ဘာသာပြန်ခဲ့ရာ ၁၉၈၄ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလကျမှ ဘာသာပြန်မှု
 အပြီးသတ်၍ ဓမ္မဒေသနာ ပြန့်ပွားရေးအဖွဲ့သို့ အပ်လိုက်နိုင်ပါသည်။
 ဓမ္မဒေသနာ ပြန့်ပွားရေးအဖွဲ့က ၁၉၈၅ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလတွင် ပထမ
 အကြိမ်အဖြစ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေလိုက်ပါသည်။ ဆရာတော်သည် ဤစာအုပ်
 ဖတ်ရှုသူများ သတိထားနိုင်ရန် စကားဦး၌ အောက်ပါအတိုင်း သတိပေး
 ထားပါသည်။

“နိဂုံးချုပ်အနေဖြင့် ရေးသားလိုသည်မှာ ဤစာအုပ်၌ ဒေါက်တာ
 စာမိနရာ ယူဆသောကံတရားသည် ဗုဒ္ဓဝါဒကံတရားနှင့် နီးစပ်သော်
 လည်း သူ၏ တမလွန်ဘဝအယူအဆမှာမူ ဝိညာဉ်အစွဲ အတ္တအစွဲ တင်း
 လင်း ရှိနေသော နယ်ပယ်အတွင်းမှ တွေးခေါ်ယူဆခြင်းဖြစ်၍ ဗုဒ္ဓဝါဒ
 လာ(အတ္တမပါသော) တမလွန်ဘဝအယူအဆနှင့် ခြားနားနေသေး
 ကြောင်း သတိပြုရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ”

တက္ကသိုလ်ဓမ္မသဘင် ၁၉၈၅ ခုနှစ်၌ပင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ဗုဒ္ဓ
 ဘာသာအသင်း၏ ပင့်လျှောက်ချက်အရ
 ဇွန်လ ၂၁ ရက်၊ ၂၈ ရက်နှင့် ဇူလိုင်လ ၅ ရက်၊ ၁၂ ရက် သောကြာ
 နေ့များတွင် ဆည်းဆာတရားပွဲအဖြစ် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ဓမ္မာရုံတော်

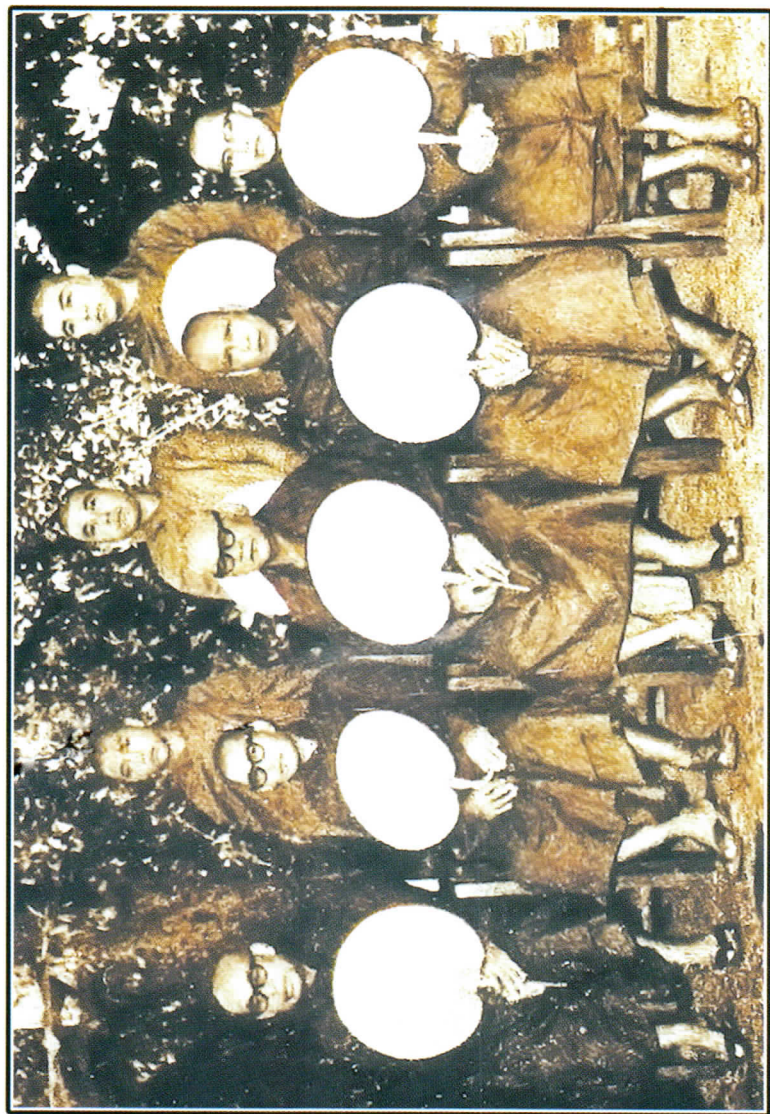
ကြီး၌ ‘ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ချမ်းသာရေးတရားတော်များ’ကို ဟောကြား ချီးမြှင့် ခဲ့ပါသည်။

အမေးအဖြေများ ဤတရားပွဲ နောက်ဆုံးနေ့၌ တက္ကသိုလ်ဆရာ၊ ဆရာမများ ကျောင်းသူ ၊ ကျောင်းသားများ မေးသော စိတ်ဝင်စားဖွယ်ရာ မေးခွန်းများကို ဆရာတော်သည် အချိန်ယူ၍ ပြေလည်အောင် ဖြေကြားပေးပါသည်။ မေးခွန်းများအနက် အနည်းငယ် မျှကို ဖော်ပြရသော်—

လူသေကို သရဏဂုံတင်လို့ ရပါသလား၊ ဆွမ်းသွတ် သပိတ် သွတ်ခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက် ဘာပါလဲ၊ ပြိတ္တာများသူတို့၏ အတိတ် ဘဝဖြစ်ရပ်များကို ဘယ်လိုသိပါသလဲ၊ သေခါနီး၌ ပြုလုပ်သည့် **အာသနူကံ** ကံကအကျိုးပေးလျှင် မသေမီကပြုခဲ့တဲ့ကံတွေ အလဟဿ ဖြစ်ပါသလား၊ သူရဿတီကို ကိုးကွယ်ထိုက်ပါသလား၊ ငရဲဆိုတာ တကယ်ရှိပါသလား၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို သတ်သေတာ အပြစ်ရှိပါသလား စသော မေးခွန်းများ ဖြစ်ပါသည်။

ဆရာတော်သည် ထိုမေးခွန်းများကို တရားနာပရိသတ် ကျေနပ် လောက်အောင် ရှင်းလင်းဖြေဆိုပေးပါသည်။ **(အဖြေများကို တက္ကသိုလ် မေ့သဘင်စာအုပ်၌ ကြည့်ရှုနိုင်ပါသည်။)**

ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ရှင်းလင်းပြတ်သားသော အဖြေများကို တရားနာသူ ဆရာ၊ ဆရာမ၊ ကျောင်းသူကျောင်းသားများမှာ အလွန် အားရ ကျေနပ်ကြ၍ အဆောင်နေ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများ အတွက် ည ၆ နာရီ အဆောင် ပိတ်ချိန်ကိုပင် ည ၉ နာရီ အထိ ရွှေ့ပေးရ သည်အထိ ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာ၊ ဆရာမများနှင့် ကျောင်းသူ၊ ကျောင်း သားများမှာ မိမိတို့ မရှင်းလင်းသည့်အချက်များ၊ သိလိုသည့်အချက်

မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့် နာယကဆရာတော်များ
(နောက်တန်းမှ ဒုလ္လဘရဟန်းအချို့)

များကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သဘောပေါက်သွားကြသဖြင့် များစွာကျေနပ် အားရ ဝမ်းမြောက်သွားကြပါသည်။ မိုးရွာနေသည်ကိုပင် မမူ၊ အချိန် ကြာမြင့်နေသည်ကိုပင် ဂရုမထားဘဲ ညဦးပိုင်း ရောက်သည်အထိ ထပြန်သူ တယောက်မျှမရှိဘဲ ဇွဲကြီးစွာ တရားနာယူကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် အအောင်မြင်ဆုံး တက္ကသိုလ်ဆည်းဆာ ဓမ္မသဘင်ဟု ဆိုရ ပါမည်။

ဤတရားတော်ကိုလည်း ၁၉၈၉ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ၌ **တက္ကသိုလ် ဓမ္မသဘင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ချမ်းသာရေး တရားတော်များ** အမည်ဖြင့် ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေပြီးပါပြီ။

တရားနာပရိသတ်နှင့် အလွန်လိုက်ဖက်လှ၏ ဤတက္ကသိုလ်ဓမ္မသဘင် တရားစာအုပ်အမှာ စာ၌ အမှာစာရေးသူ ပါမောက္ခ ဒေါက်တာ မင်းတင်မွန်က အောက်ပါအတိုင်း မှတ်ချက် ပေးထားပါသည်။

“ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်၊ ဆေးတက္ကသိုလ် ၁ နှင့် ပညာရေးတက္ကသိုလ်များတွင် ပညာဆည်းပူးနေကြသော ကျောင်း သူ၊ ကျောင်းသားအများစုသည် ရန်ကုန်မြို့တွင်း၌ နေထိုင်ကြသဖြင့် သောကြာနေ့ ကျောင်းဆင်းချိန်နှင့် ချိန်ကိုက်၍ ဆည်းဆာတရားပွဲများကို ကျင်းပပေးခြင်းသည် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများအဖို့ အဆင်ပြေလှသည်။ သို့အတွက် ချမ်းမြေ့ ဆရာတော်၏ တရားပွဲလေးပွဲ စလုံး၌ တက္ကသိုလ်ဓမ္မာရုံ ပြည့်လှုံအောင် ပရိသတ်များစည်ကားခဲ့ပါ သည်။

“တရားနာကြသော ပရိသတ်အားလုံးလောက်သည် တက္ကသိုလ် ဆရာ၊ ဆရာမများနှင့် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများ ဖြစ်ကြ

ပါသည်။ ချမ်းမြေ့ဆရာတော် ဟောကြားသည့် တရားတော်များမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာ၏ အခြေခံသဘောတရားများကို ခြုံငုံသုံးသပ်လျက် အနှစ်သာရများကို စိစစ်ထုတ်ဖော်ပြထားသည်ဖြစ်ရာ တရားတော်သည် တရားနာ ပရိသတ်နှင့် အလွန်လိုက်ဖက်ညီလှပေ၏။

“ချမ်းမြေ့ဆရာတော်သည် ဉာဏ်ပညာကြီးသူတစ်ဦး ဖြစ်သည်နှင့်အညီ တရားတော်များကို ခေတ်အမြင်နှင့် စိစစ်ဝေဖန် ဆင်ခြင်သုံးသပ်နိုင်သည့်အပြင် အလွန်ခက်ခဲနက်နဲသော တရားသဘောများကို လွယ်လွယ်ရှင်းရှင်းဖြင့် သိနားလည်နိုင်အောင် ဟောနိုင်စွမ်းရှိသူ ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာတော်၏ လွယ်ကူရှင်းလင်းအောင် ဟောပြောနိုင်သော စွမ်းရည် (The ability to simplify) သည် အံ့ချီးဖွယ်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

“အကြောင်းအကျိုး ယုတ္တိရှိ၍ အလွန်သဘာဝကျသော ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ တရားတော်များကို ချမ်းမြေ့ဆရာတော်သည် သဘာဝကျကျပင် အကြောင်းအကျိုးဆက်စပ်ကာ နာကြားသူများကပါ အတူလိုက်ပါပြီး ဆင်ခြင်သွားနိုင်အောင် ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ထိထိမိမိ တိတိကျကျ ဟောကြားသွားပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဘာသာရေးဗဟုသုတ အလိုရှိနေကြသော တက္ကသိုလ်ပရိသတ်သည် အလွန်အားရဝမ်းမြောက်ခဲ့ကြပါသည်။

“ချမ်းမြေ့ဆရာတော်သည် အနောက်နိုင်ငံများ၌ တရားဟောကြားပြီးသည့်အခါများတွင် တရားနာပရိသတ်က မေးမြန်းသည်များကို ကျေနပ်အောင် ဖြေကြားခဲ့သလို တက္ကသိုလ်ဓမ္မသဘင်၌ မေးမြန်းသမျှ မေးခွန်းများကိုလည်း အထူးအချိန်ပေး၍ ကြေလည်အောင် ဖြေကြားတော်မူပါသည်။ ကမ္မသတ္တိ၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပုတီးစိပ်ခြင်း၊ သက်သတ်လွတ်စားခြင်း၊ ဖျင်းကျင့်စဉ်တို့နှင့် ပတ်သက်၍ ဆရာတော်၏ ဖြေရှင်းချက်များမှာ အထူးစိတ်ဝင်စားစရာ ကောင်းလှပါသည်။

“တက္ကသိုလ်ဓမ္မာရုံ၌ ချမ်းမြေ့ဆရာတော် ဟောကြားစဉ်ကပင် ဤဟောကြားချက်များကို ပရိသတ်က ကြိုက်နှစ်သက်ခဲ့ကြသဖြင့် စာအုပ်အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိလျှင် အလွန်တရာ အကျိုးကျေးဇူးများမည်ကို မြင်၍ စာအုပ်ရိုက်နိုင်အောင် တည်းဖြတ်စီစဉ်ပေးပါမည့်အကြောင်း ဆရာတော်အား ကျွန်တော် လျှောက်ထားခဲ့ပါသည်။ ဆရာတော်သည် ပြည်တွင်း ပြည်ပ သာသနာပြုလုပ်ငန်းများနှင့် အလုပ်များနေသည့်အပြင် အလွန်စနစ်ကျ တိကျသူဖြစ်သဖြင့် ဤတက္ကသိုလ် ဓမ္မသဘင်ဟောကြားချက်များကို တည်းဖြတ်ရာတွင် လေးနှစ်ပင် ကြာညောင်းသွားခဲ့ပါသည်။”

“သို့ကလောက် ကြာညောင်းသွားပါသော်လည်း ဤတရား စာမူများကို ဖတ်ရှုရသောအခါ ယခင်တရားနာကြားစဉ်က အားရ ဝမ်းမြောက်မှုဖြစ်ခဲ့သလို ဝမ်းမြောက်ကြည်နူးမှု ဖြစ်ရပါသည်။ ကျွန်တော့်အနေဖြင့် တရားစာမူများကို ဖြည်းဖြည်းအေးအေး ဖတ်ရှုရ၍ မှတ်သားသင့်သည်များကို မိမိရရ မှတ်သားလိုက်ရသဖြင့် တရားနာစဉ်ကထက်ပင် ပို၍ အားရကျေနပ်မိပါသည်။”

“ကလေးမြို့နယ် ခရစ်ယာန်အသင်းတော်များကောင်စီ၏ ပင့်ဖိတ်ချက်အရ ချမ်းမြေ့ဆရာတော် ကလေးမြို့၌ ဟောကြားခဲ့သော **ဆင်းရဲငြိမ်းအေးချမ်းသာရေး တရားတော်** စာအုပ်သည် ၂ နှစ်အတွင်း အုပ်ရေ ၂၄၀၀၀ ရိုက်နှိပ်ရသည်အထိ လူကြိုက်များခဲ့သလို ဤတက္ကသိုလ် ဓမ္မသဘင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ **ချမ်းသာရေး တရားတော်များ** စာအုပ်ကိုလည်း စာရှုပရိသတ်အပေါင်းတို့က သောင်းသောင်းဖြဖြ ကြိုဆိုလက်ခံကြမည် ဖြစ်ပါသတည်း။”

ဤသို့လျှင် ပါမောက္ခ ဒေါက်တာမင်းတင်မွန်က သူ၏ အမှာ

စကား၌ သူ၏အမြင်ကို ဖော်ပြကာ ရှင်းလင်းစွာ မှတ်ချက် ပေးထားပါသည်။

၁၉၈၆-၈၇ ခုနှစ်များ၌ ဆရာတော်ဘုရားသည် ရိပ်သာ၌ ပြည်တွင်း၊
ပြည်ပသို့ မကြွနိုင် ပြည်ပယောဂီများ ပိုမိုများပြားလာသဖြင့်
 ယောဂီများကို၊ အထူးသဖြင့် နိုင်ငံခြားသား
 ယောဂီများကို အထူးဂရုစိုက်၍ ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက် ဟောပြောပြသ
 ရသဖြင့် ၁၉၈၆-၈၇ ခုနှစ်များ၌ ပြည်ပဓမ္မခရီး မကြွနိုင်ခဲ့ပါ။

သို့သော်လည်း ၁၉၈၇ ခုနှစ်၌ **သာသနာတော်လျှောက်စာတန်း**
 နှင့် **ဗုဒ္ဓသာသနာတော် စတင်ပြန့်ပွားပုံ** စာအုပ်ကို ထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့ပါ
 သည်။ ဆရာတော်သည် ထိုစာအုပ်ကို ရဟန်းသာမဏေများ၊ ယောဂီ
 များနှင့် ဥပုသ်သည် သူတော်စင်များအတွက် အလွန်အရေးကြီးလှသော
 အရုဏ်တက်ချိန်ကို ဖြစ်နိုင်သမျှ အမှန်နှင့်အနီးကပ်ဆုံး အချိန်ကိုရရှိရန်
 ရှေးခေတ် တွက်ချက်နည်းနှင့် ခေတ်ပေါ်ပထဝီဝင်နည်းများကို ညှိနှိုင်း၍
 အရုဏ်တက်ချိန်ကို နေ့စဉ်လက်တွေ့ မျက်မြင်ကြည့်ရှုပြီးလျှင် ဖြစ်သင့်
 သည့် အရုဏ်တက်ချိန်ကို သတ်မှတ်၍ စာစောင်လေးအဖြစ် ထုတ်ဝေရန်
 ကြိုးစားရာမှ သိသင့်သိထိုက်သော အခြားဗဟုသုတဖြစ်ဖွယ် အချက်
 အလက်တို့ကိုပါ ထည့်သွင်းစီစဉ်မိသဖြင့် **သာသနာတော် လျှောက်စာ**
တန်းနှင့် ဗုဒ္ဓသာသနာတော် စတင်ပြန့်ပွားပုံ ဟု နာမည်တပ်ကာ
 ၁၉၈၇ ခုနှစ်၌ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေလိုက်ရပါသည်။ ယင်းစာအုပ်ကိုပင် ၁၉၉၀
 ပြည့်နှစ်၌ **ဗုဒ္ဓသာသနာတော် စတင်ပြန့်ပွားပုံနှင့် သာသနာတော်**
လျှောက်စာတန်းဟု ရှေ့နောက်အမည်ပြောင်းကာ ထုတ်ဝေလိုက်ပါ
 သည်။

ဤစာအုပ်ငယ်တွင် ပါဝင်သော နှစ်၊ လ၊ ရက်၊ နေ့၊ နေ့ထွက်ချိန်၊

အရုဏ်တက်ချိန်၊ နေဝင်ချိန်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာ ရာသီနှင့် ပတ်သက်သော အဆိုအမိန့်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ကမ္ဘာ့ ဗုဒ္ဓဘာသာနိုင်ငံ အသီးသီးတို့၌ ဗုဒ္ဓသာသနာတော် ပြန့်ပွားပုံကိုလည်းကောင်း သင့်လျော် သလောက် ပိုင်းခြား၍ နေ့စဉ် ရှင်သာမဏေများ၊ သီလရှင်ငယ်များ၊ ကျောင်းသားငယ်များကို ဖတ်ကြားလျှောက်ထားစေပါသည်။ ဤသည် ကိုပင် ရှေးအစဉ်အလာ သာသနာလျှောက်ထားခြင်းကို နည်းမှီ၍ **သာသနာတော် လျှောက်စာတန်း**ဟု နာမည် တပ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဤနှစ်၌ပင် နိုင်ငံခြားသားယောဂီများ ရှင်ပြု ရဟန်းပြုရာတွင် မရှိမဖြစ်သော **Ordination Procedure and Some Vinaya Rules** စာအုပ်ကို ရေးသားထုတ်ဝေလိုက်ပါသည်။

နွေရာသီဗုဒ္ဓဘာသာသင်တန်း ဆရာတော်ဘုရားသည် ကလေးများ ဗုဒ္ဓတရားတော်နှင့် နီးစပ်ဖို့၊ ထိတွေ့ဖို့ အရေးကြီးကြောင်းကို အမြဲသတိရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကလေးများ ကျောင်းအားရက်ဖြစ်သည့် နွေရာသီ မတ်လ၊ ဧပြီလ၊ မေလများတွင် ၁၀ နှစ်မှ ၁၈ နှစ်အထိ ကလေးများအတွက် ဗုဒ္ဓဘာသာ ယဉ်ကျေးမှု သင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်သင်ကြားပေးခဲ့သည်။

၁၉၈၇ ခုနှစ်မှ စ၍ နွေရာသီတွင် ရှင်သာမဏေငယ်များ၊ သီလရှင် ငယ်များ၊ ကျောင်းသားများကို ဗုဒ္ဓစာပေများ သင်ကြားပေးခဲ့သည်။ ထိုစဉ်ကသင်ကြားသူမများလှသေး၍ ကျောင်းမှ ရဟန်းတော်များကသာ သင်ကြားပေးခဲ့သည်။

သို့သော် ၁၉၉၁ ခုနှစ်မှစ၍ အလယ်တန်းနှင့် အထက်တန်း ကျောင်းများမှ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူများ အစုလိုက်၊ အဖွဲ့လိုက် လာရောက်ကာ ရှင်သာမဏေဝတ်ကြ၊ သီလရှင်ဝတ်ကြ၍ သင်ကြားသူ

အထူးများပြားလာသဖြင့် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ၌ တရားအားထုတ်ဖူးသူ ဆရာမများ၏ ပညာလုပ်အားပေး ကူညီမှုကိုယူကာ ပို၍စနစ်တကျ သင်ကြားပေးခဲ့သည်။

သင်တန်းများကိုလည်း ပထမဆင့်မှ သောဠသမဆင့် (၁၆ ဆင့်) အထိခွဲ၍ သင်ကြားပေးခဲ့သည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာယဉ်ကျေးမှု စာမေးပွဲများ ကျင်းပ၍လည်း စနစ်တကျစစ်ဆေးကာ အောင်စာရင်း ထုတ်ပေးခဲ့သည်။ အောင်မြင်သောကလေးများကို နှစ်စဉ် ကဆုန်လပြည့် ဗုဒ္ဓနေ့၌ အဆင့်အလိုက် အောင်လက်မှတ်များနှင့် ဆုများကို ထိုက်ထိုက်တန်တန် ချီးမြှင့်ခဲ့သည်။

နွေရာသီ ဗုဒ္ဓဘာသာယဉ်ကျေးမှုသင်တန်း ပြဋ္ဌာန်းစာအုပ်များမှာ ဂုဏ်တော်ဘုရားရှိခိုးနှင့် သိမှတ်ဖွယ်အထွေထွေ၊ ချမ်းမြေ့မင်္ဂလာ သင်စရာ၊ ချမ်းမြေ့အခြေပျိုး ဗုဒ္ဓဘာသာ၊ တက္ကသိုလ်ဓမ္မသဘင်၊ ဗုဒ္ဓသာသနာတော် စတင်ပြန့်ပွားပုံနှင့် ချမ်းမြေ့သာသနာတော် လျှောက် စာတန်း၊ ကံနှင့်တမလွန်ဘဝ၊ ဘဝအတန်တန် ကံအထွေထွေ၊ ဆင်းရဲငြိမ်းအေးချမ်းသာရေးနှင့် ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ပြုစုတော်မူသည့် စာအုပ်များဖြစ်ကြသော ဓမ္မစကြာ၊ အနတ္တလက္ခဏသုတ်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတော် စာအုပ်များ ဖြစ်ကြသည်။

သင်တန်းသူသင်တန်းသားများမှာ စိတ်ဝင်တစား အားကြိုးမာန် တက် အပြိုင်အဆိုင် သင်ယူကြရာ အမှတ် ၁၀၀ ပြည့်ရသော ကလေး အတော်များပါသည်။ ဂုဏ်ထူးရကြသူလည်း မနည်းပါ။ ဂုဏ်ထူးအောင် အမှတ်မှာ ၇၅ မှတ် ဖြစ်သည်။ ကလေးများ၏ တိုးတက်မှု အခြေအနေမှာ အလွန်အားရစရာ ကောင်းပါသည်။ (ကလေးများ၏ အဖြေလွှာများထဲမှ

အဆင့်တိုင်းတွင် အမေးအဖြေ နှစ်စုံစီကို ထုတ်နုတ်၍ ၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ မေလ၌ **ချမ်းမြေ့ယဉ်ကျေးမှုသင်တန်း သိမှတ်စရာမေးဖြေလွှာ** အမည်ဖြင့် စာတအုပ်ရိုက်နှိပ် ထုတ်ဝေထားပါသည်။ ဤစာအုပ်မှာ စာမျက်နှာ ၄၉၆ မျက်နှာရှိ၍ စိတ်ဝင်တစား ဖတ်ရှုသူများအား ဘာသာရေးဗဟုသုတ များစွာ ရစေနိုင်ပါသည်။)

သတ္တမ ဆယ်စုနှစ် (၁၉၈၈-၁၉၉၇)

၁၉၈၈ ဓမ္မခရီးမကြွ ၁၉၈၈ ခုနှစ်၌မူ တိုင်းရေးပြည်ရေး မသာယာ လှသဖြင့် ဆရာတော်သည် ပြည်ပဓမ္မခရီး မကြွ ခဲ့ပါ။

ဆဌမအကြိမ် ဓမ္မခရီး ၁၉၈၉ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလမှ ၁၉၉၀ (၁၉၈၉-၉၀ ဆောင်းရာသီ) ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ အထိ ဓမ္မခရီး ကြွရ ပြန်သည်။ ပင့်လျှောက်သောနိုင်ငံများ မှာ ထိုင်း၊ ဩစတြေးလျနှင့် စင်္ကာပူနိုင်ငံများ ဖြစ်ကြသည်။

ပထမဦးစွာ ဩစတြေးလျနိုင်ငံသို့ကြွ၍ ဆစ်ဒနီမြို့တော်၊ ဘလူး မောင်းတိန်း တရားစခန်း၊ ဝိုက်စ်မင်းဖယ်ရီ ဝပ်ဗုဒ္ဓဓမ္မတောရကျောင်း တရားစခန်း၊ ဘိုင်ရွန်ဘေးမြို့အနီး မောင့်ဝေါနင်းလော့ဂျီ တရားစခန်း တို့၌ ဟောပြော ပြသရသည်။

မြန်မာပြည်မှလာသော သတင်း ၁၉၈၉ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ၌ မောင့်ဝေါနင်း လော့ဂျီတရားစခန်းတွင် တရားပြနေစဉ် မြန်မာပြည်မှ ဖုန်းခေါ်သဖြင့် နားထောင် ကြည့်ရာ ခမည်းတော်ကြီးဦးဖြူမင်း ဇာတိရွာဖြစ်သော ပျဉ်းမရွာ၌ ကွယ်လွန်သွားကြောင်းသတင်းကို ကြားသိရသည်။ **ဇာတာ ဇာတာ**

၂၃၆

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့သရာတော်ဘုရားကြီး၏

မရရှိစေ၊ ဧဝံဓမ္မာ ဟိ ပါဏိနော = ဤလောက၌ မွေးဖွားလာသူ မုန်သမ္ဘ၊ သေကြရပါတကားဟု သံဝေဂပွားရုံမျှသာ ရှိတော့သည်။

ကင်ဘာရာနှင့် အက်ဒလိက်	မောင့်ဝေါ်နင်းလော့ဂျီ တရားစခန်း
တရားစခန်း	ပြီးသောအခါ ကင်ဘာရာမြို့ တရား
	စခန်း၊ အက်ဒလိတ်မြို့ စိန့်ပေါလ်

ကျောင်း တရားစခန်းတို့၌ ဆက်လက်ဟောပြောပြသပြီးလျှင် စင်္ကာပူ နိုင်ငံသို့ကြွ၍ မြန်မာကျောင်း၌ သီတင်းသုံးလျက် စိန့်မိုက်ကယ်လမ်းရှိ သီရိလင်္ကာရာမကျောင်း တရားစခန်း၌ ဟောပြောပြသ၍ ထိုင်းနိုင်ငံမှ တဆင့် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပြန်ကြွခဲ့ရာ ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၅ ရက်နေ့၌ ပြန်ရောက်ပါသည်။ ဤဆဋ္ဌမအကြိမ် တရားခရီးတလျှောက် လုံး ဦးဋ္ဌေးဝင်းက ကပ္ပိယအဖြစ် ဆောင်ရွက်၍ ဝေယျာဝစ္စကုသိုလ် ယူပါသည်။

တတိယအကြိမ် ဆဋ္ဌမအကြိမ် ဓမ္မခရီးမှ ပြန်ရောက်သောအခါ
ဓမ္မခရီးစာအုပ် လွန်ခဲ့သော ၁၉၈၁ ခုနှစ် တတိယအကြိမ် ဓမ္မခရီး
အတွင်း၌ ကပ္ပိယဦးကြည်ဝင်း ပြုစုမှတ်သား
ထားသော တတိယအကြိမ်ဓမ္မခရီးမှတ်တမ်း စာမူကို သုတ်သင်
တည်းဖြတ်ပြီးလျှင် ဓမ္မဒေသနာပြန့်ပွားရေးအဖွဲ့ငယ်က စာအုပ်အဖြစ်
ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေလိုက်သည်။

သတ္တမအကြိမ် မွေးခရီး ဆဋ္ဌမအကြိမ် မွေးခရီးမှ ၁၉၉၀ ခုနှစ်၊
(၁၉၉၀ နွေရာသီ) ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ပြန်ရောက်ပြီးနောက်
 နှစ်လခန့်အကြာ ဧပြီလ၌ ကိုရီးယားနိုင်ငံ
 သို့ သတ္တမအကြိမ်မွေးခရီးအဖြစ် ခရီးထွက်ရပြန်သည်။ ဤမွေးခရီးသည်
 တောင်ကိုရီးယားအစိုးရ သာသနာရေးဌာနမှ ပင့်သောခရီးဖြစ်သည်။

ကိုရီးယားနိုင်ငံသို့ ကြွရသောဤခရီးမှာ တောင်ကိုရီးယားနိုင်ငံ၊ ဆိုးလ်မြို့၌ကျင်းပသော ဗုဒ္ဓဘာသာ အသံလွှင့်ဌာနဖွင့်ပွဲသို့ ကြွရခြင်း ဖြစ်သည်။ ကပ္ပိယဒကာမှာ ဦးသိန်းတန် ဖြစ်သည်။ ထိုစဉ်က သာသနာရေး ဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးကြည်ညွန့်ကိုလည်း ဖိတ်ကြားသဖြင့် ဦးကြည်ညွန့်လည်း ပါဝင်သည်။ ဦးကြည်ညွန့်ကလည်း ကပ္ပိယသဖွယ် အစစဆောင်ရွက်၍ ဝေယျာဝစ္စကုသိုလ်ယူသည်။ ထိုအသံလွှင့်ဌာနဖွင့်ပွဲသို့ ကိုရီးယား၊ ဂျပန်၊ တရုတ်၊ ထိုင်ဝမ်နိုင်ငံများမှ မဟာယာနဂိုဏ်းပေါင်းစုံ ဘုန်းကြီးများနှင့် အိန္ဒိယ၊ သီဟိုဠ်တို့မှ ထေရဝါဒသံဃာတော် လေးငါးပါးတို့လည်း ကြွကြသည်။

အကင်းပါးသော ကပ္ပိယ နံနက်ပိုင်းတွင် ဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားကို မဟာယာနဘုန်းကြီး လေးငါးပါး မိန့်ခွန်းပြောခြင်း၊ ကိုရီးယား အတီးအမှုတ်တို့ဖြင့် ဧည့်ခံခြင်း စသည်ဖြင့် စည်စည်ကားကား ကျင်းပကြသည်။ ဦးသိန်းတန်သည် နောက်ဆုံး မိန့်ခွန်းပြောကြားသောဘုန်းကြီးပြော၍မပြီးမီပင် မွန်းတည့် ၁၂နာရီ ထိုးတော့မည်ကိုသိ၍ အခမ်းအနားအတွင်းမှ အသာထသွားပြီးလျှင် ပေါင်မုန့်ရှာ၍ ဝယ်ယူထားသည်။

အခမ်းအနားပြီးသောအခါ ၁၁ နာရီ မိနစ် ၄၀ ခန့် ရှိနေပြီ။ ထိုအခါမှ ဆွမ်းစားရမည့်ကျောင်းသို့ ဘတ်စ်ကားများဖြင့် သွားကြရသည်။ ဦးသိန်းတန်သည် ဘတ်စ်ကားပေါ်တွင်ပင် ဆရာတော်အား ပေါင်မုန့်များကို နေ့ဆွမ်းအဖြစ် ကပ်ရသည်။ ဆရာတော်သည် ဘတ်စ်ကားစီးရင်းပင် ပေါင်မုန့်များကို နေ့ဆွမ်းအဖြစ် ဘုဉ်းပေးလိုက်ရသည်။ ဆွမ်းပွဲများ ပြင်ထားသည့် ကျောင်းသို့ရောက်သောအခါ ၁၂ နာရီကျော်နေလေပြီ။ မဟာယာနရော ထေရဝါဒပါဘုန်းကြီးအားလုံး စားပွဲများတွင်ထိုင်၍ မြိန်မြိန်ရှက်ရှက် ဘုဉ်းပေးကြသည်။ အချိန်ကို သတိ

မထားမိကြဘူးလား မသိပေ။ ချမ်းမြေ့ဆရာတော် တပါးသာလျှင် ဆွမ်း ကိစ္စပြီးပြီဖြစ်၍ စားပွဲတွင်ထိုင်ကာ တခြားဘုန်းကြီးများ ဘုဉ်းပေးနေသည်ကို ကြည့်နေသည်။ လိမ္မာ၍ အကင်းပါးသော ကပ္ပိယဒကာ ဦးသိန်းတန်၏ အလိုက်သိမှုကြောင့် ဆရာတော်မှာ ဝိကာလဘောဇန သိက္ခာပုဒ်ကို ထိန်းသိမ်းလိုက်နိုင်သည်။

ဆွမ်းစားပြီးသောအခါ ချိုဂဲဂိုဏ်း၏ ဗဟိုဌာနဖြစ်သော ချိုဂဲ ကျောင်းတိုက်၊ ကုရရုံဆာကျောင်းတိုက်၊ ဘုံဝင်ဆာကျောင်းတိုက် စသော ကျောင်းတိုက်ကြီးများကို လိုက်ပြကြသည်။ ကျောင်းကြီးများမှာ လေးထပ် ငါးထပ်ရှိ၍ ကြီးကျယ်ခမ်းနားသော ကျောင်းကြီးများဖြစ်သည်။

မွန်းလွဲ ၂ နာရီတွင် ဖွင့်ပွဲသို့ကြွလာသော ဘုန်းကြီးများသည် သာသနာရေးဌာနအတွင်းဝန်နှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြရသည်။ ရောက်သင့် ရောက်ထိုက်သည့် နေရာများသို့လည်း (Sight Seeing) ပို့ပေးကြသည်။

ညအခါတွင် ညစာစားပွဲဖြင့် တည်ခင်းဧည့်ခံကြသည်။ ဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားတွင် ဘုန်းကြီးဝတ်ရုံဖားဖားကြီးများ ဝတ်ထားကြသော မဟာယာနဘုန်းကြီးများသည် ထိုညစာစားပွဲသို့ အနောက်တိုင်းဝတ်စုံအချိုးကျကျ ရှိုးကျကျဖြင့် တက်ရောက်ကြသည်။ အချို့သောထေရဝါဒဘုန်းကြီးများလည်း ညစာစားပွဲတွင် အမြို့သားထိုင်ကြသည်။ နှစ်ပါးသုံးပါးလောက်သာ ဆရာတော်ထိုင်နေသော စားပွဲအလွတ်သို့ လာရောက်ထိုင်ကာ အဖျော်ရည် ဘုဉ်းပေးကြသည်။

ညစာစားပွဲ ပြီးသောအခါ ကိုရီးယားယဉ်ကျေးမှုကပွဲဖြင့် ဖျော်ဖြေသည်။ ဆရာတော်မှာ မဟာယာနဘုန်းကြီးများ၏ အခမ်းအနားပွဲတပွဲကို ကိုယ်တွေ့ကြိုကာ လေ့လာရသဖြင့် ဗဟုသုတ တိုးပွားခဲ့သည်။ မဟာ

ယာန ဦးစီးသော အစည်းအဝေး အခမ်းအနားမှန်သမျှ ဤနည်းလို လိုပင်ဖြစ်ကြောင်း နောင်ခါတွင် သိရသည်။

ထို့ကြောင့် နောင်အခါတွင် ထိုကဲ့သို့သော အစည်းအဝေးများ၊ အခမ်းအနားများသို့ ပင့်ဖိတ်သော်လည်း ဆရာတော်မကြွတော့ပေ။ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂတွင် ကျင်းပသော ကမ္ဘာ့ဘာသာကြီးများ၏ ထိပ်သီး ကွန်ဖရင့်သို့ ပင့်သည်ကိုပင် မကြွရောက်တော့ပေ။

ဗုဒ္ဓဖွားမြင်တော်မူသောနေ့. ထိုစဉ်က ဆိုးလ်တမြို့လုံး မြန်မာပြည် မီးထွန်းပွဲသဖွယ် အလှ မီးပုံးများရာနှင့် ချီ၍ နေရာတိုင်းတွင် ထွန်းထားကြသဖြင့် မေလတွင် ကျရောက်မည့် ဗုဒ္ဓဖွားမြင်တော်မူသည့်နေ့ ပူဇော်ပွဲအတွက် ကြိုတင် ပြင်ဆင်ထားကြ ကြောင်း သိရသည်။ ဤပူဇော်ပွဲကို ကိုရီးယားဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ အထူး အလေးထား ပူဇော်ကြသည်ကို နောက်ပိုင်းတနေရာတွင် ဖော်ပြပါ ဦးမည်။ ဆရာတော်သည် တောင်ကိုရီးယားမှ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်၊ မေလတွင် ပြန်ရောက်လေသည်။

ဟင်္သာတ ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ ဆရာတော်သည် ၁၉၉၁ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ၌ ဧရာဝတီတိုင်း၊ အင်္ဂပူမြို့နယ်၊ မယ်ဇေလီကုန်းကျေးရွာ သပြေစမ်းရိပ်သာဆရာတော်၏ ပင့်လျှောက်ချက်အရ သပြေစမ်းရိပ်သာ၌ နှစ်ညတိုင်တိုင် တရား ဟောပြော ချီးမြှင့်ရသည်။ ထိုတရားပွဲသည် ဟင်္သာတချမ်းမြေ့ရိပ်သာ၏ အမွန်အစ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရပါမည်။

အမွန်အစဖြစ်ပုံကို ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ နှစ် ၂၀ မှတ်တမ်းစာအုပ်၌ ဟင်္သာတချမ်းမြေ့ရိပ်သာမှ အမှုဆောင်အဖွဲ့က ရေးသားတင်ပြထားသော အောက်ပါမှတ်တမ်းကိုကြည့်၍ သိရသည်။

‘ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားသည် ဧရာဝတီတိုင်း၊ အင်္ဂပူမြို့နယ်၊ မယ်ဇေလီကုန်းကျေးရွာ၊ သပြေစမ်းရိပ်သာဆရာတော် နတ်မောက်အရှင်သုစိတ္တသာရ၏ ပင့်လျှောက်ချက်အရ ၁၉၉၁ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ၌ သပြေစမ်းရိပ်သာသို့ကြွ၍ နှစ်ညတိုင်တိုင် သီတင်းသုံးတော်မူပြီးလျှင် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း တရားတော်များကို ဟောကြားချီးမြှင့်တော်မူခဲ့သည်။’

‘ထိုအချိန်တွင် အလှူရှင်များ၏ ဖိတ်ကြားချက်အရ ဟင်္သာတမြို့၊ တာကလေးရပ်မှ အထည်ကုန်သည် ဒေါ်ခင်ဝင်းဝင်းလည်း သပြေစမ်းရိပ်သာသို့ သွားရောက်တရားနာပါသည်။ ကျေးဇူးရှင်ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောကြားတော်မူသော တရားတော်များကို နာကြားနေစဉ် ဒေါ်ခင်ဝင်းဝင်းမှာ ကြည်ညိုသဒ္ဓါ ပွားများပြီး ဝမ်းသာပီတိ ဖြစ်နေပါသည်။ စိတ်အစဉ်တွင်လည်း “ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောကြားတော်မူတဲ့ တရားတော်ကို ငါ့မိဘတွေ၊ ငါ့ဆွေမျိုးတွေ၊ ငါ့မိတ်ဆွေတွေ နာစေချင်လိုက်တာ။ တို့ဟင်္သာတမြို့ကို ဆရာတော်ဘုရားကြီး ကြွရောက်လာပြီး တရားဟော၊ တရားပြရင် သိပ်ကောင်းမှာပဲ။ ဖြစ်နိုင်လျှင်တော့ ကျောင်းဆောက်လှူပြီး ဆရာတော်ဘုရားကြီးကို ပင့်ချင်လိုက်တာ၊ ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံ ရိပ်သာခွဲ တောင်းလို့ရလျှင် သိပ်ကောင်းမှာပဲ” ဟု အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံ ကြံစည် စိတ်ကူးနေမိပါသည်။’

‘ဒေါ်ခင်ဝင်းဝင်းသည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ရေးသားပြုစုသော **အခြေပျိုးဗုဒ္ဓဘာသာ၊ တက္ကသိုလ်ဓမ္မသဘင်** စသော စာအုပ်များကို ဖတ်ရပြီးကတည်းက ဆရာတော် ဘုရား

ကြီး၏ ရှင်းလင်းလွယ်ကူသော အရေးအသားကြောင့် ဆရာတော်ဘုရားကြီးကို မဖူးရဘဲနှင့် ကြည်ညိုရင်းစွဲရှိနေသူ ဖြစ်ပါသည်။ တခါတရံ အိပ်မက်ထဲမှာပင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးကို ဖူးတွေ့ရသည်ဟု အိပ်မက် မက်ကြောင်း သိရပါသည်။ သို့ဖြစ်ရာ ယခု ဆရာတော်ဘုရားကြီးကို ကိုယ်တိုင်လည်းဖူးရ၊ ဟောကြားသော တရားတော်ကိုလည်း ကိုယ်တိုင်နာရသောအခါ ကြည်ညိုသဒ္ဓါပို၍ ဖြစ်ပွားနေပါသည်။

‘သို့ဖြင့် ဆရာတော်ဘုရားကြီး တရားဟောအပြီး အနားယူနေစဉ်မှာပင် ဒေါ်ခင်ဝင်းဝင်းက ဆရာတော်ဘုရားထံ သွားရောက်ဖူးမြော်ကန်တော့ပြီး “ဆရာတော်ဘုရား၊ တပည့်တော်မ ယခု ဆရာတော်ဘုရား ဟောကြားတော်မူသော တရားတော်များ နာကြားရ၍ များစွာကြည်နူးနှစ်သက် ဝမ်းသာပီတိ ဖြစ်ရပါသည်ဘုရား။ တပည့်တော်တို့ ဟင်္သာတသို့လည်း ဆရာတော်ကြွရောက်၍ တရားတော်များ ချီးမြှင့်တော်မူပါဦးဘုရား၊ ဖြစ်နိုင်လျှင်တော့ တပည့်တော်မ မြေတကွက်ဝယ်ပြီး ကျောင်းဆောက်လှူဒါန်းပါမည် ဘုရား။ ဆရာတော် တပည့်တော်မတို့အား ချီးမြှောက်သောအားဖြင့် ရိပ်သာခွဲဖွင့်ခွင့် ပေးသနားတော်မူပါဘုရား” ဟု လျှောက်ထားလေရာ၊ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ပြုံးတော်မူလျက် “ဒကာမကြီး၊ ရိပ်သာတခုတည်ထောင်တယ်ဆိုတာ လွယ်တဲ့ကိစ္စ မဟုတ်ဘူး၊ အခက်အခဲတွေအများကြီး ရှိတယ်၊ ပြီးတော့ တဦးကောင်း၊ တယောက်ကောင်းနဲ့လဲ မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ အများစုပေါင်း ဝိုင်းဝန်းပြီး အတော့်ကို ကြိုးစားနိုင်မှ ဖြစ်တာ။ အများနဲ့စုပေါင်း လုပ်ရတယ်ဆိုတာ စိတ်သဘောထားချင်းက အမြဲတန်း တိုက်ဆိုင်နေတာမဟုတ်တော့ စိတ်

သဘောထားချင်း မတိုက်ဆိုင်မိတဲ့အခါ စိတ်ဆင်းရဲရတယ်။ အဲဒီအခက်အခဲတွေကြောင့် ဘုန်းကြီးကတော့ ဘယ်ကိုမှ ရိပ်သာခွဲဖွင့်ခွင့် မပေးသေးဘူး။ တရားဟော တရားပြရတဲ့ တရားစခန်းလောက်သာ ချီးမြှင့်သေးတာ။ ဒကာမကြီး အဲဒီအခက်အခဲတွေကို ရင်ဆိုင်နိုင်ရဲ့လားဆိုတာ နှစ်လလောက် စဉ်းစားဦးပေါ့။ သေသေချာချာစဉ်းစားပြီးမှ ဘုန်းကြီးထံ အကျိုးအကြောင်း လာလျှောက်ပေါ့” ဟု မိန့်တော်မူခဲ့ပါသည်။

“ဒီလိုနှင့် နှစ်လပြည့်တဲ့အခါ ဒေါ်ခင်ဝင်းဝင်း တယောက် ဆရာတော်ဘုရားထံ သွားရောက်ဖူးမြော်၍ “ဆရာတော်ဘုရား တပည့်တော်မ စဉ်းစားပြီးပါပြီ။ တွေ့ရမည့်အခက်အခဲတွေကိုလည်း ရင်ဆိုင်နိုင်ပါတယ်ဘုရား။ ဝိုင်းဝန်းကူညီမည့် သဒ္ဓါတရားပြည့်သူတွေလည်း ရှိပါတယ်ဘုရား၊ တပည့်တော်တို့အား ရိပ်သာခွဲ ဖွင့်ခွင့် ပေးသနားတော်မူပါဘုရား။ တပည့်တော်တို့ မဖြစ်မနေ ကြိုးစားဆောင်ရွက်ပါမည်ဘုရား။ ဆရာတော်ဘုရား၏ဘုန်းကံနှင့် တပည့်တော်တို့၏ ကုသိုလ်ကံအလျောက် ဖြစ်နိုင်ပါလိမ့်မည်ဘုရား” ဟုလျှောက်ထားလေရာ ဆရာတော်ဘုရား ကြီးသည် ဒကာမကြီး ဒေါ်ခင်ဝင်းဝင်း၏ သဒ္ဓါတရားထက်ပုံကို ထောက်ရှု၍ “ကိုင်း ဒကာမကြီး ဖြစ်မြောက်အောင် ကြိုးစားပေတော့၊ ဒကာမကြီး ရိပ်သာမှာ သံဃာနေဖြစ်လောက်အောင် ကျောင်းပြီးတဲ့အခါကျတော့ ဒီလာပြီးလျှောက်၊ ဘုန်းကြီး တရားဟော တရားပြနိုင်တဲ့ သံဃာတော် နှစ်ပါးလွှတ်ပေးမယ်” ဟု မိန့်တော်မူလိုက်ပါသဖြင့် ဟင်္သာတချမ်းမြေ့ရိပ်သာ တည်ထောင်ခွင့်ကို ရရှိခဲ့ပါသည်။

“ ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံမှ ခွင့်ပြုချက်ရပြီးသည်နှင့်

၁၃၅၃ ခုနှစ်၊ ဝါဆိုလဆန်း ၃ ရက်၊ ၁၉၉၁ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁၄ရက်၊ တနင်္ဂနွေနေ့တွင် ဒေါ်ခင်ဝင်းဝင်း၏ နေအိမ်တွင် မယ်ဇေလီကုန်း သပြေစမ်းရိပ်သာဆရာတော်နှင့် ဟင်္သာတမြို့၊ မိုးကောင်းကျောင်းမှ ဆရာတော်သံဃာတော်များကိုပင့်၍ ဆွမ်း ကပ်လှူဒါန်းပြီး ကြွရောက်လာကြသော ဓမ္မမိတ်ဆွေ ဦးရှုတင်၊ ဦးပြုး၊ ဦးချစ်ဝေ၊ ဦးစိန်ထွန်း၊ ဦးမောင်မောင်၊ ဦးနေဝင်း၊ ဦးမောင်မောင်စိုးတို့နှင့် ရိပ်သာဖြစ်မြောက်ရေး ဆွေးနွေးတိုင်ပင် ကြပါသည်။

“၁၉၉၁ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁၆ ရက် အင်္ဂါနေ့၊ နေ့လယ် ၁ နာရီအချိန်တွင် ဟင်္သာတမြို့၊ နတ်မော်လမ်း ဦးချစ်ဝေ နေအိမ်၌ ကျင်းပသော ပထမဦးဆုံး အစည်းအဝေး (၁/၉၁) ဆုံးဖြတ်ချက်အရ ချမ်းမြေ့ရိပ်သာခွဲ ဖြစ်မြောက်ရေးအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းပြီး အဖွဲ့၏ ကြိုးပမ်းမှုဖြင့် ဟင်္သာတမြို့၊ တာကလေးရပ်၊ ဦးမာတင်၏ စက်ဝင်းအတွင်း ဦးဝင်းပိုင်မြေမှ ပေ ၂၈၀ × ပေ ၁၃၀ ရှိသော မြေကွက်ကို ၂၈၀၀၀၀ (ကျပ်နှစ်သိန်းရှစ်သောင်း) ဖြင့် ၁၉၉၁ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၁၃ ရက်နေ့တွင် အပြီးအပိုင် ဝယ်ယူခဲ့ကြပါသည်။

“ထို့နောက် ရန်ကုန်မြို့၊ ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားအထံတွင် ရိပ်သာဖြစ်မြောက်ရေးအဖွဲ့ နာယက ဦးရှုတင်၊ ဦးစိန်ထွန်း၊ ဦးကျော်စိန်၊ ဥက္ကဋ္ဌ ဒေါက်တာ အောင်မြင့်နိုင်၊ အတွင်းရေးမှူး ဦးမောင်မောင်၊ ဦးနေဝင်း၊ ဒေါ်ခင်ဝင်းဝင်း၊ ဒေါ်ယဉ်နု၊ ဒေါ်ခင်ခင်သန်း (ရွှေပုဇွန်)တို့ အဖွဲ့က (၁၊ ၁၁၊ ၉၁)နေ့၌ သြဝါဒခံယူပြီး စတင် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ (၂၉၊ ၁၁၊ ၉၁)နေ့တွင် ကျောင်းမြေ

နယ်နမိတ် ကျောက်တိုင်များစိုက်ထူပြီး (၂၇၊ ၁၂၊ ၉၁) နေ၌
ယောဂီဆောင်ပန္နက်ရိုက်၍ (၈၊ ၂၊ ၉၂) နေ၌ အုတ်မြစ်ချပြီး
ဆောက်လုပ်ခဲ့ရာ (၂၈၊ ၁၁၊ ၉၂) (တနစ်အတွင်း) ယောဂီ
ဆောင် ဆောက်လုပ်ပြီးစီးခဲ့ပါသည်။”

အဋ္ဌမအကြိမ် ဓမ္မခရီး ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်
(၁၉၉၁-၉၂ ဆောင်းရာသီ) ဘုရားမှာမူ ၁၉၉၁ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာ
လ ၁ ရက်နေ့၌ ဟင်္သာတမှ တရားရိပ်
သာဖြစ်မြောက်ရေး အဖွဲ့ဝင်တို့အား လိုအပ်သောဩဝါဒများကိုပေးပြီး
လျှင် ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ဩစတြေးလျနှင့် နယူးဇီလန်နိုင်ငံများသို့ ဓမ္မခရီးကြွရ
ပါသည်။ ထိုဓမ္မခရီး၌ ထိုင်းနိုင်ငံတောင်ပိုင်း စိရချမြို့တရားစခန်းတွင်
ဟောပြောပြသပြီးလျှင် ဇင်းမယ်မြို့၊ လန်းဖုန်း (ဟရိပုဉ္ဇ)နှင့် လန်းပန်းမြို့
များသို့ ကြွရောက်ရသည်။

၁၉၉၁ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ၌ ဩစတြေးလျနိုင်ငံနှင့် နယူးဇီလန်
နိုင်ငံများသို့ကြွ၍ ဩစတြေးလျ၌ ဘလူးမောင်တိန်း၊ ကုရန်ချောင်၊
ကင်ဘာရာ၊ ဆစ်ဒနီ၊ မဲလ်ဘုန်းမြို့ တရားစခန်းများ၌ ဟောပြောပြသ
ရသည်။ နယူးဇီလန်နိုင်ငံမြောက်စွန်းရှိ ကော်ရော်မန်ဒယ်ကျွန်းဆွယ်
ပေါ်တွင် တည်ထောင်ထားသော တရားရိပ်သာ၌ တရားဟောပြော
ပြသရသည်။ တရားရိပ်သာပိုင်ရှင်မှာ ရဲအရာရှိတဦးဖြစ်သည်။ ဤ
တရားစခန်းမှာ နယူးဇီလန်၌ ပထမဆုံး ဟောပြောပြသရသော တရား
စခန်း ဖြစ်သည်။

အနောက်ဩစတြေးလျသို့ နယူးဇီလန်တရားစခန်း ပြီးသောအခါ
ဩစတြေးလျနိုင်ငံ အနောက်ဖျား ပါသ်
(Parth)မြို့သို့ကြွ၍ မောင့်ဟယ်လီနာ၌ တရားပြရသည်။ မောင့်ဟယ်

လီနာ တရားစခန်းပြီးသောအခါ စင်္ကာပူနိုင်ငံနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံမှ တဆင့် မြန်မာပြည်သို့ ပြန်ကြွခဲ့ရာ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၆ ရက်နေ့၌ ချမ်းမြေ့ ရိပ်သာသို့ ပြန်ရောက်လေသည်။

ဤဓမ္မခရီး၌ ပစ္ဆာသမဏအဖြစ် စိရချတရားစခန်းသို့ ဦးရေဝတ လိုက်ပါ၍ တရားစခန်းတလျှောက်လုံး ဦးဌေးဝင်း ကပ္ပိယအဖြစ် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်သည်။

ဆရာတော်ဘုရားသည် ၁၉၉၁ ခုနှစ်၊ အဋ္ဌမအကြိမ် ဓမ္မခရီးတွင် နောက်ဆုံးဖြစ်သော စင်္ကာပူမှ ၁၉၉၂ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၆ ရက်နေ့ တွင် ပြန်ရောက်ပြီးနောက် နဝမအကြိမ် နွေရာသီဓမ္မခရီး ပြန်မထွက်မီ **ဒုလ္လဘရဟန်းများအတွက် ဂုဏ်တော်ဘုရားရှိခိုးနှင့် သိမှတ်ဖွယ် အထွေထွေစာအုပ်ကို ပြုစုပြီးလျှင် ဓမ္မဒေသနာပြန့်ပွားရေးအဖွဲ့ငယ်ထံ အပ်နှံ၍ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေစေခဲ့သည်။**

နဝမအကြိမ် ဓမ္မခရီး ဆရာတော်သည် ၁၉၉၂ ခုနှစ် မေလမှ ဩဂုတ် (၁၉၉၂ နွေရာသီ) လအထိ နွေရာသီ ဓမ္မခရီးကြွရသည်။ ဤဓမ္မခရီး၌ မဟာစည်ရိပ်သာမှ သဒ္ဓမ္မသီတဂူ ဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့် ကပ္ပိယ ဦးမာတင်၊ ဦးဇဋိလနှင့် ဒေါက်တာ ဦးကျော်မြင့်တို့ လိုက်ပါကြသည်။ ချမ်းမြေ့ဆရာတော်၏ ကပ္ပိယမှာ ရာပြည့် ဦးကြည်ဝင်းဖြစ်သည်။ ဤဓမ္မခရီး၌ လေကြောင်းခရီးလမ်းမှာ ရန်ကုန်မှ ဘုံဘောသို့၊ ဘုံဘောမှ အီဂျစ်နိုင်ငံ ရှမ်အက်ရှ်ရှိက် (Sharm Ash-Shaikh) သို့၊ ရှမ်အက်ရှ်ရှိက်မှ မော်စကိုသို့၊ မော်စကိုလေဆိပ်၌ ညအိပ်ရသည်။ မော်စကိုလေဆိပ်၌ ခရီးသည်များ ပြည့်နှက်လျက်ရှိသည်။ ခရီးသည်အားလုံးပင် လေဆိပ်အတွင်း နေရာရသမျှ သမံတလင်းပေါ်တွင် နှစ်နှစ်ခြိုက်ခြိုက် အိပ်နေကြသည်ကို တွေ့ရသည်။

မတွေ့ဘူး၍ အတွေ့ထူးသော နံနက် ၈ နာရီမှာ အင်္ဂလန်သို့ခရီး
ဖြစ်ရပ် ဆက်ရသည်။ လန်ဒန်မြို့ မြန်မာ
 ကျောင်းသို့ရောက်၍ အေးအေးဆေး

ဆေး နားနေကြသောအခါ ကပ္ပိယ ဦးကြည်ဝင်းက ဆရာတော်အထံ
 လာ၍ “ဆရာတော်ဘုရား၊ တပည့်တော်တော့ ပြဿနာပေါ်နေပြီ” ဟု
 လျှောက်ထားသည်။ ဦးကြည်ဝင်းက ဆက်လက်လျှောက်ထားသည်မှာ
 ပစ္စည်းများကို နေရာတကျထားရန် ခရီးဆောင်သေတ္တာများကို ဖွင့်သော
 အခါ လေယာဉ်လက်မှတ်များ ပျောက်နေကြောင်း တွေ့ရသည်။ သေတ္တာ
 လည်း ဖွင့်နေသည်ဟုဆိုသည်။ စဉ်းစားကြည့်သောအခါ ညကမော်စကို
 လေဆိပ်မှာ လေယာဉ် အကူးအပြောင်းတွင် သူခိုး အခိုးခံရပုံရသည်ဟု
 ပြောသည်။ ဦးကြည်ဝင်းမှာ မျက်နှာပျက်ကာ ဆောက်တည်ရာမရ
 ဖြစ်နေသည်။

သို့သော်လည်း မကြာမီပင် မြန်မာပြည်မှ လေယာဉ်တစင်းတည်း
 အတူစီးလာခဲ့ကြသော ဆရာဝန်တယောက်ထံမှ ဖုန်းခေါ်သံကို
 ဦးကြည်ဝင်း ကြားရသည်။ ဆရာဝန်က ဆရာတော်တို့၏ လေယာဉ်
 လက်မှတ်များ သူ၏ ခရီးဆောင်အိတ်အတွင်း၌ တွေ့ရကြောင်း၊ သူ
 သေတ္တာကိုလည်း သူခိုး အဖောက်ခံရကြောင်း၊ သူခိုးက ဦးကြည်ဝင်း
 သေတ္တာထဲမှ ရရာပစ္စည်းကို အရေးတကြီးနှိုက်ယူရာ လေယာဉ်
 လက်မှတ်များကို တွေ့ရသဖြင့် မယူတော့ပဲ သူသေတ္တာထဲကို ထည့်ထား
 ခဲ့ဟန်တူကြောင်း ပြောပြပြီးလျှင် ထိုဆရာဝန်လေးကိုယ်တိုင် ကျောင်းသို့
 လာ၍ လေယာဉ် လက်မှတ်များကို ပို့ပေးလေသည်။ ထိုဆရာဝန်လေးမှာ
 ဦးကြည်ဝင်း၏ ရာပြည့်ကျူရှင် တပည့်ဟောင်း ဖြစ်သည်ဟု သိရသည်။
 မတွေ့ဖူးသေးသော အတွေ့အကြုံ တရပ်ပင်။

အင်္ဂလန်၌ တရားကိစ္စပြီးစီးကြသောအခါ နယ်သာလန်နိုင်ငံနှင့်

ဂျာမဏီနိုင်ငံသို့ ကြွရသည်။ သဒ္ဓမ္မသီတဂူဆရာတော်ကြီးနှင့် ကပ္ပိယ ဦးမာတင်တို့မှာ လန်ဒန်မြန်မာကျောင်း၌ သီတင်းသုံးနေရစ်ခဲ့ကြသည်။ ဆရာတော်တို့မှာမူ အမေရိကသို့ကြွ၍ ချီကာဂို၊ နယူးယောက်၊ ဝါရှင်တန်မြို့များ၌ တရားဟောပြောပြသကြသည်။ ဦးဇဋ္ဌိလနှင့် ဒေါက်တာ ဦးကျော်မြင့်တို့သည် ဝါရှင်တန်မှ ပြင်သစ်သို့ ခရီးဆက်ကြရသည်။

ဆရာတော်နှင့် ဦးကြည်ဝင်းတို့မှာမူ သီးသန့်ပင့်ထားရာဖြစ်သော လော့စ်အိန်ဂျလိစ်၊ ဆန်ဒီယေဂို၊ ဆန်ဖရန်စစ္စကိုနှင့် နီဗားဒါးသို့ ကြွရသည်။ နီဗားဒါးသို့ကြွရာတွင် ဆောလိက်စီးတီးသို့လည်း ရောက်ရသည်။ နီဗားဒါးသို့ ဦးမျိုးမင်းနှင့် ဒေါ်တင်တင်ဆွေတို့လာ၍ ပင့်ကြသည်။

ဆော့လိက်စီးတီး (SaltLakeCity) မှာ အမေရိကပြည် အလယ်ပိုင်း၌ရှိသော ယူတားပြည်နယ် (Utah) ၏ မြို့တော်ဖြစ်သည်။ ဆော့လိက်စီးတီး ဒေသတခုလုံးသည် မြေဆီခန်းခြောက်နေသော ဆားမြေလွင်ပြင်ကြီး ဖြစ်ပုံရသည်။ ဤခြောက်သွေ့နေသော လွင်ပြင်ကြီးထဲ၌ သစ်ပင် မြက်ပင်တို့ကိုလည်း မတွေ့ရ။ ကျေးငှက်တို့ကိုလည်း မတွေ့ရ။ အသံကိုလည်းမကြားရ။ တောကောင်၊ သားကောင် တောတိရစ္ဆာန်တို့ကိုလည်း မမြင်ရ၊ မတွေ့ရ။ လူသူအသွားအလာလည်း အလွန်နည်းပါးပုံရသည်။ မျက်စိတဆုံး လွင်ပြင်ကြီးတခုလုံးသည် ငြိမ်သက်တိတ်ဆိတ်လှသဖြင့် ငြီးငွေ့ဖွယ်၊ စိတ်ချောက်ချားဖွယ် ကောင်းလှသည်။ တယောက်တည်းဆိုလျှင် ဤလွင်ပြင်ကြီးထဲ၌ သွားလာဝံ့စရာမရှိပေ။ သက်ရှိကင်းမဲ့လျက် ခြောက်သွေ့လှသော အလွန်တိတ်ဆိတ်လှသည့် ကန္တာရကြီးဟု ဆိုရမည်ထင်သည်။ ဆော့လိက်စီးတီးမြို့နှင့် မလှမ်းမကမ်းတွင်မူ ကြီးမားလှသော ဆားကန်ကြီးကို တွေ့ရသည်။ တခြားနေရာများ၌လည်း ဆားကန်များ အနှံ့အပြားတွေ့ရသည်။

ဤမြို့သည် ဘာသာရေးစည်းမျဉ်းတင်းကျပ်သော မော်မန်း ခရစ်ယာန် (Mormon Christian) ဂိုဏ်း၏ ဗဟိုဌာနဖြစ်သည်။ မော်မန်း တို့သည် အမေရိကနိုင်ငံ၊ အီလီနွိုက်ပြည်နယ်မှ တစုတပေါင်းတည်း ပြောင်းရွှေ့လာကြပြီးလျှင် ဤယူတားပြည်နယ်သို့ ရောက်သောအခါ ဆော့လိက်စီးတီးကို တည်ထောင်၍ ဗဟိုဌာနပြုလုပ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။

ဤဆော့လိက်လွင်ပြင်ကြီးကို ကားဖြတ်မောင်းရသောအခါ ပဉ္စင်းငယ် ဘဝတွင်ဖတ်ခဲ့ရဖူးသော စုံထောက်စာရေးဆရာကြီး ဆာအာ သာ ကိုနန်ဒွိုင်း၏ A Study In Scarlet ဝတ္ထုကို သတိရမိသည်။ ကိုနန်ဒွိုင်း က သူ၏ဝတ္ထု၌ ဤဆော့လိက်လွင်ပြင်ကြီးကို နောက်ခံ ထားလျက် မော်မန်းခရစ်ယာန်ဂိုဏ်း၏ အယူအဆများနှင့် ရောမွေကာ ဇာတ်လမ်းဆင်၍ စိတ်ဝင်စားဖွယ်ရာ ရေးချယ်ထားလေသည်။ သူ၏ ဝတ္ထု၌ ဤဒေသ၏ တောတောင်ရေမြေအနေအထားကို အသေးစိတ် သရုပ်ဖော်ထားသည်မှာ သရုပ်ပေါ်လှ၊ သဘာဝကျလှသည်။ သူက ဤဆော့လိက်လွင်ပြင်ကြီးသည် ဆောင်းအခါတွင် နှင်းခဲတွေ ဖုံးအုပ် ထားသဖြင့် ဖွေးဖွေးဖြူနေသော နှင်းခဲလွင်ပြင်ကြီး ဖြစ်နေ၍ နွေအခါတွင် ဆားမြေလွင်ပြင်ကြီး ဖြစ်နေသည်ဟု သရုပ်ဖော်ထားသည်။

ဤဝတ္ထုကို ဆရာကြီးရွှေ့ဒေါင်းက မြန်မာမှုပြုထားသည်။ ဆရာကြီးက ဝတ္ထုဇာတ်လမ်းကိုကြည့်ပြီး **ဘောင်ဒရီလမ်းလူသတ်မှု** ဟု နာမည်တပ်ထားသည်။ စာဖတ်သူများ စိတ်ဝင်စားစေရန် ရည်ရွယ် ဟန် တူသည်။ ကိုနန်ဒွိုင်းက သူ၏ဝတ္ထုကို အမေရိကန်ပြည် ဆော့လိက် လွင်ပြင်၌ စ၍ အင်္ဂလန်နိုင်ငံ၊ လန်ဒန်၌ အဆုံးသတ်ထားသည်။ ဆရာ ကြီး ရွှေ့ဒေါင်းက မြန်မာမှုပြုရာ၌မူ သူ၏ဝတ္ထုကို အိန္ဒိယ၌ စ၍ ရန်ကုန်၌ အဆုံးသတ်ထားသည်။

ကနေဒါသို့. ချမ်းမြေ့ဆရာတော်သည် အမေရိက၌ တရားစခန်းများ ပြီးစီးသောအခါ ကနေဒါနိုင်ငံသို့ ကြွ၍ ဗန်ကူးဗားမြို့တရားစခန်း၌ ဟောပြော ပြသရသည်။ ကိုလံဘီယာတက္ကသိုလ်၌လည်း တရားတပွဲ ဟောရသည်။

ဗန်ကူးဗားမှ မြန်မာပြည်သို့ ပြန်ခဲ့ရာ ၁၉၉၂ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၂ ရက်နေ့တွင် ချမ်းမြေ့ရိပ်သာသို့ ပြန်ရောက်သည်။ အောက်တိုဘာလ၌ **ယောဂီသိဖွယ် အသွယ်သွယ်** စာအုပ်ကို ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေရသည်။

ဤအတောအတွင်း၌ ဟင်္သာတရိပ်သာ ဒကာ ဒကာမများသည် ရိပ်သာအလျင်အမြန် ဖြစ်ပေါ်ရေးအတွက် ကြိုးကြိုးစားစား ဆောင်ရွက်ကြရာ တနှစ်အတွင်း၌ သံဃာနေနိုင်လောက်အောင် ကျောင်းဆောင်တဆောင် ပြီးစီးကြ၍ အတွင်းရေးမှူး ဦးမောင်မောင်နှင့် အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်အချို့ ရန်ကုန် ချမ်းမြေ့ရိပ်သာသို့လာ၍ ရိပ်သာ၌ သီတင်းသုံးမည့် သံဃာတော်များ ချီးမြှင့်ပါရန် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်အား လျှောက်ထားကြသည်။ ဆရာတော်က ဘုန်းကြီးဦးသောဘိတနှင့် တောင်တွင်းကြီး ဦးဇေနလေးတို့ကို ဟင်္သာတချမ်းမြေ့ရိပ်သာ၌ သာသနာ့ကိစ္စ ဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ပေးလိုက်သည်။

ဒသမအကြိမ် ဓမ္မခရီး ဆရာတော်ဘုရားသည် ၁၉၉၂ ခုနှစ်၊ (၁၉၉၂-၉၃ ဆောင်းရာသီ) နိုဝင်ဘာလမှစ၍ ဆောင်းရာသီ ဓမ္မခရီးထွက်ရသည်။ ဤဓမ္မခရီး၌ ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ဗန်ကောက်မြို့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ကလျာဏယုဝအသင်း (ထိုင်းအခေါ် **ယုဝပုတ္တိဆမာနံ**၊ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် (Young Buddhist Association of Thailand) တရားစခန်း၌ တရားပြပြီးလျှင် နယူးဇီလန်ပြည်၊ ဝယ်လင်တန်မြို့အနီး၌ ဝယ်လင်တန်တရားစခန်းနှင့် ဝယ်လင်တန်မြို့

တရားပွဲများ ဟောပြော ပြသရသည်။ ထို့နောက် သစ္စကြေးလှသို့ကြွ၍ ဆစ်ဒနီမြို့နှင့် ဆစ်ဒနီ၏အနီး ကုရန်ချောင်တရားစခန်းများ၌ ဟောပြော ပြသပြီးလျှင် အမေရိကန်နိုင်ငံ ဟိုင်ယီကျွန်း ဟိုနိုလူလူမြို့သို့ကြွ၍ ရှင်ပြပွဲနှင့် တရားပွဲများ ချီးမြှင့်ရသည်။

ဂျပန်နှင့် တောင်ကိုရီးယား ထို့နောက် ဂျပန်ပြည်သို့ပြန်ကြွ၍ တိုကျို၊ ယိုကိုဆုက၊ ကမာကုရ၊ ကျိုတို၊ နာရ၊ အိုဆာကာ၊ ပိုအိုင်လင်၊ ကိုဘေးမြို့များသို့ကြွ၍ တရား ချီးမြှင့်ရသည်။ ထိုမှတဆင့် တောင်ကိုရီးယားနိုင်ငံသို့ကြွ၍ ဆိုးလ်မြို့ ကုရယုန်ဆာကျောင်း၊ ကျုံဂျူမြို့နယ် ပိုဂျူဆာကျောင်း၊ ဒေါင်ဝါဆာ ကျောင်း၊ ထုံဒေါဆာကျောင်းများ၌ တရားချီးမြှင့်၍ တောင်ပေါ်ရှိ ကျောက်ဂူထဲတွင် ထုလုပ်ထားသော **ဗုလ်ကုဆာ** ဆင်းတုတော်ကို ဖူးမြော်ခဲ့သည်။

ဤ**ဗုလ်ကုဆာ**ဆင်းတုတော်၏ မျက်နှာတော်မှာ အလွန်ကြည် လင်ငြိမ်းအေးသော သဘာဝကိုဖော်ပြနေသဖြင့် လွန်စွာကြည်ညိုဖွယ်ရာ ရှိလှ၏။ ကိုရီးယားနိုင်ငံ၌ ဖူးမြော်ရသော ဆင်းတုတော်များတွင် ကြည် ညိုဖွယ်ကို အဆောင်ဆုံးသော ဆင်းတုတော် ဖြစ်သည်။ ကိုယ်လုံးတော် ကလည်း လွန်စွာအချိုးကျ၍ တင့်တယ်သပ္ပာယ်တော်မူလှ၏။ ဂူထဲတွင် ဖြစ်သော်လည်း ဂူဝမှဖြတ်၍ နေ၏အလင်းသည် မျက်နှာတော်ပေါ်သို့ တိုက်ရိုက်ကျသဖြင့် မျက်နှာတော်၏ ကြည်လင်ငြိမ်းအေးမှုသည် ထင်ထင်လင်းလင်း ပေါ်လွင်နေ၏။ ကိုရီးယားတို့သည် ဤဆင်းတု တော်၏ လက်ရာမြောက်လှပုံကို ဂုဏ်ယူကြ၍ လူတိုင်းကို သွားရောက်ဖူး မြော်ရန် အထူးတိုက်တွန်းကြ၏။ ဆရာတော်ဘုရားသည် ဆိုးလ်မြို့ ချိုခဲဆာကျောင်း၊ ဘုံဝင်ဆာကျောင်းများ၌လည်း တရားပွဲ ချီးမြှင့်ရ၏။

စင်္ကာပူမှတဆင့် တောင်ကိုရီးယားနိုင်ငံ၌ တရားကိစ္စပြီးစီးသော
မြန်မာပြည်သို့ အခါ ဆရာတော်သည် စင်္ကာပူသို့ကြွ၍ စင်္ကာပူမှ
 တဆင့် မြန်မာပြည်သို့ ပြန်ကြွခဲ့လေသည်။ မြန်မာ
 ပြည်သို့ ၁၉၉၃ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၅ ရက်နေ့၌ ပြန်ရောက်သည်။
 ကပ္ပိယမှာ ဦးဌေးဝင်း ဖြစ်သည်။

ဟင်္သာတချမ်းမြေ့ရိပ်သာဖွင့်ပွဲ ဆရာတော်သည် ၁၉၉၃ ခုနှစ်၊
 မတ်လ၌ ဟင်္သာတမြို့ ချမ်းမြေ့
 ရိပ်သာ ဖြစ်မြောက်ရေးအဖွဲ့ဝင်များ၏ ပင့်လျှောက်ချက်အရ မတ်လ
 ၁၄ ရက်နေ့တွင် ဟင်္သာတသို့ကြွပြီးလျှင် မတ်လ ၁၅ ရက်နေ့ နံနက်
 ၈ နာရီအချိန်တွင် **ဟင်္သာတ ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ**သည် ယောဂီများ
 သပ္ပာယ်ဖြစ်စွာ နေထိုင်၍ တရားအားထုတ်ရန် သင့်လျော်သော အခြေ
 အနေကို တွေ့ရသဖြင့် ဆရာတော်သည် ဖဲကြိုးဖြတ်ဖွင့်လှစ်၍ ရေစက်ချ
 ပေးတော်မူခဲ့သည်။ ရိပ်သာဖွင့်လှစ်ပြီးနောက် ရိပ်သာတိုးတက်ရေး
 အတွက် ဒကာ ဒကာမများ ကြိုးစားကြပုံကိုလည်း အမှုဆောင်များ၏
 မှတ်တမ်း၌ ဆက်လက်ဖော်ပြထားသည်ကို အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရ
 သည်။

အဆောက်အအုံများ ‘ယင်းနောက်ပိုင်းတွင် ဆရာတော် ဘုရားကြီး
တိုးပွားလာခြင်း ၏ ဘုန်းကံ၊ ကျောင်း ထိုင်ဆရာတော်များ၏
 လမ်းညွှန်မှု၊ ဝေယျာဝစ္စအဖွဲ့ဝင် ဒကာ ဒကာမ
 များ၏ ကြိုးပမ်းမှုတို့ကြောင့် ထိုခေတ် သိန်းနှစ်ဆယ်ကျော်တန် နှစ်ထပ်
 သိမ်တော်ကြီး ဆောက်လုပ်ခြင်း၊ နောက်ထပ် နှစ်သိန်း ရှစ်သောင်းတန်
 တိုးချဲ့မြေကွက် ထပ်မံ ဝယ်ယူလှူဒါန်းခြင်း၊ သုံးသိန်းကျော်တန် ချမ်း
 မြေ့ရိပ်သာကျောင်း လမ်းဖောက်လုပ်ခြင်း စသည်တို့ကို ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့
 ပါသည်။

‘ဤသို့ ဆောင်ရွက်ကြရာတွင် ဦးပဉ္စင်းကြီး ဦးနာရဒ၏ သဒ္ဓါ၊ စေတနာနှင့် လုပ်အား များစွာပါဝင်သည်ကို မဖော်ပြလျှင် ပြည့်စုံမည် မဟုတ်ပါ။ ဦးပဉ္စင်းကြီးဦးနာရဒသည် အဆောက် အအုံ ပစ္စည်းများ ပြည့်စုံရေးအတွက် ဟင်္သာတနှင့် ရန်ကုန်ကို အကြိမ်ကြိမ် ကူးသန်းသွားလာကာ အခက်အခဲအမျိုးမျိုးကို ပြေလည်အောင် အဆင်းရဲအပင်ပန်းခံ ဆောင်ရွက်ခဲ့သဖြင့် ကျောင်းအဆောက်အအုံများ ဤမျှ လျင်မြန်စွာပြီးစီးအောင် ဆောက်လုပ်နိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် ဦးနာရဒသည် ဝိသုဒ္ဓါမသိမ်ဂရမ် ရရှိရေးအတွက်လည်း အားကြိုးမာန်တက် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။’

‘ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်များ အမှုဆောင်အဖွဲ့က ဦးပဉ္စင်း ကြီးအား ကျေးဇူးအထူးတင်ပါကြောင်းနှင့် ဦးပဉ္စင်းကြီး၏ ဆောင်ရွက်ချက်တို့ကို အမြဲသတိရကာ ကုသိုလ်ပွားနေကြမည် ဖြစ်ပါကြောင်း ဖော်ပြအပ်ပါသည်။’

အမှုဆောင်များ ချမ်းမြေ့ရိပ်သာဝေယျာဝစ္စအဖွဲ့ ဟင်္သာတမြို့

ဤသို့လျှင် ဟင်္သာတမြို့၌ ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ ပေါ်ပေါက်လာကာ တရားလိုလား သူတော်စင်အများတို့ ကုသိုလ်ပွားကြရသည်။

သူတော်စင်များ သူတော်စင်များ ကုသိုလ်ပွားကြရပုံကို အနည်း **ကုသိုလ်ပွားကြရပုံ** ငယ် ဖော်ပြလိုပါသည်။ ၁၉၉၃ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၄ ရက် တနင်္ဂနွေနေ့ ညနေ ၆ နာရီတွင် ဟင်္သာတ ကောလိပ် (ယခု ဟင်္သာတ တက္ကသိုလ်) ကျောင်းအုပ်ကြီး ဒေါ်တင်မေရီ

နှင့် ဓာတုဗေဒ ဌာနမှူး ကျွန်မ အေးအေးမြင့်တို့၏ ပင့်လျှောက်ချက်အရ ရွှေဟင်္သာခန်းမ၌ ဆရာ၊ ဆရာမများနှင့် ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများ အား ဆည်းဆာဓမ္မသဘင်အဖြစ် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက တရားချီးမြှင့် ပေးပါသည်။ ရွှေဟင်္သာခန်းမတစ်ခုလုံး ပြည့်လျှံသည်အထိ ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများ လေးလေးစားစား စိတ်ဝင်စားစွာ တရားနာယူကြပါ သည်။ အခြားဘာသာဝင်များပင် တရားနာယူကြသည်ကို ဝမ်းသာစွာ တွေ့ကြရပါသည်။ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ကျောင်းသူ ကျောင်းသား များ သိသင့်သိထိုက်သော သရဏဂုံအဓိပ္ပာယ်ကို ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ရှင်းရှင်း လင်းလင်း ဟောကြားပါသည်။ ၃၈ ဖြာမင်္ဂလာတရားတော် များကို လည်း စိတ်ဝင်စားဖွယ်ရာ ဟောကြားချီးမြှင့်ပါသည်။

ဆည်းဆာဓမ္မသဘင်ကို ည ၉ နာရီတိုင်အောင် တရားချီးမြှင့်ပေးခဲ့ ပါသည်။ သရဏဂုံကို ပီပီပြင်ပြင် နားလည်သဘောပေါက်ရခြင်း၊ မင်္ဂလာတရားတော်များကို နားလည်သဘောပေါက်ရခြင်း၊ သတိပဋ္ဌာန် တရားတော်ကို နာကြားရခြင်းတည်းဟူသော ဓမ္မဿဝဏကုသိုလ်၏ အကျိုးကျေးဇူးကြောင့် ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများသည် စေတနာ သဒ္ဓါတရားပွားများကာ ဝါဆိုသင်္ကန်းဆက်ကပ်ပွဲ၊ ကထိန်သင်္ကန်း ဆက်ကပ်ပွဲများ၌ တက်တက်ကြွကြွပျော်ပျော်ပါးပါး ဝမ်းပန်းတသာ ဆောင်ရွက်ကြသည်ကို အားရဝမ်းမြောက်ဖွယ်ရာ တွေ့မြင်ရပါသည်။ ထိုဆည်းဆာဓမ္မသဘင် တရားပွဲအကြောင်းကို ၁၉၉၃-၁၉၉၄ ဟင်္သာတ ကောလိပ်နှစ်လည်မဂ္ဂဇင်း၌ ကျွန်မအေးအေးမြင့်က အသေးစိတ် ဆောင်းပါး ရေးသား မှတ်တမ်းတင်ထားပါသည်။

ကောဒသမအကြိမ်ဓမ္မခရီး
(၁၉၉၃ နွေရာသီ)

ဆရာတော်ဘုရားသည် မတ်လ၌ ဟင်္သာတချမ်းမြေ့ရိပ်သာကို ဖွင့် လှစ်ပေးပြီးနောက် မေလမှစ၍

နေရာသီဓမ္မခရီး ကြွရပါသည်။ ဤဓမ္မခရီး၌ အင်္ဂလန်၊ ဟော်လန်၊ ဘယ်လ်ဂျီယမ်၊ ဂျာမဏီ၊ ဆွစ်ဇာလန်၊ ပြင်သစ်၊ အမေရိက၊ ကနေဒါ နိုင်ငံများသို့ကြွရောက်၍ ဝိပဿနာတရား စခန်းများ ဖွင့်လှစ်၍ တရားဟောပြော ပြသရသည်။ ဓမ္မခရီးကြွနေစဉ် တဘက်ကလည်း တရားကျမ်းစာအုပ် ထုတ်ဝေရေးအတွက် စာမူများကို သုတ်သင်တည်းဖြတ်ရသည်။

ဆရာတော်ဘုရားသည် ဤဓမ္မခရီး၌ **‘နိုင်ငံခြားသား ဘုန်းတော်ကြီးတပါး၏ ဗုဒ္ဓဘာသာအမြင် အမေးအဖြေ’** စာအုပ်နှင့် **‘ဗုဒ္ဓသာသနာတော် စတင်ပြန့်ပွားပုံ’** စာအုပ်များကို တည်းဖြတ်၍ အပြီးသတ် သုတ်သင်ခဲ့ရပုံကို နိဒါန်း၌ အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

‘ဤစာအုပ်သည် Good Question and Good Answer ဟူသော အင်္ဂလိပ်စာအုပ်ကို ဘာသာပြန်ထားသောစာအုပ် ဖြစ်သည်။ မူရင်းအင်္ဂလိပ်စာအုပ်ကို ၁၉၉၂ခုနှစ် ဇွန်လ၌ ချီကာဂိုမြို့တွင် တရားပြစဉ်က ရရှိခဲ့သည်။ စာအုပ်ကိုဖတ်ပြီးသောအခါ မြန်မာဘာသာ ပြန်ရလျှင် ခေတ်အမြင် ဗုဒ္ဓဘာသာဗဟုသုတ ရလိုသူများအတွက် အကျိုးများဖွယ်ရှိသည်ဟု စဉ်းစားမိသည်။ စဉ်းစားမိသည့် အတိုင်းပင် ဧူလိုင်လတွင် ကနေဒါနိုင်ငံ ဗန်ကူးဗားမြို့ တရားစခန်း၌ စတင်ဘာသာပြန်ခဲ့သည်။ ကနေဒါမှ မြန်မာပြည်သို့ အပြန်လေယာဉ်ပေါ်၌လည်း ဆက်လက် ဘာသာပြန်ခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပြန်ရောက်သောအခါ အချိန်အားမရ၍ ဆက်လက် ဘာသာ မပြန်နိုင်တော့ပေ။

‘ထိုနှစ်နှိဝင်ဘာလမှစ၍ ဩစတြေးလျ၊ နယူးဇီလန်၊ ဟိုနိုလူလူ၊ ဂျပန်၊ ကိုရီးယားစသောနိုင်ငံများသို့ ဓမ္မခရီး ထွက်သော

အခါ အချိန်အား ရသလောက် ရပြန်သည်။ သို့သော် **ဗုဒ္ဓသာသနာတော် စတင်ပြန့်ပွားပုံ** စာမူသစ်ကို ရေးဖို့က ပိုအရေးကြီးသောကြောင့် ဘာသာပြန်စာမူကို ဘေးဖယ်ထားရပြန်သည်။ နယူးဇီလန်မှ ဟိုနိုလူလူသို့အသွား လေယာဉ်ပေါ်၌ လည်းကောင်း၊ ဟိုနိုလူလူတွင် တရားပြနေစဉ်အခါ၌ လည်းကောင်း၊ ဟိုနိုလူလူမှ ဂျပန်ပြည်သို့အသွား လေယာဉ်ပေါ်၌ လည်းကောင်း စာမူသစ်ကို ရေးသားပြုစုခဲ့ရာ တိုကျိုသို့ ရောက်ခါနီး၌ North West Airline လေယာဉ်ပေါ်တွင် **‘ဗုဒ္ဓသာသနာတော် စတင်ပြန့်ပွားပုံ’** စာမူကြမ်း အပြီးသတ်ခဲ့သည်။ ချမ်းမြေ့သို့ ပြန်ရောက်သောအခါ စာမူကြမ်းကိုအချောသတ်ပြီးလျှင် **‘ချမ်းမြေ့သာသနာတော် လျှောက်စာတမ်း’**ကို ဒုတိယအကြိမ် ရိုက်နှိပ်ရာတွင် ထည့်သွင်း ပုံနှိပ်လိုက်ရာ အလုပ်တခု ပြီးသွားသည်။

၁၉၉၃ ခုနှစ်၊ မေလ ၈ ရက်နေ့မှစတင်ထွက်ခွာခဲ့သော ဓမ္မခရီး၌ ဆိုင်းထားခဲ့ရသော ဘာသာပြန်စာမူကို ဆက်လက်ပြန်ဆိုရန် အချိန်အား ရပြန်သည်။ ဤဓမ္မခရီးသည် ၂ရောပ ၇ နိုင်ငံ၊ အမေရိက ၆ မြို့နှင့် နောက်ဆုံး ကနေဒါနိုင်ငံ ဗန်ကူးဗားမြို့အထိ လှည့်လည်ရမည်ဖြစ်ရာ အချိန် ၄ လနီးပါး ကြာမည်ဖြစ်၍ ဘာသာပြန်စာမူကြမ်း ပြီးရမည်ဟု ခန့်မှန်းထားခဲ့သည်။

သို့ဖြင့် အင်္ဂလန်တောင်ပိုင်း နယူတန်အက်ဗော့တ်မြို့နှင့် မလှမ်းမကမ်းရှိ ဂိုင်ယာဟောက်စ်တရားစခန်း၌လည်းကောင်း၊ အင်္ဂလန်နိုင်ငံ အရှေ့ဘက်ကမ်းခြေရှိ ရှီးယားနက်စ်ဆိပ်ကမ်းမှ ဟော်လန်နိုင်ငံ ဘလစ်ဆင်ငင်ဆိပ်ကမ်းသို့အကူး **အိုလာဝု ဟော်လန်ဒီယာ** သင်္ဘောပေါ်၌လည်းကောင်း၊ ဟော်လန်နိုင်ငံ အော်ဆင်ဒရက်တရားစခန်း၌ လည်းကောင်း ဆက်လက်ရေးသားခဲ့ရာ

ဤတရားစခန်းသို့ ရောက်ပြီးနောက် ၄ ရက်အကြာ ၁၉၉၃ ခုနှစ်၊
မေလ ၂၈ ရက်နေ့တွင် ဤဘာသာပြန်စာအုပ် စာမူကြမ်း အပြီး
သတ်နိုင်ခဲ့သည်။ အလုပ်တခု ပြီးသွားပြန်၍ ဝမ်းမြောက်ရပြန်
သည်။

သို့သော် ‘ကံ နှင့် တမလွန်ဘဝ’ စာမူကို တည်းဖြတ်ဖို့
အလုပ်က စောင့်ကြိုလျက်ရှိသည်။ ‘ကံနှင့် တမလွန်ဘဝ’ စာမူကို
တပည့်တဦးက တမူ၊ သမီးနှင့်သားပုံနှိပ်တိုက်ပိုင်ရှင် ဦးရွှေစိုးက တမူ
ကက်ဆက်ခွေမှ ကူးပေးထားသည်မှာ အနည်းဆုံး ၈ နှစ်ခန့် ကြာ
သွားပေပြီ။ ယခုမှပင် ဤစာမူကို တည်းဖြတ်ဖို့ အလှည့်ကျတော့
သည်။ သို့သော် စာမူက လန်ဒန်၌ ကျန်ခဲ့၍ ဇူလိုင်လ ၆ ရက်နေ့
လန်ဒန်သို့ပြန်ရောက်မှပင် တည်းဖြတ်မှု စနိုင်တော့သည်။ ဤဓမ္မ
ခရီးမှ ချမ်းမြေ့ရိပ်သာသို့ ပြန်ရောက်သောအခါ မအားလပ်ပြန်၍
တည်းဖြတ်မှုကို ရပ်တန့်ထားရပြန်သည်။

ဤဓမ္မခရီး၌ ဦးစံသိန်းနှင့် ဦးဌေးဝင်းတို့ ကပ္ပိယအဖြစ်
လိုက်ပါကြသည်။ ဤဓမ္မခရီး၌ တရားစခန်းအနီးတွင် ကညွတ်ဖြူ
များ စိုက်ပျိုးအောင်မြင်သည်ကို တွေ့ခဲ့ရသည်။

ဒွါဒသမအကြိမ်ဓမ္မခရီး ဆရာတော်ဘုရားသည် တဖန် ၁၉၉၃
(၁၉၉၃-၉၄ ဆောင်းရာသီ) ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလမှ ၁၉၉၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ
အထိ ၁၂ ကြိမ်မြောက် ဓမ္မခရီးကြွရ
ပြန်သည်။ ဤဓမ္မခရီး သည် ဆောင်းရာသီ ဓမ္မခရီးဖြစ်၍ ဩစတြေးလျ၊
နယူးဇီလန်၊ ထိုင်းနိုင်ငံများသို့ ကြွရောက်ရသည်။ ဩစတြေးလျနှင့် နယူး
ဇီလန်နိုင်ငံများ၌မူ နွေရာသီဖြစ်သည်။ ဤဓမ္မခရီး၌လည်း တရားစာမူ
တည်းဖြတ်ရန် အချိန်အား ရသလောက် ရပြန်သည်။

ဤဓမ္မခရီးကို အနောက်ဩစတြေးလျရှိ ပါ့သ်မြို့၌ စတင် တရား

ပြရသည်။ ထို့နောက် မဲလ်ဘုန်းမြို့တရားစခန်း၌ တရားပြရသည်။ ဤ
မဲလ်ဘုန်းတရားစခန်း၌ တရားစာမူကို ကြိုးကြားကြိုးကြား တည်းဖြတ်
နိုင်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ဆစ်ဒနီမြို့အနီး ဝပ်ဗုဒ္ဓဓမ္မ တရားစခန်းသို့ ဆက်
လက် ကြွရသည်။ ဤတရားစခန်း၌ ယောဂီ ၄၀ ကျော်ရှိသဖြင့် စာမူ
တည်းဖြတ်နိုင်လောက်အောင် အချိန်ရဖို့ ခဲယဉ်းနေ၏။

သို့သော် ကံအားလျော်စွာ မမျှော်လင့်ဘဲ စာမူတည်းဖြတ်ချိန်
များများရလိုက်၏။

ကြောက်စရာတောမီးကြီး အကြောင်းမှာ ဤတရားစခန်း၌ တရား
ပြနေစဉ် ဆစ်ဒနီမြို့ ပတ်ဝန်းကျင် အရပ်
လေးမျက်နှာလုံး၌ နေရာပေါင်း ၁၅၀ခန့်တွင် ကြောက်မက်ဖွယ်ရာ တော
မီးများ အကြီးအကျယ်လောင်ကျွမ်းသဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်များက
တော၏အလယ်ဖြစ်သော တရားစခန်းမှ ချက်ချင်းထွက်ကြရန် နှိုးဆော်
သဖြင့် တလတရားစခန်းကို ၁၅ ရက်ဖြင့် ရပ်နားလိုက်ကာ တောမီးနှင့်
ဝေးရာ ဘလူးမောင်းတိန်း တရားစခန်းသို့ ရွှေ့ပြောင်းကြရသည်။ ဘလူး
မောင်းတိန်းတရားစခန်း၌လည်း မီးဘေး စိတ်မချရသဖြင့် ဆစ်ဒနီမြို့
မြန်မာကျောင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့ရပြန်သည်။ မြန်မာကျောင်း၌မူ အနားယူ
ရုံမျှသာ အလုပ်ရှိ၍ စာမူတည်းဖြတ်ဖို့ရာ အချိန်များများ ရလိုက်သည်။

ဝပ်ဗုဒ္ဓဓမ္မတရားစခန်းနှင့် ဘလူးမောင်းတိန်းတရားစခန်းတို့မှ
ယောဂီများသည် လွန်စွာစိတ်ပျက်ကြ၊ စိတ်ဓာတ်ကျနေကြ၏။ ဆရာ
တော် ဘုရားသည်လည်း စိတ်မကောင်းဖြစ်ရ၏။ သို့သော် မြန်မာကျောင်း
၌ စာမူတည်းဖြတ်ရန် အချိန်များများရသဖြင့် ‘အိုးကွဲသော်လည်း ကရွတ်
တော့ ရသေးသည်’ ဆိုသော သဘောဖြင့် အကောင်းမြင်ဘက်မှ ကြည့်၍
ယောနိသော မနသိကာရ စိတ်ထားကာ စိတ်ဖြေရ၏။ နယူးဇီလန်
တရားစခန်း၊ ဗန်ကောက်တရားစခန်းတို့၌လည်း အချိန် အနည်းငယ်

၂၅၈

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ရသဖြင့် ဆက်လက်တည်းဖြတ်ရ၏။ အမှန်တော့ နယူးဇီလန် တရားစခန်း၌ အချိန်ရသလောက်ရသော်လည်း ဗန်ကောက် တရားစခန်း၌မူ ယောဂီများ ၁၀၀ ကျော်နေသဖြင့် စာမူတည်းဖြတ်ချိန် အလွန်နည်းလှ၏။ ထို့ကြောင့် ဗန်ကောက်တရားစခန်းပြီး၍ မြန်မာပြည်ချမ်းမြေ့သို့ ပြန်ရောက်မှပင် ယောဂီများကို တရားမမေး မစစ်သေးဘဲ အချိန်အတင်း လုကာ တည်းဖြတ်၍ ၁၉၉၄ ခုနှစ်၊ မေလ ၂ ရက်နေ့၌ စာမူကိုအပြီးသတ် လိုက်ရပေတော့သည်။ ဤနည်းဖြင့် ‘**ကံ နှင့် တမလွန်ဘဝ**’ စာမူသည် ခက်ခက်ခဲခဲဖြင့်ပင် စာအုပ်အဖြစ်သို့ ရောက်ရလေသည်။

၁၃ ကြိမ်မြောက်ဓမ္မခရီး (၁၉၉၄ နွေရာသီ) ဆရာတော်ဘုရားသည် ၁၉၉၄ ခုနှစ်၊ မေလမှ ဇူလိုင်လကုန် အထိ ၁၃ ကြိမ် မြောက် ဓမ္မခရီးကြွရသည်။ ဤဓမ္မခရီး၌ တောင်ကိုရီးယားနိုင်ငံ ဆိုးလ်မြို့၊ အမေရိကပြည် လော့စ်အိန်ဂျလစ်မြို့၊ ချီကာဂိုမြို့၊ အီလီနွိုက်စ်ပြည်နယ် ရှန်ပိန်းတက္ကသိုလ်၊ နယူးယောက်မြို့၊ ဝါရှင်တန်မြို့၊ အင်္ဂလန်နိုင်ငံ လန်ဒန်မြို့တို့၌ တရားစခန်း ဖွင့်လှစ်ဟောပြော ပြသခဲ့ရသည်။ ဦးစောလှိုင်နှင့် ဦးဌေးဝင်းတို့ ကပ္ပိယအဖြစ် လိုက်ပါ၍ ဝေယျာဝစ္စ ကုသိုလ်ယူကြသည်။

မှော်ဘီ ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ ပေါ်ပေါက်လာပုံ မှော်ဘီချမ်းမြေ့ရိပ်သာ ပေါ်ပေါက်လာပုံ သည်လည်း စိတ်ဝင်စားစရာ ကောင်းပါသည်။ ဤအကြောင်းအရာကိုလည်း ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ နှစ် ၂၀ မှတ်တမ်းစာအုပ်၌ ဥက္ကဋ္ဌဦးဘသိန်း ရေးသား တင်ပြထားသော အောက်ပါ မှတ်တမ်းကို ဖတ်ရှု၍ သိရပါသည်။

စိတ်ချင်းတိုက်ဆိုင်မှု

“ ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားသည် အမှတ် ၅၅/က၊ ကမ္ဘာအေးဘုရားလမ်းရှိချမ်းမြေ့ရိပ်သာ ကျောင်းဝင်းအတွင်း၌

ရဟန်းရှင်လူ ယောဂီသူတော်စင်အပေါင်းတို့အား ဝိပဿနာ တရားများ ဟောပြော ညွှန်ကြားပြသလာခဲ့သည်မှာ နှစ်ပေါင်း နှစ်ဆယ်ကျော် ကြာမြင့်ခဲ့ပြီ ဖြစ်ပါသည်။ ချမ်းမြေ့ရိပ်သာသည် ယင်းနှစ်ပေါင်းနှစ်ဆယ်ကျော် ကာလအတွင်း ချမ်းမြေ့ ဆရာတော်ဘုရား၏ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာဂုဏ်တို့နှင့်တကွ ဆရာတော်၏ ဘုန်းကံကြောင့် တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးစည်ပင်လာခဲ့ ပါသည်။ (ယခု ဤထေရုပ္ပတ္တိပြုစုချိန်၌မူ နှစ်ပေါင်း ၃၅ နှစ် ကြာမြင့်ခဲ့ပါပြီ)

“ရန်ကုန်ချမ်းမြေ့ရိပ်သာသည် ကမ္ဘာအေးဘုရားလမ်း ဘေး၌ တည်ရှိနေသောကြောင့်လမ်းပေါ်တွင် သွားလာနေ သော ကားအစင်းရေ အမြောက်အမြား တိုးပွားလာသည်နှင့် အမျှ ယောဂီများအတွက် တိတ်ဆိတ်မှုလည်း တဖြည်းဖြည်း နည်းပါးလာခဲ့ပါသည်။ အထူးသဖြင့် နိုင်ငံခြားသားယောဂီများ အတွက် အနှောင့်အယှက် အနည်းနှင့်အများ ဆိုသလို ဖြစ်လာခဲ့ ပါသည်။

“၁၉၉၄ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ နေ့တနေ့တွင် ဆရာ တော် တရားဟောကြားနေခိုက် ကားသံများနှင့် ကားဟွန်း သံများ ဆူညံလွန်းလှသဖြင့် တရားဟောခြင်းကို ခေတ္တဆိုင်းငံ့ ထားရသည့် အခြေသို့ပင် ဆိုက်ရောက်ခဲ့ပါသည်။ ထိုအခိုက် တွင် ဆရာတော်၏ စိတ်အစဉ်မှာ ယခုထက် တိတ်ဆိတ်သည့် နေရာတနေရာ၌ ရိပ်သာခွဲ ဖွင့်လိုသည့် စိတ်ဆန္ဒ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ ကြောင်း သိရပါသည်။ တိုက်ဆိုင်သည်မှာ ထိုအချိန်ကတရား နာပရိသတ် ရှေ့တန်းတနေရာတွင် သင်္ဘောကပ္ပတိန်ဦးစိန်ဝင်း ဆိုသူကလည်း ဒုလ္လဘ ရဟန်းအဖြစ်ဖြင့် တရားနာနေဆဲဖြစ်ရာ

ဟောနေဆဲ တရားကို ဆိုင်းငံ့ထားရစဉ် ဦးစိန်ဝင်း၏ စိတ် အစဉ်တွင် မှော်ဘီ၌ မိမိတို့ ဝယ်ယူပိုင်ဆိုင်ထားသည့် မြေကွက် ကို ဆရာတော်အား အေးချမ်းသာယာသော တရားရိပ်သာခွဲ ဖွင့်နိုင်ရန် သဒ္ဓါတရား ထက်သန်စွာဖြင့် လှူဒါန်းလိုစိတ်များ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ပေသည်။

“တရားပွဲပြီးသောအခါဒုလ္လဘရဟန်း ဦးစိန်ဝင်းသည် ဆရာတော်၏ စံကျောင်းသို့လိုက်၍ ဆရာတော်အား မှော်ဘီရှိ မိမိမြေကွက်ကို တိတ်ဆိတ်သော တရားရိပ်သာတခုအဖြစ် လှူဒါန်းလိုကြောင်း၊ ဆရာတော် အဆင်ပြေသည့်နေ့တွင် ထို မြေကွက်ကို လိုက်ကြည့်ပါမည့်အကြောင်း လျှောက်ထားလေ သည်။ လူဝတ်လဲပြီး၍ အိမ်ပြန်ရောက်သောအခါ ဇနီး ဖြစ်သူ ဒေါ်စိန်မှီနှင့် တိုင်ပင်ပြီး စိတ်တူသဘောတူလှူဒါန်းရန် ဆုံးဖြတ် ကြပြီး ဆရာတော်အား လျှောက်ထားကြသည်။ ဆရာတော် အား မြေကွက်ကို ကြည့်ရှုပါရန် လျှောက်ထားကြသဖြင့် ၁၉၉၄ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၃၁ ရက်နေ့တွင် ဆရာတော်ဘုရား သည် မုံရွာအသောကာရုံ ဆရာတော်ကြီးနှင့်အတူ ဝေယျာဝစ္စ အဖွဲ့ လူကြီးအချို့ကို နောက်ပါပြုလျက် သွားရောက် ကြည့်ရှု ကြပါသည်။ မြေကွက်မှာ တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်သည့် နေရာ ဖြစ်၍ ဆရာတော်ဘုရား၏ဆန္ဒနှင့် ကိုက်ညီနေသောကြောင့် ဆရာတော်က ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ လက်ခံလိုက်ပါသည်။

“ဦးစိန်ဝင်း ဒေါ်စိန်မှီတို့လှူဒါန်းသည့် မြေကွက်မှာ အစိုးရ ဗဟိုစိုက်ပျိုးရေးခြံ၏ မြောက်ဘက်၊ ရန်ကုန်တိုင်း၊ မှော်ဘီ မြို့နယ်၊ အမှတ် ၃ ရပ်ကွက်၊ ကွင်းအမှတ် ၅၈၈၊ အစိုးရ မရမ်း တောကွင်း၊ ဦးပိုင်အမှတ် ၂၄၊ မြေဧရိယာ ၁.၉၅ ဧကရှိ ၂ယျာဉ်

ခြံမြေကွက် ဖြစ်ပါသည်။ မရမ်းပင်ကြီးများ၊ သရက်ပင်ကြီးများ၊ ပိန္နဲပင်ကြီးများ၊ ကနစိုးပင်ကြီးများနှင့် အရိပ် အာဝါသ အလွန်ကောင်းမွန်ပြီး တိတ်ဆိတ်အေးချမ်းသည့်အတွက် တရားရိပ်သာဖွင့်ရန် အလွန်သင့်လျော်သော ခြံမြေ ဖြစ်ပါသည်။

ရေစက်ချ လှူဒါန်းခြင်း

“၁၉၉၄ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၁ ရက်နေ့တွင် ထိုမြေကွက်နှင့် အကျိုးခံစားခွင့် အရပ်ရပ်ကို မှတ်ပုံတင် စာချုပ်စာတမ်းဖြင့် ဦးစိန်ဝင်း ဒေါ်စိန်မိုး မိသားစုတို့က ဆရာတော်၏ စံကျောင်းတော်၌ ဆရာတော်အား အပြီးအပိုင် ရေစက်သွန်းချ လှူဒါန်းခဲ့ကြပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် ‘မှော်ဘီချမ်းမြေရိပ်သာ’ ဟု ခေါ်တွင်သည့် တရားရိပ်သာတခု သန္ဓေတည်ပေါက်ဖွားလာခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထိုနေ့ညနေပိုင်းမှာပင် ဆရာတော်လည်း နိုင်ငံခြားသို့ ၅၅ ရက် တာ ဓမ္မခရီးစဉ်ကို ကြွရပါသည်။”

၁၄ ကြိမ်မြောက်ဓမ္မခရီး ဆရာတော်ဘုရားသည် ဤဓမ္မခရီး၌ (၁၉၉၄-၉၅ ဆောင်းရာသီ) ထိုင်းနိုင်ငံ ဗန်ကောက်၊ ဇင်းမယ်၊ လန်းပန်မြို့များနှင့် အရှေ့မြောက်ပိုင်းဒေသများသို့ ဓမ္မခရီး လှည့်လည်ရသည်။ စင်္ကာပူနိုင်ငံ သီရိလင်္ကာရာမကျောင်း တရားစခန်း၊ မလေးရှားနိုင်ငံ ကွာလာလမ်ပူမြို့၊ ကလန်းမြို့ တရားစခန်းတို့၌ တရားဟောပြော ပြသရသည်။ ဗန်ကောက်တရားစခန်း၌ မုံရွာဆရာတော်နှင့် ဦးဉာဏောဒယတို့ ကူညီကြသည်။ ကပ္ပိယဒါယကာ ဦးဌေးဝင်း ဖြစ်သည်။

တိုးချဲ့ လှူဒါန်းကြပြန်သည် မှော်ဘီချမ်းမြေရိပ်သာ လက်ရှိ မြေကွက်တွင် ယောဂီဆောင်များ၊ ဆွမ်းကျောင်း

နှင့် ဓမ္မာရုံများ ဆောက်လုပ်နေဆဲမှာပင် သဒ္ဓါတရားပြည့်၍ စေတနာအားကြီးကြသော အလှူရှင်တချို့က ကျောင်းဝင်းနှင့်စပ်လျက်ရှိသော မိမိတို့ ဥယျာဉ်ခြံမြေကို လှူဒါန်းကြသည်။ တချို့စေတနာရှင်များက ကျောင်းနှင့် စပ်နေသော ဥယျာဉ်ခြံမြေတို့ကို ဝယ်ယူ၍ လှူဒါန်းကြသည်။ ထို့ကြောင့် ယခုအခါ မှော်ဘီချမ်းမြေ့ရိပ်သာ၏ အကျယ်အဝန်းမှာ ဧက ၂၀ ကျော် ရှိသွားပါပြီ။ နှစ်ထပ် ယောဂီကျောင်းဆောင်များ၊ တထပ်ယောဂီ ကျောင်းဆောင်များ၊ ဓမ္မာရုံတော် ၃ ဆောင်၊ သိမ်တော် ၁ ဆောင်၊ ပိဋကတ်တိုက် ၁ ဆောင် စသည်ဖြင့် သာသနာ့အဆောက်အအုံများဖြင့် ပြည့်နှက်လျက် ရှိပေပြီ။

သီးမျိုးစုံ ဥယျာဉ်ကြီးသဖွယ် ကျောင်းဝင်းထဲဝင်သွားလျှင် သန့်ရှင်းသပ်ရပ်သောကျောင်းဝင်းနှင့် အစီအစဉ်တကျ ဆောက်လုပ်ထားသော ကျောင်းဆောင်များ၊ သစ်ပင်ကြီးများအောက်၌ တယောက်ထိုင် တရားထိုင်စင်ကလေးများနှင့် သစ်ပင်ကြီးတို့၏ အေးမြသော သစ်ရိပ်၊ မရမ်း၊ သရက်၊ ပိန္နဲ၊ ကနစိုး၊ ချောင်း၊ နှင်းသီး၊ ကြက်မောက်၊ လောင်ငံ၊ သကြား၊ လိမ္မော်၊ ရှောက်ချို၊ ပျားလိမ္မော်၊ မင်းဂွတ်၊ ငှက်ပျော၊ နာနတ် စသော သီးပင်မျိုးစုံတို့၏ အရိပ်အာဝါသတို့ဖြင့် သာယာ အေးချမ်းလှသည်။ ကျောင်းဝင်းတခုလုံးသည် အေးချမ်းသာယာလှသော ဥယျာဉ်ကြီးတခုသဖွယ် ဖြစ်သည်။

တိုးတက်များပြား ယောဂီများ ရိပ်သာတည်ထောင်စ ဒုတိယနှစ်မှ စ၍ ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပ ယောဂီများ တနှစ်ထက်တနှစ် ပို၍များပြားစွာ အားထုတ်ကြသည်။ ယခု ဤစာကို ရေးနေချိန်ဖြစ်သော ၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလတွင် တရုတ် ပြည်မကြီးမှ တရုတ်ယောဂီ ၅၀၊ အမေရိကမှ ဗိယက်နမ်ယောဂီ ၁၅ ယောက်၊ နယူးယောက်မှ ခရစ်ယာန်ယောဂီ ၆ ယောက်၊ အခြားနိုင်ငံစုံမှ ယောဂီ

၁၅ ယောက်ခန့်နှင့် ပြည်တွင်းယောဂီ ၃၀ကျော် အားထုတ် လျက်ရှိကြသည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာတော်ဘုရားသည် ပြည်ပတရား စခန်းများသို့ မကြွနိုင်ဘဲ အတွေ့အကြုံများသော တပည့်ရဟန်းတော်များကိုသာ စေလွှတ်ရသည်။

သာသနာတော် ၂၆၀၁ နှစ် နှစ်ဦးပူဇော်ပွဲ ယခုဤစာရေးနေချိန်တွင် မြတ်စွာဘုရား ဘုရားဖြစ်တော်မူသည့် နှစ်မှစ၍ ရေတွက်ရသော ‘သာသနာတော် ၂၆၀၁ နှစ် နှစ်ဦးပူဇော်ပွဲ’ကို မှော်ဘီချမ်းမြေ့ရိပ်သာအတွင်း၌ ကျင်းပကြသည်။ ကဆုန်လပြည့် ဗုဒ္ဓနေ့၌ ပန်း၊ ဆီမီး၊ ရေချမ်း၊ ဆွမ်း၊ သစ်သီး၊ မုန့်ခဲဖွယ်၊ အဖျော်ယမကာ စသည်တို့ကို အရေအတွက် ၂၆၀၁ စီ ပြင်ဆင်ခင်းကျင်း၍ နှစ်ဦးပူဇော်ပွဲကို ကျင်းပကြသည်။ ဤပူဇော်ပွဲ၌ ဘုရားအနေကဇာတင်ခြင်း၊ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃဂုဏ်တော်တို့ကို အာရုံပြုရှိခိုးခြင်း၊ ဓမ္မစကြာ၊ အနတ္တလက္ခဏသုတ်စသော တရားဒေသနာတော်တို့ကို ရွတ်ဆိုပူဇော်ခြင်း၊ သီလ ဆောက်တည်ခြင်း၊ မေတ္တာပွားခြင်း၊ ဝိပဿနာပွားခြင်းစသော ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့ကို တနေ့လုံး ပြုစုဆည်းပူးကြသည်။ ပူဇော်ပွဲသို့ ကြွရောက်လာကြသော သံဃာတော်များနှင့် ဓမ္မမိတ်ဆွေ လူပရိသတ်များအားလည်း အရုဏ်ဆွမ်း၊ နေ့ဆွမ်း၊ ညနေ အဖျော်ယမကာတို့ကို ဆက်ကပ်လှူဒါန်း ကျွေးမွေးကြပါသည်။

၁၅ ကြိမ်မြောက်ဓမ္မခရီး (၁၉၉၅ နွေရာသီ) ဆရာတော်ဘုရားသည် ဓမ္မခရီးကြွသည့် အခါ တနှစ်လောက်က ကြိုတင်၍ ခရီးစဉ်ကို စီစဉ်ရပါသည်။ ပင့်ကြသည့် ယောဂီများကလည်း တနှစ် နှစ်နှစ်ကြို၍ ပင့်ကြပါသည်။ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ကဆုန်လပြည့်ကျော်မှ ဆရာတော် ဓမ္မခရီးကြွပါသည်။ အကြောင်းမှာ

ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ၌ ၁၉၇၈ ခုနှစ်မှစ၍ နွေရာသီ ကျောင်းပိတ်ချိန် မတ်လနှင့် ဧပြီလတို့တွင် ကျောင်းသားငယ်၊ ကိုရင်ငယ်များ၊ ကျောင်းသူကလေးများ၊ သီလရှင်ကလေးများကို အောင်လက်မှတ်နှင့် ဆုများ ဆရာတော်ကိုယ်တိုင် ချီးမြှင့်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကဆုန်လပြည့်မတိုင်မီ ဆရာတော် ပြည်ပဓမ္မခရီး ကြွလေ့မရှိပါ။

၁၅ ကြိမ်မြောက် ဓမ္မခရီး၌လည်း ထိုင်း၊ ဂျပန်၊ ကိုရီးယား၊ အမေရိက၊ ကနေဒါနိုင်ငံတို့သို့ ဓမ္မခရီးကြွရန် စီစဉ်ထားပါသည်။ သို့သော် လုံးဝမမျှော်လင့်သောနေရာမှ တရားစခန်းပင့်စာတစောင်ကို ၁၉၉၅ ခုနှစ်၊ မတ်လလောက်တွင် ဆရာတော် လက်ခံရရှိသည်။ ပင့်စာမှာ အာဖရိကတိုက် ကင်ညာနိုင်ငံတွင် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီး၏ ပတ်ဝန်းကျင် လေ့လာထိန်းသိမ်းရေးအစီအစဉ်၌ ကွန်ပျူတာကျွမ်းကျင်သူအဖြစ် အမှုထမ်းနေသော ကိုစိုးမြင့်ဆိုသူ ဖြစ်သည်။ ကိုစိုးမြင့်မှာ ၁၉၉၄ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လအတွင်းက မြန်မာပြည်သို့ ပြန်လာပြီးလျှင် ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ၌ ဒုလ္လဘရဟန်းဝတ်၍ တရားအားထုတ်သွားသူဖြစ်သည်။ သူ ကင်ညာနိုင်ငံသို့ အပြန်တွင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရား၏ တရားစာအုပ်များ၊ တရားတိပ်ခွေများကို ယူဆောင်သွား၍ သူ၏ဓမ္မမိတ်ဆွေများအား ဖတ်ရှုနာကြားစေရာ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာ မရောက်သေးသော ကင်ညာနိုင်ငံမှ စိတ်ဝင်စားသူများသည် ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာ တရားတော်ကို ကျင့်ကြံပွားများ အားထုတ်လိုကြသောကြောင့် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ကို ပင့်ပေးနိုင်လျှင် သူတို့အဖွဲ့က အားလုံးတာဝန်ယူကြောင်း ပြောကြသဖြင့် ကိုစိုးမြင့်က ပင့်စာဆက်ကပ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ကင်ညာနိုင်ငံ၌ တိဘက်ဗုဒ္ဓဘာသာ သာလျှင် ရောက်သေး၍ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာ မရောက်သေးဟု သိရပါသည်။ ကိုစိုးမြင့်ကလည်း သူ၏ဓမ္မမိတ်ဆွေများ စိတ်ပါဝင်စားနေခိုက်တွင် ဆရာတော်ဘုရား ကြွဖြစ်အောင် ကြွစေလိုကြောင်း လျှောက်ထားပါသည်။

ကိုစိုးမြင့်၏ပင့်စာသည် အချိန်နှောင်းမှ ရောက်လာသော်လည်း ဦးစားပေးရမည့် အခြေအနေတွင် ရှိနေသည်။ ထို့ကြောင့် တရားစခန်း အစီအစဉ်တွင် ကင်ညာကို အစဦးဆုံးကြွမှ အဆင်ပြေမည်ဖြစ်သဖြင့် ကင်ညာကို အစဦးဆုံးကြွရန် စီစဉ်လိုက်ရသည်။ ကိုစိုးမြင့်ထံသို့လည်း အကျိုးအကြောင်း ဆရာတော်ဘုရားက စာပြန်လိုက်သည်။ ကင်ညာ သို့ ကြွမည့်အကြောင်း ကြားသိကြသော တောင်အာဖရိကနှင့် ဘော့ ဆွာနာနိုင်ငံများကလည်း ပင့်စာပို့ကြပြန်သည်။ ထိုနိုင်ငံများ၌လည်း ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာ အခြေမကျသေးဟု သိရသည်။ တောင်အာဖရိက နိုင်ငံအတွက် ကတ်ကတ်သတ်သတ် ရက်စီစဉ်၍ရသော်လည်း ဘော့ ဆွာနာနိုင်ငံအတွက် ရက်မရနိုင်တော့ပေ။

မူလစီစဉ်ထားသော နိုင်ငံများ၏ရှေ့မှ ကင်ညာနှင့် တောင်အာဖရိ ကနိုင်ငံများကို ထည့်သွင်းစီစဉ်လိုက်ရသဖြင့် ဆရာတော်ဘုရားသည် ယခင်နှစ်များမှာလို ကဆုန်လပြည့်ကျော်အောင် စောင့်မနေနိုင်တော့ဘဲ ဧပြီလ သင်္ကြန်ပြီးစမှာပင် ဓမ္မခရီးစတင် ကြွရပါသည်။

ပထမ ကင်ညာနိုင်ငံ နိုင်ရောဘီမြို့နှင့် မလှမ်းမကမ်းရှိ ခရစ်ယာန် သီလရှင်ကျောင်း၌ တရားစခန်းဖွင့်၍ တရားပြရသည်။ အားထုတ်သော ယောဂီများမှာ နိုင်ငံစုံမှ အဖြူယောဂီများနှင့် အနီယယောဂီများဖြစ်ကြ သည်။ ယောဂီများ စိတ်ဝင်တစား ကြိုးကြိုးစားစား အားထုတ်ကြ သည်။

မဆိုင်းမားရားဘေးမဲ့တော

ကင်ညာတရားစခန်းပြီးသောအခါ

ကိုစိုးမြင့်က မဆိုင်းမားရား ဘေးမဲ့

တောသို့ တောတိရစ္ဆာန်များ သူတို့ သဘာဝအလျောက် သွားလာ နေထိုင်ကြသည်ကို ဗဟုသုတအဖြစ် ကြည့်ရှုလေ့လာရန် လိုက်ပို့သဖြင့်

ဆရာတော်သည် မဆိုင်းမားရားဘေးမဲ့တောသို့ကြွ၍ တနေ့နှင့်တညနေခွဲရသည်။ တော၏အလယ်၌ရှိသော ဟိုတယ်၌ တည်းခိုရသည်။ တိရစ္ဆာန်မျိုးစုံတို့ကို အထူးပြုလုပ်ထားသော မှန်လုံကားဖြင့် လှည့်လည်ကြည့်ရှုကြရသည်။ သမင်၊ ဒရယ်၊ ချေ၊ ငယ်၊ စိုင်း၊ ဆတ်၊ တော့ပီ၊ မြင်းကျား၊ ခြင်္သေ့၊ ချီတား (Cheetah) ဟု ခေါ်သော ကျားသစ်ငယ်၊ ရေမြင်း စသော တောတိရစ္ဆာန်တို့ကို တွေ့ရသည်။ ကျားသစ်ကြီးများကို တော့ မတွေ့ရ။ ကျားသစ်ကြီးများသည် သစ်ပင်ပေါ်၌ နေလေ့ရှိကြကြောင်း၊ ဤမဆိုင်းမားရားဘေးမဲ့တော၌ကား သစ်ပင်ကြီးများ မရှိကြ မြတ်တောကြီးများနှင့် သစ်ပင်ချုံပုတ်ငယ်များသာ ဟိုနားတပင် ဒီနားတပင်ရှိကြ၍ ကျားသစ်ကြီးများ မနေကြကြောင်း သိရသည်။

အများဆုံးတွေ့ရသော တိရစ္ဆာန်များမှာ မြင်းကျားနှင့် ကွဲတူနွားတူသားကောင် (Wildebeest) များဖြစ်သည်။ မြန်မာပြည်၌ ခွေးအသံကြောင်ဟုခေါ်၍ ပါဠိ ‘တရစ္ဆ’၊ အင်္ဂလိပ်(Hyena) ဟုခေါ်သော ကြောက်စရာကောင်းသည့် တောခွေးကြီးများလည်း အတော်များများ တွေ့ရသည်။ ပရိတ်ကြီးပါဠိတော်၌ **အစ္စ၊ တရစ္ဆ** စသည်ဖြင့် ပါရှိရာ **အစ္စ-ဝံ၊ တရစ္ဆ**-အောင်း ဟု ရှေးဆရာတော်များ မြန်မာပြန်ကြသည်။

နာမည်အမျိုးမျိုး ယင်းတောခွေးကြီးများမှာ လည်ပင်းရှည်သည်။ ရှေ့လက်မြင့်၍ နောက်ခြေနိမ့်သည်။ ကျောတို၊ နှုတ်သီးတို၊ နားရွက်တို၍ မျက်နှာပုဝိုင်းဝိုင်း ရှိကာ အလွန်ကြောက်စရာကောင်းသော မျက်နှာပေါက်ရှိသည်။ အမွေးမှာ အဝါဖျော့ဖျော့အရောင်၊ အဝါဖျော့ဖျော့တွင် အညိုအစင်းကျားနှင့် အညိုပြောက်အရောင် အရှိများသည်။ အလုံးအထည်မှာ သန်မာသော ဝံပုလွေလောက် ရှိသည်။ တချို့မှာ ဝံပုလွေထက်ပင်ကြီးမား ထွားကျိုင်းသေးသည်။ အသားစားတိရစ္ဆာန်ဖြစ်သည်။ ညဉ့်အခါ သူတို့အူလျှင် စိတ်မနံ့သူတယောက်ရယ်ပုံနှင့်

တူကြောင်း ကမ္ဘာ့စွယ်စုံကျမ်းများက ဖော်ပြကြသည်။ ဆရာတော်
ကျောင်းသားဘဝက ဗိမာန်တောရတိုက်၌ နေစဉ် ညအခါ ကျောင်းတိုက်
နှင့် မလှမ်းမကမ်းတွင် စိတ်မနံ့သူရယ်သံနှင့် တူသော ခွေးအူသံကို
လေး၊ ငါးကြိမ်မျှ ကြားရဖူးသည်။ အကောင်ကိုကား မမြင်ရ။ အညာ
ဒေသတွင် ယင်းခွေးအတို့ကို ခွေးအသံကြောင်ဟု ခေါ်ကြသည်။ ၁၉၆၀
ခုနှစ်လောက်က သီရိလင်္ကာနိုင်ငံ ကိုလံဘိုမြို့၌နေစဉ် ကိုလံဘို တိရစ္ဆာန်
ရုံ၌ ယင်းတောခွေးကြီး (Hyena) ‘တရစ္ဆ’ကို ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ စတင်
မြင်ဖူးရသည်။ ထိုစဉ်က ဆရာတော်နှင့် အတူပါလာသော ဘုန်းကြီး
ဦးတိလောကက ယင်းခွေးကြီးကို ထီးရိုးဖြင့် တို့လိုက်ရာ ထီးရိုးကို
ဒေါသတကြီး ဝါးပစ်လိုက်သဖြင့် ထီးရိုးကြေမွသွားသည်ကို တွေ့ရ
သည်။ မေးရိုးအလွန်သန်မာသော တောခွေးကြီးများပါပေ။ ထို့ကြောင့်
ယင်းခွေးကြီးများသည် အသားစားသတ္တဝါများဖြစ်ကြောင်း ဟုတ်ပေ
လိမ့်မည်ဟု မှတ်ချက်ချမိသည်။

ကျမ်းဂန်များအဆို ယင်းတောခွေးကြီး (Hyena) ကို ပါဠိတော်
အဋ္ဌကထာများ၌ ‘တရစ္ဆ’ ဟု တွေ့ရသည်။
ပါဠိဘာသာ ‘တရစ္ဆ’ ကို မြန်မာဘာသာဖြင့် အောင်း၊ ခွေးကျား၊ သစ်၊
သစ်ကျွတ်၊ ခြင်္သေ့နက်၊ ဝက်ဝံအထူး စသည်ဖြင့် ရှေးဆရာတော်ကြီးများ
အဆိုအမိန့်ကိုမှီး၍ တိပိဋကပါဠိ မြန်မာ အဘိဓာန်တွင် ဘာသာပြန်ထား
သည်ကို တွေ့ရသည်။

ယင်းပါဠိ အဘိဓာန်၌ ဆက်လက်ဖော်ပြထားသည်မှာ ခွေး
သဏ္ဌာန်ရှိသော မဲနက်သော အရေးအကြောင်းတို့ဖြင့် ပြောက်ကျား
သော သားကောင်အထူး (မဟေသွာရဋီကာ)၊ အာဖရိကတိုက်တွင် အရှိ
များ၍ မေးရိုး အထူးသန်မာပြီးလျှင် အပုပ်ကောင်ကို စားတတ်သည့်
အသဲကြောင်သော ခွေးအ (U.E.B.D) အသားကိုစားသည့် ရိုင်းသော

၂၆၈

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့သရာတော်ဘုရားကြီး၏

သတ္တဝါ၊ ၎င်းသတ္တဝါသည် သန်မာ၏။ သို့သော် သူရဲဘောနည်း၏။
 ခွေးထီး သို့မဟုတ် ဝံပုလွေနှင့်တူ၏။ အာရှတိုက်နှင့် အာဖရိကတိုက်
 တို့တွင် တွေ့ရသည်။ (A.L.D) ကြည့်။ (တိပိဋက ပါဠိ-မြန်မာ အဘိ
 ဓာန် အတွဲ ၉၊ စာမျက်နှာ ၂၈၀-၂)။

အဘိဓာန်ပုဒ်ပိကာကျမ်း၌ ‘**တရစ္ဆ**’ နှင့် အနက်တူ ပရိယာယ်ပုဒ်ကို
 ‘**မိဂါဒဇော**’ (သားကောင်စားသော သတ္တဝါ) ဟုဖော်ပြသည်။ အဘိဓာန်
 ဋီကာ၌ ‘**တရစ္ဆ**’ ပုဒ်ကို ခွေးကြီးပမာဏရှိသော ခွေးနှင့် အမူအရာတူ၍
 အနက်စင်းတို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်သောကိုယ်ရှိသော လူများ နွားများကို
 ညည်းဆဲ သတ်ဖြတ်ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သော နှုတ်သီးတိုသော တိရိစ္ဆာန်ဟု
 ဖွင့်သည်။ ပါဠိ - အင်္ဂလိပ် အဘိဓာန်၊ သက္ကတ-အင်္ဂလိပ် အဘိဓာန်
 အမျိုးမျိုးတို့က ‘**တရစ္ဆ**’ ကို (Hyena) ဟု ဘာသာပြန်ကြသည်။
 ထို့ကြောင့် ပါဠိ ‘**တရစ္ဆ**’၊ မြန်မာ ‘**အောင်း**’ ဆိုသည်မှာ အထက်ဖော်ပြပါ
 တောခွေးကြီး (Hyena) ဖြစ်ကြောင်း သိမှတ်ရသည်။ ကျေးဇူးတော်ရှင်
 အဘယာရာမ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အဘိဓာန် နိဿယသစ်၌မူ
 ‘**တရစ္ဆ**’ ကို **သစ်ကျူတ်** ဟု ဘာသာပြန်ထားသည်။

မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်းအဆို

မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်း အတွဲ ၃၊ စာမျက်နှာ

၄၀၈ ၌မူ **Yak** ယက်(ခံ) ဟုခေါ်သည့်

အမွေးဖွားဖွား တိဘက်နွား၏ ဓာတ်ပုံကိုဖော်ပြ၍ ‘**အောင်း**’ ဟုလည်း
 ခေါ်တွင်သည့် ‘**စာမရီ**’ ဟု စာညွှန်းတပ်ထားသည်။ ရှေးက ရန်ကုန်
 တိရိစ္ဆာန်ရုံ၌ အမွေးဖွားဖွား တိဘက်နွား နှစ်ကောင်ရှိရာ ယင်းတို့ကို
 လည်း ‘**အောင်း**’ ဟု ကမ္မည်းတပ်ထားသည်ကို တွေ့ရဖူးသည်။ မြန်မာ့
 စွယ်စုံကျမ်းမှာလာသည့်အတိုင်း တပ်ထားခြင်း ဖြစ်ဟန်တူသည်။ မြန်မာ
 အဘိဓာန်ကျမ်း၌လည်း မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်း၏ အဆိုကိုယူ၍ ဖော်ပြထား
 သည်။

Yak ယက်(ခံ) ဟုခေါ်သည့် တိဘက်နွားမှာ အန္တရာယ်ပြုတတ်သော တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်မဟုတ်။ ဝန်တင် ထွန်ယက် အသားစား နို့သောက်ရန် စသည်အတွက် မွေးမြူထားသော အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်အယဉ်ဖြစ်သည်။ ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာများ၌ ပါရှိသော ‘တရစ္ဆ’ - ‘အောင်း’ မှာ ယင်းနှင့် သဘောတူသော ဒီပိ - ကျားသစ်၊ အစ္ဆ-ဝက်ဝံ၊ သူကရ-တောဝက် စသည်တို့နှင့် ယှဉ်တွဲ၍ အန္တရာယ်ပြုတတ်သော တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်အဖြစ် ပြဆိုထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ‘တရစ္ဆ’ - ‘အောင်း’ ဆိုသည်မှာ (**Hyena**) ဟုခေါ်သော အထက်ဖော်ပြပါ တောခွေးကြီးသာ ဖြစ်ဖွယ်ရှိသည်။ **Yak** ယက်(ခံ) ဟုခေါ်သော တိဘက်နွား ဖြစ်နိုင်ဖွယ် မရှိပေ။

ကျေးဇူးတော်ရှင် အဘယာရာမဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အဘိဓာန် နိဿယသစ်၌ ‘စမရ’ ပုဒ်ကို စမရီဟု အနက်ပြန်၍ မှတ်ချက်တွင် ‘စမရီကား အမွေးရှည်သော တိဘက်နွားမျိုးတည်း။ ထိုသားကောင်၏ မြီးဆံသည် ရှည်သည်ဖြစ်၍ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ တိဘက်နိုင်ငံတို့၌ ယင်နှင့်ယပ် လုပ်ကြ၏။ ထိုကိုပင် စာမရီသားမြီးယပ်ဟု ခေါ်သည်။ တိဘက်နိုင်ငံ၌ ဝန်တင်ရန်၊ နို့သောက်ရန်၊ အသားစားရန် ဤသားကောင်ကို အသုံးပြုကြကုန်၏။’ (အဘိဓာန်နိဿယသစ် စာမျက်နှာ ၂၃၃-၄)

ထို့ကြောင့် တရစ္ဆ=အောင်း ဆိုသည်မှာ(**Hyena**) ဟုခေါ်သော အသားစားသည့် တောခွေးကြီးဖြစ်ကြောင်း၊ စာမရီဆိုသည်မှာ မြက်သစ်ရွက်တို့ကို စားသော **Yak** (ယက်ခံ) ဟုခေါ်သည့် အမွေးဖွားဖွား တိဘက်နွား ဖြစ်ကြောင်းမှတ်သားရသည်။ တိဘက်နွားမှာ တကိုယ်လုံး အမွေးဖွားဖွား ရှည်ရှည်ကြီးဖြင့် ဖုံးလွှမ်းထားသည်။ ယင်း၏အမြီးမှာ မြင်းမြီးထက်ပင် လှပ၍ သားမြီးယပ်ပြုလုပ်ကြခြင်း ဖြစ်ပုံရသည်။ (**Hyena**) ခေါ်သော တောခွေးကြီး၏အမြီးမှာ အမြီးဖွားလည်းမဟုတ်၊ အိမ်ခွေး၏

အမြီးထက်လည်း တို၍ အဖျား၌သာ အမွှေးဖွားဖွား အနည်းငယ်ရှိသည်။
ထို့ကြောင့် သားမြီးယပ်လုပ်ရန် မဖြစ်နိုင်ပေ။

ကျမ်းဂန်များ၌ ‘စမရ’ မည်သော စာမရီသားကောင်သည် မိမိ
၏အမြီးဖွားဖွားကြီး ဆူးခြံ၌ ငြိနေလျှင် မိမိ၏မြီးဆံပြတ်သွားမည်ကို
စိုးရိမ်၍ နောက်ကရန်သူ လိုက်လာသည်ကိုပင် အရေးမစိုက်ဘဲ အမြီး
မပြတ်ရအောင် အသက်ကိုစွန့်လျက်ပင် ရပ်နေကြောင်း ဖော်ပြကြ
သည်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကျမ်း၌ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလ ပြည့်စုံစေကြောင်း အခန်း
တွင် ဤအဓိပ္ပာယ်ကိုပင်ရည်၍ ‘ကိကိံ အဏ္ဏံ၊ စမရီဝ ဝါလမိ’ စသည်
ဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏စကားတော်ကို ကိုးကားဖော်ပြထားလေသည်။

စမရ၊ စာမရီ၊ တိဘက်နွား (Yak)

အဓိပ္ပာယ်မှာ တစ်တီတူးငှက်မသည် အသက်ကိုမဲ့ဘဲ မိမိ၏ဥကို စောင့်ရှောက်သကဲ့သို့၊ စာမရီသားကောင်သည် အသက်ကိုမဲ့ဘဲ မိမိ၏ အမြီးဆံကို စောင့်ရှောက်သကဲ့သို့ သီလကို စောင့်ရှောက်ရမည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။ ‘စမရ’ ခေါ်သော စာမရီသားကောင်၏အမြီးသည် အမြီးဖွားဖွားရှည်ရှည်ကြီးဖြစ်၍ ဆူးခြံ၌ ငြိလွယ်သည်။ ‘တရစ္ဆ -အောင်း’ ဟု ခေါ်သော တောခွေးကြီး၏အမြီးမှာ အိမ်ခွေး၏ အမြီးကဲ့သို့ပင်ဖြစ်၍ အမြီးဖျား၌ အမွေးဖွားဖွား အနည်းငယ်မျှသာရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ဆူးခြံ၌ မငြိနိုင်ပေ။ ထို့ပြင် ‘စာမရီ’ သားကောင်သည် မြက်ကိုစား၍ ‘အောင်း’ တိရစ္ဆာန်သည် အသားကိုစားသောကြောင့် ရတနသုတ်ပရိတ်တော်၌ပါသော တရစ္ဆ -အောင်း ကို စမရ-စာမရီ နှင့် အနက်တူ ယူဆနိုင်ဖွယ် မရှိပေ။ စမရ-စာမရီသားကောင်ကတခြား၊ တရစ္ဆ-အောင်း တိရစ္ဆာန်ကတခြား ဖြစ်သည်။

အာဖရိကဓမ္မခရီး ဆရာတော်ဘုရားသည် **အာဖရိကဓမ္မခရီး**
စာအုပ်၌ သွားရင်း ဟန်လွဲသဘောဖြင့်
စာမရီသားကောင်နှင့် အောင်းခေါ်သော တောခွေးကြီးတို့၏ ခြားနားပုံ
 သူ၏အယူအဆကို အထက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြထားသည်မှာ စိတ်ဝင်စားစရာ ကောင်းလှပါသည်။ ထို့နောက် ဆရာတော်က ဆက်၍ အောက်ပါအတိုင်း ရေးသားထားပါသည်။

မဆိုင်းမားရားဘေးမဲ့တောမှ ‘အောင်း’ များ

ဘုန်းကြီးတို့နစ်ဆန်းကား ဘေးမဲ့တောထဲ၌ ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း နွံနစ်နေစဉ် အောင်း (Hyena) တကောင်သည်ကားနှင့် ခပ်လှမ်းလှမ်းမှ အရပ်လေးမျက်နှာသို့ လှည့်ပတ်သွားလာနေသည်ကို မြင်နေရသည်။ လက်ဦးတွင် ကားကို ရန်ရှာလို၍ လှည့်ပတ်နေသည်ဟု ထင်မိကြသည်။ သို့သော် ခဏအကြာ

တရုတ္တ၊ အောင်း၊ ခွေးအသံကြောင်(Hyenas)

တွင် အရပ်လေးမျက်နှာမှ အောင်းတိရစ္ဆာန် ၁၅ကောင်ခန့် သည် အဆိုပါ အောင်းသွားရာဘက်သို့ ပြေးလိုက်သွားကြ၏။ အောင်းတို့ ပြေးလိုက်သွားရာဘက်သို့ ကြည့်လိုက်ရာ နှစ်ဖာလုံ ခန့်ဝေးသော ကုန်းကမူတနေရာတွင် ခြင်္သေ့တကောင်သည် တော့ပီဟုယူဆရသော သားကောင်တကောင်ကို ကိုက်သတ် ပြီးလျှင် ယင်းသားကောင်မှ အသားတုံးကြီး တတုံးကို ကိုက်ချီ လျက် အေးဆေးစွာ တရွေ့ရွေ့ သွားနေသည်ကို တွေ့ကြရ၏။ ထိုခြင်္သေ့ထားခဲ့သော စားကြွင်းစားကျန်ကို အောင်းတို့က ပိုင်းဝန်း စားသောက်နေကြ၏။ ထိုအခါကျမှပင် အဆိုပါ

အောင်းသည် ခြင်္သေ့၏ စားကြွင်း စားကျန်ကိုစားရန် သူမျိုး
သူ့ဆွေ အောင်းတွေကို လိုက်လံနှိုးဆော် ဖိတ်ခေါ်နေခြင်း
ဖြစ်ကြောင်း သိရတော့သည်။ စားသောက်ပြီးကြသောအခါ
အောင်းတို့သည် မိမိတို့ နေမြဲနေရာသို့ အသီးသီး ပြန်သွားကြ
တော့၏။

ဤသည်မှာ အောင်းတို့၏ သဘာဝဖြစ်၏။ အောင်းတို့
သည် ခြင်္သေ့၊ ကျား၊ ချီတားခေါ် ကျားသစ်ငယ်တို့၏စားကြွင်း
စားကျန် အသားတို့ကို စားလေ့ရှိကြ၏။ ရံဖန်ရံခါသူတို့
လေးငါးကောင်မျှ အုပ်စုဖွဲ့မိသောအခါ သူတို့က ကျားသစ်ငယ်
တို့ကိုပင် လိုက်၍ ဖမ်းကြ ကိုက်ကြ၏။ ထိုအခါ ကျားသစ်
ငယ်များမှာ အောင်းတို့ဘေးမှ လွတ်မြောက်ရန် အမြန်ဆုံးပြေး
ကြရ၏။ ကျားသစ်ငယ်များမှာ အလွန်အပြေးသန်သဖြင့်
အောင်းတို့မီအောင်မလိုက်နိုင်ကြပေ။ အောင်းတို့သည် အုပ်စု
ဖွဲ့၍ မြင်းကျားများ သမင်များကိုလည်း လိုက်လံဖမ်းစားတတ်
ကြသည်။

တောင်အာဖရိကသို့. မဆိုင်းမားရားဘေးမဲ့တောမှ နိုင်ရောဘီမြို့
သို့ ပြန်လာပြီး နောက်တနေ့တွင် တောင်
အာဖရိကနိုင်ငံ ဒါဘန်မြို့သို့ ပထမကြွရသည်။ ဒါဘန်မှ မိုင် ၈၀ ဝေး
သော ပီတာမရစ်ဘောတ်မြို့သို့ ကြွရသည်။ ပီတာမရစ်ဘောတ်မြို့သည်
ထိုစဉ်က မြန်မာဆရာဝန်မိသားစု အများဆုံးနေသောမြို့ ဖြစ်သည်။
ထိုစဉ်က တောင်အာဖရိက တနိုင်ငံလုံး၌ မြန်မာဆရာဝန်မိသားစု ၉၀
ခန့်ရှိကြောင်း သိရသည်။

ပီတာမရစ်ဘောတ်မြို့၌ နေစဉ် ကဆုန်လပြည့် ဗုဒ္ဓနေ့နှင့် ကြို
ကြိုက်သဖြင့် ဗုဒ္ဓနေ့ပူဇော်ပွဲအဖြစ် ဘုရားအနေကဇာတင်ကြ၊ ဘုရား

ရှိခိုးကြ၊ တရားနာကြ၊ ဆွမ်းကပ်ကြဖြင့် ဒကာ၊ ဒကာမများ အလွန် ကြည်နူးဝမ်းသာ ရှိကြသည်။ ပီတာမရစ်ဘောတ်နှင့် မလှမ်းမကမ်း ဖြစ်သော တောင်ပေါ်တွင် Buddhist Retreat Centre ဟု နာမည်တပ်ထားသော **အိကိုပို**တရားရိပ်သာ၌ ၇ ရက် တရားပြုရသည်။ ပီတာမရစ်ဘောတ်ရှိ ဒကာ၊ ဒကာမများက ဘုန်းကြီးကိုးကွယ်ရန် ဘုန်းကြီးကျောင်းဆောက်လုပ်လိုကြသဖြင့် တောင်အာဖရိကနိုင်ငံ မြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာများအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းလိုက်ကြသည်။ ထိုအဖွဲ့က ဘုန်းကြီးကျောင်း ဖြစ်ပေါ်ရေးအတွက် ကြိုးစားဆောင်ရွက်ကြသည်။

ဒါဘန်မြို့တရားပွဲ ဒါဘန်မြို့၌ လေဆိပ်မှ မြို့တွင်းသို့သွား၍ ဆရာဝန်တယောက်၏ အိမ်၌ အနားယူကြသည်။ မြန်မာမိသားစုများ ကန်တော့ကြ ငါးပါးသီလ ယူကြသည်။ ကြာမြင့်စွာကွဲကွာနေသော ဆွေမျိုးတယောက်ကို တွေ့ရသလို ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ပြောဆိုလျှောက်ထားကြသည်။ ဒါဘန်ရှိ လူဖြူဗုဒ္ဓဘာသာအဖွဲ့မှ ဥက္ကဋ္ဌဒကာကြီးကလည်း တရားတပွဲ ချီးမြှင့်ရန် လျှောက်ထားသဖြင့် တရားပွဲရက် ပေးခဲ့ရသည်။

ထိုကြောင့် ယခု ပီတာမရစ်ဘောတ်မှ ဂျူဟာနက်ဘောတ်သို့ မကြွမီ ဒါဘန်သို့ကြွ၍ တက္ကနီကွန် ကောလိပ် (Technikon College) ၌ တရားတပွဲ ချီးမြှင့်ရသည်။ တရားနာ ပရိသတ်များမှာ ဒါဘန်မှ လူဖြူ ဗုဒ္ဓဘာသာများ အများစု ဖြစ်သည်။ မြန်မာဆရာဝန်များလည်း အများအပြား တရားနာလာကြသည်။ ဒါဘန်၌ တရားပွဲပြီး နောက်တနေ့တွင် ဂျူဟာနက်ဘောတ်သို့ ကြွရသည်။

တောင်ကိုရီးယားသို့ ဂျူဟာနက်ဘောတ်မှ တောင်ကိုရီးယားသို့ လေယာဉ်ဖြင့် ခရီးဆက်ခဲ့ရာ လမ်းတွင်

မောရစ်ရှနိုင်ငံ၊ စင်ကာပူနိုင်ငံနှင့် ဗန်ကောက်လေဆိပ်တို့တွင် ခရီးသုံး ထောက်နားခဲ့၍ မေလ ၁၇ ရက်နေ့တွင် တောင်ကိုရီးယားနိုင်ငံ ဆိုးလ် မြို့သို့ ရောက်ကြသည်။ ဆိုးလ်မြို့ တရားစခန်းပြီးသောအခါ ကနေဒါ နိုင်ငံ၊ ဟိုင်ယီကျွန်းနှင့် ဂျပန်နိုင်ငံတို့၌ တရားစခန်းများ ဟောပြော ပြသပြီးလျှင် ရန်ကုန်သို့ ဇူလိုင်လ ၁၈ ရက်နေ့၌ ပြန်ရောက်သည်။ ဦးဌေးဝင်း ကပ္ပိယအဖြစ် ဝေယျာဝစ္စကုသိုလ်ယူသည်။

၁၆ ကြိမ်မြောက်ဓမ္မခရီး ၁၉၉၅-၁၉၉၆ ခုနှစ်များ၌လည်း
(၁၉၉၅-၉၆ ဆောင်းရာသီ) ဆောင်းရာသီဓမ္မခရီး ကြွရသည်။
ဩစတြေးလျ၊ စင်ကာပူ၊ မလေးရှား၊

ဗန်ကောက်၊ ဇင်းမယ်၊ ချင်ရိုင်း၊ မယ်ဆိုင်၊ လန်းပန်း မြို့များသို့ ကြွ၍ ဟောပြော ပြသရသည်။ ဗန်ကောက်တရားစခန်း၌ ဦးဣန္ဒကနှင့် ဦးပညာနန္ဒတို့ ကူညီကြသည်။ ကပ္ပိယမှာ မောင်မြင့်နိုင် ဖြစ်သည်။ ဤဓမ္မခရီး၌ ၁၉၉၆ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၂၅ ရက်နေ့တွင် မြန်မာပြည်သို့ ပြန်ရောက်သည်။

နှလုံးသွေးကြောကျဉ်းဝေဒနာ ၁၉၉၆ ခုနှစ် ၊ ဇန်နဝါရီလ ၃၁
ရက်နေ့ည၌ နှလုံးသွေးကြော
ကျဉ်း ရောဂါဝေဒနာကို စတင်တွေ့ရ၍ မင်္ဂလာဒုံစစ်ဆေးရုံမှ ဆရာဝန်
ကြီး ဒေါက်တာဦးကျော်စော၏ ညွှန်ကြားချက်အရ ဇွန်လဆန်း၌ စင်ကာပူ
သို့ကြွ၍ မောင့်အယ်လစ်ဘောက်ဆေးရုံ၌ ကုသခဲ့ရသည်။ ကုသပေး
သော ဆရာဝန်ကြီးမှာ ဒေါက်တာယန်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ထိုနှစ်
ဇွန်လမှ နိုဝင်ဘာလအထိ ရိပ်သာ၌ အနားယူရသည်။

၁၇ကြိမ်မြောက်ဓမ္မခရီး ၁၉၉၆ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ၌မူ ကျန်းမာ
(၁၉၉၆-၉၇ ဆောင်းရာသီ) ရေး စိတ်ချလက်ချ ကောင်းမွန်ပြီ
ဖြစ်သဖြင့် ၁၇ ကြိမ်မြောက် ဓမ္မခရီး

၂၇၆

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့သရာတော်ဘုရားကြီး၏

ကြွပြန်သည်။ ဤဓမ္မခရီး၌ မလေးရှားနိုင်ငံ ကွာလာလမ်ပူမြို့၊ ကလန်းမြို့တို့၌လည်းကောင်း၊ ထိုင်းနိုင်ငံ ဗန်ကောက်၊ ချန်ဘူရီ၊ နခေါင်ဆွမ်၊ လော့ဘူရီ၊ ကမ်ဖန်ဖက်၊ ပိတ်စနုလောက်၊ ထိုင်းနိုင်ငံ၏ ရှေးမြို့ဟောင်း ဆုခေါထိုင်း၊ (မြန်မာအခေါ် သောက္ကတဲ)၊ ဆရီဆတ်ချနာလိုင်း (သီရိသဇ္ဇနာလယ)၊ ဖူးခက်မြို့တို့ကို ကြွ၍ ဟောပြောပြသခြင်း၊ လေ့လာခြင်းများ ပြုခဲ့ရသည်။

သောက္ကတဲ ဘယ်မှာလဲ မြန်မာရာဇဝင်စာအုပ်များ၌ ထိုင်းနိုင်ငံ ရှေးမြို့တမြို့၏ နာမည်ကို **သောက္ကတဲ**ဟု ဖော်ပြကြသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံသမိုင်းကို မလေ့လာဘူးသော သူများ **သောက္ကတဲ**ကို နားလည်ကြမည် မဟုတ်ပေ။ **သောက္ကတဲ** ဆိုသည်မှာ ထိုင်းနိုင်ငံ မြောက်ပိုင်း၌ရှိသော **ဆုခေါထိုင်း**ကို မြန်မာ အသံထွက်ဖြင့် ရေးကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုင်းလူမျိုးများက **သုခေါဒယ** နိုင်ငံကို **ဆုခေါထိုင်း**ဟု အသံထွက်ကြသည်။ အင်္ဂလိပ်အက္ခရာဖြင့်ရေးလျှင် Sukhodaya ဟု ရေးကြသည်။ ပါဠိစကားလုံးပင်ဖြစ်သည်။ ဆုခေါဒယဟု အသံထွက်ရသည်။ ထိုင်းအသံ **ဆု**သည် မြန်မာအသံ **သု**ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာလို **သုခေါဒယ**=ချမ်းသာတိုးပွားသောနိုင်ငံဟု ဆိုလိုသည်။ ပါဠိ **သုခေါဒယ**ကို ထိုင်းအက္ခရာဖြင့် ရေးထားသည်ကို မြန်မာက **သောက္ကတဲ**ဟု အသံထွက် ခေါ်ဝေါ်ကြဟန်တူပေသည်။ ဤ**သုခေါဒယ** = **ဆုခေါထိုင်း** နိုင်ငံသည် ၁၃ ရာစုနှစ် နောက်ထက်ဝက်တွင် ထိုင်းတို့ စတင် တည်ထောင်သောမြို့ ဖြစ်သည်။ ဤ **ဆုခေါထိုင်း**မတိုင်မီ တည်ရှိခဲ့ဖူးသောမြို့ကို **ဆရီဆတ်ချနာလိုင်း** ဟု ခေါ်ကြသည်။ ပါဠိ ဘာသာဖြင့် sirisajjanalaya = **သီရိသဇ္ဇနာလယ** = ကျက်သရေရှိသော သူတော်စင်တို့နေရာမြို့ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။

ဆရာတော်သည် ထိုင်းနိုင်ငံမှ စင်္ကာပူနိုင်ငံသို့ကြွ၍ စင်္ကာပူနိုင်ငံ သီရိလင်္ကာရာမကျောင်း၌ တရားစခန်းပြုရသည်။ ဤဓမ္မခရီး၌ ဦးဇေနနှင့် ဦးဣန္ဒာသိရီတို့ လိုက်ပါကြသည်။ ကပ္ပိယမှာ မောင်ကျော်ဦး ဖြစ်သည်။

အာဖရိကဓမ္မခရီးစာအုပ် ၁၉၉၅ ခုနှစ်၌ အာဖရိကတိုက်တွင် လှည့်လည်ခဲ့သော ဓမ္မခရီးမှတ်တမ်းကို ကြိုးကြားကြိုးကြား ရေးသားခဲ့ရာ ၁၉၉၇ ခုနှစ်၌ အပြီးသတ်၍ **အာဖရိကဓမ္မခရီး**ဟု အမည်တပ်ကာ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေလိုက်သည်။

၁၈ ကြိမ်မြောက် ဓမ္မခရီး (၁၉၉၇ နွေရာသီ) ဤဓမ္မခရီးကို ၁၉၉၇ ခုနှစ် မေလမှ စတင် ထွက်ခွာရသည်။ ဤဓမ္မခရီး၌ ဘုန်းကြီး ဦးဇေန၊ ဦးပညာနန္ဒနှင့် ဩစတေးလျရဟန်းတော် ဦးဓမ္မရက္ခိတတို့ ပစ္ဆာသမဏအဖြစ် လိုက်ပါကြသည်။ ဥပသမ္ပဒကံ ဆောင်ရန်ရှိ၍ အင်္ဂလန်တွင် သီတင်းသုံးနေသော ဘုန်းကြီးဦးသောဘိတကိုလည်း ပင့်ရသည်။ ကပ္ပိယဒကာမှာ ဦးဌေးဝင်း ဖြစ်သည်။

အာဖရိက၌ မြန်မာဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း တောင်အာဖရိကနိုင်ငံ၌ ဒကာ၊ ဒကာမများ ပထမဆုံး တည်ထောင်သော မြန်မာဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းကို ၁၉၉၇ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၁၄ ရက်နေ့တွင် ဆရာတော်ဘုရားအား ရေစက်ချလှူဒါန်းကြသည်။ ဆရာတော်ဘုရားက **ဓမ္မောဒယမြန်မာဝိဟာရ**ဟု ကျောင်းနာမည်ပေး၍ ဦးပညာနန္ဒနှင့် ဦးဓမ္မရက္ခိတတို့ကို ကျောင်း၌သီတင်းသုံးလျက် စွမ်းနိုင်သမျှ သာသနာပြုရန် အပ်နှံ၍ထားခဲ့သည်။ ဇွန်လ ၂၇ ရက်နေ့၌ သိမ်နုတ်၍ ၂၈ ရက်နေ့တွင် သိမ်သမုတ်ပြီးလျှင် ဆရာဝန်

၂၇၈

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ခြောက်ယောက်တို့ကို ဒုလ္လဘရဟန်းပြုပေးသည်။ ကလေးငယ် နှစ်ယောက်တို့ကိုလည်း ရှင်သာမဏေ ပြုပေးသည်။

တရားစခန်း တောင်ပေါ်၌ရှိသော Buddhist Retreat Centre တရားစခန်း၌ တရားဟောပြော ပြသရသည်။ ပီတာမရစ်ဘေတ်မြို့၊ ဒါဘန်မြို့၊ ကိပ်တောင်းမြို့တို့မှ အဖြူယောဂီများ လာရောက်အားထုတ်ကြသည်။ မြန်မာဆရာဝန် လေးဦးလည်း တရား ဝင်ကြသည်။

ဇွန်လပင်ဖြစ်သော်လည်း ကမ္ဘာ၏တောင်ဘက်စွန်းကျသော ထိုဒေသ၌ ညအခါတွင် အဆောက်အအုံအတွင်း၌ စင်တီဂရိတ် ၁၆၊ အပြင်ဘက်၌ စင်တီဂရိတ် ၁၀ ဒီဂရီအထိ အေးသည်။ ရံဖန်ရံခါ အနုတ် ဒီဂရီ ၄ အထိပင် အေးကြောင်း သိရသည်။

ဒါဘန်နှင့် ကိပ်တောင်း ဒါဘန်မြို့ ဂန္ထီခန်းမ၌ တရားတပွဲ၊ ကိပ် **တရားပွဲများ** တောင်းမြို့၌ တရားတပွဲ ဟောကြား ချီးမြှင့်ရသည်။ ကိပ်တောင်းမြို့သည် ဓမ္မောဒယမြန်မာဝိဟာရရှိရာ ပီတာမရစ်ဘေတ်မြို့မှ ကီလိုမီတာ ၁၆၀၀ ခန့်ဝေးသော်လည်း လမ်းခရီး ဗဟုသုတရလို၍ ကားများဖြင့် သွားကြ သည်။ ပို့အဲလစ်ဘေတ်မြို့၌ တညကျိန်း၍ ခရီးဆက်ကြရာ မိုဆယ် (လ်)ဘေးမြို့ကိုဖြတ်၍ ကိပ်တောင်းမြို့သို့ နောက်တနေ့ညတွင် ရောက် ကြသည်။ လမ်းခရီး၌ သာယာသောရှုခင်းများကို တွေ့ကြရသည်။ နောက်တနေ့ညတွင် တရားဟောပြောချီးမြှင့်ရသည်။ တရားနာပရိသတ် ၅၀ ခန့်ရှိသည်။

ဝွတ်ဟုတ်အူ ကိပ်တောင်း၌နေစဉ်အတွင်း ၁၅ ရာစု နယ်သစ်ရှာ ဖွေရေးသမား ဗာစကိုဒါဂမ နာမည်ပေးသွားသော

ဂုတ်ဟုတ်အင်္ဂု (Cape of Good Hope) နှင့် ကိပ်ပွိုင့် (Cape Point) တို့ကိုလည်း သွားရောက်ခဲ့ရသည်။ ဤကိပ်ပွိုင့်သည် ကမ္ဘာ၏ တောင်ဘက်အကျဆုံးသော အင်္ဂုစွန်းဖြစ်ကြောင်း အဆိုရှိကြသည်။

ဇူးလူးလူမျိုးတို့၏ပြည်နယ် ကိပ်တောင်းမှ ကျောင်းသို့ ပြန်ရောက်ကြသောအခါ မြန်မာဆရာဝန်များရှိရာ မွန်တီဘယ်လိုမြို့၊ နောင်ဂိုးမားမြို့များသို့လည်း ကြွကြရသည်။ နောင်ဂိုးမားမြို့သည် ဇူးလူးဘုရင်နန်းစိုက်ရာမြို့ ဖြစ်သည်။ ဒါဘန်၊ ပီတာမရစ်ဘေတ်၊ မွန်တီဘယ်လို၊ နောင်ဂိုးမားမြို့တို့သည် စာရေးဆရာကြီး **ဆာရိုက်ဒါ ဟက်ဂတ်၏** King Solomon's Mine, She စသော ဝတ္ထုများ၌ပါသော ဇူးလူးလူမျိုးတို့၏ ပြည်နယ်ဖြစ်သည်။ ကွာဇူး လူးနတား (Kwazulu Natal) ဟု ခေါ်ကြသည်။ စစ်မဖြစ်မီက ဆောင်းပါးများ၌ **နေတယ်**ဟု အသံထွက်ကြသည်။ နောင်ဂိုးမားမြို့၌ ဆရာဝန်မိသားစုများကို မေတ္တာဘာဝနာတရား ဟောကြားချီးမြှင့်ခဲ့ရသည်။

မိုင် ၉၀ ခရီးရှည်ပြေးပွဲ နောင်ဂိုးမားမှ အပြန်လမ်းတွင် **လှူလှူဝေ နှင့် အမ်ဖိုလိုနီ** ဘေးမဲ့တောများသို့ ဝင်၍ တောတိရစ္ဆာန်များကို ကြည့်ကြသည်။ နောင်ဂိုးမားမှ ကျောင်းသို့ ပြန်ရောက်သောအခါ တောင်အာဖရိကနိုင်ငံ လူငယ်များနေ့ ရုံးပိတ်ရက်တွင် နှစ်ပေါင်း ၇၀ကျော် နှစ်စဉ်ကျင်းပလာခဲ့သော **မိုင် ၉၀ ခရီးရှည်ပြေးပွဲ (Comrades Marathon)** ကို ကြည့်ရသည်။ ဤမာရသွန်ပြေးပွဲတွင် အခြားနိုင်ငံများကပါ လာရောက်ပြိုင်ကြသဖြင့် အပြေးပြိုင်သူ ၁၄၀၀၀ ပါဝင်ပြိုင်ကြကြောင်း သိရသည်။ ဤပွဲ၌ တောင်အာဖရိကနိုင်ငံ လူဖြူအမျိုးသား မာဆား (Mercer) ဆိုသူ ပထမရ၍ တောင်အာဖရိက **ရန်ငွေ ၂ သိန်း** (မြန်မာကျပ် သိန်း ၉၀ ခန့်) ဆုရသည်ဟု သိရသည်။

ရွှေတွင်းထဲဆင်း၍ ကြည့်ရသည် ဂျူဟန်နက်ဘေတ်မြို့၌ ရွှေတွင်းများရှိ၍ ဒကာများ လိုက်ပို့သဖြင့် ရွှေတွင်းထဲသို့ ဆင်းကြည့်ရသည်။ ရွှေတွင်းထဲ၌ ဥမင်လမ်းများ ဖောက်ထား၍ ရထားလမ်းခင်းထားသည်။ ရွှေတွင်းမှာ တွင်းဟောင်းဖြစ်၍ အလုပ်မလုပ်ကြတော့ပါ။ တွင်းနံရံ၌ တချို့နေရာများတွင် ရွှေမှုန် ကလေးများ ကပ်နေသည်ကို တွေ့ကြရသည်။

တရုတ်မဟာယာနကျောင်းကြီး ဂျူဟန်နက်ဘေတ်မြို့၏ မြောက်ဘက် နာရီဝက်ခန့် ကားမောင်းလျှင် အစိုးရရုံးစိုက်ရာဖြစ်သော ပရိတိုးရီးယားမြို့သို့ ရောက်ကြသည်။ ဤမြို့အနီး၌ ကြီးကျယ်ခမ်းနားလှသော တရုတ်မဟာယာနကျောင်းကြီး တကျောင်းရှိသည်။ **ဘရွန်နိုစပရစ်ဟု** ခေါ်ကြသည်။ ထိုင်ဝမ်နိုင်ငံ **ဖိုးကွမ်ရှမ်းဂိုဏ်း**၏ ကျောင်းခွဲဖြစ်သည်။ ဤကျောင်း၌ တရားဟောပြော ချီးမြှင့်ရသည်။ နောက်အကြိမ်များ၌ တရားစခန်းများ ဟောပြောပြသရသည်။

ဘော့ဆွာနာ ပရိတိုးရီးယားမှ **ဘော့ဆွာနာ** နိုင်ငံသို့ ခရီးဆက်ရသည်။ ထိုစဉ်က ဘော့ဆွာနာနိုင်ငံ၌ မြန်မာမိသားစု လေးငါးစု ရှိကြသည်။ သီရိလင်္ကာမိသားစုများလည်း ရှိကြသည်။ သီရိလင်္ကာမိသားစုတစု တည်ထောင်ထားသော ဘုန်းကြီးကျောင်းကလေး တကျောင်းရှိသည်။ ဘုန်းကြီးမရှိပေ။ ဘုန်းကြီးများ မပျော်၍ပြန်ပြန် သွားကြကြောင်း သိရသည်။ ဘုရားစေတီကလေးနှင့် ရုပ်ပွားဆင်းတုတော်တဆူကိုလည်း ဖူးမြော်ကြရသည်။ တောင်အာဖရိကမှ မြန်မာများ လှူဒါန်းထားသော ကြေးခေါင်းလောင်းကြီးတလုံးကိုလည်း တွေ့ရသည်။ ဒကာ ဒကာမ ဆယ်ယောက်ခန့် နံနက်ပိုင်းတွင် တရားနာကြ တရားထိုင်ကြသည်။ ဆွမ်းကပ်ကြသည်။ ဘော့ဆွာနာ၌ ၂ ရက် နေပြီး

လျှင် ကျောင်းသို့ပြန်ခဲ့ကြသည်။ အပြန်ခရီးတွင် ငှက်ကုလားအုပ် မွေးမြူ
ရေးခြံတခုသို့ ဝင်ရောက် ကြည့်ရှုကြသည်။ တောထဲတွင် ကြီးကျယ်
ခမ်းနားလှသော ရှေးနန်းတော်ကြီးကဲ့သို့ ဆောက်လုပ်ထားသည့် Sun
City ကိုလည်း ဝင်ရောက်ကြည့်ကြရသည်။

ကျောင်းသို့ပြန်ရောက်သောအခါ နောက်တနေ့တွင် ကရူးဂါး
ဘေးမဲ့တောသို့သွား၍ ဘာသာဘာဝ နေထိုင်ကြသော တောတိရစ္ဆာန်
များကို ကြည့်ရှုကြသည်။ ကရူးဂါးဘေးမဲ့တောသည်လည်း နာမည်
ကြီးသော တောဖြစ်သည်။ သို့သော် သမင်အမျိုးမျိုး၊ တောဝက်၊
မြင်းကျား၊ ကွဲတူ နွားတူသားကောင်များမှတစ်ပါး တခြားတိရစ္ဆာန်များ
ထူးထူးခြားခြား မတွေ့ရ။ အရပ်မြင့်မြင့် အလုံးအထည် ပြည့်ပြည့်ဖြိုးဖြိုး
တောင့်တင်း ကျော့ရှင်း၍ ချိုနှစ်ဖက် ဝက်အူလိုလိမ်နေသော ကူဒူးဟု
ခေါ်သော သမင်အကြီးစားကြီးကို တွေ့မြင်ရသည်မှာတော့ ထူးခြားပါ
သည်။ ကြည့်ကောင်းသည်ဟု ဆိုရမည်ထင်သည်။ ထိုဘေးမဲ့တောမှ
ကျောင်းသို့ ပြန်ရောက်သောအခါ ၁၉၉၇ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁၄ ရက်နေ့တွင်
မြန်မာပြည်သို့ ပြန်ခဲ့သည်။

အဋ္ဌမ ဆယ်စုနှစ် (၁၉၉၈-၂၀၀၇)

၁၉ကြိမ်မြောက်ဓမ္မခရီး ၁၉၉၇ ခုနှစ် ဆောင်းရာသီ၌ ဓမ္မခရီး
(၁၉၉၇-၉၈ ဆောင်းရာသီ) ထွက်ရသည်။ ဤဓမ္မခရီး၌ စင်္ကာပူ
တရားစခန်း၊ မလေးရှားနိုင်ငံ ဂျိုဟို
ဘရူးမြို့တရားပွဲ၊ ကွာလာလမ်ပူမြို့ ဆူဘန်ဂျယဗုဒ္ဓဘာသာအသင်း
တရားစခန်းတို့၌ ဟောပြောပြသပြီးလျှင် ဆူဘန်ဂျယဗုဒ္ဓဘာသာ
အသင်းကျောင်း၌ သိမ်သမုတ်ရသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံ ဘန်ကောက်မြို့

AIT တက္ကသိုလ်၊ ABAC တက္ကသိုလ် (ယခုအခေါ် Assumption) တို့၌ တရားပွဲများ ဟောပြောပြီးလျှင် ချန်ဘူရီမြို့သို့ကြွ၍ ဝိဝေကအဆုန် တရားရိပ်သာ၌ သီတင်းသုံးသော အသက် ၉၀ ကျော် မြန်မာဆရာတော် ကြီး ဦးအာသဘကို ဖူးမြော်ကန်တော့ကြသည်။ ချန်ဘူရီမှ နာမည်ကျော် ပင်လယ်ဆိပ်ကမ်းမြို့ဖြစ်သော ဖူးခက်မြို့သို့ကြွ၍ အမွေလဋ္ဌိကကျောင်း တရားစခန်း၌ တရားဟောပြောပြသရသည်။

ဖူးခက်ရေချိုးဆိပ်မြို့သည် ဥရောပတိုက်သားခရီးသွား များဖြင့် အမြဲတစေ စည်ကားနေသည်။ သို့သော်လည်း တရားလိုလား သော ထိုင်းယောဂီများကမူ တရားကိုသာ စိတ်ဝင်စားစွာ အားထုတ် ကြသည်။

ဩစတေးလျသို့. ဖူးခက်တရားစခန်းပြီးသောအခါ ဩစတေးလျသို့ ကြွ၍ ဆစ်ဒနီမြို့မှ တနာရီခန့် ကားမောင်းရသော ဘလူးမောင်းတိန်း တရားစခန်း၌ လည်းကောင်း၊ ဩစတေးလျနိုင်ငံ မြောက်ပိုင်း ဒါဝင်မြို့၌ လည်းကောင်း တရားဟောပြောပြသရသည်။

ဤဓမ္မခရီးတွင် စင်္ကာပူ၊ မလေးရှား၊ ထိုင်းနိုင်ငံတရားစခန်းတို့၌ ဦးဇာဂရနှင့် ဦးအဂ္ဂဉာဏတို့ကူညီကြသည်။ ဦးမောင်ငယ်နှင့် မောင်မြင့်နိုင် တို့ ကပ္ပိယအဖြစ် ဝေယျာဝစ္စကုသိုလ်ယူကြသည်။ ဩစတေးလျဓမ္မခရီး ၌မူ ဦးဌေးဝင်းက ဝေယျာဝစ္စကုသိုလ်ယူသည်။ ဤဓမ္မခရီးမှ ၁၉၉၈ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၇ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်သို့ပြန်ရောက်ကြသည်။ ဤဓမ္မ ခရီးအတွင်း၌ **အာဖရိကဓမ္မခရီး ၂** စာအုပ်ကို ဆရာတော်ဘုရား စတင် ရေးသားရာ စရံမျှသာ စနိုင်သည်။ ၁၉၈၂ ခုနှစ် လန်ဒန်၌ဟောခဲ့သော The Parable of the Log ကို ပြန်လည် သုတ်သင်၍ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေနေ သောကြောင့် ဖြစ်သည်။

၂၀ ကြိမ်မြောက် ဓမ္မခရီး (၁၉၉၈ နွေရာသီ) ဆရာတော်ဘုရားသည် ၁၉ ကြိမ်မြောက် ဓမ္မခရီးမှ မတ်လတွင် ပြန်ရောက်၍ ဧပြီလ ၁၉ ရက်နေ့တွင် ၂၀ ကြိမ်မြောက်ဓမ္မခရီးကို ထွက်ရပါသည်။ ဤဓမ္မခရီးကို လျှောက်ထားစီစဉ်သူမှာ ပြင်သစ်နိုင်ငံ ပါရီမြို့ သကျမုနိတရားရိပ်သာ၌ သီတင်းသုံးသော ဗိယက်နမ်ဘုန်းကြီး ဦးဝိဇယဆိုသူ ဖြစ်သည်။ ဦးဝိဇယမှာ ဘဏ်မန်နေဂျာဘဝမှ ရဟန်းဝတ်လာသူ ဖြစ်သည်။ ၁၉၇၉ ခုနှစ်မှ စ၍ သတိပဋ္ဌာန်တရားကို အားထုတ်နေသူ ဖြစ်သည်။ ယခု ဤဓမ္မခရီး၌လည်း ပစ္ဆာသမဏအဖြစ် လိုက်၍ ကူညီဆောင်ရွက်သည်။

ဓမ္မခရီးစောစောထွက်ရခြင်း ဤဓမ္မခရီး၌ မူလစီစဉ်ထားသည်မှာ ပြင်သစ်၊ ဘယ်လ်ဂျီယံ၊ နယ်သာလန်၊ ဆွစ်ဇာလန်၊ ဂျာမနီ၊ အင်္ဂလန်၊ အမေရိကနိုင်ငံများသို့ ကြွရန်သာဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ၁၉၉၈ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ၌ ဩစတေးလျနိုင်ငံတွင် တရားပြနေစဉ် ချက်သမ္မတနိုင်ငံမှ ယောဂီများက မရမက FAX ဖြင့် ပင့်လျှောက်စာပို့ကြ၍ မဖြစ် ဖြစ်အောင် ဓမ္မခရီးစဉ်၌ ထည့်သွင်း ပေးလိုက်ရသောကြောင့် ဓမ္မခရီးရက်တိုးကာ စောစောထွက်ရခြင်း ဖြစ်သည်။

ထူးခြားသောအတွေ့အကြုံ ဤဓမ္မခရီး၌ အီတလီလေကြောင်းကုမ္ပဏီ၏ လေယာဉ်ဖြင့် ဗန်ကောက်မှစ၍ထွက်ရာ အီတလီနိုင်ငံ ရောမလေဆိပ်သို့ ရောက်သောအခါ လေယာဉ်ပြောင်းစီးရသဖြင့် လေဆိပ်တွင် လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးဌာန၌ နိုင်ငံကူးလက်မှတ်နှင့် ဗီဇာများ အစစ်အဆေးခံပြီးလျှင် ပြင်သစ်နိုင်ငံ ပါရီမြို့သို့ ထွက်မည့်လေယာဉ်ကို စီးရသည်။ ပါရီမြို့၊ ဒီဂေါလေဆိပ်သို့ရောက်သောအခါ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးဌာနနှင့် အကောက်ဌာနသို့

သွားဘို့မလိုတော့သဖြင့် ပစ္စည်းရွေးယူ၍ လေဆိပ်အတွင်းမှ ထွက်ရုံသာ ရှိတော့သည်။ အကြောင်းမှာ ဥရောပဘုံဈေးအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသို့ သွားသောအခါ အဖွဲ့ဝင်တနိုင်ငံ၏ လေဆိပ်၌ ပတ်(စ)ပို့၊ ဗီဇာ အစစ်အဆေးခံပြီးလျှင် အဖွဲ့ဝင် တခြားနိုင်ငံများ၌ အစစ်အဆေးခံစရာ မလိုတော့သောကြောင့် ဖြစ်သည်။

ဤဓမ္မခရီး၌ ပါရီမြို့၊ သကျမုနိရိပ်သာတရားစခန်း၊ အင်္ဂလန်နိုင်ငံ ကိန်းဘရစ် တရားစခန်းတို့၌ ဟောပြောပြသပြီးလျှင် လန်ဒန်၌ ရှင် ၃ ပါး၊ ရဟန်း ၁ ပါး ပြုပေးရသည်။ ထို့နောက် အီတလီနိုင်ငံ ကရီမိုလီနို တရားစခန်း၊ နယ်သာလန်နိုင်ငံ ဗျင်းစင်တာ တရားစခန်း၊ ဂျာမနီနိုင်ငံ ဖရင့်ဖို့တရားစခန်း၊ ချက်သမ္မတနိုင်ငံ ထေရဝါဒ တရားစခန်းတို့၌လည်း ဟောပြောပြသရသည်။ ချက်သမ္မတနိုင်ငံ ပါရ်ဒဘစ်မြို့၊ ဘရနိုမြို့၊ ပရာဟားမြို့ (Prague)၊ အိုလိုမောက်မြို့တို့၌ တရားပွဲများ ချီးမြှင့်ရသည်။ အိုလိုမောက်မြို့၌ မြို့တော်ဝန်က အခမ်းအနားဖြင့် ကြိုဆိုစဉ်ခံသည်။ ဘယ်လ်ဂျီယံနိုင်ငံ ဘရပ်ဆဲလ်မြို့၌လည်း တရားချီးမြှင့်ရသည်။

ပန်းနှမ်းခင်းများနှင့် ဥနီများ အဆိုပါနိုင်ငံများသို့ ကားဖြင့် ခရီးလှည့်လည်ခဲ့ရာ လမ်းခရီးတွင် ပန်းနှမ်းခင်း (Canola) များ ဝင်းထိန်နေသည်ကို ခရီးတလျှောက်လုံး မျက်စိတဆုံး တွေ့ရသည်မှာ ကြည်နူးစရာ ကောင်းလှသည်။ သကြား ထုတ်လုပ်ရန် စိုက်ထားသော ဥနီ(Beetroot) စိုက်ခင်းများကိုလည်း မြောက်မြားစွာ တွေ့ရသည်။

လူမစားသော ပန်းသီးများ ချက်သမ္မတနိုင်ငံ၌ မြို့တွင်းလမ်းများ၏ လမ်းဘေးတလျှောက်၌လည်းကောင်း၊ မြို့ပြင်ဘက်လမ်းများ၏ လမ်းဘေးတဘက်တချက်၌လည်းကောင်း ပန်းသီးပင်များ အစီအရိပေါက်နေကြ၍ အသီးတွေလဲ ပြတ်နေအောင်

သီးနေကြသည်ကို တွေ့ရသည်။ အပင်များအောက်၌ ကြွေကျနေကြသော ပန်းသီးများသည်လည်း များပြားလှ၏။ လမ်းဘေးရှိ ထိုပန်းသီးများကို မည်သူမျှ မခူးကြ မကောက်ကြ မစားကြဟုသိရသည်။ ရောဂါပိုးများ ရှိနိုင်သည်ဟု ယူဆကြသောကြောင့် ဖြစ်ပုံရပေသည်။

ဥရောပမှ အမေရိကသို့ ကူးခဲ့၍ လော့စ်အိန်ဂျလီ တရားစခန်း၊ ဘော်လ်တီမိုး တရားစခန်း၊ ချီကာဂို တရားစခန်း၊ ဝါရှင်တန် တရားစခန်းများနှင့် နယူးယောက်၊ နယူးဂျာစီတရားပွဲများ ဟောပြောပြသပြီးလျှင် ဇူလိုင်လ ၅ ရက်နေ့တွင်မြန်မာပြည်သို့ ပြန်ရောက်သည်။ မောင်မြင့်နိုင် လိုက်ပါ၍ ဝေယျာဝစ္စ ကုသိုလ်ယူသည်။

ပြင်ဦးလွင် ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ ဆရာတော်ဘုရားသည် ၁၉၉၈ ခု၊
ဖြစ်ပေါ်လာပုံ ဇူလိုင်လ၌ မြန်မာပြည်သို့ပြန် ရောက်
 ပြီးနောက် ခါတိုင်းနှစ်များလိုပင် တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော်သောအခါ ပြည်တွင်းဓမ္မခရီးကြွရပြန်ပါသည်။ ယခုဓမ္မခရီးမှာ မူဆယ်မြို့ အကောက်ခွန်ဦးစီးဌာနမှ မြို့နယ်ဦးစီးမှူး ဦးကျော် (၄) နှင့် ဒုဦးစီးမှူး ဦးလှထွေးတို့ ဦးဆောင်သော အကောက်ခွန်ဝန်ထမ်းများက ပင့်၍ အောက်တိုဘာလ ၂၅ ရက်နေ့၌ တရားဟောကြွရခြင်း ဖြစ်သည်။ မူဆယ်မြို့၌ ၂၆၊ ၂၇ နှစ်ည တရားချီးမြှင့်ပြီးလျှင် ၂၈ ရက်နေ့၌ ပြင်ဦးလွင်သို့ ကြွရသည်။

ဥရောပတိုက်သား ပြင်ဦးလွင်သို့ရောက်သောအခါ ရွှေစေတီ
ယောဂီများ၏ ဂါရဝ ရိပ်သာ၌ ဥရောပတိုက်သားများ၏ တရားစခန်းရှိ၍ တရားစခန်းတာဝန်ခံ ဗိယက်နမ်ဘုန်းကြီး ဦးဝိဇယက ပင့်သဖြင့် ရွှေစေတီရိပ်သာသို့ ခဏဝင်ရောက်ရာ ဥရောပတိုက်သား ယောဂီများက ဆရာတော်အား ရိုရိုသေသေ ရှိခိုးဦးချကြ၏။ ထိုအခြင်းအရာကို ဆရာတော်ကို အကြံပြုလာသော ဗိုလ်မှူးချုပ်

၂၈၆

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ဦးတင်ဦးက တွေ့မြင်ရသောအခါ လွန်စွာဝမ်းသာကြည်နူးမှုဖြစ်၍ ရာသီဥတုကောင်းရာ ပြင်ဦးလွင် တနေရာရာ၌ နိုင်ငံခြားသားများအတွက် တရားရိပ်သာတခု ပြုလုပ်လိုသော စိတ်ဆန္ဒများ ဖြစ်ပေါ်လာသည်ဟု သိရသည်။

ဆရာတော်အား ထို့နောက် ဦးတင်ဦးက ဆရာတော်ကို ချယ်ရီမြိုင် **လျှောက်ထားကြပြီ** ဧည့်ရိပ်သာသို့ ပင့်သွားပြီးလျှင် ချမ်းချမ်းသာသာ သီတင်းသုံးနိုင်ရန် စီစဉ်ထားလေသည်။ နောက် တနေ့တွင် ဆရာတော် အရုဏ်ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီးနောက် ဧည့်ခန်းအတွင်း၌ သီတင်းသုံးနေသောအခါ ဗိုလ်မှူးချုပ် ဦးတင်ဦးနှင့် ဦးချစ်ဆွေတို့က ဆရာတော်အား ပြင်ဦးလွင်၌ ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ တည်ထောင်ခွင့်ပြုပါရန် လျှောက်ထားကြသည်။

ဤအကြောင်းအရာနှင့် ပတ်သက်၍ အခြေအမြစ်နှင့် တကွ ဦးချစ်ဆွေ မှတ်တမ်းတင်ထားသည့်အတိုင်း ဖော်ပြပါမည်။

ချမ်းမြေ့ဆရာတော်နှင့် ပြင်ဦးလွင်

၁၉၉၁ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် ပြင်ဦးလွင်ဒေသ သစ်ထုတ်လုပ်ရေး လုပ်ငန်းမန်နေဂျာ ဦးလှမင်းက ဦးချစ်ဆွေ (မေမြို့ချစ်ဆွေ)အား ချမ်းမြေ့ဆရာတော် ကလေးမြို့တွင် ၁၉၈၂ ခုနှစ် မေလ၌ ခရစ်ယာန်အသင်းတော်များကောင်စီက ပင့်သဖြင့် ဟောကြားတော်မူခဲ့သော “ဆင်းရဲငြိမ်းအေး ချမ်းသာရေး” စာအုပ်ကို လက်ဆောင်ပေးပါသည်။ ဦးချစ်ဆွေက စာအုပ်ကို အစအဆုံး ဖတ်ကြည့်ပြီးလျှင် အလွန်သဘောကျလှသဖြင့် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား အလွန်ကြည်ညိုလှ၍ ၁၉၉၁ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ကုန်ခါနီးတွင် ရန်ကုန်သို့ဆင်းပြီး ကမ္ဘာအေးဘုရားလမ်း၊ ချမ်းမြေ့ရိပ်သာကျောင်း၌ ချမ်းမြေ့ဆရာတော်အား ဖူးမြော်

ခွင့်ရခဲ့ပါသည်။ ဤသည်မှာ ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကို ဦးချစ်ဆွေ ပထမဆုံး ဖူးမြော်ကြည်ညိုခွင့် ရခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။

ဦးချစ်ဆွေသည် ဆရာတော်ဘုရားနှင့် အာလာပသလ္လာပ စကားပြောကြားပြီးနောက် ပြင်ဦးလွင်သို့ ကြွ၍ ဆင်းရဲငြိမ်းအေး ချမ်းသာရေးတရား ချီးမြှင့်ပါရန် လျှောက်ထားပါသည်။ ထိုသို့ လျှောက်ထားချက်အရ ဆရာတော်သည် ၁၉၉၁ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၂ရက်နေ့တွင် ပြင်ဦးလွင်သို့ ကြွလာတော်မူပါသည်။

ဆရာတော်ကိုကြိုဆိုခြင်း

ဆရာတော်ကို ပြင်ဦးလွင်မြို့အထွက် ကျောက်တောင် အရပ်မှ ပြင်ဦးလွင် ဗုဒ္ဓဘာသာကလျာဏယုဝအသင်း (YMBA) က ကြီးမှူး၍ မြို့ပေါ်ရှိ အထက(၁)၊ အထက(၂)၊ အထက(၃)၊ အလက(၂)တို့မှ ဆရာ၊ ဆရာမများနှင့် ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများ ၂၀၀၀ ခန့်က သာသနာ့အလံတော်များကို ကိုယ်စီကိုင်ကာ လားရှိုးလမ်းမကြီးတလျှောက် လမ်းဘေး တဘက်တချက်တွင် စီတန်းလမ်းလျှောက်ကာ ဝိုင်အမ်ဘီအေ အသင်းတိုက်သို့ ပင့်ဆောင်ခဲ့ကြပါသည်။

ဝိုင်အမ်ဘီအေ အသင်းတိုက်သို့ရောက်သောအခါ ဆရာတော်က ကျောင်းသူ ကျောင်းသား၊ ဆရာ ဆရာမများအား သြဝါဒစကား မိန့်ကြားတော်မူပါသည်။

ပြင်ဦးလွင်၌ဆရာတော်၏ ပထမဆုံးတရားပွဲများ

ဆရာတော်ဘုရားသည် ဇယန်းသီလရှင်စာသင်တိုက်၌ ၁၉၉၁ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၃ ရက်နေ့တွင် ပထမဆုံးတရားပွဲကို ဟောကြားချီးမြှင့်ပါသည်။ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၄၊ ၂၅ ရက်နေ့

တို့၌ ပိုင်အမ်ဘီအေ အသင်းတိုက်တွင် တရား ၂ ပွဲ ချီးမြှင့်ပါသည်။ ဆရာတော်၏တရားများကို တရားနာပရိတ်သတ်များ နှစ်ခြိုက်ကြ၍ ဦးချစ်ဆွေက ကြိုးစားအားထုတ်ကာ နိဗ္ဗာန်ဆော်လုပ်သဖြင့် ဆရာတော်သည် ၁၉၉၁ ခုနှစ်မှစ၍ နှစ်စဉ်လိုလိုပင် ပြင်ဦးလွင်သို့ကြွ၍ တရားပွဲများချီးမြှင့်ခဲ့ပါသည်။

ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်းတစ်ခွင် တရားပွဲစဉ်

ထိုအချိန်မှစ၍ သီပေါ၊ ကျောက်မဲ ၊ လားရှိုး၊ မူဆယ်၊ နမ့်ခမ်း၊ နမ္မတူမြို့များကလည်း ဆရာတော်၏ တရားတော်ကို နာကြားလိုကြသဖြင့် ဦးချစ်ဆွေက နိဗ္ဗာန်ဆော်လုပ်ကာ ဆရာတော်ကို လျှောက်ထား၍ အစီအစဉ်လုပ်ပေးရပါသည်။ ဤနည်းဖြင့် ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်း၌ နိုဝင်ဘာ၊ ဒီဇင်ဘာ၊ ဇန်နဝါရီလများတွင် ဆရာတော်၏ တရားများကို တနှစ်ခြား နာကြားခွင့်ရကြပါသည်။ ဆရာတော်ဘုရားသည် ထိုလများ၌ပင် တနင်္သာရီတိုင်း မြိတ်၊ ထားဝယ်၊ ကော့သောင်းမြို့များသို့လည်း တနှစ်ခြား တရားဟော ကြွရပါသည်။

ပြည်ပတရားစခန်းများ များပြားလာသောကြောင့်

သို့သော်လည်း လွန်ခဲ့သည့် လေးငါးနှစ်မှစ၍ ပြည်ပတရားစခန်းများ ပိုမိုများပြားလာသောကြောင့် ဆရာတော်သည် ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်းနှင့် တနင်္သာရီတိုင်းတို့တွင် ဆောင်းရာသီ၌ ချီးမြှင့်နေကျဖြစ်သော တရားပွဲများကို ချီးမြှင့်ရန် အချိန်မပေးနိုင်တော့သဖြင့် မဟောကြားနိုင်တော့ပါ။

ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ ဖြစ်ပေါ်လာပုံ

အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်း၌ ဆောင်းရာသီဓမ္မခရီး ကြွလေ့ရှိရာ ၁၉၉၈ ခုနှစ်၊ အောက်တို

ဘာလတွင် မူဆယ်မြို့၊ အကောက်ခွန်ဦးစီးဌာနမှ မြို့နယ်ဦးစီးမှူး ဦးကျော်နှင့် ဒုဦးစီးမှူး ဦးလှထွေးတို့ ဦးဆောင်၍ အကောက်ခွန် ဝန်ထမ်းများက ပင့်လျှောက်သဖြင့် တရားချိုးမြင့်ရန် မူဆယ်မြို့သို့ ကြွရပါသည်။ ဆရာတော်၏ နောက်မှလိုက်ပါကြသော ကပ္ပိယ များမှာ ရန်ကုန်ချမ်းမြေ့ရိပ်သာမှ ဦးအောင်သိန်း၊ ဦးလွင်ဦး၊ ဦးတင်ထွတ်၊ မောင်ဇော်လင်း၊ ပြင်ဦးလွင်မှ ဦးချစ်ဆွေ (မေမြို့ ချစ်ဆွေ)၊ မန္တလေးမှ ဦးတင်မျိုးဆွေ မိသားစုတို့ ဖြစ်ကြသည်။ ဆရာတော်နှင့် အဖွဲ့သည် မဟာစည်ရိပ်သာ၌ တည်းခိုကြသည်။

ဆရာတော်သည် အောက်တိုဘာလ ၂၆ ရက်၊ ၂၇ ရက် ညများတွင် မူဆယ်မြို့၊ ရွှေသမင်ကျောင်းတိုက် နန္ဒဝန်ဓမ္မာရုံ၌ တရားနှစ်ပွဲ ခိုးမြင့်ပြီးလျှင် ၂၈ ရက်နေ့၌ မူဆယ်မြို့မှ ပြင်ဦးလွင် သို့ ပြန်ကြွပါသည်။

ချယ်ရီမြိုင်၌

ဆရာတော်ကို စစ်တက္ကသိုလ် ကျောင်းအုပ်ကြီး ဗိုလ် မှူးချုပ် ဦးတင်ဦးက ကြိုဆို၍ ချယ်ရီမြိုင် ဧည့်ရိပ်သာ (ယခင် အင်္ဂလိပ်လက်ထက်က ဘုရင်ခံအိမ်တော်)၌ ချမ်းချမ်းသာသာ သီတင်းသုံးစေတော်မူပါသည်။

ရိပ်သာ တည်ထောင်ခွင့်ပြုရန် လျှောက်ထားခြင်း

နောက်တနေ့ (၁၉၉၈-ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၂၈ရက်) နံနက်တွင် ဆရာတော်ဘုရား အရဏ်ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီး၍ ချယ်ရီ မြိုင် ဧည့်ခန်း၌နားနေစဉ် ဗိုလ်မှူးချုပ် ဦးတင်ဦးနှင့် ဦးချစ်ဆွေ တို့က ပြင်ဦးလွင်၌ ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ တည်ထောင်ခွင့်ပြုပါရန် လျှောက်ထားကြသည်။ ဆရာတော်ဘုရားသည် ခဏမျှ စဉ်းစား ပြီးလျှင် သင့်တော်လျောက်ပတ်ကြောင်း မိန့်ကြားတော်မူသည်။

ဗိုလ်မှူးချုပ် ဦးတင်ဦးသည် အောက်တိုဘာ ၃၀ ရက်နေ့၌ ဆရာတော်ကိုပင့်၍ ဓာတ်တော်ချိုင့်သို့ သွားသော ကားလမ်းဘေး ရှိ ဦးပိတာ၏ လိမ္မော်ခြံမြေနေရာကို ပြပါသည်။ မြေအကျယ် အဝန်းမှာ ၈ ဧက ရှိပါသည်။

ဆရာတော်ဘုရားသည် မြေနေရာကို အကြမ်းဖျင်းအား ဖြင့် လေ့လာကြည့်ရှုပြီးလျှင် “ဒီနေရာ မဆိုးပါဘူး၊ စဉ်းစား ကြသေးတာပေါ့” ဟု မိန့်ကြားပြီးလျှင် အဖြေအတိအကျ မပေး သေးဘဲ၊ **Air Mandalay** ဖြင့် ရန်ကုန်သို့ ပြန်ကြွသွားပါသည်။

ထို့နောက် နိုဝင်ဘာလ ၁၅ ရက်နေ့တွင် ဆရာတော် ပြင်ဦးလွင်သို့ အခြားကိစ္စတစ်ခုဖြင့် ကြွလာသောအခါ ဗိုလ်မှူးချုပ် ဦးတင်ဦး၊ ဦးချစ်ဆွေတို့နှင့်အတူ ဦးပိတာ၏ မြေကွက်ကို ပတ်ဝန်းကျင် တောတောင် မြေရေအနေအထားတို့ကိုပါ ဆရာ တော် သေသေချာချာ ကြည့်ရှုပြီးလျှင် ထိုမြေနေရာ၌ ချမ်းမြေ့ ရိပ်သာ တည်ထောင်ရန် သဘောတူကြောင်း မိန့်ကြားပါသည်။

လှူဒါန်းကြပြီ၊ သို့သော်

ထိုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၇ ရက်နေ့တွင် ဆရာတော်အား ဗိုလ်မှူးချုပ် ဦးတင်ဦး၏အိမ်၌ အရက်ဆွမ်း ကပ်ကြသည်။ ဆရာတော် ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီးသောအခါ ဗိုလ်မှူးချုပ် ဦးတင်ဦးက ကျပ် တသိန်း၊ အင်ဂျင်နီယာ ကျောင်းမှ တပ်မှူးကြီး ဒုဗိုလ်မှူး ကြီး ဦးစိုးသိန်းက ကျပ် တသိန်း၊ သီရိမြန်မာ ဟိုတယ်ပိုင်ရှင် ဒေါ်အမာက ကျပ် တသိန်း၊ ဦးချစ်ဆွေက ကျပ် တသိန်း ချမ်းမြေ့ ရိပ်သာ တည်ထောင်ရန် မ,တည်ငွေအဖြစ် ရေစက်ချ လှူဒါန်း ကြပါသည်။

ထို့သို့ လှူဒါန်းကြပြီးနောက် နိဝင်ဘာလထဲ၌ပင် ဒကာများသည် ဦးပီတာ၏ ခြံမြေကို ဝယ်ယူရန် စရံငွေအတွက် ပြင်ဆင်နေစဉ်မှာပင် ဦးပီတာက သူ၏ခြံမြေကို မရောင်းတော့ကြောင်း အကြောင်းကြားလာသဖြင့် အစီအစဉ် ပျက်ခဲ့ရပါသည်။ အစီအစဉ် ပျက်ရသော်လည်း ရိပ်သာမြေရှာသော ဒကာများမှာ စိတ်မပျက်ကြ စိတ်အား မလျော့ကြပါ။

ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ မြေနေရာရရှိခြင်း

ဦးပီတာ၏ ခြံမြေကို ဝယ်ယူရန် အစီအစဉ်ပျက်ခဲ့ပြီးနောက် ဗိုလ်မှူးချုပ်ဦးတင်ဦး၊ ဦးချစ်ဆွေနှင့် ဦးစောရီ (ရတနာမြင့်ဆန်စက်ပိုင်ရှင်)တို့သည် မြေရရှိရေးအတွက် ကြိုးစား၍ ရှာဖွေရာ အနီးစခန်း တိုးကြီးကုန်းရွာအနီး ဓာတ်တော်ချိုင့်၏ ဘေးရှိ တောင်ကုန်း၌ သစ်တောပလပ်မြေ ၁၀ ဧကခန့်ကို တွေ့ရှိခဲ့ကြပါသည်။

ထိုမြေနေရာကို ဆရာတော်အား ပြသရာ ရိပ်သာပြုလုပ်ရန် အလွန်သင့်လျော်ကြောင်း၊ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ကြစေလိုကြောင်း မိန့်ကြားသွားပါသည်။

ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ကြပြီ

ဗိုလ်မှူးချုပ် ဦးတင်ဦးသည် ချက်ချင်းပင် မန္တလေးသို့ ဆင်း၍ အလယ်ပိုင်းတိုင်းစစ်ဌာနချုပ် တိုင်းမှူး ဗိုလ်ချုပ်ရဲမြင့်အား တင်ပြရာ ဗိုလ်ချုပ်ရဲမြင့်က စိုက်ပျိုးမဖြစ်သော ပလပ်မြေဖြစ်သဖြင့် တရားရိပ်သာပြုလုပ်ရန် လိုလိုလားလား သဘောတူလိုက်ပါသည်။

အဆင့်ဆင့်တင်ပြခြင်း

ဗိုလ်မှူးချုပ် ဦးတင်ဦးသည် ထိုမြေနေရာ၌ ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ တည်ထောင်ရန် သာသနာ့မြေ ရရှိရေးအတွက် လျှောက်လွှာ ရေး၍ ပြင်ဦးလွင် ခရိုင်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေး ကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌ ဒုဗိုလ်မှူးကြီး သောင်းတင်ထံ တင်ပြလိုက်ပါ သည်။ ဒုဗိုလ်မှူးကြီး သောင်းတင်ကလည်း ၁၉၉၉ ခုနှစ် မတ်လ ၅ ရက်နေ့ နေ့စွဲပါ စာအမှတ် ၅/၄၃/ဦးမြ ဖြင့် အလယ်ပိုင်းတိုင်း စစ်ဌာနချုပ် တိုင်းမှူးထံ တင်ပြပါသည်။ တိုင်းမှူးဗိုလ်ချုပ်ရဲမြင့် ကလည်း ချက်ချင်းပင် အမှုတွဲကိုလေ့လာပြီး မန္တလေးတိုင်း အေး ချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီသို့ ဆက်လက် ဆောင် ရွက်ရန် အမိန့်ပေးလိုက်ပါသည်။

ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ သာသနာ့မြေဂရန်ရရှိခြင်း

ယင်းသို့ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီ အဆင့်ဆင့် တင်ပြခြင်း၊ လေ့လာခြင်း၊ စိစစ်ခြင်း၊ စစ်ဆေးခြင်းများ ပြုပြီးလျှင် ၁၃၆၁ ခုနှစ်၊ ပြာသိုလဆန်း ၉ ရက်၊ ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁၄ရက်နေ့စွဲဖြင့် ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ သာသနာ့မြေဂရန်ကို အခွန်တော် ကင်းလွတ်ခွင့်ဖြင့် ရရှိခဲ့ပါသည်။

မြေသန့်ပရိတ်ရွတ်ခြင်း

ခရစ်နှစ် ၂၀၀၀ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၄ရက်နေ့၌ တိုးကြီးကုန်းရွာ ရယက ဥက္ကဋ္ဌ ဦးမျိုးတင့် ဦးဆောင်သော ရွာသူ ရွာသား နှစ်ရာကျော်တို့က သံဃာတော်များ မြေသန့်ပရိတ် ရွတ် ဖတ်နိုင်ရန် ရိပ်သာမြေကို အင်တိုက်အားတိုက် ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်း သုတ်သင်ခြင်း ပြုလုပ်ကြပါသည်။

စက်တင်ဘာလ ၁၅ ရက်နေ့ ညနေ ၄ နာရီတွင် ချမ်းမြေ့ ဆရာတော်ဘုရားကြီး အမှူးပြုသော သံဃာတော်များက မြေသန့် ပရိတ်ရွတ်ဖတ်ချီးမြှင့်ကြပါသည်။ မြေသန့် ပရိတ်ရွတ်ပွဲ သို့ တက်ရောက်ကြည်ညိုကြသော လူပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ဗိုလ်မှူးချုပ် ဦးတင်ဦး၊ ဦးစောရီ၊ ဦးချစ်ဆွေ၊ အနီးစခန်း ရယက ဥက္ကဋ္ဌ ဦးခင်ဝင်း၊ အနီးစခန်း ရယက အတွင်းရေးမှူး ဦးဝင်းမြင့်၊ တိုးကြီး ကုန်း ရယက ဥက္ကဋ္ဌ ဦးမျိုးတင့်နှင့် ရွာသူရွာသားများ ဖြစ်ကြ သည်။

ကျောင်းအဆောက်အအုံ နေရာသတ်မှတ်ခြင်း

ထိုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၂၃ ရက်နေ့တွင် ဆရာတော်ဘုရား သည် ဗိသုကာ အင်ဂျင်နီယာ ဒေါ်ဝင်းဝင်းသန်း၊ မြို့ပြ အင်ဂျင် နီယာ နှစ်ဦး၊ ဗိုလ်မှူးချုပ် ဦးတင်ဦး၊ ဦးချစ်ဆွေ၊ ဦးစောရီ၊ ဦးရွှေဝင်းစသော ဒကာများနှင့်တိုင်ပင်၍ စံကျောင်းနေရာ၊ သိမ် တော်နေရာ၊ ဓမ္မာရုံတော်နေရာ၊ ဆွမ်းကျောင်းနေရာ၊ ယောဂီ ဆောင်နေရာ စသည်တို့ကို ရွေးချယ် သတ်မှတ်ကြပါသည်။

ထိုနှစ်၌ပင် သံဃာတော်များ စတင်သီတင်းသုံးနိုင်ရန် ယောဂီဆောင်တဆောင်ကို အစဦးဆုံးဆောက်လုပ်ကြပါသည်။ အစဦးဆုံး ဆောက်လုပ်သော ယောဂီဆောင်မှာ အနီးစခန်း၊ ဦးကျော်ဝင်းလှိုင် ဒေါ်နှင်းနွယ်အေးတို့လှူဒါန်းသော ယောဂီ ဆောင် ဖြစ်ပါသည်။

သံဃာတော်များ စတင်သီတင်းသုံးကြပြီ

၂၀၀၁ ခုနှစ်၊ ဝါတွင်းကာလ၌ သံဃာတော်များ သီတင်း သုံးနိုင်လောက်အောင် ယောဂီဆောင်တဆောင် ပြီးစီးပြီဖြစ်၍

ဆရာတော်ဘုရားသည် ဆရာတော်ဦးဝါယာမနှင့် ဘုန်းတော်ကြီး ဦးသာဂရတို့ကို ၂၀၀၁ ခုနှစ် ဝါတွင်း၌ စတင် သီတင်းသုံးစေ ပါသည်။ သံဃာတော်နှစ်ပါးသည် ပထမဝါ မမီသဖြင့် ဒုတိယဝါ ကပ်ကြရပါသည်။

ထိုအချိန်မှစ၍ စံကျောင်း၊ ဆွမ်းကျောင်း၊ ဓမ္မာရုံ၊ သိမ် ကျောင်းတော် အလှူရှင်များနှင့် ယောဂီဆောင်အလှူရှင်များပေါ် ပေါက်လာရာ အရေးတကြီး အသုံးပြုရန် လိုအပ်သော စံကျောင်း နှင့် ဆွမ်းကျောင်းတို့ကို စတင်ဆောက်လုပ်ကြပါသည်။ ထို့နောက် ဓမ္မာရုံ၊ သိမ်တော်၊ ရုံးခန်း၊ ယောဂီဆောင်တို့ကို အဆက်မပြတ် ဆောက်လုပ်ကြပါသည်။

အလှူရှင်များ

၁။ စံကျောင်းတော်	မုံရွာမြို့ ဦးဘိုကြီး၊
ဒေါ်အုန်းခင် ပဒေသာမိသားစု
၂။ ဆွမ်းစားကျောင်း၊
မီးဖိုဆောင်၊ ယောဂီဆောင်	မန္တလေး ဦးဘစံ ဒေါ်စိန်စိန်
စိန်သိန်း သဘောဆေး
မိသားစု
၃။ ဓမ္မာရုံ၊ သိမ်တော်၊
ချမ်းမြေ့အေးစေတီ	အမေရိကန်နိုင်ငံ ကိုရိုလင်းဝင်း
နှင့် ဂျက်စံ မင်းဝင်း မိသားစု
၄။ ချမ်းမြေ့ရုံးခန်း	အင်္ဂလန်နိုင်ငံ၊ ဝိုက်ကျွန်း
ဒေါက်တာဒေါ်တင်တင်ထွေး
၅။ ယောဂီ ၄၀ ဆံ့ နှစ်ထပ်
ယောဂီဆောင်အလှူရှေ့
အားလျှပ်စစ် မ.တည်အလှူ	ဦးမြဟန် ဒေါ်ခင်စပယ်ကြည်
ဖော်ကျူး(န်)ကုမ္ပဏီ မိသားစု

၆။ ယောဂီဆောင်များ ယောဂီဆောင်များမှာ ယခု
၂၀၁၂ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ
အထိ ၆၀ ကျော်ပါပြီ။

သိမ်သမုတ်တော်မူခြင်း

၂၀၀၁-ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၃၀ ရက်နေ့တွင် ရွှေကျင်
သာသနာပိုင် ညောင်ရွှေဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့် ချမ်းမြေ့ဆရာ
တော်တို့ ဦးဆောင်၍ သံဃာတော် ၅၅ ပါးတို့က သိမ်နုတ်ထား
သော နေရာတွင် သိမ်သမုတ်တော်မူကြပါသည်။

၂၀၀၂-ခုနှစ်၌ ယောဂီများ စတင်လက်ခံခြင်း

၂၀၀၁-ခုနှစ် ဝါတွင်း၌ သံဃာတော် နှစ်ပါး စတင်သီတင်း
သုံးသော်လည်း အဆောက်အအုံများ ဆောက်လုပ်နေဆဲဖြစ်၍
ယောဂီများကို လက်မခံနိုင်သေးပါ။ လိုအပ်သော အဆောက်အအုံ
များ အတော်အတန် ပြည့်စုံသော ၂၀၀၂-ခုနှစ် ဧပြီလ သင်္ကြန်
အချိန်မှစ၍ ယောဂီများ လက်ခံရပါသည်။

ဆရာတော် ဦးပညာနန္ဒ စတင်သီတင်းသုံးခြင်း

ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားသည် ဘုန်းကြီး ဦးပညာနန္ဒာ
ဘိဝံသ တောင်အာဖရိကနိုင်ငံ ဓမ္မောဒယ ချမ်းမြေ့ရိပ်သာမှ
မြန်မာပြည်သို့ ပြန်ကြွလာသောအခါ ပြင်ဦးလွင် ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ
ကို စီမံအုပ်ချုပ်၍ သာသနာပြုရန် တာဝန်ပေးလိုက်ပါသည်။
သို့ဖြစ်၍ ဘုန်းကြီးဦးပညာနန္ဒဘိဝံသသည် ၂၀၀၂-ခုနှစ်
ဝါမတိုင်မီ ပြင်ဦးလွင် ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ၌ သီတင်းသုံး၍ ရိပ်သာ
ဆရာတော်အဖြစ် တာဝန်ယူကာ ထိုအချိန်မှ စ၍ စွမ်းနိုင်သမျှ
သာသနာပြုနေခဲ့ပါသည်။

ယောဂီများအတွက် လိုအပ်သော ရေမီးစသည် ပြည့်စုံစေရန် ဒကာ ဒကာမများ တဖြည်းဖြည်း ကြိုးစားဆောင်ရွက်ခဲ့ကြရာ ယခုအချိန်တွင် လျှပ်စစ်မီး၊ ရေအားလျှပ်စစ်၊ နေရောင်ခြည်အား အပူငွေ့တို့လည်း အထိုက်အလျောက် ပြည့်စုံပါပြီ။ နောင်တွင် လေအား လျှပ်စစ်ကိုလည်း ရယူနိုင်မည်ဟု မျှော်မှန်းပါသည်။

အားထုတ်ကြသော ယောဂီများ

ယောဂီများ စတင်လက်ခံသော ၂၀၀၂-ခုနှစ် သင်္ကြန်အချိန်မှစ၍ ယခု ၂၀၁၂-ခုနှစ် သြဂုတ်လ အထိ--

ရဟန်းတော်ယောဂီ ၆၈၄ - ပါး

အမျိုးသားယောဂီ ၁၅၈၁ - ယောက်

အမျိုးသမီးယောဂီ ၇၀၀၄ - ယောက်

ပြည်ပယောဂီ ၁၃၇ - ယောက်

စုစုပေါင်း ယောဂီ ၉၄၀၆ - ဦး အားထုတ်ကြပါသည်။ ပြင်ဦးလွင်မြို့ ၌ ရာသီဥတု မျှတသော အချိန်ဖြစ်သည့် ဧပြီလ သင်္ကြန်အချိန်၌ သင်္ကြန်အထူးတရားစခန်း စီစဉ်ထားရာ နှစ်စဉ် ယောဂီ ၆၀၀ ကျော် ၇၀၀ အားထုတ်ကြပါသည်။

ပဋိပတ္တိသာသနာတော် ပြန့်ပွားရေးအဖွဲ့

ပြင်ဦးလွင် ချမ်းမြေ့ရိပ်သာကို စတင်တည်ထောင်သည့် အချိန်မှာပင် ပဋိပတ္တိသာသနာတော် ပြန့်ပွားရေးအဖွဲ့ကို ဖွဲ့၍ ရိပ်သာနှင့် ပတ်သက်သမျှ ကိစ္စအရပ်ရပ်တို့ကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါသည်။ ဤအဖွဲ့ ဖွဲ့သည့်အချိန်မှ စ၍ ဗိုလ်မှူးချုပ် ဦးတင်ဦး၊ ဦးစောရီ၊ ဗိုလ်ချုပ် ဦးဝင်းတင်တို့သည် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တာဝန်ယူ၍ ဝေယျာဝစ္စကုသိုလ် ယူခဲ့ကြပါသည်။ သံမဏိစက်ရုံ အထွေထွေ

မန်နေဂျာ ဦးစောမိုးမြင့်သည်လည်း ဒုတိယ ဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ်ဖြင့် အင်တိုက်အားတိုက် ကုသိုလ်ယူခဲ့ပါသည်။ ဦးလှမင်း၊ ဦးဝင်းမြင့်၊ ဦးမျိုးတင့်တို့သည်လည်း ဒုတိယ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်၊ တွဲဘက် အတွင်း ရေးမှူး အဖြစ်ဖြင့် ကုသိုလ်ယူခဲ့ကြပါသည်။

မုံရွာမြို့မှ ပဒေသာမိသားစုများ ဖြစ်ကြသော အဖွား ဒေါ်အုန်းခင်၊ သား ဦးရွှေဝင်း၊ သမီး မခင်မဌေးတို့မှာမူ ရိပ်သာ စတင် တည်ထောင်သည့် အချိန်မှစ၍ အိမ်ပစ် ယာပစ် စီးပွား ရေးပါ ပစ်၍ ရိပ်သာမှာပဲနေလျက် ရိပ်သာကိစ္စ မှန်သမျှ သဗ္ဗန်စုံ အားလုံးကုန် ဆောင်ရွက်ကာ ကုသိုလ်ယူနေကြသည်မှာ ယနေ့ တိုင် ဖြစ်ပါသည်။

မုံရွာမှပင် စေတနာရှင် တဦးဖြစ်သော ဒေါ်နုယဉ်သည် လည်း ငွေရေးကြေးရေး ဆက်ဆံရေးမှ စ၍ အလွန်အရေးကြီးသော နေရာဖြစ်သည့် ရိပ်သာရုံးခန်း၌ ကိစ္စအဝဝကို လုံးဝမလစ် ဟင်းရအောင် သဒ္ဓါ၊ သတိ၊ သမာဓိနှင့် ဝီရိယဉာဏ် ရှေ့ဆောင်၍ အဆင်ပြေအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်သည်မှာ ချီးကျူးစရာကောင်း လှပါသည်။

မန္တလေးမြို့မှ ဆရာတော်၏ တပည့်များဖြစ်ကြသော ဒေါ်သောင်းနှင့် သား ကိုနန္ဒ၊ သမီး မငယ်တို့သည်လည်း နေ့ကြီး ရက်ကြီးများ၌လည်းကောင်း၊ ယောဂီများသော လများ၌လည်း ကောင်း ဖခင်ကြီး ဦးတင်မျိုးဆွေကို အိမ်စောင့်ထားခဲ့ပြီးလျှင် သားအမိ သုံးယောက်လုံး ရိပ်သာသို့လာရောက်၍ အချိန်အကန့် အသတ် မထားဘဲ ဝေယျာဝစ္စကုသိုလ်ယူကြပါသည်။ ရံဖန်ရံခါ ဖခင်ကြီးပါ လိုက်လာ၍ ဝေယျာဝစ္စ ကုသိုလ်ယူပါသည်။

အဖွဲ့၏ နာယကကြီးများ

ပြင်ဦးလွင် ချမ်းမြေ့ရိပ်သာသည် ရာသီဥတု ကောင်းသော ဒေသ၌ တည်ရှိသဖြင့် တဖြည်းဖြည်း ယောဂီများ တိုးပွားလာရာ ထိုယောဂီများ ချမ်းချမ်းသာသာ အားထုတ်နိုင်ရေးနှင့် ပဋိပတ္တိ သာသနာတော် ပြန့်ပွားရေးအတွက် အမှုဆောင်အဖွဲ့အား အကြံ ဉာဏ်ပေး၍ ကုသိုလ်ယူကြသော အဖွဲ့၏ ဦးစီးဦးဆောင်ဖြစ် သည့်

အဖွဲ့၏ နာယကကြီးများ

၁။ ဗိုလ်မှူးချုပ် ဦးတင်ဦး

၂။ ဦးစောရီ

၃။ ဗိုလ်ချုပ် ဦးဝင်းတင်

၄။ ဦးလှမင်း

၅။ ဦးမျိုးတင့်

လက်ရှိအလုပ်အမှုဆောင် အဖွဲ့

ဥက္ကဋ္ဌ

ဦးကျော်မျိုးထွန်း

ဒုဥက္ကဋ္ဌ

ဒုဗိုလ်မှူးကြီးဦးစိုးအောင်

အတွင်းရေးမှူး

ဦးချစ်ဆွေ

တွဲဘက်အတွင်းရေးမှူးများ

ဦးရွှေဝင်း၊ ဦးအောင်ခိုင်သန်း

ဘဏ္ဍာရေးမှူး

ဒေါ်ခင်မဌေး

တွဲဘက်ဘဏ္ဍာရေးမှူး

ဦးစိုးသိန်း

စာရင်းစစ်

ဒေါ်သီတာသိမ့်

တွဲဘက် စာရင်းစစ်

ဦးဌေးလှိုင်

အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်များ

အမှုဆောင် အဖွဲ့ဝင်များမှာ များပြားလှသဖြင့် နာမည်ကို မဖော်ပြတော့ပါ။ အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်များမှာ မုံရွာ၊ မန္တလေး၊ ရွှေဘို၊ ပြင်ဦးလွင်၊ အနီးစခန်း၊ တိုးကြီးကုန်း၊ နောင်ချိုမြို့တို့မှ အမျိုးသား ၂၀၊ အမျိုးသမီး ၃၃ ဦးတို့ ဖြစ်ကြပါသည်။

အမှုဆောင် အဖွဲ့ဝင်များကလည်း ရိပ်သာကိစ္စမှန်သမျှကို တက်တက်ကြွကြွ ထက်ထက်သန်သန် စစ်မှန်သော သဒ္ဓါ စေတနာများဖြင့် အားကြိုးမာန်တက် ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။

နောင်ချိုမြို့မှ စေတနာရှင်တို့၏ သဒ္ဓါတရား

နောင်ချိုမြို့မှ စေတနာရှင်တို့သည် အလွန် သဒ္ဓါတရား ထက်ကြသည်။ ပြင်ဦးလွင် ရိပ်သာဖွင့်ချိန်မှ စ၍ နောင်ချိုယောဂီ များ အားထုတ်ကြသည်မှာ ရိပ်သာတွင် နောင်ချိုယောဂီ ပြတ်သည်ဟူ၍ မရှိပါ။ သင်္ကြန်တွင်းကာလနှင့် နေ့ကြီး ရက်ကြီး အချိန်၊ ကုသိုလ်ပွဲကြီးများ ကျင်းပသည့်အချိန်များတွင် နောင်ချိုမှ စေတနာရှင်များ၊ ယောဂီများ လာရောက်၍ ဝေယျာဝစ္စကုသိုလ် ယူကြသဖြင့် ရိပ်သာ၌ ဧည့်ခံကျွေးမွေးရေးအတွက် ဟာကွက် မရှိဘဲ အဆင်ပြေလှသည်။ ယင်းသို့ အဆင်ပြေရေးအတွက် မုံရွာ ယောဂီများကိုလည်း အထူးအားထားရသည်။ တိုးကြီးကုန်းနှင့် အနီးစခန်း စေတနာရှင်များမှာ အထူးဖော်ပြဖို့ မလိုပါ။

နောင်ချိုမြို့မှ စည်းရုံးရေးကော်မတီ

နောင်ချို စေတနာရှင်များသည် ပြင်ဦးလွင်ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ၌ ဆောင်ရွက်ဖွယ်များကို စည်းလုံးညီညာ ဆောင်ရွက်နိုင်ကြရန် ရည်သန်လျက် စည်းရုံးရေးကော်မတီကလေးတခု ဖွဲ့၍ စည်းရုံး နိုးဆော်ကာ ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။

ချမ်းမြေ့ စည်းရုံးရေးကော်မတီ (နောင်ချို)

(၁) စိုင်းထွန်းထွန်းအေး (၂) ကိုစိုးမိုးအောင်

(၃) မထွေးထွေးစိုး၊ (၄) ဒေါ်စန္ဒာမော်

တရားပွဲ ကျင်းပကြပြီ

ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရား ရှမ်းပြည်မြောက်ပိုင်းတခွင် တရားပွဲများ ဟောကြားချီးမြှင့်စဉ်က နောင်ချိုမြို့က တရားပွဲ မပင့်ဖူးပေ။ ယခု အချိန်၌ ရှေးကလို မဟုတ်တော့၊ ဆရာတော် ဘုရားကို ပင့်၍ တရားနာကြသည့် ပရိသတ်မှာ အံ့ဩလောက် အောင် များပြားလှ၏။ နောင်ချိုမြို့ တခေတ်ပြောင်းလာလေပြီ။

ဆရာတော်ဘုရားကြီး ပြင်ဦးလွင်၌ဝါဆိုခြင်း

ဆရာတော်ဘုရားသည် ဒကာ ဒကာမများ၏ လျှောက်ထားချက်အရ ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဝါတွင်း၌ ပြင်ဦးလွင် ချမ်းမြေ့ရိပ်သာတွင် ဝါကပ်တော်မူ၍ ယောဂီများအား တရားဟောပြောပြသ ချီးမြှင့်တော်မူသည်။ ဝါကျွတ်သောအခါ သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့၌ ဆရာတော်ဘုရားကြီးရှိရာ ပြင်ဦးလွင် ချမ်းမြေ့ရိပ်သာတွင် ပြင်ဦးလွင်မြို့နယ်ရှိ ရွှေကျင်ဂိုဏ်းဝင် သံဃာအားလုံး စုပေါင်း၍ ပဝါရဏာပြုကြပါသည်။

ဒုတိယ ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ

၂၀၀၈ ခုနှစ်မှာပင် အောက်တိုဘာလ၌ မန္တလေးမြို့ ချမ်းအေးသာစံမြို့နယ် မောရဂီဝါရပ်တွင် နေထိုင်သော ဒေါ်နန်း မြင့်မြင့်လွင်မိသားစုတို့က ကွယ်လွန်သူ ခင်ပွန်းသည် ဦးမြင့်သန်း နေထိုင်၍ တရားအားထုတ်ခဲ့ရာဖြစ်သည့် ပြင်ဦးလွင်မြို့၊ ဒိုးကွင်ရွာ၌ တည်ရှိသော ခြံမြေနှင့် အိမ်တလုံးကို တရားရိပ်သာ ပြုလုပ်ရန် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်အား လှူဒါန်းကြပါသည်။

ယဉ်ကျေးမှု သင်တန်း

၂၀၁၀ ခုနှစ်မှစ၍ သီတင်းကျွတ် ကျောင်းပိတ်ချိန်၌ အနီးစခန်းမြို့ အကယ်ဒမီပညာဗိမာန်ကျောင်းမှ ကျောင်းအုပ် ဆရာကြီး၏ လျှောက်ထားစီစဉ်ချက်အရ ကျောင်းသူ ကျောင်းသား ၄၀၀ ကျော်တို့အား ရိပ်သာမှ ရဟန်းတော်များနှင့် ရန်ကုန် ချမ်းမြေ့ရိပ်သာမှ ယဉ်ကျေးမှုသင်တန်း ဆရာမများ ဖြစ်ကြသော ဒေါ်ခင်ညိုဝင်း၊ ဒေါ်အေးအေးမြင့်စသော ဆရာမများက သင်ပေးကြပါသည်။ အောင်မြင်သော ကလေးများကိုလည်း အောင်လက်မှတ်နှင့် ဆုများ ချီးမြှင့်ကြပါသည်။

ဦးချစ်ဆွေသည် အထက်ပါအတိုင်း ပြင်ဦးလွင်ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို အသေးစိတ် မှတ်တမ်းတင်ထားသဖြင့် သဒ္ဒါတရား ရှိသူများအတွက် ကုသိုလ်ပွား၍ ကျေးဇူးများလှပါသည်။

၂၁-ကြိမ်မြောက် ဓမ္မခရီး ဆရာတော်ဘုရားသည် ဤဓမ္မ (၁၉၉၈-၁၉၉၉ ဆောင်းရာသီ) ခရီးကို ၁၉၉၈ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၃ ရက်နေ့၌ ဆောင်းရာသီ ဓမ္မခရီး အဖြစ် စတင်ထွက်ရသည်။ ဤဓမ္မခရီး၌ ထိုင်းနိုင်ငံ၊ နနုပထုမ် တရားစခန်း၊ မလေးရှားနိုင်ငံ ကွာလာလမ်ပူ တရားစခန်း၊ ဗိုနိုယိုကျွန်း ဆာဗားပြည်နယ် လဟာဓာတုတရားစခန်း၊ ဆာရာဝပ်ပြည်နယ် ကူချင်းတရားစခန်းတို့၌ ဟောပြောပြသပြီးလျှင် တောင်အာဖရိကနိုင်ငံသို့ ဆက်လက်ကြွရသည်။

သံဃာတော် ၂၃ ပါး တောင်အာဖရိကနိုင်ငံ၊ ပီတာမရစ်ဘောက်မြို့၊
သိမ်ထွက်လောင်းလှူပွဲ ဓမ္မောဒယ မြန်မာဝိဟာရ၌ မြန်မာဆရာဝန်
 ၁၁ ယောက်နှင့် တောင်အာဖရိကနိုင်ငံသား

၁ ယောက်တို့ကို ရဟန်းပြုပေးပြီးလျှင် ယခင်ဒုလ္လဘရဟန်းများနှင့် ရဟန်းသစ်များရော ကံဆောင် သံဃာတော်များပါ သံဃာတော် ၂၃ ပါးအား ဒကာဒကာမများ ဝမ်းပန်းတသာ သိမ်ထွက်လောင်းလှူကြ သည်။ ဤအခွင့်အရေးမှာ အာဖရိကတိုက်၌ အလွန်ကြုံခဲလှသော အခွင့် အရေး ဖြစ်သည်။ ဤအခွင့်ရေးကို ကြုံရ ဆုံရ ကုသိုလ်ပွားရသော တောင်အာဖရိကနိုင်ငံတွင် အကြောင်းအားလျော်စွာ နေထိုင်ကြသော ဒကာ ဒကာမများ ကံကောင်းလှပါသည်။

တရားစခန်းအနေဖြင့်မူ ကိပ်တောင်းတရားစခန်း၊ နန်ဌာတရုတ်ကျောင်း တရားစခန်းတို့၌ ဟောပြောပြသရသည်။ ဂျီဟန်နကဇာတ်သီအိုဆိုဖီအသင်း၊ ပရီတိုးရီးယား သီအိုဆိုဖီအသင်းတို့၌လည်း တရားချီးမြှင့်ရသည်။

တရားဆွေးနွေးပွဲ
တိုက်ရိုက်အသံလွှင့်ခြင်း

တရားဆွေးနွေးသည်ကို တိုက်ရိုက်အသံလွှင့်ရသည်။ ဆွေးနွေးသူများမှာ အသံလွှင့်ရုံမှ အဖြူ အမျိုးသမီးကြီးတယောက်၊ ချမ်းမြေ့ဆရာတော်နှင့် နောက်ပါတပည့် သြစတြေးလျရဟန်းတော် ဦးဓမ္မရက္ခိတတို့ ဖြစ်သည်။ ဆွေးနွေးပွဲမှာ အတော်ပျော်စရာကောင်းသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ဆွေးနွေးပွဲကို မိမိတို့အိမ်မှ နားထောင်နေကြသော သောတရှင်များကပါ ပါဝင်၍ တယ်လီဖုန်းဖြင့် မေးမြန်းခြင်း၊ ဆွေးနွေးခြင်း ပြုနိုင်အောင် စီစဉ်ထားသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

သတင်းစာများမှ သတင်းယူခြင်း

ကာ သတင်းယူပြီးလျှင် သူတို့သတင်းစာများ၌ အတော် ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ထည့်သွင်း ဖော်ပြကြသည်။

လီဆိုသိုနိုင်ငံသို့. ဤဓမ္မခရီး၌ တောင်အာဖရိကနိုင်ငံနှင့် ကပ်လျက်ရှိသော လီဆိုသိုနိုင်ငံမှ ဒကာ ဒကာမများ ပင့်သဖြင့် ဇန်နဝါရီလ ၂၆ ရက်မှ ၃၀ ရက် အထိ လီဆိုသိုသို့ ကြွကြရသည်။ ကြွကြသော သံဃာတော်များမှာ ဆရာတော်ဘုရားနှင့် နောက်ပါ သံဃာတော်များ ဖြစ်ကြသော ဦးခေမိဿရ၊ ဦးဥဇ္ဇေတန၊ ဦးဓမ္မရက္ခိတတို့ ဖြစ်ကြသည်။ လီဆိုသို၌ မြန်မာဆရာဝန်မိသားစု လေးစုနှင့် ကုလသမဂ္ဂဝန်ထမ်း မိသားစု သုံးစုတို့ ရှိကြသည်။ သီရိလင်္ကာနိုင်ငံသား မိသားစုများ အတော်များများရှိသည်။ တရားပွဲများ၌ သီရိလင်္ကာ နိုင်ငံသားများပါ နာကြားကြသဖြင့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့်လည်း ဟောပေးရသည်။ မိသားစုတစုကမူ မကြာမီက မိသားစုထဲမှတစ်ဦး ကွယ်လွန်သွားသဖြင့် သပိတ်သွတ်တရားလည်း ဟောကြားခဲ့ရသည်။

မြန်မာအင်ဂျင်နီယာတစ်ဦးမှာမူ မြို့တော်နှင့်ဝေးလံလှသော တောင်ပေါ်ရှိ ရေကာတာကြီး၌ တာဝန်ကျ၍ ရေကာတာအနီး၌ နေရသည်။ ရေကာတာကြီးမှာ မျက်စိတဆုံးမျှ ကြီးကျယ်လှ၍ ကတ်(တ်)ဆေး ရေကာတာဟု ခေါ်ကြသည်။ ဤရေကာတာကြီးမှရေကို ပိုက်ဖြင့် သွယ်၍ တောင်အာဖရိကနိုင်ငံအား ရောင်းချရာ လီဆိုသိုနိုင်ငံက တနှစ်လျှင် ရေဖိုး အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၅ သန်းရသည်ဟု ပြောကြသည်။ လီဆိုသိုနိုင်ငံသည် နိုင်ငံသေးသလို လူနေမှုအဆင့်အတန်းလည်း နိမ့်ကျပုံရသည်။

ထိုစဉ်က လီဆိုသို၌ စာရေးဆရာမ မြနောင်းညိုလည်း ရှိသဖြင့် သူ့အိမ်၌ အိမ်သစ်တက်ပရိတ် ရွတ်ပေးခဲ့ရသေးသည်။

၃၀၄

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ဖူးခက်တရားစခန်း တောင်အာဖရိကမှ ဖေဖော်ဝါရီလ ၇ ရက်နေ့တွင် ထိုင်းနိုင်ငံသို့ ပြန်ခဲ့ပြီးလျှင် ဖူးခက်ဆိပ်ကမ်းမြို့၌ ၁၀ ရက်တရားစခန်း ဟောပြောပြသပြီးနောက် မြန်မာပြည်သို့ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၄ ရက်နေ့တွင် ပြန်ရောက်ကြသည်။ ဤဓမ္မခရီး၌ မောင်လှမျိုး ဝေယျာဝစ္စ ကုသိုလ်ယူသည်။

၂၂ ကြိမ်မြောက်ဓမ္မခရီး (၁၉၅၉ နွေရာသီ) ဆရာတော်ဘုရားသည် ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ မေလ ၁ ရက်နေ့၌ ၂၂ ကြိမ်မြောက် ဓမ္မခရီးကြွရသည်။ ဤဓမ္မခရီး၌ ကိုရီးယား၊ ဂျပန်၊ နယူးဇီလန် နိုင်ငံများသို့ကြွ၍ တရားဟောပြောပြသရသည်။ မောင်ဇော်လင်း ဝေယျာဝစ္စ ကုသိုလ်ယူသည်။

ပထမဆုံး ကိုရီးယားနိုင်ငံသို့ ကြွ၍ ယော်ကျူးနယ်ရှိ ဗန်နယားဆာကျောင်းတရားစခန်း၌ တရားဟောပြောပြသရသည်။ ဤဗန်နယားဆာကျောင်းသည် စိုက်ခင်းပျိုးခင်း လယ်ကွင်းများနှင့် နီးသဖြင့် သာယာတိတ်ဆိတ်သည်။ ကျောင်းထိုင်ဘုန်းကြီးမှာ လွန်ခဲ့သည့်နှစ်က ရန်ကုန်ချမ်းမြေ့ရိပ်သာတွင် သုံးလ တရားအားထုတ်သွားသည်။ ဆိုးလ်မြို့၊ ပူဆန်မြို့များ၌ တရားပွဲများ ဟောပြောချီးမြှင့်ရသည်။

ဗုဒ္ဓဖွားမြင်သောနေ့၊ ပူဇော်ပွဲ ကိုရီးယားနိုင်ငံတွင် မေလ ၁၆ ရက်နေ့၌ ဗုဒ္ဓနေ့၊ ပူဇော်ပွဲ ကျင်းပကြသည်။ သူတို့ပူဇော်ပွဲမှာ ဗုဒ္ဓပွင့်တော်မူသောနေ့၊ ပူဇော်ပွဲမဟုတ်၊ ဗုဒ္ဓ ဖွားမြင်တော်မူသောနေ့၊ ပူဇော်ပွဲဖြစ်သည်။ ကိုရီးယားတို့ ဗုဒ္ဓပူဇော်ပွဲနေ့ကို အလေးအမြတ်ထား၍ ထူးထူးခြားခြား ပူဇော်ကြခြင်းမှာ အားရစရာကောင်းလှသည်။ ဆရာတော်၏ ကပ္ပိယ မောင်ဇော်လင်းသည် ဤပူဇော်ပွဲ အကြောင်းကို သူမှတ်တမ်းပြုစုထားထားသော ၂၂ ကြိမ်မြောက်

ဓမ္မခရီး မှတ်တမ်းစာအုပ်၌ အတော်လေး ပြည့်ပြည့်စုံစုံ မှတ်တမ်း တင်ထားသည်။ သူ့စာအုပ်ထဲ၌ ရေးသားမှတ်တမ်း တင်ထားသည့် အတိုင်း ဖော်ပြပါမည်။

စည်ကားလှသော ညနေပိုင်းတွင် ဗုဒ္ဓနေ့အခမ်းအနားကို သွားရောက် ဗုဒ္ဓနေ့ ပူဇော်ပွဲ ကြည့်ရှု လေ့လာကြသည်။ ဗုဒ္ဓနေ့ အခမ်းအနား ပွဲများကို အားကစားကွင်းကြီး တခုထဲတွင် စု ပေါင်း၍ စုရပ်အဖြစ် ပြုလုပ်ထားကြသည်။

ဗုဒ္ဓနေ့ပွဲတော်ကို ကိုရီးယားနိုင်ငံ တဝန်းလုံးရှိ ဘာသာရေး လူမှုရေးအဖွဲ့များ ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူ အဖွဲ့များနှင့် နိုင်ငံခြား တိုင်းပြည်များမှ ကိုရီးယားသို့ ရောက်ရှိနေကြသော မြန်မာ၊ တရုတ်၊ နီပေါ၊ မွန်ဂိုလီးယား၊ သီရိလင်္ကာ၊ ထိုင်း၊ မလေးရှား စသော နိုင်ငံများမှ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များက ဝင်ရောက်ဆင်နွှဲကြသည် မှာ အဖွဲ့ပေါင်း ၃၅ ဖွဲ့ခန့် ရှိသည်။ ကျွန်တော်တို့ ရောက်ရှိသွားချိန် တွင် အားကစားကွင်းကြီးထဲ၌ အဖွဲ့လိုက် တီးမှုတ်ကခုန်နေကြ သော အသံများမှာ ဘဝဂ်တိုင်ထိ ပျံ့လွင့်နေပါသည်။

ကျွန်တော်တို့မှာ အားကစားကွင်းထဲသို့ မဝင်နိုင်သဖြင့် ဝင်ပေါက်နှင့် မလှမ်းမကမ်းနေရာတွင် ကားကိုရပ်၍ ကားပေါ်မှပင် အားကစားကွင်းအတွင်းမှ ထွက်လာမည့်သူများကို စောင့်မျှော်နေရ သည်။

တနာရီလောက် ကြာသောအခါတွင် ကိုရီးယား မဟာ ယာနု ရဟန်းပျိုဖွဲ့များက တံခွန်များ၊ စာတမ်းများ၊ ရောင်စုံမီးပုံးများ ကိုင်၍ တဖွဲ့ပြီးတဖွဲ့ ထွက်လာကြကာ ပူဇော်ပွဲကျင်းပမည့် ချုံဂဲဆာ ဘုန်းကြီးကျောင်းသို့ ချီတက်သွားကြသည်။ ပူဇော်ပွဲကျင်းပမည့်

ချိုဝဲဆာဘုန်းကြီးကျောင်းမှာ အားကစားကွင်းနှင့် တမိုင်ကျော်ကျော် ဝေးသည်ဟု သိရသည်။ ရဟန်းတော်အဖွဲ့များ ပြီးသည့်အခါ သီလရှင် အဖွဲ့များကလည်း စာတမ်းများ၊ တံခွန်များ၊ ရောင်စုံ မီးပုံးများကိုကား တဖွဲ့ပြီးတဖွဲ့ ထွက်လာကြပြီး ဆက်လက် ချီတက် သွားကြပြန်သည်။

ထူးထူးခြားခြား ဘုန်းကြီးနှင့် သီလရှင် စုံတွဲအဖွဲ့တဖွဲ့ ကိုလည်း တွေ့လိုက်ရသည်။ မည်သည့်အရောင်က အိမ်ထောင်ပြု သော ဘုန်းကြီးအဖွဲ့၊ မည်သည့်အရောင်က အိမ်ထောင်မပြုသော ဘုန်းကြီးအဖွဲ့ဟု မခေမာက ရှင်းပြပါသည်။

နောက်ထပ် ထွက်လာသော အဖွဲ့များမှာ ဒကာ၊ ဒကာမ များ ဖြစ်ကြပြီး ဆင်တူဝတ်စုံများ ဝတ်ဆင်ထားကြသည်။ ပထမ ဆုံး ထွက်လာသောအဖွဲ့မှာ အမျိုးသမီးကြီးများဖြစ်၍ တဖွဲ့လုံး ပန်းနုရောင် ရိုးရာဝတ်စုံကို လှပစွာ ဝတ်ဆင်ထားကြသည်။ ဓာတ်ပုံ ရိုက်သူများ ဗီဒီယိုရိုက်သူများကလည်း ခြေချင်းလိမ်နေကြသည်။ ယာဉ် ထိန်းရဲများက လမ်းရှင်းပေးသည်။ အမျိုးသမီးများမှာ ရိုးရာ ဝတ်စုံ အရောင်အသွေး အမျိုးမျိုးကို ရောင်တူဆင်တူ ဝတ်ဆင်၍ တဖွဲ့ပြီးတဖွဲ့ ဆက်လက်ထွက်လာကြသည်။ ပန်းနု၊ အစိမ်းနု၊ အဝါနုရောင်များကို အဝတ်များကြသည်။

ထို့နောက် အမျိုးသားကြီးများအဖွဲ့ ထွက်လာကြသည်။ အမျိုးသားအဖွဲ့များမှာ တူရိယာများကို တီးမှုတ်ကခုန်လာကြ သည်။ စည်းချက် ဝါးချက်ညီညီ တီးမှုတ်သောအဖွဲ့ရှိသလို ဖြစ် သလို တီးမှုတ်သော အဖွဲ့များလည်း ရှိသည်။ အဖွဲ့တိုင်းသည် မကြာခဏ တနေရာရာတွင် ရပ်၍ တီးမှုတ်ကခုန်နေတတ်ကြ သည်။ သူတို့အားလုံးမှာ အလွန်အမင်း တက်ကြွပျော်ရွှင်နေကြပုံ

ရပေသည်။ အသက်ခြောက်ဆယ်ခန့် အဖိုးများပင် တက်တက်ကြွကြွ လက်လှုပ်လှုပ် ခြေလှုပ်လှုပ် စည်းချက်ကျကျ ကနေကြသည်ကို ရွှင်မြူးဖွယ်ရာ မြင်ကြရသည်။

အမျိုးသားကြီးများအဖွဲ့ပြီးသောအခါ လူငယ်လူရွယ်အမျိုးသားအဖွဲ့များ၊ အမျိုးသမီးအဖွဲ့များ ထွက်လာကြသည်။ သူတို့မှာ အများ အားဖြင့် ခေတ်ပေါ်ဆင်တူ ဝတ်စုံများကို ဝတ်ဆင်ကြသည်။ အမျိုးသားအဖွဲ့နှစ်ဖွဲ့မှာ ဆလွန်းကားအရွယ်ခန့်ရှိသော မိုးပျံ ဘောလုံးကြီး သုံးလုံးစီကို ကိုင်ဆောင်လာကြသည်။ မိုးပျံဘောလုံးကြီးများက ကောင်းကင်တွင် တငြိမ်ငြိမ် လွင့်ပျံလှုပ်ရှားနေကြသည်။

မိုးပျံဘောလုံးကြီးများ၌ မျက်နှာစာတဖက်တွင် Buddha's Birthday ဟူသော စာတန်းကို ထင်ထင်ရှားရှား ရေးထားပြီး အခြားတဖက်တွင် ဘုရားအလောင်းတော်ကလေး ဖွားမြင်ပြီးခါစပုံကို ရေးဆွဲထားသည်။ ကြာပွင့်ပေါ်တွင် မတ်တပ်ရပ်လျက် လက်ညှိုးထောင်ကာ လောကသုံးပါးကို ကြွေးကြော်ကြုံးဝါးနေပုံ ဖြစ်သည်။ ထိုပုံများကို ကိုရီးယား၌ ထွန်းသမျှ မီးပုံးများပေါ်တွင်လည်း တွေ့ရသည်။ တချို့ကလေးငယ်များ၏ ပါးပေါ်တွင်လည်း ထိုပုံကို စတစ်ကပေါ်၌ရေး၍ ကပ်ထားတတ်ကြသည်။ ထိုအမျိုးသား အဖွဲ့များသည် ရှေ့ဆုံးအတန်းက မိုးပျံဘောလုံးကြီးများကို ကိုင်၍ နောက်မှ အတန်းက မီးပုံးများ ကိုင်ဆောင်လာကြသည်။ နောက်တန်းများကတော့ တီးမှုတ် ကခုန်ကြသည်။ တဖွဲ့နှင့်တဖွဲ့ အပြိုင်အဆိုင် တီးမှုတ်ကြသည်။ တဖွဲ့နှင့်တဖွဲ့ အပြိုင်အဆိုင် ဝတ်စားကြ၍ အရောင်အသွေး ခုံလင်လှသည်။

ထို့နောက် ကျောင်းသားအဖွဲ့များ၊ ကျောင်းသူအဖွဲ့များ တဖွဲ့ပြီးတဖွဲ့ တဖွဲ့ဖွဲ့ ထွက်လာကြပြန်သည်။ ကျောင်းသား

ကျောင်းသူတို့အဖွဲ့များကတော့ ရှင်းသည်။ သူများထက် ထူးအောင်လုပ်သည်။ တနှစ် တခါသာ ဆင်နွှဲရသော သည်ပွဲကို အားလုံးထက်သာအောင် လုပ်ပြချင်ကြပုံ ရပေသည်။

ကျောင်းသားအဖွဲ့နှစ်ဖွဲ့သုံးဖွဲ့မှာ စက်တံစီး၍ ထွက်လာကြသည်။ လက်မှလည်း ဘင်တိုများကို တဒိန်းဒိန်း ပြိုင်တူထုနေကြသေးသည်။ ကျောင်းသားအဖွဲ့တဖွဲ့က သိုင်းဝတ်စုံများနှင့် သိုင်းကွက်နင်း၍ ထွက်လာကြသည်။ ရှေ့မှဗုံတီးသူနှင့် အံကျ ညီညီညာညာ သိုင်းကွက် ကလာကြသည်။ ကျောင်းသူအဖွဲ့နှစ်ဖွဲ့မှာ ရောင်စုံပန်းဖွားများကိုင်၍ မြှောက်ကာမြှောက်ကာ ကလာကြသည်။ အခြား ကျောင်းသူအဖွဲ့ နှစ်ဖွဲ့ကလည်း ခေါင်းတွင် ဖဲကြိုးရှည်ကြီးများ ချည်လာ၍ ကိုရီးယား ခေါင်းယိမ်း ဖဲကြိုးအကကို ကလာကြသည်။

ကျောင်းသား၊ ကျောင်းသူအဖွဲ့များ ပြီးသောအခါမှ နိုင်ငံခြားသားအဖွဲ့များ ထွက်လာကြသည်။ နိုင်ငံခြားသားအဖွဲ့များသည် ကိုယ့်အမျိုးသား ရိုးရာဝတ်စုံများကို ဝတ်ဆင်ထားပြီး ရိုးရာတီးလုံးများကို တီးကာ ရိုးရာအကများက၍ တဖွဲ့ပြီးတဖွဲ့ ထွက်လာကြသည်။ နီပေါအဖွဲ့မှာ သက်ကြီးအဖွဲ့နှင့် သက်လတ်အဖွဲ့နှစ်ဖွဲ့ခွဲ၍ ထွက်လာကြသည်။ သက်ကြီးအဖွဲ့တွင် အဖိုးကြီး အဖွားကြီးများက တီးလုံးများ မြိုင်နေအောင် တီးကြပြီး အသက် ၆၅ နှစ်ခန့်ရှိ အဖိုးကြီးတယောက်က ကွေးနေအောင် ကနေသည်။ လမ်းဘေးမှ ကြည့်နေကြသူများက လက်ခုပ်တီး၍ ဩဘာပေးကြသည်။ ထွက်လာသော အဖွဲ့များမှာ မိမိတို့နိုင်ငံ အမည်များကို ဆိုင်းဘုတ်များရေး၍ ကိုင်လာကြသည်။

မြန်မာအဖွဲ့ ထွက်လာသောအခါ ရှေ့ဆုံးမှ ကိုရီးယား

နိုင်ငံ မြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာအသင်း Myanmar Buddhist Association, Korea ဟု ရေးထိုးထားသော ဆိုင်းဘုတ်ကြီးကို မြောက်ကိုရီးယားတွင် ထွက်လာကြသည်။ နောက်မှလည်း ကြေးစည်ကို နှစ်ယောက်ထမ်း၍ တီးလာသည်။ ကျန်လူများမှာ ရရာတူရိယာ ပစ္စည်းများကို တီးခတ်လာကြသည်။

အမျိုးသမီးသုံးဦးက မြန်မာဇာတ်မင်းသမီးဝတ်စုံကို ဝတ်ဆင်လာကြသည်။ သူတို့မှာ ဗုဒ္ဓနေ့ပူဇော်ပွဲအဖြစ် အငြိမ်းကနေရာမှ အချိန်ကျသဖြင့် အဝတ်မလဲနိုင်ဘဲ မင်းသမီးဝတ်စုံဖြင့်ပင် ဇာတ်စင်ပေါ်မှဆင်းပြီး လိုက်ခဲ့ကြရခြင်း ဖြစ်သည်။ အောက်သို့ ပုံကျနေသော မင်းသမီးထမီ အနားစကို လက်တဖက်က မကိုင်ပြီး လမ်းလျှောက်ကြရသဖြင့် မလွတ်မလပ် ကသိကအောက် ဖြစ်နေကြပုံရပေသည်။ အခြားလက်တဖက်ကလည်း ရောင်စုံမီးပုံးများကို ကိုင်ဆောင် ထားကြရသေးသည်။

ဆရာတော်ဘုရားကို မြင်သောအခါ လက်အားသူများက လမ်းပေါ်၌ပင် ဦးကုန်းချကြသည်။ မင်းသမီးများကတော့ လက်အုပ်ချီ ဂါရဝပြုပြီး “ဆရာတော်ဘုရား၊ အထိုင်အထ ခက်နေတဲ့အတွက် ဦးမချနိုင်တာ ခွင့်လွှတ်ပါဘုရား” ဟု တဆင့် လျှောက်တင်ခိုင်းကြသည်။

ထို့နောက် ကိုရီးယားနိုင်ငံ၊ မြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာအသင်းဥက္ကဋ္ဌ ကိုအေးမြင့် ရောက်လာသည်။ ကိုအေးမြင့်က “ဆရာတော်ဘုရား၊ ဒီနှစ်တော့ ပြင်ဆင်ချိန် သိပ်မရလို့ ဒီလောက်ပဲ လုပ်နိုင်လိုက်ပါတယ်ဘုရား၊ နောက်နှစ်တွေကျရင်တော့ အိုးစည်၊ ဒိုးပတ်ဝိုင်းနဲ့ ဝင်နွဲ့နိုင်အောင် ကြိုးစားပါမယ်ဘုရား” ဟု လျှောက်ထားသည်။ ဆရာတော်ဘုရားက ပြုံး၍ ခေါင်းညိတ်တော်မူသည်။

နိုင်ငံခြားသား အဖွဲ့များအားလုံးကုန်သောအခါ ငါးနှစ် အရွယ် ကိုရီးယားကလေးငယ်များ မီးပုံးများကိုင်၍ ဝေါခနဲပြေး ထွက်လာကြသည်။ စုစုပေါင်း အယောက်ငါးဆယ်ခန့်ရှိမည်ဟု ခန့်မှန်းရသည်။ ထို့နောက်မှ ၂ နှစ်၊ ၃ နှစ်အရွယ်ကလေးများက မီးပုံးများကိုင်လျက် လူကြီးများ၏ ဂုတ်ပေါ်တွင်ခွ၍ စီးလာကြ သည်။ ပါးနှစ်ဖက်ပေါ်တွင်လည်း ဘုရားအလောင်းတော် ကြာပွင့် ပေါ်၌ မတ်တပ်ရပ်နေပုံကို စတစ်ကာတွင်ရေး၍ ကပ်ထားကြ သည်။ ကလေးများသည် နောက်ဆုံးအသုတ် ဖြစ်သည်။

ချီတက်သွားရာ လမ်းတလျှောက်မှာ တဝန်းဝန်းတဝိုင်းဝိုင်း ဆူညံနေကာ မီးရောင်များကလည်း ထိန်ထိန်လင်းနေလေသည်။ စီတန်းချီတက်သူများသည် နံနက်စောစော သုံးနာရီကျမှ နောက် ဆုံး အဖွဲ့ပါ အဖွဲ့ပေါင်းစုံ ချိုလဲဘုန်းကြီးကျောင်းသို့ ရောက်ကြပြီး ဗုဒ္ဓနေ့ ပူဇော်ပွဲ အခမ်းအနား ကျင်းပကြမည်ဟု သိရသည်။

ည ၈ နာရီခန့်တွင် တရားစခန်းတည်ရှိရာ ဗန်နယာဆာ ကျောင်းသို့ ကျွန်တော်တို့ ပြန်ခဲ့ကြရာ ည ၁၀ နာရီခန့်တွင် တရား စခန်းသို့ ပြန်ရောက်ကြသည်။

မေလ ၁၉ ရက်နေ့၌ တောင်ကိုရီးယားနိုင်ငံ တောင်ဘက် ကမ်းခြေ၌ရှိသော ဒုတိယမြို့တော် ပူဆန်မြို့ ထဲဂျွန်းဆာကျောင်း၌ တရားတပွဲ ချီးမြှင့်ရသည်။ တရားနာပရိသတ် ၅၀ ခန့်လာမည်ဟု စီစဉ် သူများ ခန့်မှန်းကြသော်လည်း အမှန်လာရောက် နာကြားသော တရားနာ ပရိသတ်မှာ ၁၅၀ ကျော်မျှရှိသည်။ မေလ ၂၂ ရက်နေ့၌ ဆိုးလ်မြို့၊ ဘုံဝင်ဆာကျောင်း၌ မြန်မာလူငယ်နှစ်ယောက်ကို ရှင်သာမဏေပြု ပေးရသည်။ မြန်မာပရိသတ် ၂၅၀ကျော်တို့အား တရားတပွဲ ဟောရ သည်။

ဂျပန်ပြည်သို့. မေလ ၂၃ ရက်နေ့ နံနက် ၁၀ နာရီတွင် ဆိုးလ်မြို့မှ
ဂျပန်ပြည်၊ တိုကျိုမြို့သို့ လေယာဉ်ဖြင့် ခရီးဆက်ခဲ့
ကြသည်။ တိုကျိုမြို့၊ နာရီတ လေဆိပ်သို့ မွန်းလွဲ ၁ နာရီခန့် အချိန်တွင်
ရောက်သည်။ တိုကျိုမြို့၊ ဟော်တယ်ဂရင်းစီးတီး (Hotel Grand City)၌
တည်းခို၍ မြန်မာမိသားစုများနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြပြီးလျှင် မေလ
၂၅ ရက်နေ့တွင် ယာမနရှိမြို့၌ တရားစခန်း ဟောပြောပြသရ၏။ ဇွန်လ
၄ ရက်နေ့တွင် အင်္ဂလန်မှ ဦးကိတ္တိဇေလည်း ဂျပန်သို့ ရောက်လာသည်။

မြန်မာတရားပွဲ ဇွန်လ ၆ ရက်နေ့တွင် တိုကျိုမြို့ဘုကုရို အိကို
တိုရှိမာပလာဇာ အဆောက်အအုံ၌ မြန်မာပရိသတ်
၁၅၀ ကျော်တို့အား ညနေ ၅ နာရီ၌ တရားဟောပြော ပြသရသည်။
ညနေ ၇ နာရီတွင် တရားပွဲအပြီး၌ တရားနာပရိသတ်များ တရားရှုမှတ်
ကြသည်။ တရားနာပရိသတ်များ သည် ည ၉ နာရီအထိ အားထုတ်
ကြပြီးလျှင် တရားပွဲသိမ်းလိုက်ကြသည်။

ဂျပန်တရားပွဲ ဇွန်လ ၇ ရက်နေ့၌ တိုကျိုမြို့၊ တာမချိဘူတာ
အနီးရှိ ဘွတ်ကျို ဒင်တို ကျိုကိုင်း (Bukkyo Dendo
Kyokai) အဆောက်အအုံ၌ ဂျပန်တို့အား အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် တရားတပွဲ
ဟောပြောရသည်။ မစ္စတာကီတာတာနီက ဂျပန်ဘာသာ ပြန်ပေးသည်။
မစ္စတာ ကီတာတာနီမှာ ရန်ကုန် ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ၌ ဒုလ္လဘရဟန်းဘဝဖြင့်
သုံးကြိမ်မျှ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ခဲ့ဖူးသည်။ တရားပွဲ၌ ဂျပန်လူမျိုး
၁၅၀ ခန့်၊ မြန်မာလူမျိုး ၇၀ ခန့် လာရောက် တရားနာကြသည်။ တရားပွဲ
ပြီးသောအခါ အမေးအဖြေခန်းတွင် တချို့ ဂျပန်များက မေးခွန်းများ
မေးကြသည်။ မစ္စတာကာတာတာနီက ဘာသာပြန်ပေးသည်။ တချို့
ဂျပန်များကမူ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့်ပင် မေးကြသည်။ ဆရာတော်က
လည်း အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့်ပင် ပြန်ဖြေပေးပါသည်။ တရားပွဲမှာ အလွန်
အားရ ကျေနပ်စရာ ကောင်းပါသည်။

ကမ္ဘာ့အမြင့်ဆုံး မတ်ရပ် ဇွန်လ ၈ ရက်နေ့တွင် အုရိခမြို့သို့ သွား၍
ကြေးဆင်းတုတော်ကြီး အုရိခ ကြေးဆင်းတုတော်ကြီးဟု ထင်
 ရှားသော ၁၂၆ မီတာ (ပေ ၃၆၀ ခန့်)

မြင့်သော မတ်ရပ်ကြေးဆင်းတုတော်ကြီးကို ဖူးမြော်ကြသည်။ ဆင်းတု
 တော်ကြီးမှာ မြင့်လွန်းလှ၍ ပခုံးတော်မှအထက်ပိုင်းသည် သစ်ပင်ထိပ်
 ဖျားထက် မြင့်တက်နေသဖြင့် အဝေးမှပင် ထင်ထင်ရှားရှား ဖူးမြော်
 ကြရသည်။ ဆင်းတုတော်ကြီး၏အတွင်း၌ ဟာလာဟင်းလင်းဖြစ်၍
 အထိပ်လေးထပ် ပြုလုပ်ကာ အခန်းများဖွဲ့ထားပြီးလျှင် ဓာတ်လှေကား
 တပ်ထားသည်။ ထိုအခန်းများ၌ ရုပ်ပွားဆင်းတုတော်ငယ်များနှင့်
 ပူဇော်ဖွယ်များ၊ ဆင်းတုတော်ကြီး ထုလုပ်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်သော
 သမိုင်းဝင် စာရွက်စာတမ်းများ၊ ပစ္စည်းဝတ္ထုများကို အစီအစဉ်တကျ
 ခင်းကျင်းပူဇော် ထားကြသည်။ (မုံရွာမြို့၊ ဗောဓိတထောင်၌ ယခု
 တည်ဆောက် ပူဇော်ထားသော မတ်ရပ်ဆင်းတုတော်ကို ထုလုပ်
 ကြသော အင်ဂျင်နီယာတို့ကို ဂျပန်သို့သွား၍ အုရိခမတ်ရပ် ဆင်းတု
 တော်ကြီးကို လေ့လာကြရန် ဗောဓိတထောင်ဆရာတော်က စေလွှတ်
 သည်ဟု သိရသည်။)

နာမည်ကြီး အုရိခငါးရှည် တိုကျိုမှ အုရိခသို့ သွားခါနီး၌ ဂျပန်
 ယောဂီမကြီးတယောက်က “ဆရာတော်
 ဘုရား၊ အုရိခ ငါးရှည်ကို ဘုဉ်းပေးဖြစ်အောင် ဘုဉ်းပေးခဲ့ပါဘုရား၊
 နာမည်လဲ ကြီးပါတယ်၊ ကြီးသလောက်လဲ ကောင်းပါတယ်ဘုရား”ဟု
 လေးလေးနက်နက် လျှောက်ထားလိုက်သည်။ အုရိခ၌ စားသောက်ဆိုင်
 တဆိုင်တွင် ဆရာတော်တို့အား နေ့ဆွမ်းကပ်ကြသောအခါ ထိုဂျပန်
 ယောဂီမကြီး၏ အမှာစကားကို ကြားလိုက်ရသော မောင်ဇော်လင်းက
 “ဆရာတော်များ နေ့ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီးသောအခါ ကျွန်တော်တို့လည်း

နယူးဇီလန်နိုင်ငံ အောက်ကလန်မြို့အနီး၌ စင်ရှော့ဂှက်များအား အစာကျွေးနေစဉ်

နေ့လယ်စာ စားကြသည်။ လွန်ခဲ့သည့်ညက ဆရာတော်ဘုရား၏ တပည့် ဂျပန်ဒကာမကြီးက အုရိရုငါးရှည်ကို ဘုဉ်းပေးဖြစ်အောင် ဘုဉ်းပေးပါဘုရားဟု ဆရာတော်ဘုရားအား လျှောက်ထားလိုက်သောစကားကို သတိရ၍ ငါးရှည်ဟင်းကို အထူး သတိထား စားကြည့်မိသည်။ ထူးထူးခြားခြား အရသာ ရှိလှသည်ကို တွေ့ရသည်။ နူးညံ့ချိုဆိမ့်သော အရသာ ဖြစ်သည်။ ဂျပန် အမျိုးသမီးကြီး လျှောက်ထားသော စကားသည် အပိုအကြား မဟုတ်ဘဲ လိုများပင် လိုနေမည်လားဟု စဉ်းစားနေမိပါသည်” ဟု သူ့စာအုပ်ထဲ၌ မှတ်တမ်းတင်ထားသည်။ (ယခု ထိုအုရိရု ငါးရှည်ဟင်းကို ထိုင်၊ မလေးရှား၊ စင်္ကာပူ၊ အင်ဒိုနီးရှား နိုင်ငံများ၌ စားနေကြရပြီ၊ ရန်ကုန်၌လည်း တခါနှစ်ခါ စားရဖူးသည်ဟု ထင်သည်။)

နယူးဇီလန်သို့

ဂျပန်မှ တရားကိစ္စ ပြီးစီးသောအခါ ဇွန်လ ၂၁ ရက်နေ့၌ နယူးဇီလန်သို့ ခရီးဆက်ခဲ့သည်။ ဝယ်လင်တန်အနီး အိုတာကီ တရားစခန်း၌ တရားပြရသည်။ အောက်ကလန်မြို့၌လည်း တရားပွဲများ ချီးမြှင့်ရသည်။ တရားစခန်းပြီးသောအခါ ဒကာများလိုက်ပို့၍ ရိုတိုရူးဝါးမြို့သို့ ကြွရသည်။ ရိုတိုရူးဝါးမြို့သည် မြို့ပတ်ဝန်းကျင် နေရာအနှံ့အပြားနှင့် မြို့ထဲတွင် မြေအောက်မှ ထွက်သော အပူငွေ့တွင်းများ မြောက်မြားစွာရှိ၍ ရေပူကန်များလည်း အနှံ့အပြားရှိသောကြောင့် ထင်ရှားသဖြင့် နိုင်ငံခြားသားခရီးသည်များ သွားရောက် လည်ပတ်ရာ မြို့တမြို့ဖြစ်သည်။ ရိုတိုရူးဝါးသို့ မရောက်မီ ခပ်လှမ်းလှမ်းကပင် ရေပူစမ်းများမှ ကန့်နံ့များကို ရှူရှိုက်ရသည်။ မြို့တွင်းရောက်သောအခါ ကြက်ဥပုပ်နံ့နှင့်တူသော ကန့်နံ့များမှာ မခံသာအောင် အနံ့ပြင်းလှသည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် အိမ်တိုင်းလိုလိုတွင် စီးပွားရေးအတွက် ရေပူကန်ရေချိုးခန်းများ ရှိနေကြသောကြောင့်

၃၁၄

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ဖြစ်သည်။ မြို့သူ မြို့သားများမှာတော့ ကန့်န့်ကို အလေ့အကျင့် ရနေကြသောကြောင့် ထူးထူးခြားခြား နံပုံမရကြပါ။ တချို့ခရီးသည်များကလည်း ကန့်ဓာတ်ပါသော ရေပူများကိုချိုးလျှင် အညောင်းအညာပြေပြီး ကျန်းမာရေးအတွက် အထောက်အကူ ဖြစ်သည်ဟု ယူဆ၍ ရိုတိုရှူးဝါးသို့ လာကြခြင်း ဖြစ်သည်ဟု သိရသည်။

သဘာဝကပေးသော လျှပ်စစ် မြို့ပတ်ဝန်းကျင် နေရာအနှံ့ အပြား၌ မြေအောက်မှ အပူငွေ့များ မြောက်

မြားစွာ ထွက်နေကြသဖြင့် ထိုအပူငွေ့များကို ပိုက်လုံးများဖြင့် သွယ်ယူ၍ လျှပ်စစ်စက်ရုံသို့ ပို့ပြီးလျှင် ထိုအပူငွေ့ဖြင့် ဒိုင်နမိုကို လည်စေ၍ လျှပ်စစ်ဓာတ်ကို ရရှိကြသဖြင့် လျှပ်စစ်မီး ဖောဖောသီသီ သုံးနိုင်ကြသည်ဟု သိရသည်။ ဆောင်းအခါတွင် အလွန်အေးသောဒေသ ဖြစ်သော်လည်း ထိုဒေသမှလူများမှာ အပူပေးစက် Heater မလိုဘဲ အိမ်တိုင်းတွင် ထိုမြေအောက်မှ အပူငွေ့များဖြင့်ပင် အနွေးဓာတ် ရရှိကြကြောင်း သိရသည်။

မြန်မာပြည်သို့ ဆရာတော်တို့သည် ၁၉၉၉ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၈ ရက်နေ့တွင် နယူးဇီလန်နိုင်ငံမှ ဗန်ကောက်သို့ ကြွခဲ့ကြ၍ မြန်မာပြည်သို့ ဇူလိုင်လ ၂၀ ရက်နေ့တွင် ပြန်ရောက်ကြသည်။

၂၃ ကြိမ်မြောက် ဓမ္မခရီး ဆရာတော်ဘုရားသည် ၁၉၉၉ ခုနှစ်၊ (၁၉၉၉-၂၀၀၀ ဆောင်းရာသီ) ဇူလိုင်လတွင် နယူးဇီလန်မှ ပြန်ရောက်ပြီးနောက် အပြီးမသတ်ရသေးသော **အာဖရိကဓမ္မခရီး** ၂ စာအုပ်ကို အပြီးသတ်ရေးပြီးလျှင် ဓမ္မဒေသနာ ပြန့်ပွားရေးအဖွဲ့ငယ်သို့ အပ်၍ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေစေသည်။

ထိုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ၌ ထိုင်းနိုင်ငံနှင့် မလေးရှားနိုင်ငံသို့ ဓမ္မခရီးကြွရ

သည်။ ထိုင်းနိုင်ငံ ဗန်ကောက်တရားစခန်း၌ တရားဟောပြော ပြသပြီးလျှင် မလေးရှားနိုင်ငံသို့ကြွ၍ ကွာလာလမ်ပူမြို့၊ ဆုဘန်ဂျယတရားစခန်း၊ ဆာရာဝပ်ပြည်နယ် ကုချင်းတရားစခန်းတို့၌ တရားပြပြီးလျှင် ပီနန်သို့ကြွ၍ တရားတပွဲ ချီးမြှင့်ရသည်။ ထို့နောက် ထိုင်းနိုင်ငံသို့ပြန်၍ ဖူးခက်တရားစခန်း၌ တရားပြပြီးလျှင် ချွန်ဘူရီမြို့အနီး ဖတ္တရာကမ်းခြေ၌ မြေသန့်ပရိတ် ချီးမြှင့်ရသည်။ မြန်မာပြည်သို့ ၂၀၀၀ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၇ ရက်နေ့၌ ပြန်ရောက်သည်။ မောင်ဇော်မြင့်ဦး ကပ္ပိယအဖြစ်လိုက်ပါသည်။

၂၄ ကြိမ်မြောက် ဓမ္မခရီး (၂၀၀၀ ခုနှစ် နွေရာသီ)
ခရီး ကြွရသည်။

အမေရိက၌ ဘော်လ်တီမိုးမြို့ အရှင်ကေလာသဝိဟာရတွင် တရားစခန်းမစမီ ဒေါက်တာခင်မောင်ဦး၊ ဒေါက်တာကျော်စိန်နှင့် မောင်ကျော်ထက်တို့ကို ဒုလ္လဘရဟန်း ပြုပေးရသည်။ ဘော်လ်တီမိုး၌ ဧပြီ ၂၁ ရက်မှ ၃၀ ရက်အထိ မြန်မာများအတွက် တရားစခန်း၊ မေလ ၁ ရက်မှ ၇ ရက်အထိ နိုင်ငံခြားသားများအတွက် တရားစခန်းပြုရသည်။ အရှင်ကေလာသဝိဟာရ၌ သိမ်သမုတ်ရသည်။ ဝါရှင်တန် မင်္ဂလာရာမကျောင်း၌ တရားစခန်း ပြုသပြီးလျှင် ဒကာများပင့်သဖြင့် ရစ်ချ်မွန်နှင့် ဗာဂျီးနီးယားဘီချ်သို့ ကြွရသည်။ ဗာဂျီးနီးယားဘီချ်သည် ဆရာတော်ဘုရား ရောက်လိုသောနေရာ ဖြစ်သည်။ ဆရာတော် ဘာသာပြန်သော **အနောက်တိုင်းမှ ဘဝပြဿနာ** စာအုပ်၏ မူရင်း အင်္ဂလိပ်စာအုပ် (Many Mansions) ၌ ဗာဂျီးနီးယားဘီချ်အကြောင်းကို တွေ့ရသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဗာဂျီးနီးယားဘီချ်သည် သာယာသော ပင်လယ်ဆိပ်ကမ်းမြို့ ဖြစ်သည်။

ဗာဂျီးနီးယားဘိချ်၌ သုံးရက်မျှ အနားယူပြီးလျှင် နယူးယောက်မြို့၊ နယူးဂျာစီမြို့များ၌ တရားပွဲများ ချီးမြှင့်ရသည်။ ချီကာဂိုမြို့ မြန်မာကျောင်း၌ ရက်တိုတရားစခန်း၊ ဝပ်ဗွေရာမ်ထိုင်းကျောင်း၌ ၇ ရက်တရား စခန်း ပြသပြီးလျှင် လော့စ်အိန်ဂျလစ်မြို့သို့ကြွ၍ ဦးဂုဏိဿရကျောင်း၌ တရားစခန်း ဖွင့်ပေးရသည်။

ထို့နောက် အရိဇိုနားပြည်နယ် ဖီးနစ်မြို့သို့ကြွ၍ တရားချီးမြှင့်ရသည်။ အရိဇိုနားဒေသသည် ပူပြင်းခြောက်သွေ့သောဒေသ ဖြစ်သည်။ ထိုဒေသ၌ ရှားစောင်းပင်အမျိုးမျိုးနှင့် Palm မျိုးဖြစ်သော ထန်းပင်အမျိုးမျိုးကိုသာ များစွာတွေ့ရသည်။ စိမ်းစိုသော အခြားသစ်ပင်များ မရှိသလောက်ပင် ဖြစ်သည်။ မြေအရောင်မှာလည်း အုတ်ခဲရောင်ဖြစ်သည်။ အိမ်များ၏အရောင်သည်လည်း မြေအရောင်နှင့် ဆင်တူယိုးမှားဖြစ်သည်။ စိမ်းစိမ်းစိုစို ညိုညိုမှိုင်းမှိုင်း ကြည့်နေကျဖြစ်သောသူများအတွက် အရိဇိုနား၏ရှုခင်းသည် အဆင်မပြေလှပေ။

ဂရင်းကင်နယွန် အရိဇိုနားပြည်နယ်၌ နာမည်ကြီးလှသော Grand Canyon ဂရင်း ကင်နယွန်သို့သွား၍ ကြည့်ရှုလေ့လာကြသည်။ ကြီးမားကျယ်ပြန့်လှသော ဤဂရင်းကင်နယွန်ချောက်ကြီးနှင့်ပတ်သက်၍ ပြုံးစရာတခု ကြားဖူးထား၏။ အမေရိကမှာ နေသော မြန်မာမိသားစု တစုက အမေရိကသို့ ရောက်လာသည်မှာ မကြာသေးသော အဘွားတယောက်ကို ဂရင်းကင်နယွန်သို့ အထူးအဆန်း ကြည့်ဖို့ရာ ခေါ်သွားကြသည်။ ဂရင်း ကင်နယွန်ကို ကြည့်ပြီးသောအခါ အဘွားက “ ငါ့ ထူးထူးဆန်းဆန်း အံ့ဩစရာပြမယ်ဆိုလို့ လိုက်လာပါတယ်၊ ဒီကျတော့ ချောက်ကြီးကို ငါ့ပြတယ်။ ဒီလို ချောက်ကြီးတွေဖြင့် ဒို့ဆီပေါလွန်းလို့ ” ဟု ပြောသတဲ့။

အရိဇိုနားမှ ဖရီးမွန်၊ ဆန်ဖရန်စစ္စကို မြို့များသို့ သွားပြီးလျှင်

ဆန်ဖရန်စစ္စကိုမှ ကားဖြင့် အော်ရီဂွန်းပြည်နယ် ပေါ(တ်)လန်မြို့၌ ညကျိန်းရသည်။ နံနက်အရုဏ်ဆွမ်းကို မတင်တင်ဌေးနှင့် မိခင်ကြီး တို့က ကပ်ကြသည်။ မိခင်ကြီးမှာ အသက် ၉၂ နှစ် ရှိပြီဖြစ်သော်လည်း အသားအရေ တင်းတင်းရင်းရင်းနှင့် ထမင်းဟင်းချက် အဝတ်လျှော်ခြင်း များကို ကိုယ်တိုင်ပြုလုပ်လေ့ရှိကြောင်း သိရသည်။ ဒကာမကြီးမှာ ဒေါက်တာညီညီ၏ မိခင်ကြီးဖြစ်၍ မတင်တင်ဌေးမှာ ညီမအထွေးဆုံး ဖြစ်သည်။ မတင်တင်ဌေးသည် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်၏ ယောဂီတပည့် လည်းဖြစ်သည်။ ပေါ(တ်)လန်၌ အရုဏ်ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီးသောအခါ ခရီးဆက်ကြရာ ဝါရှင်တန်ပြည်နယ် ဆီယက်တယ်မြို့၊ ထိုမှတစ်ဆင့် ဆုမာမြို့၌ နယ်စပ်ကို ဖြတ်၍ ကနေဒါနိုင်ငံ ဗန်ကူးဗားတရားစခန်းသို့ ရောက်ကြသည်။

ဗန်ကူးဗား တရားစခန်းပြီးသောအခါ ဒကာများပင့်သဖြင့် သင်္ဘောဖြင့် အတ္တလန္တိတ်ပင်လယ်သို့ထွက်၍ ဝေလငါး ကြည့်ကြသည်။ ဝေလငါးကြီး နှစ်ကောင်နှင့် ငါးအငယ်သုံးကောင်ကို မြင်ခဲ့ရသည်။ ထို့နောက် ရှေ့ကီးတောင်တန်းများ၊ အက်ဒ်မွန်တန်မြို့၊ က(လ်)ဂရီမြို့၌ ညတရား ချီးမြှင့်ရသည်။ တရားချီးမြှင့်ပြီးလျှင် မြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာ အသင်း ဖွဲ့ပေးခဲ့သည်။

တရုတ်အပ်စိုက်ကုသခြင်း အက်ဒ်မွန်တန်မြို့၌ နေစဉ် ဒေါက်တာ စတီဗင်အောင်က ကုသိုလ်ယူသဖြင့် ကျန်းမာရေး ပိုမိုကောင်းမွန်စေရန် လေးကြိမ်မျှ တရုတ်အပ်စိုက် ကုရ သည်။ ဒေါက်တာစတီဗင်အောင်သည် ပျဉ်းမနားဇာတိဖြစ်၍ ကနေဒါ၌ တရုတ်အပ်စိုက်ကုပညာဖြင့် အောင်မြင်နေသော ဆရာဝန်တစ်ဦး ဖြစ် သည်။ မပြုံးနှင့် ဝင်ဒီတို့၏ ကျေးဇူးကြောင့် သွေးလည်း စစ်ခဲ့ရသည်။

ထို့နောက် အွန်တေရီယိုပြည်နယ် လန်ဒန်မြို့၊ တိုရွန်တိုမြို့၊ အော့တဝါမြို့များသို့ ကြွ၍ တရားပွဲများ ဟောပြောပြသရသည်။ အယ်လ်ဘာတာ တက္ကသိုလ် (University of Alberta) ၌လည်း တရား ချီးမြှင့်ရသည်။ အွန်တေရီယို ပြည်နယ်၊ လန်ဒန်မြို့သို့ တပည့်များဖြစ်ကြသော ဒေါက်တာခင်မောင်ဟန်နှင့် ဘောဘီတို့က ပင့်ကြ၍ ကြွရခြင်း ဖြစ်သည်။

စားလည်းစား ယူလည်းယူ အွန်တေရီယိုပြည်နယ်၊ လန်ဒန်မြို့၊
ပတ်ဝန်းကျင်ဒေသ၌ ပန်းသီးခြံများ
အလွန်ပေါသည်။ ပန်းသီးခြံများသို့ သွား၍ ပန်းသီးများကို စားနိုင်သလောက် ခူးပြီး စားနိုင်သည်။ အနည်းအတန်လည်း ယူသွားနိုင်သည်။ ဝယ်လျှင်လည်း ဈေးအလွန်ပေါသည်။ အမှန်တော့ စားရခြင်းထက် ခြံထဲ လျှောက်သွားနေရခြင်း၊ ပင်လုံးကျွတ်မျှ ပြုတ်နေအောင် သီးနေသော ပန်းသီးများကို ကြည့်နေရခြင်းက ပို၍ ပျော်စရာကောင်းသည်။

မြန်မာပြည်၌လည်း မြန်မာပြည် ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်း နောင်တရား
မြို့၌လည်း ထိုကဲ့သို့သော လိမ္မော်ခြံများ
အများအပြား ရှိသည်။ တန်ဆောင်မုန်းလ၌ ဆရာတော်ဘုရား
တောင်ကြီးမြို့သို့ ကြွလျှင် နောင်တရားက ပင့်သဖြင့် နောင်တရားသို့
လည်း ကြွရသည်။ ထိုအချိန်သည် လိမ္မော်သီး လှိုင်လှိုင်ပေါ်သော အချိန်
ဖြစ်သည်။ မည်သူမဆို လိမ္မော်ခြံထဲ၌ အဝစားနိုင်သည်။ အသင့်အတန်
လည်း ယူနိုင်သည်။ ဆရာတော်သည် လိမ္မော်ပင်တွေအကြား၌ လျှောက်
သွားနေရခြင်း၊ ပင်လုံးကျွတ်မျှ သီးနေသော လိမ္မော်သီးတွေကို
ကြည့်နေရခြင်းကို အလွန်နှစ်သက်သည်။ တနှစ်တွင် နိုင်ငံခြားသား
ယောဂီများပါ ပါလာရာ လိမ္မော်ခြံထဲတွင် လိမ္မော်သီးများကို ဆွတ်ကြ၊
ခူးကြ၊ စားကြနှင့် အလွန်ပျော်ကြသည်။

နောင်တရားမှ ဦးလှမောင် ဒေါ်စိန်ဥတို့သည် ဆရာတော်ကြွ
လာလျှင် သူတို့လိမ္မော်ခြံထဲ၌ ဆရာတော် အလိုရှိသလို သီတင်းသုံးနိုင်
ရန် နှစ်ထပ်ကျောင်းလေးတဆောင် ဆောက်ထားသည်။

အမေရိကသို့. ဆရာတော်သည် ကနေဒါနိုင်ငံ၌ တရားကိစ္စပြီးစီး
သောအခါ အမေရိကနိုင်ငံ၊ ဘော်စတန်မြို့၊ ဘော်လ်
တီမိုးမြို့၊ ဝါရှင်တန်မြို့များသို့ ကြွ၍ တရားချီးမြှင့်ရသည်။

မြန်မာပြည်သို့. ဩဂုတ်လ ၁၀ ရက်နေ့တွင် တိုကျိုမှတစ်ဆင့် ရန်ကုန်
သို့ ပြန်ခဲ့ရာ ဩဂုတ်လ ၁၃ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်သို့
ရောက်သည်။ ဤဓမ္မခရီး၌ မောင်လှမျိုး ဝေယျာဝစ္စ ကုသိုလ်ယူသည်။

၂၅ ကြိမ်မြောက် ဓမ္မခရီး ဆရာတော်ဘုရားသည် ၂၀၀၀
(၂၀၀၀-၂၀၀၁ ဆောင်းရာသီ) ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလမှစ၍ ၂၅
ကြိမ်မြောက် ဓမ္မခရီး ထွက်ရ
သည်။ ဤဓမ္မခရီး၌ ထိုင်ဝမ်နိုင်ငံ၊ တိုင်ပေမြို့ တရားစခန်း၊ ထိုင်းနိုင်ငံ
ဗန်ကောက်၊ နုခန်ပထုမ်၊ ဖူးခက်တရားစခန်းများ၊ မလေးရှားနိုင်ငံ
ကွာလာလမ်ပူမြို့၊ ဆုဘန်ဂျယတရားစခန်းတို့၌ ဟောပြော ပြသပြီးလျှင်
၂၀၀၁ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ရန်ကုန်သို့ ပြန်ရောက်သည်။
မောင်ဇော်မြင့်ဦး ဝေယျာဝစ္စကုသိုလ်ယူသည်။ ဤ ၂၀၀၀ခုနှစ်၌ အာဖရိက
ဓမ္မခရီး ၂ စာအုပ်ကို ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

တရားရိပ်သာ လှူဒါန်းလိုခြင်း ဤ ၂၀၀၁ ခုနှစ် နွေရာသီ၌
တောင်ကြီးတရား စခန်းသို့
ကားဖြင့်ကြွသောအခါ လယ်ဝေးမှ ဒကာများက လမ်းတွင် လယ်ဝေးမြို့
သို့ ဝင်၍ ခဏမျှ အဖူးမြော်ခံပါမည့်အကြောင်း ကြိုတင်၍ လျှောက်ထား
သဖြင့် လယ်ဝေးသို့ဝင်၍ နားကြရသည်။ ထိုအခါ ဒကာ ဒကာမများ

ဖူးမြော်ကန်တော့ကြပြီးနောက် သက်ဆိုင်ရာ ဒကာကြီးများနှင့် ဦးကျော်ညွန့်က ဦးကျော်ညွန့်၏ ခြံမြေကို တရားရိပ်သာအဖြစ် လှူဒါန်းလို၍ ခြံမြေကို လိုက်ကြည့်ပါရန် လျှောက်ထားကြသည်။ ခြံမြေ၏ ဧရိယာသည် ၅.၅၀ ရှိကြောင်း သိရသည်။ ခြံမြေကို လိုက်ကြည့်ပြီးနောက် ဆရာတော်ဘုရားက မြို့ပြင် မလှမ်းမကမ်းနေရာဖြစ်၍ တိတ်ဆိတ်သဖြင့် တရားရိပ်သာပြုလုပ်ရန် သင့်လျော်ကြောင်း၊ စဉ်းစားဦးမည် ဖြစ်ကြောင်း မိန့်ကြားပြီးလျှင် တောင်ကြီးမြို့သို့ ဆက်လက် ကြွသွားတော်မူသည်။

တရားရိပ်သာမြေ လှူဒါန်းခြင်း ချမ်းမြေ့ဆရာတော်သည် တောင်ကြီးတရားစခန်းမှ ပြန်ကြွလာပြီးလျှင် တရားရိပ်သာမြေ လှူဒါန်းသည်ကို လက်ခံမည်ဖြစ်ကြောင်း အကြောင်းပြန်လိုက်သဖြင့် ဒကာများသည် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြင့် လှူဒါန်းရန် စီမံကြလေ၏။ သို့ဖြင့် ၁၃၆၃ ခုနှစ်၊ သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် ၅ ရက် (၆၊ ၁၁၊ ၂၀၀၁) နေ့တွင် လယ်ဝေးမြို့ အမှတ် ၂ ရပ်ကွက်၌ နေထိုင်သော ဦးကျော်ညွန့် ဒေါ်စန်းစန်းဝင်း မိသားစုတို့က မိမိတို့ ပိုင်ဆိုင်သော သီးပင် စားပင်များနှင့် တထပ်တိုက်ငယ် ပါဝင်သော ၅.၅၀ ဧကရှိသော ဥယျာဉ်ခြံမြေကို ရန်ကုန်မြို့ ချမ်းမြေ့ရိပ်သာကျောင်း၌ သီတင်းသုံးတော်မူသော ချမ်းမြေ့ဆရာတော် အရှင်ဇနကာဘိဝံသအား အာလယပြတ် စွန့်လွှတ်ကာ သာသနာတော် ပြန့်ပွားရေးကို ရည်မှန်း၍ လှူဒါန်းကြပါသည်။

ထပ်မံလှူဒါန်းကြခြင်း ထို့ပြင် ကျောင်းဝင်း ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်နှင့် စံကျောင်းတော် သိမ်တော်များ အဆင်ပြေပြေ ဆောက်နိုင်စေရန် ဦးကျော်ညွန့် ဒေါ်စန်းစန်းဝင်းတို့ကို အမှူးထား၍ သား မောင်အောင်စိုးမိုးကျော် သမီး မဆိုဖီကျော်၊ သား

မောင်သန်းထိုက်ကျော် မောင်နှမတို့က သီးပင် စားပင် မြောက်မြားစွာ ပါဝင်သော အလျား ၂၀၉-ပေ၊ အနံ ၁၂၆-ပေရှိသော ဥယျာဉ်ခြံမြေကို စေတနာ သဒ္ဓါတရားထက်သန်စွာဖြင့် ထပ်မံလှူဒါန်းကြပြန်သည်။

ထိုမှတစ်ပါးလည်း ဦးစန်းအောင် ဒေါ်အိစန်း မိသားစု၊ ဦးအောင်စိုးမိုးကျော်၊ ဦးအောင်ကျော်သင်း ဒေါ်မြင့်မြင့်သိန်း မိသားစု၊ ထိုင်ဝမ်ယောဂီ၊ ရဲမာန် ဘော်ဒါမိသားစု၊ ကံလှပွဲရုံ မိသားစုနှင့် အခြားသော စေတနာရှင်များ စုပေါင်း၍ ရိပ်သာမြေနှင့် ဆက်စပ်လျက်တည်ရှိသော ၂.၅၀ ဧကရှိသော မြေကို ဝယ်ယူလှူဒါန်းကြပါသည်။

မြေစားရခြင်း နေပြည်တော် ဒက္ခိဏသီရိမြို့တည်ဆောက်သော အခါ လမ်းဖောက်ရာတွင် ရိပ်သာမြေ ၅-ဧကခန့် ပါဝင်သွားသဖြင့် သက်ဆိုင်ရာတို့က ရိပ်သာမြေနှင့် တဆက်တည်းတည်ရှိသော ၄.၀၁ ဧကရှိသော မြေကွက်ကို မြေစားပြန်လှူဒါန်းပါသည်။ ထို့ကြောင့် ယခုအချိန်တွင် ချမ်းမြေ့ရိပ်သာကျောင်းဝင်းသည် ၇-ဧကခန့် ကျယ်ဝန်းပါသည်။ မြောက်ဘက်၊ အနောက်ဘက်နှင့် တောင်ဘက် မျက်နှာများမှာ လမ်းများ ဖြစ်ပါသည်။

သံဃာတော် သီတင်းသုံးခြင်း ရိပ်သာ၌ သံဃာနေနိုင်လောက်အောင် အဆောက်အအုံရှိပြီ ဖြစ်သောအခါ ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားသည် အရှင်ဘဒ္ဒိယအား လယ်ဝေးချမ်းမြေ့ရိပ်သာကို စီမံအုပ်ချုပ်၍ စွမ်းနိုင်သမျှ သာသနာပြုရန် လွှဲအပ်လိုက်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် အရှင်ဘဒ္ဒိယသည် ၁၃၆၄-ခုနှစ် ဝါဆိုလဆန်း ၁၃-ရက် (၂၂၊ ၇၊ ၂၀၀၂) နေ့တွင် လယ်ဝေးချမ်းမြေ့ရိပ်သာ၌ စတင် သီတင်းသုံးကာ စွမ်းနိုင်သမျှ သာသနာ့ကိစ္စ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

ကျောင်းအလှူ ဒါယကာများ
ပေါ်ပေါက်လာခြင်း

ရိပ်သာမြေ လှူဒါန်းပြီးနောက်
ကျောင်းအဆောက်အအုံများ
ဆောက်လုပ်ရန် ကျောင်းဝင်း

အတွင်း၌ မြေညှိခြင်း၊ ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်း သုတ်သင်ခြင်း စသည်တို့ကို
ထက်သန်သော သဒ္ဓါ စေတနာတို့ဖြင့် တက်တက်ကြွကြွ ဆောင်ရွက်ကြ
သဖြင့် မကြာမီပင် ကျောင်းအဆောက်အအုံ လှူလိုသူများ ပေါ်လာ၍
ယောဂီကျောင်းဆောင်များ၊ စံကျောင်းတော်နှင့် သိမ်တော်ကြီး စသည်
တို့ကို ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းကြပါသည်။ ယခုအချိန်ထိ ဆောက်လုပ်ပြီး
စီးသော အဆောက်အအုံများမှာ -

- ၁။ (က)စံကျောင်းတော် ပျဉ်းမနားမြို့ ဦးချစ်ဦး
ဒေါ်အနီ မိသားစု
- (ခ) မုခ်ဦးနှင့် အုတ်တံတိုင်း ၁၀ ခန်း ။
- (ဂ) ပေ ၃၀၀ ရှည်သော ကွန်ကရစ်လမ်း ။
- ၂။ ဗုဒ္ဓရတနာကျောင်းဆောင် အများစုပေါင်းကောင်းမှု
- ၃။ ဓမ္မရတနာကျောင်းဆောင် ဦးထွန်းထွန်း
ဒေါ်ထွေးထွေးအုန်း မိသားစု
- ၄။ သံဃာရတနာကျောင်းဆောင် ရန်ကုန်မြို့ ဦးလှမောင်
ဒေါ်သိန်းသိန်း
- ၅။ သီလဝိသုဒ္ဓိကျောင်းဆောင် ဦးမောင်မောင်ဌေး
ဒေါ်ခင်ဆွေရီ
- ၆။ သာသနာ့ရုံသီသိမ်တော်ကြီး ဗိုလ်မှူးမင်းကျော်ဇင်
ဒေါ်စောမြနန္ဒာဝေ တို့က
မတည်၍ စေတနာရှင်အများ
စုပေါင်းကောင်းမှု

- ၇။ ချမ်းမြေ့ဆွမ်းကျောင်းတော် ဗိုလ်မှူးမင်းကျော်ဇင်
ဒေါ်စောမြနန္ဒာဝေ မိသားစု
နှင့် ဦးကြွယ်ဝ ဒေါ်မြမြထွေး
မိသားစုတို့က ဦးဆောင်၍
စေတနာရှင်အများ စုပေါင်း
ကောင်းမှု (ဆောက်လုပ်နေဆဲ)
ဦးတင်လှိုင်
ထိပ်တန်းပိုက်ရေတွင်း
လုပ်ငန်း မိသားစု
- ၉။ ပေ ၆၀၀ နက်သော ပိုက်ရေတွင်း ဦးကြွယ်ဝ ဒေါ်မြမြထွေး
မိသားစု
- ၁၀။ ၈ ပေမြင့်သော ရေလှောင်ကန် စေတနာရှင်အများ
စုပေါင်းကောင်းမှု
- ၁၁။ ၉ ပေမြင့်သောရေလှောင်ကန် ဗိုလ်မှူးဘုန်းအောင်လင်း
ဒေါ်သဲသဲမွန်
- ၁၂။ လျှပ်စစ်မီး ဝေယျာဝစ္စအဖွဲ့ဝင်များနှင့်
အများစုပေါင်း ကောင်းမှု
- ၁၃။ တယ်လီဖုန်း ဦးမြဟန်
ဒေါ်ခင်စပယ်ကြည်၊
ဖော်ကျူး(န်)ကုမ္ပဏီ
- ၁၄။ အုတ်တံတိုင်း ဦးရဲမင်းဇော်၊
ဒေါ်ဝင်းမျိုးထက် မိသားစု
၅၂-ခန်း၊
- ၁၅။ နှစ်စဉ်ပြုမြဲ ကုသိုလ်များမှာ - သင်္ကြန် ၁၀ - ရက်တရား
စခန်း ဖွင့်၍ ဟောပြောပြသပါသည်။ နှစ်စဉ် အနည်းဆုံး ယောဂီ

၈၀ ခန့်၊ တရားဝင်ကြပါသည်။ ကဆုန်လပြည့် ဗုဒ္ဓနေ့ပူဇော်ပွဲနှင့် ယဉ်ကျေးမှုသင်တန်းအောင်သော ကလေးများဆုပေးပွဲ၊ ဝါဆို သင်္ကန်းဆက်ကပ်ပွဲ၊ ကထိန်သင်္ကန်းလှူဒါန်းဆက်ကပ်ပွဲ၊ သီတင်း ကျွတ်လ၌ မြို့ပေါ်ရှိ ဆရာတော်ကြီးများအား ပူဇော်ကန်တော့ပွဲ၊ လတပို့တွဲ ထမနဲပွဲ၊ တပေါင်းလ၌ ကလေးများ ယဉ်ကျေးမှု သင်တန်း ကုသိုလ်ပွဲများ ကျင်းပကြပါသည်။

ဝေယျာဝစ္စအဖွဲ့

လယ်ဝေး ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ

၂၆ ကြိမ်မြောက် ဓမ္မခရီး ဆရာတော်ဘုရားသည် ၂၀၀၁ ခုနှစ်၊
(၂၀၀၁ နွေရာသီ) မေလတွင် ၂၆ ကြိမ်မြောက် ဓမ္မခရီးကြွရ
သည်။ ဤဓမ္မခရီး၌ တောင်ကိုရီးယား၊

ဂျပန်၊ နယူးဇီလန်နိုင်ငံများ၌ တရားစခန်းများ ပြသရသည်။ မြန်မာပြည်
သို့ ၂၀၀၁ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၂၁ ရက်နေ့တွင် ပြန်ရောက်သည်။
မောင်ဇော်လင်း ကပ္ပိယအဖြစ် လိုက်ပါသည်။

၂၇ ကြိမ်မြောက် ဓမ္မခရီး ဆရာတော်ဘုရားသည် ၂၀၀၁
(၂၀၀၁-၂၀၀၂ ဆောင်းရာသီ) ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ၌ ၂၇ ကြိမ်
မြောက် ဓမ္မခရီး ကြွရသည်။

ထိုင်း၊ မလေးရှား၊ တောင်အာဖရိက နိုင်ငံများသို့ ကြွရသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံ၌
ဓမ္မောဒယတရားစခန်း၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ ကလျာဏယုဝအသင်းတရားစခန်း၊
ဖူးခက်တရားစခန်း၊ ချင်းမိုင်တရားစခန်းတို့၌ ဟောပြောပြသပြီးလျှင်
မလေးရှားနိုင်ငံ ဗိုနိုယိုကျွန်း၊ ဆာရာဝပ်ပြည်နယ် ကူချင်း တရားစခန်း၊
ဆာဗားပြည်နယ် ကိုတာ ကင်တာ ဘလူး တရားစခန်း၊ ကွာလာလမ်ပူ
မြို့ ဆုဘန်ဂျယ တရားစခန်းတို့၌ ဟောပြောပြသရသည်။ ဤဓမ္မခရီး၌
မောင်ဇော်လင်း ဝေယျာဝစ္စ ကုသိုလ်ယူသည်။ ၂၀၀၂ ခုနှစ် မတ်လ ၂၄
ရက်တွင် ရန်ကုန်သို့ ပြန်ရောက်သည်။

၂၈ ကြိမ်မြောက် ဓမ္မခရီး ဆရာတော်ဘုရားသည် ၂၀၀၂ ခုနှစ်၊
(၂၀၀၂ ခုနှစ်၊ ဇွေရာသီ) မေလ ၂၈ ရက်နေ့မှစ၍ ၂၈ ကြိမ်
မြောက် ဓမ္မခရီး ထွက်ရသည်။
ဗန်ကောက်၌ ကနေဒါသံရုံးတွင် ကနေဒါ ဗီဇာကိုယူ၍ မေလ ၃၀ ရက်
နေ့တွင် ဗန်ကောက်မှ လေယာဉ်ဖြင့် စတင်ထွက်ခွာရာ ကနေဒါနိုင်ငံ၊
ဗန်ကူးဗား မြို့သို့ မေလ ၃၁ ရက်နေ့တွင် ရောက်သည်။ ဗန်ကူးဗား
တရားစခန်း ပြီးသောအခါ က(လ်)ဂါရီ မြန်မာကျောင်း၌ သိမ်နုတ်
သိမ်သုတ်ရသည်။ တိုရွန်တိုမြို့နှင့် မလှမ်းမကမ်း၌ရှိသော မက်စ်ကိုကာ
တရားစခန်း၊ ဘာလင်တန် တရားစခန်းတို့၌ ဟောပြောပြသရသည်။

အမေရိကသို့. ဘာလင်တန်တရားစခန်းပြီးသောအခါ အမေရိကန်
နိုင်ငံသို့ ခရီးဆက်၍ ဘော်လ်တီမိုး၊ ဝါရှင်တန်၊
နယူးယောက်၊ ရစ်ချ်မွန်၊ ဗာဂျီးနီးယား ဘီချ်၊ ဆန်ဖရန်စစ္စကို၊ လော့စ်
အိန်ဂျလိစ် တရားစခန်းတို့၌ ဟောပြောပြသပြီးလျှင် ဟဝိုင်ယီသို့ ခရီး
ဆက်ရသည်။ ဟဝိုင်ယီ၌ လေးရက်မျှ ဟောပြောပြသပြီးလျှင် ၂၀၀၂
ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၁၅ ရက်နေ့၌ မြန်မာပြည်သို့ ပြန်ရောက်သည်။
မောင်ဇော်မြင့်ဦး ဝေယျာဝစ္စကုသိုလ် ယူသည်။

၂၉ ကြိမ်မြောက် ဓမ္မခရီး ဆရာတော်ဘုရားသည် ၂၀၀၂ခုနှစ်
(၂၀၀၂-၂၀၀၃ ဆောင်းရာသီ) ဒီဇင်ဘာလ၌ စတင်၍ ၂၉ ကြိမ်
မြောက် ဓမ္မခရီးကြွရပါသည်။ ဤ
ဓမ္မခရီး၌ မလေးရှားနိုင်ငံ ဆုဘန်ဂျယ ဗုဒ္ဓဘာသာအသင်းတရားပွဲ၊
ဗန်ကောက် ဗုဒ္ဓဘာသာ ကလျာဏယူဝ အသင်းတရားစခန်း၊ ဓမ္မောဒယ
ချမ်းမြေ့ရှိပ်သာ တရားစခန်း၊ ဖူးခက်တရား စခန်း၊ ချင်းမိုင်တရားစခန်း
တို့၌ ဟောပြော ပြသပြီးလျှင် ဒကာ ဒကာမများ ပင့်လျှောက်ချက်အရ
ဟွာဟင် ကမ်းခြေအပန်းဖြေစခန်း၌ ၃ရက်မျှ အပန်းဖြေပြီးလျှင် မတ်လ

၃၂၆

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

၁၈ ရက်နေ့၌ ရန်ကုန်သို့ ပြန်ရောက်သည်။ မောင်နန္ဒ ဝေယျာဝစ္စ ကုသိုလ်ယူသည်။

အကြိမ် ၃၀ မြောက် ဓမ္မခရီး ဤအကြိမ် ၃၀မြောက် ဓမ္မခရီးကို
(၂၀၀၃ ခုနှစ် ဇွေရာသီ) ဆရာတော်ဘုရားသည် ထိုင်းနိုင်ငံမှ
စ၍ ကြွပြီးလျှင် ကိုရီးယား၊ ဂျပန်၊

နယူးဇီလန်နိုင်ငံများ၌ ဓမ္မခရီး ဟောပြောပြသရသည်။ ဇူလိုင်လ ၂၄ ရက်နေ့၌ ရန်ကုန်သို့ ပြန်ရောက်သည်။ မောင်ဇော်လင်း ဝေယျာဝစ္စ ကုသိုလ်ယူသည်။

၃၁ ကြိမ်မြောက် ဓမ္မခရီး ဤဓမ္မခရီး၌ မလေးရှားနိုင်ငံ
(၂၀၀၃-၂၀၀၄ ဆောင်းရာသီ) ကွာလာလမ်ပူ၊ ပီနန်၊ ဂျိုဟို ဘရူ
တရားစခန်းတို့၌ ဟောပြောပြသ
ပြီးလျှင် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံသို့ကြွ၍ ဂျကာတာတရားစခန်း၌ ဟော
ပြောပြသရသည်။ မာလန်းမြို့ ရွှေတိဂုံပုံတူ စေတီတော် ဓာတ်တော်
ဌာပနာပွဲ၌ တရားဟောကြား ချီးမြှင့်ရသည်။ ဌာပနာပွဲပြီးသောအခါ
ဗာလီသို့ကြွ၍ ဗာလီတရားစခန်း၌ ဟောပြော ပြသရသည်။ ဗာလီ
တရားစခန်းပြီးသောအခါ ဂျကာတာမှတစ်ဆင့် ထိုင်းနိုင်ငံသို့ကြွ၍
ချွန်ဘူရီမြို့ ဝိဝေကအဆုမ် (ဝိဝေကအရှုရာမ်) တရားစခန်း၊ ချင်းမိုင်
တရားစခန်း၊ ယုဝပုတ္တိဆမာဓုမ် တရားစခန်းတို့၌ ဟောပြော ပြသ
ပြီးလျှင် တာချီလိတ်သို့ကြွ၍ ထိုမှတစ်ဆင့် ကျိုင်းတုံ တက္ကသိုလ်သို့
ကြွပြီးလျှင် တရားချီးမြှင့်ရသည်။ ဤကျိုင်းတုံတက္ကသိုလ်တရားပွဲကို
ကျွန်မ အေးအေးမြင့်က အောက်ပါအတိုင်း မှတ်တမ်းတင်ထား
ပါသည်။

ကျိုင်းတုံတက္ကသိုလ်တရားပွဲ

“ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ၃၁
ကြိမ်မြောက် ဓမ္မခရီးအဖြစ် ထိုင်း

နိုင်ငံသို့ ကြွရောက်၍ တရားပြသခဲ့ရာ ၂၀၀၄ခု ဇန်နဝါရီလ ၂၂ ရက်နေ့တွင် ထိုင်းနိုင်ငံမှ တာချီလိတ် ငွေတောင်ဦး ကျောင်းတိုက်သို့ ကြွရောက်ပါသည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် ကျိုင်းတုံမြို့သို့ ဇန်နဝါရီလ ၂၃ ရက်နေ့တွင် ကြွရောက်ပါသည်။ ထိုနေ့ ၁၂ နာရီတွင် ကျိုင်းတုံမြို့အဝင်မှ ကျိုင်းတုံဒီဂရီကောလိပ် (ယခု ကျိုင်းတုံတက္ကသိုလ်) ဆရာ ဆရာမများ၊ ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများက ထီးဖြူမိုး၍ ခမ်းနားစွာ ကြိုဆိုကြပါသည်။ ၂၃၊ ၁၊ ၂၀၀၄ သောကြာနေ့ မွန်းလွဲ ၁:၃၀ နာရီတွင် ကျိုင်းတုံ ဒီဂရီကောလိပ် ခန်းမ၌ ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများသာမက အခါ၊ လီဆူး၊ ရှမ်း၊ ပအိုဝ်းတိုင်းရင်းသားများပါ လာရောက်၍ ခန်းလုံးပြည့်မျှ တရားနာယူကြပါသည်။ မှတ်တမ်းတင် ဓာတ်ပုံရိုက်နေသော မော်ကွန်းထိန်းထံမှ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ပုံတော်ကို ပူဇော်လိုကြသဖြင့် ရိုက်ပြီး ချက်ချင်း ပုံထုတ်နိုင်သော Polarized Camera ဟု ထင်ကြသဖြင့် ချက်ချင်း ပုံထုတ်ပေးရန် တောင်းဆိုကြပါသည်။ ဓာတုဗေဒဌာနမှ ဩကာသကန်တော့ခန်း၊ သီလယူခန်း၊ မေတ္တာပွားရန် စာရွက်ရေ ၂၀၀ ဓမ္မဒါနအဖြစ် လှူဒါန်းရာ မလောက်မငှ ဖြစ်ရပါသည်။ ၂၄၊ ၁၊ ၂၀၀၄ နေ့တွင် မိုင်းလားသို့ ကြွ၍ မိုင်းလားဘုံကျောင်း၌ ကျိုင်းတုံမြို့ မဟာမြတ်မုနိဘုရားကြီး ဂေါပကအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌက နေ့ဆွမ်းကပ်လှူပါသည်။

“ယင်းနေ့ည ၇:၀၀နာရီတွင် ကျိုင်းတုံမြို့ မြို့တော်ခန်းမ၌ မြို့လူထုအား တရားတပွဲ ချီးမြှင့်ပေးပါသည်။ ချမ်းအေးလှသော ဆောင်းရာသီကို ကျိုင်းတုံပရိသတ်သည် အမှုမထားဘဲ တရားနာနေကြရာ ဓာတုဗေဒဌာနမှ တရားစာရွက်ရေ ၃၀၀ ဓမ္မဒါနပြုရာ အနည်းငယ်သာ ကျန်ပါသည်။ ည ၉:၀၀ နာရီတိုင် ကြည်ညိုစွာ

တရားနာကြပါသည်။ ရှမ်းပြည် ကျိုင်းတုံမြို့၌ မြန်မာဘုန်းတော်ကြီးများ၏ တရားပွဲကို ဤမျှစည်ကားစွာ သဒ္ဓါတရားထက်သန်စွာဖြင့် တရားနာယူကြသည်မှာ ပထမဦးဆုံးအကြိမ် ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာတော်ဘုရားသည် တက္ကသိုလ် ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများ မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်များနှင့် နီးစပ်စေလိုသဖြင့် ပဲခူးဒီဂရီကောလိပ်၊ မြစ်ကြီးနားတက္ကသိုလ်၊ ရေဆင်းတက္ကသိုလ်တို့၌လည်း တရားချီးမြှင့် ပေးခဲ့ပါသည်။”

ဗန်ကောက်သို့. ကျိုင်းတုံတက္ကသိုလ်၌ တရားဟောကြားချီးမြှင့်ပြီးလျှင် ဗန်ကောက်သို့ကြွ၍ ဗုဒ္ဓဘာသာကလျာဏယုဝအသင်း (YBAT) တရားစခန်းနှင့် နန့်ပထမအနီး ဓမ္မောဒယ တရားစခန်းတို့၌ ဟောပြော ပြသပြီးလျှင် မတ်လ ၁၄ ရက်နေ့၌ ရန်ကုန်သို့ပြန်ကြွပါသည်။ ကပ္ပိယများမှာ ဦးဌေးဝင်းနှင့် မောင်ထွန်းထွန်းလတ်တို့ဖြစ်ပါသည်။

၃၂ ကြိမ်မြောက်ဓမ္မခရီး (၂၀၀၄ ခုနှစ် နွေရာသီ) ဤ ၃၂ ကြိမ်မြောက်ဓမ္မခရီး၌ ဆရာတော်ဘုရားသည် ထိုင်ဝမ်နိုင်ငံ တရားစခန်း၌ ပထမဦးဆုံး ဟောပြောပြသပြီးလျှင် ကနေဒါနိုင်ငံ ဗန်ကူးဗားမြို့၊ က(လ်)ဂရီမြို့၊ ဆတ်စကက်ချွန်းမြို့၊ အွန်တယ်ရီယိုပြည်နယ် လန်ဒန်မြို့၊ တိုရန်တိုမြို့၊ ဘာလင်တန်မြို့တို့၌ တရားစခန်း ဟောပြောပြသရသည်။ ထို့နောက် အမေရိကန်နိုင်ငံ မာဆာချူးဆက်ပြည်နယ် ဘော်စတန်မြို့၊ ဘာရီတရားစခန်း၌ ဟောပြောပြသရသည်။ အီလီနွိုက်စ်ပြည်နယ် စပရင်းဖီးလ်မြို့၊ တရားစခန်းအပြီးတွင် ဒေါက်တာ ခိုင်ဆွေမြင့် ဇနီးမောင်နှံ၊ ဒေါက်တာ ခင်မာဦး ဇနီးမောင်နှံ၊ ဒေါက်တာ ဝင်းသာထွေး ဇနီးမောင်နှံ၊ ဒေါ်ဝင်းဝင်းသန်း ဇနီးမောင်နှံတို့နှင့် မခင်မေအံ့ကြီး စသော ဒကာ

ဒကာမများက တရားရိပ်သာပြုလုပ်ရန် သင့်လျော်သောမြေကွက် ကြည့်ပေးပါမည့်အကြောင်း လျှောက်ထားကြသဖြင့် မြေကွက် ၄ ကွက် မျှ ကြည့်ရှုကြပြီးလျှင် စပရင်းဖိလ်းမြို့၏ ဆင်ခြေဖုံးရပ်ကွက်၌ ၆ ဧကမျှ ကျယ်သော မြေကွက်ကို သာယာတိတ်ဆိတ်သဖြင့် သင့်လျော် ကြောင်း ပြောပြရသည်။ ဒကာ ဒကာမများလည်း သဘောကျကြ၍ ထိုနှစ် ဩဂုတ်လ၌ပင် နှစ်ထပ်အိမ်ငယ်တဆောင် ပါဝင်သော ယင်းမြေ ကွက်ကို တရားရိပ်သာပြုလုပ်ရန် ဝယ်ယူလိုက်ကြသည်။

ထို့နောက် ဆရာတော်ဘုရားသည် လောစုံအိန်ဂျလိစ်နှင့် ဆန်ဖရန်စစ္စကိုမြို့များ၌ တရားဟောပြောပြသပြီးလျှင် ဗန်ကူးဗားသို့ ပြန်ကြွရသည်။ အမေရိကန်နိုင်ငံ အနောက်မြောက်ထောင့်ရှိ ဝါရှင်တန် ပြည်နယ် ဆီယက်တယ်မြို့မှ ဒကာ ဒကာမများပင့်၍ ကြွရောက် တရားချီးမြှင့်ရသည်။

အလာစကာသို့

ဤ ၃၂ ကြိမ်မြောက် ဓမ္မခရီး၌ ထူးခြားချက် တခုမှာ ဗန်ကူးဗား တရားစခန်းအပြီး မေလ ၃၀ရက်နေ့၌ ဒကာဦးမြတ်ထွန်း၏ ပင့်လျှောက် စီစဉ်ချက်အရ ကြီးမား လှသော အပျော်စီး အပန်းဖြေလေးထပ်သင်္ဘောကြီးဖြင့် မြောက် ဝင်ရိုးစွန်းအနီးရှိ အလာစကာပြည်နယ်သို့အပန်းဖြေခရီး ကြွရခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ဆရာတော်ဘုရားသည် ငယ်စဉ်ကိုရင်ဘဝကပင် မြောက် ဝင်ရိုးစွန်းအနီးမှ အလာစကာပြည်နယ် အက်စ်ကီမိုးလူမျိုးတို့၏ အကြောင်းကို ဖတ်ရှုရ၍ အလာစကာပြည်နယ်ကို အထူးစိတ်ဝင်စား ခဲ့သည်။ ရဟန်းဖြစ်လာသောအခါ၌လည်း အီယန်စတီဗင်ဆင် ၏ Twenty Cases Suggestive of Reincarnation စာအုပ်တွင် အလာ စကာပြည်နယ် တလင်းဂျစ်လူမျိုးတို့၏အကြောင်းကို ဖတ်ရသော ကြောင့်လည်း အလာစကာကို အထူးစိတ်ဝင်စားမိသည်။

အလိုဆန္ဒပြည့်ဝခြင်း ဆရာတော်ဘုရားသည် ငယ်စဉ်မှစ၍ စာပေါင်းစုံ ဖတ်ရှုသည့် ဝါသနာကြောင့် ကမ္ဘာပေါ်ရှိ နေရာဒေသပေါင်းများစွာ၏ အကြောင်းအရာတို့ကို ဗဟုသုတအဖြစ် အထိုက်အလျောက် စာတွေ့သိရှိခဲ့ရာ ထူးခြားသော ထိုနေရာဒေသများသို့ သွားလို၊ ရောက်လို၊ သိလိုသောဆန္ဒများ ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ထိုဒေသများထဲမှ ထူးခြားသည်ဟု ယူဆသော အလာစကာပြည်နယ်၊ ဆုမတြကျွန်း၊ ဂျားဗားကျွန်း၊ ဗာလီကျွန်း၊ ကိုမိုဒိုကျွန်း၊ ဗိုနီယိုကျွန်း၊ ကလီမန်တန်၊ စူလဝေစီကျွန်း၊ နယူးဂီနီကျွန်း၊ ပါပူဝါးနယူးဂီနီ၊ အန်ကောဝပ်၊ ဟဝိုင်ယီ၊ နိုင်ယာဂရာရေတံခွန်၊ သန်းခေါင်အချိန်၌ နေကိုတွေ့မြင်ရသော နော်ဝေ၊ ဆွီဒင်၊ ဖင်လန်ဟူသော စကင်ဒေးဗီယံသုံးနိုင်ငံသို့ ရောက်နိုင်ရန် ဆန္ဒပြင်းပြခဲ့သည့်အလျောက် ယခု ထိုနေရာဒေသများသို့ ရောက်ရ၊ တွေ့ရ၊ မြင်ရ၊ လေ့လာရသောအခါ ဆရာတော်ဘုရား၏ အလိုဆန္ဒများ အတော်ပင် ပြည့်ဝသွားလေသည်။

မြောက်ဝန်ရိုးစွန်းအနီးမှ အလာစကာ အလာစကာတွင် ဂျူနောဆိပ်ကမ်း၌ သင်္ဘောဆိုက်ကပ်ထားပြီးလျှင် ၃ ရက်တိုင်တိုင် အနံ့အပြား လှည့်ပတ်ကြည့်ရှုကြသည်။ ကြည့်လေရာရာ ရေခဲပြင်များ၊ ရေခဲတောင်၊ ရေခဲမြစ်များသာ ဖြစ်သည်။ ရဟတ်ယာဉ်များ၊ လေယာဉ်ငယ်များ စီး၍လည်း နံ့စပ်အောင် ကြည့်ရှုကြသည်။ တလင်းဂျစ် လူမျိုးတို့၏ ဝတ်စားနေထိုင်ပုံတို့ကိုလည်း လေ့လာရသည်။ သူတို့၏ ရိုးရာ ယဉ်ကျေးမှုအကကိုလည်း လေ့လာခွင့် ရကြသည်။ သူတို့ကို တွေ့ရသောအခါ စတီဗင်ဆင်၏စာအုပ်၌ ဖော်ပြထားသော တလင်းဂျစ်တံငါသည် အဘိုးကြီး ဝီလျံဂျော့နှင့် သူ၏ မိသားစုများကို သတိရ၍ စိတ်ထဲ၌ မြင်ယောင်မိသည်။

ဂျူနောဆိပ်ကမ်း၌ ၃ ရက်မျှနေကြပြီးလျှင် ဗန်ကူးဗားသို့ ပြန်ခဲ့ကြသည်။ ရောက်ဖို့ရာ အလွန်ခဲယဉ်းသော ကမ္ဘာ၏ မြောက်စွန်းသို့ စေတနာ၊ သဒ္ဓါတရား ထက်သန်စွာဖြင့် ပို့ပေးသော ဦးမြတ်ထွန်း၏ ကုသိုလ်ကို အကြိမ်ကြိမ် သာဓုခေါ်မိသည်။

ဤဓမ္မခရီး၌ ထိုင်ဝမ်သို့ မောင်ကျော်မျိုးဦး၊ အမေရိကနှင့် ကနေဒါသို့ မောင်စောမြင့်ဦး လိုက်ပါသည်။ မောင်ကျော်မျိုးဦး အသက် ငယ်နေ၍ အမေရိကန်ဗီဇာမရသဖြင့် ထိုင်ဝမ်အထိသာ လိုက်ရသည်။ သို့သော်လည်း ငယ်နေ၍ ဗီဇာမရဟု ပုံသေမှတ်၍ မရ။ သံမှူးတို့၏ စိတ်နေစိတ်ထားနှင့် လုပ်နည်း လုပ်ဟန်ပေါ်မှာ မူတည်သည်။

တမူး ချမ်းမြေ့ရိပ်သာအစ ဆရာတော်ဘုရားသည် ၂၀၀၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၅ ရက်နေ့တွင် ၃၂ ကြိမ် မြောက် ဓမ္မခရီးမှ ပြန်လာပြီးလျှင် ဧပြီလဆန်းတွင် ပြင်ဦးလွင် ချမ်းမြေ့ ရိပ်သာသို့ကြွ၍ ခေတ္တသီတင်းသုံးနေစဉ် တမူးမှ လာရောက် အားထုတ် နေသော ယောဂီဖြစ်သူ ဒေါ်ခင်လှကြည်က တမူးမြို့ ပြင်ပ၌ ရှိသော သူတို့မိသားစုပိုင်သည့် ၆ ဧကကျော်ကျယ်သော ဥယျာဉ်ခြံမြေကို တရားရိပ်သာပြုလုပ်ရန် လှူဒါန်းလိုပါ၍ လက်ခံပါရန် ဆရာတော်အား လျှောက်ထားလေသည်။ ဆရာတော်ဘုရားက မြေအနေအထားကို မမြင်ရသေး၍ စဉ်းစားရဦးမည် ဖြစ်ကြောင်း မိန့်ကြားပါသည်။

**တောင်ကြီး ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ
မြေလှူခြင်း**

ဤ ၂၀၀၄-ခုနှစ်၌ပင် အောက်တိုဘာလ ၁၇ ရက်နေ့၌ ဒေါ်ဌေးဌေး မောင်နှမတစ်စုတို့က တောင်ကြီး

မြို့သို့ ပင့်၍ အေးသာယာမြို့နှင့် စက်မှုဇုန်အကြား၌ တည်ရှိသော တောင်ကုန်းပေါ်ရှိ မြေ ၅ ဧကကို တရားရိပ်သာပြုလုပ်ရန် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်

အား လှူဒါန်းကြပါသည်။ ဤတောင်ကြီး ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ ဖြစ်ပေါ်လာပုံနှင့်ပတ်သက်၍လည်း ဒေါ်ဌေးဌေး ပြုစုထားသော မှတ်တမ်းအတိုင်း ဖော်ပြပါမည်။ (ဤစာရေးချိန်၌ ဒေါ်ဌေးဌေး ကွယ်လွန်သည်မှာ ရက်တပတ်ခန့် ရှိသွားပါပြီ။)

**တောင်ကြီး ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ
ဖြစ်ပေါ်လာပုံ**

ကျွန်မသည် ၁၉၈၆-ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင် အင်္ဂလန်နိုင်ငံ၊ ယော့ရှိုင်းယားပြည်နယ် လိဒ်စ်မြို့တွင် သင်တန်း

တက်ပြီး၍ မြန်မာပြည်သို့ ပြန်လာသောအခါ တောင်ကြီးသို့ တန်းမပြန်သေးဘဲ ရန်ကုန်၌ နားနေစဉ် ချမ်းမြေ့ရိပ်သာကျောင်း၌ တရားအားထုတ်ခွင့် ရခဲ့ပါသည်။ ထူးထူးခြားခြားကြီး တရားမတွေ့စေကာမူ တရားတော်၏ တန်ဖိုးကို နားလည်နိုင်လောက်အောင် တရားသဘောကို သိရှိခံစားခဲ့ရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ရှမ်းပြည်၌နေသော ဆွေမျိုး ဉာတကာများ၊ မိတ်ဆွေသင်္ဂဟများကိုလည်း တရားတော်၏ အရသာကို တွေ့သိခံစားစေလိုသော ဆန္ဒများ ဖြစ်ပေါ်လာပါသည်။

တရားစခန်းများ ပြုလုပ်ခြင်း သို့ဖြစ်၍ ၁၉၉၂-ခုနှစ်တွင် တောင်ကြီးမြို့အနီး တောင်လေးလုံးရွာကလေး၏

တောင်ပေါ်ကျောင်းတွင် ပထမဆုံး ၁၀ ရက် တရားစခန်းဖွင့်၍ ကုသိုလ်ယူခဲ့ပါသည်။ ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ကြီး တရားဟောပြောပြသချီးမြှင့်ပါသည်။ ယောဂီများသည် သဒ္ဓါတရားရှိသူများ ဖြစ်သည့်အလျောက် စိတ်ဝင်တစား ဝမ်းပန်းတသာ ကြိုးစားအားထုတ်ကြသဖြင့် အတိုင်းမသိပီတိများ ဖြစ်ရပါသည်။ တရားစခန်းအဆင်ပြေအောင် ဒေါက်တာဌေးကြွယ်ဇနီးမောင်နှံတို့ အထူးကြိုးစား၍ ကူညီဆောင်ရွက်ကာ ကုသိုလ်ယူကြပါသည်။

တောင်ကြီးမြို့

၁၉၉၃-ခုနှစ်မှ စ၍ တောင်ကြီးမြို့

ကန်ဦးကျောင်းတိုက်၌

ကန်ဦးကျောင်းတိုက်၌ ဆရာတော်၏

ဝမ်းပန်းတသာ ခွင့်ပြုချက်အရ ချမ်း

မြေတရားစခန်း ကို ၈ နှစ်တိုင်တိုင် ဖွင့်လှစ်ကာ ကုသိုလ်ယူနိုင်ခဲ့ပါသည်။ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ယောဂီ ၃၀၀ ခန့် အားထုတ်ကြပါသည်။ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ကြသော ကျွန်မတို့တတွေ ဝမ်းသာပီတိ ဖြစ်ကြသည်မှာ ဖော်ပြစရာ စကားလုံး မရှိသလောက်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ တရားစခန်း ဖွင့်လှစ်ရုံမျှ မဟုတ်ဘဲ အမြဲတရားရိပ်သာကြီးဖြစ်အောင် တည်ထောင်လိုသော ဆန္ဒများ တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်လာပါသည်။

ရိပ်သာမြေ ရှာဖွေကြခြင်း

ထို့ကြောင့် ကျွန်မတို့မောင်နှမတစ်စုနှင့်

ဓမ္မမိတ်ဆွေ သူတော်စင်များသည်

ရိပ်သာတည်ထောင်ရန် မြေနေရာ ရှာဖွေကြပါသည်။ မကြာမီပင် အေးသာယာ စက်မှုဇုန်နှင့်တဆက်တည်းဖြစ်သော မြေလွတ် ၄ ဧကကို ဝယ်ယူလိုက်ကြပါသည်။ သို့သော်လည်း ရိပ်သာလုပ်ငန်း မစရသေးမီ မှာပင် ထိုမြေကို စက်မှုဇုန်နှင့် ဆက်နေသောကြောင့် သက်ဆိုင်ရာတို့က သိမ်းယူလိုက်ကြပါသည်။ သို့သော် မြေစား ပြန်ပေးပါမည့်အကြောင်း လျှောက်လွှာတင်သောအခါ မကြာမီအတွင်း သက်ဆိုင်ရာတို့က ယခု လက်ရှိနေရာ အေးသာယာနှင့် စက်မှုဇုန်အကြား တောင်ကုန်းမြေကွက်ကို မြေစားပေးသဖြင့် အထူးဝမ်းသာရပါသည်။ တောင်ကုန်းမြေသည် ၉ ဧကသာသာရှိရာ ပထမအကြိမ်တွင် ၄.၉ ဧက မြေကို ပေးသဖြင့် လိုအပ်သည့် ကျောင်းအဆောက်အအုံများ ဆောက်လုပ်ကြရာ မြေဧရိယာနှင့် အဆောက်အအုံများ မမျှဘဲရှိသဖြင့် ကျန်သည့် အပိုင်းကိုပါ အသနားခံ လျှောက်ထားရာ သက်ဆိုင်ရာတို့က လက်တွေ့မျက်မြင် လုပ်ငန်းခွင်ကို ကြည့်၍ ကျန်သည့် ၄.၉ ဧက အပိုင်းကိုလည်း ဝမ်းမြောက်ကြည်ဖြူစွာ

ပေးလှူကြသဖြင့် စုစုပေါင်း တကုန်းလုံး ၉ ဧကသာသာ ရိပ်သာမြေကို ရရှိခဲ့ပါသည်။ မူလမြေနေရာထက်လည်း ပို၍ ပြန့်ပြန့်ပြူးပြူး သာသာ ယာယာရှိ၍ တရားရိပ်သာအနေဖြင့် အလွန်အဆင်ပြေပါသည်။

သံဃာသီတင်းသုံးခြင်း အဆောက်အအုံများ ဆောက်ရာတွင် မြန်မြန်ပြီးလွယ်သော ယောဂီဆောင်များကို လက်ဦးဆောက်ရပါသည်။ ယောဂီဆောင်များ ၃-ဆောင်မျှ ဆောက်ပြီး၍ သံဃာတော်များ သီတင်းသုံးနိုင်သောအခါ ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားသည် ၂၀၀၄-ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၂၆ ရက်နေ့တွင် ဘုန်းကြီး ဦးဉာဏဝရကို တောင်ကြီးချမ်းမြေ့ရိပ်သာ၌ သီတင်းသုံး၍ သာသနာ့ကိစ္စများကို ဆောင်ရွက်စေပါသည်။

ယောဂီများ စတင်လက်ခံခြင်း လိုအပ်သည့် အဆောက်အအုံများ ဆောက်လုပ်နေရင်းပင် ၁၃၆၈-ခုနှစ် ဝါဆိုလပြည့် (၉၊ ၇၊ ၂၀၀၆) နေ့တွင် တရားရိပ်သာအဖြစ် ဖွင့်လှစ်၍ ယောဂီများ စတင်လက်ခံကာ တရားအားထုတ်စေကြပါသည်။ ယောဂီ ၁၉ ယောက် စတင်အားထုတ်ကြပါသည်။

အဆောက်အအုံများ ယောဂီဆောင်များ၊ ဓမ္မာရုံ၊ သိမ်တော်၊ စံကျောင်းအလှူရှင် စသည်ဖြင့် အလှူရှင်များလည်း အသီးသီး ပေါ်ပေါက်လာကြသဖြင့် အဆက်မပြတ် ဆောက်လုပ်ခဲ့ကြရာ ယခုအချိန်တွင် တထပ် အမျိုးသားယောဂီဆောင် ၇ ဆောင်၊ အမျိုးသမီးယောဂီဆောင် ၂၄ ဆောင်၊ နှစ်ထပ်ယောဂီဆောင် ၁ ဆောင် ဆောက်လုပ်နိုင်ခဲ့ကြပါသည်။ ထို့ပြင် ဓမ္မဗိမာန်တော်ကြီး၊ သိမ်တော်ကြီး၊ စံကျောင်းတော်၊ ဆွမ်းကျောင်းတော်၊ ရုံးခန်းစသည်တို့ကိုလည်း အောက်ပါအတိုင်း အလှူရှင်များက လှူဒါန်းကြပါသည်။

- ၁။ ဓမ္မဗိမာန်တော်ကြီး ဦးမြဟန် ဒေါ်ခင်စပယ်ကြည်
ဖော်ကျူး(န်) မိသားစု၊ ရန်ကုန်
- ၂။ သိမ်တော်ကြီး ဦးအောင်ဝင်း ဒေါက်တာ တင်မိုးလွင်၊
ဦးဌေးဝင်း ဒေါ်တင်တင် မိသားစုနှင့်
ဓမ္မမိတ်ဆွေများ
- ၃။ စံကျောင်းတော် (ဦးစံအောင်) ဒေါ်ခင်ရွှေထွန်းနှင့်
သားများ သူရအောင်၊ သူရိန်အောင်၊
စည်သူအောင်၊ ဩစတေးလျ
- ၄။ ဆွမ်းကျောင်းတော် အင်ဒိုနီးရှားယောဂီများ မ တည်၍
စေတနာရှင် အများကောင်းမှု
- ၅။ ရုံးခန်း ဦးသောင်းတင် ဒေါ်သန်းသန်းဌေးနှင့်
ဓမ္မမိတ်ဆွေများ ကောင်းမှု

ချမ်းမြေ့မေတ္တာဆေးခန်း တောင်ကြီးချမ်းမြေ့ပရိသတ်သည်
ယောဂီများနှင့် ပြင်ပဓမ္မ မိတ်ဆွေ
များအားလုံး ရောဂါကင်းရှင်း ကျန်းမာခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၍ ဒါန၊ သီလ၊
ဘာဝနာကုသိုလ်တရားတို့ကို ချမ်းချမ်းသာသာ ကြိုးစား ပြုစုဆည်းပူး
နိုင်ကြစေရန် **ချမ်းမြေ့မေတ္တာဆေးခန်း**ကိုလည်း ကြိုးပမ်းတည်ထောင်
ကြရာ မကြာမီကာလအတွင်း ဆေးခန်းဖွင့်၍ အာရောဂျဒါန ကုသိုလ်ကို
ရယူနိုင်ကြတော့မည် ဖြစ်ပါသည်။ **ချမ်းမြေ့မေတ္တာဆေးခန်း**ဖွင့်ပြီး
သွားလျှင် ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရ အကြောင်းတရားများ ချွတ်ယွင်း
ခြင်းကြောင့် ယောဂီများ နေမကောင်း ထိုင်မသာဖြစ်မှာကို မစိုးရိမ်
ရတော့၍ ကျွန်ုပ်တို့တတွေ ဝမ်းသာလိုက်သည်မှာ ပြောမပြနိုင်တော့ပါ။

ဆေးခန်းအတွက် ဆေးလျူဒါန်းလိုသူများလည်း ပေါ်ပေါက်ပါ
သည်။ ယောဂီများ၏ ကျန်းမာရေးအတွက် လုပ်အားပေးကုသိုလ် ယူလို

၃၃၆

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

သော မေတ္တာရှင်ဆရာဝန်များလည်း ရှိနေကြပါသည်။ သူနာပြု ဆရာမများလည်း ကျန်းမာရေးကုသိုလ်ယူကြဖို့ အဆင်သင့် ရှိနေပြီဖြစ်၍ ကြိုတင်ကျေးဇူးတင် ဝမ်းမြောက်ကြရပါသည်။

**ဒေါ်ဌေးဌေး
ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ
တောင်ကြီးမြို့။**

တမူးချမ်းမြေ့ရိပ်သာ တမူးချမ်းမြေ့ရိပ်သာ ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို
လည်း ဒေါ်ခင်ဌေးကြည်၏ မှတ်တမ်း
တွင် အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရပါသည်။

ပြင်ဦးလွင်ရိပ်သာတွင် ကျွန်မ ခင်ဌေးကြည်နှင့် အမေ မခင်လှကြည်
တရားဝင်ရာမှ တို့သည် ပြင်ဦးလွင် ချမ်းမြေ့ရိပ်သာဖွင့်လှစ်
ချိန်မှစ၍ တလှည့်စီ တရားအား ထုတ်ခဲ့ကြပါ
သည်။ တရား၏အရသာကို အတော်အတန် ခံစားရသောအခါ တမူး
မြို့သူမြို့သား နယ်သူနယ်သားတို့ကိုလည်း တရား၏ အရသာကို ခံစား
စေလိုစိတ် ဖြစ်ပေါ်လာပါသည်။ သို့သော်လည်း တမူးနှင့် ပြင်ဦးလွင်
ခရီးစဉ်ဝေးလွန်းလှသောကြောင့် လူနည်းစုသာလျှင် သွားရောက်
အားထုတ်နိုင်ကြပါမည်။ လူများစုမှာ အားထုတ်နိုင်မည် မဟုတ်ပါ။
ထို့ကြောင့် တမူးမြို့တွင် တရားရိပ်သာတခု ပြုလုပ်လှူဒါန်းရလျှင်
လူတိုင်းပင် အားထုတ်နိုင်ကာ တရားအရသာကို ခံစားရလိမ့်မည်ဟု
စဉ်းစားမိပါသည်။

မိသားစုအားလုံး ကျွန်မတို့မိဘများ၌ တမူးမြို့ တောင်ဘက်
သဘောထားညီကြခြင်း အထွက်တွင် ဥယျာဉ်ခြံတခု ရှိပါသည်။ ထို
ဥယျာဉ်ခြံ၌ သံပုရာပင်များမှတစ်ပါး တခြား

ဘာကိုမျှ ဖြစ်ဖြစ်မြောက်မြောက် မစိုက်ပျိုးဘဲ ဒီအတိုင်း ထားကြပါသည်။ ထိုသို့ ထားမည့်အစား တရားရိပ်သာ ပြုလုပ်ရလျှင် အကျိုးများလိမ့်မည်ဟု စဉ်းစားမိသဖြင့် တမူးသို့ပြန်၍ မိသားစုနှင့် တိုင်ပင်ကြပါသည်။ တိုင်ပင်ကြသည်ဟု ဆိုသော်လည်း မိခင်ကြီး၏ သဘောထားသည်သာလျှင် ပဓာနဖြစ်ပါသည်။ မိခင်ကြီးကိုယ်တိုင်ကပင် တရားရိပ်သာအဖြစ် လှူဒါန်းရန် စိတ်အားထက်သန်နေသဖြင့် လှူဒါန်းရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်ကြပါသည်။

တရားရိပ်သာမြေ လှူဒါန်းကြပြီ ထို့ကြောင့် ၂၀၀၄ ခုနှစ် သင်္ကြန်အချိန်၌ ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရား ပြင်ဦးလွင် ချမ်းမြေ့ရိပ်သာသို့ ကြွလာသောအခါ တရားရိပ်သာမြေ လှူလိုကြောင်း လျှောက်ထားလိုက်ပါသည်။ ဆရာတော်ဘုရားက ချက်ချင်းလက်မခံဘဲ စဉ်းစားဦးမည်ဟု မိန့်ကြားပါသည်။

ထို့နောက် ၃ လခန့်အကြာ ဇူလိုင်လတွင် ဆရာတော်ဘုရားထံမှ ရိပ်သာမြေ လှူဒါန်းသည်ကို လက်ခံမည်ဖြစ်ကြောင်း သတင်းကောင်းရရှိပါသည်။ ဆရာတော်ဘုရားရိပ်သာမြေ လှူဒါန်းသည်ကို လက်ခံမည်ဟု အကြောင်းပြန်ကြားသောနေ့က ကျွန်မတို့ မိသားစု ဝမ်းသာလိုက်သည်မှာ ပြောမပြနိုင်အောင်ပါပဲ။

ကျွန်မတို့သည် အမြန်ဆုံးလှူဒါန်းနိုင်ရန် ကျွန်မတို့ အဖေ၏ သူငယ်ချင်း ဦးလေးဦးစိန်ဝင်းနှင့် တိုင်ပင်ပြီး ခြံမြေနှင့် ပတ်သက်သော စာရွက်စာတမ်းများ စုဆောင်းခြင်း၊ မြေစာရင်းဌာနသို့သွား၍ အကြောင်းကြားခြင်း၊ ခြံမြေနှင့်ပတ်သက်သော စာရွက်စာတမ်းများ သေချာအောင် စိစစ်စစ်ဆေးခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်ရပါသည်။ သက်ဆိုင်ရာ ရွှေ့ကျင်ဂိုဏ်းသံဃာနာယကဆရာတော်များထံသို့လည်း သွားရောက် လျှောက်ထား

၃၃၈

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ခွင့်ပန်ကြပါသည်။ ဆရာတော်များကလည်း ကြည်ကြည်ဖြူဖြူ ခွင့်ပေးလိုက်ကြပါသည်။ ဤသို့ လိုအပ်သည် ထင်သမျှ ပြည့်စုံအောင် ပြုလုပ်ကြပြီးလျှင် ဦးလေး ဦးစိန်ဝင်းကို ဦးစီးဦးဆောင်ပြု၍ မိခင်ကြီး ဒေါ်တင်ပြည့်နှင့်အတူ ရန်ကုန်သို့သွားကြပြီးလျှင် ချမ်းမြေ့ရိပ်သာကျောင်းတွင် ဆရာတော်၏ စံကျောင်းတော်၌ ၁၃၆၆ ခုနှစ် တော်သလင်းလပြည့်ကျော် ၁၀ ရက် (၈၊၁၀၊၂၀၀၄) နေ့၌ ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ ဝေယျာဝစ္စအဖွဲ့လူကြီးများ၏ ရှေ့မှောက်တွင် ဆရာတော်ဘုရားအား စာချုပ်စာတမ်းများနှင့်တကွ ၆၂၇ ဧကရှိသော ဥယျာဉ်ခြံမြေကို မြေပေါ်မြေအောက် ဂရုဘဏ်၊ လဟုဘဏ်ပစ္စည်းများပါ အာလယပြတ် စွန့်လွှတ်လှူဒါန်း လိုက်ကြပါသည်။

ဝေယျာဝစ္စအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းခြင်း ကျွန်မတို့သည် တမူးသို့ပြန်ရောက်ကြသောအခါ ရိပ်သာ၏ ဆောင်ရွက်ဖွယ်ကိစ္စမှန်သမျှ စနစ်တကျဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ကျွန်မတို့ထက်အတွေ့အကြုံများ၍ အသိဉာဏ်အမြင်ကျယ်သော ဓမ္မမိတ်ဆွေများကို တိုင်ပင်လျက် တမူးချမ်းမြေ့ရိပ်သာ ဝေယျာဝစ္စအဖွဲ့ကို အောက်ပါအတိုင်း ဖွဲ့စည်းလိုက်ကြပါသည်။

နာယကကြီးများ

၁။ ဦးထွန်းခင်	မြို့မိမြို့ဖ
၂။ ဦးတင်အေး	မြို့မိမြို့ဖ
၃။ ဒေါက်တာခင်မြင့်ဆွေ	ဆရာဝန်ကြီး

အလုပ်အမှုဆောင်များ

၁။ ဦးဖေသန်း	ဥက္ကဋ္ဌ
၂။ ဦးစိန်ဝင်း	ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ

၃။ ဦးဝင်းဗိုလ်	အတွင်းရေးမှူး
၄။ ဦးစိုင်းတင်မောင်နီ	တွဲဘက်အတွင်းရေးမှူး
၅။ ဦးခင်မောင်တင်	တွဲဘက်အတွင်းရေးမှူး
၆။ ဦးဘုန်းမင်းရှိန်	တွဲဘက်အတွင်းရေးမှူး
၇။ ဦးကျော်စိုးဝင်း	ဘဏ္ဍာရေးမှူး
၈။ ကိုရန်လင်းအောင်	တွဲဘက်ဘဏ္ဍာရေးမှူး
၉။ ကိုဖိုးဖြူ	စာရင်းစစ်
၁၀။ ကိုပြေငြိမ်း	တွဲဘက်စာရင်းစစ်

အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်များ

- ၁။ ဦးတင်ဝင်းလှိုင်
 ၂။ ဦးကံမြင့်ဦး
 ၃။ ဒေါ်ခင်လှကြည်
 ၄။ ဒေါ်ခင်စန်းလွင်
 ၅။ ဦးသောင်းဖေ

မြို့ရွာမြေ ရိပ်သာမြေအဖြစ် ခွင့်ပြုခြင်း

ကျွန်မတို့သည် မြေလှူဒါန်းပြီး
 သည့်အချိန်မှစ၍ မြေစာရင်းဌာန
 သာသနာရေးဦးစီးဌာန စသော

သက်ဆိုင်ရာဌာနများသို့ မြို့ရွာမြေ ရိပ်သာမြေအဖြစ် ခွင့်ပြုရန် စာဖြင့်
 လျှောက်လွှာတင်ကြပါသည်။ ထိုအချိန်တွင် နိုင်ငံတော်၏ ရာဘာ
 စိုက်ပျိုးရေး စီမံကိန်းအတွင်း၌ ကျွန်မတို့ခြံမြေသည်လည်း ပါဝင်နေ
 သဖြင့် နိုင်ငံတော်၏ ဥပဒေစည်းမျဉ်းများနှင့်အညီ စီမံကိန်းအတိုင်း ကျွန်မ
 တို့လည်း ရာဘာ ပျိုးပင်များ စုဆောင်းရပါသည်။ သို့သော်လည်း
 ၂၀၀၆ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် (လန-၃၉ အရ) မြို့ရွာမြေ ရိပ်သာမြေ
 အဖြစ် ခွင့်ပြုမိန့်ရသဖြင့် အဆောက်အအုံများ ဆောက်နိုင်ရန် ဓမ္မမိတ်

၃၄၀

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ဆွေများ၊ အဖွဲ့ဝင်များအားလုံးတို့သည် ရိပ်သာဝင်းအတွင်း၌ ခုတ်ထွင် ရှင်းလင်း သုတ်သင်ခြင်းအမှုကို ကြိုးကြိုးစားစား မနေမနားပြုလုပ်ကြ ပါသည်။

ယာယီအဆောက်အအုံများ ဆောက်လုပ်ခြင်း ထို့နောက် သံဃာတော်များ အမြန် ဆုံး သီတင်းသုံးနိုင်ရန် ယာယီ စံ ကျောင်း၊ ယာယီဆွမ်းစားကျောင်း၊

ယာယီဓမ္မာရုံ၊ ယာယီ ယောဂီဆောင်များကို ကြိုးစားဆောက်လုပ်ကြ ပါသည်။

ကျောင်းဆောင်များ လှူဒါန်းခြင်း ၂၀၀၇ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ရိပ်သာမြေနှင့်တကွ ကျောင်း ဆောင်သစ်များပါ ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားအား ရေစက်ချ လှူဒါန်း လိုက်ကြပါသည်။ ဆရာတော်ဘုရားသည် ရေစက်ချပွဲ မတိုင်မီကပင် သံဃာတော်များကို ယာယီကျောင်းဆောင်များ၌ သီတင်းသုံးစေ၍ ရိပ်သာ၏ကိစ္စများကို စီမံ ဆောင်ရွက်စေပါသည်။

တရားပွဲများ ဤကျောင်းရေစက်ချပွဲအထိမ်းအမှတ်အဖြစ်ဖြင့် တရားနာ ပရိသတ် အသွားအလာလွယ်ကူသော တမူးမြို့လယ်မှ ဇေဗ္ဗူရတနာကျောင်းအတွင်းရှိ ဓမ္မာရုံတော်ကြီး၌ တရားပွဲ ၅ ညတိုင်တိုင် ကျင်းပ ပူဇော်ကြပါသည်။

သင်္ကြန်တရားစခန်း ထိုနှစ်၌ပင် သင်္ကြန်တရားစခန်းဖွင့်နိုင်ရန် ရည်ရွယ်၍ ယာယီဓမ္မာရုံကိုလည်း ကြိုးစား ဆောက်လုပ်ကြရာ သင်္ကြန်အမီ ယာယီဓမ္မာရုံ ပြီးစီးကြ၍ သင်္ကြန်တရား စခန်းပွဲကိုလည်း စတင် ကျင်းပနိုင်ကြပါသည်။ တရားစခန်း၌ ယောဂီ ၁၆၀ အားထုတ်ကြပါသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ နှစ်စဉ်သင်္ကြန်တရားစခန်း

ပွဲများ ကျင်းပကြပါသည်။ တနှစ်ထက်တနှစ် ယောဂီများ တိုးတက်များ ပြားစွာ အားထုတ်ကြပါသည်။

ဝါတွင်းတရားစခန်း သင်္ကြန်တရားစခန်းပြီးသောအခါ ဝါတွင်း တရားစခန်း ဖွင့်နိုင်အောင် ကြိုးစားကြပါ သည်။ ဤ ၂၀၀၇ ခုနှစ် ဝါတွင်း၌ပင် ပထမဆုံး ဝါတွင်းတရားစခန်းကို ဖွင့်လှစ် ကျင်းပနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ယောဂီ ၈၂ယောက် အားထုတ်ကြပါ သည်။ ထိုအချိန်မှ စ၍ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ဝါတွင်း တရားစခန်းများ ကျင်းပ နိုင်ခဲ့ကြပါသည်။

ပထမဆုံးယောဂီဆောင် တရားစခန်းများ ကျင်းပကြသော်လည်း ယောဂီများ နေထိုင်စရာ မရှိသေးသဖြင့် မိုးကာများမိုးကြ၊ ကာကြပြီးလျှင် ယောဂီများဖြစ်သလို နေထိုင်ကာ အားထုတ်ကြပါသည်။ ယောဂီများကမူ စိတ်အားမလျော့ကြဘဲ ကြိုး ကြိုးစားစား အားထုတ်ကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် ယောဂီများ သင့်တင့် လျောက်ပတ်စွာ နေထိုင်နိုင်ရန် ယောဂီဆောင်များ အမြန် လိုအပ် နေပါသည်။ ဤလိုအပ်ချက်ကို စေတနာသဒ္ဓါ တရားလည်းပြည့်၊ တတ် လည်းတတ်နိုင်ကြသော ဒေါက်တာ တင်အောင်ဆွေ၊ ဒေါက်တာ ခင်မြင့်ဆွေ မိသားစုတို့က ပထမဆုံး ယောဂီဆောင် ဆောက်လုပ် လှူဒါန်းကြပါသည်။ ဆရာတော်ဘုရားက ကာယာနုပဿနာ ကျောင်း ဆောင်ဟု နာမည်ပေးလိုက်ပါသည်။

ပထမဆုံးကထိန်ပွဲ ၁၃၆၉ ခုနှစ်၊ သီတင်းကျွတ်လကွယ်နေ့ (၉၊၁၀၊၂၀၀၇) ၌ ဤကာယာနုပဿနာ ကျောင်းဆောင်ကို ပထမဆုံး ကထိန်သင်္ကန်း လှူဒါန်းဆက်ကပ်ပွဲနှင့် တွဲလျက် ရေစက်ချ လှူဒါန်းပွဲ ကျင်းပကြပါသည်။

၃၄၂

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

လှူဖွယ်ဝတ္ထုနှင့်

အလှူရှင်များ

ဒေါ်ခင်လှကြည်သည် အထက်ပါအတိုင်း စုံလင်
စွာ မှတ်တမ်း တင်ထားပါသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍
အလှူရှင်များ အသီးသီး ပေါ်ပေါက် လာကြကာ
ယောဂီဆောင်များကို ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းကြပါသည်။ ယခုအချိန်
အထိ အောက်ပါအတိုင်း လှူဒါန်းပြီးကြပါပြီ။

- ၁။ ၆.၉၇၈ကရှိ ရိပ်သာမြေနှင့် (ဦးအောင်ခန့်) ဒေါ်တင်ပြည့်
ဓမ္မပါလတော်ဝင် သမီးမခင်လှကြည်၊ မခင်ဌေးကြည်၊
စံကျောင်းတော် အမကြီး မခင်ပြောင်းရီ၊
ကိုစန်းလွင် (မချို)၊ ကိုဇော်မြင့်၊
မစန်းစန်း
(ကိုမောင်စန်း)မမာမာတင်၊
ဗိုလ်ကြီးအောင်ဘုန်းမြင့်
မခင်မာစန်း၊ ကိုမောင်ဘုန်းကျော်
မသန်းသန်းမြင့်၊ မခင်မာထွေး
(မန္တလေး)
- ၂။ ကာယာနုပဿနာ ယောဂီ ဒေါက်တာ တင်အောင်ဆွေ
ဆောင် ဒေါက်တာ ခင်မြင့်ဆွေ မိသားစု
အမိုးနှင့် မျက်နှာကျက် မလေးရှားမှ ယောဂီတဦး
- ၃။ ပျဉ်ခင်း ဓမ္မာရုံ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ တပည့်
ဒကာ၊ ဒကာမများနှင့် ဈေးတန်း
ရပ်ကွက်၊ စန္ဒကူးရပ်ကွက်၊
စော်ဘွားရပ်ကွက်တို့မှ
စေတနာရှင်များ

- ၄။ ဝေဒနာနုပဿနာ ဦးယုစွမ်း၊ ဒေါတင်တင်မြင့်
ယောဂီဆောင် စင်္ကာပူနိုင်ငံ
- ၅။ စိတ္တာနုပဿနာ ဦးချစ်ကို ဒေါသင်းသင်းဆွေ
ယောဂီဆောင် မိတ္ထီလာမြို့
- ၆။ ဓမ္မာနုပဿနာယောဂီဆောင် ဦးတင်ဆန်း ဒေါကျင်နု ရန်ကုန်မြို့
- ၇။ ဆန္ဒာဓိပတိ ယောဂီဆောင် ဒေါမာမာဝင်း နှင့် ဒေါခင်စန်းလွင်
တမူးမြို့
- ၈။ စုပေါင်းအမျိုးသမီးယောဂီဆောင်
မျက်နှာကျက် အလှူရှင် ဒေါချိုမာ
- ၉။ ယောဂီကျောင်းဆောင် ဦးဗိုလ်ဆန်း ၊ ဒေါကြည်ဌေး
တဆောင် မန္တလေးမြို့
- ၁၀။ နှစ်စဉ် သင်္ကြန်တရားစခန်း မြို့လယ်မိုးကောင်းဓမ္မာရုံ
ချက်ပြုတ်ရေးဝေယျာဝစ္စ ဒေါပြုံးနှင့်အဖွဲ့၊ မြို့မရပ်ကွက်
ကုသိုလ်ရှင်များ ဒေါမြရီနှင့်အဖွဲ့၊
ဓမ္မဂုဏ်ရည် ဒေါစန်းမေနှင့်အဖွဲ့၊
မရီကျော်နှင့် အဖွဲ့၊ မသက်သက်ဆွေ
မမြလေးအောင်နှင့်အဖွဲ့၊ (ဒေါရွှေမှုန်)
- ၁၁။ ယောဂီဆောင်တဆောင် ကလေးမြို့မှယောဂီများ
- ၁၂။ သောက်ရေသန့်စက် ဦးဝင်း၊ ဒေါခင်ချိုတင့် တမူးမြို့
- ၁၃။ ရေဂါလံ (၅၀၀၀) ဆန့် ကိုညိုလင်း၊ မနန်းဌေး
- ကွန်ကရစ်အုတ်ရေစင်
- ၁၄။ နားနေဆောင် တဆောင် ကိုအောင်ခင်စိုး၊ မခင်နှင်းဦး
- ၁၅။ သိမ်တော်ကြီး ဦးဘိုဆန်း ဒေါအေးအေးမူ
မတည်အလှူငွေ ကျပ်သိန်း ၂၅၀

၃၄၄

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ရေအားလျှပ်စစ် ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ၌ လျှပ်စစ်မီး လုံလုံလောက်လောက်
ထုတ်လုပ်ရေး ရရှိရေးအတွက် ရိပ်သာအနီးတွင် တနှစ်ပတ်လုံး
 ရေစီးနေသောချောင်း၌ ရေအားလျှပ်စစ်စက် တည်
 ဆောက်ထားသဖြင့် လျှပ်စစ်မီးများ ရနေပါပြီ။

ဓမ္မဗိမာန်တော်ကြီးပြီးစီးရန် ယခုအချိန်တွင် ရိပ်သာ၌ အလွန်အရေး
ကြိုးစားကြရဦးမည် ပါသည့် ဓမ္မဗိမာန်တော်ကြီး ဆောက်
 လုပ်နေဆဲဖြစ်ပါသည်။ ပြီးစီးရန် အမှု
 ဆောင်များ၊ ယောဂီများနှင့် စေတနာရှင်အများတို့ ကြိုးစားကြရဦးမည်
 ဖြစ်ပါသည်။

၃၃ ကြိမ်မြောက် ဓမ္မခရီး ဤ ၃၃ ကြိမ်မြောက်ဓမ္မခရီး၌
(၂၀၀၄-၂၀၀၅ ဆောင်းရာသီ) ဆရာတော်ဘုရားသည် မလေး
 ရှားနိုင်ငံ ဆူဘန်ဂျယတရား
 စခန်း၊ အရှေ့မလေးရှား ဆာဗား ပြည်နယ် ကိုတာကင်နာဘလူးမြို့အနီး
 တောင်ပေါ်တရားစခန်း၊ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ ဂျကာတာတရားစခန်း၊
 မာလန်းမြို့တရားစခန်းများ၌ ဟောပြော ပြသပြီးလျှင် စင်္ကာပူနိုင်ငံသို့
 ကြွ၍ စင်္ကာပူတရားစခန်း၊ ထိုင်းနိုင်ငံ ချင်းမိုင်တရားစခန်း၊ ဗန်ကောက်
 တရားစခန်း၊ ဓမ္မောဒယ ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ တရားစခန်းများ၌ ဟောပြော
 ပြသရသည်။

စူလဝေစီသို့ ဤဓမ္မခရီး၌ ဂျကာတာတရားစခန်းအပြီးတွင်
 ဒေါ်ပညာစာရီ စသော စေတနာရှင်များ လိုက်ပို့
 ကြသဖြင့် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ၏ အရှေ့ပိုင်းဖြစ်သော စူလဝေစီကျွန်းသို့
 ရောက်ရသည်။ စူလဝေစီကျွန်း၏ တည်နေပုံမှာ လက်ဝါးမှ လက်ချောင်း
 လေးချောင်းဖြန့်ထားသကဲ့သို့ ရှည်ရှည်မျောမျော ကျွန်း ၄ ကျွန်းသည်

အလယ်ကျွန်းမကြီးမှ ဖြာထွက်လျက်ရှိသည်။ ဆရာတော်ဘုရားတို့သည် ဂျကာတာမှ လေယာဉ်ဖြင့် တောင်စုလဝေစီကျွန်း၏ တောင်စွန်း၌ တည်ရှိသော မကတ်ဆာမြို့ကို ကြွရသည်။ မကတ်ဆာသည် တောင်စုလဝေစီ၏မြို့တော် ဖြစ်သည်။ မကတ်ဆာမြို့မှ အရှေ့မြောက်ဘက်သို့ လက်ချောင်းသဏ္ဌာန်ရှိသောကျွန်းအတိုင်း ကားဖြင့်သွားရာ တောင်ကုန်းတခုပြီးတခု တက်လျက် ၂ နာရီခန့် မောင်းမိလျှင် **တနတိုရာဂျ** မြို့သို့ ရောက်သည်။ **တနတိုရာဂျ** မြို့နယ်အတွင်း၌ **တိုရာဂျန်** လူမျိုးစုများ နေထိုင်ကြသည်။ ရှေးက အနောက်တောင်ဘက် ပင်လယ်အတွင်းရှိ ပွန်ကို (Pongko) ကျွန်းမှ လူတစုသည် လှေဖြင့် ပင်လယ်ပြင်ကို ဖြတ်၍ လာကြရာ တောင်စုလဝေစီကျွန်းသို့ ရောက်သောအခါ ယခု **တနတိုရာဂျ**မြို့နေရာ၌ အခြေချ၍ နေခဲ့ကြသည်။ သူတို့ကို **တိုရာဂျန်** လူမျိုးစု ဟုခေါ်ကြ၍ ယခုအချိန်အထိ မျိုးဆက်ပေါင်း ၂၅ ဆက် ကြာမြင့်ခဲ့ပြီဟု သိရသည်။

တိုရာဂျန်လူမျိုးတို့၏

ထူးဆန်းလှသော ယဉ်ကျေးမှု

တိုရာဂျန်လူမျိုးတို့သည် လယ်

ယာစိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့် အသက်မွေး

ဝမ်းကျောင်းပြုကြသည်။ သူတို့

၏နေအိမ်များမှာ အဖျားနှစ်ဘက် အထက်သို့ ကော့တက်၍ လှေပုံ သဏ္ဌာန်နှင့်တူသော ထူးခြားသည့်ပုံသဏ္ဌာန်ရှိသော အိမ်များဖြစ်ကြသည်။ များသောအားဖြင့် အိမ်ဦးခန်းကို အနောက်တောင်ဘက်သို့ ဦးတည်လျက် အရှေ့မြောက် အနောက်တောင် အနေအထားဖြင့် ဆောက်ကြသည်။ ထိုသို့ ဆောက်ခြင်းမှာ ထိုဒေသသို့ အစဦးရောက်လာသော သူတို့၏ ဘိုးဘွားများသည် အနောက်တောင်ဘက်မှ လှေဖြင့် ရောက်လာကြသောကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု သိရသည်။ သူတို့၏ အသုဘအခမ်းအနားသည်လည်း ဆန်းပြားလှ၏။

တိုရာဂျန်အသုဘအခမ်းအနား **တိုရာဂျန်** ယဉ်ကျေးမှုအရ လူတိုင်း
 ကွယ်လွန်လျှင် ချက်ချင်း မသင်္ဂြိုဟ်
 သေးဘဲ အလောင်းကို သူတို့ပြုလုပ်နေကျနည်းလမ်းအတိုင်း မပုပ်မသိုး
 အောင် ဆေးစီရင်၍ အိမ်၏အနောက်မြောက်ထောင့်တွင် အသက်ရှိသူ
 နေသကဲ့သို့ ထားကြသည်။ သူတို့အယူအဆအရ အသုဘအခမ်းအနား
 မပြုလုပ်သေးသမျှ ထိုသူသည် အသက်ရှိနေသေးသည်ဟု ယူဆသည်။
 ထို့ကြောင့် ထိုအလောင်းအား နေ့စဉ် အစားအစာကျွေးသည်။ ရေတိုက်
 သည်။ ထိုသူထံအလည်အပတ် သွားကြသည်။

ကျွဲသား များများစားရသော အသုဘ သူတို့မှာ အသုဘအခမ်းအနား ပြု
 လုပ်ရန် လုံလောက်သော ငွေကြေး
 မရှိသေးသမျှ အသုဘအခမ်းအနား
 ကို မပြုလုပ်ကြပေ။ ငွေကြေး လုံလောက်ပြီဟု ယူဆသောအခါကျမှ
 အသုဘအခမ်းအနား ပြုလုပ်၍ သင်္ဂြိုဟ်ကြသည်။ ထိုအခါကျမှပင်
 ထိုသူ၏ အသက်ဝိညာဉ် ထွက်ခွာသွားသောကြောင့် သေသွားပြီဟု
 ယူဆကြသည်။ များသောအားဖြင့် သူတို့ ကောက်ပဲသီးနှံသိမ်းပြီးချိန်
 ဇူလိုင်လ၊ စက်တင်ဘာလများ၌ အသုဘအခမ်းအနား ပြုလုပ်လေ့ရှိကြ
 သည်ဟု သိရသည်။ သူတို့၏ဆွေမျိုးများသည်လည်း မြို့များသို့သွား
 ၍ စီးပွားရှာနေရာမှ အသုဘအခမ်းအနား မတိုင်မီ ကျွဲ၊ ဝက်စသော
 လက်ဆောင်များကို ယူဆောင်လာကာ အခမ်းအနားကို ကူညီကြသည်
 ဟု သိရသည်။

အသုဘအခမ်းအနားကို စားကြသောက်ကြ ကကြခုန်ကြဖြင့်
 ရက်တပတ်ကြာအောင် ကျင်းပကြသည်။ အထူးသဖြင့် ဝက်များ၊ ကျွဲများ
 ကိုသတ်၍ သွေးနှင့်အသားများ ရောနှောချက်ပြီးလျှင် ပရိသတ်များကို
 ကျွေးမွေးကြသည်။ ကျွဲအကောင်ရေ များများသတ်၍ ကျွေးနိုင်သော

အသုဘသည် ဂုဏ်ရှိသည်။ အထက်တန်းစား ဂုဏ်သရေရှိ လူကြီး လူကောင်းများ၊ သူဌေးများသည် ကျွဲကောင်ရေများများ သတ်နိုင်ကြ သောသူများ ဖြစ်သည်။ အသုဘတွင် ကျွဲကောင်ရေများများ သတ်နိုင် လေ ကွယ်လွန်သူသည် နောက်ဘဝ၌ ချမ်းချမ်းသာသာ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ နေနိုင်လေဟု ယူဆကြသည်။

ကျောက်တောင်နံရံသီချင်းများ **တိုရာဂျန်**တို့သည် သေလျှင်
 မြှုပ်နှံရန် ကျောက်တောင်နံရံ
 များတွင် အလောင်းထားဖို့ အခန်းများ ကြိုတင်၍ ထွင်းထားကြသည်။
 အသုဘအခမ်းအနားပြီး၍ အလောင်းကို သင်္ဂြိုဟ်သောအခါ အသင့်
 ထွင်းထားသော ကျောက်တောင်နံရံအခန်းများ၌ သွင်းထားကြသည်။
 အလောင်းကို စောင့်ရှောက်ရန် သေသူ၏ ရုပ်ပုံကို သစ်သားဖြင့် ထုလုပ်၍
 အလောင်းနား၌ ထားကြသည်။ ထိုအရုပ်များကို တောတော (Tau Tau)
 ဟုခေါ်ကြသည်။ ကျောက်တောင်နံရံ၌ အလောင်းများ အစီအရီ ထားကြ
 သော်လည်း အလောင်းကိုကား မမြင်ရ။ သေသူ၏ ရုပ်ထုကိုကား အစီ
 အရီမြောက်မြားစွာ မြင်ကြရသည်။ တချို့ကမူ အလောင်းထည့်ထား
 သောခေါင်းကို ကျောက်တောင် ကျောက်စွန်း၌ ဖြစ်စေ၊ သစ်ပင်၌ ဖြစ်စေ
 ချိတ်ဆွဲထားကြသည်။

ကိုယ်တွေ့မဟုတ်သော ဆရာတော်ဘုရားသည် ပဉ္စင်းငယ်ဘဝက
 Life Magazine ၌ **တိုရာဂျန်**လူမျိုးတို့၏
 သီချင်းဓာတ်ပုံကြီးများကို တွေ့မြင်ရာ၊ ဖတ်ရှုရ၍ ဘယ်လိုလူမျိုးတွေပါ
 လိမ့်ဟု ထိုစဉ်က စဉ်းစားမိခဲ့သည်။ တချိန်တွင် ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ
 တွေ့မြင်ရလိမ့်မည်ဟု စိတ်ထဲမှာ မထင်မှတ်ခဲ့ပေ။ ယခု မမျှော်လင့်ဘဲ
 ကိုယ်တိုင်တွေ့မြင်ရသောအခါလည်း မကြုံစဖူး ထူးဆန်းလှသည်ဟု

၃၄၈

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

မှတ်တင်မိလေသည်။ ဤဓမ္မခရီး၌ မောင်စိုးထွန်း ဝေယျာဝစ္စကုသိုလ် ယူသည်။

၃၄ ကြိမ်မြောက် ဓမ္မခရီး ဆရာတော်ဘုရားသည် ၃၄ ကြိမ်
(၂၀၀၅ ခုနှစ် နွေရာသီ) မြောက် ဓမ္မခရီးကို ၂၀၀၅ ခုနှစ်
နွေရာသီ၌ကြွရသည်။ ဤဓမ္မခရီး၌

ဆွစ်ဇာလန်တရားစခန်း၊ ဂျာမဏီတရားစခန်း၊ ထိုင်ဝမ်တရားစခန်းများ၌
ဟောပြောပြသပြီးလျှင် နယူးဇီလန်တရားစခန်း၊ ကိုရီးယားတရားစခန်း
တို့၌ ဟောပြောပြသရသည်။ ရန်ကုန်သို့ ၂၀၀၅ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၂၀
ရက်နေ့တွင် ပြန်ရောက်သည်။ မောင်ကျော်မျိုးဦး ဝေယျာဝစ္စကုသိုလ်
ယူသည်။

၃၅ ကြိမ်မြောက် ဓမ္မခရီး ဤဓမ္မခရီး၌ ဆရာတော်ဘုရားသည်
(၂၀၀၅-၂၀၀၆ ဆောင်းရာသီ) တောင်အာဖရိကနိုင်ငံ ကိပ်တောင်း
တရားစခန်းနှင့် ပီတာမရစ်ဇာတ်

တရားစခန်းတို့၌ ဟောပြောပြသပြီးလျှင် စင်္ကာပူတရားစခန်း၊ မလေး
ရှားနိုင်ငံ ဆုဘန်ဂျယတရားစခန်းတို့၌ ဟောပြောပြသရသည်။
ထို့နောက် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ ဆီဘိုဒတ်စ် တရားစခန်း၊ မာလန်းတရား
စခန်းတို့၌ ဟောပြောပြသရသည်။

ကြီးမားလှသော မာလန်းတရားစခန်း ဟောပြောပြသပြီးနောက်
တွားသွားသတ္တဝါ ဗာလီတရားစခန်းမစမီ ၃၊ ၄ ရက်အချိန်ရှိ
နေသေး၍ ဒေါ်ပညာစာရီနှင့် ဒကာများက
ကိုမိုဒိုကျွန်းသို့ ဗဟုသုတအဖြစ် ခက်ခက်ခဲခဲ လိုက်ပို့ကြသည်။
လေယာဉ် တတန် ရေယာဉ်တတန် စီး၍ သွားရသည်။ ကိုမိုဒိုကျွန်းသည်
ကမ္ဘာလှည့် ခရီးသွားများကို ဆွဲဆောင်ရာ နေရာတခု (Tourist attrac-

tion) ဖြစ်သည်။ ဆရာတော်ဘုရားသည် ရှင်သာမဏေဘဝက မြန်မာ မဂ္ဂဇင်းတစောင်တွင်ပါသော ကိုမိုဒိုအကြောင်း ဘာသာပြန်ဆောင်းပါး တခုကို ဖတ်ခဲ့ရသည်။ ထိုအချိန်မှ စ၍ ကိုမိုဒိုကို ဆရာတော် စိတ်ဝင်စား လာခဲ့သည်။

**မိကျောင်းထက် ကြီးသော
ရေသတ္တဝါ**

ကိုမိုဒိုဆိုသည်မှာ မိကျောင်းနှင့်
ခပ်ဆင်ဆင်တူသော ကုန်းရေ နှစ်ထွေ
ကျက်စားသော တွားသွားတိရစ္ဆာန်

ဖြစ်သည်။ မိကျောင်းထက် ပို၍ ကြီးမားသော ကိုမိုဒိုပင်ရှိကြောင်း သိရသည်။ တချို့ ကိုမိုဒိုကြီးများသည် ၁၀ပေ၊ ၁၂ ပေခန့် ရှည်လျားကြောင်း သိရသည်။ ပုံသဏ္ဌာန်အားဖြင့် မြန်မာပြည်မှ ကင်းလိပ်ချောကောင်နှင့် ပို၍တူသည်။ ထို့ကြောင့် တချို့ အင်္ဂလိပ်စာအုပ်များ၌ Giant Lizard ဟု ရေးကြသည်။ သို့သော် သူတို့အရေများသည် ကင်းလိပ်ချောများ ကဲ့သို့ ချောချောမွေ့မွေ့ လှလှပပမဟုတ်၊ မိကျောင်းအရေကဲ့သို့ တကိုယ်လုံး အရေပေါ်တွင် ကြမ်းတမ်းသော ဗြဲတံများ ပြည့်နေသဖြင့် ကြည့်၍ မကောင်း ကြောက်စရာပင် ကောင်းသေး၏။ အရောင်ကလည်း ဖွတ်ကဲ့သို့ မွဲခြောက်ခြောက်အရောင် ဖြစ်သည်။ လက်ချောင်း၊ ခြေချောင်းများ အလွန်သန်မာ၍ အပြေးမြန်သည်ဟု သိရသည်။ လက်သည်း ခြေသည်းများမှာလည်း ရှည်ရုံမျှမက ထက်လည်း အလွန်ထက်လှသည်။ သူ၏ လျှာမှာ နှစ်ခွဲဖြစ်၍ အစားအစာရှာဖွေရန် အမြဲလိုလို အပြင်သို့ ထုတ်ထားလေ့ရှိ၏။ သူ၏လျှာသည် ရသအာရုံကို သိနိုင်စွမ်းအား အလွန်ထက်မြက်သည်ဟု သိရ၏။ ကိုမိုဒိုများသည် ပိုးမွှားများ၊ ကြက်ငှက်များ၊ တောဝက်များ၊ ဆိတ်များအပြင် ကျွဲများ နွားများကိုပင် ဖမ်းယူစားသောက်ကြသည်ဟု သိရသည်။ ရန်သူများ၊ သို့မဟုတ် သားကောင်များကို သန်မာလှသော အမြီးကြီးဖြင့်ရိုက်၍ ဖမ်းလေ့ သတ်လေ့ ရှိသည်ဟု သိရသည်။

ကိုမိုဒို (Komodo Dragon)

ဆရာတော်တို့သည် ကျွန်းပေါ်တွင် ကိုမိုဒို ၄၊ ၅ ကောင်မျှ တွေ့မြင်ခဲ့ရာ အကြီးဆုံးအကောင်မှာ အရှည် ၉ ပေခန့်ရှိသည်။ ၇ ပေခန့် ရှည်သော ကိုမိုဒိုကို ၁၀ ပေခန့်အနီးထိ သွား၍ကြည့်ရာ အကောင်ကြီးသည် လုံးဝမလှုပ်ပေ။ တချို့ အင်္ဂလိပ်စာအုပ်များ၌မူ Komodo Dragon ဟု ရေးကြသည်။ ဂျပန်တာမြို့အစွန် တနေရာတွင် နှစ်ထပ် အိမ်လောက်မြင့်သော ကိုမိုဒိုကြီးတကောင်ကို ပြုလုပ်ထားရာ ကြီးမားခန့်ညား၍ အလွန်တူလှသဖြင့် ကြည့်လို့ကောင်းလှသည်။

ဗာလီတရားစခန်း

ဆရာတော်တို့သည် ကိုမိုဒိုကျွန်းမှ ပြန်လာပြီး နောက် ဗာလီကျွန်းသို့ကြွ၍ တရားစခန်း၌

ဟောပြောပြသရသည်။ ထို့နောက် ထိုင်းနိုင်ငံသို့ကြွ၍ ဗန်ကောက်တရားစခန်းနှင့် ဓမ္မောဒယတရားစခန်းတို့၌လည်းကောင်း၊ ထိုင်ဝမ်နိုင်ငံသို့ကြွ၍ ထိုင်ဝမ်တရားစခန်း၌လည်းကောင်း ဟောပြောပြသပြီးလျှင် မတ်လ ၂၈ ရက်နေ့၌ ရန်ကုန်သို့ ပြန်ကြွသည်။ ဤတရားစခန်း၌ မောင်လှမျိုးနှင့် မောင်နိုင်ဦးတို့ ဝေယျာဝစ္စကုသိုလ် ယူကြသည်။

၃၆ ကြိမ်မြောက် ဓမ္မခရီး
(၂၀၀၆ ခုနှစ် ဇွေရာသီ)

ဤဓမ္မခရီး၌ ဆရာတော်ဘုရားသည် အမေရိကန်နိုင်ငံသို့ကြွ၍ လောစ် အိန်ဂျလိစ်တရားစခန်း၊ ဆန်ဖရန်

စစ္စကိုတရားပွဲ၊ အီလီနွိုက်စ်ပြည်နယ် ချီကာဂိုတရားစခန်း၊ စပရင်းဖီးလ် တရားစခန်း၊ ဘော်လ်တီမိုးတရားစခန်း၊ ဝါရှင်တန်တရားပွဲ၊ အင်ဒီယား နားပြည်နယ် ဖိုဝ်န်းမြို့တရားပွဲ၊ ကလိဖလင်းမြို့တရားပွဲတို့၌ ဟောပြောပြသပြီးလျှင် ကနေဒါနိုင်ငံ၊ ဗန်ကူးဗားမြို့ တရားစခန်း၌ ဟောပြောပြသရသည်။ က(လ်)ဂရီမြို့သို့လည်း ကြွရသည်။ ရန်ကုန်သို့ ဇူလိုင်လ ၁၈ ရက်နေ့တွင် ပြန်ရောက်သည်။ ဦးဌေးဝင်း ဝေယျာဝစ္စကုသိုလ် ယူသည်။

အောင်သုခ

ပျဉ်းမကျောက်ချောလမ်း

အောင်သုခ၊ ပျဉ်းမ၊ ကြီးအင်းကုန်း

ကျေးရွာသူ၊ ကျေးရွာသားများနှင့်

တောင်တွင်းကြီးမြို့မှ တပည့် ဒကာ

ဒကာမများသည် ဆရာတော်ဘုရား၏ ဦးဆောင်အားပေးမှုဖြင့် အောင်သုခနှင့် ပျဉ်းမအကြားတွင် ကျောက်ချောလမ်းကို ၂၀၀၄ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ၌ စတင်ဖောက်လုပ်ခဲ့ကြရာ ဤ ၂၀၀၆ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ၌ ပေ ၈၀၀၀ ကျော်ရှိသော ကျောက်ချောလမ်း ပြီးစီးသဖြင့် လမ်းဖွင့်ပွဲ ပြုလုပ်ကြသည်။ ဤလမ်း ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် ထိုင်ဝမ်နိုင်ငံ၊ မလေးရှားနိုင်ငံ၊ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ၊ အင်္ဂလန်နိုင်ငံများမှ တပည့်

ဒကာ ဒကာမများက အလှူငွေများစွာ ပါဝင် လှူဒါန်းကြပါသည်။ ရန်ကုန်ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ၊ မှော်ဘီချမ်းမြေ့ရိပ်သာ၊ တောင်တွင်းကြီးမြို့၊ ပင်ရင်းသုံးရွာနှင့် ကြခတ်ကန်ရွာတို့ကလည်း တတ်စွမ်းသမျှ လှူဒါန်း ကြပါသည်။ ကုန်ကျငွေမှာ ကျပ်သိန်း ၄၀၀ ကျော်ဖြစ်၍ လိုအပ်သမျှ ဆရာတော်က ဖြည့်စွက် လှူဒါန်းပါသည်။

သစ္စာလေးပါးနှင့် ဘဝအတန်တန် ဤ၂၀၀၆ ခုနှစ်၌ **အောင်သုခ၊**
ကံအထွေထွေ **ပျဉ်းမ ကျောက်ချောလမ်း**

ဖွင့်ပွဲမှတ်တမ်း စာအုပ်ကို

ထုတ်ဝေသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ဗန်ကောက်မြို့ AIT တက္ကသိုလ်၌ ဟောခဲ့သော **သစ္စာလေးပါးတရား** စာအုပ်ကို ဆရာတော်၏ မွေးနေ့အထိမ်းအမှတ်အဖြစ်ဖြင့် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။ စိတ်ဝင်စားသူများ ကံနှင့်တမလွန် ဘဝအကြောင်းကို အတော်အတန် ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ဗဟုသုတ ရကြစေရန် **ဘဝအတန်တန် ကံအထွေထွေ** တရားစာအုပ်ကိုလည်း ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေလိုက်သည်။

၃၇ ကြိမ်မြောက် ဓမ္မခရီး ဤဓမ္မခရီး၌ ထိုင်ဝမ်တရားစခန်း၊
(၂၀၀၆-၂၀၀၇ ဆောင်းရာသီ) မလေးရှားအရှေ့ပိုင်း ဗိုနိုယိုကျွန်း၊

ဆာဗားပြည်နယ် ကိုတာကင်နာ

ဘလူးတရားစခန်း၊ ကွာလာလမ်ပူမြို့ ဆုဘန်ဂျယတရားစခန်း၊ စင်္ကာပူတရားစခန်း၊ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ စိပါနပ်တရားစခန်း၊ မာလန်းတရားစခန်း၊ ဗာလီတရားစခန်း၊ ထိုင်းနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓဘာသာကလျာဏယုဝအသင်း တရားစခန်း၊ နန့်ပထမ် ဓမ္မောဒယတရားစခန်းတို့တွင် ဟောပြောပြသရသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံအရှေ့ပိုင်း လန်တကွန်အပန်းဖြေရိပ်သာ၌ နားနေပြီးလျှင် မြန်မာပြည်သို့ မတ်လ ၃၀ ရက်နေ့တွင် ပြန်ရောက်သည်။ မောင်ကျော်မျိုးဦး ဝေယျာဝစ္စကုသိုလ်ယူသည်။

၃၈ ကြိမ်မြောက် ဓမ္မခရီး
(၂၀၀၇ ခုနှစ် နွေရာသီ)

ဤဓမ္မခရီးသည် တရုတ်ပြည်မကြီး
 ဓမ္မခရီးဖြစ်သည်။ ဆရာတော်တို့
 သည် ၂၀၀၇ ခုနှစ်၊ မေလ ၁၁ ရက်

နေ့၌ ရန်ကုန်မှ ပီကင်းသို့ လေယာဉ်ဖြင့် ကြွကြသည်။ ပီကင်း၌ တရား
 စခန်း ၇ ရက် ဟောပြော ပြသပြီးလျှင် ဒကာများက ရောက်သင့်သည့်
 နေရာများသို့ လိုက်ပို့ကြသည်။ ပထမဆုံး ဗုဒ္ဓစွယ်တော်မြတ်ကို ဖူးမြော်
 ပြီးလျှင် မဟာတံတိုင်းကြီးကို ကြည့်ကြ တက်ကြရသည်။ ရင်ပြင်နီသို့
 လည်း ရောက်ခဲ့ကြရသည်။ ထို့နောက် ယူနန်ပြည်နယ် ခွမ်းမင်မြို့သို့
 လေယာဉ်ဖြင့်ကြွ၍ ဟိုတယ်၌ တည်းခိုပြီးလျှင် မြို့တွင်း မြို့ပြင် အနံ့
 အပြား လှည့်ပတ် ကြည့်ရှုကြသည်။ ယမန်နှစ်က ပန်းပြပွဲပြုလုပ်ခဲ့သော
 နေရာတွင် တချို့နိုင်ငံများ၏ ကျန်နေသေးသော ပန်းအဆင်အပြင်တို့ကို
 လည်းတွေ့ရသည်။ တရုတ်တို့က ခွမ်းမင်မြို့ကို 'ပန်းမြို့တော်' (Flower
 City) ဟု နာမည်တပ်ကြသည်။ (ဤမြို့ကို မြန်မာအသံဖြင့် ကူမင်းဟု
 ခေါ်ဝေါ်ကြသည်။)

မြန်မာတို့၏

အဘိုးအဘွားများနေရာတဲ့

ဆရာတော်ဘုရားသည် သမိုင်းပညာရှင်
 ဦးသန်းထွန်း ရေးသော စာတအုပ်၌

မြန်မာအစ တာလီမှ ဟူသော အယူ

အဆကို ဖတ်ရ၍ တာလီသို့ ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ ရောက်လိုလှသဖြင့်
 ဒကာများအား အကျိုးအကြောင်းပြောပြရာ ခွမ်းမင်မြို့မှ အနောက်ဘက်
 ကီလိုမီတာ ၄၀၀ ခန့်ဝေးသော ရှေးမြို့ဟောင်း တာလီ (Dali) သို့ လိုက်
 ပို့ကြသည်။ (တရုတ်လူမျိုးများကမူ တ, လီဟုအသံထွက်ကြသည်။)
 တာလီမြို့ဟောင်းသည် အလွန်ကျော်ကြားသော အားဟိုက် ရေကန်ကြီး
 ၏ အနောက်ဘက်ကမ်းစပ်တွင် တည်ရှိ၍ မြို့၏အနောက်ဘက်၌
 ကပ်လျက် ပေ ၄၀၀၀ ကျော်မြင့်သော တောင်တန်းကြီးရှိသည်။ ဤမြို့၌
 ရှေးထန်ဘုရင်များ တည်ထားခဲ့သော စေတီညီနောင်သုံးဆူတို့သည်

လည်းလွန်စွာထင်ရှားကျော်ကြားလှသည်။ စေတီသုံးဆူမြို့ဟု ပြောလိုက်လျှင် တာလီမြို့ကို ပြောကြောင်း လူအများသိကြသည်။

ဤအားဟိုက်ရေကန်ကြီးတဝိုက်၌ ရှေးဦး မြန်မာလူမျိုးတို့ နေထိုင်ခဲ့ကြသည်ဟု ယူဆကြသည်။ သမိုင်းပညာရှင် ပါမောက္ခ ဂျီအိတ်ချ်လစ်၊ ဗိုလ်မှူးဘရှင်နှင့် ဒေါက်တာသန်းထွန်းတို့က တိဘက်တိုဘားမင်းအနွယ်ဖြစ်သော မြန်မာလူမျိုးတို့သည် တရုတ်ပြည်၏ အနောက်တောင်ပိုင်း ယူနန်ပြည်နယ်ရှိ ဤတာလီမြို့တဝိုက်တွင် အစဦးနေခဲ့၍ နောက်မှ အကြောင်းကြောင်းတို့ကြောင့် တဖြည်းဖြည်း တောင်ဘက်နှင့် အနောက်ဘက်သို့ ဆင်းလာကြရာ ယခုကျောက်ဆည် နေရာ၌ အခြေချကြသည်ဟု ယူဆကြသည်။ ဤသို့ ယူဆရာတွင် ရှေးတရုတ်ရာဇဝင်ကျမ်းများ၊ အထူးသဖြင့် **မန်ရှူး**ကျမ်း၌ ဖော်ပြသော အကြောင်းအရာတို့ကို အခြေခံ၍ ယူဆပြောဆိုကြခြင်း ဖြစ်သည်။

တာလီအဝ တရုတ်ပြည်၌ တာလီသည် ရှေးကထင်ရှားသော မြို့ကြီး ဖြစ်ခဲ့သည်။ ယခုတိုင် ရှေးမြို့ရိုးများ၊ ရှေးမြို့ရိုးတံခါးများ ရှိကြသေးသည်။ ရှေးက နန်ကျောက်(Nanchao)လူမျိုးတို့သည် ဤဒေသ၌ နှစ်ပေါင်းများစွာ လူမျိုးစုခြောက်စုကွဲလျက် နေထိုင်ခဲ့ကြသည်။ နန်ကျောက်တို့သည် ထန်ဧကရာဇ်မင်း၏ ဘက်တော်သားတို့ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ကြသည်ကို မခံနိုင်လွန်းသဖြင့် လူမျိုးစုခြောက်စုကို တစုတည်းဖြစ်အောင် ပေါင်းစည်းညီညွတ်ကြပြီးလျှင် ဇွဲလုံလ ဝီရိယ သတ္တိတို့ကို အရင်းခံ၍ ကြိုးစားကြသဖြင့် တဖြည်းဖြည်း အင်းအားကြီးမားလာကြသောအခါ ၈ ရာစုနှစ်၌ ထန်တရုတ်မင်းတို့ကို အောင်နိုင်၍ ဤတာလီမြို့ကို တည်ထောင်ပြီးလျှင် အုပ်စိုးနေထိုင်ခဲ့ကြရုံမျှမက ယူနန်ပြည်နယ် တနယ်လုံးနှင့် မြန်မာပြည်အထက်ပိုင်းကိုပင် ဩဇာအာဏာ ပျံ့နှံ့ခဲ့ကြသည်ဟု အဆိုရှိသည်။ ခရစ်နှစ် ၈၃၂-ခုနှစ်တွင် ပျူတို့၏

သရေခေတ္တရာနိုင်ငံကို နန်ကျောက်တို့ ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်သဖြင့် သရေခေတ္တရာပျက်၍ ပျူတို့လည်း ကစဉ့်ကလျား ဖြစ်ကုန်ကြသည်။ ခရစ်နှစ် ၁၃ ရာစုတွင်မူ မွန်ဂိုဘုရင် ကူဗလိုင်ခန်၏တပ်များ တာလီမြို့ကို ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက် သိမ်းယူမှပင် နန်ကျောက်တို့ နလံမထူနိုင်အောင် ပျက်စီးသွားကြလေသည်။(Nanchao ကို တချို့ပညာရှင်များက နန်းစောဟု အသံထွက်ကြသည်။)

ဘိုင်းလူမျိုးစု တာလီ၌ ယခု တွေ့ရသော နန်ကျောက်အနွယ်ဝင် လူမျိုးစုမှာ ဘိုင်း(Bai)လူမျိုးစု ဖြစ်သည်။ ယခုအခါ လူဦးရေအနေဖြင့် ဘိုင်းလူမျိုးများ တသန်း ငါးသိန်းခန့် ရှိသည်ဟု သိရသည်။ တခြား လူမျိုးစုများလည်း အနည်းအကျဉ်း ရှိသေးသည်။ ဘိုင်းလူမျိုးများမှာ မြန်မာတို့နှင့် ရုပ်ချင်း အတော်လေးဆင်သည်။ သူတို့ဝတ်စားဆင်ယင်မှုမှာ မြန်မာပြည် တောင်ပေါ်သားတို့ ဝတ်စားဆင်ယင်မှုကဲ့သို့ပင် ရောင်စုံချည်များကို လှလှပပ ဇာထိုးပန်းထိုး၍ ဝတ်ဆင်ကြသည်။ အမျိုးသမီးများ၏ ဦးထုပ်ရှည်မှာ ကြည့်ရလောက်အောင်ပင် လှပသည်။

စစ်ဆောင်ပနား ခွမ်းမင်သို့ပြန်ရောက်သောအခါ မြန်မာရာဇဝင်ကျမ်းများ၌ ဖော်ပြ၍ သမိုင်းပညာရှင်များ အပြောများသော စစ်ဆောင်ပနား (Xi Shaung Bana) သို့လည်း ရောက်ရသည်။ စစ်ဆောင်ပနားမှာ မြို့၏ အမည်မဟုတ်ပေ။ ယူနန်ပြည်နယ်အတွင်း၌ရှိသော Prefecture တခုဖြစ်သည်။ မြန်မာအနေနှင့် ဆိုသော် ခရိုင်ဟုခေါ်ရမည် ထင်သည်။ ယင်း၏ မြို့တော်မှာ ကျင်းဟုန် (Jinghong) ဖြစ်သည်။ စစ်ဆောင်ပနားခရိုင်သည် ခွမ်းမင်မြို့၏ အနောက်တောင်ဘက်၌ ရှိ၍ လာအိုနိုင်ငံ မြန်မာနိုင်ငံတို့နှင့် နယ်နိမိတ်ချင်းစပ်လျက်ရှိ၏။ ကျိုင်းတုံမြို့၏ အရှေ့မြောက်ဘက်တွင် သိပ်မဝေးလှပေ။

စစ်ဆောင်ပနားဒေသ၌ ထိုင်းလူမျိုးအများစု နေထိုင်ကြသည်။ အေဒီ ၁၃ ရာစုနှစ်တွင် မွန်ဂိုဘုရင် ကူဗလိုင်ခန်၏ တပ်များ စစ်ဆောင်ပနားကို ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်သောအခါ အချို့သော ထိုင်းလူမျိုးတို့သည် တောင်ဘက်သို့ ထွက်ခွာသွားကြကြောင်း သိရသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံ မြောက်ပိုင်း၌ ပထမဆုံးတည်ထောင်သော ဆုခေါထိုင်းမြို့ကို ၁၃ ရာစု နောက်ထက်ဝက်၌ တည်ထောင်ကြသည်ဟုဆိုရာ ထိုထိုင်းတို့သည် စစ်ဆောင်ပနားမှ ကူဗလိုင်ခန်၏ ရန်ကြောင့် ၁၃ ရာစုတွင် ထွက်ခွာလာခဲ့ကြသော ထိုင်းလူမျိုးများ ဖြစ်လေမလားဟု စဉ်းစားစရာဖြစ်သည်။

စစ်ဆောင်ပါန (Sip Sawn Pana) မှာ ထိုင်းတို့၏ မူလအသံ ထွက်ဖြစ်သည်။ ထိုင်းအသံနှင့် အဖြစ်နိုင်ဆုံး နီးစပ်သော တရုတ် အသံထွက်မှာ ရှီးရွမ်းပန္န (Xishaung Banna) ဖြစ်သည်ဟု သိရသည်။ ယခုအချိန်တွင် စစ်ဆောင်ပနား၌ရှိသော လူဦးရေ ၈ သိန်းအနက် သုံးပုံတပုံသည် ထိုင်းလူမျိုးများ ဖြစ်ကြကြောင်း၊ ကျန်နှစ်ပုံမှာ လီဆူး၊ လားဟူ၊ အဟုန်၊ ဝ၊ ယိုစသော လူမျိုးစုကလေးများ ဖြစ်ကြကြောင်း သိရသည်။ ကရင်လူမျိုးများကိုလည်း တွေ့ခဲ့ရသည်။ ထိုင်းလူမျိုးများမှာ အများစုဖြစ်သည်။ သူတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုမှာ မြန်မာတို့၏ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အလွန်နီးစပ်သည်။ တန်ခူးလအခါ၌ မြန်မာပြည်မှာလိုပင် သင်္ကြန်ပွဲ ကျင်းပကြကြောင်း သိရသည်။ တွေ့ခဲ့ရသော ဘုန်းကြီးကျောင်း ၂ ကျောင်းမှာ ထိုင်းဘုန်းကြီးကျောင်းပုံစံများ ဖြစ်ကြသည်။ ထိုင်းဘုန်းကြီးများနှင့် ရှမ်းတရုတ် ဘုန်းကြီးများ သီတင်းသုံးသည်ကို တွေ့ခဲ့ရသည်။

စစ်ဆောင်ပနားမှ ခွမ်းမင်သို့ ပြန်ရောက်၍ နောက်တနေ့ မေလ ၂၀ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်သို့လေယာဉ်ဖြင့် ပြန်ခဲ့ကြသည်။ ဤဓမ္မခရီး၌ ဦးဌေးဝင်း ဝေယျာဝစ္စကုသိုလ်ယူသည်။

ဤနှစ်တွင် မောင်ဇော်လင်း မှတ်တမ်းပြုစုထားသော ၂၂ ကြိမ်
မြောက်ဓမ္မခရီး စာအုပ်ကို ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေရသည်။ ဆရာတော်ဘုရား၏
 သက်တော် ၈၀ ပြည့် မွေးနေ့အထိမ်းအမှတ်အဖြစ်ဖြင့် **ပစ္စည်းလေးပါး**
 တရားစာအုပ်ကိုလည်း ထုတ်ဝေရသည်။

၃၉ ကြိမ်မြောက် ဓမ္မခရီး ဆရာတော်ဘုရားသည် ဤ ၃၉ ကြိမ်
(၂၀၀၇ ခုနှစ် နွေရာသီ) မြောက် ဓမ္မခရီးကို မေလ ၂၇ ရက်နေ့မှ
 စ၍ ကြွရသည်။ ကြွရသောနိုင်ငံများမှာ
 ဂျာမဏီ၊ ဆွစ်ဇာလန်၊ အင်္ဂလန်၊ အမေရိကနိုင်ငံတို့ ဖြစ်သည်။ မေလ
 ၃၁ ရက်နေ့တွင် ဂျာမဏီနိုင်ငံ မြူးနစ်မြို့သို့ ရောက်သည်။ မြူးနစ်မှ
 ကားဖြင့် ၁ နာရီခန့် သွားရသော ဂျာမန်ဘုန်းကြီးကျောင်း၌ ဇွန်လ ၁
 ရက်နေ့မှစ၍ တရားစခန်း ဟောပြောပြသရသည်။ ထို့နောက် ဆွစ်ဇာလန်
 နိုင်ငံ ဂျီနီဗာမြို့သို့ ကြွရသည်။ ဂျီနီဗာ၌ သံအမတ်ကြီး ဦးညွန့်မောင်ရှိန်က
 သံရုံး၌ နေ့ဆွမ်း ဆက်ကပ် လှူဒါန်းသည်။ ထို့နောက် တရားစခန်းသို့
 ကြွ၍ တရား ၁၀ ရက် ဟောပြောပြသပြီးလျှင် လူစန်းကန်တော်ကြီးမှ
 တဆင့် ဇူးရစ်မြို့သို့ ကြွရသည်။

ဒါနဆိုတာ ဘာသာမရွေး ဇူးရစ်၌ ၃ ရက် နေစဉ်အတွင်း
 မှတ်သားလောက်သော အတွေ့အကြုံ
 တခုကို တွေ့ရသည်။ တနေ့တွင် ဇူးရစ်မြို့၌နေသော မအေးမြမြဝင်းက
 ဆွစ်ဇာလန်၌ နာမည်ကြီးလှသော ကြက်ကြော်ကို ဆက်ကပ်လိုပါသည်
 ဟု လျှောက်ထားပြီးလျှင် သူ့ကားဖြင့် ကြက်ကြော်ဆိုင်သို့ ပင့်သွားရာ
 ၂ နာရီနီးပါးကြာမှ တောင်ပေါ်တနေရာရှိ ကြက်ကြော်ဆိုင်သို့ ရောက်
 ကြသည်။ ကြက်ကြော်ဆိုင်တွင်းသို့ ဝင်သွားရာ ဆိုင်ရှင် အမျိုးသမီးကြီး
 က အပြီးဖြင့် ကြိုဆိုသည်။ လာရောက်ကြက်ကြော် စားနေကြသော
 လူများမှာ ဆိုင်ခန်းကြီးနှင့် ပြည့်လှမတတ် များပြားလှသည်။ ဆရာ

တော်တို့ကို လူလွတ်နေသော စားပွဲများသို့ ပို့ပေးကြသည်။ ဆရာတော်က တစားပွဲ၊ ကျောင်းသားနှင့် သီလရှင်တပါး အမျိုးသမီး နှစ်ယောက်တို့က တစားပွဲ ထိုင်ကြရသည်။ ကြက်ကြော်မှာ ကင်းတပ်ကီ ကြက်ကြော်ထက် ပို၍ အရသာရှိသည်။ ကင်းတပ်ကီကြက်ကြော်လို ခြောက်သွေ့သွေ့ မဟုတ်ဘဲ ဆီလေးပါလေကာနှင့် ခပ်စိုစို လေးစားရသည်။ တဆိုင်လုံး စားသောက်နေသူများမှာ ဇွန်းခရင်း မကိုင်ဘဲ လက်နှစ်ဘက်ဖြင့် ကြက်ကြော်ကိုင်ကာ အားရပါးရ မြိန်ရေ ရှက်ရေ စားနေကြသည်ကို တွေ့ရသည်။ ကျောင်းသားနှင့် အမျိုးသမီးများလည်း ထိုနည်းတူပင် စားကြသည်။ ဆရာတော်အတွက်ကိုတော့ ဆိုင်ရှင်အထံမှ မအေးမြမြဝင်းက ဇွန်းခရင်းတောင်းပေးသည်။ ဆရာတော်ကလည်း မသင့်လျော်၍သာ ဇွန်းခရင်းကိုင်နေရသည်။ ဘုဉ်းပေးချင်တာကတော့ အများလိုပင် လက်နှင့်ကိုင်၍ အားရပါးရ ဘုဉ်းပေးချင်သည်။ လူအများ လက်နှင့်ကိုင်၍ ပယ်ပယ်နယ်နယ် အားရပါးရ စားနေကြသည်ကို ကြည့်ရတာပင် အလွန်သွားရည်ယို စရာကောင်းသည်။ အမှန်တော့ ဆိုင်၏ စည်းကမ်းကပင် လက်နှင့်စားရမည်ဟု သတ်မှတ်ထားသည်။ လက်ဆေးစရာ ရေဇလုံလေးများလည်း ချပေးထားသည်။

ပီတိဖြစ်စရာလေးတွေ

စားသောက်ပြီး၍ မအေးမြမြဝင်းက

ဘီလ်ရှင်းသောအခါ ဆိုင်ရှင်အမျိုး

သမီးကြီးက ပိုက်ဆံမယူဘဲ ဆရာတော်တို့ အားလုံးကို လှူတာပါဟု ပြောလိုက်သည်။ ဆရာတော်နည်းနည်းတော့ အံ့သြသွားသည်။ သူတို့ ဆီမှာ ဒီလိုဒါနုမျိုးမရှိဟု ထင်မိသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ နည်းနည်းတော့ အံ့သြသွားသည်ဆိုခြင်းမှာ ထိုဓမ္မခရီး၌ပင် ဂျာမဏီနိုင်ငံတွင် ဒကာများက အအေးဆိုင်တခုသို့ ဝင်၍ ဆရာတော်အား အအေးကပ်ကြသည်။ အအေးသောက်ပြီး၍ ဒကာများ ပိုက်ဆံပေးသောအခါ ဆိုင်ရှင်က ဆရာ

တော်အား လှူတာပါဟု ပြော၍ ပိုက်ဆံမယူလိုက်သည်ကို တွေ့ခဲ့ရဖူးသည်။ ထို့ကြောင့် ကြက်ကြော်ဆိုင်ရှင်က ဒါနပြုလိုက်သောအခါ ဆရာတော်က နည်းနည်းသာ အံ့သြခြင်းဖြစ်သည်။ အနောက်တိုင်း၌ ခရီးသွားသောအခါ ရံဖန်ရံခါ တွေ့ရတတ်သည့် သည်လိုအတွေ့အကြုံမျိုးမှာ ပီတိဖြစ်စရာ ကောင်းလှသည်။

ချမ်းမြေ့သတိပဋ္ဌာန်ရိပ်သာ ဇူးရစ်၌ ၃ ရက်နေပြီးနောက် လန်ဒန်သို့ ကြွရသည်။ လန်ဒန် တဘက်ကမ်း

ဝိုက်ကျွန်း၌ နား၍ ပို့စ်မောက်မြို့နှင့် ဝေလပြည်နယ်သို့ ကြွရသည်။ ဝိုက်ကျွန်း၌ နေကြသော ဒေါက်တာတင်တင်ထွေး၊ ဒေါက်တာမြတ်လေး ပန်းစသော တပည့်တို့က ဝိုက်ကျွန်း၌ အေးအေးဆေးဆေး ရက်တပတ် လောက် အနားယူစေချင်ကြသော်လည်း ရှေ့ခရီးရှည်ကြီး ဆက်ရဦးမည် ဖြစ်၍ ၃ ရက်မျှသာ နေပြီးလျှင် အမေရိကနိုင်ငံ အီလီနွိုက်ပြည်နယ် စပရင်းဖီးလ်ဒ်မြို့သို့ ခရီးဆက်ရသည်။ စပရင်းဖီးလ်ဒ်မြို့၌ ၂၀၀၇ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၃၀ ရက်နေ့တွင် သိမ်သမုတ်ရသည်။ ဇူလိုင် ၁ ရက်နေ့တွင်

ချမ်းမြေ့သတိပဋ္ဌာန်ရိပ်သာ (Chan Myay Satipatthana Vihara) ဖွင့်ပွဲ၊ ဝါဆိုသင်္ကန်းကပ်လှူပွဲများ ကျင်းပကြသည်။ ဒုလ္လဘရဟန်း ပြုလည်း ဆင်နွှဲကြသည်။

စပရင်းဖီးလ်ဒ်ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ၌ ၂၀၀၇၊ ဇူလိုင်လ ၂ ရက်နေ့မှ
ပထမဆုံးတရားစခန်း ၂၂ ရက်နေ့အထိ ချမ်းမြေ့သတိ
ပဋ္ဌာန်ရိပ်သာ၌ ပထမဆုံး တရား

စခန်းဖွင့်၍ တရားအားထုတ်ကြသည်။ တရားစခန်းပြီးသောအခါ အင်ဒီယားနားပြည်နယ် ဖိုဝိန်းမြို့သို့ ကြွပြီးလျှင် နေ့ဆွမ်းဘုဉ်းပေးရသည်။ မွန်းလွဲပိုင်းတွင် ဦးပဒေသာတင်နှင့် ဒေါ်ဝင်းဝင်းသန်းတို့ ပင့်သဖြင့် အိုဟိုင်းယိုးပြည်နယ် ကလိဗလင်းမြို့သို့ကြွ၍ ညကျိန်းပြီးလျှင် ဇူလိုင်လ

२६०

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

၂၄ ရက်နေ့၌ ချီကာကိုမှ တဆင့် မြန်မာပြည်သို့ ပြန်ခဲ့ကြရာ ဇူလိုင်
၂၆ ရက်နေ့၌ ရန်ကုန်သို့ ပြန်ရောက်သည်။ ဦးဌေးဝင်းနှင့် မောင်ဇော်လင်း
တို့ ဝေယျာဝစ္စကုသိုလ်ယူကြသည်။

၄၀ ကြိမ်မြောက်မွေခရီး ဤ ၄၀ ကြိမ်မြောက် မွေခရီး၌
(၂၀၀၇-၂၀၀၈ ဆောင်းရာသီ) ထိုင်း၊ မလေးရှား၊ နယူးဇီလန်၊
အင်ဒိုနီးရှား တရားစခန်းများသို့
ကြွရန် စီစဉ်ထားသည်။ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် နိုင်ငံက ပင့်ထားသော်လည်း
ကြွဖို့ အစီအစဉ် မရှိပေ။

အမှန်တော့ တခြားကိစ္စပေါ်လာ၍ စီစဉ်ထားသော နိုင်ငံများကိုပင် တရားဟောပြောပြသရန် ဆရာတော်ကိုယ်တိုင် မကြွနိုင်ပေ။ ယောဂီများ စိတ်ကျေနပ်ရုံမျှ တရားစခန်း အစ၌ဖြစ်စေ အဆုံး၌ဖြစ်စေ ၊ ၃ ရက်မျှ ကြွရောက်၍ မျက်နှာပြရသည်။ ဘုန်းကြီး ဦးသောဘိတ၊ ဦးပညာနန္ဒ၊ ဦးဉာဏရသီနှင့် ဦးဝံသရက္ခိတတို့ကို သင့်လျော်သလို နေရာခွဲ၍ ဟောပြောပြသစေရသည်။ ဆရာတော်သည် မတ်လ ၁ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်သို့ ပြန်ရောက်သည်။ မောင်နန္ဒ ဝေယျာဝစ္စကုသိုလ်ယူသည်။

တောင်တွင်းကြီး ဆရာတော်သည် မတ်လ ၃ ရက်နေ့ ဆွမ်းဆန်လောင်းပွဲနှင့် ရှင်ပြုပွဲ တွင် တောင်တွင်းကြီးသို့ ကြွ၍ နှစ်စဉ် လှူဒါန်းနေကျဖြစ်သော သံဃာ ၂၀၀ ဆွမ်းဆန်လောင်းလှူပွဲကို မတ်လ ၅ ရက်နေ့၌လည်း ကောင်း၊ ကလေးများ ရှင်ပြုပွဲကို မတ်လ ၆ ရက်နေ့၌လည်းကောင်း၊ မွေးဇာတိရွာဖြစ်သော ပျဉ်းမရွာ၌ ကျင်းပပြုလုပ်ရသည်။ မတ်လ ၇ ရက်နေ့မှစ၍ ၁၀ ရက်ပိပဿနာ တရားစခန်းကိုလည်း ကျင်းပကြသည်။ ဤတရားစခန်း၌လည်း ၂၊ ၃ ရက်မျှသာ ဆရာတော်ဟောပြောပြသ၍ တပည့်ရဟန်းတော်များကို လွှဲထားခဲ့ကာ ရန်ကုန်သို့ ပြန်ကြွရသည်။

နဝမ ဆယ်စုနှစ် (၂၀၀၈-၂၀၁၇)

၄၁ ကြိမ်မြောက် ဓမ္မခရီး ဤ ၄၁ ကြိမ်မြောက် ဓမ္မခရီး၌ ဆရာ
(၂၀၀၈ ခုနှစ် နွေရာသီ) တော်ဘုရားသည် အမေရိကနိုင်ငံ
စပရင်းဖီးလ်ဒ်မြို့ ချမ်းမြေ့သတိပဋ္ဌာန်
ကျောင်း တရားစခန်း ချိကာဂိုမြို့တရားပွဲများ၊ ဘော်လ်တီမိုး တရားစခန်း
များကို ဟောပြော ချီးမြှင့်ပြီးလျှင် အင်္ဂလန်သို့ ကြွရသည်။ လန်ဒန်မြို့၌
တရားပွဲချီးမြှင့် ပြီးလျှင် ကမ္ဘာ့ရီးယားခရိုင် ကန်သာယာဒေသ (Lakeland)
သို့ ကြွ၍ ၃၊ ၄ ရက်အပန်းဖြေပြီးလျှင် ဇူလိုင်လ ၈ ရက်နေ့၌ မြန်မာပြည်
သို့ ပြန်ကြွခဲ့သည်။ ဦးဌေးဝင်း ဝေယျာဝစ္စကုသိုလ်ယူသည်။

ဤ ၂၀၀၈ ခုနှစ်၌ ဆရာတော်ဘုရား သက်တော် ၈၁ နှစ်ပြည့်
မြောက် ၈၂ ကြိမ်မြောက် မွေးနေ့သို့ ရောက်သည်။ မွေးနေ့အထိမ်း
အမှတ် အဖြစ်ဖြင့် **ဓမ္မကဗျာပဒေသာ** စာအုပ်ကို ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်

၄၂ ကြိမ်မြောက် ဓမ္မခရီး ဤ ၄၂ ကြိမ်မြောက် ဓမ္မခရီး၌
(၂၀၀၈-၂၀၀၉ ဆောင်းရာသီ) ဆရာတော်သည် ထိုင်းနိုင်ငံ ဗုဒ္ဓ
ဘာသာ ကလျာဏယုဝအသင်း
တရားစခန်း၊ ဓမ္မောဒယချမ်းမြေ့ ရိပ်သာ တရားစခန်း၊ မလေးရှားနိုင်ငံ
ကွာလာလမ္ပူမြို့၊ ဆေလန်ဂေါ၊ ဆုဘန်ဂျယဗုဒ္ဓဘာသာအသင်း တရား
စခန်း၊ စင်္ကာပူနိုင်ငံ တရားစခန်း၊ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ တရားစခန်းများ၌
ဟောပြောပြသပြီးလျှင် ၂၀၀၉ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၇ ရက်နေ့တွင်
ရန်ကုန်သို့ ပြန်ရောက်သည်။ မောင်ကျော်မျိုးဦး ဝေယျာဝစ္စကုသိုလ်
ယူသည်။

ဤ ၂၀၀၉ ခုနှစ်၌ ဆရာတော် ကြွရောက်ခဲ့သော ဓမ္မခရီးများ
မမေ့မပျောက်စေရန် **ပြည်ပဓမ္မခရီးစဉ်**စာအုပ်ကို ထုတ်ဝေသည်။

၃၆၂

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ငှာ ကြိမ်မြောက် ဓမ္မခရီး ဤဓမ္မခရီးသည်လည်း တရုတ်ပြည်သူ
 (၂၀၀၉ ခုနှစ် နွေရာသီ) သမ္မတနိုင်ငံ ဓမ္မခရီးဖြစ်သည်။ ဤဓမ္မ
 ခရီး၌ ခွမ်းမင်၊ တာလီ၊ စီအန်၊ တုန်းဟွမ်၊
 ပီကင်း၊ ရှန်ဟိုင်း စစ်ဆောင်ပနားဒေသများသို့ ကြွ၍ တရားဟော တရား
 ပြ လေ့လာရ ဘုရားဖူးရသည်။

ခွမ်းမင်နှင့် တာလီ ဤဓမ္မခရီး၌ ခွမ်းမင်မြို့တွင် မဟာယာန
 ဘုန်းကြီးကျောင်း၌ ၁၀ရက် တရားစခန်း
 ပြရသည်။ ယောဂီ ၄၀ ခန့် အားထုတ်ကြသည်။ ဦးဂုဏသိရီ ဘာသာ
 ပြန်သည်။ ပင့်ဖိတ်၍ တရားစခန်း စီစဉ်သူမှာ တရုတ်အမျိုးသမီးယောဂီ
 တဦးဖြစ်သည်။ တရားစခန်းပြီးသောအခါ တာလီသို့ ကြွကြသည်။
 တာလီ၌ ၂ ရက်နေပြီးလျှင် ခွမ်းမင်သို့ ပြန်ကြသည်။

စီအန်နှင့် တုန်းဟွမ်သို့ ခွမ်းမင်သို့ ရောက်ပြီး နောက်တနေ့တွင်
 တုန်းဟွမ်သို့ ကြွကြသည်။ တုန်းဟွမ်
 (Donghaung) သို့ လေယာဉ်ဖြင့် ကြွရာတွင် စီအန်၌ လေယာဉ်ပြောင်း
 စီးရမည် ဖြစ်သည်။ ၉ နာရီကြာမှ နောက်လေယာဉ်ပေါ် တက်ရမည်
 ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စီအန် (Xi-An) ၌ လှည့်လည်ကြည့်ရှုရန် အချိန်
 ၉ နာရီ ရသည်။ ဆရာတော်ဘုရား၏ နောက်ပါအဖြစ် ဦးဂုဏသိရီ၊
 ဦးဌေးဝင်း၊ မောင်အောင်ဇော်မိုးနှင့် ထိုင်ဝမ်မှ လာရောက် ဘာသာပြန်ပေး
 သော မငယ်တို့ ပါကြသည်။ စီအန်လေဆိပ်၌ ပီကင်းတက္ကသိုလ်မှ
 ပါမောက္ခ မစ္စတာပါဂုနှင့် ပီကင်းလီလီတို့ ဆီးကြိုနေကြသည်။

သမိုင်းဝင် ထင်ရှားသောမြို့ စီအန်မြို့သည် တရုတ်သမိုင်းတွင်
 အလွန် ထင်ရှားသောမြို့ဖြစ်သည်။
 တရုတ်ပြည်အလယ်ပိုင်း ရှန်စီ (Shaanxi) ပြည်နယ်၏ မြို့တော်
 ဖြစ်သည်။ ယင်းမြို့၏ ရှေးနာမည်မှာ ချန်အန် (Chang'an) ဖြစ်သည်။

ဤမြို့တွင် ဘီစီ ၂၄၆ ခုနှစ် တက်သော ကျင်ရှိဟွမ် (Qin Shihuang) ဆိုသောဘုရင်က ကြံကြံဖန်ဖန် ပြုလုပ်ခဲ့သော အင်အား ၆၀၀၀ ရှိသော စစ်တပ်တပ်၏ ပုံတူများကို လူများရော မြင်းများပါ သက်ရှိ လူ အရွယ်အတိုင်း ရွှံ့ဖြင့် ထုလုပ်၍ ကြီးမားသော မြေတိုက်ကြီးသုံးခု ပြုလုပ်ကာ ထိုမြေတိုက်ကြီးများထဲ၌ ခမ်းခမ်းနားနား ပြင်ဆင် ထည့်သွင်း ထားခဲ့သည်ကို လယ်သမားများ ရေတွင်း တူးဖော်ရာတွင် ၁၉၇၄ ခုနှစ်၌ တွေ့ရှိ၍ ကမ္ဘာကျော်သွားလေသည်။ ဤစစ်တပ်ရုပ်တုများကို တာရ ကုတ္တအာမီ (Terracotta Army) ဟု ခေါ်ဝေါ်သုံးနှုန်းကြသည်။ စဉ့်ရည် မသုတ်ဘဲ ရွှံ့သက်သက်ဖြင့် ထုလုပ်ထားသော ရုပ်တုများဖြစ်သည်ဟု ဆိုလိုသည်။ ဤရွှံ့ရုပ်စစ်တပ်ပြတိုက်သည် မြို့နှင့် အတော်လေးလှမ်း သဖြင့် အချိန်နည်းနေ၍ သွားရောက်မကြည့်ဖြစ်ခဲ့ပေ။ (၂၀၁၂ ခုနှစ် တတိယအကြိမ် တရုတ်ပြည်မကြီး ဓမ္မဓရီးကျမှပင် စိတ်အေးလက်အေး သွားရောက်နိုင်ခဲ့သည်။)

ကြည့်ရှုလေ့လာဖြစ်ခဲ့သော နေရာ

တရုတ်ပြည်၌ အေဒီ ၆ ရာစု အချိန်က ဗုဒ္ဓစာပေ သင်ယူရန်နှင့် ပိဋကတ် ကျမ်းဂန်များ ယူဆောင်ရန် ရည်ရွယ်

ချက်ဖြင့် အိန္ဒိယသို့ ကုန်းကြောင်း ခြေကျင်သွားသော တရုတ်ဘုန်းကြီး ရွှင်ကျန် * သီတင်းသုံးခဲ့သော မြို့သည်လည်း ဤစီအန်မြို့ပင် ဖြစ် သည်။ ထို့ကြောင့် ဤမြို့၌ ရွှင်ကျန်နှင့်ပတ်သက်သော အထိမ်းအမှတ်

* ဤတရုတ်ရဟန်းတော် ရွှင်ကျန်၏ အမည်ကို အင်္ဂလိပ်အက္ခရာဖြင့် Yuan Chwang, Hsuan-Tsang, Hiouen-Tsang, Hiuen-Tsiang စသည်ဖြင့် ရေးသားကြရာ မြန်မာပညာရှင်တချို့ကလည်း ယွမ်ချွမ် ဟူယန်ဆင် ဟွင်ဆန် ဟူဝေဆန် စသည် ဖြင့် အမျိုးမျိုးအသံထွက်ကြ၏။ တရုတ်ဘာသာဖြင့် စာလုံးပေါင်းမှာ **玄奘** ဖြစ်သည်။ တရုတ်တို့က **ရွှင်ကျန်** ဟု အသံထွက်ကြသည်။ အင်္ဂလိပ်လို Xuan Zang ဟု ရေးကြသည်။

၃၆၄

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ဖြစ်သည့် စေတီ၊ ပြတိုက် စသည်များ ရှိကြသည်။ ထိုဘုန်းကြီး ရွှင်ကျန့် ကြောင့်လည်း ဤမြို့၏ ဂုဏ်သိက္ခာ လွန်စွာမြင့်တက်ကာ လူအများ အလေးအမြတ် ပြုကြသည်။

ဆရာတော်တို့သည် ရွှင်ကျန့်၏ အထိမ်းအမှတ် စေတီ၊ ပြတိုက် စသည်များကို ကြည့်ရှုလေ့လာချိန် ရကြသည်။ သို့သော် တရုတ်ပြည် တတိယအကြိမ် ခရီး၌မူ ဟိုတယ်၌တည်းခိုလျက် ပို၍ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ အေးအေးဆေးဆေး လေ့လာခွင့် ရကြသည်။

တုန်းဟွမ်သို့ ဆရာတော်တို့သည် စီအန်၌ အချိန်ရသလောက် ကြည့်ရှုလေ့ လာကြပြီးလျှင် တုန်းဟွမ်သို့ လေယာဉ်ဖြင့် ခရီးဆက်ကြသည်။ တုန်းဟွမ်လေဆိပ်သို့ ရောက်သောအခါ ည ၉ နာရီခွဲအချိန် ရှိပေပြီ။ သို့သော် နေမဝင်သေး၍ ပတ်ဝန်းကျင် မျက်စိတဆုံး လင်းလင်းချင်းချင်း တွေ့နေရသည်။ ဆရာတော်တို့သည် တုန်းဟွမ်မြို့တွင်းသို့ သွားကြ၍ စီစဉ်ထားသော ဟိုတယ်၌ ညကျိန်းလိုက်ကြသည်။ နံနက်အိပ်ရာမှ ထ၍ ဟိုတယ် စားသောက်ခန်း၌ အရုဏ်စာ ဘုဉ်းပေးပြီး၍ ကြည့်လိုက်သောအခါ ဟိုတယ်ရှေ့ လမ်းမကြီးမှာ ပင်လယ်အုန်းတို့ဖြင့် သာယာလှ၏။

သဲမြို့တော် တုန်းဟွမ်သည် တရုတ်ပြည်၏ အနောက်မြောက်ပိုင်း ကန်စူးပြည်နယ် အတွင်း၌ တည်ရှိသည်။ ဂိုဘီသဲကန္တာရ၏ အစပ်ဖြစ်၍ တုန်းဟွမ်ဒေသတစ်ခုလုံးသည် သဲပြင်ကြီးဖြစ်လျက် သဲတောင်များ၊ သဲတောင်ပို့များ၊ သဲသောင်ခုံများဖြင့် ပြည့်နှက်နေ၏။ သဲသောင်ပြင်ကို မကြာခဏ လေပြင်းတိုက်သဖြင့် သဲလှိုင်းလုံးတွေလည်း များလှသည်။ ထို့ကြောင့် ဤတုန်းဟွမ်မြို့၏ ရှေးအမည်မှာ Sha-Chou **သဲမြို့တော်** ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

တုန်းဟွမ်သည် တရုတ်ပြည်၏ အနောက်မြောက်ပိုင်း၌ ရှိသဖြင့် အတွင်းမွန်ဂိုလီးယားနှင့် တစပ်တည်းဖြစ်၏။ တိဘက်၊ ရုရှားနိုင်ငံတို့ နှင့်လည်း မဝေးလှဟု ဆိုရပေမည်။

ခရီးလှည့်လည်သူများသည် သဲတောင်များပေါ်သို့ တောင်ထိပ် နီးပါးအထိ တက်ကြ၍ တောင်ထိပ်ရောက်သောအခါ ဆင်ခြေလျှော လမ်းအတိုင်း မြေပြင်အထိ ထိုင်လျက်လျှောချကြ၏။ တချို့လည်း သဲကန္တာရထဲ၌ ကုလားအုပ်များ ငှား၍ အပျော်စီးကြ၏။

စခန်းထောက်မြို့ တုန်းဟွမ်သည် နာမည်ကျော် ပိုးလမ်းမကြီး (Silk Road) ၏ ဘေး၌ တည်ရှိသဖြင့် အနောက်ဆီမှ လာကြသော ကုန်သည်တို့သည် တရုတ်ပြည်သို့ မဝင်မီ နောက်ဆုံးစခန်းအနေဖြင့် တုန်းဟွမ်၌ စခန်းချကြသည်။ ဆရာတော် တို့သည် ပိုးလမ်းမကြီးအတိုင်း ဂိုဘီသဲကန္တာရထဲ၌ အတော်ဝေးဝေး ရောက်အောင် ကားမောင်းသွား၍ ကန္တာရကြီးထဲ၌ ကြီးမား ခန့်ညား လှသော စားသောက်ဆိုင်ကြီးထဲတွင် နေ့ဆွမ်းဘုဉ်းပေးကြသည်။ စား သောက်ဆိုင်ကြီးမှာ အပြင်ကကြည့်လျှင် ကြီးမားလှသော သဲတောင် ကြီးဟု ထင်ရသည်။ အတွင်းရောက်မှ ခေတ်မီသော စားသောက်ဆိုင်ကြီး တဆိုင်၏ အဆင်အပြင်များကို တွေ့ကြရသည်။

ကြံကြံဖန်ဖန် ကံကောင်းခြင်း ဆရာတော်တို့သည် စားသောက်ဆိုင် ကြီးထဲ၌ ဖွယ်ဖွယ်ရာရာ နေ့ဆွမ်းကို အေးအေးဆေးဆေး ဘုဉ်းပေးကြရသည်။ သို့သော် တရုတ် ဟင်းလျာ များ ထုံးစံအတိုင်း လေးလေးပင်ပင်မရှိ၊ ပေါ့ဟာဟာနှင့် အာမထိ လျှာ မထိသလို ခံစားရသည်။ ဝမ်းပြည့်အောင်ကား ဘုဉ်းပေးနိုင်ကြသည်။ ဆရာတော်တို့ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီး၍ မကြာမီပင် သဲမုန်တိုင်းကြီး အကြီး

၃၆၆

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

အကျယ် တိုက်ခတ်လာသဖြင့် စားသောက်ဆိုင်ကြီး တခုလုံး သဲဖုန်လုံး ကြီးဒဏ် လှလှကြီးခံလိုက်ရသည်။ နာရီဝက်သာသာကြာမှ ငြိမ်သက် သွားသည်။ ဆရာတော်တို့ ကြံကြံဖန်ဖန် ကံကောင်း ထောက်မ၍ နေ့ဆွမ်းကို အေးအေးဆေးဆေး ဘုဉ်းပေးလိုက်ကြရသည်။

ဘုရားတထောင်ဂူများ ဆရာတော်တို့ တုန်းဟွမ်သို့ ကြွလာကြခြင်း မှာ ငယ်စဉ်က ဖတ်ခဲ့ရသော ဘုရားတထောင် ဂူများကို ဖူးမြော်လေ့လာကြရန် ကြွလာကြခြင်းဖြစ်သည်။ တုန်းဟွမ်၏ အရှေ့တောင် တမိုင်ခန့်ရှိသော နေရာတွင် စန်ဝေ(Sanwei Mountain) တောင်တန်းရှိသည်။ ထိုတောင်များအတွင်း၌ ဂူများထွင်း၍ ဂူများ အတွင်း၌ ဆင်းတုတော်ကြီး၊ ဆင်းတုတော်ငယ်အရွယ်အစားစားကို ထွင်းထု၍ ထားကြသည်။ ၅၅၀ ဇာတ်တော်များကိုလည်း ထွင်းထုထား ကြသည်။ တောင်တန်းကြီးက ရှည်သလောက် တောင်တိုင်းတွင် ထွင်းထုထားကြရာ ဂူပေါင်း ၄၉၂ ဂူရှိ၍ ရုပ်ထုပေါင်း ၃၀၀၀၊ နံရံဆေး ရေးပန်းချီ ဧရိယာ ၄၅၀၀၀ စတုရန်းမီတာရှိကြောင်း မှတ်တမ်းပြုကြ သည်။ သို့သော် အများကမူ **ဘုရားတထောင်ဂူများ** ဟု ခေါ်ကြသည်။ ဤဆင်းတုတော်များကို အေဒီ ၄ ရာစုမှ ၁၄ ရာစု အတွင်း ၁၀ နှစ်ခန့် ထွင်းထုကြရသည်ဟု သိရသည်။ ဤဂူများကို **မောကောင်းဂူများ** (Mogao Caves) ဟု ခေါ်ကြသည်။

အကောင်းဆုံးနှင့် အများဆုံး တရုတ်ပြည် တနံတလျားတွင် ဤ ကဲ့သို့သော ဘုရားဂူများ တခြား လေးငါးနေရာ၌လည်း ရှိကြသည်။ သို့သော် ဤမောကောင်းဂူများသည် ဘုရားဆင်းတုတော် အများဆုံးလည်းဖြစ်၊ အကောင်းဆုံးလည်း ဖြစ် သည်ဟု သုတေသနပညာရှင်များ ယူဆကြသည်။

ဆရာတော်တို့သည် ဘုန်းဟွမ်၌ ၄ ရက်နေ၍ ပီကင်းသို့ ကြွရသည်။ ပီကင်း၌ တရားစခန်း ဟောပြောပြသပြီးလျှင် ရှန်ဟိုင်းသို့ သွား၍ ၂ ရက်မျှ နေကြပြီးလျှင် စစ်ဆောင်ပန်းသို့ သွားကြသည်။ စစ်ဆောင်ပန်းမှ ခွမ်းမင်သို့ ပြန်၍ ခွမ်းမင်မှ ရန်ကုန်သို့ ပြန်ခဲ့ကြရာ ဇွန်လ ၂၁ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်သို့ ရောက်သည်။ ဤဓမ္မခရီး၌ ဦးဌေးဝင်းနှင့် မောင်အောင်ဇော်မိုးတို့ ဝေယျာဝစ္စကုသိုလ်ယူကြသည်။

၄၄ ကြိမ်မြောက် ဓမ္မခရီး

(၂၀၀၉-၂၀၁၀)

ဤတရားစခန်း၌ ၂၀၀၉ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလမှ စ၍ ပထမဆုံး နှစ်ပတ်လည် ဓမ္မောဒယတရားစခန်း၊

ဗန်ကောက် YBAT တရားစခန်း၊ မလေးရှားနိုင်ငံ ဆုဘန်ဂျယ တရားစခန်းတို့၌ တရားဟောပြောပြသပြီးလျှင် သြစတြေးလျသို့ ကြွရသည်။ သြစတြေးလျ၌ ဆစ်ဒနီ၊ ကော့ဘဇားဗား၊ လစ္စမိုး၊ ဘရစ်(စ်)ဘိန်းမြို့တို့၌ ဟောပြောပြသပြီးလျှင် နယူးဇီလန်သို့ ကြွရသည်။ နယူးဇီလန်၌ အော့ကလန်တွင် တရားတပွဲ ချီးမြှင့်ပြီးလျှင် တရားစခန်း၌ ဟောပြောပြသရန်ကိုမူ ဘုန်းကြီးဦးသောဘိတအား တာဝန်ပေးထားခဲ့၍ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံသို့ ခရီးဆက်ရသည်။ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံတွင် ဗာလီကျွန်း ဗြဟ္မဝိဟာရ တရားစခန်း၊ ဂျားဗားကျွန်း ဘကုမ့်တရားစခန်းတို့၌ ဟောပြောပြသပြီးလျှင် ဆုမတြကျွန်းသို့ ကြွရသည်။ ဆုမတြ၌ ပေကမ်ဘရူးတရားစခန်းတွင် ဟောပြောပြသပြီးလျှင် ဘွတ်ကိတင်ဂီနှင့် ဆင်ကရက်ကန်သို့ သွားရသည်။ ထို့နောက် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၅ ရက်နေ့တွင် စင်္ကာပူသို့ကြွ၍ စင်္ကာပူတရားစခန်း၌ မတ်လ ၂ ရက်အထိ ဟောပြောပြသပြီးလျှင် မတ်လ ၄ ရက်နေ့၌ ရန်ကုန်သို့ ပြန်ရောက်သည်။ မောင်အောင်ဇော်မိုး ဝေယျာဝစ္စ ကုသိုလ်ယူသည်။

ဤနှစ်၌ အင်္ဂလန်နိုင်ငံ လန်ဒန်မြို့တွင် ၁၉၈၂ ခုနှစ်က အင်္ဂလိပ်

၃၆၈

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

လို ဟောကြားခဲ့သော ဒါရုက္ခန္ဓောပမသုတ် (The Parable of the Log) ကို သစ်တုံးဥပမာ ဒေသနာ ဟု အမည်တပ်၍ မြန်မာဘာသာဖြင့် စာအုပ် ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

၄၅ ကြိမ်မြောက် မွေခရီး ဤမွေခရီး၌ ဇွန်လ ၁၇ ရက်နေ့တွင်
(၂၀၁၀ ခုနှစ် ဇွန်လလဆန်း) ဗန်ကောက်သို့ ကြွ၍ ၄ရက်နေ့ပြီး
လျှင် လန်ဒန်သို့ ခရီးဆက်ရသည်။

လန်ဒန်တဘက်ကမ်း ဝိုက်ကျွန်း၌နေသော ဒေါက်တာတင်တင်ထွေး၊
ဒေါက်တာမြတ်လေးပန်း စသော တပည့်များက နှစ်စဉ်ဇွန်လလဆန်း၌
ဝိုက်ကျွန်းသို့ ကြွ၍ အနားယူရန် ပင့်ထားကြသည်။ နှစ်စဉ်တော့ မကြာ
နိုင်ပေ၊ ဥရောပ၊ အမေရိက တရားစခန်းများသို့ ကြွရင်း တနှစ်ခြားတော့
ဝိုက်ကျွန်း၌ ၁၀ ရက်ခန့်နား ဖြစ်သည်။ ယခုလည်း ၁၀ ရက်ခန့် နားပြီး၍
၂၀၁၀ခုနှစ် ဇူလိုင် ၄ ရက်နေ့၌ ဖင်လန်နိုင်ငံသို့ ကြွရသည်။

ဖင်လန်နိုင်ငံသို့ ကြွစဉ် လေယာဉ်ပေါ်၌ လေကြောင်းကုမ္ပဏီမှ
ထုတ်ဝေသော စာစောင်ကို ဖတ်ကြည့်ရာ ဖင်လန်နိုင်ငံမြောက်ပိုင်း
တော်နယိုမြို့၌ ညသန်းခေါင်အချိန်တွင် သန်းခေါင်နေ (Midnight Sun)
ကို ကြည့်နိုင်ကြောင်း တွေ့လိုက်ရသည်။ ရှေးကလည်း မဂ္ဂဇင်းများ၊
စာစောင်များ၌ စကင်ဒီနေးဗီယန် (Scandinavian) နိုင်ငံများမှနေ၍ သန်း
ခေါင်နေကို ကြည့်နိုင်ကြောင်း ဖတ်ဖူးမှတ်ဖူးထားသည်။ ထို့ကြောင့်
ဆရာတော်သည် ဖင်လန်နိုင်ငံရောက်လျှင် သန်းခေါင်နေကို ကြည့်မည်
ဟု စဉ်းစားထားသည်။

ဟယ်(လ်)ဆင်ကီးမြို့ ဖင်လန်နိုင်ငံ၏ တောင်စွန်း၌ တည်ရှိသော
မြို့တော် ဟယ်(လ်) ဆင်ကီးကို လေယာဉ်
ဆိုက်သောအခါ ဒကာများ လာကြိုနေသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဒကာများ

သည် ဆရာတော်ကို ကားဖြင့်ကြို၍ ဟယ်(လ်)ဆင်ကီးမြို့၏အနီး ရွာလေးတရွာအတွင်း၌ရှိသော မြန်မာဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းလေး တကျောင်းသို့ ပင့်သွားကြသည်။ ထိုကျောင်း၌ ဆရာတော်နှင့် ကပ္ပိယ ဦးဌေးဝင်းတို့ တည်းခိုရသည်။ ကျောင်း၌ မြန်မာဘုန်းကြီးလေးတပါး သီတင်းသုံးသည်။ ဘုန်းကြီး လေးမှာ မွန်မွန်ရည်ရည် ဖော်ဖော်ရွေရွေ ရှိလှသည်။ ဒကာ ဒကာမများလည်း အလွန်ဝမ်းသာကြ ပျော်ကြသည်။

ရှင်ပြုပွဲ ဆရာတော်အလာကို စောင့်နေသော ပရိသတ်များ ကြာပြီ ဖြစ်၍ ခရီးရောက်မဆိုက်ပင် ရှင်ပြုပွဲကို ဆင်နွဲ့ကျင်းပကြ သည်။ တရားအနည်းငယ်လည်း ချီးမြှင့်ရသည်။

သန်းခေါင်နေ ကြည့်ရှုရန် နောက်တနေ့ ဇူလိုင်လ ၅ ရက်နေ့တွင် ဒကာများက ရောက်သင့်ရာရာကို လိုက်ပို့လိုကြောင်း လျှောက်ကြသည်။ ဆရာတော်က သန်းခေါင်နေ ကြည့်နိုင်မည့်နေရာကို ပို့ပေးဖို့ပြောရာ ဒကာများက “အဲဒီနေရာကို တပည့်တော်တို့ မသိပါဘုရား” ဟု လျှောက်ကြသည်။ ဆရာတော်က “ဖင်လန်မြောက်ပိုင်း တော်နယိုမြို့မှ သန်းခေါင်နေကို ကြည့်နိုင် ကြောင်း လေယာဉ်စာစောင်၌ ဖတ်ခဲ့ရသည်” ဟု ပြောပြရာ ဒကာများက သူတို့ မသိကြောင်း ပြောကြသည်။ ဆရာတော်က ဖင်လန်မြေပုံကို ပြ၍ ပြောသောအခါ ဒကာများက သူတို့မရောက်ဖူးသော်လည်း တော်နယိုသို့ (Sight-Seeing) အနေဖြင့် ပို့ပေးပါမည်ဟု လျှောက်ကြ သည်။

သန်းခေါင်နေကို ကြည့်ကြရပြီ ဒကာများကား အလွန်သဘော သကာယ ကောင်းလှသည်။ ဇူလိုင် လ၊ ၆ ရက်နေ့ အရုဏ်ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီးလျှင် ကားနှစ်စီးဖြင့် ဟယ်(လ်) ဆင်ကီးမြို့တော်မှ စ၍ ခရီးထွက်ကြသည်။ လမ်းတလျှောက်တွင်

သာယာသော ရှုခင်းများကို တွေ့ရသည်။ လမ်း၌ တည အိပ်ပြီးမှ တော်နယိုမြို့သို့ ညနေ ၆ နာရီခန့်တွင် ရောက်ကြသည်။ တော်နယိုမြို့၌ မြန်မာ မိသားစု တစုရှိရာ သူတို့အိမ်၌ ကြိုတင်စီစဉ်ထားသည့်အတိုင်း ဒကာများ ညစာ စားကြပြီးလျှင် သန်းခေါင်နေ ကြည့်ရမည့်နေရာနှင့် အနီးဆုံး ဟိုတယ်တွင် အခန်းငှား၍ နေလိုက်ကြသည်။

သန်းခေါင်နေကို အကောင်းဆုံးကြည့်နိုင်သော နေရာမှာ ဟိုတယ် အနီးရှိ ဖင်လန်နှင့်ဆွီဒင်ကူးသော တံတားကြီးပေါ်၌ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် သန်းခေါင်မတိုင်မီ ထိုနေရာသို့ သွား၍ စောင့်ကြရသည်။ မွန်းတည့်နေ မဟုတ်ဘဲ သန်းခေါင်နေ ဖြစ်သဖြင့် အနောက်ဘက်ဆီသို့ ကြည့်ရသည်။ နေကို အနောက်ဘက်ကောင်းကင်၌ ထန်းတဖျား လောက် နေရာတွင် တွေ့ရသည်။ အလွန်လင်းလင်းကြီးမဟုတ်၊ ညနေ စောင်း အရောင်မျိုး ဖြစ်သည်။ ဆရာတော်တို့သည် သန်းခေါင်နေကို နေရာ အမျိုးမျိုးမှ ဓာတ်ပုံ အမျိုးမျိုး ရိုက်ကြသည်။ ကြည့်နေဆဲမှာပင် နေသည် တဖြည်းဖြည်း အောက်ဘက်သို့ ကျသွားပြီးလျှင် ပြန်၍ အထက်သို့တက်လာရာ အလင်းရောင်သည် လင်းသည်ထက် လင်းလာ သဖြင့် နံနက် ၈ နာရီ အချိန် အလင်းရောင်မျိုး ဖြစ်လာသောအခါ ည ၁၂ နာရီခွဲအချိန် ရှိသွားပေပြီ။ ဆရာတော်တို့သည် ကားကို တံတားပေါ်မှ ဖြတ်မောင်း၍ ဆွီဒင်ဘက်သို့ ကူးသွားကြသည်။ ပတ်(စ်)ပို့ ဗီဇာ စစ်ဆေးသူ မည်သူမျှ မရှိကြ၊ အမှန်တော့ လူအများ အိပ်ပျော်နေကြချိန် ဖြစ်သည်။ သို့သော် နံနက်ခင်း လင်းလင်းချင်းချင်းကြီး ဖြစ်နေ၍ ဆရာ တော်တို့သည် ဆွီဒင်ဘက်၌ ဟိုနားဒီနား လျှောက်သွားကြသည်။ ဟိုနား ဒီနား လူတယောက်တလေတော့ တွေ့ရသည်။ နံနက် ၃ နာရီ လောက်တွင် ဖင်လန် နိုင်ငံဘက်သို့ ပြန်၍ ၄ နာရီ လောက်တွင် ဟိုတယ် ၌ ကျိန်းလိုက်ကြသည်။ နေ၏အလင်းရောင်ကား ပို၍ လင်းသည်ထက်

၇.၇.၂၀၁၀ နေ့၊ ဖင်လန်နိုင်ငံ၊ တော်နယိုမြို့၊ ညသန်းခေါင် နေရှုခင်း

လင်းလာလေသည်။ နံနက် ၆ နာရီခွဲခန့်တွင် ဟိုတယ်မှ ဟယ်(လ်)ဆင်
ကီးသို့ ပြန်ခဲ့ကြသည်။

နေ့လေးလ ညလေးလ အမှန်တော့ ဤဒေသ၌ မေ၊ ဇွန်၊ ဇူလိုင်၊
ဩဂုတ် ၄ လတွင် နေမဝင်သဖြင့် နေ့
အချိန်ချည်းဖြစ်သည်။ အောက်တိုဘာ၊ နိုဝင်ဘာ၊ ဒီဇင်ဘာ၊ ဇန်နဝါရီ
၄ လတွင် နေကို မမြင်ရသဖြင့် ညအချိန်ချည်း ဖြစ်နေသည်ဟု ပြောကြ
သည်။ စာစောင်တွေထဲ၌လည်း ဖတ်ရသည်။

အမေရိကသို့ ဇူလိုင်လ ၉ ရက်နေ့တွင် ဖင်လန်နိုင်ငံမှ အမေရိကသို့
ခရီးဆက်ခဲ့ကြသည်။ အမေရိကနိုင်ငံ အီလီနွိုက်
ပြည်နယ် စပရင်းဖီး(လ်)မြို့သို့ ဇူလိုင်လ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ရောက်၍
ချမ်းမြေ့သတိပဋ္ဌာန်ကျောင်း၌ ဝါကပ်ရသည်။ ဝါတွင်း၌ ပင့်ဖိတ်ရာ
နေရာများသို့ ကြွ၍ ဟောပြောပြသ ချီးမြှင့်ရသည်။ ဝါကျွတ်သောအခါ
ချမ်းမြေ့သတိပဋ္ဌာန်ကျောင်း ကထိန်ပွဲအပြီးတွင် ၂၀၁၀ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာ
လ ၉ ရက်နေ့၌ မြန်မာပြည်သို့ ပြန်ခဲ့ကြသည်။ ဦးဋ္ဌေးဝင်းက အမေရိက
အထိ လိုက်ပို့၍ ဝေယျာဝစ္စကုသိုလ်ယူပြီးလျှင် ကိစ္စရှိ၍ မြန်မာပြည်သို့
ပြန်ရသည်။ ချမ်းမြေ့ ကထိန်ပွဲပြီး၍ အမေရိကမှ ပြန်သောအခါ တပည့်
စိုင်းထွန်းအေးက အမေရိကသို့ လာရောက်၍ ကပ္ပိယတာဝန်ယူကာ
မြန်မာပြည်သို့ ပင့်ဆောင်သည်။

တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း

ဤနှစ် စင်္ကာပူတရားစခန်းအတွင်း၌ **For
You Magazine** မှ **Jeffrey Po** က ဆရာ

တော်ဘုရားအား ဝိပဿနာအကြောင်း တွေ့ဆုံမေးမြန်း လျှောက်ထား
သည်။ ဆရာတော်က မေးသမျှ ပြေလည်အောင် ဖြေကြားပေးသည်။
ထိုအမေးအဖြေများကို ဤနှစ်မှာပင် **Interview with Ven. Chanmyay
Sayadaw** ဟု အမည်တပ်၍ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေလိုက်သည်။ ဤစာအုပ်ကို

ယခုအချိန်တွင် ထိုင်းနိုင်ငံ၌ ထိုင်းဘာသာဖြင့်၊ စပိန်နိုင်ငံ၌ စပိန်ဘာသာဖြင့် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေကြသည်။

၄၆ ကြိမ်မြောက် ဓမ္မခရီး

ဤတရားစခန်းသည် ထိုင်ဝမ်နိုင်ငံအတွက် ကြားသွင်းချီးမြှင့်ရသော

ရက်တို့ တရားစခန်း ဖြစ်သည်။ မေလ ၂ ရက်နေ့မှ ၁၃ ရက်နေ့ အထိ ၁၀ ရက် တရားစခန်း ဟောပြောပြသရသည်။ မေလ ၁၇ ရက် နေ့၌ ရန်ကုန်ချမ်းမြေ့ရိပ်သာတွင် သာသနာတော် ၂၆၀၀ ပြည့် ဗုဒ္ဓနေ့ပူဇော်ပွဲ ကျင်းပရန် စီစဉ်ထားသဖြင့် ၁၀ ရက်တရားစခန်းမျှသာ ဟောပြောပြသနိုင်သည်။ မေလ ၁၃ ရက်နေ့တွင် မြန်မာပြည်သို့ ပြန်ရောက်သည်။ ဆူဇန်နှင့် မိသားစုက မီးပူဇော်ရန် ရောင်စုံ တရုတ်မီးပုံး ၁၀၀ လှူလိုက်ကြသည်။ ဒေါ်ရီစီကလည်း ရေညှိထုပ် ၆၈၀ ယူလာသည်။

သာသနာတော် ၂၆၀၀ ပြည့် ဗုဒ္ဓနေ့ ပူဇော်ပွဲ

ထိုင်ဝမ်မှ မေလ ၁၃ ရက်နေ့ ပြန်လာသောအခါ ထိုင်ဝမ်မှ ဒေါ်ရီစီ၊ မအေးအေးမူ၊ မခင်အေးသွယ်၊

မောင်ကျော်ထင်စသော ဒကာ ဒကာမ တချို့လည်း သာသနာတော် ၂၆၀၀ ပြည့် ပူဇော်ပွဲ၌ ပါဝင်၍ ပူဇော်ကြရန် ရန်ကုန်သို့ လိုက်လာကြသည်။

ဤမြန်မာနှစ် ၁၃၇၃ ခုနှစ်၊ ကဆုန်လပြည့်နေ့သည် မြတ်စွာဘုရား ဘုရားဖြစ်တော်မူသည့်နေ့မှ စ၍ ရေတွက်လျှင် သာသနာတော်နှစ်ပေါင်း ၂၆၀၀ ပြည့်နှစ် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် သာသနာတော် ၂၆၀၀ ပြည့် နှစ်ဦးပူဇော်ပွဲ ကျင်းပကြပါသည်။

ရန်ကုန်ချမ်းမြေ့ ယောဂီများ၊ တပည့်ဒကာ ဒကာမများသည် ၂၆၀၀ ပြည့် ပူဇော်ပွဲအတွက် အားကြိုးမာန်တက် တက်တက်ကြွကြွ

ပြင်ဆင်နေကြပေပြီ။ ၁၃၇၃ ခုနှစ်၊ ကဆုန်လဆန်း ၁၄ ရက် အဖိတ်နေ့၌ မူ ပန်း၊ ဆီမီး၊ ရေချမ်း၊ ဆွမ်း၊ သစ်သီးများကို ပွဲ ၂၆၀၀ စီ ပြင်ဆင်နေကြသည်။ ကဆုန်လပြည့်နေ့ (၁၇၊ ၅၊ ၂၀၁၁) ၌ နံနက်စော ၃ နာရီ ၄၅ မိနစ်၌ ပရိသတ်အားလုံး ဓမ္မာရုံ ပြည့်လျှံနေအောင် လာရောက်ကြ၍ **အစီအစဉ်အတိုင်း** သာသနာ ၂၆၀၀ ပြည့် ဗုဒ္ဓနေ့ပူဇော်ပွဲကို ဘုရားအနေ ကဇာတင်ခြင်း၊ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာဂုဏ်တော်တို့ကို ရွတ်ဆိုရှိခိုးခြင်း စသည်ဖြင့် ပူဇော်ကြသည်။

**၁၃၇၃ ခုနှစ် ကဆုန်လပြည့်နေ့
သာသနာတော် ၂၆၀၀ ပြည့် နှစ်ဦးပူဇာ
အခမ်းအနား အစီအစဉ်**

- ၁။ အကြံနေ့ဖြစ်သော ကဆုန်လဆန်း ၁၄ ရက် (၁၆၊ ၅၊ ၂၀၁၁)နေ့ ညနေ၌ ပန်း၊ ဆီမီး၊ ရေချမ်း၊ ဆွမ်း၊ သစ်သီးတော်ပွဲများ ပြင်ဆင်ရန်။
- ၂။ **၁၃၇၃ ခုနှစ်၊ ကဆုန်လပြည့်နေ့ (၁၇၊ ၅၊ ၂၀၁၁) နံနက်ပိုင်း** နံနက် ၃း၅၅ မိနစ်တွင် ဓမ္မာရုံ၌ နေရာယူကြရန်။
- ၃။ ၄း၀၀ နာရီ၌ အစီအစဉ်များ ဖတ်ကြားရန်။
- ၄။ ၄း၀၃ မိနစ်တွင် အဓိဋ္ဌာန်ဆောင်ပုဒ်ဖြင့် ဗုဒ္ဓနေ့အခမ်းအနား ဖွင့်လှစ်ရန်။
- ၅။ ၄း၀၅ မိနစ်တွင် ဘုရားအနေကဇာ တင်ကြရန်။
- ၆။ ၄း၁၀ မိနစ်မှ ၄း၂၂ မိနစ် ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ ဂုဏ်တော်များ အကျယ် ရွတ်ဆို ရှိခိုးကြရန်။
- ၇။ ၄း၂၂ မိနစ်တွင် ပန်း၊ ဆီမီး၊ ရေချမ်း ကပ်လှူပူဇော်ရန်။
- ၈။ ၄း၂၅ မိနစ်တွင် ဓမ္မစကြာ၊ အနတ္တလက္ခဏသုတ်၊ မဟာသတိ ပဋ္ဌာနသုတ် ဥဒ္ဒေသ၊ မေတ္တာသာရဏီယတရား ရွတ်ဆိုပူဇော် ပြီးလျှင် မေတ္တာပွားကြရန်။

၉။ ၅:၀၅ မှ ၅:၃၀ တရားရှုမှတ်ရန်။

၁၀။ ၅:၃၀မှ ၅:၃၈ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာအကျဉ်း ရွတ်ဆို ရှိခိုး၍
ဆွမ်းတော်၊ သစ်သီးတော်များ ကပ်လှူပူဇော်ရန်။

၁၁။ ၅:၃၈ မှ ၆:၁၀ အရုဏ်ဆွမ်း ဘုဉ်းပေးရန်။

၁၂။ ၆:၁၀ တွင် ဓမ္မာရုံ၌ နေရာယူကြရန်။

၁၃။ ၆:၂၀မှ ၆:၄၅ မိနစ် ပစ္စဝေက္ခဏာ ဆင်ခြင်ကြရန်။

၁၄။ ၆:၄၅ မှ ၇:၀၀ နာရီ မင်္ဂလသုတ်၊ မေတ္တာသုတ်၊ ငါးရုံမင်းပရိတ်
တို့ကို ရွတ်ဆို ပူဇော်ကြရန်။

၁၅။ ၇:၀၀ မှ ၇:၃၀ မိနစ် သံဃာတော်များ ဥပုသ်ပြုသည်ကို ကြည်ညို
ကြရန်။

၁၆။ ၇:၃၀ မှ ၈:၀၀ နာရီ စင်္ကြံလျှောက် တရားမှတ်ရန်။

၁၇။ ၈:၀၀ မှ ၉:၀၀ နာရီ တရားထိုင်ရန်။

၁၈။ ၉:၀၀ မှ ၉:၃၀ ကိုးပါးသီလ ခံယူဆောက်တည်ရန်။

၁၉။ ၉:၃၀ မှ ၉:၄၀ ဆွမ်းတော်ပွဲများ ပြင်ဆင်ရန်။

၂၀။ ၉:၄၀မှ ၁၀:၀၀ ပန်း၊ ရေချမ်း၊ ဆီမီး၊ ဆွမ်း၊ သစ်သီးကပ်လှူရန်

၂၁။ ၁၀:၃၀ တွင် နေ့ဆွမ်းဘုဉ်းပေးကြရန်။ ဆွမ်းတော်ကပ်ထားသည့်
မုန့်၊ ပဲ၊ သရေစာ၊ သစ်သီးများ ဆွမ်းတော်စွန့်ရန်။

၂၂။ ၁၁:၃၀ မှ ၁၂:၀၀ အနားယူကြရန်။

၂၃။ ၁၂:၀၀ မှ ၁:၀၀ စင်္ကြံလျှောက်ရန်။

၂၄။ ၁:၀၀ မှ ၂:၀၀ တရားထိုင်ရန်။

၂၅။ ၂:၀၀ မှ ၃:၀၀ စင်္ကြံလျှောက်ရန်။

၂၆။ ၃:၀၀ မှ ၄:၀၀ တရားထိုင်ရန်။

၂၇။ ၄:၀၀ မှ ၅:၀၀ စင်္ကြံလျှောက်ရန်။

၂၈။ ၅:၀၀ မှ ၆:၀၀ တရားထိုင်ရန်။

၂၉။ ၆:၀၀ မှ ၇:၀၀ ဖျော်ရည်ဘုဉ်းပေးရန်။

၃၀။ ၇:၀၀မှ ၈:၀၀ တရားနာ၊ ဆုတောင်းအမျှဝေ အခမ်းအနားသိမ်းရန်။

ဓမ္မပူဇာ ဤသာသနာတော် ၂၆၀၀ ပြည့် နှစ်ဦးပူဇော်ပွဲ၌ ဓမ္မပူဇာ
အဖြစ် ၁။ **နှစ်ဦးပူဇာ ရွတ်စရာ၊** ၂။ **နှစ်ဦးပူဇာ**
သဝဏ်လွှာ၊ ၃။ **သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာ အားထုတ်ပုံ၊** ၄။ **မေတ္တာ**
စိတ်မြတ် အအေးဓာတ်၊ ၅။ **စည်းကမ်းနှင့် သြဝါဒတရားစာအုပ်**
တို့ကို ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေ ပူဇော်ကြသည်။

၄၇ ကြိမ်မြောက် ဓမ္မခရီး ဤဓမ္မခရီး၌ ဟောင်ကောင် တရား
(၂၀၁၁-၂၀၁၂ ဆောင်းရာသီ) စခန်းတွင် စတင်ဟော ပြောပြ
သရသည်။ တရားစခန်းမှာ မေတ္တာ
ဘာဝနာ တရားစခန်း ဖြစ်သည်။ ယောဂီများ စိတ်ဝင်တစား အားထုတ်
ကြသလောက် မေတ္တာ၏အကျိုး အာနိသင်ကို အထိုက်အလျောက် ခံစား
သိမြင်ကြရကြောင်း လျှောက်ထားကြသည်။ တရားစခန်းမှာ မြို့ပြင်
တောင်ပေါ်မှာ ဖြစ်သည်။ တရားစခန်းပြီးသောအခါ ဟောင်ကောင်မြို့
ထဲ၌ သတိပဋ္ဌာန် အလုပ်ပေး တရားတပွဲ ဟောကြားချီးမြှင့်ရသည်။
တရားနာပရိသတ် များလှကြောင်း စီစဉ်သူများက လျှောက်ထားသည်။

မကာအို ဟောင်ကောင်တရားစခန်းပြီးသောအခါ မကာအိုမှ
ဘုန်းကြီးကလေးနှင့် ဒကာများက ပင့်သောကြောင့်
ရဟတ်ယာဉ်ဖြင့် မကာအိုသို့ ကြွရသည်။ မကာအိုလေဆိပ်၌ ရဟတ်
ယာဉ်ဆိုက်သောအခါ အနောက်တိုင်းဝတ်စုံဆန်ဆန် တရုတ်အမျိုးသား
ဝတ်စုံကို အချိုးတကျ ဝတ်စားထားသော မြန်မာလူငယ်များကို တွေ့ရ
သောအခါ စိတ်ထဲမှာ ကြည်လင်ရွှင်လန်းသွားသည်။ မကာအို၌နေသော
မြန်မာများသည်လည်း အားလုံး အဆင်ပြေကြပုံရသည်။ ဘုန်းကြီးလေး
ဦးဥက္ကံသာစာရ၏ ကျောင်းမှာ လေးထပ်တွင်ရှိ၍ ဆရာတော် တက်ရမှာ

၃၇၆

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ကို အားနာသဖြင့် ဟိုတယ်၌ သီတင်းသုံးစေကြသည်။ မကာအို၌ မြန်မာများအတွက် တရားပွဲတပွဲ ချီးမြှင့်ရသည်။ တရားနာပရိသတ် ၅၀၀ကျော် ရှိသည်။ မကာအို၌ ၃ ရက်နေပြီးသောအခါ ဟောင်ကောင်သို့ ရှုပ်ပြေးယာဉ်ဖြင့် ပြန်ခဲ့ကြသည်။

ထိုင်း၊ စင်္ကာပူ၊ မလေးရှား ဟောင်ကောင်သို့ ပြန်ရောက်ပြီးနောက် ဟောင်ကောင်၌ တရားကိစ္စပြီးစီးသောအခါ နိုဝင်ဘာ ၂၉ ရက်နေ့တွင် မြန်မာပြည်သို့ ပြန်ခဲ့ကြသည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာဒုတိယပတ်၌ စင်္ကာပူနိုင်ငံသို့ကြွ၍ ဒကာ ဒကာမများ လှူဒါန်းသော ချမ်းမြေ့ရိပ်သာကျောင်း (စင်္ကာပူ)ကို လက်ခံ၍ ရေစက်ချ အနုမောဒနာတရား ဟောကြားချီးမြှင့်ရသည်။ အရိနာခန်းမ၌ အထူးတရားပွဲ တပွဲလည်း ချီးမြှင့်ရသည်။

အင်ဒိုနီးရှား အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ၌ ဘကုမ့်တရားစခန်း၊ ဆေမာရန်းတရားစခန်းတို့၌ ဟောပြောပြသပြီးလျှင် ၂၀၁၂ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီ ၂၄ ရက်နေ့၌ မြန်မာပြည်သို့ ပြန်ရောက်ကြသည်။

တရုတ်ယောဂီများအတွက် အမှန်တော့ ဤဓမ္မခရီး၌ ဆရာတော်သည် ဦးသုဇာတကို ပစ္စာသမဏပြု၍ ဟောင်ကောင်တရားစခန်းတခုတည်း၌သာ ဟောပြော ပြသနိုင်သည်။ ထိုင်းတရားစခန်းမှစ၍ ဘုန်းကြီးဦးသောဘိတနှင့် ဘုန်းကြီး ဦးပညာနန္ဒတို့သာလျှင် တရားစခန်းအားလုံး ပြီးဆုံးသည်အထိ ဆောင်ရွက်ခဲ့ရသည်။ အကြောင်းမှာ မှော်ဘီချမ်းမြေ့ရိပ်သာသို့ ဒီဇင်ဘာ ၁၅ ရက်မှစ၍ ပြည်ကြီးမှ တရုတ်ယောဂီ ၅၀ ကျော် လာရောက် အားထုတ်ကြမည် ဖြစ်သဖြင့် သူတို့ကို ငဲ့ရသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်တွင် တရုတ်ယောဂီများသာ မဟုတ်ဘဲ အမေရိကန်ပြည် နယူးရောက်မှ ခရစ်ယာန်ယောဂီ ၆ ယောက်၊ မေရီလင်းမှ ဗီယက်နမ်ယောဂီ ၁၅ယောက်တို့သည်

အမေရိကန်နိုင်ငံ စပရင်းဖီးလ်မြို့ ရှုခင်းဘာတစ်နေရာ

လည်း အုပ်စုလိုက် လာရောက် အားထုတ်ကြသည်။ ဆွစ်ဇာလန်၊ အင်္ဂလန်၊ စပိန်၊ ရုရှား၊ အမေရိက၊ ကနေဒါနိုင်ငံတို့မှလည်း တယောက်ချင်း နှစ်ယောက်ချင်း ဆိုသလို အားထုတ်လျက် ရှိကြသည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာတော်သည် ပြည်ပတရားစခန်းများသို့ မကြွနိုင်ခြင်း ဖြစ်သည်။

သာသနာတော် ၂၆၀၁ နှစ် မြန်မာနှစ် ၁၃၇၃ ခုနှစ်၊ ကဆုန်လပြည့်
နှစ်ဦးပူဇော် နေ့၌ ရန်ကုန်ချမ်းမြေ့ရိပ်သာတွင်
 သာသနာတော် ၂၆၀၀ ပြည့် နှစ်ဦးပူဇော်ပွဲ
 ဆင်နွှဲကြသလို ယခု ၁၃၇၄ ခုနှစ်၊ ကဆုန်လပြည့်နေ့၌ သာသနာတော်
 ၂၆၀၁ နှစ် နှစ်ဦးပူဇော်ပွဲကို မှော်ဘီချမ်းမြေ့ရိပ်သာ၌ ဆင်နွှဲကြရာ သိုက်
 မြိုက်စည်ကား ကုသိုလ်ပွားကြရသည်။

၄၈ ကြိမ်မြောက် ဓမ္မခရီး ဤဓမ္မခရီး၌ အမေရိကနှင့် ဂျပန်
 နိုင်ငံများသို့ လက်ဦးကြွရန် ဖြစ်သည်။
 အမေရိကမှ အပြန်တွင် တရုတ်ပြည်မကြီးသို့ ဝင်ရမည် ဖြစ်သည်။ ဤ
 ဓမ္မခရီး၌ တခြားနေရာများသို့ ကြွဖို့ စိတ်ကူးမရှိပေ။ အီလီနွိုက်ပြည်နယ်
 ချမ်းမြေ့သတိပဋ္ဌာန်ကျောင်း၌သာ နားနားနေနေ သီတင်းသုံး၍ တရား
 ကိစ္စကို သက်သက်သာသာ ဆောင်ရွက်ဖို့ ဆုံးဖြတ်ထားသည်။ ဂျပန်က
 ကိုမူ ဒေါက်တာစုယဉ်ထွန်းက ယမန်နှစ်ကပင် အမေရိကသို့လာ၍
 ပင့်လျှောက်ထားသဖြင့် မကြွဘဲနေ၍ မဖြစ်ပေ။

သို့ဖြစ်၍ ရပ်ဝေးမှ ဒကာ၊ ဒကာမများသည် အချိန်ရအောင် ယူ၍
 ချမ်းမြေ့ကျောင်းသို့ ရောက်အောင်လာပြီးလျှင် ဖူးမြော်ကြ လှူကြ
 တန်းကြ တရားနာကြသည်။ ဆရာတော်မှာမူ စပရင်းဖီး(လ်)မြို့၊
 ပတ်ဝန်းကျင်၌ရှိသော ရှောင်းသာ ဆိပ်ကမ်းသာသော ရေကန်ကြီးများသို့
 နေ့စဉ် ညနေချမ်း၌ သွား၍ လေကောင်းလေသန့်ရှုကာ အပန်းဖြေ နားနေ
 သည့်အလုပ်ကိုသာ လုပ်သည်။

၃၇၈

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ဂျပေကာ မေလ ၂၆ ရက်နေ့၌မူ ဂျပေကာသို့ ကြွရသည်။ ဂျပေကာသည် သေးငယ်သော ကျွန်းငယ်လေး ဖြစ်သည်။ အလယ်အမေရိက (Central America) ၌ ကျူဘားကျွန်း တောင်ဘက်တွင် ရှိသည်။ အာဖရိကအနွယ် လူမည်းများ နေထိုင်ရာနိုင်ငံ ဖြစ်သည်။ လူဦးရေ နှစ်သန်းခုနစ်သိန်း ရှိကြောင်း သိရသည်။ လုံခြုံရေးအတွက် မည်သည့်အခါမျှ စိတ်မချရဟု ပြောကြသည်။ သို့သော်လည်း ဂျပေကာ၌ မြန်မာဆရာဝန် တရာခန့်ရှိကြောင်း၊ လူဦးရေအနေဖြင့်မူ သုံးရာခန့် ရှိကြောင်း သိရသည်။

တခုတည်းသော နိုင်ငံ ထိုသို့ မြန်မာဆရာဝန် များရခြင်းမှာ မြန်မာပြည်မှ ဆရာဝန်ဘွဲ့ကို အသိအမှတ်ပြုသော နိုင်ငံမှာ ကမ္ဘာပေါ်တွင် ဂျပေကာတနိုင်ငံတည်းသာ ရှိသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ မြန်မာဆရာဝန်များ ဂျပေကာ နိုင်ငံရောက်လျှင် အလုပ်သင်ဆရာဝန်အဖြစ် ခန့်ထား၍ လခပေးထားသည်ဟု သိရသည်။ ဆရာဝန်များသည် ဤနည်းဖြင့် ဂျပေကာ၌ တထောက်နား၍ တခြား နိုင်ငံကြီးများမှ စာမေးပွဲများကို ကြိုးစားဖြေ ဆိုကြသည်။ အောင်လျှင် ထိုနိုင်ငံကြီးများ၌ အလုပ်ရကြောင်း သိရသည်။

အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းသာသော်လည်း ရာသီဥတုမှာ ပူပြင်းလှသည်ဟု သိရသည်။ နှစ်စဉ်လာနေကျ ဟာရီကိန်းမုန်တိုင်းကိုလည်း အမြဲတစေ သတိထားနေရသည်ဟု ပြောကြသည်။

တရားပွဲများ ဂျပေကာ၏ မြို့တော်ဖြစ်သော ကင်စတန်မြို့၌ မြန်မာဘုန်းကြီးကျောင်း တကျောင်းရှိ၍ ဦးလောကနာထ ကျောင်းထိုင်လျက် ရှိသည်။ ထိုကျောင်း၌ တရားပွဲဟောကြားချီးမြှင့်ရသည်။ တရားနာပရိသတ် အတော်များသည်၊ စိတ်ဝင်တစားလည်း နာကြသည်။ နောက်တမြို့ဖြစ်သော မွန်တီဂိုဘေးမြို့၌လည်း

တရားပွဲ ချီးမြှင့်ရသည်။ တရားနာပရိသတ် အနည်းငယ်သာ ရှိသည်။ အကြောင်းမှာ ထိုမြို့၌ မြန်မာအနည်းငယ်သာ ရှိသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ထိုမြို့၌ တည ကျိန်းခဲရသည်။ ဂျမေကာ မြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာအဖွဲ့၏ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးစိုးဝင်းမိသားစုတို့ ကွန်ဒိုမီနီယံတခုတွင် ဝယ်ထားသော အခန်း၌ ချမ်းချမ်းသာသာ ကျိန်းရသည်။

သွားကျန်းမာရေး ကုသိုလ် ဂျမေကာသို့ ပင့်သော ဆရာဝန်မှာ သွားဆရာဝန် ဒေါက်တာ စုယဉ်ထွန်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာတော်၏ သွားများကို စစ်ဆေး၍ သန့်ရှင်းအောင် သုတ်သင်ခြင်း၊ လိုအပ်သည့် နေရာ၌ လိုအပ်သလို ကုသခြင်းဖြင့် ကျန်းမာရေးကုသိုလ် ယူလေသည်။

ဂျမေကာ၌ စထရောဘယ်ရီတောင်ကုန်းဟု ခေါ်သော ခပ်မြင့်မြင့်တောင်ကုန်းတခုသည် ပြန့်ပြူးသာယာ၍ တောင်ကုန်းပေါ်၌ ဟိုတယ်တခုလည်း ရှိသောကြောင့် တညအိပ် နားနေခဲ့သည်။ တောင်ကုန်းပေါ်သို့ ရောက်လျှင်ရောက်ချင်း စားသောက်ဆိုင်တခုမှ သူတို့ထုံးစံဧည့်သည်ကို ဧည့်ဝတ်ပြုသည့်အနေဖြင့် ကော်ဖီများ မုန့်များဖြင့် ဧည့်ခံသည်။ ကော်ဖီသောက်ရတာ အလွန်အရသာရှိလှသည်။ တခွက်သာမဟုတ် နှစ်ခွက်ဆင့်ပြီး သောက်ချင်စိတ်ပင် ဖြစ်ပေါ်သည်။ ဖြစ်ပေါ်သည့်အတိုင်းလည်း နှစ်ခွက်သောက်လိုက်သည်။ ဘလူးမောင်း တိန်းကော်ဖီဟု သိရသည်။ ဘလူးမောင်းတိန်း (BLUE MOUNTAIN) တောင်၌ စိုက်ပျိုးသော ကော်ဖီဖြစ်၍ ဘလူးမောင်းတိန်းကော်ဖီဟု ခေါ်ကြသည်။ မြန်မာပြည်သို့ အပြန်တွင် ဒေါက်တာ စုယဉ်ထွန်းက ကော်ဖီတဖူး လှူလိုက်သည်။ ဂျမေကာ ကော်ဖီလိုပင် တမျိုးစီ အရသာရှိ ကြသော ကော်ဖီများမှာ ကိုရီးယား၊ ကင်ညာ၊ ဘယ်(လ်)ဂျီယံကော်ဖီများ ဖြစ်မည် ထင်သည်။

ဒေါက်တာကျော်စိန် ယူမြ်ကုသိုလ် အမေရိကသို့ ပြန်ရောက်သောအခါ မေရီလင်း ပြည်နယ်မှ တပည့် ဒေါက်တာကျော်စိန်က အမေရိကရောက်တိုင်း သူပြုနေကျ ကုသိုလ် ဝတ်အတိုင်း သူ့ဆေးခန်း၌ နှလုံး၊ ဆီးချို၊ သွေးတိုးစသည့် အထွေထွေ ကျန်းမာရေး ဆေးစစ်ခြင်း ကုသိုလ်ကို ပြုလုပ်လေသည်။ အဖြေကား အားလုံးကောင်းပါသည်ဘုရား ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

ပီကင်းသို့ စပရင်းဖီး(လ်)၌ ဇွန် ၂၂ ရက်အထိ နေပြီးလျှင် ၂၃ ရက်နေ့တွင် ပီကင်းသို့ တပည့် မောင်နန္ဒနှင့် ခရီးဆက်ခဲ့ရာ ၂၄ ရက်နေ့ည ၁၁ နာရီခွဲတွင် ပီကင်းသို့ ရောက်သည်။ ပီကင်းလေဆိပ်၌ ကောင်းယွမ်း၊ ဝမ်းမေ၊ ဂူစုလျှမ်း၊ ပီကင်းတက္ကသိုလ် ပါမောက္ခ ဒေါက်တာပါဝုနှင့် မခင်ထွေးတို့ လာရောက်ကြိုနေကြသည်ကို တွေ့ရသည်။

တရုတ်ပြည်သို့ ဤဓမ္မခရီးသည် ဆရာတော်အတွက် တရုတ်ပြည်
ပင့်ဖိတ်သူများ သို့ တတိယအကြိမ် ကြွရသောခရီး ဖြစ်သည်။ ၂၀၀၇ ခုနှစ်၌ ပထမအကြိမ်၊ ၂၀၀၉ ခုနှစ်၌ ဒုတိယအကြိမ် ကြွခဲ့ရသည်။ ဤတတိယအကြိမ် ဓမ္မခရီးကို ပင့်ကြသူများမှာ ၂၀၁၁ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလမှ ၂၀၁၂ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ အထိ မှော်ဘီချမ်းမြေ့ရိပ်သာ၌ ကြိုးကြိုးစားစား အားထုတ်သွားကြသော တရုတ်ယောဂီ ၅၀ ကျော်ထဲတွင် ပါဝင်သော ကောင်းယွမ်း၊ ဝမ်းမေ၊ ဂူစုလျှမ်းတို့ ဖြစ်ကြသည်။

ဆရာတော် တပါးသာ မဟုတ် သူတို့ ပင့်ကြသည်မှာ ဆရာတော် တပါးတည်းသာမဟုတ်၊ ဦးဝါယာမ၊ ဦးဉာဏရံသီ၊ ဘာသာပြန်သူ ဒေါ်ခင်ထွေးနှင့် ကျောင်းသား ကပ္ပိယ တယောက်ကိုပါ ပင့်ဖိတ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဦးဝါယာမနှင့်ဒေါ်ခင်

ထွေးတို့မှာ ဇွန်လ ၁၆ ရက်နေ့၌ပင် ပီကင်းသို့ ရောက်နှင့်ကြပြီ ဖြစ်သည်။
ဦးဉာဏရံသီမှာ ဇွန်လ ၂၅ ရက်နေ့ကျမှ ပီကင်းသို့ ရောက်မည်။

ဆရာတော်နှင့် ကျောင်းသား မောင်နန္ဒကို ကြိုဆိုသူများက ကား
ဖြင့် ပင့်၍ ပီကင်းမြို့တော်အတွင်းရှိ ရဒီဂတ်(စ်) ဟိုတယ် (Radegast
Hotel) ၌ သီတင်းသုံးစေကြသည်။ ဟိုတယ် မန်နေဂျာသည် ပါမောက္ခ
မစ္စတာပါဝု၏ သူငယ်ချင်းဖြစ်၍ ဆရာတော်နှင့်ကျောင်းသားအတွက်
ပိုက်ဆံမယူဘဲ ဟိုတယ်ခန်းလှူခြင်း ဖြစ်သည်။ ဆရာတော် ပီကင်းသို့
ရောက်တိုင်း သူ့ဟိုတယ်၌ သီတင်းသုံးစေလိုကြောင်း သုံးလေးကြိမ်မျှ
လျှောက်ထားသည်။ ဟိုတယ်ခန်းသာမက အစားအသောက်ပါ လှူ
သည်။

ဇွန်လ ၂၆ ရက်နေ့၌ နေ့ဆွမ်းကို **ငှက်သိုက်စားသောက်ဆိုင်**၌
ဘုဉ်းပေးရသည်။ ဆိုင်ရှင်က လှူဒါန်းခြင်း ဖြစ်သည်။ ဆိုင်ရှင်မှာ ဝမ်းမေ
၏ မိတ်ဆွေဖြစ်သည်ဟု သိရသည်။ ညနေ ၄ နာရီတွင် လမ်ကွမ်ကလပ်
အဖွဲ့ဝင်များနှင့် ဆရာတော်၏ ယောဂီတပည့်များက ဆရာတော်ကို
ကလပ်၌ လာရောက် ဖူးမြော်ကြ၊ လှူဒါန်းကြသည်။ ဆရာတော်က
ရာဟုလောဝါဒ အကျဉ်းချုပ်ဒေသနာကို ဟောကြားချီးမြှင့်လိုက်သည်။

မြန်မာသံရုံးမိသားစု ဇွန်လ ၂၇ ရက်နေ့ အရုဏ်ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီးသော
ကောင်းမှု အခါ သံရုံး အဖွဲ့ဝင်များ လာ၍ ပင့်ဆောင်သဖြင့်
ဆရာတော်တို့ တဖွဲ့လုံး ဗုဒ္ဓ၏စွယ်တော်မြတ်
ကို အေးအေးဆေးဆေး ဖူးမြော်ကြရသည်။ ဆရာတော်ကို သံအမတ်ကြီး
က သံရုံးသို့ပင့်၍ တရားနာကြသည်။ လှူကြတန်းကြသည်။ သံအမတ်
ကြီး ဦးတင်ဦးမှာ ဗိုလ်မှူးဘဝက ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ၌ ဒုလ္လဘ ရဟန်းပြု၍
တရားအားထုတ်ခဲ့ဖူးသည်။ ယခုလည်း ချမ်းမြေ့ဆရာတော်အား
ပြင်ဦးလွင်ချမ်းမြေ့ရိပ်သာမြေကို လှူဒါန်းသော ဒကာဖြစ်သည်။

၃၈၂

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ဟိုတယ်မန်နေဂျာ၏ ဇွန်လ ၂၈ ရက်နေ့တွင် ဟိုတယ်မန်နေဂျာ
ဆွမ်းအလှူနှင့် တရားပွဲ မိသားစုက ဆရာတော်တို့ တဖွဲ့လုံး
 နေ့ဆွမ်း လှူဒါန်းကြသည်။ ဟိုတယ်
 မန်နေဂျာ လျှောက်ထားသဖြင့် ညနေ ၃ နာရီတွင် မန်နေဂျာမိသားစု
 နှင့်တကွ ဟိုတယ်ဝန်ထမ်းမိသားစုတို့အား ဆရာတော်ဘုရား သတိ
 ပဋ္ဌာန်တရား ဟောကြားချီးမြှင့်ရသည်။ ဓမ္မပူဇာအဖြစ် လှူဖွယ်ဝတ္ထု
 အမျိုးမျိုး လှူဒါန်းပူဇော်ကြသည်။

ဘာသာပြန် ၁၆၈ အုပ် ညနေ ၆ နာရီခန့်တွင် ပီကင်းတက္ကသိုလ်မှ
လှူဒါန်းခြင်း ပါမောက္ခဆရာကြီးတယောက် ဆရာ
 တော်ဘုရားကို လာရောက်ဖူးမြော်ပြီးလျှင်
 ဆရာတော်အား တရုတ်ဘာသာပြန် ဗုဒ္ဓကျမ်းစာ ၁၆၈ အုပ် လှူဒါန်း
 သည်။

စီအန်သို့. ဇွန်လ ၂၉ ရက်နေ့တွင် ရှန်စီပြည်နယ် စီအန်မြို့သို့
 သွားကြသည်။ စီအန်မြို့နှင့် ၁၀ မိနစ်ခန့် ကားမောင်း
 ရသော ဖာမင်စီစေတီတော် ဝင်းအတွင်းရှိ ဟိုတယ်၌ သီတင်းသုံးရ
 သည်။ နောက်တနေ့ အရုဏ်ဆွမ်း ဘုဉ်းပေးပြီးသောအခါ ဖာမင်စီစေတီ
 တော်ကို ဖူးမြော်ကြသည်။ မွန်းလွဲပိုင်းတွင် စီအန်မြို့သို့သွား၍ တရုတ်
 ဘုန်းတော်ကြီး ရွှင်ကျန့် ပြတိုက်ကို ကြည့်ရှုလေ့လာကြသည်။ ရွှင်ကျန့်
 အိန္ဒိယမှ ယူလာသော မဟာယာနကျမ်းစာများကို ထားရာဖြစ်သည့် ၇
 ထပ်ရှိသည့် စေတီတော်ကို ဖူးကြသည်။ ဤစေတီတော်အတွင်း၌ပင်
 မဟာယာန သက္ကဋကျမ်းဂန်တို့ကို တရုတ်ဘာသာသို့ ရွှင်ကျန့်
 ပြန်ဆိုသည်ဟု သိရသည်။ သို့သော် အားလုံး ဘာသာပြန်၍ မပြီးမီပင်
 ရွှင်ကျန့် လွန်တော်မူကြောင်း ပြောကြသည်။

ရွှံ့ရပ် စစ်တပ်ပြတိုက်

ရှေ့တွင် ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော ရွှံ့ရပ်စစ်တပ်
(TERRA COTTA WARRIORS) ပြတိုက်သို့

ဧူလိုင်လ ၁ ရက်နေ့ နံနက်ပိုင်းတွင် သွား၍ အေးအေးဆေးဆေး ကြည့်ကြသည်။ ပြတိုက်ကိုကြည့်ပြီးလျှင် စီအန်မြို့ အတွင်းရှိ ကျန်ယွမ်း (Junyuan) ဟိုတယ်၌ တည်းကြသည်။

ချင်ဒုမြို့သို့

ဧူလိုင်လ ၂ ရက်နေ့ မွန်းလွဲ ၁ နာရီခန့်တွင် စီချမ်ပြည်နယ် ချင်ဒုမြို့သို့ လေယာဉ်ဖြင့် ခရီးဆက်ကြသည်။ ညနေ ၆ နာရီခွဲတွင် ချင်ဒုမြို့သို့ရောက်၍ ကားဖြင့် အီးမေမြို့သို့ (E Mai) ခရီးဆက်ကြသည်။ အီးမေမြို့တွင်း၌ ကားဖြတ်မောင်းရာ အီးမေတမြို့လုံး မီးအလှထွန်းထားကြသည်မှာ မြန်မာပြည် သီတင်းကျွတ်ထက်ပင် သာသေးသည်။ ဆရာတော်တို့သည် (E Mai Mountain Hot Spring Hotel) အီးမေတောင် ရေပူစမ်းဟိုတယ်၌ တည်းကြသည်။ ဧူလိုင်လ ၃ ရက်နေ့ နံနက်တွင် အီးမေတောင်ပေါ်သို့ တက်၍ တောင်ထိပ်ပေါ်ရှိ တန်ခိုးကြီး စေတီတော်ကို ဖူးမြော်ကြသည်။ တောင်ထိပ်ပေါ်၌ ဘုရားစေတီတော်သည် ကြီးမားခန့်ညားလှသည်တော့ မဟုတ်ပေ။ သို့သော် ဘုရားဖူးသူများကား တက်ကြဆင်းကြနှင့် အလွန်စည်ကားလှသည်။ ဘုရားဖူးပြီးလျှင် တောင်ပေါ်မှ ဆင်းခဲ့ကြ၍ ရေပူစမ်းဟိုတယ်သို့ ပြန်ခဲ့ကြသည်။

ဝမ်းမေ၏ မွေးနေ့အလှူ

ဧူလိုင်လ ၃ ရက်နေ့သည် ဝမ်းမေ၏ မွေးနေ့ဖြစ်၍ မွေးနေ့အလှူ ဒါနအဖြစ် ဖြင့် တောင်တွင်းကြီးမြို့ ပျဉ်းမရွာ နေကျော်ကျောင်းအတွင်း၌ ဆရာတော်လှူဒါန်း၍ ဆောက်လုပ်ဆဲဖြစ်သော နှစ်ထပ် အုတ်ကျောင်းဆောင်၌ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၄၀၀၀ (လေးထောင်) ပါဝင် လှူဒါန်းလိုက်သည်။ ဝမ်းမေသည် လွန်ခဲ့သည့် မတ်လ ပထမပတ်က ဆရာတော်၏ သံဃာ

၃၈၄

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

၂၀၀ ဆွမ်းဆန်လောင်းပွဲသို့ လိုက်ပါကြည်ညိုခဲ့စဉ်က ကျောင်းဆောက်နေသည်ကို တွေ့ရ၍ သဒ္ဓါပွားကာ လှူဒါန်းခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ကမ္ဘာအကြီးဆုံး ဇူလိုင်လ ၄ ရက်နေ့ နံနက်တွင် ကမ္ဘာ့
ထိုင်တော်မူ ဘုရားကြီး အကြီးဆုံး ထိုင်တော်မူ ဆင်းတုတော်ကြီး
 ကို ဖူးမြော်ရန် လယ်ရှန်းမြို့ (LESHAN
 city) သို့ ကားများဖြင့် သွားကြသည်။ လယ်ရှန်းမြို့သို့ ၁၀ နာရီခန့်တွင်
 ရောက်ကြသည်။ ဘုရားဆင်းတုတော်ကြီးနှင့် လယ်ရှန်းမြို့သည်
 လယ်ရှန်းမြစ် ခြားနေသဖြင့် မြစ်တဘက်ကမ်းသို့ သင်္ဘောဖြင့် သွား၍
 ဖူးကြရ၏။ ဆရာတော်တို့ ရောက်သော အချိန်၌မူ မိုးရွာ၍ ရာသီဥတု
 မကောင်းသဖြင့် သင်္ဘောများ ထွက်ခွင့်မပြုပေ။

တို့ဖူးဟိုတယ်မှ ထို့ကြောင့် ဒကာများသည် ရာသီဥတုကောင်းအောင်
တို့ဖူးနေ့ဆွမ်း စောင့်ရင်း လယ်ရှန်းမြို့၌ တို့ဖူးအစားအစာ အမျိုးမျိုး
 ပြုလုပ်ရောင်းချသော **တို့ဖူးဆန်းလိုက်ဟိုတယ်**၏
 စားသောက်ဆိုင်ခန်း၌ ဆရာတော်တို့အား နေ့ဆွမ်းကပ်ကြသည်။ ဆရာ
 တော်တို့သည် တို့ဖူးကို အမျိုးမျိုး စိမ့်ပြုလုပ် ချက်ပြုတ်ထားသော တို့ဖူး
 ဟင်းအမျိုးမျိုးနှင့် တို့ဖူးနေ့ဆွမ်းကို အထူးအဆန်း ဘုဉ်းပေးဖူးကြရ
 သည်။ ဆရာတော်များလည်း နှစ်ခြိုက်ပုံရကြသည်။ ဆွမ်းဘုဉ်းပေး
 ပြီးသောအခါ ထိုဟိုတယ်၌ပင် ဆရာတော် ဘုရား ၁ နာရီခန့် အနား
 ယူသည်။ နေ့လယ် ၂ နာရီလောက်တွင် မိုးတိတ်၍ ရာသီဥတုကောင်း
 လာသော်လည်း သင်္ဘောများ ထွက်ခွင့်မရသေးသဖြင့် လယ်ရှန်းမြစ်ကူး
 တံတားကြီးပေါ်မှ ကားဖြတ်မောင်းပြီးလျှင် တဘက်ကမ်းသို့ ရောက်ကြ
 သောအခါ လယ်ရှန်းဘုရားကြီး တည်ရှိရာ တောင်ပေါ်သို့ တဖြည်း
 ဖြည်း တက်ကြသည်။ တောင်ပေါ်သို့ ရောက်သောအခါ ဘုရားကြီး၏
 ဆံတော်ကို ပထမဆုံး ဖူးမြော်ရသည်။

တောင်နံရံကို ထွင်းထုထားသော ဘုရားကြီး ဘုရားဆင်းတုတော်ကြီးသည်
 မြစ်ကမ်းနား၌ တည်ရှိသော
 တောင်တတောင်၏ မြစ်ဘက်

နံရံကို ထွင်း၍ တောင်အမြင့်အတိုင်း ဉာဏ်တော်အမြင့်ကို ထုလုပ်ထားသော ထိုင်တော်မူ ဆင်းတုတော်ကြီး ဖြစ်သည်။ ထိုင်လျက် ဉာဏ်တော် ၂၁၃ ပေ (၇၁ မီတာ) ရှိကြောင်း သိရသည်။ ဆံတော်ကမူ တောင်ထိပ်ထက် ပို၍ မြင့်တက်နေသဖြင့် ဆံတော်ကို ပထမဆုံး ဖူးမြော်ရခြင်း ဖြစ်သည်။ ဆင်းတုတော်ကြီးမှာ တင်ပျဉ်ခွေ ပုံတော်မဟုတ်ဘဲ ကုလားထိုင်ပေါ်တွင် ထိုင်သကဲ့သို့ ခြေတော်နှစ်ဘက်ကို အောက်ကို တွဲလျောင်းချလျက် ထိုင်တော်မူပုံဖြစ်သည်။ ဆင်းတုတော်ကြီး၏ ဘယ်ဘက်ညာဘက် တောင်ထိပ်ပေါ်မှ အနီးကပ် ဖူးမြော်လျှင် ခေါင်းတော်မှ စ၍ အောက်ခြေဖမိုးတော်အထိ ဖူးမြင်ရသည်။

ခြေဖမိုးတော်မှစ၍ အထက်တကိုယ်တော်လုံးကို ဖူးမြော်နိုင်ရန်လည်း ခြေဖဝါးတော်အောက်ရှိ ပလ္လင်တော်နှင့် ဆက်စပ်လျက် ၁၅ ပေခန့် ကျယ်သော ကွန်ကရစ် ရင်ပြင် ပြုလုပ်ထားသည်။ တောင်ထိပ်မှ ရင်ပြင်သို့ ဆင်းရန် လှေခါးထစ်များ အဆင့်ဆင့် ပြုလုပ်ထားသည်။ အသက်ကြီးသော လူကြီးများတော့ ဆင်းနိုင်မည် မဟုတ်ပေ။ ဘုန်းကြီး ဦးဝါယာမနှင့် ဦးဉာဏရုံသီတို့ နှစ်ပါးသည် တောင်ထိပ်မှ ဆင်းပြီးလျှင် ရင်ပြင်တော်မှနေ၍ လယ်ရှန်းဘုရားကြီးကို တဝကြီး ဖူးမြော်ကြသည်။ ဆရာတော်ဘုရားသည် ဤလယ်ရှန်းဘုရားကြီး၏ ဓာတ်ပုံတော်ကို စာအုပ်များတွင် ဖူးမြင်ရကတည်းက ရောက်လို ဖူးလိုသည်မှာ ကြာလှပေပြီ။

ကျေနပ်အားရမှုတော့ မရှိလှ ရှေးကုသိုလ် ထောက်မသဖြင့် ယခု
 ဖူးမြော်ရ၍ ဆန္ဒပြည့်ဝပြီဟု ဆိုရ

၃၈၆

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

သော်လည်း သူများလို ရင်ပြင်တော်၌နေ၍ တကိုယ်တော်လုံး မဖူးမြော် နိုင်သဖြင့် ကျေနပ်အားရမှုတော့ မရှိလှပေ။ သို့သော် လုံးဝ မဖူးမြော်ရ သည်နှင့်စာလျှင် ယခုလောက် ဖူးမြော်ရခြင်းသည်ပင် ဝမ်းမြောက်စရာ ကောင်းလှပေပြီဟု ယောနိသော မနသိကာရ စိတ်ထားဖြင့် အားရ ကျေနပ်လိုက်ရပေသည်။

ဦးဝါယာမနှင့် ဦးညဏရံသီတို့ကတော့ အောက်ရင်ပြင်တော် ပေါ်မှ တကိုယ်တော်လုံးကို ဖူးလည်းဖူးမြော်ရသည်၊ ဓာတ်ပုံလည်း ရိုက်ရသည်။ မခင်ထွေးလည်း ရင်ပြင်တော်ပေါ်မှ ဖူးမြော်ရ ဓာတ်ပုံရိုက်ရ သည်။

တရားစခန်းသို့ မွန်းလွဲ ၂ နာရီခွဲလောက်၌ ဘုရားတောင်မှ ပြန်ဆင်း၍ လယ်ရှန်းမြို့မှ ချင်ဒုမြို့သို့ ပြန်ခဲ့ကြ သည်။ ချင်ဒုမြို့မှ လေယာဉ်ဖြင့် တရားစခန်းရှိရာ ရှီကျန် (ZHEJIANG) ပြည်နယ်၊ ဝင်ရှိုး (Wenzhou) မြို့သို့ ကြွကြရသည်။ တရားစခန်းကျင်းပ မည့် ရှိရှိရှန်ကျောင်းမှ ဘုန်းကြီးနှင့် တပည့်များလေဆိပ်၌ အသင့်ကြိုနေ သည်ကို တွေ့ရသည်။ ဆရာတော်တို့ကို ပြုတင်းငါးပေါက်ပါသော လင်မော်ဇင်း (limousine) ကားကြီးဖြင့် လေဆိပ်မှ ကျောင်းသို့ ပင့်ကြ သည်။ ကျောင်းအဝင်သို့ရောက်သောအခါ သီလရှင်များ ယောဂီများက စီတန်းလျက် အသင့်ကြိုနေကြသည်။ ဆရာတော်ကျောင်းပေါ်သို့ ရောက်၍ နေရာတကျထိုင်မိသောအခါ ရဟန်းတော်များ၊ ရှင်သာမဏေ များ တသုတ်ပြီး တသုတ် လာရောက် ကန်တော့ကြသည်။ ရဟန်း သာမဏေ ၂၀၀ ခန့် သီတင်းသုံးကြသည်ဟု သိရသည်။ စည်းကမ်းစနစ် လည်း ကောင်းပုံရသည်။

တောင်ကုန်းပေါ်မှ ကျောင်း တရားစခန်း ကျင်းပရာ ကျောင်းသည် တောင် ကုန်းပေါ်၌ တည်ထား၍ တရားစခန်းသည် တောင်ကုန်းနှစ်ဆင့် အနက်မှ ဒုတိယ တောင် ကုန်းထိပ်ပေါ်၌ရှိသဖြင့် ဆရာတော်အတွက် အတက်အဆင်း အခက်အခဲ

ရှိနေသည်။ ဆရာတော် သီတင်းသုံးရမည့် ကျောင်းကလည်း အမြင့်သို့ တက်ရမည့်ကျောင်းဖြစ်နေသည်။ ထို့ကြောင့် ဒကာများက ဝင်ရိုးမြို့ထဲသို့ ပင့်သွားပြီးလျှင် ဒိုင်းနက်စ်တီး ဟိုတယ်တွင် သီတင်းသုံးစေကြသည်။

တရားစခန်း၌ ဦးဝါယာမနှင့် ဦးညဏရံသီတို့ သီတင်းသုံး၍ ယောဂီ ၇၀ ကျော်ကို တရားပြကြသည်။ မခင်ထွေး ဘာသာပြန်အဖြစ် ကူညီသည်။ ဆရာတော်က တရားစခန်းဖွင့်ပွဲ၌ အလုပ်ပေးတရား ဟောကြားချီးမြှင့်သည်။

ကွမ်ကျိုးသို့. ဇူလိုင်လ ၇ ရက်နေ့ မွန်းလွဲ ၃ နာရီတွင် ဆရာတော် ဘုရားနှင့် ဦးဝါယာမတို့သည် ဝင်ရိုးမှ လေယာဉ်ဖြင့် ကွမ်းတုံပြည်နယ်၊ ကွမ်ကျိုးမြို့သို့ ကြွရသည်။ ဝေယျာဝစ္စအဖြစ် ပါနေကျ ယောဂီများနှင့် မခင်ထွေးတို့လည်း ပါကြသည်။ တရားစခန်း တွင် ဦးညဏရံသီ တပါးသာကျန် ခဲ့သည်။ ကွမ်ကျိုးလေဆိပ်သို့ ၅ နာရီခန့်တွင် ရောက်ကြသည်။ ကွမ်ကျိုးမြို့တွင် တုန်ဖန်း ဟိုတယ်၌ သီတင်းသုံးရသည်။

ဇူလိုင်လ ၉ ရက်နေ့၊ နံနက် ၉ နာရီတွင် ကွမ်ကျိုးမြို့၌ တခုတည်း သော ဈင်းကမ္မဋ္ဌာန်းရိပ်သာဖြစ်သော တရားရိပ်သာ၌ ဆရာတော်ဘုရား တရားချီးမြှင့်ရသည်။ ဆရာတော်ဘုရားသည် ဆိုတိုချင်းနှင့် ရင်ခိုင်းချင်း တို့ ဖြစ်ပေါ်လာပုံနှင့် မတူ ကွဲပြားခြားနားပုံကို ရှင်းလင်းပြောပြသည်။ ထို့နောက် ထိုအဖွဲ့ဝင်များသည် ဝမ်းမေနှင့် ရင်းနှီးသူများဖြစ်၍ ဝမ်းမေကို သူ၏ မြန်မာပြည် ဝိပဿနာ အတွေ့အကြုံများကို ပြောပြစေသည်။ ပရိသတ်ကလည်း စိတ်ဝင်တစားနားထောင်ကြသည်။ တရားပွဲ ပြီးသော အခါ အနီးရှိ ဟိုတယ်ကြီး၌ အသင့်စီစဉ်ထားသည့်အတိုင်း ဆရာတော် တို့အဖွဲ့ကို ဂူယွင့်အမ် မိသားစုက နေ့ဆွမ်းကပ်ကြသည်။ ဆွမ်းပွဲမှာ ဟင်းမျိုးစုံလှ၍ လွန်စွာ မြှင်ဆိုင်လှသည်။

၃၈၈

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ဒေါက်တာဆွန်ယက်ဆင် ပြတိုက် နေ့ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီးသောအခါ
တုန်ဖန်းဟိုတယ် (Dong Fang
Hotel) ၌ အားလုံး အနားယူကြသည်။ ညနေ ၄ နာရီတွင် ဒကာ ဒကာမ
များက ဒေါက်တာဆွန်ယက်ဆင်အထိမ်းအမှတ် ပြတိုက်သို့ လိုက်ပို့ကြ
သည်။ ဟိုတယ်သို့ ပြန်ရောက်သောအခါ ဒေါက်တာဇူး လှူလိုက်သော
တိုင်ကပ်နာရီ ၆ လုံးကို သူ့မိတ်ဆွေ ဒေါက်တာရီနီဝမ်က ဆရာတော်အား
ဆက်ကပ်လှူဒါန်းသည်။

စင်္ကာပူချမ်းမြေ့ရိပ်သာကျောင်း ဇူလိုင်လ ၁၀ ရက်နေ့ မွန်းလွဲ ၁
နာရီတွင် ဆရာတော်ဘုရားသည်
ဦးဝါယာမနှင့် မောင်နန္ဒတို့ လိုက်ပါလျက် ကွမ်းကျိုးလေဆိပ်မှ စင်္ကာပူသို့
ကြွရသည်။ စင်္ကာပူချမ်းမြေ့ရိပ်သာကျောင်း၌ သီတင်းသုံးကြရသည်။
ဇူလိုင်လ ၁၅ ရက်နေ့ နံနက် ၉ နာရီတွင် ကျောင်း၌ ဝါဆိုသင်္ကန်းကပ်၍
အနုမောဒနာတရား နာကြားကြသည်။ ညနေ ၆ နာရီတွင် အရိနာ
ကန်ထရိုကလပ် (ARENA COUNTRY CLUB) ခန်းမ၌ အထူးတရားပွဲ
ကျင်းပကြသည်။ စင်္ကာပူ၌ရှိသော မြန်မာအားလုံးကို ဖိတ်ကြားထား
သဖြင့် ခန်းမကျယ်ကြီး ပြည့်လျှံအောင် ပရိသတ်များ လာရောက်
နာကြားကြသည်။ ဆရာတော်ဘုရားက ဒကာများ နာကြားလိုသော
ဗုဒ္ဓ၏အနတ္တဝါဒ တရားတော်ကို ဟောကြား ချီးမြှင့်တော်မူသည်။

အင်ဒိုနီးရှားသို့ ဇူလိုင်လ ၁၆ ရက်နေ့၌ ဆရာတော်ဘုရားသည်
ဦးဝါယာမနှင့် ကပ္ပိယမောင်နန္ဒတို့ လိုက်ပါလျက်
ဂျကာတာသို့ကြွ၍ ဂျကာတာ၌ ၁ ရက်နေ့ပြီးလျှင် ဘကုမ့် (Bacom)
တရားရိပ်သာသို့ ကြွရသည်။ ၂၁ ရက်နေ့၌ ဘကုမ့်ရိပ်သာတွင် သိမ်
သမုတ်တော်မူကြသည်။ ဇူလိုင်လ ၂၈ ရက်နေ့၌ ဦးဝါယာမနှင့်
ဦးဉာဏရံသီတို့ ဆေမာရန်းတရားစခန်းသို့ ကြွကြသည်။ မောင်နန္ဒနှင့်

ဆရာတော်တို့ကို ယမန်နှစ်က စီစဉ်ထားသည့်အတိုင်း ဒေါ်ပညာစာရှိနှင့် ဒကာများက ပပူးဝါးနယူးဂီနီ (Papua Newgini) သို့ လေယာဉ်ဖြင့် လိုက်ပို့ကြသည်။ ပပူးဝါးနယူးဂီနီတွင် စင်တနီမြို့ (Sentani) လေဆိပ်၌ ဆင်းရသည်။ ပပူးဝါးနယူးဂီနီ၏ မြို့တော်မှာ ဇေယူပူရ (Jayapura) ဖြစ်သော်လည်း ဇေယူပူရမြို့တည်နေရာ တောင်စောင်း၌ လေယာဉ်ကွင်း လုပ်လောက်အောင် မြေနေရာမကျယ်သဖြင့် စင်တနီလေဆိပ်၌ ဆင်းကြ ရခြင်း ဖြစ်ပုံရသည်။ စင်တနီဟိုတယ်၌ တည်းခိုကြပြီးလျှင် တနေ့တာ လှည့်လည် ကြည့်ရှုကြသည်။

ပပူးဝါးနယူးဂီနီ ပပူးဝါးနယူးဂီနီသည် နယူးဂီနီကျွန်း၏ တစိတ် တပိုင်း ဖြစ်သည်။ နယူးဂီနီကျွန်းကို နှစ်ပိုင်းပိုင်း၍ တပိုင်းကို နယူးဂီနီ၊ ကျန်တပိုင်းကို ပပူးဝါးလူမျိုးများ နေထိုင်ကြသဖြင့် ပပူးဝါးနယူးဂီနီဟု ခေါ်ကြသည်။ ပပူးဝါးနယူးဂီနီသည် ဩစတြေးလျ နိုင်ငံနှင့် အတော်နီးကပ်သည်။ သို့သော် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ၌ ပါဝင်သည်။ ပပူးဝါးနယူးဂီနီနိုင်ငံ မြေအနေအထားသည် ပတ်ပတ်လည်တောင်များ ဝန်းရံထားသော ချိုင့်ဝှမ်းမြေပြန့်ကြီး ဖြစ်သည်။ ကြီးမားလှသော ဒယ်အိုး ကြီးနှင့် ပုံသဏ္ဌာန်တူသည်။ အမှန်တော့ ပေါက်ကွဲထားသည်မှာ နှစ် ပေါင်းများစွာ ကြာပြီဖြစ်သော မီးတောင်ဟောင်းအဝကြီး ဖြစ်ပုံရသည်။ ပတ်ပတ်လည်တောင်များတွင် နေရာတော်တော်များများ၌ မီးတောင် ပေါက်ကွဲစဉ်က စီးကျသော ချော်ခဲများကို တွေ့ရသည်။ ချော်ရည်စီး ကြောင်းအရာများကိုလည်း တွေ့ရသည်။

ပပူးဝါးလူမျိုး နောက်တနေ့တွင် ပပူးဝါးလူမျိုးတို့ အများစုနေထိုင်ရာ ဖြစ်သော ဝါမေနမြို့ (Wamena) သို့ ကားဖြင့် သွားကြ ရာ ၁ နာရီကျော်မှ ရောက်ကြသည်။ ထရဗဲလားဟိုတယ် (Travelers Hotel) ၌ တည်းကြသည်။ ပပူးဝါးလူမျိုးတို့မှာ ယဉ်ကျေးမှု မတိုးတက်

၃၉၀

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ကြသေးပေ။ သူတို့၏ အဝတ်အစားယဉ်ကျေးမှုကို ပြောပြဖို့ပင် အတော် ခက်လှသည်။ စင်တနီမြို့နှင့် ဝါမေနီမြို့တို့၌ နေထိုင်၍ ဆိုက်ကားနင်း ကူလီထမ်း စသည့် အလုပ်ကြမ်းများကို လုပ်ကိုင်ကြသော သူတို့လူမျိုး အနည်းငယ်မျှကတော့ အများသူငါလိုပင် အဝတ်အစား အပြည့်အစုံ ဝတ်ဆင်ကြသည်။ သူတို့ ရွာကလေးများမှာ နေထိုင်ကြသူများကတော့ ထိုကဲ့သို့ မဟုတ်ကြပေ။

သူတို့၏ အစားအစာ ဆရာတော်တို့သည် ခရီးလမ်းညွှန်သူ၏ ဦးဆောင်မှုဖြင့် ပပူးဝါးလူမျိုးတို့၏ ရွာ ကလေးများဟု ခေါ်ရမည့် အိမ်စုကလေးများအထိ ရောက်အောင် သွားရောက်လေ့လာကြသည်။ ဆရာတော်တို့ကို သူတို့၏ အကများ အစားအသောက်များဖြင့် ဧည့်ခံကြသည်။

သူတို့အစားအသောက် ချက်ပြုတ်ပုံမှာ လေးပေပတ်လည်ခန့် ကျယ်၍ နှစ်ပေခန့်နက်သော တွင်းကြီးထဲ၌ သစ်ရွက်ခြောက်များ ငှက်ပျောဖက်များ ထည့်ခင်းပြီးလျှင် ပြောင်းဖူးများ၊ ရွှေဖရုံသီးများ၊ ပိန်းဥများကို ထည့်၍ အပေါ်မှ သစ်ရွက်ခြောက်များ၊ အမှိုက်များ၊ ငှက် ပျောဖက်များဖြင့် ၁ ပေခန့်ထူအောင် ဖုံးလိုက်ကြသည်။ ပြီးလျှင် တွင်း ထဲရှိ အမှိုက်များကို မီးရှို့ကြသည်။ မိနစ် ၂၀ ခန့်ကြာသောအခါ တွင်း အနီး၌ဝိုင်း၍ ထိုင်လျက် မီးလောင်ထားသောပြာများနှင့် သစ်ရွက် အကြွင်းအကျန်များကို ဖယ်ရှား၍ ပြောင်းဖူးများ၊ ရွှေဖရုံသီးများ၊ ပိန်းဥ များကို အားရပါးရစားကြသည်။

ညည်သည်ကို ညည်ဝတ်ပြုကြခြင်း ဆရာတော်နှင့် ဒကာ ဒကာမ လေးငါးယောက်တို့သည် သူတို့ နှင့် ခပ်လှမ်းလှမ်းတွင် ထိုင်၍ ကြည့်နေကြရာ သူတို့သည် သူတို့၏ အစားအစာများကို ယူလာပြီးလျှင် ဆရာတော်တို့ရှေ့ မြေကြီးပေါ်၌

ချထားကာ ဧည့်ဝတ်ပြုကြသည်။ ဆရာတော်တို့သည် ပြုံးလျက် ဝမ်းသာကြောင်း ပြကြသည်။ ခရီးလမ်းညွှန်သူ ဒကာကတော့ သူတို့ အကြား၌ ဝင်ထိုင်လျက် သူတို့နှင့်ရောနှောကာ သူတို့လိုပင် အားရပါးရ စားပြနေလေသည်။ ခဏကြာသောအခါ ဝါမေနမြို့သို့ ပြန်ခဲ့ကြသည်။

ဇယပူရသို့ နေ့လယ်ပိုင်း၌ ဝါမေနမှ မြို့တော်ဇယပူရသို့ သွားကြသည်။ ကား ၁ နာရီကျော်ကျော်မောင်းမှ ဇယပူရသို့ ရောက်သည်။ တောင်စောင်း၌ တည်ထားသောမြို့ဖြစ်၍ တချို့အိမ်များမှာ နေရာရသလို ဆောက်ထားကြသော်လည်း သပ်သပ်ရပ်ရပ် အိမ်ကြီးအိမ်ကောင်းများလည်း ရှိကြသည်။ ဇယပူရမှ စင်တနီသို့ ပြန်ခဲ့ကြ၍ ဟိုတယ်၌ ၁ ည ကျိန်းပြီးလျှင် ဇူလိုင် ၂၇ ရက်နေ့တွင် ဂျကာတာသို့ ပြန်ခဲ့ကြသည်။

ဂျကာတာတရားပွဲ ဇူလိုင် ၂၈ ရက်နေ့ညတွင် ဂျကာတာမြို့တော်ဘုန်းကြီးကျောင်း တကျောင်း၌ ညတရားပွဲချီးမြှင့်ရသည်။ အင်ဒိုနီးရှားသို့ မရောက်မီကပင် ကြိုတင်ပင့်လျှောက်ထားသောတရားပွဲ ဖြစ်သည်။ ဂျကာတာထုံးစံအတိုင်း တရားနာပရိသတ်များလှသည်။ ဆရာတော်က အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ဟော၍ သီလရှင်ဆရာလေး ဒေါ်ကုသလစာရီက အင်ဒိုနီးရှား ဘာသာပြန်ပေးသည်။ ဂျကာတာ၌ ၂၉ ရက်နေ့ ၁ ရက်နားပြီးလျှင် ဇူလိုင် ၃၀ ရက်နေ့တွင် မြန်မာပြည်သို့ ပြန်ခဲ့ကြသည်။

၈၅ ကြိမ်မြောက်မွေးနေ့ပူဇော်ပွဲ မြန်မာပြည်သို့ ပြန်ရောက်သောအခါ ချမ်းမြေ့ရိပ်သာအဖွဲ့ အမှုဆောင်များက ဆရာတော်၏ ၈၅ ကြိမ်မြောက် မွေးနေ့ပူဇော်ပွဲကို သြဂုတ်လ ၂၅ ရက်နေ့၌ ကျင်းပရန် စီစဉ်ထားကြောင်း၊ သံဃာတော် အပါး

၂၀၀ ပင့်ထားကြောင်း၊ အဖွဲ့အနေဖြင့် ၁ ပါးလျှင် သင်္ကန်းစသော လှူဖွယ်ပစ္စည်းများနှင့် ကျပ် ၁ သောင်းတန် ပစ္စည်းလေးပါး လှူဒါန်းကြမည်ဖြစ်ကြောင်း လျှောက်ထားကြသည်။

စာရေးတံမဲအလှူပွဲ ရန်ကုန်ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ၌ နှစ်စဉ် နှစ်တိုင်း ဆရာတော်၏ မွေးနေ့ ပူဇော်ပွဲကို သီးခြားမကျင်းပဘဲ စာရေးတံမဲအလှူပွဲနှင့် တွဲလျက် ကျင်းပကြသည်။ သို့သော်လည်း ယမန်နှစ် ၂၀၁၁ ခုနှစ်၌ ပြင်ဦးလွင်ချမ်းမြေ့ ဒကာ ဒကာမများက စာရေးတံမဲအလှူပွဲကို ပြင်ဦးလွင်ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ၌ ကျင်းပခွင့်ပြုရန် လျှောက်ထားကြသဖြင့် စာရေးတံမဲအလှူပွဲကို ပြင်ဦးလွင်ချမ်းမြေ့ရိပ်သာတွင် ကျင်းပခဲ့ကြ၍ ရန်ကုန်ချမ်းမြေ့ဒကာ ဒကာမများက ၈၄ ကြိမ်မြောက် မွေးနေ့ပူဇော်ပွဲကို ရန်ကုန်၌ သီးခြားကျင်းပခဲ့ကြသည်။ ယခုနှစ်လည်း စာရေးတံမဲအလှူပွဲကို ပြင်ဦးလွင်မှာပင် ကျင်းပရမည်ဖြစ်၍ ရန်ကုန်ချမ်းမြေ့ဒကာ ဒကာမများက ၈၅ ကြိမ်မြောက် မွေးနေ့ပူဇော်ပွဲကို ရန်ကုန်တွင် သီးခြားကျင်းပရန် စီစဉ်ကြခြင်းဖြစ်သည်။

မွေးနေ့လှူဖွယ်အမျိုးမျိုး ဩဂုတ်လ ၂၅ ရက် မွေးနေ့ပူဇော်ပွဲ၌ ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ ဝေယျာဝစ္စအဖွဲ့နှင့် မွေးနေ့ပွဲသို့ လာရောက်ကြည်ညိုကြသော စေတနာရှင်အပေါင်းတို့ စုပေါင်းညီညွတ် လှူဒါန်းကြသည်မှာ ပင့်သံဃာတော် ၂၀၀ အား ၁ ပါးလျှင် အနာမာသ ကျပ် ၃ သောင်းကျော်ကို ကပ္ပိယများအထံ အပ်နှံ၍ လှူဒါန်းကြသည်။ သင်္ကန်းစသော လှူဖွယ်ပစ္စည်းမျိုးစုံတို့ကိုလည်း လှူဒါန်းကြသည်။

မွေးနေ့အထိမ်းအမှတ် ဤမွေးနေ့ပူဇော်ပွဲ၌ ဆရာတော်ဘုရား၏
မွေဒါန ၈၅ ကြိမ်မြောက် မွေးနေ့အထိမ်းအမှတ် အဖြစ်ဖြင့် နံနက်ချိန်ခါ ဩဝါဒဒေသနာ

စာအုပ်ကို ပုံနှိပ်၍ ဓမ္မဒါနအဖြစ် လှူဒါန်းကြပါသည်။ သူတော်လမ်းညွှန်
ဩဝါဒ သဝဏ်လွှာနှင့် စိတ်ထားဖြူစင်ဩဝါဒ သဝဏ်လွှာတို့ကိုလည်း
ပုံနှိပ် ဝေငှကြပါသည်။

ရခိုင်မီးသင့်ကျောင်းများအလှူ အထူးအားဖြင့် ကုသိုလ်ပွားဖွယ်ရာ
မွေးနေ့အလှူမှာ ရခိုင်မီးသင့်
ကျောင်းများအား လှူဒါန်းသောအလှူပင် ဖြစ်သည်။ မွေးနေ့ပူဇော်ပွဲ၌
ဆရာတော်ဘုရား၏ ကပ္ပိယက ရခိုင်မီးသင့်ကျောင်းများအား ကျပ် ၁၀
သိန်း စတင်လှူဒါန်းလိုက်ရာ တခြားစေတနာရှင်များကလည်း အသီး
အသီး ဝိုင်းဝန်းလှူဒါန်းလိုက်ကြသဖြင့် ရခိုင်မီးသင့်ကျောင်းများအတွက်
ဆရာတော်ဘုရား၏ မွေးနေ့အလှူမှာ ကျပ် ၉၃ သိန်းကျော် ဖြစ်သွားပါ
သည်။

အကျိုးဆောင်များ ထိုအလှူငွေများကို ရခိုင်မီးသင့်ကျောင်းများအား
လှူဒါန်းပေးရန် မွေးနေ့အခမ်းအနား၌ပင် အကျိုး
ဆောင်များ ဖြစ်ကြသော ၈၈ မျိုး ဆက်ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်
ကိုမင်းကိုနိုင်နှင့် အဖွဲ့၏လက်သို့ အပ်နှံလိုက်သည်။

ထို့နောက် မကြာမီပင် ဝါရှင်တန်မြို့ ဖရီးအေရှ (RFA) အသံလွှင့်
ဌာန၏ အမေးအဖြေခန်းတွင် ၈၈ မျိုးဆက်ကျောင်းသားများအဖွဲ့ဝင်
ဖြစ်သော မမာလာသိန်းက ရခိုင်ပြည်သို့သွား၍ ချမ်းမြေ့ဆရာတော်
ကြီး၏ မွေးနေ့က ရခိုင်မီးသင့်ကျောင်းများအား လှူဒါန်းသော အလှူငွေ
၉၃ သိန်းကျော်ကို တောနယ်ဘက်က မီးသင့်ကျောင်း ၈ ကျောင်းအား
၁ ကျောင်းလျှင် ၁၀ သိန်းစီ လှူ၍ ကျန်အလှူငွေများကို စစ်တွေမြို့ပေါ်ရှိ
မီးသင့်ကျောင်း ၅ ကျောင်းအား မျှဝေလှူဒါန်းရန် သွားကြမည်
ဖြစ်ကြောင်း ဖြေကြားသံကို နားထောင်လိုက်ကြရသဖြင့် အထူးဝမ်းသာ
ကျေးဇူးတင်ကြရပါသည်။

မွန်ပြည်နယ်ဓမ္မခရီး ဆရာတော်ဘုရားသည် သထုံမြို့နယ်၊ သိမ်ဆိပ်မှ ဦးတင်ထွန်း ဒေါ်ခင်လှဝင်း မိသားစု နှင့် ပေါင်မြို့မှ ဦးသိန်းထိုက် ဒေါ်ခင်အေးမြင့် မိသားစုတို့ ပင့်လျှောက် ကြသဖြင့် အောက်တိုဘာ ၁၇ ရက်မှ ၂၃ ရက်အထိ မွန်ပြည်နယ် ဓမ္မခရီး ကြွရသည်။ တပည့်ဝေယျာဝစ္စတို့ကိုပါ ဖိတ်သဖြင့် အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီး ၂၀ ခန့် လိုက်ပါကြသည်။ ပင့်လျှောက်သူ အလှူရှင်များက ရန်ကုန်မှ လူ ၃၀ ဆံ့ ဘတ်(စ်)ကား ၁ စီးကို ၇ ရက်အတွက် ကျပ် ၁၂ သိန်းဖြင့် ငှား၍ ဓမ္မခရီး ဒါနကုသိုလ်ယူကြခြင်း ဖြစ်သည်။

ကင်မွန်းစခန်း ဆရာတော်တို့သည် ဘတ်(စ်)ကားကြီး တစီး၊ ဆလွန်းကား နှစ်စီးဖြင့် နံနက် ၇ နာရီ ခန့်တွင် ရန်ကုန်ချမ်းမြေ့မှ ထွက်ကြ၍ ၁၀ နာရီ ၄၅ မိနစ်တွင် ကျိုက်ထီးရိုး တောင်ခြေ ကင်မွန်းစခန်း မဟာစည်ရိပ်သာသို့ ရောက်ကြသည်။ ရိပ်သာ၏ ကြိုတင်ပင့်လျှောက်ချက်အရ ရိပ်သာ၌ နေ့ဆွမ်းဘုဉ်းပေးကြ သည်။ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီးနောက် ၁ နာရီခန့် နားကြပြီးလျှင် ၂ နာရီခန့် တွင် မကြာမီက ပျံလွန်သွားသော ရိပ်သာတည်ထောင်သည့် ဆရာတော် ဦးဝိစာရိန္ဒ အထိမ်းအမှတ်ပွဲကို လည်းကောင်း၊ သြဝါဒခံယူ ပူဇော်ပွဲကို လည်းကောင်း ကျင်းပကြပါသည်။

သံဃာတော် ၂၀၀ ကျော်ရှိသော ပူဇော်ပွဲပြီးလျှင် သထုံဘက်သို့ ကျေးရွာစာသင်တိုက် ခရီးဆက်ကြရာ ညနေစောင်း တွင် ကျိုက်ကော်အနီးမှ ကမာဆိုင်ရွာသို့ ရောက်ကြသည်။ ကမာဆိုင် ကျေးရွာ ရွှေညောင်ပင်ပရိယတ္တိစာသင်တိုက် သံဃာတော်များနှင့် ဒကာ ဒကာမများကလည်း ကြိုဆိုပင့်ဆောင်ကြပြီးလျှင် ပူဇော်ပွဲကျင်းပကြ သည်။ ရွှေညောင်ပင်ကျောင်းတိုက်မှာ ကျေးရွာကျောင်းပင် ဖြစ်သော်

လည်း သံဃာတော် ၂၀၀ ကျော်ရှိသော စာသင်တိုက်ဖြစ်၍ ချီးကျူး
ဝမ်းသာစရာ ကြည်ညိုစရာ ကောင်းလှသည်။

ကမာဆိုင်ကျောင်းမှ ခရီးဆက်ကြရာ ကျိုက်ကော်၊ သိမ်ဆိပ်၊
ဇင်းကျိုက်၊ ပေါင်၊ ကွဲခြံ၊ သထုံ၊ မုတ္တမ၊ မော်လမြိုင်၊ ကျိုက်မရော၊
မုဒုံ၊ သံဖြူဇရပ်၊ စက်ဆဲ၊ ကျိုက္ခမိမြို့များသို့ ရောက်ကြရ၍ သြဝါဒခံယူ
ပူဇော်ပွဲများနှင့် တရားပွဲများ ကျင်းပဟောပြောကြပါသည်။ ဘုရား
ပုထိုးများကို ရှိခိုးဖူးမြော် ပူဇော်ကြရသည်။

တောင်ပေါ်ဘုရားများ မြသပိတ်တောင်၊ ဇင်းကျိုက်တောင်၊ နွားလဘို့
တောင်၊ မော်လမြိုင်တောင်တန်းများပေါ်ရှိ
ဘုရားဆင်းတုတော်များ စေတီပုထိုးများကို ရှိခိုးဖူးမြော် ပူဇော်ကြရသည်။
တောင်ပေါ်ရောက်တိုင်း ဘုရားပုထိုး ရှိခိုးဖူးမြော်ရုံမျှ မဟုတ်ဘဲ ဗုဒ္ဓါ
နုဿတိဘာဝနာ မေတ္တာဘာဝနာတို့ကိုပါ ပွားများအားထုတ်ကြသည်။
ဇင်းကျိုက်တောင်ပေါ်၌မူ ဘုရားဖူးရုံမျှသာ မဟုတ်ဘဲ နေ့ဆွမ်းလည်း
ဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်ကြသည်။

ကျိုက်စိုက်ပျိုးရေးဥယျာဉ် နိဝင်ဘာလ ၂၀ ရက်နေ့ နံနက်တွင်
နွားလဘို့တောင်ကို တက်ကြ၍ ဘုရား
ဖူးပြီးလျှင် ပြန်ဆင်းလာကြသောအခါ အစိုးရ ကျိုက်စိုက်ပျိုး ရေးဥယျာဉ်
စားသောက်ခန်း၌ နေ့ဆွမ်းဘုဉ်းပေးကြရသည်။ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပြီးလျှင်
မိနစ်အနည်းငယ်မျှ အနားယူကြပြီးနောက် ဥယျာဉ်ထဲ၌ လှည့်ပတ်
ကြည့်ရှုကြသည်။ ဒုတိယမန်နေဂျာက လမ်းညွှန်ရင်း ဥယျာဉ်နှင့် ပတ်
သက်သော အကြောင်းအရာများကို ရှင်းလင်းပြောပြသည်။ ဥယျာဉ်ထဲ
တွင် လမ်းဆေးတဘက်တချက်၌ မင်းဂွတ်ပင်ကြီးများကို စီတန်းစိုက်ပျိုး
ထားရာ အလွန်သာယာလှသည်။ ဇာဒိပွိုလ်ပင်၊ ဒူးရင်းပင်၊ ပိန္နဲပင်၊

၃၉၆

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ကျွဲကောပင်၊ အုန်းပင်တို့ဖြင့် စိမ်းစိုအုပ်ဆိုင်း ညိုညိုမှိုင်း၍ ရှုတိုင်း တင့်တယ် ကြည်နူးဖွယ်ရှိလှသည်။

ရန်ကုန်သို့အပြန်တွင် ပျိုးပင်များကိုလည်း လှူလိုက်ကြသည်။ ထူးခြားသော ဤအလှူကိုလည်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ သာဓုခေါ်ကြ ရသည်။

တောင်ဝိုင်းမဟာစည် သာသနာ့ရိပ်သာ မော်လမြိုင်တောင်တန်းပေါ်မှ ဘုရားများကို ဖူးမြော်ကြပြီးလျှင် တောင်တန်းပေါ်မှ ဆင်း၍ တောင်ဝိုင်းကလေး မဟာစည်သာသနာ့ ရိပ်သာသို့ သွားကြသည်။ တောင်ဝိုင်းရိပ်သာသို့ မရောက်ရသည်မှာကြာ ပြီဖြစ်၍ ယခုရောက်ရသောအခါ အထူးဝမ်းသာရသည်။ တောင်ဝိုင်း ရိပ်သာဆရာတော်ကို ဖူးတွေ့ရသောကြောင့်လည်း ဝမ်းသာအားရ ဖြစ် ကြရသည်။

သထုံဇေတဝန်တောရကျောင်း ဤဓမ္မခရီး၌ အထူးကုသိုလ်ပွား ကြရသည်မှာ မြတ်စွာဘုရား၏ သတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ကို ဦးဦးဖျားဖျား လက်တွေ့ဟောကြား ပြသ တော်မူသော ကျေးဇူးတော်ရှင် ဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီး သီတင်း သုံးတော်မူခဲ့သော သထုံမြို့ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်ကြီးသို့ ရောက်ကြရ၊ ကြည်ညိုကြရခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ကုသိုလ်ကံ အလွန်ကောင်းလှသည် ဟု ဆိုရမည်ဖြစ်သည်။ ဤဇေတဝန်တောရကျောင်း၌ပင် ကျေးဇူးတော် ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည်လည်း ကျေးဇူးတော်ရှင် ဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ညွှန်ကြားပြသမှုဖြင့် ၄ လတိုင်တိုင် သတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ကို ပွားများအားထုတ်ခဲ့ပါသည်။

ဆရာတော်တို့ ကြွရောက်ကြည်ညိုကြသည်ကို ဇေတဝန်

ကျောင်းတော်ကြီးဆိုင်ရာ သံဃာတော်များ၊ ဒကာ ဒကာမများကလည်း လွန်စွာအားရဝမ်းသာ ဖြစ်ကြသည်။ ရန်ကုန်မြို့မှ ဇေတဝန်ကျောင်း၏ ဒကာ ဒကာမများလည်း လာရောက်ဖူးမြော်ကြသည်။ သြဝါဒခံယူ ပူဇော်ပွဲများလည်း ပြုလုပ်ကြသည်။ သထုံမြို့လယ်ရှိ ရွှေစာရံစေတီ တော်ရင်ပြင် ဓမ္မာရုံကြီး၌ ဆရာတော်ဘုရားဟောကြားချီးမြှင့်သော တရားတော်ကိုလည်း နာကြားကြသည်။

ဇေတဝန်ကျောင်းတော်ကြီး၏ ဝေယျာဝစ္စ ဒကာတဦးဖြစ်သော ဒေါက်တာပြီးချို့က ဆရာတော်သက်သက်သာသာ ခရီးသွားနိုင်စေရန် သူ၏ တိုယိုတာဆလွန်းကားကို သားဖြစ်သူ မောင်ဝေဖြိုးကို မောင်းစေ လျက် သထုံမြို့မှစ၍ မော်လမြိုင်၊ ကျိုက်မရော၊ မုဒုံ၊ သံဖြူဇရပ်၊ စက်ဆဲ၊ ကျိုက္ခမိမြို့များသို့ အသွားအပြန် ခရီးနှင့် ရန်ကုန်အပြန်တွင် ချမ်းမြေ့ရိပ်သာသို့ ပြန်ရောက်သည်အထိ လှူဒါန်းထားသည်။ ဆရာ တော်သည် ဤကဲ့သို့ ကားဖြင့် ခရီးရှည်မကြွဖူးသော်လည်း ယခု မွန်ပြည်နယ် တခုလုံးနီးပါး ဓမ္မခရီးရှည်ကြွရာတွင် ပင်ပန်းသည်မရှိဘဲ ကြည်လင်လန်းဆန်းလျက် ရှိနေပါသည်။

၄၉ ကြိမ်မြောက်ဓမ္မခရီး

(၂၀၁၂-၂၀၁၃ ဆောင်းရာသီ)

ဤဓမ္မခရီးသည် ၂၀၁၂ ခုနှစ်

နိုဝင်ဘာလ ၆ ရက်နေ့မှစ၍

ထိုင်း၊ စင်္ကာပူ၊ မလေးရှား၊

အင်ဒိုနီးရှား တရားစခန်းများ၌ ဟောပြောပြသရမည့် ခရီးဖြစ်သည်။

ဆရာတော်ဘုရားသည် နိုဝင်ဘာလ ၁၁ ရက်နေ့မှစ၍ ဟောပြောပြသ

ရမည့် အကြိမ် ၅၀ မြောက်ဓမ္မခရီးဖြစ်သည့် ထိုင်ဝမ်တရားစခန်းနှင့်

ရှောင်လွှဲမရလောက်အောင် တိုက်ဆိုင်နေရာ ထိုင်ဝမ်တရားစခန်းသည်

မေတ္တာဘာဝနာ တရားစခန်းဖြစ်၍ ကိုယ်တိုင်ကြွမှ အဆင်ပြေမည်

ဖြစ်သောကြောင့် ထိုင်ဝမ်တရားစခန်းသို့ ကြွရသည်။ ထိုင်း၊ မလေးရှား

၃၉၈

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

စသော တရားစခန်းများကိုမူ ဘုန်းကြီးဦးသောဘိတနှင့် ဦးဉာဏရုံသီတို့အား တာဝန်ပေးလိုက်ရသည်။ သို့သော်လည်း ဗန်ကောက်တွင် ထိုင်ဝမ်ဗီဇာ စောင့်နေစဉ်အတွင်း ရက်အားရ၍ ယောဂီများလျှောက်ထားသဖြင့် မလွတ်ရုံမျှ တရားစခန်း အဖွင့်တရား ဟောကြား ချီးမြှင့်ခဲ့ရသည်။

အကြိမ် ၅၀ မြောက်ဓမ္မခရီး ဤဓမ္မခရီးသို့ကြွရန် ထိုင်ဝမ်နိုင်ငံမှ (၂၀၁၂ ဆောင်းရာသီ) အကျိုးဆောင် မောင်ကျော်ထင် ရန်ကုန်အထိလာ၍ ပင့်ဆောင်သည်။

ဤတရားစခန်း၌ ဆရာတော်ဘုရား၏အကူ ပစ္စာသမဏမှာ ဦးဝါယာမ ဖြစ်၍ ကပ္ပိယမှာ မောင်သိန်းလွင် ဖြစ်သည်။ ဗန်ကောက်၌ ထိုင်ဝမ်ဗီဇာ ရရန် ၅ ရက်ကြာနေခဲ့ရသည်။ လူငယ်များအား ဗီဇာထုတ်မပေးရန် ထိုင်ဝမ်အစိုးရက သတ်မှတ်ထားသဖြင့် ကျောင်းသားမောင်သိန်းလွင် အတွက် ဗီဇာမရပေ။ ထို့ကြောင့် မောင်သိန်းလွင်သည် ဗန်ကောက်တရားစခန်းနှင့် စင်္ကာပူတွင် ချမ်းမြေ့ရိပ်သာကျောင်း၌နေ၍ ဆရာတော် ကြွအလာကို စောင့်ရသည်။

ဆရာတော်နှင့် ဦးဝါယာမတို့သည် မောင်ကျော်ထင်ကို ကပ္ပိယ ပြုလုပ်၍ ထိုင်ဝမ်သို့ ကြွရသည်။

မေတ္တာဘာဝနာတရားစခန်း ဤအကြိမ် ၅၀ မြောက် ဓမ္မခရီး၌ ထိုင်ဝမ်နိုင်ငံတွင် မေတ္တာဘာဝနာ တရားစခန်း ဟောပြောပြသရသည်။ ယောဂီ ၅၀ ခန့် အားထုတ်ကြသည်။ တချို့ယောဂီများမှာ ဝိပဿနာကိုသာအားထုတ်ဖူး၍ မေတ္တာဘာဝနာကို အားမထုတ်ဖူးကြပေ။ တချို့ယောဂီများမှာ ဝိပဿနာကိုရော မေတ္တာဘာဝနာကိုပါ အားမထုတ်ဖူးသော တရားနှင့် စိမ်းနေသူများဖြစ်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် တရားစခန်းအစ၌ ဝိပဿနာနှင့် မေတ္တာဘာဝနာ

အားထုတ်ပုံချင်း မတူပုံကို ရှင်းပြ၍ မေတ္တာဘာဝနာ အားထုတ်ပုံကို အကြိမ်ကြိမ် အဖန်ဖန် ရှင်းပြရသည်။ တဖြည်းဖြည်းတော့ နားလည် သဘောပေါက်လာကြသည်။

သတင်းကောင်းကြားရ၍ ထိုင်ဝမ်ယောဂီတို့ မေတ္တာဘာဝနာ အား ထုတ်လိုကြခြင်းမှာ ယမန်နှစ်က ဟောင် ကောင်၌ ဆရာတော်ဘုရား ဟောကြားပြသသော မေတ္တာဘာဝနာ တရားစခန်းတွင် အားထုတ်ကြသော ဟောင်ကောင်ယောဂီများ အကျိုး ကျေးဇူးများကြကြောင်း သတင်းကောင်းကိုကြားရ၍ ထိုင်ဝမ်ယောဂီ များက အားထုတ်လိုကြခြင်းဖြစ်သည်။ တရားစခန်းမှာ နိုဝင်ဘာလ ၁၁ ရက်မှ ၂၂ ရက်အထိသာ ရက်ရသဖြင့် အားထုတ်ရက် ၁၂ ရက်သာ ရှိသည်။ ရက်တော့ နည်းသည်။ သို့သော် ကြိုးစားအားထုတ်ကြသဖြင့် အထိုက်အလျောက် အကျိုးကျေးဇူးခံစားကြရသည်။

စင်္ကာပူချမ်းမြေ့ကထိန် နိုဝင်ဘာ ၂၃ ရက်နေ့၌ စင်္ကာပူသို့ ကြွကြရ သည်။ ထိုင်ဝမ်မှ တပည့် မငယ်က ကပ္ပိယ ပြုလုပ်၍ စင်္ကာပူသို့ လိုက်ပို့သည်။ ၂၄ ရက်နေ့ နံနက် ၈ နာရီတွင် စင်္ကာပူ ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ၌ ကထိန်သင်္ကန်း လှူဒါန်း ကြသည်။ မွန်းလွဲ ၂ နာရီမှ ၆ နာရီအထိ အရိနာခန်းမ၌ တရားအားထုတ်ကြသည်။ စင်္ကာပူ ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ ဘုန်းကြီး ဦးပညာသာရက တရားပြသသည်။ ၆ နာရီ တွင် သံဃာတော်များအား လှူဖွယ်ပစ္စည်းများ လှူဒါန်းဆက်ကပ် ပြီးလျှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရား ဟောကြားချီးမြှင့်သော ကထိန်အနု မောဒနာတရား နာကြားကြသည်။ ၇ နာရီခွဲတွင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော် ဘုရားချီးမြှင့်သော ငါးရာနှစ်ဆယ် ရှစ်သွယ်မေတ္တာ တရားတော်ကို နာကြားကြသည်။ ည ၁၀ နာရီ ၁၀မိနစ်တွင် အခမ်းအနား သိမ်းကြ သည်။

တမူးကထိန်

ဆရာတော်တို့သည် နိဝင်ဘာ ၂၅ ရက်နေ့ ၁ ရက် စင်္ကာပူ၌ နားပြီးလျှင် ၂၆ ရက်နေ့ နေ့လယ် ၃ နာရီတွင် (Silk Air) လေယာဉ်ဖြင့် မြန်မာပြည်သို့ ပြန်ခဲ့ကြသည်။ ဆရာတော်ဘုရားသည် နိဝင်ဘာ ၂၈ ရက်နေ့၌ တမူးသို့ကြွ၍ ဝီရိယာဓိပတိ ယောဂီဆောင်နှင့် စိတ္တာဓိပတိ ယောဂီဆောင်များ ရေစက်ချပွဲနှင့် ကထိန်သင်္ကန်း လှူဒါန်း ဆက်ကပ်ပွဲ တွင် အနုမောဒနာတရား ချီးမြှင့်ရသည်။ တမူး၌ ၅ရက်ခန့် အနားယူပြီး နောက် ဒီဇင်ဘာ ၄ ရက်နေ့၌ ကလေးမြို့သို့ ကြွ၍ ညတရားပွဲ ချီးမြှင့်ပြီးလျှင် ၅ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်သို့ ပြန်ကြွခဲ့သည်။ တရုတ်ပြည်မှ တချို့သော ယောဂီများသည် မှော်ဘီချမ်းမြေ့ရိပ်သာသို့ ရောက်နှင့်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။

ကျပ် ၇၅၀၀၀၀ လှူဒါန်းခဲ့ခြင်း

ဤတမူးဓမ္မခရီး၌ ဆရာတော်သည် တမူးမြို့ မြို့မကျောင်း၌ ဆောက်လုပ်နေဆဲ ဓမ္မာရုံတော်ကြီးအား ကျပ် ၁ သိန်း၊ တမူးချမ်းမြေ့ရိပ်သာဓမ္မဗိမာန်တော်ကြီးအား ကျပ် ၂ သိန်း၊ သိမ်တော်ကြီးအား ကျပ် ၂ သိန်း ၅ သောင်း၊ ကလေးမြို့ ကာယကံမေတ္တာ လူမှုကူညီရေးအဖွဲ့အား ကျပ် ၁ သိန်း၊ တက္ကသိုလ်မုခ်ဦး ဘုန်းကြီးပညာသင်ကြားရေးကျောင်းအား ကျပ် ၁ သိန်း၊ စုစုပေါင်း ကျပ် ၇ သိန်း ၅ သောင်းကို လှူဒါန်းခဲ့သည်။

ကျန်းမာရေးချို့တဲ့ခြင်း

ဆရာတော်သည် တမူးမှ ဒီဇင်ဘာ ၅ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်သို့ ပြန်ရောက်ပြီးလျှင် ၆ ရက်နေ့တွင် ကျန်းမာရေးသိပ်မကောင်းလှသဖြင့် မိမိ၏ ဆရာဝန်ဒေါက်တာ ဇော်သန်းထွန်းအား ပြသရာ ဆရာဝန်၏ အကြံပေးချက်အရ အာရှတော်ဝင် ဆေးရုံ၌ ရက်သတ္တနှစ်ပတ်ခန့်နေ၍ ဆေးကုသမှု ခံယူခဲ့ရပါသည်။

ထေရဝါဒ တက္ကသိုလ်၌ ဆရာတော်ဘုရား ဆေးရုံ၌ ရှိနေစဉ်ပင် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓ သာသနာပြု တက္ကသိုလ်မှ ဆရာတော် ဦးဝိမလ ကြွလာ၍ ဒီဇင်ဘာ ၂၁ ရက်နေ့၌ ကျင်းပမည်ဖြစ်သော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓ ဘာသာ ကွန်ဖရင့်၌ မိန့်ခွန်းပြောပေးပါရန် ပင့်စာနှင့်တကွ လျှောက်ထားသဖြင့် ထိုအချိန်တွင် ဆေးရုံမှ ဆင်းရလောက်ပြီဟု ယူဆ၍ မိန့်ခွန်းပြောရန် တာဝန်ယူလိုက်ပါသည်။ သို့သော် ထိုနေ့အထိ ဆေးရုံမှ ဆင်းရန် ကျန်းမာရေး မပြည့်စုံသေးသဖြင့် ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ ကွန်ဖရင့်သို့ မကြွရောက်နိုင်ခဲ့ပါ။ ထို့ကြောင့် တက္ကသိုလ်၏ အစီအစဉ်ဖြင့် ဆေးရုံမှာပင် ဆရာတော်ဘုရား မိန့်ခွန်းပြောကြားသည်ကို ဗီဒီယိုရိုက်၍ ကွန်ဖရင့်၌ ဖွင့်ပြကြရပါသည်။

စင်္ကာပူသို့ ဒီဇင်ဘာလ ၂၅ ရက်နေ့၌ စင်္ကာပူချမ်းမြေ့ရိပ်သာသို့ ကြွ၍ တရားစခန်း သိမ်းပွဲ၌ ယောဂီများအား တရားချီးမြှင့်ပေးပါရန် စင်္ကာပူ ချမ်းမြေ့ ဒကာများ လျှောက်ထားကြသည်ကို ချီးမြှင့်ပေးပါမည်ဟု ကတိပြုခဲ့ပါသည်။ ထိုကတိသည်လည်း ကျန်းမာရေး ချို့တဲ့မှုကြောင့် မကြွနိုင် မချီးမြှင့်နိုင်ဘဲ ပျက်ကွက်ခဲ့ရသည်။

ပြင်ဦးလွင်စာရေးတံမဲအလှူပွဲ ဆရာတော်ဘုရားသည် အလှူဒါန ပြုရန် ဝါသနာပါသည့်အလျောက် နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း သံဃာတော် ၁၂၀ တို့အား လှူဖွယ်ပစ္စည်း အမျိုးမျိုးတို့ကို စာရေးတံမဲချ၍ လှူဒါန်းခဲ့သည်မှာ ၂၈ ကြိမ် ရှိခဲ့ပါပြီ။ အနီးကပ်မှတ်မိသလောက် ဖော်ပြရလျှင် ၂၀၀၈ ခုနှစ်၌ ကွန်ပျူတာ၊ ရေခဲသေတ္တာ၊ အဝတ်လျှော်စက်၊ မီးစက်များအပါအဝင် ပစ္စည်းမျိုးစုံ ကျပ်သိန်း ၁၉၂ သိန်းကျော် တန်ဘိုးရှိသော လှူဖွယ်ပစ္စည်း တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ၂၀၀၉ ခုနှစ်၌ ၁၀၉ သိန်းကျော် တန်ဘိုးရှိသော လှူဖွယ်ပစ္စည်းတို့ကိုလည်း

ကောင်း၊ ၂၀၁၀ ခုနှစ်၌ ၁၇၈ သိန်း တန်ဘိုးရှိသော လှူဖွယ်ပစ္စည်း တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ၂၀၁၁ ခုနှစ်၌ ၃၁၆ သိန်း ကျော် တန်ဘိုးရှိသော လှူဖွယ်ပစ္စည်းတို့ကိုလည်းကောင်း စာရေးတံ မဲချ၍ လှူဒါန်းခဲ့ပါသည်။ ဆရာတော်ဘုရား၏ စာရေးတံမဲ အလှူပွဲ၌ တပည့် ဒကာ ဒကာမများ လည်း ပါဝင်လှူဒါန်း၍ ကုသိုလ်ယူကြပါသည်။

အကြောင်းကြောင်းတို့ကြောင့်

ယခု ၂၀၁၂ ခုနှစ် စာရေးတံမဲ

အလှူပွဲကိုလည်း ပြင်ဦးလွင်

ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ၌ပင် ဒကာ ဒကာမတို့၏ ဆန္ဒအရ ကျင်းပရန် စီစဉ်ကြ ပါသည်။ သို့သော် အကြောင်းကြောင်းတို့ကြောင့် ၂၀၁၂ ခုနှစ်ထဲတွင် မကျင်းပနိုင်ကြဘဲ ၂၀၁၃ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၅ ရက်နေ့ကျမှပင် ကျင်းပ ရန် ရက်သတ်မှတ်ကြပါသည်။ ဆရာတော်ဘုရားသည် စာရေးတံမဲ အလှူပွဲကျင်းပပြီး နောက်တနေ့ ၆ ရက်နေ့တွင် တောင်ကြီး ချမ်းမြေ့ ရိပ်သာသို့ ကြွ၍ ၇ ရက်နေ့တွင် ချမ်းမြေ့မေတ္တာဆေးခန်း ဖွင့်ပေးရ ပါမည်။ ညတရားတပွဲ ချီးမြှင့်ပြီးလျှင် ၈ ရက်နေ့၌ ရန်ကုန်သို့ ပြန်ကြွ ရပါမည်။

တနင်္ဂနွေနေ့တိုင်း

ဆရာတော်ဘုရားအား တနင်္ဂနွေနေ့တိုင်း

အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့်

အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် တရားချီးမြှင့်ပေးပါရန်

အသံလွှင့်တရား

MRTV3 က လာရောက် လျှောက်ထားကြပါ

သည်။ ဆရာတော်ဘုရားသည် ကိုယ်တိုင်

ဟောနိုင်လောက်အောင် မအားလပ်၍ တနင်္ဂနွေ လေးပတ်စာ လေးပတ်စာ အသံသွင်းပေးထားပါသည်။ ထိုအသံသွင်းတရားကို MRTV3 က ဒီဇင်ဘာ လမှစ၍ တနင်္ဂနွေနေ့တိုင်း နံနက် ၉:၀၀ နာရီအချိန်တွင် အသံလွှင့်ကြပါ သည်။ အသံလွှင့်တရားကို နာကြားကြရသော ဒကာ ဒကာမ များက သူတို့ အင်္ဂလိပ်ဘာသာ အသံလွှင့်တရားကို ယခုမှ နားကြားဖူးကြောင်း လျှောက် ထားကြသည်။

ဆွမ်းဆန်လောင်းလှူပွဲနှင့် ရှင်ပြုပွဲ ဆရာတော်ဘုရားသည် နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း မတ်လ ပထမပတ်တွင် တောင်တွင်း

ကြီးသို့ ကြွ၍ မိမိဖွားရာဇာတိဖြစ်သော ပျင်းမရွာ၌ မြို့ရော တောပါ သံဃာတော် ၂၀၀ ပင့်၍ ဆွမ်းဆန်တော် လောင်းလှူပွဲကျင်းပခဲ့သည်မှာ ၈ နှစ်ရှိပါပြီ။ ဤအလှူပွဲ၌ ဆွမ်းဆန်တော် သာမဟုတ်ဘဲ သင်္ကန်း၊ ထီး၊ ဖိနပ်၊ အိပ်ယာခင်း၊ စောင်၊ ခြင်ထောင်၊ ခေါင်းအုံး၊ မျက်နှာသုတ်ပုဝါ၊ နာရီစသော အသုံးဆောင်တို့ကိုပါ လောင်းလှူကြသည်။ ယခုနှစ် ဆွမ်းဆန်လောင်းလှူပွဲကို ၂၀၁၃ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပရန် သတ်မှတ်ထားသည်။

ဆွမ်းဆန်လောင်းလှူပွဲပြီးလျှင် ရှင်မပြုရသေးသော ကလေးများကို ရသမျှ ရှင်ပြုပေးသည်မှာလည်း နှစ်စဉ်ပြုနေကြဖြစ်သော ကုသိုလ်ပွဲဖြစ်သည်။ နှစ်စဉ် အနည်းဆုံး ၁၅ ယောက်မှ ၄၀ အထိ ရှင်ပြုပေးရသည်။ ရှင်လောင်းများအား ဝတ်စုံ တစုံစီ ဆုချ၍ ရွာသုံးရွာမှ အဘိုးအဖွားများကိုလည်း ဝတ်စုံများ လှူဒါန်းသည်။

၈၅ နှစ်တာဘဝခရီး အထက်ဖော်ပြပါ အကြောင်းအရာများမှာ မြန်မာ ၁၂၉၀ ပြည့်နှစ် ဝါခေါင်လမှ ၁၃၇၄ ခုနှစ် နတ်တော်လအထိ (ခရစ်နှစ် ၁၉၂၈ ခုနှစ် ဇူလိုင်လမှ ၂၀၁၂ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလအထိ) ၈၅ နှစ်ပတ်လုံး ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ ဆရာတော်ဘုရား ကြွလှမ်းခဲ့သော ဘဝခရီးစဉ်နှင့် ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့သော လောကဓမ္မနှစ်ဌာန လုပ်ငန်းစဉ်တို့ကို မကျဉ်းမကျယ် ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

သက်တော်ရှည်သမျှ ဆရာတော်ဘုရားသည် သက်တော်ရှည်သမျှ သာသနာတော် အကျိုး၊ လောကအကျိုးကို

သည်ပိုးရွက်ဆောင်နေမည်မှာ ယုံမှားစရာ မရှိပါ။ သည်ပိုးရွက်ဆောင်နိုင်
ပါစေဟုလည်း ရိုသေမြတ်နိုး လက်စုံမိုး၍ ရှိခိုးဆုတောင်းပါသည်ဘုရား။

ဤထေရုပ္ပတ္တိစာအုပ် တအုပ်တည်းဖြင့် အပြီးရေးလျှင်
စာအုပ်ကြီး ထူနေ၍ ကိုင်တွယ်ဖတ်ရှုရန် မလွယ်ကူသဖြင့် နှစ်အုပ်ခွဲ၍
ရေးသားရပါ သည်။ ဤပထမတွဲကို ဆရာတော်ဘုရား၏ မေတ္တာတရား
ဆောင်ပုဒ် များဖြင့် သတ္တဝါများအား မေတ္တာပွားရင်း ဤတွင်
တခန်းရပ်ပါတော့ မည်။

မေတ္တာသာရဏီရတနာ

ကာယကံမေတ္တာ

မေတ္တာနှင့်ယှဉ်၊ ပြုမူလျှင်၊ အစဉ်အောက်မေ့ဖွယ်။
သူ့ဂုဏ်ကျေးဇူး၊ မမေ့ဘူး၊ အထူးအောက်မေ့တယ်။
အများချစ်ခင်၊ ရိုသေချင်၊ ခင်မင်လေးစားတယ်။
စိတ်ဝမ်းမကွဲ၊ တသွေးထဲ၊ ညီလဲညီညွတ်တယ်။
ညီညွတ်သူဆောင်၊ ဆောင်တိုင်းအောင်၊ လူ့ဘောင်ငြိမ်းချမ်း
တယ်။

ဝစီကံမေတ္တာ

မေတ္တာနှင့်ယှဉ်၊ ပြောဆိုလျှင်၊ အစဉ်အောက်မေ့ဖွယ်။
ချို့သာစကား၊ ကျိုးလိုလား၊ ကြားရချမ်းသာတယ်။
သူ့ဂုဏ်ကျေးဇူး၊ မမေ့ဘူး၊ အထူးအောက်မေ့တယ်။
အများချစ်ခင်၊ ရိုသေချင်၊ ခင်မင်လေးစားတယ်။
စိတ်ဝမ်းမကွဲ၊ တသွေးထဲ၊ ညီလဲညီညွတ်တယ်။
ညီညွတ်သူဆောင်၊ ဆောင်တိုင်းအောင်၊ လူ့ဘောင်ငြိမ်းချမ်း
တယ်။

မနောကံမေတ္တာ

မေတ္တာနှင့်ယှဉ်၊ စိတ်ထားလျှင်၊ အစဉ်အောက်မေ့ဖွယ်။
 သူ့ဂုဏ်ကျေးဇူး၊ မမေ့ဘူး၊ အထူးအောက်မေ့တယ်။
 အများချစ်ခင်၊ ရိုသေချင်၊ ခင်မင်လေးစားတယ်။
 စိတ်ဝမ်းမကွဲ၊ တသွေးထဲ၊ ညီလဲညီညွတ်တယ်။
 ညီညွတ်သူဆောင်၊ ဆောင်တိုင်းအောင်၊
 လူ့ဘောင်ငြိမ်းချမ်းတယ်။

စိတ်ထားဖြူစင် သူတော်စင်

စိတ်ထားဖြူစင်၊ သူတော်စင်၊ အစဉ်ချမ်းသာသည်။
 ကိုယ်ကျင့်ဖြူစင်၊ သူတော်စင်၊ အစဉ်ချမ်းသာသည်။
 စိတ်ထားလဲဖြူ၊ ကိုယ်ကျင့်ဖြူ၊ နတ်လူချစ်ခင်သည်။
 ဖြူစင်စိတ်ဓာတ်၊ သူတော်မြတ်၊ ရောက်လတ်နိဗ္ဗာန်ပြည်။

**ဆရာတော်ဘုရား ကျန်းမာပါစေ၊ ချမ်းသာပါစေ၊
 ကိုယ်ဆင်းရဲ ကင်းပါစေ၊ စိတ်ဆင်းရဲ ကင်းပါစေ၊
 ခန္ဓာဝန်ကို ကောင်းမွန်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ပါစေ၊
 သာသနာ့ဝန်ကို အားသွန်ကာ ဆောင်ရွက်နိုင်ပါစေ၊
 သတ္တဝါများ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ကျန်းမာ ချမ်းသာကြပါစေ....**

ပထမဌာန ပြီးပါပြီ

ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ထေရုပ္ပတ္တိစာအုပ် ဓမ္မဒါနအလှူရှင်များ

စဉ်	အလှူရှင်အမည်	နေရပ်	အလှူငွေ
၁။	ဦးစိုင်းထွေး + ဒေါ်နန်းအေးအေး (ကိုစိုင်း ပွဲရုံမိသားစု)		၁၈၀၀၀၀၀
၂။	ဦးအောင်အောင် ဒေါ်လှလှဝေ သား- ပိုင်၊ သမီး ဘောဘီ၊ ခင်၊ အိ၊ ပိုင်း၊ ဂရိတ်စိန်၊ စိန်ရတနာ မိသားစု	မန္တလေး	၁၅၀၀၀၀၀
၃။	ဦးထိန်ဝင်း ဒေါ်ခင်ရွှေ မိသားစု	တပ်ကုန်း	၁၅၀၀၀၀၀
၄။	ဦးဘရီ ဒေါ်လှမြင့်ကို ရည်စူး၍ ဒေါ်တင်မြတ်ရည်၊ ဒေါ်ညိုမီ၊ ဦးချိုဝင်း၊ ဒေါ်ဖြူဖြူဝင်း၊ ဒေါ်နီနီရီ မောင်နှမတစ်စု	ရန်ကုန်	၁၅၀၀၀၀၀
၅။	ဒေါ်စောရှင် မိသားစု	ရန်ကုန်	၁၀၀၀၀၀၀
၆။	ထိုင်ဝမ်ယောဂီများကောင်းမှု	ထိုင်ဝမ်နိုင်ငံ	၈၀၀၀၀၀
၇။	နှစ်ဖက်သောမိဘများကို အမှူးထား၍ ဦးကိုကြီး ဒေါ်ခင်ဌေးဝင်း သမီး သန္တာကိုကြီး၊ ကိုအောင်အောင်၊ မခိုင်စာကိုကြီး၊ မြေး ချစ်ခွန်းချို မိသားစု	ရန်ကုန်	၇၅၀၀၀၀

စဉ်	အလှူရှင်အမည်	နေရပ်	အလှူငွေ
၈။	ဒေါက်တာ ဦးကိုကိုလေး တပည့်များ ဖြစ်ကြသော ဒေါက်တာ တင်တင်ထွေး၊ မောင်မင်းသက်ဇင်၊ မကြည်ပြာစုသွယ် အင်္ဂလန်		၇၅၀၀၀၀
၉။	မိခင်ကြီး ဒေါ်ပိန်ကို အမှူးထား၍ ဒေါက်တာပြုံးချို ဒေါ်မြင့်မာလာ သား မောင်ဝေဖြိုး၊ မောင်နေလင်းချို သမီး ဒေါက်တာ ဟောမာစိုး၊ မကုမုဒြာ၊ မမြကေခိုင် မိသားစု	သထုံ	၇၅၀၀၀၀
၁၀။	နှစ်ဖက်သော မိဘများအမှူးထား၍ ဦးမြဟန်+ ဒေါ်ခင်စပယ်ကြည်၊ သမီး မြမာလာဟန်၊ ထက်မြက်ဟန်၊ လင်းလက်ဝင်း မိသားစုကောင်းမှု		၇၅၀၀၀၀
၁၁။	ဦးစောလိုဏ် ဒေါ်ခင်ညိုသင်း မိသားစု ရန်ကုန်		၅၀၀၀၀၀
၁၂။	မိခင်ကြီး ဒေါ်ကြင်သိန်း ၁၃ နှစ်ပြည့်ကို ရည်စူး၍ ဦးအောင်မြင့်ရွှေ ဒေါ်သင်းသင်းဝေ သား မောင်အောင်ထက်လင်း၊ မောင်ဟိဏ်းစွမ်းအောင် မိသားစု	ရန်ကုန်	၅၀၀၀၀၀
၁၃။	ဦးဌေးဝင်း ဒေါ်တင်တင် မိသားစု	ဒေါပုံ	၅၀၀၀၀၀
၁၄။	အားထုတ်ဆဲယောဂီ ဦးထွန်းဝင်း	အင်းစိန်	၃၀၀၀၀၀
၁၅။	ဒေါ်တင်ပြည့် သမီး မခင်လှကြည်၊ မခင်ဌေးကြည် မခင်မာထွေး	တမူး	၃၀၀၀၀၀
၁၆။	ကိုရဲမွန်ထွန်း + မခင်မော်မော်	စင်္ကြာပူ	\$၅၅၀
၁၇။	Capt. စိုးသက်ဦး + မခင်သပြေဝင်းမြင့် သား မောင်ဘုန်းသက်ပိုင်		၁၈၀၀၀၀
၁၈။	ဒေါက်တာဒေါ်လေးလေးခင် (Florida, U.S.A)		၁၇၀၀၀၀
၁၉။	တောင်ကြီးချမ်းမြေ့ရိပ်သာ ဆရာတော်နှင့် ချမ်းမြေ့ဝေယျာဝစ္စယောဂီများ	တောင်ကြီး	၁၅၀၀၀၀

စဉ်	အလှူရှင်အမည်	နေရပ်	အလှူငွေ
၂၀။	ဦးဇော်ဖြိုးသိန်း ဒေါက်တာ မြတ်လေးပန်း သမီး မသီရိဖြိုးသိန်း	အင်္ဂလန်	၁၅၀၀၀၀
၂၁။	မိဘနှစ်ပါးကို ရည်စူး၍ ဒေါ်ခင်ထွေး၏ ၅၅ နှစ်ပြည့် မွေးနေ့ကောင်းမှု	ရန်ကုန်	၁၅၀၀၀၀
၂၂။	Captဦးအေးမောင် ဒေါ်သဇင်ကျော်ထွန်းနှင့် သားများ	ရန်ကုန်	၁၅၀၀၀၀
၂၃။	Dr တင်အောင်ဆွေ Dr ခင်မြင့်ဆွေ သားမောင်ဝင်းဗိုလ် သမီးဆောင်းနှင်းနွယ်	ကလေး	၁၅၀၀၀၀
၂၄။	ဦးတင်ထွန်း၊ ဒေါ်ခင်လှဝင်း	သိမ်ဆိပ်	၁၅၀၀၀၀
၂၅။	ဦးအောင်မြင့် + ဒေါ်ခင်မြင့် ဓနသိဒ္ဓိရွှေဆိုင် မိသားစု	တမူး	၁၅၀၀၀၀
၂၆။	မိဘဘိုးဘွားကိုရည်စူး၍ ဒေါ်မြင့်မြင့်အေး သမီး- မအေးမဇ္ဈမောင်၊ မပန်းမဇ္ဈမောင် မိသားစု	ရန်ကုန်	၁၃၀၀၀၀
၂၇။	ဦးစိုးမြင့် ဒေါ်မြင့်မြင့်သန်း သား ဥက္ကာစိုးမြင့် နိုင်လင်းစိုးမြင့်	အမေရိက	၁၃၀၀၀၀
၂၈။	ဦးစိန်မောင် ဒေါ်မြသင်တို့ကိုရည်စူး၍ သားသမီးမြေးတစ်စု ၁၂၊ ဇီဝေါလမ်း၊ ငွေကြာရံရိပ်သာ၊ ရန်ကုန်။		၁၀၀၀၀၀
၂၉။	ဦးတင်ထွေး Dr အေးအေးမြင့် သား မြတ်သူဟိန်း မိသားစု ၁၅၈၊ အလုံလမ်း၊ အလုံမြို့		၁၀၀၀၀၀
၃၀။	ဦးထွန်းကြည် ဒေါ်သောင်းကြည် မိသားစု အောင်ဓမ္မရိပ်သာ၊ လှိုင်		၁၀၀၀၀၀
၃၁။	မှော်ဘီချမ်းမြေ့ရိပ်သာ သံဃာတော်များ		၁၀၀၀၀၀

စဉ်	အလှူရှင်အမည်	နေရပ်	အလှူငွေ
၃၂။	မိဘနှစ်ပါးကိုရည်စူး၍ Dr အေးအေးမြင့် ညီမ ဒေါ်မူမူမြင့်	ရန်ကုန်	၁၀၀၀၀၀
၃၃။	ဦးတင်လှ ဒေါ်ခင်မမအောင် မိသားစု	ရန်ကုန်	၁၀၀၀၀၀
၃၄။	ဦးသန့်ဇင် ဒေါ်နှင်းဆေ သား စိုင်းဆိုင်လင်း စိုင်းသန်းထိုက်၊ မမေဘုန်းမြင့်မိုးရီ မိသားစု	ရန်ကုန်	၁၀၀၀၀၀
၃၅။	ဘုန်းကြီး ဦးသောဘိတ၏ ကပ္ပိယကာရက	ရန်ကုန်	၁၀၀၀၀၀
၃၆။	ဦးယုဌေး ခန့်စံပြည့်ကို ရည်စူး၍ဒေါ်မြသိန်း		၁၀၀၀၀၀
၃၇။	ဒေါက်တာ ဒေါ်ပိုပို ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ	ရန်ကုန်	၁၀၀၀၀၀
၃၈။	ဒေါက်တာဌေးကြွယ် ဒေါ်ခင်အေးမြင့်	ရန်ကုန်	၁၀၀၀၀၀
၃၉။	မိဘနှစ်ပါးကိုရည်စူး၍ မသီတာအေး၊ မနီလာ		၁၀၀၀၀၀
၄၀။	မိဘများဖြစ်ကြသော ဦးဖေဝင်း + ဒေါ်တင်တင်မြ တို့ကို ရည်စူး၍ မဉ္ဇူဇာတီ၊ မစန္ဒီဇာတီ ချမ်းမြေ့ ရိပ်သာကျောင်း		၁၀၀၀၀၀
၄၁။	မစန်းစန်းထွေး	ရန်ကုန်	၁၀၀၀၀၀
၄၂။	Dr. စိန်ရွှေ ဒေါ်မြင့်ရီ မိသားစု	ရန်ကုန်	၉၀၀၀၀
၄၃။	ဦးပညာသီရိ	China	USD 100+
			Kyats 13050
၄၄။	မခင်စန်းလွင်	ကလေး	၇၅၀၀၀
၄၅။	မမာမာဝင်း	ကလေး	၇၅၀၀၀
၄၆။	ကိုမောင်မောင်နိုင်+မအဲမ (ရွှေသရဖူ မိသားစု)	တမူးမြို့	၇၅၀၀၀
၄၇။	ဦးသန်းဝင်း + ဒေါ်ကြည်ရွှေ (ထူးသစ္စာစတိုး မိသားစု)	တမူးမြို့	၇၅၀၀၀

စဉ်	အလှူရှင်အမည်	နေရပ်	အလှူငွေ
၄၈။	ဒေါ်ကြည်ကြည်စန်း ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ	ရန်ကုန်	၇၅၀၀၀
၄၉။	ဦးတင်မျိုးဆွေ ဒေါ်သောင်းယဉ် သား ကိုနန္ဒ သမီး မငယ်	မန္တလေး	၆၀၀၀၀
၅၀။	မနုနုခိုင်	သံတွဲ	၅၄၀၀၀
၅၁။	ဒေါ်တင်ရီ သမီး ဒေါ်မြင့်မြင့်	မုံရွာမြို့	၅၀၀၀၀
၅၂။	ဒေါ်အေးအေး	မုံရွာမြို့	၅၀၀၀၀
၅၃။	ဒေါ်ဝင်းကြည် ညီမ ဒေါ်ဝင်းတင့်	မုံရွာမြို့	၅၀၀၀၀
၅၄။	ဦးဘကြိုင် ဒေါ်ခင်ငြိမ်း	မုံရွာမြို့	၅၀၀၀၀
၅၅။	ဦးချစ်ခင် ဒေါ်အောင်ကြည်	မုံရွာမြို့	၅၀၀၀၀
၅၆။	ဒေါ်သီတာအေး	ကဝ	၅၀၀၀၀
၅၇။	မိခင်ကြီးကို အမှူးထား၍ Dr ဝေလွင်ဇော် မိသားစု	ရန်ကုန်	၅၀၀၀၀
၅၈။	ဦးစိန်ကြိုင် ဒေါ်စန်း သမီး မဌေးဌေးဝင်း၊ မမာမာဝင်း၊ သား- မောင်တိုးဝင်း မိသားစု	ရန်ကုန်	၅၀၀၀၀
၅၉။	ဦးအောင်မျိုးသိန်း ဒေါ်ခင်မိုးမိုးသွင်		၅၀၀၀၀
၆၀။	ဖခင်ကြီး ဦးကျော်ဒွန်း ၂ နှစ်ပြည့်ကို ရည်စူး၍ ဒေါ်ကြင်ရွှေ နှင့် သားသမီး မြေး တစု ကောင်းမှု	လှိုင်	၅၀၀၀၀
၆၁။	ဦးတင်ထွန်း ဒေါ်ခင်ဌေးဦး မိသားစု		၅၀၀၀၀
၆၂။	ဦးဝင်းသိန်း ဒေါ်ကြူကြူမင်း မိသားစု		၅၀၀၀၀
၆၃။	ဦးမိုးအောင်လွင် ဒေါ်ခင်ဖြူဝင်း မိသားစု		၅၀၀၀၀
၆၄။	ဖခင်ကြီး ဦးသိန်းသန်းကို ရည်စူး၍ ဇနီး ဒေါ်ပန်းဇာပွင့် မိသားစု		၅၀၀၀၀
၆၅။	ဦးသိန်းထိုက် ဒေါ်အေး သား- ကိုဆန်း၊ ကိုကျော်ကျော်၊ သမီး- မငြိမ်းငြိမ်း၊ မမြသီတာ မိသားစု	ရန်ကုန်	၅၀၀၀၀

စဉ်	အလှူရှင်အမည်	နေရပ်	အလှူငွေ
၆၆။	ဒေါက်တာလှရွှေ ဒေါ်ပြီးပြီးကြည် မိသားစု		၅၀၀၀၀
၆၇။	မစုစုမာ နှင့် မောင်နှမများ	တမူး	၅၀၀၀၀
၆၈။	အရှင်ကိတ္တိသာရ ချမ်းမြေ့ရိပ်သာကျောင်း	တမူး	၅၀၀၀၀
၆၉။	ဒေါ်ခင်ယုဆွေ	ရန်ကုန်	၄၅၀၀၀
၇၀။	Dr မင်းအောင် ဒေါ်လှလှမြင့် သမီး သမီး မအေးအေးမွန် သား မောင်စည်သူမင်းအောင်	ထိုင်း	USD 50
၇၁။	ဆရာလေး ဒေါ်ခမ္မဒိန္တာ		၃၂၀၀၀
၇၂။	ဦးကျော်အုန်း ဒေါ်ခင်ကြည် မိသားစု ၁၄၀၈၊ ဘီ၊ ယုဇနတာဝါ၊ ရွှေဂုံတိုင်၊ ဗဟန်း		၃၀၀၀၀
၇၃။	ဦးမင်းဝင်းအေး ဒေါ်လှလှသန်း မိသားစု		၃၀၀၀၀
၇၄။	ဦးရန်ချိန်းကို ရည်စူး၍ ဒေါ်ခင်လေး မိသားစု	ရန်ကုန်	၃၀၀၀၀
၇၅။	ဒေါ်ခင်ပြီးချို	မှော်ဘီ	၃၀၀၀၀
၇၆။	ဦးချစ်ထွေး၊ ဒေါ်ခင်ရွှေ မိသားစု	တမူး	၃၀၀၀၀
၇၇။	ဒေါက်တာ ခင်ဆွေဦး မောင်နှမများ		၃၀၀၀၀
၇၈။	မယ်တော်ကြီး ဒေါ်စန်းမြင့်ကို ရည်စူး၍ အရှင်သုစိတ္တ၊ အရှင်ဇုတိန္ဒရ ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ	ရန်ကုန်	၃၀၀၀၀
၇၉။	ဦးချစ်ခင် + ဒေါ်ဌေးရင် သမီး ဒေါက်တာ အေးအေးခင်	ရန်ကုန်	၃၀၀၀၀
၈၀။	ဒေါ်စန်းစန်းလွင်၊ ဒေါက်တာ ဒေါ်သန်းရင်		၃၀၀၀၀
၈၁။	မစောအေးပွင့် မွေးနေ့အလှူ		၂၅၀၀၀
၈၂။	အရှင်ဇနာနန္ဒ (WANGSAO SHENG) CHINA		၂၂၆၀၀

စဉ်	အလှူရှင်အမည်	နေရပ်	အလှူငွေ
၈၃။	ကွယ်လွန်သူများကို ရည်းစား၍ ဒေါ်ထွေးထွေးဆိုင် မိသားစု	ရန်ကုန်	၂၀၀၀၀
၈၄။	ဒေါ်ခင်မိမိ	ရန်ကုန်	၂၀၀၀၀
၈၅။	ဒေါ်စောသန်း	တောင်ကုတ်	၂၀၀၀၀
၈၆။	မိဘနှစ်ပါးကို အမှူးထား၍ သမီး နန်းလောင်နွန်း	ကျေးသီးမြို့	၂၀၀၀၀
၈၇။	ဦးအောင်ရွှေဦးကို ရည်းစား၍ ဒေါ်နီနီ မိသားစု	ရန်ကုန်	၁၅၀၀၀
၈၈။	ဦးအောင်ရွှေဦးကို ရည်းစား၍ သမီး- ဒေါ်မူမူအောင် မိသားစု	မင်္ဂလာဒုံ	၁၅၀၀၀
၈၉။	ဒေါ်ဝင်းဝင်းသန်း	ရန်ကုန်	၁၅၀၀၀
၉၀။	ဒေါ်လွင်လွင်မြ မိသားစု	ရန်ကုန်	၁၅၀၀၀
၉၁။	ဦးမျိုးညွန့် ဒေါ်စန်းစန်းဝင်း မိသားစု	ရန်ကုန်	၁၅၀၀၀
၉၂။	မောင်ဖြိုးဟိန်း မဝင့်ရွှေရည် Olivian Hein သမီး-မရွှေပိုပိုဟိန်း မိသားစု	ရန်ကုန်	၁၅၀၀၀
၉၃။	ဒေါ်စန်းရီ ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ	ရန်ကုန်	၁၅၀၀၀
၉၄။	SUKARDC GUNAWAN & DHAMMA FRIENDS (INDONESIA)		၁၅၀၀၀
၉၅။	ကွယ်လွန်သူ ဦးအောင်မျိုး (၅၇)နှစ် ၅ လပြည့်ကို ရည်းစား၍ ဒေါ်ခန်းလှိုင်	မုံရွာ	၁၅၀၀၀
၉၆။	ဦးစိုးမြင့် ဒေါ်တင်နု မိသားစု ၄၄၊ အေ၊ သီရိမင်္ဂလာလမ်း၊ ကမာရွတ်		၁၀၀၀၀
၉၇။	Dr. ခင်မေနှင်း အမှတ် ၈၊ ၁၉ လမ်း၊ လသာမြို့		၁၀၀၀၀
၉၈။	ဒေါ်သက်သက်မော်	ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ	၁၀၀၀၀
၉၉။	မမေမြတ်မြတ်၊ မနင်းယုစိုး Tsduf- ၆၊ အခန်း (၅)၊ ဇီဝေါအိမ်ရာ		၁၀၀၀၀

စဉ်	အလှူရှင်အမည်	နေရပ်	အလှူငွေ
၁၀၀။	ဦးအောင်ရွှေဦးကို ရည်စူး၍ သမီး မဆင့်ဆင့်အောင် မိသားစု	ရန်ကုန်	၁၀၀၀၀
၁၀၁။	Daw Rosie Kadoe ၆၀ နှစ်ပြည့် မွေးနေ့ ဦးလွင်ဦး၊ သား မောင်ဇာနည်ဦး၊ သမီး မမေဇင်ဦး	ရန်ကုန်	၁၀၀၀၀
၁၀၂။	ဦးစိုးညွန့် ဒေါ်သက်တင် မိသားစု		၁၀၀၀၀
၁၀၃။	မနွယ်နွယ်စိုး	အောင်လံ	၁၀၀၀၀
၁၀၄။	မစောမာလာသန်း မွေးနေ့အလှူ	ပညာရေး တက္ကသိုလ်	၁၀၀၀၀
၁၀၅။	ကိုမင်းထွဋ် မစောနီလာသန်း	ဘရူနိုင်း	၁၀၀၀၀
၁၀၆။	ဒေါ်ခင်မေကြည်၊ ဒေါ်မေရီ၊ ဒေါ်ခင်မေစီ မိသားစု	မလှိုင်	၁၀၀၀၀
၁၀၇။	ဒေါ်လှရီ မိသားစု	ရန်ကုန်	၁၀၀၀၀
၁၀၈။	ဦးဘရှင် ဒေါ်ဒေါ်လှိုင် မိသားစု		၁၀၀၀၀
၁၀၉။	မိဘဆွေမျိုးများနှင့် ဦးသိုက်ဝင်းကို ရည်စူး၍ ဒေါ်ကျင်ရှု၊ သား ကိုဝင်းမင်းအောင်	ကြည့်မြင်တိုင်	၁၀၀၀၀
၁၁၀။	မိဘနှစ်ပါးကို ရည်စူး၍ ဒေါ်ခင်ညိုဝင်း	ရန်ကုန်	၁၀၀၀၀
၁၁၁။	မိဘနှစ်ပါးကို ရည်စူး၍ ဒေါ်ခင်အေး	ရန်ကုန်	၁၀၀၀၀
၁၁၂။	ဖခင်ဦးဝင်းမြင့်ကို ရည်စူး၍ ဒေါ်အေးအေးမြင့် ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ	ရန်ကုန်	၁၀၀၀၀
၁၁၃။	မဝင်းသန္တာဦး မွေးနေ့အလှူ	စင်္ကာပူ	၁၀၀၀၀
၁၁၄။	ဒေါ်ဇင်ဇင်မြင့်	ရန်ကုန်	၁၀၀၀၀
၁၁၅။	မိဘနှစ်ပါးကို အမှူးထား၍ မမာလာ	ကျောက်ဖြူ	၁၀၀၀၀

စဉ်	အလှူရှင်အမည်	နေရပ်	အလှူငွေ
၁၁၆။	ကိုလှမျိုး မဇာဇာ	တ/ဥက္ကလာ	၁၀၀၀၀
၁၁၇။	ဦးလှထွေး ဒေါ်စန်းစန်း မိသားစု	ရန်ကုန်	၁၀၀၀၀
၁၁၈။	မဂင်္ဂါဘို	စော်ဘွားကြီးကုန်း	၁၀၀၀၀
၁၁၉။	ကွယ်လွန်သူ မိဘတို့ကို ရည်စူး၍ ဒေါ်တာ မုံရွာ		၁၀၀၀၀
၁၂၀။	ဦးဝေခင် ဒေါ်လီ မိသားစု	တာမွေ	၁၀၀၀၀
၁၂၁။	ဒေါ်ခင်တင့်	တောင်ဥက္ကလာ	၁၀၀၀၀
၁၂၂။	ဒေါက်တာရီရီလေး	ရန်ကုန်	၁၀၀၀၀
၁၂၃။	ဒေါက်တာ ဖြိုးသီဟ		
	ဒေါက်တာ သဉ္ဇာဝင်း မိသားစု	ရန်ကုန်	၁၀၀၀၀
၁၂၄။	ဒုဗိုလ်ကြီးမောင်ထွန်း (ငြိမ်း)		
	ဒေါ်မြမြရီ မိသားစု	ရန်ကုန်	၁၀၀၀၀
၁၂၅။	ဒေါ်ဉာဏစာရီ၊ ဒေါ်ခန္တီစာရီ	ရန်ကုန်	၁၀၀၀၀
၁၂၆။	ဦးအောင်နိုင် ဒေါ်ကြည်ကြည်ရွှေ		
	မိသားစု	ရန်ကင်း	၁၀၀၀၀
၁၂၇။	မိဘများကို ရည်စူး၍ ဦးကြည်တင်		
	ဒေါ်ခင်ခင်ဌေး သားသမီးမြေးတစ်စု	ရန်ကုန်	၁၀၀၀၀
၁၂၈။	ဒေါ်မြင့်မြင့် မြေး အောင်မင်းထွန်း	ရန်ကုန်	၁၀၀၀၀
၁၂၉။	ဒုဗိုလ်ကြီး တင်လေးအောင်(ငြိမ်း)		
	ဒေါ်တင်တင်မြ မိသားစု	ရွှေပြည်သာ	၁၀၀၀၀
၁၃၀။	မောင်ညီညီ	ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ	၅၀၀၀
၁၃၁။	ဒေါ်ဉာဏစာရီ၊ ဒေါ်ခန္တီစာရီ	ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ	၅၀၀၀
၁၃၂။	ဒေါ်ခင်လှ	ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ	၅၀၀၀
၁၃၃။	ဒေါ်နီ	ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ	၅၀၀၀
၁၃၄။	ကိုကျော်ဝင်း	ပန်းဘဲတန်း	၅၀၀၀

စဉ်	အလှူရှင်အမည်	နေရပ်	အလှူငွေ
၁၃၅။	အနန္တောအနန္တငါးပါးဦးထိပ်ထား၍ ဖခင်ကြီး ဦးစောတင့် မိခင်ကြီး ဒေါ်မြမေ၊ အမဒေါ်စောမေနှင့် သမီး မလှမြင့်ရီတို့ကို ရည်စူး၍ ဒေါ်စောသန်း မိသားစု	တောင်ကုတ်	၅၀၀၀
၁၃၆။	ဒေါ်ကြည်ကြည်မြင့်	တောင်ကုတ်	၅၀၀၀
၁၃၇။	ဒေါ်ကြိုင် ချမ်းမြေ့ ရိပ်သာ	ရန်ကုန်	၅၀၀၀
၁၃၈။	ဦးညိုလှ ဒေါ်ညွန့်တင် မိသားစု	တောင်တွင်းကြီး	၅၀၀၀
၁၃၉။	ဒေါ်အေးသိန်း	ရန်ကုန်	၅၀၀၀
၁၄၀။	ဦးဖေသန်း ဒေါ်သိန်းဥမိသားစု	မင်္ဂလာဒုံ	၅၀၀၀
၁၄၁။	ဒေါ်မိမိခိုင်	တ/ဥက္ကလာ	၅၀၀၀
၁၄၂။	ဒေါ်တင်တင်လှ	မ/ဒဂုံ	၅၀၀၀
၁၄၃။	ဒေါ်စန်းစန်းဝင်း	မ/ဥက္ကလာ	၅၀၀၀
၁၄၄။	ဒေါ်တင်တင်ဝင်း	တာမွေ	၅၀၀၀
၁၄၅။	ဦးအောင်သိန်း ချမ်းမြေ့ ရိပ်သာ	ရန်ကုန်	၅၀၀၀
၁၄၆။	ဒေါ်အေးနှင့် တူ၊ တူမများ	မန္တလေး	၅၀၀၀
၁၄၇။	ဒေါ်ခင်စန်းတင့်ထွန်း	ရန်ကုန်	၅၀၀၀
၁၄၈။	မသန်းမွှေး ချမ်းမြေ့ ရိပ်သာ	ရန်ကုန်	၅၀၀၀
၁၄၉။	မစိန်စိန် ချမ်းမြေ့ ရိပ်သာ	ရန်ကုန်	၅၀၀၀
၁၅၀။	ဒေါ်ခင်မြင့် မိသားစု	တာမွေ	၅၀၀၀
၁၅၁။	ဦးတင်စိုး ဒေါ်ဝင်းဌေး	တောင်တွင်းကြီး	၅၀၀၀
၁၅၂။	ဦးမျိုးနောင် ဒေါ်မေသက်ဦး မိသားစု	ရန်ကုန်	၅၀၀၀
၁၅၃။	ဒေါ်သင်းသင်းဦး	တ/ဥက္ကလာ	၅၀၀၀
၁၅၄။	ဦးနေလင်းထွန်း ဒေါ်တင်ထွေးမူ မိသားစု	ရန်ကုန်	၅၀၀၀
၁၅၅။	ဒေါက်တာ ကြည်ကြည်သန်း	ရန်ကုန်	၅၀၀၀

စဉ်	အလှူရှင်အမည်	နေရပ်	အလှူငွေ
၁၅၆။	ဒေါက်တာ နွယ်နီအေး	ရန်ကုန်	၅၀၀၀
၁၅၇။	ဒေါက်တာ စန်းစန်းအေး	ရန်ကုန်	၅၀၀၀
၁၅၈။	ဒေါက်တာ အုန်းအုန်းစိုး	ရန်ကုန်	၅၀၀၀
၁၅၉။	ဒေါ်ခင်ခင်သန့်	ရန်ကုန်	၅၀၀၀
၁၆၀။	မညိုမိလှိုင်၊ မလှိုင်လှိုင်ထွေး		
	၄၈၊ ဓမ္မဝိဟာရလမ်း၊ ကျောက်မြောင်း		၃၀၀၀
၁၆၁။	ဦးဝင်း ဒေါ်တင်တင်အေး မိသားစု	အလုံ	၃၀၀၀
၁၆၂။	ဒေါက်တာ ဝါဝါငြိမ်း	ရန်ကုန်	၃၀၀၀
၁၆၃။	ဒေါက်တာ ခင်သန္တာရွှေ	ရန်ကုန်	၃၀၀၀
၁၆၄။	ဒေါက်တာ ခင်မေနှင်း	ရန်ကုန်	၃၀၀၀
၁၆၅။	ဒေါ်မြစိန်	ရန်ကုန်	၃၀၀၀
၁၆၆။	ဗိုလ်မှူးနေဝင်း ဒေါ်နီနီစိန် သမီး ခိုင်နေဝင်း သား ဝေယံထွန်း၊ ဝေယံထက်	ရန်ကုန်	၃၀၀၀
၁၆၇။	ဒေါက်တာ အိအိခင် မိသားစု	ရန်ကုန်	၃၀၀၀
၁၆၈။	ဒေါ်နုနုခိုင်	ရန်ကုန်	၃၀၀၀
၁၆၉။	မောင်ဟိန်းသူနိုင် မောင်ထွန်းသစ်စ	ရန်ကုန်	၃၀၀၀
၁၇၀။	မဖြူဖြူဝင်း	ရန်ကုန်	၃၀၀၀
၁၇၁။	ဒေါ်သုခေသီ ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ	ရန်ကုန်	၃၀၀၀
၁၇၂။	ဒေါ်ဓမ္မစာရီ ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ	ရန်ကုန်	၂၅၀၀
၁၇၃။	ဒေါ်ထားငွေကို ရည်စူး၍ သမီး ဒေါ်သင်းသင်းဦး	တောင်ဥက္ကလာ	၂၀၀၀
၁၇၄။	ဦးတင်ဝင်း ဒေါ်မာမာတင် မိသားစု	ရန်ကုန်	၂၀၀၀
၁၇၅။	မယဉ်မင်းထွေး	ရန်ကုန်	၂၀၀၀
၁၇၆။	ဒေါ်အုန်းရီ	ရန်ကုန်	၂၀၀၀
၁၇၇။	ဒေါ်အေးအေးမြင့်	ရန်ကုန်	၂၀၀၀

ထေရုပ္ပတ္တိ

၄၁၇

စဉ်	အလှူရှင်အမည်	နေရပ်	အလှူငွေ
၁၇၈။	ဒေါ်ယဉ်ရွှေ	ကဝ	၁၅၀၀
၁၇၉။	မစိန်စိန်အေး	ရန်ကုန်	၁၅၀၀
၁၈၀။	ဒေါ်နီနီဆွေ	ရန်ကုန်	၁၅၀၀
၁၈၁။	ဒေါ်စိုးစိုး	ရန်ကုန်	၁၀၀၀
၁၈၂။	ဦးသိန်းဆွေ ဒေါ်မြမြအေး		
	သမီး မြသီတာ	ရန်ကုန်	၁၀၀၀
၁၈၃။	ဒေါ်သုဓမ္မစာရီ	ရန်ကုန်	၁၀၀၀
၁၈၄။	ဒေါ်စုစုမြိုင် ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ	ရန်ကုန်	၁၀၀၀
၁၈၅။	ကိုမြင့်နိုင်၊ မချိုချိုခိုင်		
	သား မောင်ဇေယျာလင်း	ရန်ကုန်	၁၀၀၀
၁၈၆။	ဒေါ်နုနု	ရန်ကုန်	၁၀၀၀
၁၈၇။	မောင်ပြည့်စုံအောင်	ရန်ကုန်	၁၀၀၀
၁၈၈။	ဒေါ်ချို	ရန်ကုန်	၁၀၀၀
၁၈၉။	ဒေါ်မြင့်မြင့်ထွေး	ရန်ကုန်	၁၀၀၀
၁၉၀။	ဦးတေဇဗလ	ရန်ကုန်	၁၀၀၀
၁၉၁။	မမြင့်မြင့်ရီ	လှိုင်သာယာ	၁၀၀၀

**ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
ထေရုပ္ပတ္တိစာအုပ် ထိုင်ဝမ်နိုင်ငံမှ ဓမ္မဒါနအလှူရှင်များ**

စဉ်	အလှူရှင်အမည်	အလှူငွေ
၁။	ဒေါ်ရီစီ မိသားစု	၂၀၀၀၀၀
၂။	ဒေါ်စွမ်ကြည်၊ ဒေါ်စန်ကြည် ၊ ဒေါ်တင်တင်မေ ဒေါ်ရှုကြည်၊ ဒေါ်ဝင်းလှိုင်၊ ဒေါ်ကျင်သီ၊ ဒေါ်ခင်မြ ဒေါ်သန်းသန်းမြင့်၊ ဒေါ်ယဉ်ယဉ်၊ မပို့ပို့	၁၇၀၀၀၀
၃။	ကိုကြည်ထွန်း	၁၅၀၀၀၀
၄။	ကိုတူး	၃၀၀၀၀
၅။	ဒေါ်မြင့်မြင့်ရီ	၃၀၀၀၀
၆။	ကိုအောင်နိုင်ထွန်း	၃၀၀၀၀
၇။	ကိုသိန်းအောင်	၃၀၀၀၀
၈။	ကိုမောင်မောင်နှင့် မမိချို	၃၀၀၀၀
၉။	ဦးမြင့်သိန်း ဒေါ်ခင်ခင်အေး မိသားစု	၃၀၀၀၀
၁၀။	မလှလှဝင်း မောင်နှမတစ်စု	၃၀၀၀၀
၁၁။	ဦးခင်မောင်ဦးနှင့် ဒေါ်ခင်အေး	၃၀၀၀၀
၁၂။	ဒေါ်ရင်ရင်သန်း မိသားစု	၃၀၀၀၀

ထေရုပ္ပတ္တိ

၄၁၉

စဉ်	အလှူရှင်အမည်	အလှူငွေ
၁၃။	ကိုမောင်မောင်ကြည်နှင့် မအေးအေးမြင့်	၃၀၀၀၀
၁၄။	ကိုကြည်လွင်နှင့် မအေးအေးလှိုင်	၃၀၀၀၀
၁၅။	ဒေါ်ကျင်ဌေး မိသားစု	၃၀၀၀၀
၁၆။	မငယ်ငယ်	၃၀၀၀၀
၁၇။	Dr ခင်ဝင်းကြည် Dr ဝင်းသူအောင် မောင်ကျော်သူအောင်၊ မောင်ကောင်းစံဟိန်	၁၈၀၀၀
၁၈။	မခင်အေးသွယ် သားကြီး ဇွဲထက် သားငယ် ကျော်စည်သူ၊ တူ မျိုးမြင့်ဇော်	၁၆၀၀၀
၁၉။	မကြည်အေးချမ်း	၁၅၀၀၀
၂၀။	မောင်အောင်ကျော်သင်း	၁၅၀၀၀
၂၁။	ကိုကျော်ထင်	၉၀၀၀

